

Obsah

I *Legislatívne akty*

NARIADENIA

- ★ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) ⁽¹⁾ 1**

II *Nelegislatívne akty*

MEDZINÁRODNÉ DOHODY

- ★ **Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2066 z 21. februára 2022 o uzavretí v mene Európskej únie Vykonávacieho protokolu k Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Gabonskou republikou a Európskym spoločenstvom (2021 – 2026) 103**

NARIADENIA

- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2022/2067 z 25. októbra 2022, ktorým sa mení príloha I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných ⁽¹⁾ 106**
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2022/2068 z 26. októbra 2022, ktorým sa po revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti podľa článku 11 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a Ruskej federácii 149**

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

ROZHODNUTIA

- ★ **Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2022/2069 z 30. septembra 2022, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Holandsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov [oznámené pod číslom C(2022) 6859]**..... 195
  - ★ **Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2022/2070 z 26. októbra 2022 o nepozastavení konečných antidumpingových ciel na dovoz zmesi močoviny a dusičnanu amónneho s pôvodom v Rusku, na Trinidade a Tobagu a v Spojených štátoch amerických uložených vykonávacím nariadením (EÚ) 2019/1688** 208
  - ★ **Rozhodnutie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2022/2071 z 20. októbra 2022 o prechodných ustanoveniach na uplatňovanie povinných minimálnych rezerv Európskou centrálnou bankou po zavedení eura v Chorvátsku (ECB/2022/36)** 215
-

III Iné akty

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY PRIESTOR

- ★ **Rozhodnutie Dozorného úradu EZVO č. 029/22/COL z 9. februára 2022, ktorým sa menia hmotnoprávne pravidlá v oblasti štátnej pomoci zavedením nového Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022 [2022/2072]** 218
-

Korigendá

- ★ **Korigendum k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/719 z 29. apríla 2015, ktorou sa mení smernica Rady 96/53/ES, ktorou sa v Spoločenstve stanovujú najväčšie prípustné rozmery niektorých vozidiel vo vnútroštátnej a medzinárodnej cestnej doprave a maximálna povolená hmotnosť v medzinárodnej cestnej doprave (Ú. v. EÚ L 115, 6.5.2015)**..... 314
- ★ **Korigendum k delegovanému nariadeniu Komisie (EÚ) 2022/887 z 28. marca 2022, ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2019/625, pokiaľ ide o číselné znaky kombinovanej nomenklatúry a harmonizovaného systému a dovozné podmienky určitých zmiešaných výrobkov, ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2019/2122, pokiaľ ide o určitý tovar a vtáky ako spoločenské zvieratá oslobodené od úradných kontrol na hraničných kontrolných staniciach, a ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2021/630, pokiaľ ide o požiadavky na zmiešané výrobky oslobodené od úradných kontrol na hraničných kontrolných staniciach (Ú. v. EÚ L 154, 7.6.2022)** 315

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2022/2065

z 19. októbra 2022

o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Služby informačnej spoločnosti, a najmä sprostredkovateľské služby, sa stali dôležitou súčasťou hospodárstva Únie a každodenného života jej občanov. Dvadsať rokov po prijatí existujúceho právneho rámca platného pre takéto služby, ktorý je stanovený v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES ⁽⁴⁾, nové a inovačné obchodné modely a služby, ako sú napríklad online sociálne siete a online platformy, ktoré spotrebiteľom umožňujú uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi, umožnili komerčným používateľom a spotrebiteľom nové spôsoby, ako šíriť informácie a prístupovať k nim, aj ako sa zapájať do transakcií. Väčšina občanov Únie v súčasnosti uvedené služby využíva denne. Digitálna transformácia a intenzívnejšie využívanie uvedených služieb však priniesli aj nové riziká a výzvy pre individuálnych príjemcov príslušnej služby, podniky a pre spoločnosť ako celok.
- (2) Pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, členské štáty v čoraz väčšej miere zavádzajú vnútroštátne právne predpisy, ktorými predovšetkým poskytovateľom sprostredkovateľských služieb ukladajú povinnosť plniť požiadavky na náležitú starostlivosť, pokiaľ ide o spôsob, akým by mali bojovať proti nezákonnému obsahu, dezinformáciám na internete alebo iným spoločenským rizikám. Ak sa vezme do úvahy inherentne cezhraničná povaha internetu, ktorý sa vo všeobecnosti na poskytovanie týchto služieb používa, tieto rozdielne vnútroštátne právne predpisy negatívne ovplyvňujú vnútorný trh, ktorý podľa článku 26 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) zahŕňa oblasť bez vnútorných hraníc, kde je zaručený voľný pohyb tovaru a služieb a sloboda usadiť sa. Podmienky poskytovania sprostredkovateľských služieb by sa mali na celom

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 286, 16.7.2021, s. 70.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 440, 29.10.2021, s. 67.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 5. júla 2022 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 4. októbra 2022.

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1).

vnútornom trhu harmonizovať, aby sa podnikom poskytol prístup na nové trhy a aby sa im poskytli príležitosti využívať výhody vnútorného trhu, čím by sa zároveň spotrebiteľom a iným príjemcom služieb umožnil väčší výber. Na účely tohto nariadenia sa majú komerční používatelia, spotrebiteľia a iní používatelia považovať za „príjemcov služby“.

- (3) Zodpovedné a starostlivé správanie poskytovateľov sprostredkovateľských služieb je nevyhnutné pre bezpečné, predvídateľné a dôveryhodné online prostredie a aj na to, aby občania Únie a iné osoby mohli uplatňovať svoje základné práva zaručené Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), najmä slobodu prejavu a právo na informácie, slobodu podnikania, právo na nediskrimináciu a na dosiahnutie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa.
- (4) Preto by sa v záujme ochrany a zlepšenia fungovania vnútorného trhu mal na úrovni Únie stanoviť cielený súbor jednotných, účinných a primeraných záväzných pravidiel. Týmto nariadením sa stanovujú podmienky pre vznik inovačných digitálnych služieb a ich rozšírenie na vnútornom trhu. S cieľom predchádzať fragmentácii vnútorného trhu a ukončiť ju a zároveň zabezpečiť právnu istotu, a tým znížiť neistotu pre vývojárov a podporiť interoperabilitu, je potrebné, aby sa na úrovni Únie dosiahla aproximácia vnútroštátnych regulačných opatrení týkajúcich sa požiadaviek na poskytovateľov sprostredkovateľských služieb. Uplatňovaním požiadaviek, ktoré sú technologicky neutrálne, by sa inovácii nemalo brániť, ale naopak by sa mala stimulovať.
- (5) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať na poskytovateľov určitých služieb informačnej spoločnosti vymedzených v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 ⁽³⁾, teda všetkých služieb, ktoré sa bežne poskytujú za odmenu, na diaľku, elektronicky a na základe individuálnej žiadosti príjemcu. Konkrétne by sa toto nariadenie malo vzťahovať na poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, a to najmä tých, ktoré pozostávajú zo služieb známych ako „obyčajný prenos“, „kešing“ a „hosting“, keďže exponenciálny nárast využívania týchto služieb, hlavne na všetky druhy legitímnych a sociálne prospešných účelov, posilnil aj ich úlohu pri sprostredkovaní a šírení nezákonných alebo inak škodlivých informácií a činností.
- (6) V praxi niektorí poskytovatelia sprostredkovateľských služieb sprostredkujú služby, ktoré sa môžu, no nemusia poskytovať elektronicky, ako sú služby informačných technológií na diaľku, dopravné, ubytovacie alebo doručovacie služby. Toto nariadenie by sa malo vzťahovať len na sprostredkovateľské služby a nemalo by mať vplyv na požiadavky stanovené v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve týkajúce sa produktov alebo služieb, ktoré sa sprostredkovateľskými službami sprostredkujú, a to ani v situáciách, keď sprostredkovateľská služba predstavuje neoddeliteľnú súčasť inej služby, ktorá nie je sprostredkovateľskou službou, ako sa uznáva v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie.
- (7) S cieľom zabezpečiť účinnosť pravidiel stanovených v tomto nariadení a rovnaké podmienky na vnútornom trhu by sa tieto pravidlá mali uplatňovať na poskytovateľov sprostredkovateľských služieb bez ohľadu na miesto ich usadenia alebo ich umiestnenie, pokiaľ ponúkajú služby v Únii a pokiaľ je u nich preukázaná podstatná väzba s Úniou.
- (8) Takáto podstatná väzba s Úniou by sa mala považovať za existujúcu v prípade, že poskytovateľ služieb má v Únii sídlo, alebo ak takéto sídlo nemá, ak je počet príjemcov služby v jednom alebo vo viacerých členských štátoch významný vzhľadom na počet ich obyvateľov, alebo na základe zacielenia činností na jeden alebo viacero členských štátov. Zacielenie činností na jeden alebo viacero členských štátov možno určiť na základe všetkých relevantných okolností vrátane faktorov ako používanie jazyka alebo meny, ktoré sa v danom členskom štáte vo všeobecnosti používajú, alebo možnosti objednať produkty alebo služby, či použitie príslušnej domény najvyššej úrovne. Zacielenie činností na určitý členský štát by sa mohlo odvodiť aj z dostupnosti aplikácie v príslušnom vnútroštátnom obchode s aplikáciami, z poskytovania miestnej reklamy alebo reklamy v jazyku používanom v danom členskom štáte alebo zo spôsobu riadenia vzťahov so zákazníkmi, ako je napr. poskytovanie služieb

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1).

zákazníkom v jazyku všeobecne používanom v danom členskom štáte. Podstatnú väzbu možno vyvodzovať aj z toho, že poskytovateľ služieb smeruje svoje činnosti do jedného alebo viacerých členských štátov, v zmysle článku 17 ods. 1 písm. c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012⁽⁶⁾. Naproti tomu iba technická dostupnosť webového sídla z územia Únie sama osebe nemôže byť považovaná za vytvorenie podstatnej väzby s Úniou.

- (9) Týmto nariadením sa v plnej miere harmonizujú pravidlá uplatniteľné na sprostredkovateľské služby na vnútornom trhu s cieľom zaistiť bezpečné, predvídateľné a dôveryhodné online prostredie, riešiť šírenie nezákonného obsahu na internete a spoločenské riziká, ktoré môžu vyplývať zo šírenia dezinformácií alebo iného obsahu, a v rámci ktorého sú účinne chránené základné práva zakotvené v charte a uľahčujú sa inovácie. Členské štáty by preto nemali prijímať ani trvať na dodatočných vnútroštátnych požiadavkách týkajúcich sa záležitostí, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, pokiaľ sa to v ňom výslovne neustanovuje, keďže by to malo vplyv na priame a jednotné uplatňovanie plne harmonizovaných pravidiel uplatniteľných na poskytovateľov sprostredkovateľských služieb v súlade s cieľmi tohto nariadenia. To by nemalo vylučovať možnosť uplatňovať iné vnútroštátne právne predpisy uplatniteľné na poskytovateľov sprostredkovateľských služieb v súlade s právom Únie vrátane smernice 2000/31/ES, najmä jej článku 3, ak ustanovenia vnútroštátneho práva sledujú iné legitímne ciele verejného záujmu, než sú ciele sledované týmto nariadením.
- (10) Týmto nariadením by nemali byť dotknuté iné akty práva Únie, ktorými sa upravuje poskytovanie služieb informačnej spoločnosti vo všeobecnosti, ktorými sa upravujú iné aspekty poskytovania sprostredkovateľských služieb na vnútornom trhu alebo ktorými sa špecifikujú a dopĺňajú harmonizované pravidlá stanovené v tomto nariadení, ako je smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ⁽⁷⁾, vrátane jej ustanovení týkajúcich sa platforiem na zdieľanie videí, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1148⁽⁸⁾, (EÚ) 2019/1150⁽⁹⁾, (EÚ) 2021/784⁽¹⁰⁾ a (EÚ) 2021/1232⁽¹¹⁾ a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES⁽¹²⁾ a ustanovenia práva Únie stanovené v nariadení o európskom príkaze na predloženie a uchovanie elektronických dôkazov v trestných veciach a v smernici, ktorou sa stanovujú harmonizované pravidlá určovania právnych zástupcov na účely zhromažďovania dôkazov v trestnom konaní.

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 20.12.2012, s. 1).

⁽⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) (Ú. v. EÚ L 95, 15.4.2010, s. 1).

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1148 z 20. júna 2019 o uvádzaní prekurzorov výbušnín na trh a ich používaní, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1907/2006 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 98/2013 (Ú. v. EÚ L 186, 11.7.2019, s. 1).

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1150 z 20. júna 2019 o podpore spravodlivosti a transparentnosti pre komerčných používateľov online sprostredkovateľských služieb (Ú. v. EÚ L 186, 11.7.2019, s. 57).

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/784 z 29. apríla 2021 o riešení šírenia teroristického obsahu online (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 79).

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1232 zo 14. júla 2021 o dočasnej výnimke z určitých ustanovení smernice 2002/58/ES, pokiaľ ide o používanie technológií poskytovateľmi interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania na spracúvanie osobných a iných údajov na účely boja proti online sexuálnemu zneužívaniu detí (Ú. v. EÚ L 274, 30.7.2021, s. 41).

⁽¹²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37).

Z dôvodu jednoznačnosti by týmto nariadením nemalo byť dotknuté právo Únie o ochrane spotrebiteľov, najmä nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394⁽¹³⁾ a (EÚ) 2019/1020⁽¹⁴⁾, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES⁽¹⁵⁾, 2005/29/ES⁽¹⁶⁾, 2011/83/EÚ⁽¹⁷⁾ a 2013/11/EÚ⁽¹⁸⁾ a smernica Rady 93/13/EHS⁽¹⁹⁾, a o ochrane osobných údajov, najmä nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁽²⁰⁾.

Týmto nariadením by nemali byť dotknuté ani pravidlá Únie týkajúce sa medzinárodného práva súkromného, najmä pravidiel upravujúce právomoc a uznávanie a výkon rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ako je nariadenie (EÚ) č. 1215/2012, a pravidlá týkajúce sa rozhodného práva pre zmluvné a mimozmluvné záväzky. Ochrana fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov sa riadi výlučne pravidlami práva Únie v tejto oblasti, najmä nariadením (EÚ) 2016/679 a smernicou 2002/58/ES. Týmto nariadením by nemalo byť dotknuté ani právo Únie týkajúce sa pracovných podmienok a právo Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskych a trestných veciach. Pravidlá uvedené v tomto nariadení sa však mali uplatňovať v súvislosti s otázkami, ktoré sa týmito inými právnymi aktmi neriešia alebo sa nimi neriešia v plnej miere, ako aj v súvislosti s otázkami, v prípade ktorých tieto iné právne akty ponechávajú členským štátom možnosť prijať určité opatrenia na vnútroštátnej úrovni, pokiaľ sa uvedenými právnymi aktmi Únie sledujú rovnaké ciele, aké sú stanovené v tomto nariadení.

- (11) Malo by sa objasniť, že týmto nariadením nie je dotknuté právo Únie v oblasti autorského práva a s ním súvisiacich práv vrátane smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES⁽²¹⁾, 2004/48/ES⁽²²⁾ a (EÚ) 2019/790⁽²³⁾, stanovujúcich osobitné pravidlá a postupy, ktoré by mali zostať nedotknuté.
- (12) V záujme dosiahnutia cieľa zaistiť bezpečné, predvídateľné a dôveryhodné online prostredie by na účely tohto nariadenia pojem „nezákonný obsah“ mal široko odrážať existujúce pravidlá v offline prostredí. Predovšetkým by sa pojem „nezákonný obsah“ mal vymedziť v širokom zmysle, aby zahŕňal informácie súvisiace s nezákonným obsahom, produktmi, službami a činnosťami. Predovšetkým by sa tento pojem mal chápať tak, že sa bez ohľadu na ich formu vzťahuje na informácie, ktoré sú podľa platných právnych predpisov buď samy osebe nezákonné, ako napríklad nezákonné nenávisťné prejavy alebo teroristický obsah a nezákonný diskriminačný obsah, alebo tak, že uplatniteľné pravidlá sú nezákonné vzhľadom na skutočnosť, že sa týkajú nezákonných činností. Medzi názorné príklady patrí zdieľanie obrázkov sexuálneho zneužívania detí, nezákonné zdieľanie súkromných snímok bez súhlasu, online prenasledovanie, predaj nevyhovujúcich alebo falšovaných produktov, predaj produktov alebo poskytovanie služieb v rozpore s právnymi predpismi o ochrane spotrebiteľa, nepovolené používanie materiálu

⁽¹³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES z 3. decembra 2001 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (Ú. v. ES L 11, 15.1.2002, s. 4).

⁽¹⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005, s. 22).

⁽¹⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁽¹⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 63).

⁽¹⁹⁾ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29).

⁽²⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽²¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 22.6.2001, s. 10).

⁽²²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 30.4.2004, s. 45).

⁽²³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES (Ú. v. EÚ L 130, 17.5.2019, s. 92).

chráneného autorským právom, nezákonná ponuka ubytovacích služieb alebo nezákonný predaj živých zvierat. Videozáznam očitého svedka potenciálneho zločinu by sa naopak nemal považovať za nezákonný obsah len preto, že zobrazuje nezákonný čin, ak nahrávanie alebo verejné šírenie takéhoto videozáznamu nie je nezákonné podľa vnútroštátneho práva alebo práva Únie. V tejto súvislosti nie je podstatné, či nezákonnosť informácií alebo činnosti vyplýva z práva Únie alebo z vnútroštátneho práva, ktoré je v súlade s právom Únie, ani aká je presná povaha alebo predmet príslušného právneho predpisu.

- (13) Vzhľadom na osobitné vlastnosti dotknutých služieb a tomu zodpovedajúcu potrebu, aby ich poskytovatelia podliehali určitým osobitným povinnostiam, je potrebné v rámci širšej kategórie poskytovateľov hostingových služieb vymedzených v tomto nariadení rozlišovať podkategóriu online platforiem. Online platformy, ako sú sociálne siete alebo online platformy, ktoré spotrebiteľom umožňujú uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku, by sa mali vymedziť ako poskytovatelia hostingových služieb, ktorí na žiadosť príjemcov služby nielen uchovávajú informácie, ktoré im títo príjemcovia poskytujú, ale ktoré na žiadosť príjemcov služby tiež šíria uvedené informácie verejnosti. Aby však uložené povinnosti neboli príliš široké, poskytovatelia hostingových služieb by sa nemali považovať za online platformy, ak je verejné šírenie informácií len nepodstatnou a čisto vedľajšou funkciou, ktorá je neoddeliteľne spojená s inou službou, alebo je nepodstatnou funkčnosťou hlavnej služby a táto funkcia alebo funkčnosť sa z objektívnych technických dôvodov sa nedá používať bez tejto inej hlavnej služby a integrácia tejto funkcie alebo funkčnosti nie je prostriedkom na obchádzanie uplatniteľnosti pravidiel uvedených v tomto nariadení, ktoré sa vzťahujú na online platformy. Takúto funkčnosť by napríklad mohla predstavovať sekcia online novín určená na komentáre, ak je zrejme, že je doplnková k hlavnej službe, ktorú predstavuje zverejňovanie správ v rámci redakčnej zodpovednosti vydavateľa. Uchovávanie komentárov na sociálnej sieti by sa naopak malo považovať za službu online platformy, ak je zrejme, že sa nejedná o nepodstatnú funkciu ponúkanej služby, aj keď je vedľajšia vo vzťahu k zverejňovaniu príspevkov príjemcov služby. Na účely tohto nariadenia by sa cloud computing alebo hostingové služby nemali považovať za online platformu, ak verejné šírenie špecifických informácií predstavuje nepodstatnú a vedľajšiu funkciu alebo nepodstatnú funkčnosť takýchto služieb.

Navyše v prípade, keď služby cloud computingu a web-hostingu slúžia ako infraštruktúra, napríklad ako základné infraštruktúrne úložisko a počítačové služby internetovej aplikácie, webového sídla alebo online platformy, nemali by sa ako také považovať za služby, ktoré verejne šíria informácie uchovávané alebo spracúvané na žiadosť príjemcu aplikácie, webového sídla alebo online platformy, ktorým poskytujú hosting.

- (14) Pojem „verejné šírenie“, ako sa používa v tomto nariadení, by mal zahŕňať sprístupňovanie informácií potenciálne neobmedzenému počtu osôb, čo znamená, že informácie sa vo všeobecnosti ľahko sprístupnia príjemcom služby bez toho, aby sa vyžadoval ďalší úkon príjemcu služby poskytujúceho informácie, a to bez ohľadu na to, či tieto osoby k predmetným informáciám skutočne prístupujú. Preto ak si prístup k informáciám vyžaduje od skupiny príjemcov služby registráciu alebo povolenie, tieto informácie by sa mali považovať za šírené verejnosti len vtedy, ak sú príjemcovia služby, ktorá sa snaží získať prístup k informáciám, automaticky zaregistrovaní alebo im je prístup automaticky povolený bez ľudského rozhodnutia alebo výberu osôb, ktorým sa prístup poskytne. Interpersonálne komunikačné služby vymedzené v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972⁽²⁴⁾, ako sú e-maily alebo služby odosielania súkromných správ, nepatria do rozsahu vymedzenia pojmu online platforma, keďže sa používajú na interpersonálnu komunikáciu medzi konečným počtom osôb určeným odosielateľom komunikácie. Povinnosti stanovené v tomto nariadení pre poskytovateľov online platforiem sa však môžu vzťahovať na služby, ktoré umožňujú sprístupňovanie informácií potenciálne neobmedzenému počtu príjemcov, ktorý nie je určený odosielateľom komunikácie, napríklad prostredníctvom verejných skupín alebo otvorených kanálov. Informácie by sa mali považovať za šírené verejnosti v zmysle tohto nariadenia len vtedy, ak k uvedenému šíreniu dochádza na základe priamej žiadosti príjemcu služby, ktorý informácie poskytol.

⁽²⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36).

- (15) Ak sa toto nariadenie vzťahuje na niektoré zo služieb poskytovaných poskytovateľom, zatiaľ čo na iné služby sa nevzťahuje, alebo ak sa na služby poskytované poskytovateľom vzťahujú rôzne oddiely tohto nariadenia, príslušné ustanovenia tohto nariadenia by sa mali uplatňovať len na tie služby, ktoré patria do rozsahu ich pôsobnosti.
- (16) Právna istota, ktorú poskytovateľom sprostredkovateľských služieb dáva horizontálny rámec podmienených výnimiek zo zodpovednosti stanovený v smernici 2000/31/ES, umožnila vznik mnohých nových služieb a ich rozšírenie na celom vnútornom trhu. Tento rámec by sa preto mal zachovať. Vzhľadom na rozdiely pri transpozícii a uplatňovaní príslušných pravidiel na vnútroštátnej úrovni a v záujme jednoznačnosti a súdržnosti by sa však tento rámec mal začleniť do tohto nariadenia. Je tiež potrebné objasniť určité prvky tohto rámca so zreteľom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie.
- (17) V pravidlách týkajúcich sa zodpovednosti poskytovateľov sprostredkovateľských služieb stanovených v tomto nariadení by sa malo stanoviť len to, kedy dotknutý poskytovateľ sprostredkovateľských služieb nemôže niesť zodpovednosť za nezákonný obsah, ktorý poskytujú príjemcovia služby. Uvedené pravidlá by sa nemali chápať tak, že poskytujú pozitívny základ na stanovenie toho, kedy môže byť poskytovateľ braný na zodpovednosť, keďže to majú určiť uplatniteľné pravidlá práva Únie alebo vnútroštátneho práva. Výnimky zo zodpovednosti stanovené v tomto nariadení by sa okrem toho mali uplatňovať na akýkoľvek druh zodpovednosti, pokiaľ ide o akýkoľvek druh nezákonného obsahu, a to bez ohľadu na presný predmet alebo povahu uvedených právnych predpisov.
- (18) Výnimky zo zodpovednosti stanovené v tomto nariadení by sa nemali uplatňovať, ak poskytovateľ sprostredkovateľských služieb namiesto toho, aby sa obmedzil na neutrálne poskytovanie služieb čisto technickým a automatickým spracovaním informácií poskytnutých príjemcom služby, zohráva aktívnu úlohu, ktorá mu umožňuje sa s týmito informáciami oboznamovať alebo ich kontrolovať. Tieto výnimky by teda nemali byť dostupné, pokiaľ ide o zodpovednosť týkajúcu sa informácií, ktoré neposkytol príjemca služby, ale samotný poskytovateľ sprostredkovateľskej služby, vrátane prípadu, keď boli informácie vypracované v rámci redakčnej zodpovednosti poskytovateľa.
- (19) Vzhľadom na odlišnú povahu činností „obyčajný prenos“, „kešing“ a „hosting“ a odlišné postavenie a spôsobilosti poskytovateľov predmetných služieb je potrebné pravidlá uplatniteľné na tieto činnosti rozlišovať, keďže podľa tohto nariadenia podliehajú rôznym požiadavkám a podmienkam a ich rozsah sa podľa výkladu Súdneho dvora Európskej únie líši.
- (20) Ak poskytovateľ sprostredkovateľských služieb úmyselne spolupracuje s príjemcom služieb s cieľom vykonávať nezákonné činnosti, služby by sa nemali považovať za poskytované neutrálne a poskytovateľ by preto nemal mať možnosť využívať výnimky zo zodpovednosti stanovené v tomto nariadení. Malo by to tak byť napríklad v prípade, keď poskytovateľ ponúka svoje služby s hlavným účelom uľahčiť nezákonné činnosti, napríklad tak, že výslovne uvedie, že jeho účelom je uľahčiť nezákonné činnosti alebo že jeho služby sú na tento účel vhodné. Skutočnosť, že služba ponúka šifrovaný prenos alebo akýkoľvek iný systém, ktorý znemožňuje identifikáciu používateľa, by sa sama osebe nemala považovať za uľahčovanie nezákonných činností.
- (21) Možnosť využiť výnimky zo zodpovednosti v prípade služieb „obyčajný prenos“ a „kešing“ by mal mať vtedy, ak nie je nijako zainteresovaný na informáciách, ktoré sú predmetom prenosu alebo prístupu. Predpokladom okrem iného je, aby neupravoval informácie, ktoré prenáša alebo ku ktorým poskytuje prístup. Táto požiadavka by sa však nemala chápať tak, že sa vzťahuje na manipulácie technickej povahy, ku ktorým dochádza počas prenosu alebo prístupu, pokiaľ sa uvedenými manipuláciami nemení integrita informácií, ktoré sú predmetom prenosu alebo ku ktorým sa poskytuje prístup.
- (22) Aby poskytovateľ mohol využiť výnimku zo zodpovednosti v prípade hostingových služieb, mal by, len čo získa skutočnú vedomosť alebo povedomie o nezákonných činnostiach alebo nezákonnom obsahu, urýchlene konať s cieľom odstrániť tento obsah alebo k nemu znemožniť prístup. Odstránenie obsahu alebo znemožnenie prístupu k nemu by sa malo uskutočniť v súlade so základnými právami príjemcov služby vrátane práva na slobodu prejavu a práva na informácie. Takúto skutočnú vedomosť alebo povedomie o nezákonnej povahe obsahu môže poskytovateľ získať okrem iného pátraním z vlastnej iniciatívy alebo prostredníctvom oznámení, ktoré mu predložia fyzické alebo právnické osoby v súlade s týmto nariadením, pokiaľ sú takéto oznámenia dostatočne

presné a primerane odôvodnené na to, aby obozretný hospodársky subjekt mohol údajne nezákonný obsah opodstatnene identifikovať, posúdiť a prípadne proti nemu konať. Takúto skutočnú vedomosť alebo povedomie však nemožno považovať za získanú len z dôvodu, že poskytovateľ si je vo všeobecnosti vedomý skutočnosti, že jeho služba sa využíva aj na uchovávanie nezákonného obsahu. Okrem toho skutočnosť, že poskytovateľ automaticky indexuje informácie nahraté do jeho služby, že má funkciu vyhľadávania alebo že odporúča informácie na základe profilov alebo preferencií príjemcov služby, nie je dostatočným dôvodom domnievať sa, že tento poskytovateľ má „konkrétne“ vedomosť o nezákonných činnostiach vykonávaných na danej platforme alebo o nezákonnom obsahu, ktorý je na nej uložený.

- (23) Výnimka zo zodpovednosti by sa nemala uplatňovať, ak príjemca služby podlieha poskytovateľovi hostingovej služby alebo je pod jeho kontrolou. Napríklad ak poskytovateľ online platformy, ktorá spotrebiteľom umožňuje uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi, určuje cenu tovaru alebo služieb, ktoré ponúka obchodník, mohlo by sa predpokladať, že obchodník podlieha danej online platforme alebo je pod jej kontrolou.
- (24) V záujme zabezpečenia účinnej ochrany spotrebiteľov pri vykonávaní sprostredkovaných obchodných transakcií online by určití poskytovatelia hostingových služieb, konkrétne online platformy, ktoré spotrebiteľom umožňujú uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku, nemali mať možnosť využívať výnimku zo zodpovednosti poskytovateľov hostingových služieb stanovenú v tomto nariadení, pokiaľ tieto online platformy relevantné informácie týkajúce sa predmetných transakcií takým spôsobom, ktorý vedie spotrebiteľov k presvedčeniu, že uvedené informácie poskytli samotné online platformy alebo obchodníci konajúci pod ich dohľadom alebo kontrolou, a teda že tieto online platformy o týchto informáciách majú vedomosť alebo nad nimi majú kontrolu, a to aj ak to nemuselo zodpovedať skutočnosti. Príkladmi takéhoto správania by mohli byť prípady, keď online platforma jasne nezobrazuje totožnosť obchodníka, ako sa vyžaduje týmto nariadením, keď online platforma neposkytuje údaje o totožnosti alebo kontaktné údaje obchodníka až do uzatvorenia zmluvy medzi obchodníkom a spotrebiteľom, alebo keď online platforma uvádza produkt alebo službu na trh vo vlastnom mene namiesto toho, aby používala meno obchodníka, ktorý uvedený produkt alebo službu dodá. V uvedenej súvislosti by sa malo objektívne a na základe všetkých relevantných okolností určiť, či by spôsob prezentovania informácií mohol priemerného spotrebiteľa presvedčiť, že predmetné informácie poskytla samotná online platforma alebo obchodníci konajúci pod jej vedením alebo kontrolou.
- (25) Výnimky zo zodpovednosti stanovené v tomto nariadení by nemali mať vplyv na možnosť vydať voči poskytovateľom sprostredkovateľských služieb súdne príkazy rôzneho druhu, a to ani vtedy, ak spĺňajú podmienky stanovené v rámci uvedených výnimiek. Takéto súdne príkazy by mohli mať najmä podobu príkazov súdov alebo správnych orgánov, vydaných v súlade s právom Únie, ktorými sa požaduje porušovanie predpisov ukončiť alebo mu predchádzať, a to aj odstránením nezákonného obsahu uvedeného v takomto príkaze alebo znemožnením prístupu k nemu.
- (26) S cieľom vytvoriť právnu istotu a neodrádzať od činností, ktoré sú zamerané na odhaľovanie a identifikáciu nezákonného obsahu a konanie proti nemu, ktoré poskytovatelia všetkých kategórií sprostredkovateľských služieb vykonávajú na dobrovoľnom základe, by sa malo objasniť, že samotná skutočnosť, že poskytovatelia vykonávajú takéto činnosti, nemá za následok nedostupnosť výnimiek zo zodpovednosti stanovených v tomto nariadení, ak sa uvedené činnosti vykonávajú v dobrej viere a svedomite. Podmienka konať v dobrej viere a svedomite by mala zahŕňať konanie objektívnym, nediskriminačným a primeraným spôsobom s náležitým ohľadom na práva a oprávnené záujmy všetkých zúčastnených strán a poskytovanie potrebných záruk proti neodôvodnenému odstráneniu zákonného obsahu, a to v súlade s cieľom a požiadavkami tohto nariadenia. Na tento účel by dotknutí poskytovatelia mali napríklad prijať primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby v prípade použitia automatizovaných nástrojov na vykonávanie takýchto činností bola príslušná technológia dostatočne spoľahlivá na to, aby v maximálnej možnej miere obmedzila mieru chybovosti. Okrem toho je vhodné objasniť, že samotná skutočnosť, že poskytovatelia v dobrej viere prijímajú opatrenia na dosiahnutie súladu s požiadavkami práva Únie vrátane požiadaviek stanovených v tomto nariadení, pokiaľ ide o uplatňovanie ich obchodných podmienok, by nemala mať za následok nedostupnosť výnimiek zo zodpovednosti stanovených v tomto nariadení. Preto by sa žiadne takéto činnosti a opatrenia, ktoré poskytovateľ prijal, nemali zohľadňovať pri určovaní toho, či poskytovateľ môže využiť výnimku zo zodpovednosti, najmä pokiaľ ide o to, či poskytovateľ poskytuje svoju službu neutrálne, a preto môže patriť do rozsahu pôsobnosti príslušného ustanovenia, a to bez toho, aby z tohto pravidla vyplývalo, že poskytovateľ sa naň môže bezpodmienečne odvolávať. Dobrovoľné opatrenia by sa nemali využívať na obchádzanie povinností poskytovateľov sprostredkovateľských služieb podľa tohto nariadenia.

- (27) Hoci sa pravidlá týkajúce sa zodpovednosti poskytovateľov sprostredkovateľských služieb stanovené v tomto nariadení zameriavajú na oslobodenie poskytovateľov sprostredkovateľských služieb od zodpovednosti, je dôležité pripomenúť, že napriek všeobecne dôležitej úlohe, ktorú takíto poskytovatelia zohrávajú, nemali by sa problém nezákonného obsahu a nezákonných činností online riešiť tak, že sa pozornosť sústreďuje výlučne na ich zodpovednosť a povinnosti. Ak je to možné, mali by sa tretie strany dotknuté nezákonným obsahom prenášaným alebo uchovávaným online pokúsiť vyriešiť konflikty týkajúce sa takéhoto obsahu bez zapojenia príslušných poskytovateľov sprostredkovateľských služieb. Ak sa tak stanovuje v uplatniteľných predpisoch Únie a vo vnútroštátnom práve, v ktorých sa určuje zodpovednosť príjemcov služby za nezákonný obsah, ktorý poskytujú a potenciálne šíria verejnosti prostredníctvom sprostredkovateľských služieb, mali by príjemcovia takúto zodpovednosť niesť. V súlade s uplatniteľným právom by mali pomôcť zabrániť šíreniu nezákonného obsahu online prípadne aj iní aktéri, ako napríklad moderátori skupín v uzavretých online prostrediach, a to najmä v prípade veľkých skupín. Ak je navyše potrebné zapojiť poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti vrátane poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, všetky žiadosti alebo príkazy na takéto zapojenie by spravidla mali byť určené konkrétnemu poskytovateľovi, ktorý je z technického a prevádzkového hľadiska schopný proti konkrétnym položkám nezákonného obsahu konať, aby sa zabránilo akýmkoľvek možným negatívnym vplyvom na dostupnosť a prístupnosť informácií, ktoré nie sú nezákonným obsahom, a aby sa takéto vplyvy minimalizovali.
- (28) Od roku 2000 sa objavujú nové technológie, ktoré zlepšujú dostupnosť, účinnosť, rýchlosť, spoľahlivosť, kapacitu a bezpečnosť systémov na prenos, vyhľadateľnosť a uchovávanie údajov online, čo vedie k čoraz zložitejšiemu online ekosystému. V tejto súvislosti by sa malo pripomenúť, že poskytovatelia služieb, ktorí vytvárajú a podporujú základnú logickú architektúru a riadne fungovanie internetu vrátane pomocných technických funkcií, môžu takisto využívať výnimky zo zodpovednosti stanovené v tomto nariadení, ak ich služby spĺňajú podmienky na to, aby sa mohli považovať za služby „obyčajného prenosu“, „kešingu“ alebo „hostingu“. Takéto služby prípadne zahŕňajú bezdrôtové miestne počítačové siete, služby systému doménových mien (DNS), správcov domén najvyššej úrovne, registrátorov, certifikačné orgány, ktoré vydávajú digitálne certifikáty, virtuálne súkromné siete, internetové vyhľadávače, služby cloudovej infraštruktúry alebo siete na prístupňovanie obsahu, ktoré umožňujú, lokalizujú alebo zlepšujú funkcie iných poskytovateľov sprostredkovateľských služieb. Podobne sa značne rozvinuli aj služby používané na komunikačné účely a technické prostriedky ich poskytovania, čo viedlo k vzniku online služieb, ako sú internetová telefónia, služby odosielania správ a webmailové služby, kde sa komunikácia uskutočňuje prostredníctvom služby prístupu na internet. Aj tieto služby môžu využívať výnimky zo zodpovednosti, ak spĺňajú podmienky, aby sa mohli považovať za služby „obyčajného prenosu“, „kešingu“ alebo „hostingu“.
- (29) Sprostredkovateľské služby zahŕňajú širokú škálu hospodárskej činnosti, ktorá sa uskutočňuje online a ktorá sa neustále vyvíja s cieľom poskytnúť rýchly, bezpečný a zabezpečený prenos informácií a zabezpečiť pohodlie pre všetkých účastníkov v online ekosystéme. Napríklad sprostredkovateľské služby „obyčajného prenosu“ zahŕňajú všeobecné kategórie služieb, ako sú internetové prepojovacie uzly, bezdrôtové prístupové body, virtuálne súkromné siete, služby a prekladače DNS, správcovia mien domén najvyššej úrovne, registrátori, certifikačné orgány, ktoré vydávajú digitálne certifikáty, internetová telefónia a iné interpersonálne komunikačné služby, zatiaľ čo všeobecné príklady sprostredkovateľských služieb „kešingu“ zahŕňajú výhradné poskytovanie sietí prístupňovania obsahu, reverzných proxy serverov alebo proxy serverov na úpravu obsahu. Takéto služby sú kľúčové na zabezpečenie hladkého a efektívneho prenosu informácií na internete. Príklady „hostingových služieb“ zahŕňajú kategórie služieb, ako sú cloud computing, webový hosting, služby platených odkazov alebo služby umožňujúce výmenu informácií a obsahu online vrátane ukladania a zdieľania súborov. Sprostredkovateľské služby sa môžu poskytovať samostatne ako súčasť iného typu sprostredkovateľskej služby alebo súčasne s inými sprostredkovateľskými službami. To, či je konkrétna služba službou „obyčajného prenosu“, „kešingu“ alebo „hostingu“, závisí výlučne od jej technických funkcií, ktoré sa môžu časom vyvíjať, a malo by sa to posudzovať individuálne.
- (30) Pokiaľ ide o povinnosti všeobecnej povahy, poskytovatelia sprostredkovateľských služieb by nemali podliehať – *de jure* ani *de facto* – monitorovacej povinnosti. Netýka sa to povinností monitorovania v konkrétnom prípade, a najmä nemá vplyv na príkazy vnútroštátnych orgánov v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, v súlade s právom Únie, ako ho vykladá Súdny dvor Európskej únie, a v súlade s podmienkami stanovenými v tomto nariadení. Žiadne ustanovenie tohto nariadenia by sa nemalo vykladať ako uloženie všeobecnej monitorovacej povinnosti alebo všeobecnej aktívnej povinnosti zisťovania skutočností, ani ako povinnosť poskytovateľov prijímať proaktívne opatrenia v súvislosti s nezákonným obsahom.

- (31) V závislosti od právneho systému jednotlivých členských štátov a predmetnej oblasti práva môžu vnútroštátne justičné alebo správne orgány vrátane orgánov presadzovania práva prikázať poskytovateľom sprostredkovateľských služieb, aby konali proti jednej alebo viacerým určitým konkrétnym položkám nezákonného obsahu alebo poskytl určité konkrétne informácie. Vnútroštátne právne predpisy, na základe ktorých sa takéto príkazy vydávajú, sa značne líšia a tieto príkazy sa čoraz častejšie riešia v cezhraničných situáciách. Na to, aby sa tieto príkazy, najmä v cezhraničnom kontexte, plnili účinným a efektívnym spôsobom, tak, aby dotknuté orgány verejnej moci mohli plniť svoje úlohy a poskytovatelia nepodliehali neprimeranej záťaži, a bez toho, aby boli nenáležite dotknuté práva a oprávnené záujmy tretích strán, je potrebné stanoviť určité podmienky, ktoré by tieto príkazy mali spĺňať, a určité doplňujúce požiadavky týkajúce sa spracovania týchto príkazov. Týmto nariadením by sa preto mali harmonizovať len určité osobitné minimálne podmienky, ktoré by takéto príkazy mali spĺňať, aby poskytovatelia sprostredkovateľských služieb mali povinnosť informovať príslušné orgány o vykonaní týchto príkazov. Toto nariadenie preto neposkytuje právny základ pre vydávanie takýchto príkazov ani nereguluje ich územnú pôsobnosť či cezhraničné presadzovanie.
- (32) Uplatniteľné právo Únie alebo vnútroštátne právo, na základe ktorého sa tieto príkazy vydávajú, si môže vyžadovať dodatočné podmienky, pričom by malo byť základom pre výkon príslušných príkazov. V prípade nedodržania takýchto príkazov by vydávajúci členský štát mal mať možnosť vykonať ich v súlade so svojím vnútroštátnym právom. Uplatniteľné vnútroštátne právo by malo byť v súlade s právom Únie vrátane ustanovení charty a ZFEÚ o slobode usadiť sa a slobode poskytovať služby v rámci Únie, najmä pokiaľ ide o služby online hazardných hier a stávkovania. Analogicky uplatňovaním takýchto vnútroštátnych právnych predpisov na výkon príslušných príkazov nie sú dotknuté uplatniteľné právne akty Únie ani medzinárodné dohody uzavreté Úniou alebo členskými štátmi, ktoré sa týkajú cezhraničného uznávania, výkonu a presadzovania týchto príkazov, najmä v občianskych a trestných veciach. Na druhej strane by sa na vykonávanie povinnosti informovať príslušné orgány o vykonaní uvedených príkazov mali na rozdiel od vykonávania samotných príkazov vzťahovať pravidlá stanovené v tomto nariadení.
- (33) Poskytovateľ sprostredkovateľských služieb by mal informovať vydávajúci orgán o všetkých opatreniach prijatých v nadväznosti na takéto príkazy bez zbytočného odkladu v súlade s lehotami stanovenými v príslušnom práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve.
- (34) Príslušné vnútroštátne orgány by mali mať možnosť vydávať takéto príkazy proti obsahu, ktorý sa považuje za nezákonný, alebo príkazy na poskytnutie informácií na základe práva Únie alebo vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie, predovšetkým s chartou, a adresovať ich poskytovateľom sprostredkovateľských služieb vrátane tých, ktorí sú usadení v inom členskom štáte. Týmto nariadením by však nemalo byť dotknuté právo Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskych alebo trestných veciach vrátane nariadenia (EÚ) č. 1215/2012 a nariadenia o európskom príkaze na predloženie a uchovanie elektronických dôkazov v trestných veciach ani vnútroštátne trestné právo procesné či občianske právo procesné. Preto ak sa v uvedených právnych predpisoch v kontexte trestného alebo občianskeho súdneho konania stanovujú podmienky, ktoré sú dodatočné alebo nezlučiteľné s podmienkami stanoveným v tomto nariadení v súvislosti s príkazmi konať proti nezákonnému obsahu alebo poskytovať informácie, podmienky stanovené v tomto nariadení by sa nemuseli uplatňovať alebo by sa mohli upraviť. Najmä povinnosť koordinátora digitálnych služieb z členského štátu vydávajúceho orgánu zaslať kópiu príkazu všetkým ostatným koordinátorom digitálnych služieb by sa nemusela uplatňovať v kontexte trestného konania alebo by sa táto povinnosť mohla upraviť, ak sa tak ustanovuje v uplatniteľnom vnútroštátnom trestnom procesnom práve.

Okrem toho by sa v prípade potreby mala upraviť povinnosť, aby príkazy obsahovali odôvodnenie, v ktorom sa vysvetľuje, prečo informácie predstavujú nezákonný obsah, a to podľa uplatniteľných vnútroštátnych predpisov trestného práva procesného na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania a stíhania. Aj povinnosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb informovať príjemcu služby možno odložiť v súlade s uplatniteľným právom Únie alebo vnútroštátnym právom, najmä v kontexte trestných, občianskych súdnych alebo správnych konaní. Príkazy by sa okrem toho mali vydávať v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679 a so zákazom všeobecných povinností monitorovať informácie alebo aktívne zisťovať skutočnosti alebo okolnosti, ktoré naznačujú nezákonnú činnosť uvedenú v tomto nariadení. Podmienkami a požiadavkami stanovenými v tomto nariadení, ktoré sa vzťahujú na príkazy konať proti nezákonnému obsahu, nie sú dotknuté iné akty Únie, v ktorých sa stanovujú podobné systémy konania proti konkrétnym druhom nezákonného obsahu, ako napríklad nariadenie (EÚ) 2021/784, nariadenie (EÚ) 2019/1020 alebo nariadenie (EÚ) 2017/2394, ktorým sa orgánom presadzovania práva v oblasti ochrany spotrebiteľa v členských štátoch udeľujú osobitné právomoci prikázať poskytovanie

informácií, pričom podmienkami a požiadavkami, ktoré sa na príkazy na poskytnutie informácií vzťahujú, nie sú dotknuté iné akty Únie, v ktorých sa stanovujú podobné relevantné pravidlá pre konkrétne sektory. Uvedenými podmienkami a požiadavkami by v súlade s právom Únie nemali byť dotknuté pravidlá uchovávania a archivácie podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva a žiadosti orgánov presadzovania práva o zachovanie dôvernosti týkajúce sa nezverejnenia informácií. Uvedené podmienky a požiadavky by nemali mať vplyv na možnosť členských štátov požadovať od poskytovateľa sprostredkovateľských služieb, aby zabránil porušovaniu právnych predpisov, v súlade s právom Únie, vrátane tohto nariadenia, a najmä so zákazom všeobecnej monitorovacej povinnosti.

- (35) Podmienky a požiadavky stanovené v tomto nariadení by mali byť splnené najneskôr pri zaslaní príkazu príslušnému poskytovateľovi. Príkaz sa preto môže vydať v jednom z úradných jazykov príslušného orgánu členského štátu, ktorý príkaz vydal. Ak sa však uvedený jazyk líši od jazyka, ktorý uviedol poskytovateľ sprostredkovateľských služieb, alebo od iného úradného jazyka členských štátov, na ktorom sa dohodol orgán vydávajúci príkaz a poskytovateľ sprostredkovateľských služieb, k zaslanému príkazu by sa mal pripojiť preklad aspoň tých prvkov príkazu, ktoré sú stanovené v tomto nariadení. Ak sa poskytovateľ sprostredkovateľských služieb s orgánmi členského štátu dohodol na použitie určitého jazyka, mal by sa nabádať, aby akceptoval príkazy v tom istom jazyku vydané orgánmi v iných členských štátoch. Príkazy by mali obsahovať prvky, ktoré adresátovi umožnia identifikovať vydávajúci orgán vrátane prípadných kontaktných údajov o kontaktnom mieste v rámci uvedeného orgánu a overiť pravosť príkazu.
- (36) Územná pôsobnosť takýchto príkazov konať proti nezákonnému obsahu by sa mala jasne stanoviť na základe uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva umožňujúceho vydanie príkazu a nemala by prekročiť rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie jeho cieľov. V uvedenej súvislosti by vnútroštátny justičný alebo správny orgán, ktorý by mohol byť orgánom presadzovania práva, ktorý vydal príkaz, mal vyvážiť cieľ, ktorý sa má príkazom dosiahnuť v súlade s právnym základom umožňujúcim jeho vydanie, s právami a oprávnenými záujmami všetkých tretích strán, ktoré môžu byť týmto príkazom dotknuté, najmä s ich základnými právami podľa charty. Najmä v cezhraničnom kontexte by sa účinok príkazu mal v zásade obmedziť na územie vydávajúceho členského štátu, pokiaľ nezákonnosť obsahu nevyplýva priamo z práva Únie alebo pokiaľ sa orgán vydávajúci príkaz nedomnieva, že predmetné práva si vyžadujú širšiu územnú pôsobnosť v súlade s právom Únie a medzinárodným právom, pričom sa zohľadňujú záujmy medzinárodnej ústretovosti.
- (37) Príkazy na poskytnutie informácií, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, sa týkajú predloženia konkrétnych informácií o jednotlivých príjemcoch dotknutej sprostredkovateľskej služby, ktorí sú v týchto príkazoch identifikovaní, na účely určenia súladu príjemcov služieb s platnými pravidlami Únie alebo vnútroštátnymi pravidlami. Takýmto príkazmi by sa mali požadovať informácie s cieľom umožniť identifikáciu príjemcov dotknutej služby. Požiadavky tohto nariadenia týkajúce sa poskytovania informácií sa preto nevzťahujú na príkazy týkajúce sa informácií o skupine príjemcov služieb, ktorí nie sú osobitne identifikovaní, vrátane príkazov na poskytnutie súhrnných informácií požadovaných na štatistické účely alebo tvorby politiky založenej na dôkazoch.
- (38) Príkazy konať proti nezákonnému obsahu a poskytovať informácie podliehajú pravidlám, ktoré chránia právomoc členského štátu, v ktorom je dotknutý poskytovateľ služieb usadený, a v určitých prípadoch pravidlám stanovujúcim možné výnimky z tejto právomoci stanovené v článku 3 smernice 2000/31/ES, a to len ak sú splnené podmienky uvedeného článku. Keďže predmetné príkazy sa týkajú konkrétnych položiek nezákonného obsahu a informácií, ak sú určené poskytovateľom sprostredkovateľských služieb so sídlom v inom členskom štáte, v zásade neobmedzujú slobodu týchto poskytovateľov poskytovať služby cezhranične. Preto sa na tieto príkazy nevzťahujú pravidlá stanovené v článku 3 smernice 2000/31/ES vrátane pravidiel týkajúcich sa potreby odôvodniť opatrenia odchyľujúce sa od právomoci členského štátu, v ktorom je poskytovateľ služieb usadený, určitými osobitnými dôvodmi a pravidlami týkajúcich sa oznamovania takýchto opatrení.

- (39) K požiadavkám na poskytovanie informácií o mechanizmoch nápravy, ktoré má k dispozícii poskytovateľ sprostredkovateľskej služby a príjemca služby, ktorý poskytol obsah, patrí požiadavka poskytovať informácie o správnych mechanizmoch vybavovania sťažností a súdnych prostriedkoch nápravy vrátane odvolaní proti rozhodnutiam vydaným justičnými orgánmi. Koordinátori digitálnych služieb by okrem toho mohli vypracovať vnútroštátne nástroje a usmernenia, pokiaľ ide o mechanizmy podávania sťažností a nápravy uplatniteľné na ich území, s cieľom uľahčiť príjemcom služby prístup k takýmto mechanizmom. Napokon by členské štáty pri uplatňovaní tohto nariadenia mali rešpektovať základné právo na účinný súdny prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, ako sa stanovuje v článku 47 charty. Toto nariadenie by preto nemalo brániť príslušným vnútroštátnym justičným alebo správnym orgánom na základe uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva vydať príkaz na obnovenie obsahu, ak bol takýto obsah v súlade s podmienkami poskytovateľa sprostredkovateľských služieb, ale uvedený poskytovateľ služieb ho nesprávne považoval za nezákonný a obsah bol odstránený.
- (40) Na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia, a najmä na zlepšenie fungovania vnútorného trhu a zaistenie bezpečného a transparentného online prostredia je potrebné pre poskytovateľov sprostredkovateľských služieb stanoviť jasný, účinný, predvídateľný a vyvážený súbor harmonizovaných povinností náležitej starostlivosti. Účelom uvedených povinností by malo byť najmä zaručenie rôznych cieľov verejnej politiky, ako je bezpečnosť a dôvera príjemcov služby vrátane spotrebiteľov, maloletých a používateľov, u ktorých existuje osobitné riziko, že budú predmetom nenávistných prejavov, sexuálneho obťažovania alebo iného diskriminačného konania, ochrana príslušných základných práv zakotvených v charte, zmysluplná zodpovednosť uvedených poskytovateľov a posilnenie postavenia príjemcov a iných dotknutých strán, a zároveň uľahčenie nevyhnutného dohľadu zo strany príslušných orgánov.
- (41) V tejto súvislosti je dôležité, aby povinnosti náležitej starostlivosti boli prispôbené druhu, veľkosti a povahe dotknutej sprostredkovateľskej služby. Týmto nariadením sa preto stanovujú základné povinnosti vzťahujúce sa na všetkých poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ako aj dodatočné povinnosti pre poskytovateľov hostingových služieb a konkrétnejšie poskytovateľov online platforiem a veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov. Pokiaľ poskytovatelia sprostredkovateľských služieb vzhľadom na povahu svojich služieb a svoju veľkosť spadajú do viacerých rôznych kategórií, mali by vo vzťahu k uvedeným službám dodržiavať všetky zodpovedajúce povinnosti stanovené v tomto nariadení. Uvedené harmonizované povinnosti náležitej starostlivosti, ktoré by mali byť primerané a nesvojvoľné, sú potrebné na riešenie identifikovaných problémov verejnej politiky, ako sú ochrana oprávnených záujmov príjemcov služby, riešenie nezákonných praktík a ochrana základných práv zakotvených v charte. Povinnosti náležitej starostlivosti sú nezávislé od otázky zodpovednosti poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ktoré sa preto musia posudzovať samostatne.
- (42) S cieľom uľahčiť hladkú a efektívnu obojsmernú komunikáciu o záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a to v relevantných prípadoch vrátane potvrdenia doručenia takejto komunikácie, by sa od poskytovateľov sprostredkovateľských služieb malo vyžadovať, aby určili jednotné elektronické kontaktné miesta a zverejnili a aktualizovali príslušné informácie o týchto kontaktných miestach vrátane jazykov, ktoré sa pri takejto komunikácii majú používať. Elektronické kontaktné miesto môžu využívať aj dôveryhodní nahlasovatelia a profesionálne subjekty, ktoré sú s poskytovateľom sprostredkovateľských služieb v osobitnom vzťahu. Na rozdiel od právneho zástupcu by elektronické kontaktné miesto malo slúžiť na prevádzkové účely a nemalo by sa vyžadovať, aby malo fyzické umiestnenie. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb môžu určiť rovnaké jednotné kontaktné miesto na účely požiadaviek tohto nariadenia, ako aj na účely iných aktov práva Únie. Poskytovateľom sprostredkovateľských služieb sa odporúča, aby pri určovaní jazykov komunikácie zabezpečili, že zvolené jazyky ako také nebudú predstavovať prekážku komunikácie. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb a orgány členských štátov by mali mať v prípade potreby možnosť dohodnúť sa na dosiahnutí osobitnej dohody o jazyku komunikácie alebo sa snažiť nájsť alternatívne prostriedky na prekonanie jazykovej bariéry, a to aj využitím všetkých dostupných technologických prostriedkov alebo interných a externých ľudských zdrojov.
- (43) Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb by mali mať takisto povinnosť určiť jednotné kontaktné miesto pre príjemcov služby, ktoré umožní rýchlu, priamu a efektívnu komunikáciu, a to najmä ľahko prístupnými prostriedkami, ako sú telefónne čísla, e-mailové adresy, elektronické kontaktné formuláre, chatboty alebo rýchle správy. Malo by sa explicitne uviesť, kedy používateľ služby komunikuje s chatbotmi. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb by mali umožniť príjemcom služieb vybrať si prostriedky priamej a efektívnej komunikácie, ktoré nevyužívajú iba automatické nástroje. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb by mali vynaložiť všetko primerané úsilie s cieľom zaručiť, že sa pridelia dostatočné ľudské a finančné zdroje na zabezpečenie toho, aby sa táto komunikácia vykonávala rýchlym a efektívnym spôsobom.

- (44) Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb usadení v tretej krajine, a ktorí ponúkajú služby v Únii, by mali určiť právnych zástupcov v Únii s dostatočným splnomocnením a poskytnúť príslušným orgánom informácie o svojich právnych zástupcoch a zverejniť ich. S cieľom splniť uvedenú povinnosť by takíto poskytovatelia sprostredkovateľských služieb mali zabezpečiť, aby určený právny zástupca mal potrebné právomoci a zdroje na spoluprácu s príslušnými orgánmi. Mohlo by sa to stať napríklad v prípade, keď poskytovateľ sprostredkovateľských služieb menuje dcérsky podnik z tej istej skupiny ako poskytovateľ alebo svoj materský podnik, ak je tento dcérsky alebo materský podnik usadený v Únii. Nemusí sa to však týkať napríklad prípadov, keď je jeho právny zástupca ako fyzická alebo právnická osoba v reštrukturalizácii, konkurze alebo platobnej neschopnosti. Uvedená povinnosť by mala umožniť účinný dohľad a prípadne presadzovanie tohto nariadenia vo vzťahu k týmto poskytovateľom. Malo by byť možné, aby právny zástupca bol – v súlade s vnútroštátnym právom – poverený viac ako jedným poskytovateľom sprostredkovateľských služieb. Za predpokladu, že sú splnené príslušné požiadavky tohto nariadenia, mal by právny zástupca mať možnosť fungovať aj ako kontaktné miesto.
- (45) Hoci by sa v zásade mala rešpektovať zmluvná sloboda poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, v záujme transparentnosti, ochrany príjemcov služieb a zamedzenia nespravodlivých alebo svojvoľných výsledkov je vhodné stanoviť určité pravidlá týkajúce sa obsahu, uplatňovania a presadzovania obchodných podmienok týchto poskytovateľov. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb by mali vo svojich obchodných podmienkach jasne uviesť a aktualizovať informácie o dôvodoch, na základe ktorých môžu obmedziť poskytovanie svojich služieb. Mali by predovšetkým zahrnúť informácie o všetkých politikách, postupoch, opatreniach a nástrojoch používaných na účely moderovania obsahu vrátane algoritmického rozhodovania a ľudskej kontroly, ako aj rokovací poriadok svojho vnútorného systému riešenia sťažností. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb by mali poskytovať aj jednoducho prístupné informácie o práve ukončiť využívanie služby. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb môžu vo svojich obchodných podmienkach používať grafické prvky, ako sú ikony alebo obrázky, na znázornenie hlavných prvkov požiadaviek na informácie podľa tohto nariadenia. Poskytovatelia by mali vhodnými prostriedkami informovať príjemcov svojich služieb o významných zmenách v obchodných podmienkach, napríklad pri zmene pravidiel o informáciách, ktoré sú povolené v súvislosti s ich službou, alebo o iných takých zmenách, ktoré by mohli mať priamy vplyv na schopnosť príjemcov využívať službu.
- (46) Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb, ktoré sú primárne zamerané na maloletých – napríklad prostredníctvom koncepcie alebo marketingu služby – alebo služieb, ktoré využívajú prevažne maloletí, by mali vyvinúť osobitné úsilie na to, aby vysvetlenie ich obchodných podmienok bolo ľahko zrozumiteľné pre maloletých.
- (47) Pri navrhovaní, uplatňovaní a presadzovaní týchto obmedzení by poskytovatelia sprostredkovateľských služieb nemali konať svojvoľne a diskriminačne a mali by zohľadňovať práva a oprávnené záujmy príjemcov služby vrátane základných práv zakotvených v charte. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem by napríklad mali predovšetkým venovať náležitú pozornosť slobode prejavu a právu na informácie vrátane slobody a plurality médií. Všetci poskytovatelia sprostredkovateľských služieb by mali venovať náležitú pozornosť aj príslušným medzinárodným normám na ochranu ľudských práv, ako sú hlavné zásady Organizácie spojených národov v oblasti podnikania a ľudských práv.
- (48) Vzhľadom na osobitnú úlohu a dosah veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov je vhodné uložiť im dodatočné požiadavky na informácie a transparentnosť ich obchodných podmienok. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by preto mali poskytovať svoje obchodné podmienky v úradných jazykoch všetkých členských štátov, v ktorých ponúkajú svoje služby, a zároveň by mali príjemcom služieb poskytovať stručné a ľahko čitateľné zhrnutie hlavných prvkov obchodných podmienok. V takýchto zhrnutiach by sa mali uviesť hlavné prvky požiadaviek na informácie vrátane možnosti jednoducho odstúpiť od voliteľných doložiek.

- (49) V záujme zabezpečenia primeranej úrovne transparentnosti a zodpovednosti by poskytovatelia sprostredkovateľských služieb mali v súlade s harmonizovanými požiadavkami obsiahnutými v tomto nariadení každoročne zverejniť správu v strojovo čitateľnom formáte o moderovaní obsahu, ktoré uskutočňujú, a o opatreniach, ktoré prijali v dôsledku uplatňovania a presadzovania svojich obchodných podmienok. Aby sa však predišlo neprimeranej záťaži, nemali by sa tieto povinnosti podávať správy o transparentnosti vzťahovať na poskytovateľov, ktorí sú mikropodnikmi alebo malými podnikmi podľa vymedzenia v odporúčaní Komisie 2003/361/ES⁽²⁵⁾ a ktorí nie sú veľmi veľkými online platformami v zmysle tohto nariadenia.
- (50) V boji proti nezákonnému obsahu na internete zohrávajú mimoriadne dôležitú úlohu poskytovatelia hostingových služieb, keďže na žiadosť príjemcov služieb uchovávajú informácie nimi poskytované a zvyčajne k nim poskytujú prístup iným príjemcom, a to niekedy aj vo veľkom rozsahu. Je dôležité, aby všetci poskytovatelia hostingových služieb bez ohľadu na veľkosť zaviedli jednoducho prístupné a používateľsky ústretové mechanizmy oznamovania a prijímania opatrení uľahčujúce oznamovanie konkrétnych informácií, ktoré oznamujúca strana považuje za nezákonný obsah, príslušnému poskytovateľovi hostingových služieb (ďalej len „oznámenie“), ktorý môže podľa nich rozhodnúť, či súhlasí s týmto posúdením a či chce tento obsah odstrániť alebo k nemu znemožniť prístup (ďalej len „opatrenie“). Takéto mechanizmy by sa mali dať jasne identifikovať, byť umiestnené v blízkosti predmetných informácií a aspoň tak ľahko sa dať vyhľadať a používať ako mechanizmy oznamovania obsahu, ktorý porušuje obchodné podmienky poskytovateľa hostingových služieb. Za predpokladu, že sú splnené požiadavky kladené na oznámenia, malo by byť možné, aby fyzické osoby alebo subjekty oznámili viacero konkrétnych položiek údajne nezákonného obsahu v jednom oznámení, aby sa tak zabezpečilo účinné fungovanie mechanizmov oznamovania a prijímania opatrení. Mechanizmus oznamovania by mal umožňovať, ale nie vyžadovať identifikáciu jednotlivca alebo subjektu, ktorý predkladá oznámenie. V prípade niektorých druhov oznámených informácií môže byť na určenie toho, či predmetné informácie predstavujú údajne nezákonný obsah, potrebná totožnosť jednotlivca alebo subjektu, ktorý predkladá oznámenie. Povinnosť zaviesť mechanizmy oznamovania a prijímania opatrení by sa mala uplatňovať napríklad na služby uchovávania a zdieľania súborov, služby webového hostingu, reklamné servery a webové sídla na ukladanie textu (paste bins), pokiaľ sa považujú za poskytovateľov hostingových služieb, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.
- (51) So zreteľom na potrebu náležite zohľadniť základné práva všetkých dotknutých strán zaručené chartou by všetky opatrenia, ktoré poskytovateľ hostingových služieb prijme na základe oznámenia, mali byť prísne ciele, a to v tom zmysle, že by mali slúžiť na odstránenie konkrétnych informácií, ktoré sa považujú za nezákonný obsah, alebo na znemožnenie prístupu k nim, a to bez neprimeraného vplyvu na slobodu prejavu a právo na informácie príjemcov služby. Oznámenia by preto vo všeobecnosti mali byť určené poskytovateľom hostingových služieb, od ktorých možno odôvodnene očakávať, že budú z technického a prevádzkového hľadiska schopní konať proti takýmto konkrétnym položkám. Poskytovatelia hostingových služieb, ktorí dostanú oznámenie, v prípade ktorého nemôžu z technických alebo prevádzkových dôvodov konkrétnu informáciu odstrániť, by mali informovať osobu alebo subjekt, ktoré oznámenie predložili.
- (52) Pravidlá týkajúce sa takýchto mechanizmov oznamovania a prijímania opatrení by sa mali harmonizovať na úrovni Únie, aby sa zabezpečilo včasné, dôsledné a nesvojvoľné spracovanie oznámení na základe pravidiel, ktoré sú jednotné, transparentné a jasné a ktoré poskytujú spoľahlivé záruky na ochranu práv a oprávnených záujmov všetkých dotknutých strán, najmä ich základných práv zaručených chartou, a to bez ohľadu na členský štát, v ktorom sú tieto strany usadené alebo kde majú pobyt, a na dotknutú oblasť práva. Uvedené základné práva zahŕňajú okrem iného: v prípade príjemcov služby právo na slobodu prejavu a právo na informácie, právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, právo na ochranu osobných údajov, právo na nediskrimináciu a právo príjemcov služieb na účinný prostriedok nápravy; v prípade poskytovateľov služieb slobodu podnikania vrátane zmluvnej slobody; v prípade strán postihnutých nezákonným obsahom právo na ľudskú dôstojnosť, práva dieťaťa, právo na ochranu vlastníctva vrátane duševného vlastníctva a právo na nediskrimináciu. Poskytovatelia hostingových služieb by mali na základe oznámení konať včas, a to najmä s prihliadnutím na druh oznámeného nezákonného obsahu a naliehavosť prijatia opatrení. Od takýchto poskytovateľov možno napríklad očakávať, že budú konať bezodkladne v prípade oznámenia údajne nezákonného obsahu, ktorý sa týka ohrozenia života alebo bezpečnosti osôb. Poskytovateľ hostingových služieb by mal bez zbytočného odkladu po doručení rozhodnutia informovať jednotlivca alebo subjekt, ktorí konkrétny obsah oznámili, o tom, či na základe oznámenia bude alebo nebude konať.

⁽²⁵⁾ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení pojmov mikropodnik, malý a stredný podnik (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (53) Mechanizmy oznamovania a prijímania opatrení by mali umožniť predkladanie oznámení, ktoré sú dostatočne presné a primerane odôvodnené na to, aby dotknutému poskytovateľovi hostingových služieb umožnili prijať informované a uvážené rozhodnutie zlučiteľné so slobodou prejavu a právom na informácie, pokiaľ ide o obsah, na ktorý sa oznámenie vzťahuje, najmä či sa tento obsah má alebo nemá považovať za nezákonný a či sa má odstrániť alebo sa má znemožniť prístup k nemu. Tieto mechanizmy by mali uľahčovať predkladanie oznámení, ktoré obsahujú vysvetlenie dôvodov, prečo sa jednotlivec alebo subjekt, ktorý predkladá oznámenie, domnieva, že obsah sa má považovať za nezákonný, a v ktorých sa jednoznačne uvádza, kde sa tento obsah vyskytuje. Ak oznámenie obsahuje dostatočné informácie na to, aby obozretný predkladateľ hostingových služieb mohol bez podrobného právneho preskúmania určiť, že je zrejme, že obsah je nezákonný, oznámenie by sa malo považovať za oznámenie, ktoré vedie k skutočnej znalosti alebo vedomiu o nezákonnosti. S výnimkou predkladania oznámení o trestných činoch uvedených v článkoch 3 až 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ⁽²⁶⁾ by tieto mechanizmy mali jednotlivca alebo subjekt, ktorý predkladá oznámenie, požiadať, aby s cieľom zabrániť zneužitiu zverejnil svoju totožnosť.
- (54) Ak sa poskytovateľ hostingových služieb z dôvodu, že informácie od príjemcov sú nezákonným obsahom alebo sú nezlučiteľné s obchodnými podmienkami, rozhodne odstrániť informácie, ktoré poskytol príjemca služby, alebo k nim znemožniť prístup, alebo inak obmedziť ich viditeľnosť alebo speňažovanie, napríklad po doručení oznámenia alebo konajúc z vlastnej iniciatívy, a to aj výlučne prostredníctvom automatizovaných nástrojov, mal by vzhľadom na negatívne dôsledky, ktoré takéto rozhodnutia môžu mať pre príjemcu, a to aj pokiaľ ide o výkon jeho základného práva na slobodu prejavu, jasne a ľahko zrozumiteľným spôsobom informovať príjemcu o svojom rozhodnutí, jeho dôvodoch a dostupných možnostiach uplatnenia prostriedkov nápravy na napadnutie rozhodnutia. Táto povinnosť by sa mala uplatňovať bez ohľadu na dôvody rozhodnutia, najmä bez ohľadu na to, či sa opatrenie prijalo z dôvodu, že informácie, na ktoré sa oznámenie vzťahuje, sa považujú za nezákonný obsah alebo za nezlučiteľné s platnými obchodnými podmienkami. Ak sa rozhodnutie prijalo po doručení oznámenia, poskytovateľ hostingových služieb by mal zverejniť totožnosť osoby alebo subjektu, ktoré predložili oznámenie príjemcovi služby, len ak sú tieto informácie potrebné na zistenie nezákonnosti obsahu, napríklad v prípadoch porušenia práv duševného vlastníctva.
- (55) Obmedzenie viditeľnosti môže byť založené na preradení na nižšiu pozíciu v poradí alebo v odporúčacích systémoch, ako aj na obmedzení prístupnosti pre jedného alebo viacerých príjemcov služby, alebo na blokovanií používateľa z online komunity bez toho, aby o tom používateľ vedel („shadow banning“). Speňažovanie informácií od príjemcu služby formou príjmov z reklamy sa môže obmedziť pozastavením alebo ukončením peňažnej platby alebo príjmu spojeného s týmito informáciami. Povinnosť uviesť dôvody by sa však nemala uplatňovať, pokiaľ ide o klamlivý komerčný obsah veľkého objemu šírený úmyselnou manipuláciou služby, najmä neautentické používanie služby, ako je používanie botov alebo falošných kont alebo iné klamlivé využívanie služby. Bez ohľadu na iné možnosti napadnutia rozhodnutia poskytovateľa hostingových služieb by príjemca služby mal mať vždy právo na účinný prostriedok nápravy na súde v súlade s vnútroštátnym právom.
- (56) Poskytovateľ hostingových služieb sa môže v niektorých prípadoch, napríklad z oznámenia oznamujúcej strany alebo prostredníctvom svojich vlastných dobrovoľných opatrení, dozvedieť o informáciách o určitej činnosti príjemcu služby, ako je poskytovanie určitých druhov nezákonného obsahu, ktoré vzhľadom na všetky relevantné okolnosti, o ktorých poskytovateľ hostingových služieb vie, primerane odôvodňujú podozrenie, že uvedený príjemca mohol spáchať, môže páchať alebo pravdepodobne spácha trestný čin ohrozujúci život alebo bezpečnosť nejakej osoby alebo osôb, ako sú trestné činy uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ⁽²⁷⁾, smernici 2011/93/EÚ alebo v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541⁽²⁸⁾. Konkrétne časti obsahu by napríklad mohli viesť k podozreniu z ohrozenia verejnosti, ako je podnecovanie k terorizmu v zmysle článku 21 smernice (EÚ) 2017/541. V takýchto prípadoch by poskytovateľ hostingových služieb mal o takomto podozrení bezodkladne informovať príslušné orgány presadzovania práva. Poskytovateľ hostingových služieb by mal

⁽²⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2011, s. 1).

⁽²⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV (Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1).

⁽²⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV a mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 6).

poskytnúť všetky relevantné informácie, ktoré má k dispozícii, vrátane – v relevantných prípadoch – dotknutého obsahu, a – ak je k dispozícii – aj času zverejnenia obsahu vrátane určeného časového pásma, ako aj vysvetlenie svojho podozrenia a informácie potrebné na lokalizáciu a identifikáciu príslušného príjemcu služby. Toto nariadenie neposkytuje právny základ na profilovanie príjemcov služieb na účely možného zisťovania trestných činov poskytovateľmi hostingových služieb. Pri informovaní orgánov presadzovania práva by poskytovatelia hostingových služieb mali dodržiavať aj ďalšie uplatniteľné pravidlá práva Únie alebo vnútroštátneho práva na ochranu práv a slobôd fyzických osôb.

- (57) S cieľom zabrániť neprimeranej záťaži by sa dodatočné povinnosti uložené podľa tohto nariadenia poskytovateľom online platforiem vrátane platforiem, ktoré spotrebiteľom umožňujú uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi, nemali vzťahovať na poskytovateľov, ktorí sa považujú za mikropodniky alebo malé podniky podľa vymedzenia v odporúčaní 2003/361/ES. Z rovnakého dôvodu by sa tieto dodatočné povinnosti nemali vzťahovať ani na poskytovateľov online platforiem, ktorí boli predtým považovaní za mikropodniky alebo malé podniky počas obdobia 12 mesiacov po tom, ako stratili uvedený štatút. Takíto poskytovatelia by nemali byť oslobodení od povinnosti poskytovať informácie o priemernom mesačnom počte aktívnych príjemcov služby na žiadosť koordinátora digitálnych služieb v mieste svojho sídla alebo Komisie. Vzhľadom na to, že veľmi veľké online platformy alebo veľmi veľké internetové vyhľadávače majú väčší dosah a väčší vplyv na to, ako príjemcovia služby získavajú informácie a komunikujú online, by však takíto poskytovatelia nemali mať prospech z uvedeného oslobodenia, a to bez ohľadu na to, či sa považujú alebo nedávno považovali za mikropodniky alebo malé podniky. K tomu, aby sa tieto dodatočné povinnosti neobchádzali, prispievajú pravidlá konsolidácie stanovené v odporúčaní 2003/361/ES. Nič v tomto nariadení nebráni poskytovateľom online platforiem, na ktoré sa vzťahuje uvedené oslobodenie, aby zriadili dobrovoľný systém, ktorý je v súlade s jednou alebo viacerými z týchto povinností.
- (58) Príjemcovia služieb by mali mať možnosť jednoducho a účinne napadnúť určité rozhodnutia poskytovateľov online platforiem, ktoré sa týkajú nezákonnosti obsahu alebo jeho nezlučiteľnosti s obchodnými podmienkami a ktoré ich negatívne ovplyvňujú. Od poskytovateľov online platforiem by sa preto malo vyžadovať, aby zabezpečili vnútorné systémy vybavovania sťažností, ktoré spĺňajú určité podmienky, ktoré sú zamerané na zaistenie toho, aby systémy boli ľahko dostupné a prinášali rýchle, nediskriminačné, nesvojvoľné a spravodlivé výsledky a aby podliehali ľudskej kontrole, keď sa použijú automatizované prostriedky. Takéto systémy by mali umožniť všetkým príjemcom služby podať sťažnosť a nemali by stanovovať formálne požiadavky, ako napríklad odkazovanie na konkrétne relevantné právne ustanovenia alebo vypracúvanie právnych vysvetlení. Príjemcovia služby, ktorí predložili oznámenie prostredníctvom mechanizmu oznamovania a prijímania opatrení stanoveného v tomto nariadení alebo prostredníctvom mechanizmu oznamovania obsahu, ktorý porušuje obchodné podmienky poskytovateľa online platforiem, by na napadnutie rozhodnutia poskytovateľa online platforiem o svojich rozhodnutiach mali byť oprávnení využiť mechanizmus podávania sťažností, a to aj vtedy, keď sa domnievajú, že opatrenie poskytovateľa nebolo primerané. Možnosť podať sťažnosť, ktorej cieľom je zrušenie napadnutých rozhodnutí, by mala byť k dispozícii najmenej šesť mesiacov, pričom lehota by sa počítala od okamihu, keď poskytovateľ online platforiem informoval príjemcu služby o rozhodnutí.
- (59) Okrem toho by sa mala stanoviť možnosť, aby sa v dobrej viere zapojili do mimosúdneho riešenia takýchto sporov certifikované orgány, ktoré majú potrebnú nezávislosť, prostriedky a odborné znalosti na vykonávanie svojich činností spravodlivým, rýchlym a nákladovo efektívnym spôsobom, a to vrátane tých sporov, ktoré nebolo možné uspokojivo vyriešiť s použitím vnútorných systémov vybavovania sťažností. Nezávislosť orgánov na urovnávanie mimosúdneho riešenia sporov by sa mala zabezpečiť aj na úrovni fyzických osôb zodpovedných za riešenie sporov, a to aj prostredníctvom pravidiel týkajúcich sa konfliktu záujmov. Poplatky účtované orgánmi na urovnávanie mimosúdneho riešenia sporov by mali byť náležité, dostupné, atraktívne, nenákladné pre spotrebiteľov a primerané a mali by sa posudzovať individuálne. Ak je orgán mimosúdneho riešenia sporov certifikovaný príslušným koordinátorom digitálnych služieb, táto certifikácia by mala byť platná vo všetkých členských štátoch. Poskytovatelia online platforiem by mali mať možnosť odmietnuť zapojiť sa do postupov mimosúdneho riešenia sporov podľa tohto nariadenia, ak ten istý spor – najmä pokiaľ ide o dotknuté informácie a dôvody prijatia napadnutého rozhodnutia, účinky rozhodnutia a dôvody na napadnutie rozhodnutia – už bol vyriešený príslušným súdom alebo iným príslušným orgánom mimosúdneho riešenia sporov alebo je už predmetom prebiehajúceho

konania pred príslušným súdom alebo iným príslušným orgánom mimosúdneho riešenia sporov. Prijemcovia služby by mali mať možnosť vybrať si medzi vnútorným mechanizmom podávania sťažností, mimosúdnym riešením sporov a možnosťou začať – v ktorejkoľvek fáze – súdne konanie. Keďže výsledok postupu mimosúdneho riešenia sporov nie je záväzný, stranám by sa nemalo brániť začať súdne konanie v tej istej veci. Takto poskytnuté prostriedky na napadnutie rozhodnutí poskytovateľov online platforiem by mali byť bez akéhokoľvek vplyvu na možnosť domáhať sa súdnej nápravy v súlade s právnymi predpismi dotknutého členského štátu, a teda by nemali mať vplyv na uplatnenie práva na účinný súdny prostriedok nápravy v zmysle článku 47 charty. Ustanovenia tohto nariadenia o mimosúdnom riešení sporov by nemali vyžadovať, aby členské štáty zriadili takéto orgány mimosúdneho riešenia sporov.

- (60) V prípade zmluvných sporov medzi spotrebiteľmi a podnikmi týkajúcich sa nákupu tovaru alebo služieb sa prístup spotrebiteľov a podnikov v Únii k subjektom alternatívneho riešenia sporov s certifikátom kvality zabezpečuje smernicou 2013/11/EÚ. V tejto súvislosti by sa malo objasniť, že pravidlami tohto nariadenia týkajúcimi sa mimosúdneho riešenia sporov uvedená smernica nie je dotknutá a nie je nimi dotknuté ani právo spotrebiteľov podľa uvedenej smernice na ukončenie svojej účasti na postupe v ktoromkoľvek štádiu, ak nie sú spokojní so spôsobom fungovania alebo priebehom postupu.
- (61) Opatrenia proti nezákonnému obsahu možno prijať rýchlejšie a spoľahlivejšie, ak poskytovatelia online platforiem prijímajú potrebné opatrenia na to, aby sa oznámenia predložené dôveryhodnými nahlasovateľmi konajúcimi v rámci svojej určenej odbornosti prostredníctvom mechanizmov oznamovania a prijímania opatrení, ktoré sa vyžadujú v tomto nariadení, riešili prednostne bez toho, aby bola dotknutá požiadavka spracúvať všetky oznámenia predložené v rámci týchto mechanizmov a prijímať rozhodnutia k týmto oznámeniam včas, dôsledne a nesvojvoľne. Takýto štatút dôveryhodného nahlasovateľa by mal priznávať koordinátor digitálnych služieb členského štátu, v ktorom je žiadateľ usadený, a mali by ho uznať všetci poskytovatelia online platforiem v pôsobnosti tohto nariadenia. Štatút dôveryhodných nahlasovateľov by sa nemal priznávať jednotlivcom, ale len subjektom, ktoré okrem iného preukázali, že majú osobitné odborné znalosti a schopnosti v boji proti nezákonnému obsahu a že pracujú dôsledne, správne a objektívne. Takéto subjekty môžu byť svojou povahou verejné, ako sú v prípade teroristického obsahu jednotky pre nahlasovanie internetového obsahu vnútroštátnych orgánov presadzovania práva alebo Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (ďalej len „Europol“), alebo môžu byť mimovládny organizáciami a súkromnými alebo poloverejnými orgánmi, ako sú organizácie, ktoré sú súčasťou siete horúcich línií INHOPE na nahlasovanie materiálu zobrazujúceho sexuálne zneužívanie detí, a organizácie, ktoré sa zaviazali oznamovať nezákonné rasistické a xenofóbne prejavy online. S cieľom zabrániť zníženiu pridanej hodnoty takéhoto mechanizmu by sa mal celkový počet dôveryhodných nahlasovateľov podľa tohto nariadenia obmedziť. Odvetvovým združeniam zastupujúcim záujmy svojich členov sa odporúča, aby požiadali o štatút dôveryhodného nahlasovateľa bez toho, aby bolo dotknuté právo súkromných subjektov alebo jednotlivcov uzavierať dvojstranné dohody s poskytovateľmi online platforiem.
- (62) Dôveryhodní nahlasovatelia by mali zverejňovať podrobné zrozumiteľné správy o oznámeniach predložených podľa článku 14. V uvedených správach by sa mali uvádzať informácie, ako je počet oznámení zaradených do kategórií podľa poskytovateľa hostingových služieb, druhu obsahu a podľa opatrenia, ktoré poskytovateľ prijal. Vzhľadom na to, že dôveryhodní nahlasovatelia preukázali odborné znalosti a spôsobilosť, možno predpokladať, že spracovanie oznámení od dôveryhodných nahlasovateľov bude menej náročné, a teda rýchlejšie v porovnaní s oznámeniami od iných príjemcov služby. Priemerný čas potrebný na spracovanie sa však môže stále líšiť v závislosti od faktorov vrátane druhu nezákonného obsahu, kvality oznámení a skutočných technických postupov zavedených na ich predkladanie.

Napríklad, hoci sa v kódexe správania pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom online z roku 2016 stanovuje pre zúčastnené spoločnosti referenčná hodnota pre čas potrebný na spracovanie právoplatných oznámení na odstránenie nezákonných nenávisťných prejavov, iné druhy nezákonného obsahu môžu mať značne odlišné lehoty na spracovanie v závislosti od konkrétnych skutočností a okolností a druhov nezákonného obsahu. Na zamedzenie zneužívania štatútu dôveryhodného nahlasovateľa by malo byť možné takýto štatút pozastaviť, keď koordinátor digitálnych služieb začne na základe legitímnych dôvodov vyšetrovanie. Pravidlá tohto nariadenia

o dôveryhodných nahlasovateľoch by sa nemali chápať tak, že bránia poskytovateľom online platforiem v tom, aby podobným spôsobom zaobchádzali s oznámeniami predloženými subjektmi alebo jednotlivcami, ktorým štatút dôveryhodného nahlasovateľa podľa tohto nariadenia nebol udelený, a v ďalších spôsoboch spolupráce s inými subjektmi v súlade s uplatniteľným právom vrátane tohto nariadenia a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794⁽²⁹⁾. Pravidlá tohto nariadenia by nemali poskytovateľom online platforiem brániť v tom, aby takýto systém dôveryhodných nahlasovateľov alebo podobné mechanizmy využívali na prijatie rýchlych a spoľahlivých opatrení proti obsahu, ktorý je nezlučiteľný s ich obchodnými podmienkami, najmä pokiaľ ide o obsah, ktorý je škodlivý pre zraniteľných príjemcov služby, ako sú maloletí.

- (63) Zneužívanie online platforiem tým, že sa často poskytuje zjavne nezákonný obsah alebo že sa v rámci mechanizmov a systémov zriadených podľa tohto nariadenia často predkladajú zjavne neopodstatnené oznámenia alebo sťažnosti, narušá dôveru a poškodzuje práva a oprávnené záujmy dotknutých strán. Preto treba proti takémuto zneužívaniu zaviesť vhodné primerané a účinné záruky, ktoré musia rešpektovať práva a oprávnené záujmy všetkých zúčastnených strán vrátane uplatniteľných základných práv a slobôd zakotvených v charte, najmä slobody prejavu. Informácie by sa mali považovať za zjavne nezákonný obsah a oznámenia alebo sťažnosti by sa mali považovať za zjavne neopodstatnené, ak je aj neodborníkovi, a to aj bez vecnej analýzy, zrejmé, že obsah je nezákonný, prípadne že oznámenia alebo sťažnosti sú neopodstatnené.
- (64) Za určitých podmienok by poskytovatelia online platformy v súvislosti s osobou, ktorá sa zapája do zneužívania, mali dočasne pozastaviť svoje príslušné činnosti. Tým nie je dotknutá sloboda poskytovateľov online platforiem určovať si obchodné podmienky a v prípade zjavne nezákonného obsahu súvisiaceho so závažnými trestnými činmi, ako je detská pornografia, stanoviť prísnejšie opatrenia. Z dôvodu transparentnosti by sa táto možnosť mala jasne a dostatočne podrobne stanoviť v obchodných podmienkach online platforiem. Náprava by mala byť vždy otvorená rozhodnutiam, ktoré poskytovatelia online platformy v tejto súvislosti prijímajú, a mala by podliehať dohľadu príslušného koordinátora digitálnych služieb. Poskytovatelia online platforiem by mali pred rozhodnutím o pozastavení zaslať predchádzajúce upozornenie, ktoré by malo obsahovať dôvody možného pozastavenia a prostriedky nápravy proti rozhodnutiu poskytovateľov online platformy. Pri rozhodovaní o pozastavení by poskytovatelia online platforiem mali zaslať odôvodnenie podľa pravidiel stanovených v tomto nariadení. Pravidlá tohto nariadenia o zneužívaní by poskytovateľom online platforiem nemali brániť prijímať na riešenie poskytovania nezákonného obsahu príjemcami ich služby alebo iného zneužívania ich služieb iné opatrenia, a to ani porušením vlastných obchodných podmienok, v súlade s uplatniteľným právom Únie a vnútroštátnym právom. Uvedenými pravidlami nie sú dotknuté možnosti vyvolať voči osobám, ktoré sa dopustili zneužitia, zodpovednosť podľa ustanovení práva Únie alebo vnútroštátneho práva, a to aj zodpovednosť za náhradu škody.
- (65) Vzhľadom na osobitnú zodpovednosť a povinnosti poskytovateľov online platforiem by sa na ne mali vzťahovať povinnosti podávať správy o transparentnosti, ktoré sa uplatňujú popri požiadavkách na podávanie správ o transparentnosti vzťahujúcich sa na všetkých poskytovateľov sprostredkovateľských služieb podľa tohto nariadenia. Na určenie toho, či online platformy a internetové vyhľadávače môžu byť veľmi veľkými online platformami alebo veľmi veľkými internetovými vyhľadávačmi, na ktoré sa vzťahujú určité dodatočné povinnosti podľa tohto nariadenia, by povinnosti poskytovateľov online platforiem a internetových vyhľadávačov podávať správy o transparentnosti mali zahŕňať určité povinnosti týkajúce sa zverejňovania a oznamovania informácií o priemernom mesačnom počte aktívnych príjemcov ich služieb v Únii.
- (66) S cieľom zabezpečiť transparentnosť a umožniť kontrolu rozhodnutí poskytovateľov online platforiem o moderovaní obsahu online platforiem a monitorovanie šírenia nezákonného obsahu na internete by Komisia mala viesť a zverejňovať databázu rozhodnutí a odôvodnení poskytovateľov online platforiem, keď odstraňujú alebo inak obmedzujú dostupnosť informácií a prístup k nim. S cieľom priebežne aktualizovať databázu by poskytovatelia online platforiem mali predkladať rozhodnutia a odôvodnenia v štandardnom formáte bez zbytočného odkladu po

⁽²⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794 z 11. mája 2016 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), ktorým sa nahrádzajú a zrušujú rozhodnutia Rady 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV (Ú. v. EÚ L 135, 24.5.2016, s. 53).

prijatí rozhodnutia, aby sa umožnili aktualizácie v reálnom čase, ak je to vzhľadom na prostriedky príslušnej online platformy technicky možné a primerané. Štruktúrovaná databáza by mala umožniť prístup k relevantným informáciám a ich vyhľadávanie, najmä pokiaľ ide o druh dotknutého údajného nezákonného obsahu.

- (67) Temné vzorce na online rozhraniach online platforiem sú praktiky, ktoré zámerne alebo fakticky narúšajú alebo oslabujú schopnosť príjemcov služby prijímať samostatné a informované rozhodnutia. Tieto praktiky môžu byť využívané na presvedčovanie príjemcov služby na nechcené správanie alebo na nežiaduce rozhodnutia, ktoré majú pre nich negatívne dôsledky. Poskytovateľom online platforiem by preto malo byť zakázané, aby príjemcov služby zavádzali alebo k niečomu navádzali a aby narúšali alebo oslabovali samostatnosť, rozhodovanie alebo výber príjemcov služby prostredníctvom štruktúry, dizajnu alebo funkcií online rozhrania alebo jeho časti. Sem by okrem iného mal patriť klamlivý dizajn, ktorý príjemcov smeruje k úkonom výhodným pre poskytovateľa online platforiem, ale ktoré nemusia byť v záujme príjemcov, a ktorý prezentuje možnosti výberu iným ako neutrálnym spôsobom, ako sú viac zvýraznené niektoré možnosti výberu pomocou vizuálnych, zvukových alebo iných prvkov, keď je príjemca požiadaný, aby sa rozhodol.

Sem by mali patriť aj opakované výzvy, aby sa príjemca služby rozhodol, a to aj vtedy, keď si už niektorú možnosť zvolil, ako aj výrazne sťažený postup zrušenia služby v porovnaní s prihlásením sa do nej, alebo keď sú určité možnosti výberu sťažené či časovo náročnejšie v porovnaní s inými, alebo keď je ukončenie nákupu či odhlásenie sa z danej online platformy neprímerane ťažšie, alebo keď sa spotrebiteľom umožňuje uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku, a keď sú príjemcovia služby zavádzaní navádzaním na rozhodnutia o transakciách alebo predvolenými nastaveniami, ktoré sa veľmi ťažko menia, čo neprímerane ovplyvňuje rozhodovanie príjemcov služby spôsobom, ktorý narušuje a oslabuje ich autonómiu, rozhodovanie a výber. Pravidlá ochrany pred temnými vzorcami by sa však nemali chápať tak, že by poskytovateľom mali brániť v priamej komunikácii s príjemcami služby a v ponúkaní nových alebo dodatočných služieb. Legitímne praktiky, napríklad v reklame, ktoré sú v súlade s právom Unie, by sa samy osebe nemali považovať za temné vzorce. Uvedené pravidlá temných vzorcov by sa mali vykladať tak, že sa vzťahujú na zakázané praktiky v pôsobnosti tohto nariadenia, pokiaľ sa na tieto praktiky už nevzťahuje smernica 2005/29/ES ani nariadenie (EÚ) 2016/679.

- (68) Dôležitú úlohu v online prostredí zohráva online reklama, a to aj taká, ktorá sa týka poskytovania online platforiem, kde je poskytovanie služby niekedy úplne alebo čiastočne odmeňované priamo alebo nepriamo príjmami z reklamy. Online reklama môže prispieť k vzniku významných rizík, počnúc reklamou, ktorá je sama osebe nezákonným obsahom, cez prispievanie k finančným stimulom na uverejňovanie alebo šírenie nezákonného alebo inak škodlivého obsahu a činností online až po diskriminačné prezentovanie reklamy, ktoré má vplyv na rovnaké zaobchádzanie a príležitosti pre občanov. Okrem požiadaviek vyplývajúcich z článku 6 smernice 2000/31/ES by sa preto od poskytovateľov online platforiem malo vyžadovať, aby zabezpečili, že príjemcovia služieb majú určité individualizované informácie potrebné na pochopenie toho, kedy a v mene koho sa reklama prezentuje. Aj štandardizovanými vizuálnymi alebo zvukovými značkami by mali zabezpečiť, aby boli informácie pre priemerného príjemcu služby zjavné, jasne identifikovateľné a jednoznačné, pričom by mali byť prispôbené povahe online rozhrania jednotlivých služieb. Príjemcovia služieb by okrem toho mali mať informácie priamo prístupné z online rozhrania, kde je reklama prezentovaná, o hlavných parametroch používaných na určenie toho, že sa im prezentuje konkrétna reklama, ktoré by im mali poskytnúť zmysluplné vysvetlenia logiky použitej na tento účel, a to aj vtedy, keď je založená na profilovaní.

Takéto vysvetlenia by mali zahŕňať informácie o metóde použitej na prezentáciu reklamy, napríklad či ide o kontextovú alebo inú formu reklamy, a prípadne hlavné použité kritériá profilovania; mali by tiež informovať príjemcu o všetkých prostriedkoch, ktoré má k dispozícii na zmenu týchto kritérií. Požiadavkami tohto nariadenia na poskytovanie informácií týkajúcich sa reklamy nie je dotknuté uplatňovanie príslušných ustanovení nariadenia (EÚ) 2016/679, predovšetkým tých, ktoré sa týkajú práva namietat, automatizovaného individuálneho rozhodovania vrátane profilovania, a najmä potreby získať súhlas dotknutej osoby pred spracovaním osobných údajov na ciele reklamy. Rovnako ním nie sú dotknuté ustanovenia smernice 2002/58/ES, najmä tie, ktoré sa týkajú uchovávaní informácií v koncových zariadeniach a prístupu k informáciám, ktoré sú v nich uložené. Týmto

nariadením sa tiež dopĺňa uplatňovanie smernice 2010/13/EÚ, ktorou sa ukladajú opatrenia s cieľom umožniť používateľom uvádzať audiovizuálne komerčné oznamy vo videách vytvorených používateľmi. Takisto sa ním dopĺňajú povinnosti obchodníkov týkajúce sa zverejňovania obchodnej komunikácie vyplývajúce zo smernice 2005/29/ES.

- (69) Keď sa príjemcom služby prezentujú reklamy založené na technikách zacielenia optimalizované tak, aby zodpovedali ich záujmom a potenciálne pôsobili na ich zraniteľné miesta, môže to mať obzvlášť závažné negatívne účinky. Manipulačné techniky môžu v určitých prípadoch negatívne ovplyvniť celé skupiny a zväčšiť spoločenské škody, napríklad prispievaním k dezinformačným kampaniam alebo diskrimináciou určitých skupín. Online platformy sú pre takéto postupy osobitne citlivým prostredím a predstavujú vyššie spoločenské riziko. Poskytovatelia online platforiem by preto nemali prezentovať reklamy založené na profilovaní vymedzenom v článku 4 bode 4 nariadenia (EÚ) 2016/679 s použitím osobitných kategórií osobných údajov uvedených v článku 9 ods. 1 uvedeného nariadenia, vrátane využívania kategórií profilovania založených na uvedených osobitných kategóriách. Týmto zákazom nie sú dotknuté povinnosti vzťahujúce sa na poskytovateľov online platforiem alebo akéhokoľvek iného poskytovateľa služieb alebo inzerenta zapojeného do šírenia reklamy podľa práva Únie o ochrane osobných údajov.
- (70) Základnou črtou činnosti online platformy je spôsob, akým sú informácie prioritizované a prezentované na jej online rozhraní na uľahčenie a optimalizáciu prístupu k informáciám pre príjemcov služieb. Informácie sa napríklad odporúčajú, zoraďujú a prioritizujú pomocou algoritmov, odlišujú sa prostredníctvom textu alebo iných vizuálnych znázornení alebo sa informácie poskytnuté príjemcami spracúvajú inak. Takéto odporúčacie systémy môžu mať významný vplyv na schopnosť príjemcov získavať informácie a vstupovať s nimi do interakcie online, a to aj s cieľom uľahčiť vyhľadávanie relevantných informácií pre príjemcov služby a prispieť k lepšej používateľskej skúsenosti. Zohrávajú dôležitú úlohu aj pri rozširovaní určitých správ, virálnom šírení informácií a stimulácii online správania. Online platformy by teda mali sústavne zabezpečovať, aby boli príjemcovia ich služby primerane informovaní o tom, aký vplyv majú odporúčacie systémy na spôsob zobrazovania informácií, a aby mohli ovplyvňovať spôsob, akým sa im informácie prezentujú. Mali by jasne a ľahko zrozumiteľným spôsobom prezentovať parametre takýchto odporúčacích systémov, a tým zabezpečiť, aby príjemcovia služby chápali, ako sa pre nich informácie prioritizujú. Uvedené parametre by mali zahŕňať aspoň najdôležitejšie kritériá pri určovaní informácií navrhnutých príjemcovi služby a dôvody ich príslušného významu vrátane prípadov, keď sa informácie prioritizujú na základe profilovania a ich online správania.
- (71) Ochrana maloletých je dôležitým politickým cieľom Únie. Online platformu možno považovať za prístupnú pre maloletých, ak jej obchodné podmienky umožňujú maloletým využívať službu, ak je jej služba zameraná na maloletých alebo ju využívajú prevažne maloletí, alebo ak je poskytovateľ inak informovaný o tom, že niektorí príjemcovia služby sú maloletí, napríklad preto, že už na iné účely spracúva osobné údaje príjemcu služby, ktoré odhaľujú jeho vek. Poskytovatelia online platforiem, ktoré používajú maloletí, by mali prijať vhodné a primerané opatrenia na ochranu maloletých, napríklad navrhnutím svojich online rozhraní alebo ich častí s najvyššou štandardnou úrovňou ochrany súkromia, bezpečnosti a ochrany pre maloletých, ak je to vhodné, alebo prijatím noriem na ochranu maloletých alebo účasťou na kódexoch správania na ochranu maloletých. Mali by zväziť najlepšie postupy a dostupné usmernenia, ako napríklad usmernenia uvedené v oznámení Komisie s názvom Digitálne desaťročie pre deti a mládež: nová európska stratégia pre lepší internet pre deti. Poskytovatelia online platforiem by nemali prezentovať reklamy založené na profilovaní s použitím osobných údajov príjemcu služby, ak s primeranou istotou vedia, že príjemcom služby je maloletý. V súlade s nariadením (EÚ) 2016/679, najmä so zásadou minimalizácie údajov stanovenou v článku 5 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia, by tento zákaz nemal viesť poskytovateľa online platformy k tomu, aby uchovával, získaval alebo spracúval viac osobných údajov, než už má, s cieľom posúdiť, či je príjemcom služby maloletý. Táto povinnosť by preto nemala motivovať poskytovateľov online platforiem, aby zbierali údaje o veku príjemcu služby pred jej využitím. Týmto by nemalo byť dotknuté právo Únie o ochrane osobných údajov.

- (72) S cieľom prispieť k bezpečnému, dôveryhodnému a transparentnému online prostrediu pre spotrebiteľov, ako aj pre iné zainteresované strany, ako sú konkurenční obchodníci a nositelia práv duševného vlastníctva, a s cieľom odradiť obchodníkov od predaja produktov alebo služieb v rozpore s platnými pravidlami by online platformy umožňujúce spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku mali zabezpečiť, aby boli títo obchodníci sledovateľní. Od obchodníka by sa preto malo vyžadovať, aby poskytovateľom online platforiem poskytol určité základné informácie, ktoré spotrebiteľom umožnia uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku, a to aj na propagáciu posolstiev o produktoch alebo ich ponúkanie. Táto požiadavka by sa mala vzťahovať aj na obchodníkov, ktorí na základe príslušných dohôd propagujú posolstvá o produktoch alebo službách v mene značiek. Uvedení poskytovatelia online platforiem by mali bezpečne uchovávať všetky informácie počas trvania ich zmluvného vzťahu s obchodníkom a 6 mesiacov po jeho skončení, aby bolo možné vzniesť akékoľvek nároky voči obchodníkovi alebo splniť príkazy týkajúce sa obchodníka.

Táto povinnosť je potrebná a primeraná na to, aby k týmto informáciám mali prístup verejné orgány a súkromné subjekty s oprávneným záujmom, a to aj na základe príkazov na poskytnutie informácií uvedených v tomto nariadení. Touto povinnosťou nie sú dotknuté potenciálne povinnosti uchovávať určitý obsah počas dlhšieho obdobia na základe iných právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov, v súlade s právom Únie. Bez toho, aby bolo dotknuté vymedzenie pojmu stanovené v tomto nariadení, by každý obchodník, bez ohľadu na to, či ide o fyzickú alebo právnickú osobu, identifikovaný na základe článku 6a ods. 1 písm. b) smernice 2011/83/EÚ a článku 7 ods. 4 písm. f) smernice 2005/29/ES, mal byť sledovateľný pri ponúkaní produktu alebo služby prostredníctvom online platformy. Smernica 2000/31/ES ukladá všetkým poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti povinnosť poskytnúť príjemcom služby a príslušným orgánom ľahký, priamy a trvalý prístup k určitým informáciám umožňujúcim identifikáciu všetkých poskytovateľov. Požiadavky na vysledovateľnosť prevádzkovateľov online platforiem, ktoré spotrebiteľom umožnia uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku, stanovené v tomto nariadení, nemajú vplyv na uplatňovanie smernice Rady (EÚ) 2021/514⁽³⁰⁾, ktorá sleduje iné legitímne ciele verejného záujmu.

- (73) S cieľom zabezpečiť účinné a primerané uplatňovanie tejto povinnosti bez toho, aby sa ukladala neprimeraná záťaž, by poskytovatelia online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku mali vynaložiť maximálne úsilie, aby posúdili spoľahlivosť informácií, ktoré poskytujú dotknutí obchodníci, a to najmä prostredníctvom voľne dostupných oficiálnych online databáz a online rozhraní, ako sú vnútroštátne obchodné registre a systém výmeny informácií o DPH, alebo žiadať príslušných obchodníkov o poskytnutie dôveryhodných podporných dokumentov, ako sú kópie dokladov totožnosti, overených výpisov platobných účtov, osvedčení spoločností a osvedčení z obchodného registra. Na účely splnenia tejto povinnosti môžu použiť aj iné zdroje, ktoré sú dostupné na použitie na diaľku a poskytujú podobný stupeň spoľahlivosti. Od príslušných poskytovateľov online platforiem by sa však nemalo vyžadovať, aby vykonávali rozsiahle alebo nákladné zisťovanie skutočností online, či uskutočňovali neprimerané overovanie na mieste. Rovnako by sa takíto poskytovatelia, ktorí vynaložili maximálne úsilie požadované týmto nariadením, nemali chápať tak, že zaručujú spoľahlivosť informácií pre spotrebiteľa alebo iné zainteresované strany.

- (74) Poskytovatelia online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku by mali navrhovať a usporiadať svoje online rozhranie tak, aby obchodníci mohli plniť svoje povinnosti vyplývajúce z príslušných právnych predpisov Únie, najmä požiadavky stanovené v článkoch 6 a 8 smernice 2011/83/EÚ, článku 7 smernice 2005/29/ES, článkoch 5 a 6 smernice 2000/31/ES a článku 3 smernice 98/6/ES⁽³¹⁾. Na uvedený účel by poskytovatelia dotknutých online platforiem mali vynaložiť maximálne úsilie na posúdenie toho, či obchodníci využívajúci ich služby nahrali úplné informácie na svoje online rozhrania v súlade s príslušným uplatniteľným právom Únie. Poskytovatelia online platforiem by mali zabezpečiť, aby sa produkty alebo služby neponúkali, pokiaľ takéto informácie nie sú úplné. Nemalo by to predstavovať všeobecnú povinnosť poskytovateľov dotknutých online platforiem monitorovať produkty alebo služby ponúkané obchodníkmi prostredníctvom ich služieb ani všeobecnú povinnosť zisťovať skutočnosti, najmä pokiaľ ide o posúdenie presnosti informácií poskytnutých obchodníkmi. Online rozhrania by mali byť pre obchodníkov a spotrebiteľov používateľsky ústretové

⁽³⁰⁾ Smernica Rady (EÚ) 2021/514 z 22. marca 2021, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní (Ú. v. EÚ L 104, 25.3.2021, s. 1).

⁽³¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES zo 16. februára 1998 o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi (Ú. v. ES L 80, 18.3.1998, s. 27).

a ľahko prístupné. Okrem toho by poskytovatelia dotknutých online platforiem po tom, ako obchodníkovi umožnia ponúkať produkt alebo službu, mali vynaložiť primerané úsilie na náhodné kontroly, či ponúkané produkty alebo služby boli identifikované ako nezákonné v akýchkoľvek oficiálnych, voľne prístupných a strojovo čitateľných online databázach alebo online rozhraniach dostupných v členskom štáte alebo v Únii. Komisia by mala podporovať aj vysledovateľnosť produktov prostredníctvom technologických riešení, ako sú digitálne podpísané kódy QR alebo nezameniteľné tokeny. Komisia by mala podporovať vývoj noriem a ak neexistujú, trhové riešenia, ktoré môžu byť pre dotknuté strany prijateľné.

- (75) Vzhľadom na význam veľmi veľkých online platforiem z dôvodu ich dosahu vyjadreného najmä počtom príjemcov služby pri uľahčovaní verejnej diskusie, hospodárskych transakcií a verejného šírenia informácií, názorov a myšlienok a pri ovplyvňovaní spôsobu, akým príjemcovia získavajú informácie a komunikujú o nich online, je okrem povinností vzťahujúcich sa na všetky online platformy potrebné uložiť poskytovateľom uvedených platforiem osobitné povinnosti. Vzhľadom na kľúčovú úlohu poskytovateľov veľmi veľkých internetových vyhľadávačov pri vyhľadávaní a sprístupňovaní informácií online je potrebné uložiť tieto povinnosti aj im, a to v rozsahu, v akom sú uplatniteľné. Uvedené dodatočné povinnosti uložené poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov sú potrebné na riešenie tých problémov verejnej politiky, pri ktorých neexistujú žiadne alternatívne a menej reštriktívne opatrenia, ktoré by účinne dosiahli rovnaký výsledok.
- (76) Veľmi veľké online platformy a veľmi veľké internetové vyhľadávače môžu spôsobovať spoločenské riziká, ktoré sú z hľadiska rozsahu a vplyvu odlišné od rizík vyvolaných menšími platformami. Poskytovatelia takýchto veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by preto mali mať najvyššiu úroveň povinností náležitej starostlivosti, ktorá je primeraná ich spoločenskému vplyvu. Len čo počet aktívnych príjemcov online platformy alebo aktívnych príjemcov internetového vyhľadávača, vypočítaný ako priemer za obdobie šiestich mesiacov, dosiahne významný podiel na obyvateľstve Únie, systémové riziká, ktoré online platforma alebo internetový vyhľadávač predstavujú, môžu mať na Úniu neúmerne veľký vplyv. Takýto významný dosah by sa mal považovať za existujúci vtedy, keď takýto počet presiahne prevádzkovú prahovú hodnotu stanovenú na 45 miliónov, teda počet rovnajúci sa 10 % obyvateľstva Únie. Táto prevádzková prahová hodnota by sa mala aktualizovať, a preto by Komisia mala byť splnomocnená na doplnenie ustanovení tohto nariadenia v prípade potreby prijatím delegovaných aktov.
- (77) Na určenie dosahu danej online platformy alebo internetového vyhľadávača treba stanoviť priemerný počet aktívnych príjemcov každej služby jednotlivo. Počet priemerných mesačných aktívnych príjemcov online platformy by preto mal odrážať všetkých príjemcov, ktorí sú skutočne zapojení do služby aspoň raz za dané obdobie tým, že sú vystavení informáciám šíreným na online rozhraní online platformy, napríklad ich prezeraním alebo počúvaním, alebo poskytovaním informácií, ako je to v prípade obchodníkov na online platformách umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku.

Na účely tohto nariadenia sa zapojenie neobmedzuje na interakciu s informáciami kliknutím, komentárom, prepojením, zdieľaním, nákupom alebo transakciou na online platforme. V dôsledku toho sa pojem aktívny príjemca služby nemusí nevyhnutne zhodovať s pojmom registrovaného užívateľa služby. Pokiaľ ide o internetové vyhľadávače, pojem aktívni príjemcovia služby by sa mal vzťahovať na tých, ktorí informácie prezerajú na svojom online rozhraní, ale nie napríklad na vlastníkov webových sídiel indexovaných internetovým vyhľadávačom, keďže oni službu aktívne nevyužívajú. Počet aktívnych príjemcov služby by mal zahŕňať všetkých jedinečných príjemcov služby, ktorí sa zapájajú do konkrétnej služby. Na tento účel by sa príjemca služby, ktorý používa rôzne online rozhrania, ako sú webové sídla alebo aplikácie, vrátane prípadov, keď sú služby prístupné prostredníctvom rôznych jednotných vyhľadávačov zdrojov (ďalej len „URL“) alebo doménových mien, mal podľa možnosti započítať len raz. Pojem aktívny príjemca služby by však nemal zahŕňať príležitostné používanie služby príjemcami iných poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ktorí nepriamo sprístupňujú informácie hosťované poskytovateľom online platforiem prepojením alebo indexovaním zo strany poskytovateľa internetového vyhľadávača. Okrem toho sa v tomto nariadení nevyžaduje, aby poskytovatelia online platforiem alebo internetových vyhľadávačov osobitne sledovali jednotlivcov online. Ak sú takíto poskytovatelia schopní bez ďalšieho spracovania osobných údajov

a sledovania nezohľadňovať automatizovaných používateľov, ako sú boty alebo extrakcia dát, môžu tak urobiť. Na určenie počtu aktívnych príjemcov služby môže mať vplyv vývoj na trhu a technický vývoj, a preto by Komisia mala byť splnomocnená doplniť ustanovenia tohto nariadenia prijatím delegovaných aktov, ktorými sa v prípade potreby stanoví metodika na určenie aktívnych príjemcov online platformy alebo internetového vyhľadávača, pričom sa zohľadní povaha služby a spôsob interakcie príjemcov služby s ňou.

- (78) Vzhľadom na sieťové účinky charakteristické pre hospodárstvo založené na platformách môže používateľská základňa online platformy alebo internetového vyhľadávača rýchlo rásť a dosiahnuť rozmer veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača so zodpovedajúcim vplyvom na vnútorný trh. Môže to tak byť v prípade exponenciálneho rastu zaznamenaného v krátkom čase alebo v dôsledku širokého globálneho zastúpenia a obratu, ktoré online platforme alebo internetovému vyhľadávaču umožnia plne využívať sieťové účinky a úspory z rozsahu a zo sortimentu. Vysoký ročný obrat alebo trhová kapitalizácia môžu byť najmä ukazovateľom rýchlej škálovateľnosti z hľadiska dosahu na používateľov. V uvedených prípadoch by koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia alebo Komisia mali mať možnosť požiadať poskytovateľa online platformy alebo internetového vyhľadávača o častejšie podávanie správ o počte aktívnych príjemcov služby, aby mohol včas identifikovať okamih, v ktorom by sa táto platforma mala na účely tohto nariadenia označiť za veľmi veľkú online platformu alebo veľmi veľký internetový vyhľadávač.
- (79) Veľmi veľké online platformy a veľmi veľké internetové vyhľadávače sa môžu používať tak, že to výrazne ovplyvňuje bezpečnosť online, formovanie verejnej mienky a diskusie, ako aj online obchod. Spôsob, akým koncipujú svoje služby, je vo všeobecnosti optimalizovaný tak, aby z neho ťažili ich obchodné modely často založené na reklame, a môže vyvolať spoločenské obavy. Účinná regulácia a presadzovanie dodržiavania predpisov sú potrebné na účinnú identifikáciu a zmierňovanie rizík a spoločenských a hospodárskych škôd, ktoré môžu vzniknúť. Podľa tohto nariadenia by preto poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov mali posudzovať systémové riziká vyplývajúce z koncepcie, fungovania a využívania ich služieb, ako aj z potenciálneho zneužívania zo strany príjemcov služieb, a mali by prijímať vhodné zmierňujúce opatrenia, dodržiavajúc základné práva. Pri určovaní významnosti potenciálnych negatívnych účinkov a vplyvov by poskytovatelia mali zvážiť závažnosť potenciálneho vplyvu a pravdepodobnosť všetkých takýchto systémových rizík. Mohli by napríklad posúdiť, či sa potenciálny negatívny vplyv môže dotknúť veľkého počtu osôb, jeho potenciálnu nezvratnosť alebo aké ťažké je napraviť problém a obnoviť situáciu do podoby, v akej existovala pred potenciálnym vplyvom.
- (80) Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by mali dôkladne posudzovať štyri kategórie systémových rizík. Prvá kategória sa týka rizík spojených so šírením nezákonného obsahu, ako je napríklad šírenie materiálu obsahujúceho sexuálne zneužívanie detí alebo nezákonných nenávisťných prejavov, alebo s inými druhmi zneužívania ich služieb na účely trestnej činnosti a s vykonávaním nezákonných činností, ako je predaj produktov alebo služieb zakázaných právnymi predpismi Únie alebo vnútroštátnym právom, medzi nimi aj nebezpečných alebo falšovaných výrobkov, alebo nezákonne obchodovaných zvierat. Takéto šírenie alebo činnosti môžu napríklad predstavovať významné systémové riziko, ak sa prístup k nezákonnému obsahu môže rýchlo a vo veľkom rozsahu šíriť prostredníctvom kont s mimoriadne širokým dosahom alebo inými prostriedkami rozšírenia. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by mali posúdiť riziko šírenia nezákonného obsahu bez ohľadu na to, či sú informácie takisto nezlučiteľné s ich obchodnými podmienkami. Týmto posúdením nie je dotknutá osobná zodpovednosť príjemcu služby veľmi veľkých online platforiem alebo vlastníkov webových sídiel indexovaných veľmi veľkými internetovými vyhľadávačmi za možnú nezákonnosť ich činnosti podľa uplatniteľného práva.
- (81) Druhá kategória sa týka skutočného alebo predvídateľného vplyvu služby na uplatňovanie základných práv chránených chartou vrátane okrem iného ľudskej dôstojnosti, slobody prejavu a práva na informácie vrátane slobody a plurality médií, práva na súkromný život, ochrany údajov, práva na nediskrimináciu, práv dieťaťa a ochrany spotrebiteľov. Takéto riziká môžu vzniknúť napríklad v súvislosti s usporiadaním algoritmických systémov, ktoré veľmi veľká online platforma alebo veľmi veľký internetový vyhľadávač používa, alebo so zneužitím ich služieb predkladaním neoprávnených oznámení alebo inými spôsobmi umlčovania prejavu alebo

narúšania hospodárskej súťaže. Pri posudzovaní ohrozenia práv dieťaťa by poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov napríklad mali zvážiť, do akej miery je pre maloletých zrozumiteľná koncepcia a fungovanie služby, ako aj to, ako môžu byť maloletí prostredníctvom služby vystavení obsahu, ktorý môže narušiť ich zdravie a telesný, duševný a morálny vývoj. Takéto ohrozenie môže vzniknúť napríklad v súvislosti s koncepciou online rozhraní, ktoré úmyselne alebo neúmyselne využívajú slabé stránky a neskúsenosť maloletých alebo ktoré môžu spôsobiť návykové správanie.

- (82) Tretia kategória rizík sa týka skutočných alebo predvídateľných negatívnych účinkov na demokratické procesy, občiansku diskusiu a volebné procesy, ako aj na verejnú bezpečnosť.
- (83) Štvrtá kategória rizík vyplýva z podobných obáv týkajúcich sa koncepcie, fungovania alebo používania, a to aj prostredníctvom manipulácie, veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov so skutočným alebo predvídateľným negatívnym vplyvom na ochranu verejného zdravia, maloletých a s vážnymi negatívnymi dôsledkami na telesnú a duševnú pohodu osoby alebo na rodovo motivované násilie. Takéto riziká môžu vyplývať aj z koordinovaných dezinformačných kampaní týkajúcich sa verejného zdravia alebo z koncepcie online rozhrania, ktoré môže stimulovať behaviorálnu závislosť príjemcov služby.
- (84) Pri posudzovaní takýchto systémových rizík by sa poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov mali zamerať na systémy alebo iné prvky, ktoré môžu prispievať k rizikám, vrátane všetkých algoritmickej systémov, ktoré môžu byť relevantné, najmä ich odporúčacích systémov a reklamných systémov, pričom treba venovať pozornosť súvisiacim postupom zberu a používania údajov. Mali by tiež posúdiť, či sú ich obchodné podmienky a ich presadzovanie primerané, ako aj postupy moderovania obsahu, technické nástroje a pridelené zdroje. Pri posudzovaní systémových rizík identifikovaných v tomto nariadení by sa uvedení poskytovatelia mali zamerať aj na informácie, ktoré nie sú nezákonné, ale prispievajú k systémovým rizikám identifikovaným v tomto nariadení. Takíto poskytovatelia by preto mali venovať osobitnú pozornosť tomu, ako sa ich služby využívajú na šírenie alebo rozširovanie zavádzajúceho alebo klamlivého obsahu vrátane dezinformácií. Ak algoritmickej rozširovanie informácií prispieva k systémovým rizikám, uvedení poskytovatelia by to mali náležite zohľadniť vo svojich posúdeniach rizika. Ak sú riziká lokalizované alebo existujú jazykové rozdiely, uvedení poskytovatelia by to taktiež mali zohľadniť vo svojich posúdeniach rizika. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by mali posúdiť najmä to, ako koncepcia a fungovanie ich služieb, ako aj úmyselná a často koordinovaná manipulácia a využívanie ich služieb alebo systémové porušovanie ich podmienok poskytovania služieb prispievajú k takýmto rizikám. Takéto riziká môžu vzniknúť napríklad neautentickým používaním služby, akým je zakladanie falošných účtov, používaním botov alebo klamlivým používaním služby a ďalšími automatizovanými alebo čiastočne automatizovanými spôsobmi správania, ktoré môžu spôsobiť rýchle a rozsiahle verejné šírenie informácií, ktoré sú nezákonným obsahom alebo sú nezlučiteľné s obchodnými podmienkami online platformy alebo internetového vyhľadávača a ktoré prispievajú k dezinformačným kampaniam.
- (85) Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by mali uchovávať všetky podporné dokumenty posudzovania rizík, ktoré vykonali, ako sú informácie týkajúce sa ich prípravy, podkladové údaje a údaje o testovaní ich algoritmickej systémov, a to s cieľom umožniť, aby následné posúdenia rizík na seba nadväzovali a aby ukazovali vývoj identifikovaných rizík, ako aj s cieľom uľahčovať vyšetrovanie a opatrenia na presadzovanie práva.
- (86) Na dôsledné zmiernovanie systémových rizík identifikovaných v posúdeniach rizík by poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov mali zavádzať nevyhnutné prostriedky a dodržiavať pritom základné práva. Všetky prijaté opatrenia by mali byť v súlade s požiadavkami tohto nariadenia týkajúcimi sa náležitej starostlivosti a mali by byť primerané a účinné pri zmiernovaní zistených systémových rizík. Mali by byť primerané vzhľadom na hospodársku kapacitu poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača a na potrebu predchádzať zbytočným obmedzeniam využívania ich služieb, pričom by mali náležite zohľadňovať potenciálne negatívne účinky na tieto základné práva. Uvedení poskytovatelia by mali venovať osobitnú pozornosť vplyvu na slobodu prejavu.

- (87) V rámci takýchto zmiernujúcich opatrení by poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov mali zvážiť napríklad prispôsobenie akejkoľvek potrebnej koncepcie, funkcie alebo fungovania svojej služby, ako je koncepcia online rozhrania. Podľa potreby a v súlade s pravidlami tohto nariadenia o obchodných podmienkach by mali prispôsobiť a uplatňovať svoje obchodné podmienky. Ďalšie vhodné opatrenia by mohli zahŕňať prispôsobenie ich systémov moderovania obsahu a interných procesov alebo prispôsobenie ich rozhodovacích procesov a zdrojov vrátane pracovníkov moderovania obsahu, ich odbornej prípravy a miestnych odborných znalostí. Týka sa to najmä rýchlosti a kvality spracovania oznámení. V tejto súvislosti sa napríklad v kódexe správania pre boj proti nezákonným nenávisným prejavom na internete z roku 2016 stanovuje referenčná hodnota pre spracovanie platných oznámení na odstránenie nezákonných nenávisných prejavov za menej ako 24 hodín. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem, najmä tých, ktorí sa primárne používajú na verejné šírenie pornografického obsahu, by mali dôsledne plniť všetky svoje povinnosti podľa tohto nariadenia, pokiaľ ide o nezákonný obsah predstavujúci kybernetické násilie vrátane nezákonného pornografického obsahu, najmä pokiaľ ide o zabezpečenie toho, aby obeť mohli účinne uplatňovať svoje práva v súvislosti s obsahom, ktorý predstavuje zdieľanie intímneho alebo zmanipulovaného materiálu bez súhlasu, a to prostredníctvom rýchleho spracovania oznámení a odstránenia takéhoto obsahu bez zbytočného odkladu. Iné druhy nezákonného obsahu si môžu vyžadovať dlhšie alebo kratšie lehoty na spracovanie oznámení, ktoré budú závisieť od skutočností, okolností a druhov dotknutého nezákonného obsahu. Uvedení poskytovatelia môžu tiež iniciovať alebo zintenzívniť spoluprácu s dôveryhodnými nahlasovateľmi a organizovať školenia a výmeny skúseností s organizáciami dôveryhodných nahlasovateľov.
- (88) Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by takisto mali byť dôslední, pokiaľ ide o opatrenia, ktoré prijímajú na testovanie a v prípade potreby prispôbujú svojich algoritmickej systémov, v neposlednom rade svojich odporúčacích systémov. Možno bude potrebné, aby zmiernili negatívne účinky personalizovaných odporúčaní a opravili kritériá použité vo svojich odporúčaní. Aj reklamné systémy, ktoré používajú poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov môžu byť katalyzátorom systémových rizík. Uvedení poskytovatelia by mali zvážiť nápravné opatrenia, ako napríklad zastavenie príjmov z reklamy v súvislosti s konkrétnymi informáciami, alebo iné opatrenia, ako napríklad zlepšenie viditeľnosti spoľahlivých informačných zdrojov, alebo štrukturálnejšie prispôbujú svojich reklamných systémov. Je možné, že poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov budú musieť posilniť svoje vnútorné procesy alebo dohľad nad ktoroukoľvek zo svojich činností, najmä pokiaľ ide o odhaľovanie systémových rizík, a vykonávať častejšie alebo cielenejšie posudzovanie rizík v súvislosti s novými funkciami. Najmä ak sú riziká spoločné pre rôzne online platformy alebo internetové vyhľadávače, mali by spolupracovať s inými poskytovateľmi služieb, a to aj iniciovaním vzniku kódexov správania alebo iných samoregulačných opatrení či pripojením sa k existujúcim kódexom alebo opatreniam. Mali by zvážiť aj opatrenia na zvyšovanie informovanosti, najmä ak riziká súvisia s dezinformačnými kampaňami.
- (89) Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by pri prijímaní opatrení, ako je prispôbujú navrhovania ich služby a online rozhrania, mali zohľadňovať najlepšie záujmy maloletých, najmä ak sú ich služby primárne zamerané na maloletých alebo ich prevažne využívajú maloletí. Mali by zabezpečiť, aby ich služby boli organizované tak, aby umožnili maloletým jednoduchý prístup k mechanizmom stanoveným v tomto nariadení, ak je to vhodné, vrátane mechanizmov oznamovania a prijímania opatrení a mechanizmov vybavovania sťažností. Mali by tiež prijať opatrenia na ochranu maloletých pred obsahom, ktorý môže narušiť ich telesný, duševný alebo morálny vývin, a poskytnúť nástroje, ktoré umožnia podmienený prístup k takýmto informáciám. Pri výbere vhodných zmiernujúcich opatrení môžu poskytovatelia v prípade potreby zvážiť najlepšie postupy v odvetví vrátane postupov zavedených na základe samoregulačnej spolupráce, ako sú kódexy správania, a mali by zohľadniť usmernenia Komisie.
- (90) Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by mali zabezpečiť, aby ich prístup k posudzovaniu a zmiernovaniu rizík vychádzal z najlepších dostupných informácií a vedeckých poznatkov a aby si predpoklady overili na skupinách najviac ovplyvnených rizikami a opatreniami, ktoré prijímajú. V prípade potreby by na tento účel mali za účasti zástupcov príjemcov služieb, zástupcov skupín potenciálne ovplyvnených ich službami, nezávislých expertov a organizácií občianskej spoločnosti vykonávať vlastné posúdenia

rizík a navrhovať vlastné opatrenia na ich zmiernenie. Mali by sa snažiť začleniť takéto konzultácie do svojich metodík posudzovania rizík a navrhovania zmiernujúcich opatrení vrátane prípadných prieskumov, cieľových skupín, okrúhlych stolov a iných konzultačných metód a metód navrhovania. Pri posudzovaní toho, či je opatrenie odôvodnené, primerané a účinné, by sa osobitná pozornosť mala venovať právu na slobodu prejavu.

- (91) V čase krízy môže byť potrebné, aby poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem urýchlene prijali okrem opatrení, ktoré by prijali vzhľadom na svoje iné povinnosti podľa tohto nariadenia, určité osobitné opatrenia. V tejto súvislosti by sa malo vychádzať z toho, že kríza vzniká, keď sa objavujú mimoriadne okolnosti, ktoré vedú k vážnemu ohrozeniu verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia v Únii alebo v jej podstatných častiach. Takéto krízy by mohli byť dôsledkom ozbrojených konfliktov alebo teroristických činov – vrátane vznikajúcich konfliktov alebo teroristických činov – dôsledkom prírodných katastrof, ako sú zemetrasenia a hurikány, ako aj pandémieí a iných závažných cezhraničných hrozieb pre verejné zdravie. Na základe odporúčania Európskeho výboru pre digitálne služby (ďalej len „výbor“) by Komisia mala mať možnosť od poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov požadovať, aby bezodkladne začali reakciu na krízu. Opatrenia, ktoré uvedení poskytovatelia môžu identifikovať a ktorých uplatnenie môžu zväziť, môžu zahŕňať napríklad prispôbenie postupov moderovania obsahu a zvýšenie zdrojov určených na moderovanie obsahu, prispôbenie obchodných podmienok, príslušných algoritmických systémov a reklamných systémov, ďalšie zintenzívnenie spolupráce s dôveryhodnými nahlasovateľmi, prijatie opatrení na zvýšenie informovanosti a podporu dôveryhodných informácií a prispôbenie koncepcie svojich online rozhraní. Mali by sa stanoviť potrebné požiadavky s cieľom zabezpečiť, aby sa takéto opatrenia prijali vo veľmi krátkom čase a aby sa mechanizmus reakcie na krízu používal len v prípade nevyhnutnosti a v nevyhnutnom rozsahu a aby všetky opatrenia prijaté v rámci tohto mechanizmu boli účinné a primerané, pričom sa náležite zohľadnia práva a oprávnené záujmy všetkých dotknutých strán. Využívaním tohto mechanizmu by nemali byť dotknuté ostatné ustanovenia tohto nariadenia, napríklad ustanovenia o posudzovaní rizík a zmiernujúcich opatreniach a ich presadzovaní a ustanovenia o krízových protokoloch.
- (92) Vzhľadom na potrebu zabezpečiť overenie nezávislými odborníkmi by sa poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov mali za dodržiavanie povinností stanovených v tomto nariadení a prípadne za dodržiavanie akýchkoľvek doplnkových záväzkov prijatých na základe kódexov správania a krízových protokolov zodpovedať prostredníctvom nezávislého auditu. S cieľom zabezpečiť, aby sa audity vykonávali účinne, efektívne a načas, by poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov mali poskytovať potrebnú spoluprácu a pomoc organizáciám vykonávajúcim auditu, a to aj tým, že auditorovi poskytnú prístup k všetkým relevantným údajom a do všetkých relevantných priestorov potrebných na riadny výkon auditu vrátane prípadných údajov týkajúcich sa algoritmických systémov, a tým, že budú odpovedať na ústne alebo písomné otázky. Audítori by mali mať možnosť využívať aj iné zdroje objektívnych informácií vrátane štúdií preverených výskumných pracovníkov. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by výkon auditu nemali mariť. Audity by sa mali vykonávať v súlade s najlepšimi odvetvovými postupmi a vysokou profesijnou etikou a objektivitou, s náležitým ohľadom na audítorské štandardy a kódexy postupov. Audítori by mali zaručiť dôvernú, bezpečnú a integritu informácií, napr. obchodných tajomstiev, ktoré získajú pri plnení svojich úloh. Táto záruka by nemala byť prostriedkom na obchádzanie novej povinnosti auditu podľa tohto nariadenia. Audítori by mali mať potrebné odborné znalosti v oblasti riadenia rizík a technickú spôsobilosť na vykonávanie auditu algoritmov. Mali by byť nezávislí, aby boli schopní vykonávať svoje úlohy primeraným a dôveryhodným spôsobom. Mali by spĺňať základné požiadavky na nezávislosť, pokiaľ ide o zákaz neaudítorských služieb, rotáciu spoločností a odmenu, ktorá nezávisí od výsledku auditu. Ak ich nezávislosť a technická spôsobilosť nie je nespochybniteľná, mali by odstúpiť alebo sa zdržať auditu.
- (93) Audítorská správa by mala byť odôvodnená, aby poskytla zmysluplný obraz o vykonaných činnostiach a záveroch, ku ktorým sa dospelo. Mala by prispieť k vypracovaniu opatrení, ktoré poskytovatelia veľmi veľkej online platformy a veľmi veľkého internetového vyhľadávača prijímajú na plnenie svojich povinností podľa tohto nariadenia, a prípadne by v nej mali byť navrhnuté zlepšenia týchto opatrení. Po doručení audítorskej správy by sa audítorská správa mala zaslať koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia, Komisii a výboru. Poskytovatelia by takisto mali bez zbytočného odkladu po dokončení odovzdať každú zo správ o posúdení rizík a zmiernujúcich opatreniach, ako aj správu o vykonávaní odporúčaní auditu vypracovanú poskytovateľom veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, v ktorej sa uvedie, ako sa zohľadnili odporúčania auditu. Audítorská správa by mala obsahovať audítorské stanovisko založené na záveroch získaných z audítorských dôkazov. Kladné stanovisko by sa malo poskytnúť vtedy, ak zo všetkých dôkazov vyplýva, že poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača plní povinnosti stanovené v tomto nariadení alebo

prípadne všetky záväzky, ktoré prijal na základe kódexu správania alebo krízového protokolu, a to najmä tým, že identifikuje, hodnotí a zmiernuje systémové riziká, ktoré predstavuje jeho systém a služby. Ak audítor chce zahrnúť do správy poznámky, ktoré nemajú podstatný vplyv na výsledok auditu, malo by sa kladné stanovisko doplniť pripomienkami. Záporné stanovisko by sa malo vydať vtedy, ak sa audítor domnieva, že poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača nie je v súlade s týmto nariadením alebo neplní prijaté záväzky. Ak audítor v stanovisku nemohol dospieť k záveru o konkrétnych prvkoch v rozsahu auditu, vysvetlenie dôvodov, pre ktoré k takémuto záveru nedospel, by malo byť uvedené v audítorskom stanovisku. V prípade potreby by správa mala obsahovať opis konkrétnych prvkov, v prípade ktorých nebolo možné vykonať audit, a vysvetlenie, prečo tieto prvky nemohli byť predmetom auditu.

- (94) Povinnosti posudzovania a zmiernovania rizík by mali v jednotlivých prípadoch viesť k tomu, aby poskytovatelia veľmi veľkých online platformí a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov posudzovali a prípadne upravovali koncepciu svojich odporúčacích systémov, napríklad prijatím opatrení na predchádzanie zaujatosti vedúcej k diskriminácii osôb v zraniteľných situáciách a jej minimalizáciu, najmä keď je takáto úprava v súlade s právom o ochrane údajov a keď sú informácie personalizované na základe osobitných kategórií osobných údajov uvedených v článku 9 nariadenia (EÚ) 2016/679. Okrem toho by nad rámec povinností v oblasti transparentnosti týkajúcich sa odporúčacích systémov online platformí mali poskytovatelia veľmi veľkých online platformí a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov dôsledne zabezpečiť, aby príjemcovia ich služieb mali alternatívne možnosti, ktoré nie sú založené na profilovaní v zmysle nariadenia (EÚ) 2016/679, pokiaľ ide o hlavné parametre ich odporúčacích systémov. Takéto možnosti výberu by mali byť priamo prístupné z online rozhrania, kde sa prezentujú odporúčania.
- (95) Reklamné systémy používané veľmi veľkými online platformami a veľmi veľkými internetovými vyhľadávačmi predstavujú osobitné riziká a z dôvodu svojho rozsahu a schopnosti zamerať sa na príjemcov služieb a osloviť ich na základe ich správania na online rozhraní platformy alebo vyhľadávača aj mimo neho si vyžadujú dôkladnejší verejný a regulačný dohľad. Na uľahčenie dohľadu a výskumu vznikajúcich rizík vyplývajúcich z distribúcie reklamy online, napríklad v súvislosti s nelegálnou reklamou alebo manipulatívnymi technikami a dezinformáciami so skutočným a predvídateľným negatívnym vplyvom na verejné zdravie, verejnú bezpečnosť, občiansku diskusiu, politickú účasť a rovnosť, by veľmi veľké online platformy alebo veľmi veľké internetové vyhľadávače mali zabezpečiť verejný prístup k archívom reklám prezentovaných na ich online rozhraniach. V archívoch by mal byť uložený obsah reklám vrátane názvu produktu, služby alebo značky a predmetu reklamy, súvisiace údaje o inzerentovi a v prípade, že sú rozdielne, o fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá za reklamu zaplatila, a o dodaní reklamy, najmä ak ide o reklamu cielenú. Tieto informácie by mali zahŕňať informácie o kritériách zacielenia aj o kritériách poskytovania, najmä ak sa reklamy poskytujú osobám v zraniteľných situáciách, ako sú napríklad maloletí.
- (96) S cieľom primerane monitorovať a posudzovať dodržiavanie povinností veľmi veľkých online platformí a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov stanovených v tomto nariadení môže koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia alebo Komisia požadovať prístup ku konkrétnym údajom – vrátane údajov spojených s algoritmami – alebo ich nahlásenie. Takáto požiadavka sa môže týkať napríklad údajov potrebných na posúdenie rizík a možných škôd spôsobených systémami veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, údajov o presnosti, fungovaní a testovaní algoritmických systémov na moderovanie obsahu, odporúčacích systémov alebo reklamných systémov, v prípade potreby vrátane tréningových údajov a algoritmov, alebo údajov o postupoch a výstupoch moderovania obsahu alebo vnútorných systémov vybavovania sťažností v zmysle tohto nariadenia.

Takéto žiadosti o prístup k údajom by nemali zahŕňať žiadosti o poskytnutie konkrétnych informácií o jednotlivých príjemcoch služby s cieľom určiť, či takíto príjemcovia dodržiavajú iné uplatniteľné právo Únie alebo vnútroštátne právo. Pre preklenutie informačných asymetrií a vytvorenie odolného systému zmiernovania rizika, informovanie poskytovateľov online platforiem, poskytovateľov internetových vyhľadávačov, koordinátorov digitálnych služieb, iných príslušných orgánov, Komisie a verejnosti sú mimoriadne dôležité skúmania výskumných pracovníkov o vývoji a závažnosti systémových rizík online.

- (97) Týmto nariadením sa preto stanovuje rámec vynútiteľného prístupu k údajom z veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov pre preverených výskumných pracovníkov pridružených k výskumnej organizácii v zmysle článku 2 smernice (EÚ) 2019/790, ktorý môže na účely tohto nariadenia zahŕňať organizácie občianskej spoločnosti, ktoré vykonávajú vedecký výskum s primárnym cieľom podporovať svoju činnosť vo verejnom záujme. Všetky žiadosti o prístup k údajom podľa uvedeného rámca by mali byť primerané a mali by vhodným spôsobom chrániť práva a oprávnené záujmy (medzi nimi aj osobné údaje, obchodné tajomstvá a iné dôverné informácie) veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača a všetkých ďalších dotknutých strán vrátane príjemcov služieb. Aby sa však zabezpečilo dosiahnutie cieľa tohto nariadenia, posúdenie obchodných záujmov poskytovateľov by nemalo viesť k odmietnutiu poskytnúť prístup k údajom potrebným na dosiahnutie špecifického výskumného cieľa na základe žiadosti podľa tohto nariadenia. V tejto súvislosti a bez toho, aby bola dotknutá smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943⁽³²⁾, by poskytovatelia mali zabezpečiť primeraný prístup pre výskumných pracovníkov, a to v prípade potreby aj zabezpečením technickej ochrany, ako sú dátové priestory. Žiadosti o prístup k údajom by sa mohli týkať napríklad počtu zobrazení, prípadne iných druhov prístupu príjemcov služby k obsahu pred tým, ako ho poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov odstránili.
- (98) Okrem toho, ak sú údaje verejne prístupné, takíto poskytovatelia by nemali brániť výskumným pracovníkom spĺňajúcim príslušný podsúbor kritérií používať tieto údaje na výskumné účely, ktoré prispievajú k odhaľovaniu, identifikácii a pochopeniu systémových rizík. Mali by poskytovať prístup takýmto výskumným pracovníkom, a to aj – ak je to technicky možné – v reálnom čase k verejne prístupným údajom, napríklad o agregovaných interakciách s obsahom z verejných stránok, verejných skupín alebo od verejných osobností vrátane údajov o pôsobení a interakcii, ako je počet reakcií, zdieľaní, komentárov od príjemcov služby. Poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by sa malo odporúčať, aby spolupracovali s výskumnými pracovníkmi a poskytovali širší prístup k údajom na monitorovanie spoločenských problémov na základe dobrovoľného úsilia, a to aj na základe záväzkov a postupov dohodnutých v rámci kódexov správania alebo krízových protokolov. Uvedení poskytovatelia a výskumní pracovníci by mali venovať osobitnú pozornosť ochrane osobných údajov a zabezpečiť, aby každé spracúvanie osobných údajov bolo v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679. Poskytovatelia by mali anonymizovať alebo pseudonymizovať osobné údaje s výnimkou tých prípadov, keď by sa tým znemožnil sledovaný výskumný účel.
- (99) Vzhľadom na zložitosť fungovania zavedených systémov a systémové riziká, ktoré predstavujú pre spoločnosť, by poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov mali zriadiť útvar dodržiavania súladu s predpismi, ktorý by mal byť nezávislý od prevádzkových útvarov uvedených poskytovateľov. Vedúci útvaru dodržiavania súladu s predpismi by mal podliehať priamo vedeniu uvedených poskytovateľov, a to aj v otázkach nesúladu s týmto nariadením. Pracovníci zodpovední za dodržiavanie súladu, ktorí patria do útvaru dodržiavania súladu s predpismi, by mali mať potrebnú kvalifikáciu, vedomosti, skúsenosti a schopnosti na sfunkčnenie opatrení a monitorovanie súladu s týmto nariadením v rámci organizácie poskytovateľov veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov by mali zabezpečiť, aby bol útvar dodržiavania súladu s predpismi riadne a včas zapojený do všetkých záležitostí, ktoré súvisia s týmto nariadením, a to aj do stratégie posudzovania a zmiernovania rizík a konkrétnych opatrení, ako aj posudzovania súladu s prípadnými záväzkami uvedených poskytovateľov ako súčasťou kódexov správania a krízových protokolov, ku ktorým sa zaviazali.

⁽³²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (obchodného tajomstva) pred ich neoprávneným získaním, využitím a sprístupnením (Ú. v. EÚ L 157, 15.6.2016, s. 1).

- (100) Vzhľadom na dodatočné riziká súvisiace s činnosťami veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov a ich dodatočné povinnosti podľa tohto nariadenia by sa osobitne na ne mali vzťahovať dodatočné požiadavky transparentnosti, najmä požiadavka podávať vyčerpávajúce správy o vykonaných posúdeniach rizík a prijatých následných opatreniach, ako sa stanovuje v tomto nariadení.
- (101) Komisia by mala mať všetky potrebné personálne, odborné a finančné prostriedky na výkon svojich úloh podľa tohto nariadenia. S cieľom zabezpečiť dostupnosť zdrojov potrebných na primeraný dohľad na úrovni Únie podľa tohto nariadenia a vzhľadom na to, že členské štáty by mali byť oprávnené uložiť poskytovateľom usadeným na ich území poplatok za dohľad v súvislosti s úlohami dohľadu a presadzovania, ktoré vykonávajú ich orgány, by Komisia mala veľmi veľkým online platformám a veľmi veľkým internetovým vyhľadávačom účtovať poplatok za dohľad, ktorých výška by sa mala stanoviť na ročnom základe. Celková výška účtovaného ročného poplatku za dohľad by sa mala stanoviť na základe celkovej výšky nákladov, ktoré vznikli Komisii pri výkone jej úloh dohľadu podľa tohto nariadenia, ako sa vopred primerane predbežne vypočíta. Takáto suma by mala zahŕňať náklady súvisiace s výkonom osobitných právomocí a úlohami dohľadu, vyšetrovania, presadzovania a monitorovania, pokiaľ ide o poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov vrátane nákladov súvisiacich s určením veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov alebo so zriadením, údržbou a prevádzkou databáz uvedených v tomto nariadení.

Mala by zahŕňať aj náklady súvisiace so zriadením, údržbou a prevádzkou základnej informačnej a inštitucionálnej infraštruktúry pre spoluprácu medzi koordinátormi digitálnych služieb, výborom a Komisiou, pričom sa zohľadní skutočnosť, že veľmi veľké online platformy a veľmi veľké internetové vyhľadávače vzhľadom na svoju veľkosť a dosah majú významný vplyv na zdroje potrebné na podporu takejto infraštruktúry. Pri predbežnom výpočte celkových nákladov by sa mali zohľadniť náklady na dohľad vzniknuté v predchádzajúcom roku vrátane prípadných nákladov presahujúcich jednotlivé ročné poplatky za dohľad účtované v predchádzajúcom roku. Vonkajšie pripísané príjmy vyplývajúce z ročného poplatku za dohľad by sa mohli použiť na financovanie dodatočných ľudských zdrojov, ako sú zmluvní zamestnanci a vyslaní národní experti, a iných výdavkov súvisiacich s plnením úloh zverených Komisii týmto nariadením. Ročný poplatok za dohľad, ktorý sa má účtovať poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, by mal byť úmerný veľkosti služby vyjadrenej počtom jej aktívnych príjemcov služby v Únii. Individuálny ročný poplatok za dohľad by okrem toho pre jednotlivých poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov nemal presiahnuť celkový strop, pričom sa zohľadní ekonomická kapacita poskytovateľa určenej služby alebo služieb.

- (102) S cieľom uľahčiť účinné a konzistentné uplatňovanie povinností stanovených v tomto nariadení, ktoré si môžu vyžadovať vykonávanie technologickými prostriedkami, je dôležité podporovať dobrovoľné normy vzťahujúce sa na určité technické postupy, v rámci ktorých môže odvetvie pomôcť vyvinúť normalizované prostriedky na podporu poskytovateľov sprostredkovateľských služieb pri dosahovaní súladu s týmto nariadením, ako je umožnenie predkladania oznámení, a to aj cez aplikačné programovacie rozhrania, alebo normy pre obchodné podmienky, normy pre audit alebo interoperabilitu archívov reklamy. Okrem toho by takéto normy mohli zahŕňať normy pre online reklamu, odporúčacie systémy, prístupnosť a ochranu maloletých na internete. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb môžu tieto normy prijímať, ich prijatie však neznamená, že sú v súlade s týmto nariadením. Stanovením odporúčaných postupov by takéto normy mohli byť zároveň užitočné najmä pre pomerne malých poskytovateľov sprostredkovateľských služieb. Podľa potreby by normy mohli rozlišovať medzi rôznymi druhmi nezákonného obsahu alebo rôznymi druhmi sprostredkovateľských služieb.
- (103) Komisia a výbor by mali nabádať k vypracovaniu dobrovoľných kódexov správania, ako aj k vykonávaniu ustanovení uvedených kódexov s cieľom prispieť k uplatňovaniu tohto nariadenia. Komisia a výbor by sa mali zamerať na to, aby sa v kódexoch správania jasne vymedzila povaha práve riešených cieľov vo verejnom záujme tak, aby obsahovali mechanizmy nezávislého hodnotenia dosahovania uvedených cieľov a aby sa jasne vymedzila úloha príslušných orgánov. Osobitná pozornosť by sa mala venovať predchádzaniu negatívnym účinkom na bezpečnosť, ochranu súkromia a osobné údaje, ako aj zákazu ukladať všeobecné povinnosti monitorovania. Hoci vykonávanie kódexov správania by malo byť merateľné a podliehať verejnému dohľadu, nemalo by to oslabovať dobrovoľnú

povahu týchto kódexov a slobodu zainteresovaných strán rozhodnúť sa, či sa na nich budú podieľať. Za určitých okolností je dôležité, aby veľmi veľké online platformy spolupracovali pri vypracúvaní osobitných kódexov správania a aby ich dodržiavali. Nič v tomto nariadení nebráni iným poskytovateľom služieb dodržiavať rovnaké normy náležitej starostlivosti, prijímať osvedčené postupy a využívať usmernenia Komisie a výboru tak, že sa budú podieľať na rovnakých kódexoch správania.

- (104) Je vhodné, aby sa v tomto nariadení pre takéto kódexy správania určili určité oblasti, ktorým treba venovať pozornosť. Predovšetkým by sa prostredníctvom samoregulačných a koregulačných dohôd mali preskúmať opatrenia na zmiernenie rizika týkajúce sa konkrétnych typov nezákonného obsahu. Ďalšou oblasťou, ktorá si zaslúži pozornosť, sú možné negatívne vplyvy systémových rizík na spoločnosť a demokraciu, ako sú dezinformácie alebo manipulatívne a nekalé činnosti, alebo akékoľvek nepriaznivé vplyvy na maloletých. Patria sem koordinované operácie zamerané na šírenie informácií vrátane dezinformácií, ako je používanie botov alebo falošných účtov na vytváranie zámerne nepresných alebo zavádzajúcich informácií, niekedy s cieľom dosiahnuť ekonomický zisk, ktoré sú obzvlášť škodlivé pre zraniteľných príjemcov služieb, napríklad pre maloletých. Pokiaľ ide o tieto oblasti, možno za vhodné opatrenie na zmiernenie rizika považovať dodržiavanie príslušného kódexu správania zo strany veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača. Ak poskytovateľ online platformy alebo internetového vyhľadávača bez riadneho vysvetlenia odmietne výzvu Komisie, aby sa podieľal na uplatňovaní takéhoto kódexu správania, mohlo by sa to prípadne zohľadniť pri rozhodovaní o tom, či online platforma alebo internetový vyhľadávač porušili povinnosti stanovené v tomto nariadení. Samotná účasť na danom kódexe správania a jeho uplatňovanie by nemali sami osebe znamenať súlad s týmto nariadením.
- (105) Kódexy správania by mali uľahčovať prístupnosť veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom, aby sa osobám so zdravotným postihnutím uľahčilo ich predvídateľné využívanie. Predovšetkým by kódexy správania mohli zabezpečiť, aby sa informácie prezentovali vnímateľným, použiteľným, zrozumiteľným a spoľahlivým spôsobom a aby formuláre a opatrenia poskytované podľa tohto nariadenia boli dostupné takým spôsobom, aby sa dali ľahko nájsť a boli prístupné osobám so zdravotným postihnutím.
- (106) Pravidlá týkajúce sa kódexov správania podľa tohto nariadenia by mohli slúžiť ako základ pre už zavedené samoregulačné úsilie na úrovni Únie, ktorého súčasťou sú záväzok k bezpečnosti výrobkov, Memorandum o porozumení týkajúce sa predaja falšovaného tovaru cez internet, Kódex správania pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom online, ako aj Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií. Najmä pokiaľ ide o dezinformácie, v nadväznosti na usmernenia Komisie sa posilnil Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií, ako sa uvádza v akčnom pláne pre európsku demokraciu.
- (107) Pri poskytovaní online reklamy vo všeobecnosti pôsobí niekoľko aktérov, medzi ktorých patria aj sprostredkovateľské služby spájajúce vydavateľov reklamy s inzerentmi. Pokiaľ ide o reklamu, mali by kódexy správania podporovať a dopĺňať povinnosti poskytovateľov online platforiem, veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov týkajúce sa transparentnosti, ktoré sú stanovené v tomto nariadení, aby sa zabezpečili flexibilné a účinné mechanizmy na uľahčenie a zlepšenie dodržiavania týchto povinností, najmä čo sa týka spôsobov prenosu príslušných informácií. Malo by to zahŕňať uľahčenie prenosu informácií o inzerentovi, ktorý za reklamu platí, ak sa líši od fyzickej alebo právnickej osoby, v mene ktorej sa reklama prezentuje na online rozhraní online platformy. Kódexy správania by mali zahŕňať aj opatrenia na zabezpečenie primeranej výmeny zmysluplných informácií o speňažovaní údajov v celom hodnotovom reťazci. Zapojením širokého spektra zainteresovaných strán by sa malo dosiahnuť, aby tieto kódexy správania mali širokú podporu, boli technicky spoľahlivé, účinné a poskytovali najvyššiu úroveň používateľskej ústretovosti, aby povinnosti týkajúce sa transparentnosti mohli plniť svoj účel. S cieľom zabezpečiť účinnosť kódexov správania by Komisia mala do vypracúvania kódexov správania zahrnúť hodnotiace mechanizmy. Komisia môže v prípade potreby vyzvať Agentúru pre základné práva alebo európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov, aby vyjadřili svoje stanoviská k príslušnému kódexu správania.

- (108) Okrem mechanizmu reakcie na krízu pre veľmi veľké online platformy a veľmi veľké internetové vyhľadávače môže Komisia na koordináciu rýchlej, kolektívnej a cezhraničnej reakcie v online prostredí iniciovať vypracovanie dobrovoľných krízových protokolov. Môže ísť napríklad o prípad, keď sa online platformy zneužívajú na rýchle šírenie nezákonného obsahu alebo dezinformácií alebo keď vznikne potreba rýchleho šírenia spoľahlivých informácií. Vzhľadom na dôležitú úlohu veľmi veľkých online platforiem pri šírení informácií v našich spoločnostiach a cez hranice by sa poskytovatelia takýchto platforiem mali nabádať k tomu, aby vypracovali a uplatňovali osobitné krízové protokoly. Tieto krízové protokoly by sa mali aktivovať len na obmedzený čas a prijaté opatrenia by sa takisto mali obmedziť na to, čo je nevyhnutne potrebné na riešenie mimoriadnych okolností. Uvedené opatrenia by mali byť v súlade s týmto nariadením a nemali by predstavovať všeobecnú povinnosť zúčastnených poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov monitorovať informácie, ktoré prenášajú alebo ukladajú, ani aktívne zisťovať skutočnosti alebo okolnosti naznačujúce nezákonný obsah.
- (109) S cieľom zabezpečiť primeraný dohľad a presadzovanie povinností stanovených v tomto nariadení by členské štáty mali určiť aspoň jeden orgán, ktorý bude mať za úlohu dohliadať na uplatňovanie tohto nariadenia a presadzovať jeho dodržiavanie bez toho, aby bola dotknutá možnosť určiť existujúci orgán a jeho právna forma v súlade s vnútroštátnym právom. Členské štáty by však podľa svojej vnútroštátnej ústavnej, organizačnej a administratívnej štruktúry mali mať možnosť poveriť osobitnými úlohami a právomocami v oblasti dohľadu alebo presadzovania dodržiavania predpisov, pokiaľ ide o uplatňovanie tohto nariadenia, viac než jeden príslušný orgán, napríklad v prípade konkrétnych odvetví, v ktorých môžu byť oprávnené aj existujúce orgány, ako sú regulačné orgány elektronických komunikácií, regulačné orgány pre médiá alebo orgány na ochranu spotrebiteľa. Všetky príslušné orgány by pri výkone svojich úloh mali prispievať k dosiahnutiu cieľov tohto nariadenia, a to k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu so sprostredkovateľskými službami, v rámci ktorého harmonizované pravidlá bezpečného, predvídateľného a dôveryhodného online prostredia, ktoré uľahčuje inovácie, a najmä povinnosti náležitej starostlivosti vzťahujúce sa na rôzne kategórie poskytovateľov sprostredkovateľských služieb podliehajú účinnému dohľadu a sú presadzované, s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu základných práv zakotvených v charte vrátane zásady ochrany spotrebiteľa. V tomto nariadení sa nevyžaduje, aby členské štáty poverili príslušné orgány úlohou rozhodovať o zákonnosti konkrétnych častí obsahu.
- (110) Vzhľadom na cezhraničný charakter predmetných služieb a horizontálny rozsah povinností zavedených týmto nariadením by mal byť jeden orgán poverený úlohou dohliadať na uplatňovanie a v prípade potreby presadzovanie dodržiavania tohto nariadenia určený v jednotlivých členských štátoch ako koordinátor digitálnych služieb. Ak je na dohľadanie uplatňovania tohto nariadenia a presadzovanie jeho dodržiavania vymenovaný viac ako jeden príslušný orgán, mal by sa v danom členskom štáte za koordinátora digitálnych služieb určiť len jeden orgán. Koordinátor digitálnych služieb by mal pre Komisiu, výbor, koordinátorov digitálnych služieb iných členských štátov, ako aj pre ostatné príslušné orgány daného členského štátu pôsobiť ako jednotné kontaktné miesto vo všetkých záležitostiach týkajúcich sa uplatňovania tohto nariadenia. Najmä v prípadoch, keď sú úlohy podľa tohto nariadenia v danom členskom štáte zverené viacerým príslušným orgánom, mal by koordinátor digitálnych služieb tieto orgány koordinovať a spolupracovať s nimi v súlade s vnútroštátnym právom, v ktorom sa stanovujú ich príslušné úlohy, a bez toho, aby bolo dotknuté nezávislé posúdenie inými príslušnými orgánmi. Koordinátor digitálnych služieb by mal bez uplatňovania akekoľvek hierarchickej nadradenosti vo vzťahu k iným príslušným orgánom pri výkone ich úloh zabezpečiť účinné zapojenie všetkých relevantných príslušných orgánov a mal by včas podávať správy o ich posúdení v kontexte spolupráce v oblasti dohľadu a presadzovania práva na úrovni Únie. Členské štáty by okrem osobitných mechanizmov stanovených v tomto nariadení týkajúcich sa spolupráce na úrovni Únie mali zabezpečiť aj spoluprácu medzi koordinátorom digitálnych služieb a inými príslušnými orgánmi určenými na vnútroštátnej úrovni, prípadne aj prostredníctvom vhodných nástrojov, ako sú združovanie zdrojov, spoločné pracovné skupiny, spoločné vyšetrovania a mechanizmy vzájomnej pomoci.
- (111) Koordinátor digitálnych služieb, ako aj iné príslušné orgány určené podľa tohto nariadenia zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní účinnosti práv a povinností stanovených v tomto nariadení a dosahovania jeho cieľov. Preto je potrebné zabezpečiť, aby uvedené orgány mali potrebné prostriedky vrátane finančných a ľudských zdrojov na dohľad nad všetkými poskytovateľmi sprostredkovateľských služieb, ktorí patria do ich právomoci, a to v záujme všetkých občanov Únie. Vzhľadom na rozmanitosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ktorí pri poskytovaní služieb využívajú vyspelé technológie, je takisto nevyhnutné, aby koordinátor digitálnych služieb a relevantné príslušné orgány mali na účely vykonávania svojich úloh k dispozícii potrebný počet zamestnancov a expertov so špecializovanými zručnosťami a pokročilé technické prostriedky a aby samostatne spravovali

finančné zdroje. Výška týchto zdrojov by navyše mala odrážať veľkosť, zložitosť a potenciálny spoločenský vplyv poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ktorí patria do právomoci uvedených orgánov, ako aj dosah ich služieb v celej Únii. Týmto nariadením nie je dotknutá možnosť členských štátov zaviesť mechanizmy financovania založené na poplatku za dohľad účtovaného poskytovateľom sprostredkovateľských služieb podľa vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie, pokiaľ sa vyberá od poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ktorí majú svoje hlavné miesto podnikateľskej činnosti v dotknutom členskom štáte, sú prísne obmedzené na to, čo je nevyhnutné a primerané na pokrytie nákladov na plnenie úloh zverených príslušným orgánom podľa tohto nariadenia, s výnimkou úloh zverených Komisii, a je zabezpečená primeraná transparentnosť, pokiaľ ide o vyberanie a používanie takéhoto poplatku za dohľad.

- (112) Príslušné orgány určené podľa tohto nariadenia by tiež mali konať úplne nezávisle od súkromných a verejných subjektov bez toho, aby mali povinnosť alebo možnosť žiadať alebo prijímať pokyny, a to ani od vlády, čím nie sú dotknuté osobitné povinnosti spolupracovať s inými príslušnými orgánmi, koordinátormi digitálnych služieb, výborom a Komisiou. Na druhej strane by nezávislosť uvedených orgánov nemala znamenať, že v súlade s vnútroštátnymi ústavnými pravidlami a bez ohrozenia dosiahnutia cieľov tohto nariadenia nemôžu podliehať mechanizmom primeranej zodpovednosti, pokiaľ ide o všeobecné činnosti koordinátorov digitálnych služieb, ako sú ich finančné výdavky alebo podávanie správ národným parlamentom. Požiadavka nezávislosti by nemala brániť ani vykonávaniu súdneho preskúmania alebo možnosti konzultácií alebo pravidelnej výmeny názorov s inými vnútroštátnymi orgánmi vrátane orgánov presadzovania práva, orgánov krízového riadenia alebo orgánov na ochranu spotrebiteľa, ak je to vhodné, s cieľom vzájomne sa informovať o prebiehajúcich vyšetrovaniach, a to bez toho, aby tým bolo dotknuté vykonávanie ich príslušných právomocí.
- (113) Členské štáty môžu funkciou koordinátora digitálnych služieb alebo osobitnými úlohami dohliadať na uplatňovanie tohto nariadenia a presadzovať jeho dodržiavanie poveriť existujúci vnútroštátny orgán za predpokladu, že akýkoľvek takýto menovaný orgán spĺňa požiadavky stanovené v tomto nariadení, napríklad pokiaľ ide o jeho nezávislosť. V zásade sa členským štátom okrem toho nebráni v súlade s právom Únie zlučovať funkcie v rámci existujúceho orgánu. Medzi opatrenia na tento účel môže okrem iného patriť vylúčenie odvolania predsedu alebo člena správnej rady kolektívneho zboru existujúceho orgánu pred uplynutím ich funkčného obdobia len z dôvodu, že došlo k inštitucionálnej reforme spočívajúcej v zlúčení rôznych funkcií v rámci jedného orgánu, ak neexistujú pravidlá zaručujúce, že takéto odvolanie neohrozí nezávislosť a nestrannosť týchto členov.
- (114) Členské štáty by mali koordinátorovi digitálnych služieb a akémukoľvek inému príslušnému orgánu určenému podľa tohto nariadenia poskytnúť dostatočné právomoci a prostriedky na zabezpečenie účinného vyšetrovania a presadzovania práva v súlade s úlohami, ktoré im boli zverené. To zahŕňa právomoc príslušných orgánov prijať v prípade rizika vzniku vážnej ujmy predbežné opatrenia v súlade s vnútroštátnym právom. Takéto predbežné opatrenia, ktoré môžu zahŕňať príkazy na ukončenie alebo nápravu daného údajného porušenia, by nemali prekročiť rámec nevyhnutný na zabezpečenie toho, aby sa do konečného rozhodnutia zabránilo vzniku vážnej ujmy. Koordinátori digitálnych služieb by mali mať najmä možnosť vyhľadávať a získavať informácie, ktoré sa nachádzajú na ich území, a to aj v kontexte spoločných vyšetrovaní, s náležitým zreteľom na skutočnosť, že opatrenia dohľadu a presadzovania týkajúce sa poskytovateľa, na ktorého sa vzťahuje právomoc iného členského štátu alebo Komisie, by mal v súlade s postupmi týkajúcimi sa cezhraničnej spolupráce v prípade potreby prijať koordinátor digitálnych služieb tohto iného členského štátu alebo v príslušných prípadoch Komisia.
- (115) Členské štáty by mali vo svojom vnútroštátnom práve v súlade s právom Únie, a najmä s týmto nariadením a chartou, stanoviť podrobné podmienky a obmedzenia výkonu vyšetrovacích právomocí a právomocí v oblasti presadzovania práva svojich koordinátorov digitálnych služieb a prípadne iných príslušných orgánov podľa tohto nariadenia.

- (116) Počas výkonu týchto právomocí by príslušné orgány mali dodržiavať uplatniteľné vnútroštátne pravidlá týkajúce sa postupov a záležitostí, ako je potreba predchádzajúceho súdneho povolenia na vstup do určitých priestorov a dôvernosť komunikácie medzi advokátom a jeho klientom. Týmto ustanoveniami by sa malo zabezpečiť najmä dodržiavanie základných práv na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces vrátane práva na obhajobu a práva na rešpektovanie súkromného života. V tejto súvislosti by ako vhodná referencia mohli slúžiť záruky poskytnuté v súvislosti s konaním Komisie podľa tohto nariadenia. Pred prijatím akéhokoľvek konečného rozhodnutia by sa malo zaručiť predchádzajúce spravodlivé a nestranné konanie vrátane práva dotknutých osôb na vypočutie a práva na prístup k spisu, pričom sa musí rešpektovať dôvernosť a služobné a obchodné tajomstvo, ako aj povinnosť uviesť zmysluplné odôvodnenie rozhodnutí. To by však v riadne odôvodnených naliehavých prípadoch a za dodržania primeraných podmienok a procedurálnych opatrení nemalo brániť prijímaniu opatrení. Výkon právomocí by okrem iného mal byť primeraný povahe a celkovej skutočnej alebo potenciálnej ujme spôsobenej porušením alebo predpokladaným porušením predpisov. Príslušné orgány by mali zohľadniť všetky relevantné skutočnosti a okolnosti prípadu vrátane informácií zhromaždených príslušnými orgánmi v iných členských štátoch.
- (117) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa porušenia povinností stanovených v tomto nariadení mohli účinným, primeraným a odrádzajúcim spôsobom sankcionovať, pričom sa vzhľadom na sledovaný verejný záujem, rozsah a druh vykonávaných činností, ako aj na ekonomickú kapacitu porušovateľa zohľadní povaha, závažnosť, opakovanie a trvanie porušenia. Pri udeľovaní sankcií by sa malo predovšetkým zohľadniť, či príslušný poskytovateľ sprostredkovateľských služieb neplní svoje povinnosti vyplývajúce z tohto nariadenia systematicky alebo opakovane, prípadne či je dotknutých viacero príjemcov služby, či je porušenie povinností zámerné alebo z nedbalosti a či poskytovateľ pôsobí vo viacerých členských štátoch. Ak sa v tomto nariadení stanovuje maximálna výška pokút alebo pravidelných penále, táto maximálna výška by sa mala uplatňovať za porušenie tohto nariadenia a bez toho, aby bola dotknutá úprava pokút alebo pravidelných penále za konkrétne porušenia. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby ukládanie pokút alebo pravidelného penále za porušenia bolo v každom individuálnom prípade účinné, primerané a odrádzajúce, a to stanovením vnútroštátnych pravidiel a postupov v súlade s týmto nariadením, pričom sa zohľadnia všetky kritériá týkajúce sa všeobecných podmienok ukládania pokút alebo pravidelného penále.
- (118) Na zabezpečenie účinného presadzovania dodržiavania povinností stanovených v tomto nariadení by jednotlivci alebo zastupujúce organizácie mali mať možnosť podať koordinátorovi digitálnych služieb na území, na ktorom dostali službu, akúkoľvek sťažnosť týkajúcu sa dodržiavania uvedených povinností, a to bez toho, aby boli dotknuté pravidlá tohto nariadenia o rozdelení právomocí a pravidlá uplatniteľné na vybavovanie sťažností v súlade s vnútroštátnymi zásadami dobrej správy vecí verejných. V sťažnostiach by sa mohol uvádzať pravdivý prehľad obáv týkajúcich sa dodržiavania predpisov zo strany konkrétneho poskytovateľa sprostredkovateľských služieb a koordinátorovi digitálnych služieb by sa v nich mohli poskytovať aj informácie o otázkach, ktoré majú viac prierezový charakter. Ak si daná otázka vyžaduje cezhraničnú spoluprácu, koordinátor digitálnych služieb by mal zapojiť ďalšie príslušné vnútroštátne orgány, ako aj koordinátora digitálnych služieb iného členského štátu, najmä toho, v ktorom je usadený dotknutý poskytovateľ sprostredkovateľských služieb.
- (119) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby koordinátori digitálnych služieb mohli prijímať opatrenia, ktoré sú účinné pri riešení určitých obzvlášť závažných a pretrvávajúcich porušení tohto nariadenia a ktoré sú týmto porušeniam primerané. Najmä vtedy, keď tieto opatrenia môžu mať vplyv na práva a záujmy tretích strán, ako napríklad v prípadoch, keď sa obmedzí prístup k online rozhraniám, je vhodné požadovať, aby opatrenia podliehali dodatočným zárukám. Potenciálne dotknuté tretie strany by predovšetkým mali mať možnosť byť vypočuté a takéto príkazy by sa mali vydávať len vtedy, keď nie sú primerané k dispozícii právomoci prijímať takéto opatrenia stanovené v iných aktoch práva Únie alebo vo vnútroštátnom práve, napríklad na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, na zabezpečenie rýchleho odstránenia webových stránok obsahujúcich alebo šíriacich detskú pornografiu alebo na znemožnenie prístupu k službám, ktoré tretia strana využíva na porušovanie práva duševného vlastníctva.

- (120) Takýto príkaz na obmedzenie prístupu by nemal prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie svojho cieľa. Na tieto účely by mal byť dočasný a v zásade určený poskytovateľovi sprostredkovateľských služieb, ako je príslušný poskytovateľ hostingových služieb, poskytovateľ internetových služieb alebo správca či registrátor domén, ktorý je v primeranom postavení na to, aby uvedený cieľ dosiahol bez neprimeraného obmedzenia prístupu k legálnym informáciám.
- (121) Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o výnimke zo zodpovednosti stanovené v tomto nariadení, pokiaľ ide o informácie prenášané alebo uchovávané na žiadosť príjemcu služby, poskytovateľ sprostredkovateľských služieb by mal niesť zodpovednosť za škody, ktoré príjemcom služby vzniknú porušením povinností stanovených v tomto nariadení zo strany uvedeného poskytovateľa. Takáto náhrada škody by mala byť v súlade s pravidlami a postupmi stanovenými v uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisoch a bez toho, aby boli dotknuté iné možnosti nápravy, ktoré sú k dispozícii v rámci pravidiel ochrany spotrebiteľa.
- (122) Koordinátor digitálnych služieb by mal pravidelne uverejňovať správu o činnostiach vykonávaných podľa tohto nariadenia, napríklad na svojom webovom sídle. Táto správa by sa mala uverejniť v strojovo čitateľnom formáte a mala by obsahovať prehľad prijatých sťažností a následných opatrení, ako je celkový počet prijatých sťažností a počet sťažností, ktoré viedli k začatiu formálneho vyšetrovania alebo k postúpeniu iným koordinátorom digitálnych služieb, a to bez toho, aby sa odkazovalo na akékoľvek osobné údaje. Vzhľadom na to, že koordinátor digitálnych služieb je tiež informovaný o príkazoch na prijatie opatrení proti nezákonnému obsahu alebo na poskytnutie informácií upravených týmto nariadením prostredníctvom systému na výmenu informácií, mal by do svojej výročnej správy zahrnúť počet a kategórie takýchto príkazov určených poskytovateľom sprostredkovateľských služieb a vydaných justičnými a správnymi orgánmi v jeho členskom štáte.
- (123) V záujme jasnosti, jednoduchosti a účinnosti by sa právomoci vykonávať dohľad nad povinnosťami podľa tohto nariadenia a presadzovanie ich dodržiavania mali preniesť na príslušné orgány v členskom štáte, v ktorom sa nachádza hlavné miesto podnikateľskej činnosti poskytovateľa sprostredkovateľských služieb, t. j. ústredie alebo sídlo, v ktorom sa vykonávajú hlavné finančné funkcie a prevádzková kontrola. Pokiaľ ide o poskytovateľov, ktorí nie sú usadení v Únii, ale ponúkajú v Únii služby, a preto patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, právomoc by mal mať členský štát, v ktorom títo poskytovatelia vzhľadom na funkciu právnych zástupcov podľa tohto nariadenia vymenujú svojho právneho zástupcu. V záujme účinného uplatňovania tohto nariadenia by však všetky členské štáty alebo prípadne Komisia mali mať právomoc vo vzťahu k poskytovateľom, ktorí neurčia právneho zástupcu. Uvedenú právomoc môže vykonávať ktorýkoľvek z príslušných orgánov alebo Komisia za predpokladu, že voči poskytovateľovi nevedie vo veci rovnakých skutočností vykonávacie konanie iný príslušný orgán alebo Komisia. S cieľom zabezpečiť dodržiavanie zásady *ne bis in idem*, a najmä zabrániť tomu, aby sa rovnaké porušenie povinností stanovených v tomto nariadení sankcionovalo viac ako raz, by každý členský štát, ktorý má v úmysle vykonávať svoju právomoc vo vzťahu k takýmto poskytovateľom, mal bez zbytočného odkladu informovať všetky ostatné orgány vrátane Komisie prostredníctvom systému výmeny informácií zriadeného na účely tohto nariadenia.
- (124) Vzhľadom na potenciálny vplyv poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov a výzvy spojené s účinným dohľadom nad nimi sú potrebné osobitné pravidlá týkajúce sa dohľadu nad nimi a presadzovania príslušných pravidiel. Komisia by mala byť zodpovedná, v prípade potreby s podporou príslušných vnútroštátnych orgánov, za dohľad a verejné presadzovanie systémových otázok, ako sú otázky so širokým vplyvom na kolektívne záujmy príjemcov služby. Komisia by preto mala mať výlučné právomoci v oblasti dohľadu a presadzovania dodatočných povinností týkajúcich sa riadenia systémových rizík uložených poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov podľa tohto nariadenia. Výlučné právomoci Komisie by sa mali uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté určité administratívne úlohy pridelené týmto nariadením príslušným orgánom členského štátu usadenia, ako napríklad preverovanie výskumných pracovníkov.

- (125) Komisia a príslušné vnútroštátne orgány by mali zdieľať právomoci dohľadu a presadzovania povinností náležitej starostlivosti, iné ako dodatočné povinnosti týkajúce sa riadenia systémových rizík uložené týmto nariadením poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov. Na jednej strane by Komisia mohla mať v mnohých prípadoch lepšie predpoklady na riešenie systémových porušení, ktorých sa títo poskytovatelia dopúšťajú, ako sú porušenia, ktoré sa týkajú viacerých členských štátov, alebo závažné opakované porušenia alebo v súvislosti s neexistenciou účinných mechanizmov vyžadovaných týmto nariadením. Na druhej strane príslušné orgány v členskom štáte, v ktorom sa nachádza hlavné miesto podnikateľskej činnosti poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, by mohli mať lepšie predpoklady na riešenie jednotlivých porušení, ktorých sa dopustili títo poskytovatelia a ktoré nevyvolávajú žiadne systémové ani cezhraničné problémy. V záujme efektívnosti, zabránenia duplicite a zabezpečenia súladu so zásadou *ne bis in idem* by malo byť úlohou Komisie posúdiť, či považuje za vhodné vykonávať tieto spoločné právomoci v danom prípade, a potom, ako Komisia začne konanie, by už členské štáty nemali mať možnosť tak urobiť. Členské štáty by mali úzko spolupracovať medzi sebou aj s Komisiou a Komisia by mala úzko spolupracovať s členskými štátmi, aby sa zabezpečilo, že systém dohľadu a presadzovania ustanovený týmto nariadením bude fungovať hladko a efektívne.
- (126) Pravidlami tohto nariadenia o rozdelení právomoci by nemali byť dotknuté ustanovenia práva Únie ani vnútroštátne pravidlá medzinárodného práva súkromného týkajúce sa súdnej právomoci a rozhodného práva v občianskych a obchodných veciach, ako sú konania začaté spotrebiteľmi na súdoch členského štátu, v ktorom majú bydlisko, v súlade s príslušnými ustanoveniami práva Únie. Pokiaľ ide o povinnosti uložené týmto nariadením poskytovateľom sprostredkovateľských služieb informovať vydávajúci orgán o vykonaní príkazov konať proti nezákonnému obsahu a príkazov na poskytnutie informácií, pravidlá o rozdelení právomoci by sa mali vzťahovať len na dohľad nad presadzovaním týchto povinností, ale nie na iné záležitosti súvisiace s príkazom, ako je právomoc vydať príkaz.
- (127) Vzhľadom na cezhraničný a medziodvetvový význam sprostredkovateľských služieb je potrebná vysoká úroveň spolupráce, aby sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie tohto nariadenia a dostupnosť relevantných informácií na vykonávanie úloh v oblasti presadzovania práva prostredníctvom systému na výmenu informácií. Spolupráca môže mať rôzne formy v závislosti od riešených otázok, a to bez toho, aby tým boli dotknuté osobitné spoločné vyšetrovania. V každom prípade je potrebné, aby koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia poskytovateľa sprostredkovateľských služieb informoval ostatných koordinátorov digitálnych služieb o problémoch, vyšetrovaníach a opatreniach, ktoré sa majú voči takémuto poskytovateľovi prijať. Okrem toho, ak má príslušný orgán v členskom štáte k dispozícii relevantné informácie na účely vyšetrovania, ktoré vykonávajú príslušné orgány v členskom štáte usadenia, alebo ak je schopný získať takéto informácie nachádzajúce sa na jeho území, ku ktorým nemajú príslušné orgány v členskom štáte usadenia prístup, koordinátor digitálnych služieb v mieste určenia by mal koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia poskytnúť včasnú pomoc, a to aj vykonávaním svojich vyšetrovacích právomocí v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi postupmi a chartou. Adresát takýchto vyšetrovacích opatrení by ich mal dodržiavať a niesť zodpovednosť za ich nedodržanie a príslušné orgány v členskom štáte usadenia by mali mať možnosť spoľahnúť sa na informácie získané prostredníctvom vzájomnej pomoci, aby sa zabezpečil súlad s týmto nariadením.
- (128) Koordinátor digitálnych služieb v mieste určenia, predovšetkým na základe prijatých sťažností alebo prípadne podnetov iných príslušných vnútroštátnych orgánov, alebo v prípade záležitostí týkajúcich sa aspoň troch členských štátov výbor, by mali mať možnosť požiadať koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia, aby prijal vyšetrovacie opatrenia alebo opatrenia na presadzovanie práva týkajúce sa poskytovateľa, na ktorého sa vzťahuje jeho právomoc. Takéto žiadosti o konanie by mali vychádzať z riadne podložených dôkazov preukazujúcich existenciu údajného porušenia s negatívnym vplyvom na kolektívne záujmy príjemcov služieb v jeho členskom štáte alebo s negatívnym spoločenským vplyvom. Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia by mal mať možnosť spoľahnúť sa na vzájomnú pomoc alebo vyzvať žiadajúceho koordinátora digitálnych služieb na spoločné vyšetovanie v prípade, že sú na prijatie rozhodnutia potrebné ďalšie informácie, a to bez toho, aby bola dotknutá možnosť požiadať Komisiu o posúdenie záležitosti, ak má dôvod domnievať sa, že môže ísť o systémové porušenie zo strany veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača.

- (129) Výbor by mal mať možnosť postúpiť záležitosť Komisii v prípade akejkolvek nehody, pokiaľ ide o posúdenia alebo prijaté alebo navrhované opatrenia, alebo v prípade neprijatia akýchkoľvek opatrení v súlade s týmto nariadením v nadväznosti na žiadosť o cezhraničnú spoluprácu alebo spoločné vyšetrovanie. Ak sa Komisia na základe informácií poskytnutých dotknutými orgánmi domnieva, že navrhované opatrenia vrátane navrhovanej výšky pokút nemôžu zabezpečiť účinné presadzovanie povinností stanovených v tomto nariadení, mala by mať možnosť vyjadriť vážne pochybnosti a požiadať príslušného koordinátora digitálnych služieb o opätovné posúdenie veci a prijatie potrebných opatrení na zabezpečenie dodržiavania tohto nariadenia v stanovenej lehote. Touto možnosťou nie je dotknutá všeobecná povinnosť Komisie v súlade so zmluvami pod kontrolou Súdneho dvora Európskej únie dohliadať na uplatňovanie práva Únie a v prípade potreby na jeho presadzovanie.
- (130) Na uľahčenie cezhraničného dohľadu a vyšetrovaní týkajúcich sa povinností stanovených v tomto nariadení, na ktorých sa zúčastňujú viaceré členské štáty, by koordinátori digitálnych služieb v mieste usadenia mali mať možnosť, vyzvať prostredníctvom systému na výmenu informácií iných koordinátorov digitálnych služieb na spoločné vyšetrovanie týkajúce sa údajného porušenia tohto nariadenia. Ďalší koordinátori digitálnych služieb a prípadne ďalšie príslušné orgány by mali mať možnosť zapojiť sa do vyšetrovania navrhnutého koordinátorom digitálnych služieb v mieste usadenia, pokiaľ sa tento koordinátor nedomnieva, že príliš veľký počet zúčastnených orgánov môže ovplyvniť účinnosť tohto vyšetrovania, a to pri zohľadnení znakov údajného porušenia a neexistencie priamych účinkov na príjemcov služby v týchto členských štátoch. Spoločné vyšetrovacie činnosti môžu zahŕňať rôzne opatrenia koordinované koordinátorom digitálnych služieb v mieste usadenia v súlade s možnosťami, ktoré majú zúčastnené orgány k dispozícii, ako sú koordinovaný zber údajov, združovanie zdrojov, pracovné skupiny, koordinované žiadosti o informácie alebo spoločné kontroly priestorov. Všetky príslušné orgány zúčastňujúce sa na spoločnom vyšetrovaní by mali spolupracovať s koordinátorom digitálnych služieb v mieste usadenia, a to aj vykonávaním svojich vyšetrovacích právomocí na svojom území v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi postupmi. Spoločné vyšetrovanie by sa malo uzavrieť v stanovenom časovom rámci záverečnou správou, v ktorej sa zohľadní príspevok všetkých zúčastnených príslušných orgánov. Ak o to požiadajú aspoň traja koordinátori digitálnych služieb v mieste určenia, môže aj výbor odporučiť koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia, aby začal takéto spoločné vyšetrovanie a poskytol informácie o jeho organizácii. S cieľom zabrániť vzniku patových situácií by výbor mal mať možnosť postúpiť vec Komisii v osobitných prípadoch vrátane prípadov, keď koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia odmietne začať vyšetrovanie a výbor nesúhlasí s uvedeným odôvodnením.
- (131) S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto nariadenia je na úrovni Únie potrebné zriadiť nezávislú poradnú skupinu, Európsky výbor pre digitálne služby, ktorá by mala Komisii poskytovať podporu a pomáhať jej pri zosúladzovaní činnosti koordinátorov digitálnych služieb. Výbor by mal pozostávať z koordinátorov digitálnych služieb, ak boli vymenovaní, a to bez toho, aby bola dotknutá možnosť koordinátorov v prípadoch, kde si to vyžaduje vnútroštátne rozdelenie úloh a právomocí, pozývať na zasadnutia výboru alebo vymenúvať ad hoc delegátov z iných príslušných orgánov, poverených osobitnými úlohami podľa tohto nariadenia. Ak sa na zasadnutí zúčastní viacero zástupcov z jedného členského štátu, hlasovacie právo by malo zostať obmedzené na jedného zástupcu za každý členský štát.
- (132) Výbor by mal prispievať k tomu, aby sa na úrovni Únie dospelo k spoločnému nazeraniu na konzistentné uplatňovanie tohto nariadenia, ako aj k spolupráci medzi príslušnými orgánmi, okrem iného aj tým, že bude Komisii a koordinátorom digitálnych služieb poskytovať poradenstvo o vhodných opatreniach v oblasti vyšetrovania a presadzovania práva, najmä vo vzťahu k najmä vo vzťahu k poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov a so zreteľom najmä na slobodu poskytovateľov sprostredkovateľských služieb poskytovať služby v celej Únii. Výbor by mal prispievať aj k vypracúvaniu príslušných vzorov a kódexov správania a k analýze nastupujúcich všeobecných trendov vo vývoji digitálnych služieb v Únii, a to aj vydávaním stanovísk alebo odporúčaní k otázkam súvisiacim s normami.

- (133) Na tento účel by mal mať výbor možnosť prijímať stanoviská, žiadosti a odporúčania určené koordinátorom digitálnych služieb alebo iným príslušným vnútroštátnym orgánom. Hoci by nemalo byť právne záväzné, rozhodnutie odchyliť sa od nich by malo byť náležite vysvetlené a Komisia by ho mohla zohľadniť pri posudzovaní dodržiavania tohto nariadenia dotknutým členským štátom.
- (134) S cieľom zabezpečiť posúdenie žiadostí, ktoré mu boli predložené, z celoeurópskeho hľadiska by výbor mal pod vedením Komisie združovať zástupcov koordinátorov digitálnych služieb a prípadných ďalších príslušných orgánov. Vzhľadom na to, že sa môžu vyskytnúť prierezové prvky relevantné pre iné regulačné rámce na úrovni Únie, mal by mať výbor, ak je to potrebné na plnenie jeho úloh, možnosť spolupracovať s inými orgánmi, úradmi, agentúrami a poradnými skupinami Únie, ktoré majú kompetencie v oblastiach, ako sú rodová rovnosť a nediskriminácia, ochrana údajov, elektronické komunikácie, audiovizuálne služby, odhaľovanie a vyšetrovanie colných podvodov poškodzujúcich rozpočet Únie, ochrana spotrebiteľa alebo právo hospodárskej súťaže.
- (135) Komisia by sa na činnosti výboru mala zúčastňovať prostredníctvom jeho predsedu a nemala by mať hlasovacie práva. Komisia by mala prostredníctvom predsedu zabezpečiť, aby bol program zasadnutí určený v súlade s požiadavkami členov výboru, ako sa stanovuje v rokovacom poriadku a v súlade s povinnosťami výboru stanovenými v tomto nariadení.
- (136) Výbor by vzhľadom na potrebu zabezpečiť podporu svojich činností mal mať možnosť využívať odborné znalosti a ľudské zdroje Komisie a príslušných vnútroštátnych orgánov. Osobitné operačné mechanizmy vnútorného fungovania výboru by sa mali bližšie špecifikovať v jeho rokovacom poriadku.
- (137) Ak si veľmi veľké online platformy alebo veľmi veľké internetové vyhľadávače neplnia osobitné povinnosti, ktoré sa na ne vzťahujú, môže to vzhľadom na ich význam, ako aj na ich dosah a vplyv ovplyvniť značný počet príjemcov služieb v rôznych členských štátoch a spôsobiť veľké spoločenské škody, pričom môže byť mimoriadne zložitá takéto neplnenie povinností identifikovať a riešiť. Z tohto dôvodu by Komisia v spolupráci s koordinátormi digitálnych služieb a výborom mala rozvíjať odborné znalosti a spôsobilosti Únie, pokiaľ ide o dohľad nad veľmi veľkými online platformami alebo veľmi veľkými internetovými vyhľadávačmi. Komisia by preto mala byť schopná koordinovať odborné znalosti a zdroje takýchto orgánov a spoľahnúť sa na ne, napríklad na základe analýzy konkrétnych trendov alebo problémov vznikajúcich v súvislosti s jednou alebo viacerými veľmi veľkými online platformami alebo veľmi veľkými internetovými vyhľadávačmi vykonávanej na trvalom alebo dočasnom základe. Členské štáty by mali spolupracovať s Komisiou pri rozvoji takýchto spôsobilostí – a to aj prostredníctvom prípadného vyslania personálu – a prispievať k vytvoreniu spoločnej kapacity dohľadu Únie. S cieľom rozvíjať odborné znalosti a spôsobilosti Únie môže Komisia čerpať aj z odborných znalostí a spôsobilostí strediska pre monitorovanie ekonomiky online platforiem, ako sa stanovuje v rozhodnutí Komisie z 26. apríla 2018 o zriadení skupiny expertov pre stredisko pre monitorovanie ekonomiky online platforiem, príslušných odborných orgánov, ako aj centier excelentnosti. Komisia môže prizvať odborníkov so špecifickými odbornými znalosťami, a to najmä preverených výskumných pracovníkov, zástupcov agentúr a orgánov Únie, predstaviteľov odvetvia, združenia zastupujúce používateľov alebo občiansku spoločnosť, medzinárodné organizácie, odborníkov zo súkromného sektora, ako aj iné zainteresované strany.
- (138) Komisia by v súlade s právomocami stanovenými v tomto nariadení mala mať možnosť vyšetrovať porušenia z vlastnej iniciatívy, a to aj požadovaním prístupu k údajom, vyžiadaním informácií alebo vykonávaním kontrol, ako aj prostredníctvom podpory zo strany koordinátorov digitálnych služieb. Ak dohľad príslušných vnútroštátnych orgánov nad jednotlivými údajnými porušeniami zo strany poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov poukazuje na systémové problémy, ako sú otázky so širokým vplyvom na kolektívne záujmy príjemcov služby, koordinátori digitálnych služieb by mali mať možnosť na základe riadne odôvodnenej žiadosti postúpiť takéto otázky Komisii. Takáto žiadosť by mala obsahovať aspoň všetky potrebné skutočnosti a okolnosti poukazujúce na údajné porušenie a jeho systémovú povahu. V závislosti od výsledku vlastného posúdenia by Komisia mala mať možnosť prijať potrebné vyšetrovacie opatrenia a opatrenia v oblasti presadzovania práva podľa tohto nariadenia vrátane prípadného začatia vyšetrovania alebo prijatia predbežných opatrení.

- (139) S cieľom účinne vykonávať svoje úlohy by si Komisia mala zachovať priestor na voľné uváženie, pokiaľ ide o rozhodnutie začať konanie proti poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača. Keď Komisia začne konanie, malo by sa zamedziť, aby dotknutí koordinátori digitálnych služieb v mieste usadenia v súvislosti s dotknutou činnosťou poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača vykonávali svoje vyšetrovacie právomoci a právomoci v oblasti presadzovania práva, aby sa zabránilo duplicitě, nezrovnalostiam a rizikám z hľadiska zásady *ne bis in idem*. Komisia by však mala mať možnosť požiadať koordinátorov digitálnych služieb, aby poskytli individuálny alebo spoločný príspevok k vyšetrovaniu. V súlade s povinnosťou lojálnej spolupráce by mal koordinátor digitálnych služieb vynaložiť maximálne úsilie na splnenie oprávnených a primeraných žiadostí Komisie v súvislosti s vyšetrovaním. Okrem toho by koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia, ako aj výbor a prípadne všetci ďalší koordinátori digitálnych služieb mali Komisii poskytovať všetky potrebné informácie a pomoc, aby mohla účinne plniť svoje úlohy, a to aj informácie získané v kontexte zberu údajov alebo sprístupňovania údajov v takom rozsahu, aby nedošlo k porušeniu právneho základu, na základe ktorého boli informácie zhromaždené. Komisia by zase mala koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia a výbor informovať o výkone svojich právomocí, a to najmä vtedy, keď má v úmysle začať konanie a vykonávať svoje vyšetrovacie právomoci. Okrem toho, keď Komisia oznámi svoje predbežné zistenia vrátane akejkoľvek záležitosti, voči ktorej vzniesla námietky, dotknutým poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, mala by ich oznámiť aj výboru. Výbor by mal poskytnúť svoje stanovisko k námietkam a posúdeniu Komisie, ktorá by toto stanovisko mala zohľadniť v odôvodnení, o ktoré sa opiera jej konečné rozhodnutie.
- (140) Vzhľadom na osobitné výzvy, ktoré môžu vzniknúť pri úsilí o zabezpečenie dodržiavania predpisov zo strany poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, ako aj na význam účinnosti toho úsilia a pri zohľadnení ich veľkosti a vplyvu, ako aj škôd, ktoré môžu spôsobiť, by Komisia mala mať silné vyšetrovacie právomoci a právomoci v oblasti presadzovania práva, ktoré jej umožnia vyšetrovať porušovanie niektorých pravidiel stanovených v tomto nariadení a presadzovať a monitorovať ich dodržiavanie, a to pri plnom rešpektovaní základného práva na vypočutie a na prístup k spisu v rámci príslušného vykonávacieho konania, zásady proporcionality a práv a záujmov dotknutých strán.
- (141) Komisia by mala mať možnosť požiadať o informácie potrebné na účely zabezpečenia účinného vykonávania a dodržiavania povinností stanovených v tomto nariadení v celej Únii. Komisia by predovšetkým mala mať prístup k všetkým relevantným dokumentom, údajom a informáciám potrebným na začatie a vedenie vyšetrovaní a na monitorovanie dodržiavania príslušných povinností stanovených v tomto nariadení bez ohľadu na to, kto má dotknuté dokumenty, údaje alebo informácie v držbe, a takisto bez ohľadu na ich formu alebo formát, pamäťové médium alebo konkrétne miesto, kde sú uložené. Komisia by mala mať možnosť požadovať priamo prostredníctvom riadne odôvodnenej žiadosti o informácie, aby dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, ako aj akékoľvek iné fyzické alebo právnické osoby konajúce na účely súvisiace s ich obchodnou, podnikateľskou, remeselnou alebo profesijnou činnosťou, o ktorých možno logicky predpokladať, že majú povedomie o informáciách týkajúcich sa podozrenia z porušenia, prípadne porušenia, poskytli všetky relevantné dôkazy, údaje a informácie. Komisia by okrem toho mala mať možnosť vyžiadať si na účely tohto nariadenia akékoľvek relevantné informácie od akéhokoľvek verejného orgánu, subjektu alebo agentúry v členskom štáte. Vykonávaním svojich vyšetrovacích právomocí, ako sú žiadosti o informácie alebo vypočutia, by Komisia mala mať možnosť požadovať prístup k dokumentom, údajom, informáciám, databázam a algoritmom príslušných osôb a vysvetlenia v súvislosti s nimi a vypočúvať s ich súhlasom všetky fyzické alebo právnické osoby, ktoré môžu mať užitočné informácie, a poskytnuté výpovede zaznamenať akýmkoľvek technickými prostriedkami. Komisia by tiež mala byť splnomocnená vykonávať také kontroly, ktoré sú potrebné na presadzovanie príslušných ustanovení tohto nariadenia. Cieľom týchto vyšetrovacích právomocí je doplniť možnosť Komisie požiadať o pomoc koordinátorov digitálnych služieb a ďalšie orgány členských štátov, napríklad formou poskytnutia informácií alebo pri vykonávaní uvedených právomocí.

- (142) Predbežné opatrenia môžu byť dôležitým nástrojom na zabezpečenie toho, aby v čase, keď prebieha vyšetrovanie, nevedlo vyšetrované porušenie predpisov k riziku vážnej škody pre príjemcov služby. Tento nástroj je dôležitý na to, aby sa zabránilo vývoju, ktorý by mohol byť len veľmi ťažko zvrátený rozhodnutím Komisie prijatým na konci konania. Komisia by preto mala mať právomoc uložiť predbežné opatrenia rozhodnutím v rámci konaní začatých s cieľom prípadného prijatia rozhodnutia o neplnení povinností. Táto právomoc by sa mala uplatňovať v prípadoch, keď Komisia zistí porušenie predpisov *prima facie* podľa tohto nariadenia zo strany poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača. Rozhodnutie, ktorým sa ukládajú predbežné opatrenia, by sa malo uplatňovať len na určené obdobie, buď do ukončenia konania Komisie, alebo na pevne stanovené obdobie, ktoré možno obnoviť, pokiaľ je to nevyhnutné a primerané.
- (143) Komisia by mala mať možnosť prijať potrebné opatrenia na monitorovanie účinného vykonávania a dodržiavania povinností stanovených v tomto nariadení. Takéto opatrenia by mali zahŕňať schopnosť vymenovať nezávislých externých znalcov a audítorov, ktorí budú Komisii v tomto procese pomáhať, a to podľa potreby aj z príslušných orgánov členských štátov, ako sú orgány na ochranu údajov alebo spotrebiteľov. Pri vymenúvaní audítorov by Komisia mala zabezpečiť dostatočnú rotáciu.
- (144) Dodržiavanie príslušných povinností uložených týmto nariadením by malo byť vynútiteľné uložením pokút a pravidelného penále. Na tento účel by sa mali stanoviť primerané výšky pokút a pravidelného penále za neplnenie povinností a porušenie procesných pravidiel, ako aj primerané premlčacie lehoty, v súlade so zásadami proporcionality a *ne bis in idem*. Komisia a príslušné vnútroštátne orgány by mali koordinovať svoje úsilie v oblasti presadzovania s cieľom zabezpečiť dodržiavanie uvedených zásad. Komisia by predovšetkým mala zohľadniť všetky pokuty a pravidelné penále uložené tej istej právnickej osobe za tie isté skutky prostredníctvom konečného rozhodnutia v konaniach týkajúcich sa porušenia iných pravidiel Únie alebo vnútroštátnych pravidiel, aby sa zabezpečilo, že celkové uložené pokuty a pravidelné penále sú primerané a zodpovedajú závažnosti spáchaných porušení. Všetky rozhodnutia prijaté Komisiou podľa tohto nariadenia podliehajú v súlade so ZFEÚ preskúmaniu Súdny dvorom Európskej únie. Súdny dvor Európskej únie by mal mať neobmedzenú právomoc, pokiaľ ide o pokuty a penále v súlade s článkom 261 ZFEÚ.
- (145) Vzhľadom na potenciálne významné spoločenské následky porušenia dodatočných povinností týkajúcich sa riadenia systémových rizík, ktoré sa vzťahujú výlučne na veľmi veľké online platformy a veľmi veľké internetové vyhľadávače, a s cieľom riešiť tieto obavy súvisiace s verejným záujmom je potrebné zabezpečiť systém posilneného dohľadu nad všetkými opatreniami prijatými na účinné ukončenie porušenia tohto nariadenia a na ich nápravu. Preto akonáhle sa zistí a, ak je to potrebné, je sankcionované porušenie jedného z ustanovení tohto nariadenia, ktoré sa vzťahujú výlučne na veľmi veľké online platformy alebo veľmi veľké internetové vyhľadávače, Komisia by mala požiadať poskytovateľa takejto platformy alebo takéhoto vyhľadávača, aby vypracoval podrobný akčný plán na nápravu akýchkoľvek následkov porušenia v budúcnosti a aby oznámil takýto akčný plán v lehote stanovenej Komisiou, koordinátorom digitálnych služieb, Komisii a výboru. Komisia by mala so zreteľom na stanovisko výboru určiť, či sú opatrenia uvedené v akčnom pláne dostatočné na riešenie porušenia, pričom by mala zohľadniť aj to, či je dodržiavanie príslušného kódexu správania zahrnuté medzi navrhované opatrenia. Komisia by mala tiež monitorovať všetky následné opatrenia prijaté dotknutým poskytovateľom veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača uvedené v jeho akčnom pláne, pričom by mala zohľadniť aj nezávislý audit poskytovateľa. Ak sa Komisia po vykonaní akčného plánu stále domnieva, že porušenie nebolo úplne napravené, alebo ak akčný plán nebol poskytnutý alebo sa nepovažuje za vhodný, mala by mať možnosť využiť akékoľvek vyšetrovacie právomoci alebo právomoci v oblasti presadzovania práva podľa tohto nariadenia vrátane právomoci ukladať pravidelné penále a začať postup na znemožnenie prístupu k službe porušujúcej právne predpisy.

- (146) Dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača a ďalšie osoby, ktoré podliehajú výkonu právomocí Komisie a ktorých záujmy môžu byť dotknuté jej rozhodnutím, by mali mať možnosť predložiť vopred svoje vyjadrenia a prijaté rozhodnutia by sa mali poskytnúť širokej verejnosti. Je dôležité, aby pri zabezpečení práv dotknutých strán na obhajobu, najmä ich práva na prístup k spisu, boli chránené dôverné informácie. Okrem toho by Komisia mala pri rešpektovaní dôvernosti týchto informácií zabezpečiť, aby sa všetky informácie, o ktoré sa jej rozhodnutie opiera, zverejnili v rozsahu, ktorý adresátovi rozhodnutia umožní pochopiť skutočnosti a argumenty, ktoré viedli k jeho prijatiu.
- (147) S cieľom zabezpečiť harmonizované uplatňovanie a presadzovanie tohto nariadenia je dôležité zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány vrátane vnútroštátnych súdov mali všetky potrebné informácie na zabezpečenie toho, aby ich rozhodnutia neboli v rozpore s rozhodnutím prijatým Komisiou podľa tohto nariadenia. Týmto nie je dotknutý článok 267 ZFEÚ.
- (148) Účinné presadzovanie a monitorovanie tohto nariadenia si vyžaduje plynulú výmenu informácií v reálnom čase medzi koordinátormi digitálnych služieb, výborom a Komisiou, a to na základe tokov informácií a postupov stanovených v tomto nariadení. To môže znamenať, že v prípade potreby sa umožní prístup do tohto systému aj pre iné príslušné orgány. Vzhľadom na to, že vymieňané informácie môžu byť dôverné alebo môžu zahŕňať osobné údaje, mali by zároveň zostať chránené pred neoprávneným prístupom v súlade s účelmi, na ktoré boli zhromaždené. Z tohto dôvodu by sa všetka komunikácia medzi uvedenými orgánmi mala uskutočňovať na základe spoľahlivého a bezpečného systému výmeny informácií, ktorého podrobnosti by sa mali stanoviť vo vykonávacom akte. Systém výmeny informácií môže byť založený na existujúcich nástrojoch vnútorného trhu, pokiaľ sú schopné splniť ciele tohto nariadenia nákladovo efektívnym spôsobom.
- (149) Bez toho, aby boli dotknuté práva príjemcov služieb obrátiť sa na zástupcu v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 ⁽³³⁾ alebo využiť akýkoľvek iný spôsob zastupovania v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, príjemcovia služieb by takisto mali mať právo poveriť právnickú osobu alebo verejný orgán výkonom svojich práv stanovených v tomto nariadení. Medzi tieto práva môžu patriť práva súvisiace s predkladaním oznámení, napadnutím rozhodnutí prijatých poskytovateľmi sprostredkovateľských služieb a podávaním sťažností proti poskytovateľom za porušenie tohto nariadenia. Niektoré orgány, organizácie a združenia majú osobitné odborné znalosti a spôsobilosti pri odhaľovaní a označovaní chybných alebo neodôvodnených rozhodnutí o moderovaní obsahu a ich sťažnosti v mene príjemcov služby môžu mať pozitívny vplyv na slobodu prejavu a právo na informácie vo všeobecnosti, preto by poskytovatelia online platforiem mali uvedené sťažnosti riešiť bez zbytočného odkladu.
- (150) V záujme účinnosti a efektívnosti by Komisia mala vykonať všeobecné hodnotenie tohto nariadenia. Uvedené všeobecné hodnotenie by sa malo okrem iného zaoberať najmä rozsahom služieb, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, vzájomným pôsobením s inými právnymi aktmi, vplyvom tohto nariadenia na fungovanie vnútorného trhu, najmä pokiaľ ide o digitálne služby, vykonávaním kódexov správania, povinnosťou určiť právneho zástupcu usadeného v Únii, účinkom povinností na malé podniky a mikropodniky, účinnosťou mechanizmu dohľadu a presadzovania a vplyvom na právo na slobodu prejavu a právo na informácie. S cieľom zabrániť neprímeranému zaťaženiu a zabezpečiť nepretržitú účinnosť tohto nariadenia, by Komisia mala do troch rokov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia vykonať hodnotenie vplyvu povinností stanovených v tomto nariadení na malé a stredné podniky do troch rokov od začatia jeho uplatňovania a hodnotenie rozsahu služieb, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, najmä v prípade veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, a vzájomného pôsobenia s inými právnymi aktmi.

⁽³³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 409, 4.12.2020, s. 1).

- (151) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci s cieľom stanoviť vzory týkajúce sa formy, obsahu a iných podrobností správ o moderovaní obsahu, stanoviť výšku ročného poplatku za dohľad účtovaného poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, stanoviť praktické opatrenia pre konania, vypočutia a dohodnuté zverejňovanie informácií v súvislosti s dohľadom, vyšetrením, presadzovaním a monitorovaním v súvislosti s poskytovateľmi veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, ako aj stanoviť praktické a prevádzkové opatrenia na fungovanie systému na výmenu informácií a jeho interoperabilitu s inými príslušnými systémami. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽³⁴⁾.
- (152) V záujme dosiahnutia cieľov tohto nariadenia by sa na Komisiu mala delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ s cieľom doplniť toto nariadenie, pokiaľ ide o kritériá určovania veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, procedurálne kroky, metodiky a vzory na podávanie správ pre audity, a technické špecifikácie pre žiadosti o prístup a podrobnú metodiku a postupy stanovovania poplatku za dohľad. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ⁽³⁵⁾. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (153) Toto nariadenie rešpektuje základné práva uznané v charte a základné práva, ktoré tvoria všeobecné zásady práva Únie. Preto by sa toto nariadenie malo vykladať a uplatňovať v súlade s uvedenými základnými právami vrátane slobody prejavu a práva na informácie a slobody a plurality médií. Pri výkone právomocí stanovených v tomto nariadení by všetky zúčastnené verejné orgány mali v situáciách, keď dôjde ku konfliktu medzi príslušnými základnými právami, v súlade so zásadou proporcionality dospieť k spravodlivej rovnováhe medzi dotknutými právami.
- (154) Vzhľadom na rozsah a dopad spoločenských rizík, ktoré môžu spôsobiť veľmi veľké online platformy a veľmi veľké internetové vyhľadávače, na potrebu prioritne riešiť tieto riziká a schopnosť prijať potrebné opatrenia, je odôvodnené obmedziť dobu, po ktorej sa začne toto nariadenie uplatňovať na poskytovateľov uvedených služieb.
- (155) Keďže ciele tohto nariadenia, teda prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a zaistenie bezpečného, predvídateľného a dôveryhodného online prostredia, v ktorom základné práva zakotvené v charte požívajú náležitú ochranu, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, pretože tieto nemôžu samostatným konaním dospieť k potrebnej harmonizácii a spolupráci, no z dôvodu územného a osobného rozsahu ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (156) S európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov sa konzultovalo v súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 ⁽³⁶⁾ a európsky dozorný úradník pre ochranu údajov vydal stanovisko 10. februára 2021 ⁽³⁷⁾,

⁽³⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽³⁵⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽³⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽³⁷⁾ Ú. v. EÚ C 149, 27.4.2021, s. 3.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

1. Cieľom tohto nariadenia je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu so sprostredkovateľskými službami stanovením harmonizovaných pravidiel pre bezpečné, predvídateľné a dôveryhodné online prostredie, ktoré uľahčuje inováciu a v ktorom sa účinne chránia základné práva zakotvené v charte vrátane zásady ochrany spotrebiteľa.
2. Týmto nariadením sa stanovujú harmonizované pravidlá poskytovania sprostredkovateľských služieb na vnútornom trhu. Stanovujú sa ním najmä:
  - a) rámec pre podmienené výnimky zo zodpovednosti poskytovateľov sprostredkovateľských služieb;
  - b) pravidlá týkajúce sa osobitných povinností náležitej starostlivosti prispôbených určitým konkrétnym kategóriám poskytovateľov sprostredkovateľských služieb;
  - c) pravidlá vykonávania tohto nariadenia a presadzovania jeho dodržiavania, a to aj pokiaľ ide o spoluprácu a koordináciu medzi príslušnými orgánmi.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na sprostredkovateľské služby ponúkané príjemcom služieb, ktorí majú miesto usadenia v Únii alebo sa v nej nachádzajú, a to bez ohľadu na to, kde majú poskytovatelia uvedených sprostredkovateľských služieb miesto usadenia.
2. Toto nariadenie sa nevzťahuje na žiadnu službu, ktorá nie je sprostredkovateľskou službou, ani na žiadne požiadavky uložené v súvislosti s takouto službou, a to bez ohľadu na to, či sa táto služba poskytuje prostredníctvom sprostredkovateľskej služby.
3. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie smernice 2000/31/ES.
4. Týmto nariadením nie sú dotknuté pravidlá stanovené v iných právnych aktoch Únie, ktoré upravujú iné aspekty poskytovania sprostredkovateľských služieb na vnútornom trhu alebo ktoré upresňujú a dopĺňajú toto nariadenie, a to najmä:
  - a) smernica 2010/13/EÚ;
  - b) právo Únie v oblasti autorského práva a s ním súvisiacich práv;
  - c) nariadenie (EÚ) 2021/784;
  - d) nariadenie (EÚ) 2019/1148;
  - e) nariadenie (EÚ) 2019/1150;
  - f) právo Únie v oblasti ochrany spotrebiteľa a bezpečnosti výrobkov vrátane nariadení (EÚ) 2017/2394 a (EÚ) 2019/1020 a smerníc 2001/95/ES a 2013/11/EÚ;
  - g) právo Únie o ochrane osobných údajov, najmä nariadenie (EÚ) 2016/679 a smernica 2002/58/ES;

- h) právo Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, najmä nariadenie (EÚ) č. 1215/2012, alebo akékoľvek právo Únie stanovujúce pravidlá rozhodného práva pre zmluvné a mimozmluvné záväzky;
- i) právo Únie v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach, najmä nariadenie o európskom príkaze na predloženie a uchovanie elektronických dôkazov v trestných veciach;
- j) smernica ktorou sa stanovujú harmonizované pravidlá určovania právnych zástupcov na účely zhromažďovania dôkazov v trestnom konaní.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) „služby informačnej spoločnosti“ sú „služby“ vymedzené v článku 1 ods. 1 písm. b) smernice (EÚ) 2015/1535;
- b) „príjemca služby“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá využíva sprostredkovateľskú službu, najmä na účely vyhľadávania alebo prístupňovania informácií;
- c) „spotrebiteľ“ je každá fyzická osoba konajúca na účely, ktoré sú mimo rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti;
- d) „ponúkať služby v Únii“ je poskytovať fyzickým alebo právnickým osobám v jednom alebo viacerých členských štátoch možnosť využívať služby poskytovateľa sprostredkovateľských služieb, ktorý má podstatnú väzbu s Úniou;
- e) „podstatná väzba s Úniou“ je väzba poskytovateľa sprostredkovateľských služieb na Úniu vyplývajúca buď z jeho sídla v Únii, alebo z konkrétnych skutkových kritérií, ako sú:
  - významný počet príjemcov služby v jednom alebo vo viacerých členských štátoch vo vzťahu k počtu obyvateľov daného členského štátu alebo členských štátov; alebo
  - zameranie činností na jeden alebo viac členských štátov;
- f) „obchodník“ je každá fyzická osoba alebo každá právnická osoba bez ohľadu na to, či je v súkromnom alebo verejnom vlastníctve, ktorá koná na účely súvisiace s jej obchodnou, podnikateľskou, remeselnou alebo profesijnou činnosťou, a to aj prostredníctvom inej osoby konajúcej v jej mene alebo na jej účet;
- g) „sprostredkovateľská služba“ je jedna z týchto služieb informačnej spoločnosti:
  - i) služba „obyčajný prenos“ pozostávajúca z prenosu informácií poskytovaných príjemcom služby v komunikačnej sieti alebo z poskytovania prístupu ku komunikačnej sieti,
  - ii) služba „kešing“ pozostávajúca z prenosu informácií poskytovaných príjemcom služby v komunikačnej sieti, pri ktorom sa tieto informácie automaticky, dočasne a prechodne uchovávajú, vykonávaná výlučne na účely zefektívnenia ďalšieho prenosu informácií k iným príjemcom na ich žiadosť,
  - iii) služba „hosting“ pozostávajúca z uchovávaní informácií poskytovaných príjemcom služby na jeho žiadosť;
- h) „nezákonný obsah“ je akákoľvek informácia, ktorá sama osebe alebo tým, že odkazuje na nejakú činnosť vrátane predaja výrobkov alebo poskytovania služieb, nie je v súlade s právnymi predpismi Únie alebo niektorého členského štátu, a to bez ohľadu na presný predmet alebo povahu týchto právnych predpisov;

- i) „online platforma“ je hostingová služba, ktorá na žiadosť príjemcu služby uchováva a verejne šíri informácie, pokiaľ táto činnosť nie je nepodstatným a čisto vedľajším prvkom inej služby alebo nepodstatnou funkciou hlavnej služby, ktorý z objektívnych a technických dôvodov nemožno použiť bez tejto inej služby, a začlenenie tohto prvku alebo funkcie do inej služby nie je prostriedkom na obchádzanie uplatniteľnosti tohto nariadenia;
- j) „internetový vyhľadávač“ je sprostredkovateľská služba, ktorá umožňuje používateľom zadávať výrazy s cieľom vyhľadávať v zásade všetky webové stránky alebo všetky webové stránky v konkrétnom jazyku na základe výrazu týkajúceho sa akejkoľvek témy v podobe kľúčového slova, hlasovej požiadavky, vety alebo iných zadaných údajov, a ktorá ako výsledok vyhľadávania poskytuje výsledky v akomkoľvek formáte, prostredníctvom ktorých možno nájsť informácie súvisiace s požadovaným obsahom;
- k) „verejné šírenie“ je sprístupnenie informácií potenciálne neobmedzenému počtu tretích strán na žiadosť príjemcu služby, ktorý informácie poskytol;
- l) „zmluva uzavretá na diaľku“ je „zmluva uzavretá na diaľku“ vymedzená článku 2 bode 7 smernice 2011/83/EÚ;
- m) „online rozhranie“ je akýkoľvek softvér vrátane webového sídla alebo jeho časti a aplikácie vrátane mobilných aplikácií;
- n) „koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia“ je koordinátor digitálnych služieb členského štátu, v ktorom sa nachádza hlavné miesto podnikateľskej činnosti poskytovateľa sprostredkovateľskej služby alebo v ktorom má pobyt alebo je usadený jeho právny zástupca;
- o) „koordinátor digitálnych služieb v mieste určenia“ je koordinátor digitálnych služieb členského štátu, v ktorom sa sprostredkovateľská služba poskytuje;
- p) „aktívny príjemca online platformy“ je príjemca služby, ktorý využíva online platformu tak, že buď požiada online platformu, aby uložila informácie, alebo je vystavený informáciám, ktoré sa nachádzajú na online platforme a ktoré sa šíria prostredníctvom jej online rozhrania;
- q) „aktívny príjemca internetového vyhľadávača“ je príjemca služby, ktorý zadal vyhľadávanie internetovému vyhľadávaču a bol vystavený indexovaným informáciám, ktoré sú prezentované v jeho online rozhraní;
- r) „reklama“ sú informácie určené na propagáciu posolstva právnickej alebo fyzickej osoby bez ohľadu na to, či sa majú dosiahnuť komerčné alebo nekomerčné účely, pričom tieto informácie online platforma prezentuje na svojom online rozhraní za odplatu, ktorá sa poskytuje konkrétne za ich propagáciu;
- s) „odporúčací systém“ je úplne alebo čiastočne automatizovaný systém, ktorý online platforma používa na odporúčanie konkrétnych informácií príjemcom služby vo svojom online rozhraní alebo na uprednostňovanie uvedených informácií, a to aj v dôsledku vyhľadávania iniciovaného príjemcom služby alebo iného určenia relatívneho poradia alebo významnosti zobrazovaných informácií;
- t) „moderovanie obsahu“ sú automatizované alebo neautomatizované činnosti vykonávané poskytovateľmi sprostredkovateľských služieb, ktoré sú zamerané najmä na odhaľovanie a identifikáciu nezákonného obsahu alebo informácií, ktoré poskytujú príjemcovia služby a ktoré nie sú v súlade s ich obchodnými podmienkami, a na boj proti takémuto obsahu alebo informáciám vrátane prijatých opatrení, ktoré ovplyvňujú dostupnosť, viditeľnosť a prístupnosť tohto nezákonného obsahu alebo týchto informácií, ako je napríklad zhoršenie ich pozície, demonetizácia, znemožnenie prístupu k nim alebo ich odstránenie, alebo ktoré ovplyvňujú schopnosť príjemcov služby poskytovať tieto informácie, ako napríklad zrušenie alebo zablokovanie konta príjemcu;
- u) „obchodné podmienky“ sú ustanovenia bez ohľadu na ich názov alebo formu, ktorými sa riadi zmluvný vzťah medzi poskytovateľom sprostredkovateľských služieb a príjemcom služby;

- v) „osoby so zdravotným postihnutím“ sú „osoby so zdravotným postihnutím“, ako sa uvádza v článku 3 bodu 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 ⁽³⁸⁾;
- w) „komerčná komunikácia“ je „komerčná komunikácia“ vymedzená v článku 2 písm. f) smernice 2000/31/ES;
- x) „obrat“ je suma získaná podnikom v zmysle článku 5 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 ⁽³⁹⁾.

KAPITOLA II

ZODPOVEDNOSŤ POSKYTOVATEĽOV SPROSTREDKOVATEĽSKÝCH SLUŽIEB

Článok 4

„Obyčajný prenos“

1. Ak poskytovaná služba informačnej spoločnosti pozostáva z prenosu informácií poskytovaných príjemcom služby v komunikačnej sieti alebo z poskytovania prístupu ku komunikačnej sieti, poskytovateľ služby nie je zodpovedný za informácie, ktoré sú predmetom prenosu alebo prístupu pod podmienkou, že poskytovateľ:

- a) neiniciuje prenos;
- b) nevyberá príjemcu prenosu a
- c) nevyberá ani neupravuje informácie, ktoré sú prenášané.

2. Akty prenosu a poskytnutia prístupu uvedené v odseku 1 zahŕňajú automatické, dočasné a prechodné uchovávanie prenášaných informácií, pokiaľ k nemu dochádza výlučne na účely uskutočnenia prenosu v komunikačnej sieti a za predpokladu, že sa informácie neuchovávajú dlhšie, než je primerane nevyhnutné na prenos.

3. Tento článok nemá vplyv na možnosť justičného alebo správneho orgánu požiadať v súlade s právnym systémom členského štátu poskytovateľa služieb, aby ukončil porušovanie predpisov alebo mu zabránil.

Článok 5

„Kešing“

1. Ak poskytovaná služba informačnej spoločnosti pozostáva z prenosu informácií poskytovaných príjemcom služby v komunikačnej sieti, poskytovateľ služby nie je zodpovedný za automatické, dočasné a prechodné uchovávanie týchto informácií uskutočňované výlučne na účely zefektívnenia alebo lepšieho zabezpečenia ďalšieho prenosu informácií k iným príjemcom služby na ich žiadosť pod podmienkou, že poskytovateľ:

- a) neupravuje informácie;
- b) dodržiava podmienky prístupu k informáciám;
- c) dodržiava pravidlá týkajúce sa aktualizácie informácií, ktoré sú špecifikované spôsobom všeobecne uznávaným a používaným v odvetví;

⁽³⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 70).

⁽³⁹⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1).

- d) nezasahuje do zákonného používania technológie, ktorá je všeobecne uznávaná a používaná v príslušnom odvetví, na získavanie údajov o používaní informácií a
  - e) poskytovateľ urýchlene koná, aby odstránil informácie, ktoré uchováva, alebo k nim znemožnil prístup, hneď ako získa skutočnú vedomosť o tom, že informácie boli na pôvodnom zdroji prenosu odstránené zo siete alebo k nim bol znemožnený prístup, alebo že ich odstránenie alebo znemožnenie prístupu k nim nariadil justičný alebo správny orgán.
2. Tento článok nemá vplyv na možnosť justičného alebo správneho orgánu požiadať v súlade s právnym systémom členského štátu poskytovateľa služieb, aby ukončil porušovanie predpisov alebo mu zabránil.

Článok 6

Hosting

1. Ak poskytovaná služba informačnej spoločnosti pozostáva z uchovávaní informácií poskytovaných príjemcom služby, poskytovateľ služby nie je zodpovedný za informácie uchovávané na žiadosť príjemcu služby pod podmienkou, že poskytovateľ:
  - a) nemá skutočnú vedomosť o nezákonnej činnosti alebo nezákonnom obsahu a vzhľadom na nároky na náhradu škody si nie je vedomý skutočnosťou alebo okolnosťami, z ktorých by bolo zrejmé, že ide o nezákonnú činnosť alebo nezákonný obsah alebo
  - b) po získaní takejto vedomosti alebo povedomia urýchlene koná, aby nezákonný obsah odstránil alebo k nemu znemožnil prístup.
2. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak príjemca služby podlieha poskytovateľovi alebo je pod jeho kontrolou.
3. Odsek 1 sa neuplatňuje, pokiaľ ide o zodpovednosť online platforiem podľa právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, ktorá umožňuje spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku, ak takáto online platforma predkladá konkrétnu informáciu alebo inak umožňuje konkrétnu transakciu takým spôsobom, ktorý by viedol priemerného spotrebiteľa k presvedčeniu, že informácie alebo výrobok či službu, ktoré sú predmetom transakcie, poskytuje buď samotná online platforma, alebo príjemca služby, ktorý jej podlieha alebo je pod jej kontrolou.
4. Tento článok nemá vplyv na možnosť justičného alebo správneho orgánu požiadať v súlade s právnym systémom členského štátu poskytovateľa služieb, aby ukončil porušovanie predpisov alebo mu zabránil.

Článok 7

Dobrovoľné vyšetrovania z vlastnej iniciatívy a dodržiavanie právnych predpisov

Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb sa nepovažujú za nespôsobilých na výnimky zo zodpovednosti uvedené v článkoch 4, 5 a 6 len z toho dôvodu, že v dobrej viere a svedomite vykonávajú dobrovoľné vyšetrovania z vlastnej iniciatívy alebo prijímajú iné opatrenia zamerané na odhaľovanie, identifikáciu a odstraňovanie nezákonného obsahu alebo prijímajú opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s požiadavkami práva Únie a vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie vrátane požiadaviek stanovených v tomto nariadení.

Článok 8

Neexistencia všeobecnej monitorovacej povinnosti alebo aktívnej povinnosti zisťovania skutočností

Poskytovateľom sprostredkovateľských služieb sa neukladá všeobecná povinnosť monitorovať informácie, ktoré títo poskytovatelia prenášajú alebo uchováujú, ani povinnosť aktívne zisťovať skutočnosti alebo okolnosti naznačujúce nezákonnú činnosť.

Článok 9

Príkazy konať proti nezákonnému obsahu

1. Po prijatí príkazu konať proti jednej alebo viacerým konkrétnym položkám nezákonného obsahu vydaného príslušnými vnútroštátnymi justičnými alebo správными orgánmi na základe uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie poskytovateľa sprostredkovateľských služieb bez zbytočného odkladu informujú orgán, ktorý príkaz vydal, alebo každý iný orgán uvedený v príkaze o vykonaní príkazu, pričom uvedú, či a kedy sa príkaz vykonal.

2. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa príkaz uvedený v odseku 1 zašle poskytovateľovi, splňal aspoň tieto podmienky:

a) uvedený príkaz obsahuje tieto prvky:

- i) odkaz na právny základ príkazu v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve,
- ii) odôvodnenie, v ktorom sa vysvetľuje, prečo informácie predstavujú nezákonný obsah, s odkazom na jedno alebo viaceré konkrétne ustanovenia práva Únie alebo vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie,
- iii) identifikačné údaje vydávajúceho orgánu,
- iv) jasné informácie umožňujúce poskytovateľovi sprostredkovateľských služieb identifikovať a lokalizovať dotknutý nezákonný obsah, ako napríklad jeden alebo viac presných URL a v prípade potreby aj dodatočné informácie,
- v) informácie o mechanizmoch nápravy, ktoré má k dispozícii poskytovateľ sprostredkovateľských služieb a príjemca služby, ktorý obsah poskytol,
- vi) v prípade potreby informácie o tom, ktorý orgán má dostať informácie o spôsobe vykonania daných príkazov;

b) územnú pôsobnosť uvedeného príkazu na základe uplatniteľných pravidiel práva Únie a vnútroštátneho práva vrátane charty a prípadne všeobecných zásad medzinárodného práva, ktorá je obmedzená na to, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie jeho cieľa;

c) uvedený príkaz sa zasiela v jednom z jazykov, ktoré uviedol poskytovateľ sprostredkovateľských služieb podľa článku 11 ods. 3, alebo v inom úradnom jazyku členských štátov dohodnutom medzi orgánom vydávajúcim príkaz a uvedeným poskytovateľom, a zasiela sa do elektronického kontaktného miesta, ktoré určil daný poskytovateľ v súlade s článkom 11; ak príkaz nie je vystavený v jazyku, ktorý uviedol poskytovateľ sprostredkovateľských služieb, alebo v inom dvojstranne dohodnutom jazyku, príkaz sa môže zaslať v jazyku orgánu, ktorý príkaz vydáva, za predpokladu, že je k nemu pripojený preklad aspoň prvkov, ktoré sú stanovené v písmenách a) a b) tohto odseku, do takéhoto deklarovaného alebo dvojstranne dohodnutého jazyka.

3. Orgán vydávajúci príkaz alebo prípadne orgán v ňom uvedený zašle daný príkaz spolu so všetkými informáciami získanými od poskytovateľa sprostredkovateľských služieb o vykonaní uvedeného príkazu koordinátorovi digitálnych služieb z členského štátu orgánu, ktorý príkaz vydal.

4. Koordinátor digitálnych služieb dotknutého členského štátu po prijatí príkazu od justičného alebo správneho orgánu bez zbytočného odkladu prostredníctvom systému zriadeného v súlade s článkom 85 zašle kópiu príkazu uvedeného v odseku 1 tohto článku všetkým ostatným koordinátorom digitálnych služieb.

5. Najneskôr pri vykonaní príkazu alebo prípadne v čase, ktorý v príkaze stanovil vydávajúci orgán poskytovateľa sprostredkovateľských služieb informujú dotknutého príjemcu služby o prijatí príkazu a jeho vykonaní. Takéto informácie poskytnuté príjemcovi služby zahŕňajú odôvodnenie, existujúce možnosti nápravy a opis územnej pôsobnosti príkazu v súlade s odsekom 2.

6. Podmienkami a požiadavkami stanovenými v tomto článku nie je dotknuté vnútroštátne občianske právo a trestné právo procesné.

Článok 10

Príkazy na poskytnutie informácií

1. Po prijatí príkazu na poskytnutie konkrétnej informácie o jednom alebo viacerých konkrétnych jednotlivých príjemcoch služby, ktorý vydali príslušné vnútroštátne justičné alebo správne orgány na základe uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie, poskytovatelia sprostredkovateľských služieb bez zbytočného odkladu informujú orgán, ktorý príkaz vydal, alebo každý iný orgán, ktorý je v príkaze uvedený, o jeho prijatí a o tom, ako bol príkaz vykonaný, pričom uvedú, či a kedy sa príkaz vykonal.

2. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa príkaz uvedený v odseku 1 zašle poskytovateľovi, spĺňal aspoň tieto podmienky:

a) uvedený príkaz obsahuje tieto prvky:

i) odkaz na právny základ príkazu v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve,

ii) identifikačné údaje vydávajúceho orgánu,

iii) jasné informácie umožňujúce poskytovateľovi sprostredkovateľských služieb identifikovať konkrétneho príjemcu alebo príjemcov, o ktorých sa požadujú informácie, ako napríklad jeden alebo viacero názvov účtov alebo jedinečných identifikátorov,

iv) odôvodnenie, v ktorom sa vysvetľuje cieľ, na ktorý sa informácie požadujú, a prečo je požiadavka na poskytnutie informácií nevyhnutná a primeraná na určenie toho, či príjemcovia sprostredkovateľských služieb dodržiavajú uplatniteľné právo Únie alebo vnútroštátne právo v súlade s právom Únie, okrem prípadov, keď takéto odôvodnenie nemožno poskytnúť z dôvodov súvisiacich s predchádzaním trestným činom, ich vyšetrovaním, odhaľovaním a stíhaním,

v) informácie o mechanizmoch nápravy, ktoré má k dispozícii poskytovateľ a dotknutí príjemcovia služby,

vi) v prípade potreby informácie o tom, ktorý orgán má dostať informácie o vykonaní príkazov;

b) v uvedenom príkaze sa vyžaduje od poskytovateľa len poskytnutie informácií, ktoré už boli zhromaždené na účely poskytovania služby a ktoré má pod kontrolou;

c) uvedený príkaz sa zasiela v jednom z jazykov, ktoré uviedol poskytovateľ sprostredkovateľských služieb v súlade s článkom 11 ods. 3, alebo v inom úradnom jazyku členských štátov, na ktorom sa orgán vydávajúcí príkaz a poskytovateľ dvojstranne dohodli, a to do elektronického kontaktného miesta, ktoré určil daný poskytovateľ sprostredkovateľských služieb v súlade s článkom 11; ak príkaz nie je vystavený v jazyku, ktorý uviedol poskytovateľ sprostredkovateľských služieb, alebo v inom jazyku, na ktorom sa dvojstranne dohodlo, môže sa zaslať v jazyku orgánu, ktorý ho vydáva, za predpokladu, že je k nemu pripojený preklad aspoň tých prvkov, ktoré sú stanovené v písmenách a) a b) tohto odseku, do takéhoto deklarovaného alebo dvojstranne dohodnutého jazyka.

3. Orgán vydávajúcí príkaz alebo prípadne orgán v ňom uvedený zašle príkaz spolu so všetkými informáciami získanými od poskytovateľa sprostredkovateľských služieb, pokiaľ ide o vykonanie uvedeného príkazu, koordinátorovi digitálnych služieb z členského štátu orgánu, ktorý príkaz vydal.

4. Koordinátor digitálnych služieb dotknutého členského štátu po prijatí príkazu od justičného alebo správneho orgánu bez zbytočného odkladu prostredníctvom systému zriadeného v súlade s článkom 85 zašle kópiu príkazu uvedeného v odseku 1 tohto článku všetkým koordinátorom digitálnych služieb.

5. Najneskôr v čase vykonania príkazu alebo prípadne v čase, ktorý v príkaze stanovil vydávajúci orgán poskytovateľa sprostredkovateľských služieb informujú dotknutého príjemcu služby o prijatí príkazu a jeho vykonaní. Takéto informácie poskytnuté príjemcovi služby zahŕňajú odôvodnenie a existujúce možnosti nápravy v súlade s odsekom 2.
6. Podmienkami a požiadavkami stanovenými v tomto článku nie sú dotknuté vnútroštátne právne predpisy občianskeho práva procesného a trestného práva procesného.

KAPITOLA III

POVINNOSTI NÁLEŽITEJ STAROSTLIVOSTI PRE TRANSPARENTNÉ A BEZPEČNÉ ONLINE PROSTREDIE

ODDIEL 1

Ustanovenia uplatniteľné na všetkých poskytovateľov sprostredkovateľských služieb

Článok 11

Kontaktné miesta pre orgány členských štátov, Komisiu a výbor

1. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb určia jednotné kontaktné miesto, ktoré im umožní komunikovať na účely uplatňovania tohto nariadenia priamo elektronickými prostriedkami s orgánmi členských štátov, Komisiou a výborom uvedeným v článku 61 elektronickým spôsobom.
2. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb zverejnia informácie potrebné na jednoduchú identifikáciu jednotných kontaktných miest a komunikáciu s nimi. Uvedené informácie musia byť ľahko prístupné a aktualizované.
3. V informáciách uvedených v odseku 2 poskytovatelia sprostredkovateľských služieb špecifikujú úradný jazyk alebo jazyky členských štátov, ktoré možno popri jazyku, ktorému vo všeobecnosti rozumie najväčší počet obyvateľov Únie, použiť na komunikáciu s ich kontaktnými miestami a medzi ktorými je aspoň jeden z úradných jazykov členského štátu, v ktorom má poskytovateľ sprostredkovateľských služieb svoje hlavné miesto podnikateľskej činnosti alebo v ktorom má pobyť alebo je usadený jeho právny zástupca.

Článok 12

Kontaktné miesta pre príjemcov služby

1. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb určia jednotné kontaktné miesto, ktoré príjemcom služby umožní priamo a rýchlo s nimi komunikovať elektronickými prostriedkami a používateľsky ústretovým spôsobom, a to aj tým, že príjemcom služby umožní vybrať si spôsob komunikácie, ktorý nie je založený výlučne na automatizovaných nástrojoch.
2. Okrem povinností stanovených smernicou 2000/31/ES zverejnia poskytovatelia sprostredkovateľských služieb informácie, ktoré sú pre príjemcov potrebné na jednoduchú identifikáciu jednotných kontaktných miest a komunikáciu s nimi. Uvedené informácie musia byť ľahko prístupné a aktualizované.

Článok 13

Právni zástupcovia

1. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb, ktorí nemajú sídlo v Únii, ale v Únii ponúkajú služby, písomne určia právnickú alebo fyzickú osobu, ktorá bude vystupovať ako ich právny zástupca v jednom z členských štátov, v ktorých poskytovateľ ponúka svoje služby.

2. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb oprávnia svojich právnych zástupcov na to, aby sa na nich popri samotných poskytovateľoch alebo namiesto takýchto poskytovateľov obracali príslušné orgány členských štátov, Komisia a výbor vo všetkých otázkach potrebných na prijímanie, dodržiavanie a presadzovanie rozhodnutí vydaných v súvislosti s týmto nariadením. Na zabezpečenie ich efektívnej a včasnej spolupráce s príslušnými orgánmi členských štátov, Komisiou a výborom a na dodržiavanie každého z uvedených rozhodnutí vybaví poskytovatelia sprostredkovateľských služieb svojich právnych zástupcov potrebnými právomocami a dostatočnými zdrojmi.
3. Určený právny zástupca môže niesť zodpovednosť za nedodržanie povinností podľa tohto nariadenia bez toho, aby bola dotknutá zodpovednosť a právne kroky uplatniteľné voči poskytovateľovi sprostredkovateľských služieb.
4. Meno, poštovú adresu, e-mailovú adresu a telefónne číslo svojho právneho zástupcu oznámi poskytovatelia sprostredkovateľských služieb koordinátorovi digitálnych služieb v členskom štáte, v ktorom má tento právny zástupca pobyt alebo je usadený. Zabezpečia, aby boli tieto informácie verejne dostupné, ľahko prístupné, presné a aktualizované.
5. Určenie právneho zástupcu v Únii podľa odseku 1 nepredstavuje usadenie sa v Únii.

Článok 14

Obchodné podmienky

1. Do svojich obchodných podmienok zahrnú poskytovatelia sprostredkovateľských služieb informácie o všetkých obmedzeniach, ktoré v súvislosti s využívaním svojej služby zavedú vo vzťahu k informáciám poskytovaným príjemcami služby. Tieto informácie musia zahŕňať informácie o všetkých politikách, postupoch, opatreniach a nástrojoch používaných na účely moderovania obsahu vrátane algoritmického rozhodovania a ľudskej kontroly, ako aj o rokovacom poriadku svojho vnútorného systému vybavovania sťažností. Musia byť podané jasným, jednoduchým, zrozumiteľným, používateľsky ústretovým a jednoznačným jazykom a verejne dostupné v ľahko prístupnom a strojovo čitateľnom formáte.
2. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb informujú príjemcov služby o každej významnej zmene obchodných podmienok.
3. Ak je sprostredkovateľská služba primárne zameraná na maloletých alebo ju v prevažnej miere využívajú maloletí, poskytovateľ danej sprostredkovateľskej služby vysvetlí podmienky a akékoľvek obmedzenia využívania služby tak, aby im maloletí rozumeli.
4. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb pri uplatňovaní a presadzovaní obmedzení uvedených v odseku 1 konajú dôsledne, objektívne a primerane, pričom náležite zohľadňujú práva a oprávnené záujmy všetkých zainteresovaných strán vrátane základných práv príjemcov služby, ako sú sloboda prejavu, sloboda a pluralita médií a ďalšie základné práva a slobody zakotvené v charte.
5. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov poskytnú príjemcom služieb stručné a ľahko dostupné, strojovo čitateľné zhrnutie obchodných podmienok v jasnom, používateľsky ústretovom a jednoznačnom jazyku vrátane dostupných prostriedkov nápravy a mechanizmov nápravy v jasnom a jednoznačnom jazyku.
6. Veľmi veľké online platformy a veľmi veľké internetové vyhľadávače v zmysle článku 33 uverejnia svoje obchodné podmienky v úradných jazykoch všetkých členských štátov Únie, v ktorých ponúkajú svoje služby.

Článok 15

Povinnosti poskytovateľov sprostredkovateľských služieb podávať správy o transparentnosti

1. Poskytovatelia sprostredkovateľských služieb sprístupnia verejnosti v strojovo čitateľnom formáte a ľahko dostupným spôsobom aspoň raz ročne v štandardizovanom a strojovo čitateľnom formáte a ľahko dostupným spôsobom zverejnia jasné, ľahko zrozumiteľné správy o akomkoľvek moderovaní obsahu, ktoré počas príslušného obdobia uskutočnili. Tieto správy podľa vhodnosti obsahujú najmä informácie o:

- a) v prípade poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, počte príkazov prijatých od orgánov členských štátov vrátane príkazov vydaných v súlade s článkami 9 a 10 rozdelených podľa druhu dotknutého nezákonného obsahu, o členskom štáte, ktorý príkaz vydal, a mediáne času potrebnom na informovanie orgánu, ktorý príkaz vydal, alebo akéhokoľvek iného orgánu uvedeného v príkaze o jeho prijatí a na vykonanie príkazu;
- b) v prípade poskytovateľov hostingových služieb o počte oznámení predložených v súlade s článkom 16 rozdelených podľa druhu dotknutého údajne nezákonného obsahu, počte oznámení predložených dôveryhodnými nahlasovateľmi, akýchkoľvek opatreniach prijatých na základe týchto oznámení rozlíšených podľa toho, či sa opatrenie prijalo na základe zákona alebo obchodných podmienok poskytovateľa, počte oznámení spracovaných výlučne automatizovanými prostriedkami a o mediáne času potrebnom na prijatie opatrení;
- c) v prípade poskytovateľov sprostredkovateľských služieb zmysluplné a zrozumiteľné informácie o moderovaní obsahu z vlastnej iniciatívy poskytovateľov vrátane používania automatizovaných nástrojov, opatrení prijatých na poskytovanie odbornej prípravy a pomoci osobám zodpovedným za moderovanie obsahu, počtu a druhu prijatých opatrení, ktoré ovplyvňujú dostupnosť, viditeľnosť a prístupnosť informácií poskytovaných príjemcami služby, a schopnosti príjemcov poskytovať informácie prostredníctvom služby, ako aj o iných súvisiacich obmedzeniach služby; poskytnuté informácie sa delia podľa druhu nezákonného obsahu alebo porušenia obchodných podmienok poskytovateľa služieb, podľa metódy detekcie a druhu uplatneného obmedzenia;
- d) v prípade poskytovateľov sprostredkovateľských služieb o počte sťažností prijatých prostredníctvom vnútorných systémov vybavovania sťažností v súlade s obchodnými podmienkami poskytovateľa a okrem toho v prípade poskytovateľov online platforiem v súlade s článkom 20, základe týchto sťažností, rozhodnutiach prijatých v súvislosti s týmito sťažnosťami, mediáne času potrebnom na prijatie týchto rozhodnutí a počte prípadov, v ktorých boli tieto rozhodnutia zrušené;
- e) akomkoľvek použití automatizovaných prostriedkov na účely moderovania obsahu vrátane kvalitatívneho opisu, špecifikácie presných účelov, ukazovateľov presnosti a nožnej chybovosti automatizovaných prostriedkov použitých pri plnení týchto účelov a akýchkoľvek uplatnených záruk.

2. Odsek 1 tohto článku sa nevzťahuje na poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ktorí sa považujú za mikropodniky alebo malé podniky, ako je vymedzené v odporúčaní 2003/361/ES, a ktorí nie sú veľmi veľkými online platformami v zmysle článku 33 tohto nariadenia.

3. Na stanovenie vzorov, pokiaľ ide o formu, obsah a ďalšie podrobnosti správ podľa odseku 1 tohto článku vrátane harmonizovaných lehôt podávania správ, môže Komisia prijať vykonávacie akty. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 88.

ODDIEL 2

Dodatočné ustanovenia uplatniteľné na poskytovateľov hostingových služieb vrátane online platforiem

Článok 16

Mechanizmy oznamovania a prijímania opatrení

1. Poskytovatelia hostingových služieb zavedú mechanizmy, ktoré každému jednotlivcovi alebo subjektu umožnia oznámiť im prítomnosť konkrétnych informácií, ktoré tento jednotlivec alebo subjekt považuje za nezákonný obsah, v ich službe. Tieto mechanizmy musia byť ľahko prístupné a používateľsky ústretové a musia umožňovať predkladanie oznámení výlučne elektronickým spôsobom.

2. Mechanizmy uvedené v odseku 1 musia byť také, aby uľahčovali predkladanie dostatočne presných a primerane odôvodnených oznámení. Na tento účel prijímú poskytovatelia hostingových služieb opatrenia potrebné na to, aby umožnili a uľahčili predkladanie oznámení obsahujúcich všetky tieto prvky:

- a) dostatočne podložené vysvetlenie dôvodov, prečo jednotlivec alebo subjekt tvrdí, že sú predmetné informácie nezákonným obsahom;
- b) jasné uvedenie presnej elektronickej polohy týchto informácií, ako sú presná adresa alebo adresy URL, alebo v prípade potreby aj dodatočné informácie umožňujúce identifikáciu nezákonného obsahu prispôbené druhu obsahu a konkrétneho druhu hostingovej služby;
- c) meno a adresu e-mailovej adresy jednotlivca alebo subjektu predkladajúceho oznámenie, s výnimkou prípadov, keď ide o informácie, pri ktorých sa predpokladá, že sa týkajú jedného z trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7 smernice 2011/93/EÚ;
- d) vyhlásenie potvrdzujúce dobrú vieru jednotlivca alebo subjektu predkladajúceho oznámenie v to, že informácie a tvrdenia, ktoré sú v ňom uvedené, sú presné a úplné.

3. Oznámenia uvedené v tomto článku sa považujú za oznámenia, ktoré vedú na účely článku 6 k získaniu skutočnej vedomosti alebo povedomia, pokiaľ ide o dotknutú konkrétnu informáciu, ak umožňujú starostlivému poskytovateľovi hostingových služieb identifikovať nezákonnosť príslušnej činnosti alebo informácie bez podrobného právneho skúmania.

4. Ak oznámenie obsahuje elektronické kontaktné údaje jednotlivca alebo subjektu, ktorý ho predložil, poskytovateľ hostingových služieb bez zbytočného odkladu zašle tomuto jednotlivcovi alebo subjektu potvrdenie o prijatí oznámenia.

5. Poskytovateľ tiež bez zbytočného odkladu oznámi tomuto jednotlivcovi alebo subjektu svoje rozhodnutie v súvislosti s informáciami, na ktoré sa oznámenie vzťahuje, pričom poskytne informácie o prostriedkoch nápravy v súvislosti s týmto rozhodnutím.

6. Poskytovatelia hostingových služieb spracujú všetky oznámenia, ktoré v rámci mechanizmov uvedených v odseku 1 dostanú, a včas, dôsledne, nesvojvoľne a objektívne prijímajú rozhodnutia vo vzťahu k informáciám, ktorých sa oznámenia týkajú. Ak na toto spracovanie alebo rozhodovanie používajú automatizované prostriedky, informácie o ich použití uvedú v oznámení uvedenom v odseku 5.

Článok 17

Odôvodnenie

1. Poskytovatelia hostingových služieb poskytnú všetkým dotknutým príjemcom služby jasné a konkrétne odôvodnenie v prípade každého z týchto obmedzení uložených z dôvodu, že informácie poskytnuté príjemcom služby sú nezákonným obsahom alebo nie sú v súlade s ich obchodnými podmienkami:

- a) akékoľvek obmedzenie viditeľnosti konkrétnych informácií poskytnutých príjemcom služby vrátane odstránenia obsahu, znemožnenia prístupu k obsahu alebo zhoršenie pozície obsahu;
- b) pozastavenie, ukončenie alebo iné obmedzenie peňažných platieb;
- c) úplné alebo čiastočné pozastavenie alebo ukončenie poskytovania služby;
- d) zablokovanie alebo zrušenie účtu príjemcu služby.

2. Odsek 1 sa uplatňuje len vtedy, ak poskytovateľ pozná príslušné elektronické kontaktné údaje. Uplatní sa najneskôr od dátumu uloženia obmedzenia bez ohľadu na to, prečo alebo ako bolo uložené.

Odsek 1 sa neuplatňuje, ak ide o klamlivý komerčný obsah s vysokým objemom.

3. Odôvodnenie uvedené v odseku 1 musí obsahovať aspoň tieto informácie:
- a) informácie o tom, či má rozhodnutie za následok odstránenie informácií, znemožnenie prístupu k nim, zhoršenie ich pozície alebo obmedzenie ich viditeľnosti, alebo pozastavenie alebo ukončenie peňažných platieb súvisiacich s týmito informáciami, alebo ukladá v súvislosti s informáciami iné opatrenia uvedené v odseku 1, a ak je to relevantné, územný rozsah pôsobnosti rozhodnutia a jeho trvanie;
  - b) skutočnosti a okolnosti, z ktorých sa pri prijímaní rozhodnutia vychádzalo, prípadne vrátane informácií o tom, či sa rozhodnutie prijalo na základe oznámenia predloženého v súlade s článkom 16, alebo na základe dobrovoľného vyšetrovania z vlastnej iniciatívy a, ak je to nevyhnutne potrebné, totožnosti oznamovateľa;
  - c) prípadne informácie o použití automatizovaných prostriedkov pri prijímaní rozhodnutia vrátane informácií o tom, či sa rozhodnutie prijalo v súvislosti s obsahom odhaleným alebo identifikovaným automatizovanými prostriedkami;
  - d) ak sa rozhodnutie týka údajne nezákonného obsahu, odkaz na právny základ, z ktorého sa vychádza, a vysvetlenia, prečo sa informácie považujú za nezákonný obsah na tomto základe;
  - e) ak sa rozhodnutie zakladá na údajnej nezlučiteľnosti informácií s obchodnými podmienkami poskytovateľa hostingových služieb, odkaz na zmluvný základ, z ktorého sa vychádza, a vysvetlenia, prečo sa informácie považujú za nezlučiteľné s týmto základom;
  - f) jasné a používateľsky ústretové informácie o prostriedkoch nápravy, ktoré má príjemca služby k dispozícii v súvislosti s opatrením, v uplatniteľnom prípade najmä prostredníctvom vnútorných mechanizmov vybavovania sťažností, mimosúdneho riešenia sporov a súdneho prostriedku nápravy.
4. Informácie, ktoré poskytovatelia hostingových služieb poskytujú v súlade s týmto článkom, musia byť jasné a ľahko zrozumiteľné a čo najpresnejšie a najkonkrétnejšie za daných okolností. Tieto informácie musia byť najmä také, aby dotknutému príjemcovi služby primerane umožnili účinne uplatniť prostriedky nápravy uvedené v odseku 3 písm. f).
5. Tento článok sa nevzťahuje na žiadne príkazy uvedené v článku 9.

Článok 18

Oznamovanie podozrení z trestných činov

1. Ak sa poskytovateľ hostingových služieb dozvie o akýchkoľvek informáciách, ktoré vedú k podozreniu, že došlo k trestnému činu, ktorého dôsledkom je ohrozenie života alebo bezpečnosti osoby alebo osôb, dochádza k nemu alebo je pravdepodobné, že k nemu dôjde, o svojom podozrení bezodkladne informuje orgány presadzovania práva alebo justičné orgány dotknutého členského štátu alebo členských štátov a poskytne všetky dostupné relevantné informácie.
2. Ak poskytovateľ hostingových služieb nedokáže s primeranou istotou identifikovať dotknutý členský štát, informuje orgány presadzovania práva členského štátu, v ktorom je usadený alebo v ktorom má pobyt alebo je usadený jeho právny zástupca, alebo informuje Europol, alebo oboch.

Na účely tohto článku je dotknutým členským štátom ten členský štát, v ktorom existuje podozrenie, že došlo k trestnému činu, že k nemu dochádza alebo pravdepodobne dôjde, alebo členský štát, v ktorom má podozrivý zo spáchania trestného činu pobyt alebo sa v ňom nachádza, alebo členský štát, v ktorom má pobyt alebo sa nachádza obeť údajného trestného činu.

ODDIEL 3

Dodatočné ustanovenia uplatniteľné na poskytovateľov online platforiem

Článok 19

Vylúčenie mikropodnikov a malých podnikov

1. Tento oddiel s výnimkou jeho článku 24 ods. 3 sa nevzťahuje na poskytovateľov online platforiem, ktorí sa považujú za mikropodniky alebo malé podniky v zmysle vymedzenia v odporúčaní 2003/361/ES.

Tento oddiel s výnimkou jeho článku 24 ods. 4 sa nevzťahuje na poskytovateľov online platforiem, ktorí predtým spĺňali podmienky na získanie statusu mikropodniku alebo malého podniku v zmysle vymedzenia v odporúčaní 2003/361/ES, počas dvanástich mesiacov po strate tohto statusu podľa článku 4 ods. 2 uvedeného odporúčania, okrem prípadov, keď ide o veľmi veľké online platformy v súlade s článkom 33.

2. Odchylné od odseku 1 tohto článku sa tento oddiel uplatňuje na poskytovateľov online platforiem, ktorí boli určení ako veľmi veľké online platformy v súlade s článkom 33, bez ohľadu na to, či sa považujú za mikropodniky alebo malé podniky.

Článok 20

Vnútorňý systém vybavovania sťažností

1. Poskytovatelia online platforiem poskytujú príjemcom služby vrátane jednotlivcov alebo subjektov, ktoré predložili oznámenie, počas obdobia najmenej šiestich mesiacov od rozhodnutia uvedeného v tomto odseku prístup k účinnému vnútornému systému vybavovania sťažností, ktorý im umožňuje elektronicky a bezplatne podávať sťažnosti proti rozhodnutiu poskytovateľa online platformy nekonať v nadväznosti na prijatie oznámenia alebo proti nasledujúcim rozhodnutiam prijatým poskytovateľom online platformy z dôvodov, že informácie poskytnuté príjemcami predstavujú nezákonný obsah alebo nie sú v súlade s jeho obchodnými podmienkami:

- a) rozhodnutia o tom, či odstrániť informácie alebo k nim znemožniť prístup, alebo obmedziť ich viditeľnosť;
- b) rozhodnutia o tom, či úplne alebo čiastočne pozastaviť alebo ukončiť poskytovanie služby príjemcom;
- c) rozhodnutia o tom, či zablokovať alebo zrušiť konto príjemcu;
- d) rozhodnutia o tom, či pozastaviť, ukončiť alebo inak obmedziť možnosť speňažovať informácie poskytnuté príjemcami.

2. Obdobie najmenej šiestich mesiacov uvedené v odseku 1 začína plynúť dňom, keď je príjemca služby informovaný o rozhodnutí v súlade s článkom 16 ods. 5 alebo článkom 17.

3. Poskytovatelia online platforiem zabezpečia, aby ich vnútorné systémy vybavovania sťažností boli ľahko dostupné, používateľsky ústretové a umožňovali a uľahčovali podávanie dostatočne presných a primerane odôvodnených sťažností.

4. Poskytovatelia online platforiem vybavujú sťažnosti podané prostredníctvom ich vnútorných systémov vybavovania sťažností včas, nediskriminačným spôsobom, dôsledne a nesvojvoľne. Ak sťažnosť obsahuje dostatočné dôvody na to, aby sa poskytovateľ online platformy domnieval, že jeho rozhodnutie nekonať na základe oznámenia je neopodstatnené alebo že informácie, ktorých sa sťažnosť týka, nie sú nezákonné a nie sú v rozpore s jej obchodnými podmienkami, alebo obsahuje informácie o tom, že konanie sťažovateľa neodôvodňuje prijaté opatrenie, svoje rozhodnutie podľa odseku 1 bez zbytočného odkladu zruší.

5. Poskytovatelia online platforiem bez zbytočného odkladu informujú sťažovateľov o ich odôvodnenom rozhodnutí v súvislosti s informáciami, ktorých sa sťažnosť týka a o možnosti mimosúdneho riešenia sporov podľa článku 21 a o iných dostupných prostriedkoch nápravy.

6. Poskytovatelia online platforiem zabezpečia, aby sa rozhodnutia uvedené v odseku 5 prijímali pod dohľadom primerane kvalifikovaného personálu, a nie iba na základe automatizovaných prostriedkov.

Článok 21

Mimosúdne riešenie sporov

1. Prijemcovia služieb vrátane jednotlivcov alebo subjektov, ktoré predložili oznámenia, ktorých sa týkajú rozhodnutia uvedené v článku 20 ods. 1, majú právo vybrať si na riešenie sporov týkajúcich sa týchto rozhodnutí vrátane sťažností, ktoré neboli vyriešené prostredníctvom vnútorného systému vybavovania sťažností uvedeného v danom článku, akýkoľvek orgán mimosúdneho riešenia sporov certifikovaný v súlade s odsekom 3 tohto článku.

Poskytovatelia online platforiem zabezpečia, aby informácie o možnosti príjemcov služby mať prístup k mimosúdne riešenie sporov, ako sa uvádza v prvom pododseku, boli na ich online rozhraní ľahko dostupné, jasné a používateľsky ústretové.

Prvým pododsekom nie je dotknuté právo dotknutého príjemcu služby začať v ktoromkoľvek štádiu konanie s cieľom napadnúť rozhodnutia poskytovateľov online platforiem na súde v súlade s uplatniteľným právom.

2. Obe strany v dobrej viere spolupracujú s vybraným certifikovaným orgánom mimosúdneho riešenia sporov s cieľom vyriešiť spor.

Poskytovatelia online platforiem môžu odmietnuť spolupracovať s takýmto orgánom mimosúdneho riešenia sporov, ak sa už vyriešil spor týkajúci sa rovnakých informácií a rovnakých dôvodov údajnej nezákonnosti obsahu alebo jeho nesúladu s obchodnými podmienkami.

Certifikovaný orgán mimosúdneho riešenia sporov nemá právomoc uložiť stranám záväzné riešenie sporu.

3. Koordinátor digitálnych služieb členského štátu, v ktorom je orgán mimosúdneho riešenia sporov usadený, tento orgán na jeho žiadosť certifikuje na obdobie maximálne piatich rokov, ktoré možno obnoviť, ak orgán preukáže, že spĺňa všetky tieto podmienky:

- a) je nestranný a nezávislý, a to aj finančne nezávislý, od poskytovateľov online platforiem a od príjemcov služieb poskytovaných poskytovateľmi online platforiem vrátane jednotlivcov alebo subjektov, ktoré predložili oznámenia;
- b) má potrebné odborné znalosti v súvislosti s problémami, ktoré sa vyskytujú v jednej alebo viacerých konkrétnych oblastiach nezákonného obsahu, alebo v súvislosti s uplatňovaním a presadzovaním obchodných podmienok jedného alebo viacerých typov online platforiem, čo mu umožňuje účinne prispievať k riešeniu sporu;
- c) jeho členovia sú odmeňovaní spôsobom, ktorý nie je spojený s výsledkom konania;
- d) mimosúdne riešenie sporov, ktoré ponúka, je ľahko dostupné prostredníctvom technológií elektronickej komunikácie a poskytuje možnosť začať urovnávanie sporov a predložiť potrebné podporné dokumenty online;
- e) je schopný vyriešiť spor rýchlym, účinným a nákladovo efektívnym spôsobom a aspoň v jednom z úradných jazykov inštitúcií Únie;
- f) mimosúdne riešenie sporov, ktoré ponúka, prebieha v súlade s jasnými a spravodlivými procesnými pravidlami, ktoré sú ľahko a verejne dostupné, a ktoré sú v súlade s platnými právom vrátane tohto článku.

Koordinátor digitálnych služieb v prípade potreby v certifikáte uvedie:

- a) konkrétne záležitosti, ktorých sa odborné znalosti orgánu týkajú, ako sa uvádza v prvom pododseku písm. b) a
- b) úradný jazyk alebo jazyky inštitúcií Únie, v ktorých je orgán schopný riešiť spory, ako sa uvádza v prvom pododseku písm. e).

4. Certifikované orgány mimosúdneho riešenia sporov každoročne podávajú správu koordinátorovi digitálnych služieb, ktorý ich certifikoval, o svojom fungovaní, pričom v nej uvedú aspoň počet sporov, ktoré dostali, informácie o výsledkoch týchto sporov, priemerný čas potrebný na ich vyriešenie a prípadné nedostatky alebo ťažkosti, ktoré sa vyskytli. Na žiadosť koordinátora digitálnych služieb poskytnú dodatočné informácie.

Koordinátori digitálnych služieb každé dva roky vypracujú správu o fungovaní orgánov mimosúdneho riešenia sporov, ktoré certifikovali. V tejto správe sa predovšetkým:

- a) uvedie počet sporov, ktoré každý certifikovaný orgán mimosúdneho riešenia sporov každoročne dostal;
- b) uvedú výsledky konaní pred týmito orgánmi a priemerný čas potrebný na vyriešenie sporov;
- c) identifikujú a vysvetlia akékoľvek systémové alebo odvetvové nedostatky alebo ťažkosti, ktoré sa vyskytli v súvislosti s fungovaním týchto subjektov;
- d) identifikujú najlepšie postupy týkajúce sa uvedeného fungovania;
- e) uvedú odporúčania, ako prípadne zlepšiť uvedené fungovanie.

Certifikované orgány mimosúdneho riešenia sporov sprístupnia svoje rozhodnutia stranám v primeranej lehote, najneskôr však do 90 kalendárnych dní od prijatia sťažnosti. V prípade veľmi zložitých sporov môže certifikovaný orgán podľa vlastného uváženia predĺžiť lehotu 90 kalendárnych dní o ďalšiu dobu, ktorá nesmie presiahnuť 90 dní, s celkovým trvaním lehoty maximálne 180 dní.

5. Ak orgán mimosúdneho riešenia sporov rozhodne spor v prospech príjemcu služby vrátane jednotlivca alebo subjektu, ktorí predložili oznámenie, poskytovateľ online platformy hradí všetky poplatky účtované orgánom mimosúdneho riešenia sporov a nahradí uvedenému príjemcovi vrátane jednotlivca alebo subjektu všetky primerané výdavky, ktoré príjemca zaplatil v súvislosti s riešením sporu. Ak orgán mimosúdneho riešenia sporov rozhodne spor v prospech poskytovateľa online platformy, príjemca služby vrátane jednotlivca alebo subjektu nie je povinný uhradiť žiadne poplatky ani iné výdavky, ktoré poskytovateľ online platformy zaplatil alebo má zaplatiť v súvislosti s riešením sporu, pokiaľ orgán mimosúdneho riešenia sporov nezistí, že uvedený príjemca konal zjavne v zlej viere.

Poplatky, ktoré orgán mimosúdneho riešenia sporov účtuje poskytovateľom online platformy za riešenie sporu, musia byť primerané a v žiadnom prípade nesmú presiahnuť náklady vzniknuté orgánu. Pre príjemcov služby je riešenie sporov bezplatné alebo dostupné za nominálny poplatok.

Poplatky alebo mechanizmy používané na ich určovanie oznámia certifikované orgány mimosúdneho riešenia sporov príjemcovi služby vrátane jednotlivcov alebo subjektov, ktoré predložili oznámenie, a dotknutému poskytovateľovi online platformy pred začatím riešenia sporu.

6. Členské štáty môžu zriadiť orgány mimosúdneho riešenia sporov na účely odseku 1 alebo podporovať činnosti niektorých alebo všetkých orgánov mimosúdneho riešenia sporov, ktoré certifikovali v súlade s odsekom 3.

Členské štáty zabezpečia, aby žiadna z ich činností vykonávaných podľa prvého pododseku neovplyvnila schopnosť ich koordinátorov digitálnych služieb certifikovať príslušné orgány v súlade s odsekom 3.

7. Ak koordinátor digitálnych služieb, ktorý certifikoval orgán mimosúdneho riešenia sporov, na základe vyšetovania z vlastnej iniciatívy alebo na základe informácií získaných tretími stranami usúdi, že orgán mimosúdneho riešenia sporov už nespĺňa podmienky stanovené v odseku 3, certifikáciu zruší. Pred zrušením certifikácie poskytne koordinátor digitálnych služieb uvedenému orgánu príležitosť reagovať na zistenia vyšetovania a na zámer koordinátora zrušiť certifikáciu orgánu mimosúdneho riešenia sporov.

8. Koordinátori digitálnych služieb oznámia Komisii orgány mimosúdneho riešenia sporov, ktoré certifikovali v súlade s odsekom 3, v príslušných prípadoch vrátane špecifikácií uvedených v druhom pododseku uvedeného odseku, ako aj orgány mimosúdneho riešenia sporov, ktorých certifikáciu zrušili. Zoznam týchto orgánov aj s uvedenými špecifikáciami uverejní Komisia na vyhradenom ľahko prístupnom webovom sídle, pričom ho priebežne aktualizuje.

9. Týmto článkom nie je dotknutá smernica 2013/11/EÚ ani postupy alternatívneho riešenia sporov a subjekty pre spotrebiteľov zriadené podľa uvedenej smernice.

Článok 22

Dôveryhodní nahlasovatelia

1. Poskytovatelia online platforiem prijímú potrebné technické a organizačné opatrenia na zabezpečenie toho, aby oznámenia predložené dôveryhodnými nahlasovateľmi konajúcimi v rámci ich určenej odbornosti prostredníctvom mechanizmov uvedených v článku 16 mali prednosť a aby sa spracúvali a rozhodlo sa o nich bez zbytočného odkladu.

2. Štatút dôveryhodných nahlasovateľov podľa tohto nariadenia udeľuje na žiadosť akýchkoľvek subjektov koordinátor digitálnych služieb členského štátu, v ktorom je žiadateľ usadený, žiadateľovi, ktorý preukázal, že spĺňa všetky tieto podmienky:

- a) má osobitné odborné znalosti a spôsobilosť na účely odhaľovania, identifikácie a oznamovania nezákonného obsahu;
- b) nie je závislý od žiadneho poskytovateľa online platforiem;
- c) svoju činnosť vykonáva na účely dôsledného, presného a objektívneho predkladania oznámení.

3. Dôveryhodní nahlasovatelia zverejňujú aspoň raz ročne ľahko zrozumiteľné a podrobné správy o oznámeniach predložených v súlade s článkom 16 počas príslušného obdobia. V správe sa uvedie aspoň počet oznámení zoradených podľa:

- a) totožnosti poskytovateľa hostingových služieb;
- b) druhu údajne nezákonného oznámeného obsahu;
- c) krokov prijatých poskytovateľom.

Uvedené správy obsahujú vysvetlenie zavedených postupov na zabezpečenie zachovania nezávislosti dôveryhodného nahlasovateľa.

Dôveryhodní nahlasovatelia uvedené správy zasielajú koordinátorovi digitálnych služieb, ktorý udeľuje štatút, a uvedené správy zverejnia. Informácie v uvedených správach nesmú obsahovať osobné údaje.

4. Koordinátori digitálnych služieb oznámia Komisii a výboru názvy, adresy a e-mailové adresy subjektov, ktorým v súlade s odsekom 2 udelili štatút dôveryhodného nahlasovateľa alebo ktorých štatút dôveryhodného nahlasovateľa pozastavili v súlade s odsekom 6 alebo zrušili v súlade s odsekom 7.

5. Komisia informácie uvedené v odseku 4 uverejní v prístupnom a strojovo čitateľnom formáte vo verejne dostupnej databáze, ktorú priebežne aktualizuje.

6. Ak má poskytovateľ online platforiem informácie o tom, že dôveryhodný nahlasovateľ prostredníctvom mechanizmov uvedených v článku 16 predložil značný počet nedostatočne presných, nepresných alebo nedostatočne podložených oznámení, a to vrátane informácií zhromaždených v súvislosti so spracovaním sťažností prostredníctvom vnútorných systémov vybavovania sťažností uvedených v článku 20 ods. 4, oznámi tieto informácie koordinátorovi digitálnych služieb, ktorý udelil dotknutému subjektu štatút dôveryhodného nahlasovateľa, pričom poskytne potrebné vysvetlenia a podporné dokumenty. Po prijatí informácií od poskytovateľa online platforiem a ak koordinátor digitálnych služieb usúdi, že existujú legitímne dôvody na začatie vyšetrovania, status dôveryhodného nahlasovateľa sa pozastaví počas obdobia vyšetrovania. Uvedené vyšetrovanie sa vykoná bez zbytočného odkladu.

7. Ak koordinátor digitálnych služieb, ktorý subjektu udelil štatút dôveryhodného nahlasovateľa, na základe vyšetrovania z vlastnej iniciatívy alebo na základe informácií získaných od tretích strán vrátane informácií poskytnutých poskytovateľom online platforiem podľa odseku 6 usúdi, že subjekt už nespĺňa podmienky stanovené v odseku 2, štatút zruší. Pred zrušením štatútu poskytne koordinátor digitálnych služieb subjektu príležitosť reagovať na zistenia vyšetrovania a na zámer koordinátora zrušiť štatút subjektu ako dôveryhodného nahlasovateľa.

8. Komisia po konzultácii s výborom v prípade potreby vydá usmernenia na pomoc poskytovateľom online platforiem a koordinátorom digitálnych služieb pri uplatňovaní odsekov 2, 6 a 7.

Článok 23

Opatrenia a ochrana proti zneužitiu

1. Poskytovatelia online platforiem na primeraný čas a po vydaní predchádzajúceho varovania pozastavia poskytovanie svojich služieb príjemcom služby, ktorí často poskytujú zjavne nezákonný obsah.

2. Poskytovatelia online platforiem na primeraný čas a po vydaní predchádzajúceho varovania prerušia spracúvanie oznámení a sťažností podaných prostredníctvom mechanizmov oznamovania a prijímania opatrení a interných systémov vybavovania sťažností uvedených v článkoch 16 a 20 jednotlivcami alebo subjektmi či sťažovateľmi, ktorí často podávajú zjavne neopodstatnené oznámenia alebo sťažnosti.

3. Poskytovatelia online platforiem pri rozhodovaní o prerušení v jednotlivých prípadoch a včas, dôsledne a objektívne posúdia, či sa príjemca služby, jednotlivec, subjekt alebo sťažovateľ dopustil zneužitia uvedeného v odsekoch 1 a 2, pričom zohľadnia všetky relevantné skutočnosti a okolnosti, ktoré vyplývajú z informácií dostupných poskytovateľovi online platforiem. Medzi uvedené okolnosti patria aspoň tieto:

- a) absolútny počet položiek zjavne nezákonného obsahu alebo zjavne neopodstatnených oznámení alebo sťažností predložených v stanovenom časovom rámci;
- b) ich pomerný podiel vo vzťahu k celkovému počtu poskytnutých informácií alebo oznámení predložených v stanovenom časovom rámci;
- c) závažnosť zneužitia vrátane povahy nezákonného obsahu a jeho dôsledkov;
- d) ak je možné ho identifikovať, úmysel príjemcu služby, jednotlivca, subjektu alebo sťažovateľa.

4. Poskytovatelia online platforiem stanovia vo svojich obchodných podmienkach jasne a podrobne svoju politiku týkajúcu sa zneužívania uvedeného v odsekoch 1 a 2, a uvedú príklady skutočností a okolností, ktoré zohľadňujú pri posudzovaní toho, či určité správanie predstavuje zneužitie, a o trvanie pozastavenia.

Článok 24

Povinnosti poskytovateľov online platforiem podávať správy o transparentnosti

1. Okrem informácií uvedených v článku 15 poskytovatelia online platforiem zahrnú do správ uvedených v danom článku informácie o:

- a) počte sporov predložených orgánom mimosúdneho riešenia sporov uvedeným v článku 21, výsledky riešenia sporov a medián času potrebný na dokončenie postupov riešenia sporov, ako aj podiel sporov, v prípade ktorých poskytovateľ online platformy vykonal rozhodnutia orgánu;
- b) počte pozastavení uložených podľa článku 23, rozčlenených na pozastavenia uložené za poskytovanie zjavne nezákonného obsahu, predkladanie zjavne neopodstatnených oznámení a podávanie zjavne neopodstatnených sťažností.

2. Do 17. februára 2023 a potom aspoň raz za šesť mesiacov poskytovatelia uverejnia pre každú online platformu alebo internetový vyhľadávač vo verejne dostupnej časti svojho online rozhrania informácie o priemernom mesačnom počte aktívnych príjemcov služby v Únii, ktorý sa vypočíta ako priemer za obdobie posledných šiestich mesiacov, a v súlade s metodikou stanovenou v delegovaných aktoch uvedených v článku 33 ods. 3, ak boli uvedené akty prijaté.

3. Poskytovatelia online platforiem alebo internetových vyhľadávačov oznámia koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia a Komisii na ich žiadosť a bezodkladne informácie uvedené v odseku 2 aktualizované k okamihu takejto žiadosti. Dotknutý koordinátor digitálnych služieb alebo Komisia môže od poskytovateľa online platformy alebo internetového vyhľadávača požadovať, aby poskytol dodatočné informácie, pokiaľ ide o výpočet uvedený v danom odseku, vrátane vysvetlení a odôvodnenia použitých údajov. Tieto informácie nesmú obsahovať osobné údaje.

4. Ak koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia na základe informácií získaných podľa odsekov 2 a 3 tohto článku má dôvody domnievať sa, že poskytovateľ online platforiem alebo internetových vyhľadávačov spĺňa prahovú hodnotu priemerných mesačných aktívnych príjemcov služby v Únii stanovenú v článku 33 ods. 1, informuje o tom Komisiu.

5. Poskytovatelia online platforiem bez zbytočného odkladu predložia Komisii rozhodnutia a odôvodnenia uvedené v článku 17 ods. 1, aby sa mohli vložiť do verejne prístupnej, strojovo čitateľnej databázy spravovanej Komisiou. Poskytovatelia online platforiem zabezpečia, aby predložené informácie neobsahovali osobné údaje.

6. Na stanovenie vzorov, pokiaľ ide o formu, obsah a ďalšie podrobnosti správ podľa odseku 1 tohto článku, môže Komisia prijať vykonávacie akty. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 88.

Článok 25

Koncepcia a organizácia online rozhrania

1. Poskytovatelia online platforiem nesmú navrhovať, organizovať ani prevádzkovať svoje online rozhrania tak, aby zavádzali alebo manipulovali s príjemcami ich služieb alebo tak, aby podstatne narušali alebo obmedzovali schopnosť príjemcov ich služieb prijímať slobodné a informované rozhodnutia.

2. Zákaz v odseku 1 sa nevzťahuje na postupy, na ktoré sa vzťahuje smernica 2005/29/ES alebo nariadenie (EÚ) 2016/679.

3. Komisia môže vydať usmernenia o tom, ako sa uplatňuje odsek 1 v prípade konkrétnych postupov, a to najmä v prípade:

- a) zviditeľňovania určitých možností výberu, keď sa od príjemcu služby vyžaduje rozhodnutie;

- b) opakovania požiadavky, aby si príjemca služby vybral, ak už takýto výber urobil, najmä prostredníctvom automaticky otváraných okien, ktoré narúšajú používateľskú skúsenosť;
- c) ťažkopádnejšieho postupu rušenia služby v porovnaní s prihlasovaním sa do nej.

Článok 26

Reklama na online platformách

1. Poskytovatelia online platforiem, ktorí vo svojich online rozhraniach prezentujú reklamy, zabezpečia, aby v prípade každej konkrétnej reklamy prezentovanej každému jednotlivému príjemcovi mohli príjemcovia služby jasným, stručným a jednoznačným spôsobom a v reálnom čase identifikovať:

- a) že informácie sú reklamou, a to aj prostredníctvom zreteľných označení, ktoré by mohli byť štandardizované podľa článku 44;
- b) fyzickú alebo právnickú osobu, v mene ktorej sa reklama prezentuje;
- c) fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá túto reklamu zaplatila, ak je uvedená osoba odlišná od fyzickej alebo právnickej osoby uvedenej v písmene b);
- d) zmysluplné informácie priamo a ľahko prístupné z reklamy o hlavných parametroch použitých na určenie príjemcu, ktorému sa reklama prezentuje, a prípadne o tom, ako tieto parametre zmeniť.

2. Poskytovatelia online platforiem poskytnú príjemcom služby funkciu na vyhlásenie, či obsah, ktorý poskytujú, je komerčnou komunikáciou alebo ju obsahuje.

Keď príjemca služby predloží vyhlásenie podľa tohto odseku, poskytovateľ online platformy zabezpečí, aby ostatní príjemcovia služby mohli jasným a jednoznačným spôsobom a v reálnom čase, a to aj prostredníctvom zreteľných označení, ktoré by mohli byť štandardizované podľa článku 44, identifikovať, či obsah, ktorý poskytuje príjemca služby, je komerčnou komunikáciou alebo ju obsahuje, ako sa uvádza v uvedenom vyhlásení.

3. Poskytovatelia online platforiem nesmú prezentovať reklamy príjemcom služby na základe profilovania, ako sa vymedzuje v článku 4 bodu 4 nariadenia (EÚ) 2016/679 s použitím osobitných kategórií osobných údajov uvedených v článku 9 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/679.

Článok 27

Transparentnosť odporúčacieho systému

1. Poskytovatelia online platforiem, ktorí používajú odporúčacie systémy, uvedú vo svojich podmienkach jasným a zrozumiteľným jazykom hlavné parametre používané v ich systémoch odporúčaní, ako aj všetky možnosti, ktoré príjemcovia služby majú na úpravu alebo ovplyvňovanie týchto hlavných parametrov.

2. Hlavné parametre uvedené v odseku 1 vysvetlia, prečo sa príjemcovi služby navrhujú určité informácie. Zahŕňajú aspoň:

- a) kritériá, ktoré sú najvýznamnejšie pri určovaní informácií navrhovaných príjemcovi služby;
- b) dôvody relatívneho významu týchto parametrov.

3. Ak je podľa odseku 1 k dispozícii viacero možností pre odporúčacie systémy, ktoré určujú relatívne poradie informácií prezentovaných príjemcom služby, poskytovatelia online platforiem sprístupnia funkciu, ktorá umožňuje príjemcovi služby kedykoľvek si vybrať a zmeniť uprednostňovanú možnosť. Uvedená funkcia musí byť priamo a ľahko prístupná z konkrétnej časti online rozhrania online platformy, kde sa informácie prioritizujú.

Článok 28

Ochrana maloletých online

1. Poskytovatelia online platforiem prístupných maloletým zavedú vhodné a primerané opatrenia na zabezpečenie vysokej úrovne súkromia, bezpečnosti a ochrany maloletých v rámci svojich služieb.
2. Poskytovatelia online platformy nesmú vo svojom rozhraní zobrazovať reklamy založené na profilovaní vymedzenom v článku 4 bodu 4 nariadenia (EÚ) 2016/679 s použitím osobných údajov príjemcu služby, ak s primeranou istotou vedia, že príjemcom služby je maloletý.
3. Dodržiavaním povinností stanovených v tomto článku sa poskytovateľom online platforiem neukladá povinnosť spracúvať dodatočné osobné údaje s cieľom posúdiť, či je príjemcom služby maloletý.
4. Komisia môže po konzultácii s výborom vydať usmernenia na pomoc poskytovateľom online platforiem pri uplatňovaní odseku 1.

ODDIEL 4

Dodatočné ustanovenia uplatniteľné na poskytovateľov online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku

Článok 29

Vylúčenie mikropodnikov a malých podnikov

1. Tento oddiel sa nevzťahuje na poskytovateľov online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi, ktorí sa považujú za mikropodniky alebo malé podniky v zmysle vymedzenia v odporúčaní 2003/361/ES.

Tento oddiel sa nevzťahuje na poskytovateľov online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi, ktorí predtým splňali podmienky na získanie štatútu mikropodniku alebo malého podniku v zmysle vymedzenia v odporúčaní 2003/361/ES, počas 12 mesiacov po strate tohto postavenia podľa článku 4 ods. 2 uvedeného nariadenia, s výnimkou prípadov, keď ide o veľmi veľké online platformy v súlade s článkom 33.

2. Odchyľne od odseku 1 tohto článku sa tento oddiel uplatňuje na poskytovateľov online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi, ktorí boli v súlade s článkom 33 určení ako veľmi veľké online platformy, bez ohľadu na to, či sa považujú za mikropodniky alebo malé podniky.

Článok 30

Sledovateľnosť obchodníkov

1. Poskytovatelia online platforiem umožňujúci spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku zabezpečia, aby obchodníci mohli využívať uvedené online platformy na propagáciu posolstiev o produktoch alebo službách alebo na ich ponúkanie spotrebiteľom nachádzajúcim sa v Únii len vtedy, ak pred použitím ich služieb na uvedené účely získali, v náležitých prípadoch od obchodníka, tieto informácie:

- a) meno/názov, adresu, telefónne číslo a e-mailovú adresu obchodníka;
- b) kópiu identifikačného dokumentu obchodníka alebo akúkoľvek inú elektronickú identifikáciu v zmysle článku 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014⁽⁴⁰⁾;

⁽⁴⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronicke transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 73).

- c) údaje o platobnom účte obchodníka;
- d) ak je obchodník zapísaný v obchodnom alebo podobnom verejnom registri, obchodný register, v ktorom je obchodník zapísaný a jeho registračné číslo alebo rovnocenný prostriedok identifikácie v tomto registri;
- e) čestné vyhlásenie obchodníka, ktorým sa zaväzuje ponúkať len produkty alebo služby, ktoré sú v súlade s uplatniteľnými pravidlami práva Únie.

2. Poskytovateľ online platformy umožňujúcej spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi po prijatí informácií uvedených v odseku 1 a predtým, ako dotknutému obchodníkovi umožní využívať svoje služby, vynaloží maximálne úsilie na overenie toho, či sú informácie uvedené v odseku 1 písm. a) až e) spoľahlivé a úplné, pričom využije akúkoľvek voľne prístupnú oficiálnu online databázu alebo online rozhranie, ktoré sprístupnil členský štát alebo Únia, údajmi spracúvanými online platformou alebo požiada obchodníka o poskytnutie podporných dokumentov zo spoľahlivých zdrojov. Na účely tohto nariadenia sú obchodníci zodpovední za presnosť poskytnutých informácií.

Pokiaľ ide o obchodníkov, ktorí už využívajú služby poskytovateľov online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi na účely uvedené v odseku 1 k 17. februáru 2024, poskytovatelia vynaložia maximálne úsilie na získanie uvedených informácií od dotknutých obchodníkov do 12 mesiacov. Ak dotknutí obchodníci neposkytnú informácie v uvedenej lehote, poskytovatelia pozastavia poskytovanie svojich služieb týmto obchodníkom dovtedy, kým neposkytnú všetky informácie.

3. Ak poskytovateľ online platformy umožňujúcej spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi zistí dostatočné náznaky toho, alebo má dôvod sa domnievať, že akákoľvek informácia uvedená v odseku 1 získaná od dotknutého obchodníka je nepresná, neúplná alebo neaktuálna, tento poskytovateľ požiada uvedeného obchodníka, aby túto situáciu bezodkladne alebo v lehote stanovenej právom Únie a vnútroštátnym právom napravil.

Ak obchodník uvedené informácie neopraví alebo nedoplní, poskytovateľ online platformy umožňujúcej spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi urýchlene pozastaví poskytovanie svojej služby uvedenému obchodníkovi v súvislosti s ponúkaním výrobkov alebo služieb spotrebiteľom nachádzajúcim sa v Únii dovtedy, kým žiadosti plne nevyhovie.

4. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 nariadenia (EÚ) 2019/1150, ak poskytovateľ online platformy umožňujúcej spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi odmietne obchodníkovi povoliť využívanie svojej služby podľa odseku 1 alebo pozastaví poskytovanie svojej služby podľa odseku 3 tohto článku, dotknutý obchodník má právo podať sťažnosť, ako sa stanovuje v článkoch 20 a 21 tohto nariadenia.

5. Poskytovatelia online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi bezpečne uchovávajú informácie získané podľa odsekov 1 a 2 počas doby šiestich mesiacov po skončení trvania svojho zmluvného vzťahu s dotknutým obchodníkom. Následne tieto informácie odstránia.

6. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2 tohto článku, poskytovatelia online platformy umožňujúcej spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi sprístupnia informácie tretím stranám len vtedy, ak sa to vyžaduje v súlade s uplatniteľným právom vrátane príkazov uvedených v článku 10 a akýchkoľvek príkazov vydaných príslušnými orgánmi členských štátov alebo Komisiou na účely plnenia ich úloh podľa tohto nariadenia.

7. Poskytovateľ online platformy umožňujúcej spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi sprístupní na svojej online platforme príjemcom služby informácie uvedené v odseku 1 písm. a), d) a e) jasným, ľahko dostupným a zrozumiteľným spôsobom. Uvedené informácie musia byť k dispozícii aspoň na online rozhraní online platformy, kde sa uvádzajú informácie o produkte alebo službe.

Článok 31

Dodržiavanie predpisov už v štádiu návrhu

1. Poskytovatelia online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku zabezpečia, aby jeho online rozhranie bolo navrhnuté a usporiadané tak, aby obchodníci mohli podľa uplatniteľného práva Únie plniť svoje povinnosti týkajúce sa predzmluvných informácií a informácií o bezpečnosti výrobkov.

Dotknutý poskytovateľ predovšetkým zabezpečí, aby jeho online rozhranie umožňovalo obchodníkom poskytovať informácie o mene/názve, adrese, telefónnom čísle a e-mailovej adrese hospodárskeho subjektu v zmysle článku 3 ods. 13 nariadenia (EÚ) 2019/1020 a iných právnych predpisov Únie.

2. Poskytovatelia online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku zabezpečí, aby jeho online rozhranie bolo navrhnuté a usporiadané tak, aby obchodníkom umožňovalo poskytovať aspoň:

- a) informácie potrebné na jasnú a jednoznačnú identifikáciu výrobkov alebo služieb propagovaných alebo ponúkaných spotrebiteľom nachádzajúcim sa v Únii prostredníctvom služieb poskytovateľov;
- b) akýkoľvek znak identifikujúci obchodníka, ako je ochranná známka, symbol alebo logo a
- c) prípadne informácie týkajúce sa označovania a značenia v súlade s pravidlami uplatniteľného práva Únie v oblasti bezpečnosti a súladu výrobkov.

3. Poskytovatelia online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku vynaložia maximálne úsilie na posúdenie toho, či takíto obchodníci poskytli informácie uvedené v odsekoch 1 a 2 predtým, ako im umožní ponúkať ich výrobky alebo služby na uvedených platformách. Po tom, ako poskytovateľ umožní obchodníkovi ponúkať výrobky a služby na svojej online platforme umožňujúcej spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi, vynaloží primerané úsilie na náhodnú kontrolu v akejkoľvek oficiálnej, voľne prístupnej a strojovo čitateľnej online databáze alebo online rozhraní, či ponúkané výrobky alebo služby boli identifikované ako nezákonné.

Článok 32

Právo na informácie

1. Ak sa poskytovateľ online platformy umožňujúcej spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku dozvie bez ohľadu na použité prostriedky, že obchodník ponúkal nezákonný výrobok alebo službu spotrebiteľom nachádzajúcim sa v Únii prostredníctvom jeho služieb, uvedený poskytovateľ informuje, pokiaľ má ich kontaktné údaje, spotrebiteľov, ktorí si kúpili nezákonný výrobok alebo službu prostredníctvom jeho služieb o:

- a) skutočnosti, že výrobok alebo služba sú nezákonné;
- b) totožnosti obchodníka a
- c) akýchkoľvek relevantných prostriedkoch nápravy.

Povinnosť stanovená v prvom pododseku sa obmedzuje na nákup nezákonných výrobkov alebo služieb za posledných šesť mesiacov od okamihu, keď sa poskytovateľ dozvedel o nezákonnosti.

2. Ak v situácii uvedenej v odseku 1 poskytovateľ online platforiem umožňujúcich spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku nemá kontaktné údaje všetkých dotknutých spotrebiteľov, uvedený poskytovateľ na svojom online rozhraní zverejní a ľahko prístupní informácie týkajúce sa nezákonného výrobku alebo služby, totožnosti obchodníka a akýchkoľvek relevantných prostriedkoch nápravy.

ODDIEL 5

Dodatočné povinnosti poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov na riadenie systémových rizík

Článok 33

Veľmi veľké online platformy a veľmi veľké internetové vyhľadávače

1. Tento oddiel sa vzťahuje na online platformy a internetové vyhľadávače, ktoré majú priemerný mesačný počet aktívnych príjemcov služby v Únii, ktorý sa rovná 45 miliónom alebo je vyšší, a ktoré sú určené ako veľmi veľké online platformy alebo veľmi veľké internetové vyhľadávače v súlade s odsekom 4.
2. Ak sa počet obyvateľov Únie zvýši alebo zníži aspoň o 5 % v porovnaní s počtom obyvateľov v roku 2020 alebo s počtom obyvateľov po úprave prostredníctvom delegovaného aktu v roku, v ktorom bol prijatý posledný delegovaný akt, Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 87 s cieľom upraviť priemerný mesačný počet aktívnych príjemcov služieb v Únii uvedený v odseku 1. V takomto prípade upraví počet tak, aby zodpovedal 10 % počtu obyvateľov Únie v roku, v ktorom prijme delegovaný akt, zaokrúhlenému nahor alebo nadol, aby sa počet mohol vyjadriť v miliónoch.
3. Komisia môže po porade s výborom prijať delegované akty v súlade s článkom 87 na doplnenie ustanovení tohto nariadenia stanovením metodiky výpočtu priemerného mesačného počtu aktívnych príjemcov služieb v Únii na účely odseku 1 tohto článku a článku 24 ods. 2, pričom sa zabezpečí, aby metodika zohľadňovala trhový a technologický vývoj.
4. Komisia po konzultácii s členským štátom usadenia alebo po zohľadnení informácií, ktoré poskytol koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia podľa článku 24 ods. 4, prijme rozhodnutie, ktorým sa za veľmi veľkú online platformu alebo za veľmi veľký internetový vyhľadávač na účely tohto nariadenia určí online platforma alebo internetový vyhľadávač, ktorých priemerný mesačný počet aktívnych príjemcov služby je rovnaký alebo vyšší ako počet uvedený v odseku 1 tohto článku. Komisia prijme rozhodnutie na základe údajov nahlásených poskytovateľom online platformy alebo internetového vyhľadávača podľa článku 24 ods. 2 alebo informácií požadovaných podľa článku 24 ods. 3 alebo akýchkoľvek iných informácií, ktoré má Komisia k dispozícii.

Skutočnosť, že poskytovateľ online platformy alebo internetového vyhľadávača nedodríava článok 24 ods. 2 alebo nevyhovie žiadosti koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia alebo Komisie podľa článku 24 ods. 3, nebráni Komisii v tom, aby určila tohto poskytovateľa za poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača podľa tohto odseku.

Ak Komisia pri svojom rozhodnutí vychádza z iných informácií, ktoré má k dispozícii podľa prvého pododseku tohto odseku, alebo na základe dodatočných informácií požadovaných podľa článku 24 ods. 3, poskytne dotknutému poskytovateľovi online platformy alebo internetového vyhľadávača 10 pracovných dní na predloženie stanoviska k predbežným zisteniam Komisie a na svoj zámer určiť online platformu alebo internetový vyhľadávač ako veľmi veľkú online platformu alebo ako veľmi veľký internetový vyhľadávač. Komisia náležite zohľadní stanoviská preložené dotknutým poskytovateľom.

Ak dotknutý poskytovateľ online platformy alebo internetového vyhľadávača stanovisko podľa tretieho pododseku nepredloží, nebráni to Komisii označiť túto online platformu alebo tento internetový vyhľadávač za veľmi veľkú online platformu alebo za veľmi veľký internetový vyhľadávač na základe iných informácií, ktoré má Komisia k dispozícii.

5. Komisia toto určenie ukončí, ak počas neprerušeneho obdobia jedného roka online platforma alebo internetový vyhľadávač nemá priemerný mesačný počet aktívnych príjemcov služby, ktorý sa rovná počtu uvedenému v odseku 1 alebo je vyšší.

6. Komisia oznámi svoje rozhodnutia podľa odsekov 4 a 5 bez zbytočného odkladu dotknutému poskytovateľovi online platformy alebo internetového vyhľadávača, výboru a koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia.

Komisia zabezpečí, aby sa zoznam určených veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov uverejnil v *Úradnom vestníku Európskej únie*, a priebežne ho aktualizuje. Povinnosti stanovené v tomto oddiele sa uplatňujú alebo sa prestanú uplatňovať na príslušné veľmi veľké online platformy a veľmi veľké internetové vyhľadávače štyri mesiace po oznámení príslušnému poskytovateľovi uvedenému v prvom pododseku.

Článok 34

Posudzovanie rizík

1. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov dôsledne identifikujú, analyzujú a posudzujú všetky systémové riziká v Únii vyplývajúce z návrhu alebo fungovania ich služby a jej príslušných systémov vrátane algoritmických systémov, alebo z využívania ich služieb.

Posudzovanie rizík vykonávajú do dňa začatia uplatňovania uvedeného v článku 33 ods. 6 druhom pododseku a potom aspoň raz ročne a v každom prípade pred zavedením funkcií, ktoré by mohli mať kritický vplyv na riziká identifikované podľa tohto článku. Toto posudzovanie rizík musí byť špecifické z hľadiska ich služieb a primerané systémovým rizikám z hľadiska ich závažnosti a pravdepodobnosti a musí zahŕňať tieto systémové riziká:

- a) šírenie nezákonného obsahu prostredníctvom ich služieb;
- b) akékoľvek skutočné alebo predvídateľné negatívne účinky na výkon základných práv, najmä základných práv na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti zakotvených v článku 1 charty, rešpektovanie súkromného a rodinného života zakotveného v článku 7 charty, ochranu osobných údajov zakotvených v článku 8 charty, na slobody prejavu a práva na informácie, vrátane slobody a plurality médií zakotvené v článku 11 charty, na nediskrimináciu zakotvenú v článku 21 charty, na rešpektovanie práv dieťaťa zakotvených v článku 24 charty a na vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa zakotvenú v článku 38 charty;
- c) akékoľvek skutočné alebo predvídateľné negatívne účinky na občiansku diskusiu a volebné procesy a verejnú bezpečnosť;
- d) akékoľvek skutočné alebo predvídateľné negatívne účinky v súvislosti s rodovo motivovaným násilím, ochranou verejného zdravia a maloletými osobami a závažné negatívne dôsledky na telesnú a duševnú pohodu osoby.

2. Pri posudzovaní rizík poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov zohľadňujú najmä to, či a ako nasledujúce faktory ovplyvňujú ktorékoľvek zo systémových rizík uvedených v odseku 1:

- a) riešenie ich odporúčacích systémov a akéhokoľvek iného príslušného algoritmického systému;
- b) ich systémy moderovania obsahu;
- c) platné obchodné podmienky a ich presadzovanie;
- d) systémy na výber a zobrazovanie reklamy;
- e) postupy poskytovateľa súvisiace s údajmi.

V posúdeniach sa takisto analyzuje, či a ako sú riziká podľa odseku 1 ovplyvnené úmyselnou manipuláciou s ich službou, a to aj neautentickým používaním alebo automatizovaným využívaním služby, ako aj amplifikáciou a potenciálne rýchlym a rozsiahlym šírením nezákonného obsahu a informácií, ktoré nie sú zlučiteľné s ich obchodnými podmienkami.

V posudku sa zohľadnia osobitné regionálne alebo jazykové aspekty, a to aj vtedy, ak sú špecifické pre niektorý členský štát.

3. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov uchovávajú podklady k posudzovaniu rizík aspoň tri roky po ich vykonaní a na požiadanie ich poskytnú Komisii a koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia.

Článok 35

Zmierňovanie rizík

1. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov zavedú vhodné, primerané a účinné zmierňujúce opatrenia prispôbené špecifickým systémovým rizikám zisteným podľa článku 34, pričom osobitnú pozornosť venujú vplyvu takýchto opatrení na základné práva. Takéto opatrenia môžu podľa potreby zahŕňať:

- a) prispôbenie riešenia, vlastností alebo fungovania ich služieb vrátane ich online rozhraní;
- b) prispôbenie ich obchodných podmienok a ich presadzovanie;
- c) prispôbenie postupov moderovania obsahu vrátane rýchlosti a kvality spracovania oznámení o konkrétnych druhoch nezákonného obsahu a v prípade potreby urýchléné odstránenie oznámeného obsahu alebo znemožnenie prístupu k nemu, najmä pokiaľ ide o nezákonné nenávistné prejavy alebo kybernetické násilie; ako aj úpravu všetkých relevantných rozhodovacích procesov a zdrojov vyhradených na moderovanie obsahu;
- d) testovanie a úpravu ich algoritmických systémov vrátane ich odporúčacích systémov;
- e) úpravu ich reklamných systémov a prijatie cielených opatrení zameraním na obmedzenie alebo nastavenie zobrazovania reklamy v spojení so službou, ktorú poskytujú;
- f) posilnenie vnútorných procesov, zdrojov, testovania, dokumentácie alebo dohľadu nad ktoroukoľvek z ich činností, najmä pokiaľ ide o odhaľovanie systémových rizík;
- g) začatie alebo nastavenie spolupráce s dôveryhodnými nahlasovateľmi podľa článku 22 a vykonávanie rozhodnutí orgánov mimosúdneho riešenia sporov podľa článku 21;
- h) začatie alebo nastavenie spolupráce s inými poskytovateľmi online platforiem alebo internetových vyhľadávačov prostredníctvom kódexov správania a krízových protokolov uvedených v článkoch 45 a 48;
- i) prijatie opatrení na zvýšenie informovanosti a úpravu ich online rozhrania, aby príjemcom služby poskytli viac informácií;
- j) prijatie cielených opatrení na ochranu práv dieťaťa vrátane nástrojov na overovanie veku a nástrojov rodičovskej kontroly, podľa potreby nástrojov zameraných na pomoc maloletým osobám pri nahlasovaní zneužívania alebo na získanie podpory;
- k) zabezpečenie, aby informácia, či už ide o vytvorený alebo zmanipulovaný obrazový, audio alebo video obsah, ktorý sa výrazne podobá na existujúce osoby, objekty, miesta či iné subjekty alebo udalosti a osobe sa mylne javí ako autentický alebo pravdivý, sa dala rozlíšiť vďaka nápadnému označeniu pri jej zobrazovaní na online rozhraniach a ďalej poskytnutím ľahko použiteľnej funkcie, ktorá príjemcom služby umožňuje takúto informáciu označiť.

2. Výbor v spolupráci s Komisiou raz ročne uverejňuje komplexné správy. Tieto správy obsahujú:

- a) identifikáciu a posúdenie najvýznamnejších a opakujúcich sa systémových rizík nahlásených poskytovateľmi veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov alebo identifikovaných prostredníctvom iných informačných zdrojov, najmä tých, ktoré sa poskytujú v súlade s článkami 39, 40 a 42;

- b) najlepšie postupy pre poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov na zmiernenie zistených systémových rizík.

V uvedených správach sa uvedú systémové riziká rozčlenené podľa členských štátov, v ktorých sa vyskytli, prípadne za Úniu ako celok.

3. Komisia môže v spolupráci s koordinátormi digitálnych služieb vydať usmernenia o uplatňovaní odseku 1 v súvislosti so špecifickými rizikami, najmä s cieľom predstaviť najlepšie postupy a odporučiť možné opatrenia, pričom náležite zohľadní možné dôsledky opatrení na základné práva všetkých zúčastnených strán zakotvené v charte. Pri príprave týchto usmernení Komisia uskutoční verejné konzultácie.

Článok 36

Mechanizmus reakcie na krízu

1. Ak nastane kríza, Komisia môže na základe odporúčania výboru prijať rozhodnutie vyžadujúce od jedného alebo viacerých poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, aby prijali jedno alebo viac z týchto opatrení:

- posúdiť, či, v akom rozsahu a ako fungovanie a využívanie ich služieb významne prispieva k závažnému ohrozeniu podľa odseku 2, alebo k nemu môže významne prispieť;
- identifikovať a uplatňovať osobitné, účinné a primerané opatrenia, ako napríklad niektoré z opatrení stanovených v článku 35 ods. 1 alebo článku 48 ods. 2, s cieľom predísť závažnému ohrozeniu identifikovanému podľa písmena a) tohto odseku, odstrániť ho alebo ho obmedziť;
- do určitého dátumu alebo v pravidelných intervaloch uvedených v rozhodnutí podávať Komisii správu o posudkoch uvedených v písmene a), o presnom obsahu, vykonávaní a kvalitatívnom a kvantitatívnom vplyve osobitných opatrení prijatých podľa písmena b) a o akýchkoľvek iných otázkach súvisiacich s týmito posúdeniami alebo opatreniami, ako sa uvádza v rozhodnutí.

Pri identifikácii a uplatňovaní opatrení podľa písmena b) tohto odseku poskytovateľ alebo poskytovatelia služieb náležite zohľadnia dôležitosť závažného ohrozenia uvedeného v odseku 2, naliehavosť opatrení a skutočné alebo potenciálne dôsledky pre práva a oprávnené záujmy všetkých dotknutých strán vrátane možného zlyhania opatrení na dodržiavanie základných práv zakotvených v charte.

2. Na účely tohto článku sa za vznik krízy považuje situácia, keď mimoriadne okolnosti vedú k závažnému ohrozeniu verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia v Únii alebo v jej podstatných častiach.

3. Pri prijímaní rozhodnutia uvedeného v odseku 1 Komisia zabezpečí, aby boli splnené všetky tieto požiadavky:

- opatrenia požadované rozhodnutím sú nevyhnutne potrebné, oprávnené a primerané najmä s ohľadom na rozsah závažného ohrozenia uvedeného v odseku 2, naliehavosť opatrení a skutočné alebo potenciálne dôsledky pre práva a oprávnené záujmy všetkých dotknutých strán vrátane možného zlyhania opatrení na dodržiavanie základných práv zakotvených v charte;
- v rozhodnutí sa stanoví primeraná lehota, v ktorej sa majú prijať osobitné opatrenia uvedené v odseku 1 písm. b), najmä so zreteľom na naliehavosť týchto opatrení a čas potrebný na ich prípravu a vykonanie;
- opatrenia, ktoré sa vyžadujú v rozhodnutí, sú obmedzené na obdobie nepresahujúce tri mesiace.

4. Po prijatí rozhodnutia uvedeného v odseku 1 Komisia bez zbytočného odkladu zabezpečí, aby boli splnené tieto požiadavky:

- rozhodnutie oznámi poskytovateľovi alebo poskytovateľom, ktorým je určené;

- b) rozhodnutie zverejniť; a
- c) informuje radu o rozhodnutí, vyzve ju, aby k nemu predložila svoje stanovisko, a priebežne ju informuje o všetkých následných udalostiach v súvislosti s rozhodnutím.

5. Výber osobitných opatrení, ktoré sa majú prijať podľa odseku 1 písm. b) a odseku 7 druhého pododseku, zostáva na poskytovateľovi alebo poskytovateľoch, ktorým je rozhodnutie Komisie určené.

6. Komisia môže z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť poskytovateľa nadviazať dialóg s poskytovateľom, aby určila, či sú zamýšľané alebo zavedené opatrenia uvedené v odseku 1 písm. b) vzhľadom na osobitné okolnosti poskytovateľa účinné a primerané na dosiahnutie sledovaných cieľov. Komisia predovšetkým zabezpečí, aby opatrenia prijaté poskytovateľom služieb podľa odseku 1 písm. b) spĺňali požiadavky uvedené v odseku 3 písm. a) a c).

7. Komisia monitoruje uplatňovanie osobitných opatrení prijatých podľa rozhodnutia uvedeného v odseku 1 tohto článku na základe správ uvedených v písmene c) uvedeného odseku a akýchkoľvek iných relevantných informácií vrátane informácií, ktoré môže požadovať podľa článku 40 alebo 67, s ohľadom na vývoj krízy. O uvedenom monitorovaní Komisia pravidelne podáva výboru správy, a to aspoň raz mesačne.

Ak sa Komisia domnieva, že zamýšľané alebo vykonané osobitné opatrenia podľa odseku 1 písm. b) nie sú účinné alebo primerané, po porade s výborom môže prijať rozhodnutie, ktorým požaduje, aby poskytovateľ prehodnotil identifikáciu alebo uplatňovanie týchto osobitných opatrení.

8. Ak je to vzhľadom na vývoj krízy vhodné, môže Komisia na základe odporúčania výboru zmeniť rozhodnutie uvedené v odseku 1 alebo v druhom pododseku odseku 7 tým, že:

- a) zruší rozhodnutie, prípadne požiada, aby veľmi veľká online platforma alebo veľmi veľké internetové vyhľadávače prestali uplatňovať opatrenia určené a zavedené podľa odseku 1 písm. b) alebo odseku 7 druhého pododseku, najmä ak dôvody na takéto opatrenia už neexistujú;
- b) predĺži lehotu uvedenú v odseku 3 písm. c) najviac o tri mesiace;
- c) zohľadní skúseností získané pri uplatňovaní opatrení, najmä možné zlyhanie opatrení dodržiavať základné práva zakotvené v charte.

9. Požiadavky odsekov 1 až 6 sa vzťahujú na rozhodnutie a jeho zmeny uvedené v tomto článku.

10. Komisia čo najviac zohľadní odporúčania výboru vydané podľa tohto článku.

11. Komisia každoročne po prijatí rozhodnutí podľa tohto článku a v každom prípade tri mesiace po skončení krízy informuje Európsky parlament a Radu o uplatnení osobitných opatrení prijatých na základe uvedených rozhodnutí.

Článok 37

Nezávislý audit

1. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov sa aspoň raz ročne na vlastné náklady podrobia nezávislému auditu s cieľom posúdiť dodržiavanie:

- a) povinností stanovených v kapitole III;
- b) všetkých záväzkov prijatých podľa kódexov správania uvedených v článkoch 45 a 46 a krízových protokolov uvedených v článku 48.

2. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov poskytujú organizáciám vykonávajúcim audit podľa tohto článku súčinnosť a pomoc potrebnú na to, aby mohli tieto audity vykonávať účinne, efektívne a načas, a to aj tým, že im poskytnú prístup k všetkým relevantným údajom a do všetkých relevantných priestorov a zodpovedajú ústne alebo písomné otázky. Zdržia sa obmedzovania, neprimeraného ovplyvňovania alebo narušovania výkonu auditu.

Takéto audity zabezpečia dostatočnú úroveň dôveryhodnosti a zachovanie služobného tajomstva v súvislosti s informáciami nadobudnutými od poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov a tretích strán v súvislosti s auditom, a to aj po jeho skončení. Splnenie tejto požiadavky však nesmie nepriaznivo ovplyvniť vykonávanie auditov a iných ustanovení tohto nariadenia, najmä ustanovení o transparentnosti, dohľade a presadzovaní. Ak je to potrebné na účely informovania o transparentnosti podľa článku 42 ods. 4, k správe z auditu a správe o výkone odporúčaní auditu uvedené v odsekoch 4 a 6 tohto článku sa priložia verzie, ktoré neobsahujú žiadne informácie, ktoré by sa mohli odôvodnene považovať za dôverné.

3. Audity vykonávané podľa odseku 1 uskutočňujú organizácie, ktoré:

- a) sú nezávislé od poskytovateľa dotknutých veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov a akejkoľvek právnickej osoby prepojenej s uvedeným poskytovateľom a nie sú s nimi v žiadnom konflikte záujmov; najmä:
  - i) počas 12 mesiacov pred začatím auditu neposkytovali dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača a žiadnej právnickej osobe prepojenej s uvedeným poskytovateľom žiadne neauditorské služby súvisiace so záležitosťami, ktoré sú predmetom auditu, a zaviazala sa, že im do 12 mesiacov od ukončenia auditu takéto služby nebude poskytovať;
  - ii) neposkytovali auditorské služby podľa tohto článku dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača a žiadnej právnickej osobe prepojenej s uvedeným poskytovateľom v období dlhšom ako 10 po sebe nasledujúcich rokov;
  - iii) nevykonávali audit výmenou za poplatky, ktoré závisia od výsledku auditu;
- b) majú preukázateľné odborné znalosti v oblasti riadenia rizík, technickú spôsobilosť a spôsobilosti;
- c) majú preukázanú objektivitu a profesionálnu etiku, najmä na základe dodržiavania kódexov postupov alebo vhodných noriem.

4. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov zabezpečia, že organizácie, ktoré audity vykonávajú, vypracujú správu z auditu za každý audit. Uvedená správa je odôvodnená v písomnej podobe a musí obsahovať aspoň:

- a) názov, adresu a elektronické kontaktné miesto poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, ktorý je predmetom auditu, ako aj obdobie, ktorého sa audit týka;
- b) názov a adresu organizácie alebo organizácií vykonávajúcich audit;
- c) vyhlásenie o záujmoch;
- d) opis konkrétnych prvkov, ktoré boli predmetom auditu, a použitéj metodiky;
- e) opis a zhrnutie hlavných zistení vyplývajúcich z auditu;
- f) zoznam tretích strán, s ktorými sa viedli porady v rámci auditu;
- g) stanovisko audítora k tomu, či poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, ktorý je predmetom auditu, dodržiaval povinnosti a záväzky uvedené v odseku 1, a to „kladné“, „kladné s pripomienkami“ alebo „záporné“;
- h) ak stanovisko audítora nie je „kladné“, operatívne odporúčania týkajúce sa konkrétnych opatrení na dosiahnutie súladu a predpokladaný časový rámec na dosiahnutie súladu.

5. Ak organizácia vykonávajúca audit nebola schopná vykonať audit určitých konkrétnych prvkov alebo vyjadriť auditorské stanovisko na základe svojich zistení, v správe z auditu uvedie vysvetlenie okolností a dôvodov, prečo uvedené prvky nemohli byť predmetom auditu.

6. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, ktorí dostanú správu z auditu a táto správa nie je „kladná“, náležite zohľadnia operatívne odporúčania, ktoré im boli určené, a prijímú potrebné opatrenia na ich vykonanie. Do jedného mesiaca od prijatia odporúčaní prijímú správu o vykonávaní odporúčaní auditu, v ktorej uvedené opatrenia stanovujú. V prípadoch, keď operatívne odporúčania nevykonajú, uvedú v správe o vykonávaní odporúčaní auditu dôvody, prečo ich nevykonali, a stanovujú alternatívne opatrenia, ktoré prípadne prijali na riešenie akýchkoľvek zistených prípadov nesúladu.

7. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 87 prijímať delegované akty s cieľom doplniť toto nariadenie stanovením pravidiel potrebných na vykonávanie auditov podľa tohto článku, najmä pokiaľ ide o nevyhnutné pravidlá týkajúce sa procesných krokov, metodiky auditu a vzorové správy z auditu vykonávaného podľa tohto článku. V uvedených delegovaných aktoch sa zohľadnia všetky dobrovoľné auditorské štandardy uvedené v článku 44 ods. 1 písm. e).

Článok 38

Odporúčacie systémy

Okrem požiadaviek stanovených v článku 27 poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, ktorí používajú odporúčacie systémy, pre každý zo svojich odporúčacích systémov poskytnú aspoň jednu možnosť, ktorá nie je založená na profilovaní v zmysle vymedzenia článku 4 bodu 4 nariadenia (EÚ) 2016/679.

Článok 39

Dodatočná transparentnosť online reklamy

1. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, ktoré na svojich online rozhraniach zobrazujú reklamu, zostavia a v osobitnej časti svojho online rozhrania prostredníctvom spoľahlivého nástroja s možnosťou vyhľadávania na základe dopytov podľa viacerých kritérií prostredníctvom aplikačných programovacích rozhraní zverejnia archív s informáciami uvedenými v odseku 2 za celé obdobie, počas ktorého prezentovali reklamu, a to až na obdobie jedného roka od posledného zobrazenia danej reklamy na online rozhraní, a sprístupnia tento archív prostredníctvom ľahko dostupných, účinných a spoľahlivých nástrojov. Zabezpečia, aby archív neobsahoval žiadne osobné údaje príjemcov služby, ktorým sa reklama zobrazovala alebo mohla zobraziť a vynaložia primerané úsilie na zabezpečenie presnosti a úplnosti informácií.

2. Archív musí obsahovať minimálne všetky tieto informácie:

- a) obsah reklamy vrátane názvu produktu, služby alebo značky a predmetu reklamy;
- b) fyzickú alebo právnickú osobu, v mene ktorej sa reklama zobrazuje;
- c) fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá za reklamu zaplatila, ak je to osoba iná ako uvedená v písmene b);
- d) obdobie, počas ktorého bola reklama zobrazovaná;
- e) informácie o tom, či sa reklama mala zobrazovať osobitne jednej alebo viacerým konkrétnym skupinám príjemcov služby, a ak áno, hlavné parametre použité na tento účel vrátane prípadných hlavných parametrov použitých na vylúčenie jednej alebo viacerých takýchto konkrétnych skupín;
- f) komerčné oznámenia zverejňované na veľmi veľkých online platformách a identifikované podľa článku 26 ods. 2;
- g) celkový počet oslovených príjemcov služby a prípadne súhrnné počty rozčlenené podľa členských štátov za skupinu alebo skupiny príjemcov, ktorým bola reklama konkrétne určená.

3. Pokiaľ ide o odsek 2 písm. a), b) a c), ak poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača odstránil alebo znemožnil prístup ku konkrétnej reklame na základe údajnej nezákonnosti alebo nezlučiteľnosti so svojimi obchodnými podmienkami, register neobsahuje informácie uvedené v týchto písmenách. V takomto prípade register v súvislosti s konkrétnou dotknutou reklamou obsahuje informácie uvedené v článku 17 ods. 3 písm. a) až e) alebo v článku 9 ods. 2 písm. a) bode i).

Komisia po porade s výborom, príslušnými preverenými výskumnými pracovníkmi uvedenými v článku 40 a verejnosťou môže vydať usmernenia o zložení, organizácii a funkciách registrov uvedených v tomto článku.

Článok 40

Prístup k údajom a ich kontrola

1. Na základe odôvodnenej žiadosti a v primeranej lehote uvedenej v uvedenej žiadosti poskytovateľa veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov poskytnú koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia alebo Komisii prístup k údajom, ktoré sú potrebné na monitorovanie a posúdenie dodržiavania tohto nariadenia.

2. Koordinátori digitálnych služieb a Komisia používajú údaje sprístupnené podľa odseku 1 len na účely monitorovania a posudzovania súladu s týmto nariadením a náležite pritom zohľadňujú práva a záujmy poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov a dotknutých príjemcov služieb, ako aj ochranu osobných údajov, ochranu dôverných informácií, najmä obchodného tajomstva, a zachovanie bezpečnosti služieb platforiem.

3. Na účely odseku 1 poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača na žiadosť koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia alebo Komisie vysvetlia riešenie, logiku fungovania a testovanie svojich algoritmických systémov vrátane ich odporúčacích systémov.

4. Na základe odôvodnenej žiadosti koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia poskytovateľa veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov v primeranej lehote uvedenej v žiadosti poskytnú prístup k údajom prevereným výskumným pracovníkom, ktorí spĺňajú požiadavky uvedené v odseku 8 tohto článku, a to výlučne na účely vykonávania výskumu, ktorý prispieva k odhaľovaniu, identifikácii a pochopeniu systémových rizík v Únii stanovených podľa článku 34 ods. 1, a to aj pokiaľ ide o primeranosť, účinnosť a vplyv zmierňovania rizík v súlade s článkom 35.

5. Do 15 dní od prijatia žiadosti uvedenej v odseku 4 poskytovateľa veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov môžu požiadať koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia o zmenu žiadosti, ak sa domnievajú, že nie sú schopní poskytnúť prístup k požadovaným údajom z jedného z týchto dvoch dôvodov:

- a) nemajú k údajom prístup;
- b) poskytnutie prístupu k údajom povedie k vzniku významných zraniteľností z hľadiska bezpečnosti ich služby alebo ochrany dôverných informácií, najmä obchodného tajomstva.

6. Žiadosti o zmenu podľa odseku 5 musia obsahovať návrhy jedného alebo viacerých alternatívnych prostriedkov, ktorými možno poskytnúť prístup k požadovaným údajom alebo iným údajom, ktoré sú vhodné a dostatočné na účely žiadosti.

Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia do 15 dní rozhodnú o žiadosti o zmenu a poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača oznámi svoje rozhodnutie, prípadne zmenenú žiadosť a novú lehotu na jej vybavenie.

7. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov uľahčujú a poskytujú prístup k údajom podľa odsekov 1 a 4 prostredníctvom vhodných rozhraní uvedených v žiadosti vrátane online databáz alebo aplikačných programovacích rozhraní.

8. Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia udelí výskumným pracovníkom na základe nimi riadne odôvodnenej žiadosti štatút „preverených výskumných pracovníkov“ na osobitný výskum uvedený v žiadosti a vydá odôvodnenú žiadosť o prístup k údajom poskytovateľovi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača podľa odseku 4, ak výskumní pracovníci preukážu, že spĺňajú všetky tieto podmienky:

- a) sú členmi výskumnej organizácie vymedzenej v článku 2 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/790;
- b) sú nezávislí od obchodných záujmov;
- c) v ich žiadosti sa uvádza financovanie výskumu;
- d) sú schopní splniť osobitné požiadavky na bezpečnosť a dôvernosť údajov súvisiace s každou žiadosťou, ochrániť osobné údaje a vo svojej žiadosti opísali vhodné technické a organizačné opatrenia, ktoré na tento účel zaviedli;
- e) ich žiadosť preukazuje, že ich prístup k požadovaným údajom a časovým rámcom je potrebný a primeraný účelu ich výskumu a že očakávané výsledky uvedeného výskumu prispievajú k účelom stanoveným v odseku 4;
- f) plánované výskumné činnosti sa budú vykonávať na účely stanovené v odseku 4;
- g) zaväzujú sa verejnosti bezplatne sprístupniť výsledky svojho výskumu v primeranej lehote po ukončení výskumu, s prihliadnutím na práva a záujmy príjemcov dotknutých služieb, v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679.

Po doručení žiadosti podľa tohto odseku informuje koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia Komisiu a výbor.

9. Výskumní pracovníci môžu svoju žiadosť predložiť aj koordinátorovi digitálnych služieb členského štátu výskumnej organizácie, ktorej sú členmi. Po doručení žiadosti podľa tohto odseku koordinátor digitálnych služieb predbežne posúdi, či príslušní výskumní pracovníci spĺňajú všetky podmienky stanovené v odseku 8. Príslušný koordinátor digitálnych služieb následne zašle žiadosť spolu s podpornými dokumentmi predloženými príslušnými výskumnými pracovníkmi a predbežné posúdenie koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia. Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia bez zbytočného odkladu prijme rozhodnutie o tom, či výskumnému pracovníkovi udelí štatút „prevereného výskumného pracovníka“.

Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia si náležite zohľadní poskytnuté predbežné posúdenie, no konečné rozhodnutie udeliť výskumnému pracovníkovi štatút prevereného výskumného pracovníka je podľa odseku 8 v jeho právomoci.

10. Koordinátor digitálnych služieb, ktorý udelil štatút prevereného výskumného pracovníka a vydal odôvodnenú žiadosť o prístup k údajom poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov v prospech prevereného výskumného pracovníka, vydá rozhodnutie o ukončení prístupu, ak na základe zisťovania z vlastnej iniciatívy alebo na základe informácií získaných od tretích strán rozhodne, že preverený výskumný pracovník už nespĺňa podmienky stanovené v odseku 8, a o rozhodnutí informuje dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača. Pred zrušením prístupu koordinátor digitálnych služieb umožní preverenému výskumnému pracovníkovi reagovať na výsledky zisťovania a na jeho zámer zrušiť mu prístup.

11. Koordinátori digitálnych služieb v mieste usadenia oznámia výboru mená a kontaktné údaje fyzických osôb alebo subjektov, ktorým poskytli status prevereného výskumného pracovníka v súlade s odsekom 8, ako aj účel výskumu, v súvislosti s ktorým bola podaná žiadosť alebo ak ukončili prístup k údajom v súlade s odsekom 10, oznámia tieto informácie výboru.

12. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov bez zbytočného odkladu poskytnú prístup k údajom, a ak je to technicky možné, aj v reálnom čase za predpokladu, že údaje sú verejne prístupné na ich online rozhraní pre výskumných pracovníkov vrátane tých, ktorí sú členmi neziskových subjektov, organizácií a združení, ktorí spĺňajú podmienky stanovené v odseku 8 písm. b), c), d) a e) a ktorí tieto údaje používajú výlučne na účely výskumu, ktorý prispieva k odhaľovaniu, identifikácii a pochopeniu systémových rizík v Únii podľa článku 34 ods. 1.

13. Komisia po porade s výborom prijme delegované akty, ktorými sa doplní toto nariadenie tým, že sa stanovia technické podmienky, za ktorých poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov majú zdieľať údaje podľa odsekov 1 a 4, ako aj účely, na ktoré sa údaje môžu použiť. V uvedených delegovaných aktoch sa stanovia osobitné podmienky, na základe ktorých sa takéto zdieľanie údajov s výskumnými pracovníkmi môže uskutočňovať v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679, ako aj príslušné objektívne ukazovatele, postupy, prípadne nezávislé poradné mechanizmy na podporu zdieľania údajov, pričom sa zohľadnia práva a záujmy poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov a dotknutých príjemcov služieb, ako aj ochrana dôverných informácií, najmä obchodného tajomstva, a zachovanie bezpečnosti služieb platforiem.

Článok 41

Útvar pre súlad s predpismi

1. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov zriadia útvar pre súlad s predpismi, ktorý je nezávislý od ich prevádzkových útvarov a tvorí ho jeden alebo viacero pracovníkov zodpovedných za súlad s predpismi vrátane vedúceho útvaru pre súlad s predpismi. Uvedený útvar pre súlad s predpismi musí mať dostatočnú právomoc, vážnosť a zdroje, ako aj prístup k riadiacemu orgánu poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača na účely monitorovania súladu uvedeného poskytovateľa s týmto nariadením.

2. Riadiaci orgán poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača zabezpečí, aby pracovníci zodpovední za súlad s predpismi mali odbornú kvalifikáciu, znalosti, skúsenosti a schopnosti potrebné na plnenie úloh uvedených v odseku 3.

Riadiaci orgán poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača zabezpečí, aby vedúci útvaru pre súlad s predpismi bol nezávislým vyšším riadiacim pracovníkom s osobitnou zodpovednosťou za útvar pre súlad s predpismi.

Vedúci útvaru pre súlad s predpismi podlieha priamo riadiacemu orgánu poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača a môže vyjadrovať znepokojenie a tento orgán upozorniť v prípade, že riziká uvedené v článku 34 alebo nedodržiavanie tohto nariadenia ovplyvňujú alebo môžu ovplyvniť dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, a to bez toho, aby boli dotknuté povinnosti riadiaceho orgánu v rámci jeho funkcií dohľadu a riadenia.

Vedúci útvaru pre súlad s predpismi nesmie byť odvolaný bez predchádzajúceho súhlasu riadiaceho orgánu poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača.

3. Pracovníci zodpovední za súlad s predpismi majú tieto úlohy:

- a) spolupracovať na účely tohto nariadenia s koordinátorom digitálnych služieb v mieste usadenia a s Komisiou;
- b) zabezpečovať, aby sa všetky riziká uvedené v článku 34 identifikovali a riadne nahlasovali a aby sa prijímali odôvodnené, primerané a účinné opatrenia na zmiernenie rizík podľa článku 35;
- c) organizovať činnosti poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača súvisiace s nezávislým auditom podľa článku 37 a dohliadať na ne;

- d) informovať vedenie a zamestnancov poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača o relevantných povinnostiach podľa tohto nariadenia a poskytovať im poradenstvo;
- e) monitorovať súlad poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača s jeho povinnosťami podľa tohto nariadenia;
- f) v prípade potreby monitorovať, či poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača dodržiava záväzky prijaté na základe kódexov správania podľa článkov 45 a 46 alebo krízových protokolov podľa článku 48.

4. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov oznámia koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia a Komisii meno a kontaktné údaje vedúceho útvaru pre súlad s predpismi.

5. Riadiaci orgán poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača vymedzuje riadiace mechanizmy poskytovateľa, ktorými sa zabezpečuje nezávislosť útvaru súladu s predpismi, ako aj rozdelenie zodpovednosti v organizácii poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, predchádzanie konfliktom záujmov a fundované riadenie systémových rizík identifikovaných podľa článku 34, dohliada na ich vykonávanie a zodpovedá za ne.

6. Riadiaci orgán schvaľuje a pravidelne aspoň raz ročne prehodnocuje stratégie a politiky prijímania, riadenia, monitorovania a zmiernovania rizík identifikovaných podľa článku 34, ktorým veľmi veľká online platforma alebo veľmi veľký internetový vyhľadávač sú alebo by mohli byť vystavené.

7. Riadiaci orgán venuje dostatok času zvažovaniu opatrení súvisiacich s riadením rizík. Aktívne sa zapája do rozhodnutí týkajúcich sa riadenia rizík a zabezpečuje, aby boli na riadenie rizík identifikovaných v súlade s článkom 34 vyčlenené primerané zdroje.

Článok 42

Povinnosť informovať o transparentnosti

1. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov zverejňujú správy uvedené v článku 15 najneskôr do dvoch mesiacov odo dňa začatia uplatňovania uvedeného v článku 33 ods. 6 druhom pododseku a potom aspoň každých šesť mesiacov.
2. V správach uvedených v odseku 1 tohto článku zverejnených poskytovateľmi veľmi veľkých online platforiem sa okrem informácií uvedených v článku 15 a článku 24 ods. 1 uvedú:
  - a) ľudské zdroje, ktoré poskytovateľ veľmi veľkých online platforiem venuje moderovaniu obsahu v súvislosti so službou poskytovanou v Únii, pre každý uplatniteľný úradný jazyk členských štátov vrátane dodržiavania povinností stanovených v článkoch 16 a 22, ako aj dodržiavania povinností stanovených v článku 20;
  - b) kvalifikáciu a jazykové znalosti osôb vykonávajúcich činnosti uvedené v písmene a), ako aj odbornú prípravu a podporu pre takýchto pracovníkov;
  - c) ukazovatele presnosti a súvisiace informácie uvedené v článku 15 ods. 1 písm. e) podľa každého úradného jazyka členských štátov.

Správy musia byť zverejnené aspoň v jednom z úradných jazykov členských štátov.

3. Okrem informácií uvedených v článku 24 ods. 2 poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov v správach podľa odseku 1 tohto článku uvedú informácie o priemernom mesačnom počte príjemcov služby za každý členský štát.

4. Poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov predkladajú koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia a Komisii bez zbytočného odkladu po ich dokončení a zverejňujú najneskôr tri mesiace po doručení každej správy z auditu podľa článku 37 ods. 4:

- a) správu, v ktorej sa uvádzajú výsledky posúdenia rizík podľa článku 34;
- b) konkrétne opatrenia na zmiernenie zavedené podľa článku 35 ods. 1;
- c) správu z auditu podľa článku 37 ods. 4;
- d) správu o plnení odporúčaní auditu podľa článku 37 ods. 6.
- e) v prípade potreby informácie o konzultáciách, ktoré poskytovateľ uskutočnil na podporu posudzovania rizík, a návrh opatrení na ich zmiernenie.

5. Ak sa poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača domnieva, že zverejnenie informácií podľa odseku 4 by mohlo viesť k sprístupneniu dôverných informácií uvedeného poskytovateľa alebo príjemcov služby, spôsobiť významné ohrozenie z hľadiska bezpečnosti jeho služby, ťažko narušiť verejnú bezpečnosť alebo poškodiť príjemcov, poskytovateľ môže takéto informácie z verejne dostupných správ odstrániť. V takom prípade poskytovateľ predloží koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia a Komisii úplné správy spolu s dôvodmi pre vypustenie informácií z týchto verejne dostupných správ.

Článok 43

Poplatky za dohľad

1. Za dohľad účtuje Komisia ročný poplatok poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov pri ich menovaní podľa článku 33.

2. Celková výška ročných poplatkov za dohľad pokrýva predpokladané náklady, ktoré vzniknú Komisii v súvislosti s jej úlohami dohľadu podľa tohto nariadenia, najmä náklady súvisiace s menovaním podľa článku 33, so zriadením, údržbou a prevádzkou databázy podľa článku 24 ods. 5 a so systémom na výmenu informácií podľa článku 85, so žiadosťami o vypracovanie stanoviska podľa článku 59, s podporou výboru podľa článku 62 a s úlohami dohľadu podľa článku 56 a kapitoly IV oddielu 4.

3. Poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov sa každoročne účtuje poplatok za dohľad za každú službu, za ktorú boli určené podľa článku 33.

Komisia prijme vykonávacie akty, ktorými stanoví výšku ročného poplatku za dohľad v súvislosti s každým poskytovateľom veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača. Komisia pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov uplatní metodiku stanovenú v delegovanom akte uvedenom v odseku 4 tohto článku a dodržiava zásady stanovené v odseku 5 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 88.

4. Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 87, ktorým stanoví podrobnú metodiku a postupy:

- a) určovania predpokladaných nákladov uvedených v odseku 2;
- b) určovania jednotlivých ročných poplatkov za dohľad uvedených v odseku 5 písm. b) a c);
- c) určovania maximálneho celkového limitu vymedzeného v odseku 5 písm. c); a
- d) podrobné opatrenia potrebné na uskutočnenie platieb.

Komisia pri prijímaní uvedených delegovaných aktov dodržiava zásady stanovené v odseku 5 tohto článku.

5. Na vykonávací akt uvedený v odseku 3 a delegovaný akt uvedený v odseku 4 sa vzťahujú tieto zásady:
- a) pri predbežnom výpočte celkovej výšky ročného poplatku za dohľad sa zohľadňujú náklady vzniknuté v predchádzajúcom roku;
  - b) ročný poplatok za dohľad je úmerný počtu priemerných mesačných aktívnych príjemcov poskytovateľa každej veľmi veľkej online platformy alebo každého veľmi veľkého internetového vyhľadávača v Únii určených podľa článku 33;
  - c) celková výška ročného poplatku za dohľad účtovaného danému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého vyhľadávača v žiadnom prípade nepresahuje 0,05 % jeho celosvetového čistého ročného príjmu v predchádzajúcom účtovnom období.
6. Jednotlivé ročné poplatky za dohľad účtované podľa odseku 1 tohto článku predstavujú vonkajšie pripísané príjmy podľa článku 21 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽⁴¹⁾.
7. Komisia každoročne predkladá Európskemu parlamentu a Rade správu o celkovej výške nákladov vzniknutých pri plnení úloh podľa tohto nariadenia a o celkovej výške jednotlivých ročných poplatkov za dohľad účtovaných v predchádzajúcom roku.

ODDIEL 6

Ostatné ustanovenia o povinnostiach náležitej starostlivosti

Článok 44

Normy

1. Komisia konzultuje s výborom a podporuje a presadzuje vypracovanie a vykonávanie dobrovoľných noriem stanovených príslušnými európskymi a medzinárodnými normalizačnými orgánmi aspoň pre:
- a) elektronické predkladanie oznámení podľa článku 16;
  - b) šablóny, návrh a procesné normy na komunikáciu s príjemcami služby používateľsky ústretovým spôsobom o obmedzeniach vyplývajúcich z obchodných podmienok a ich zmien;
  - c) elektronické predkladanie oznámení dôveryhodnými nahlasovateľmi podľa článku 22, a to aj prostredníctvom aplikačných programovacích rozhraní;
  - d) špecifické rozhrania vrátane aplikačných programovacích rozhraní na uľahčenie plnenia povinností stanovených v článkoch 39 a 40;
  - e) audit veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov podľa článku 37;
  - f) interoperabilitu archívov reklamy uvedených v článku 39 ods. 2;
  - g) prenos údajov medzi sprostredkovateľmi reklamy na podporu povinností týkajúcich sa transparentnosti podľa článku 26 písm. b), c) a d);
  - h) technické opatrenia, ktoré umožnia plnenie povinností súvisiacich s reklamou obsiahnutých v tomto nariadení vrátane povinností súvisiacich s výrazným označením reklám a komerčných oznámení uvedených v článku 26;

⁽⁴¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

- i) výber rozhraní a prezentácia informácií o hlavných parametroch rôznych typov odporúčacích systémov podľa článkov 27 a 38;
  - j) normy cielených opatrení na ochranu maloletých na internete.
2. Komisia podporuje aktualizáciu noriem vzhľadom na technologický vývoj a správanie dotknutých príjemcov služieb. Relevantné informácie o aktualizácii noriem musia byť verejne dostupné a ľahko prístupné.

Článok 45

Kódexy správania

1. S cieľom prispieť k riadnemu uplatňovaniu tohto nariadenia Komisia a výbor podporujú a uľahčujú vypracovanie dobrovoľných kódexov správania na úrovni Únie, pričom zohľadňujú najmä osobitné výzvy spojené s bojom proti rôznym druhom nezákonného obsahu a riešením systémových rizík podľa práva Únie, najmä s právnymi predpismi pre hospodársku súťaž a ochranu osobných údajov.
2. Ak sa vyskytne významné systémové riziko v zmysle článku 34 ods. 1, ktoré sa týka viacerých veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, Komisia môže podľa potreby vyzvať dotknutých poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem alebo dotknutých poskytovateľov veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, a ďalších poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem, veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, online platforiem a ďalších sprostredkovateľských služieb, ako aj relevantné príslušné orgány, organizácie občianskej spoločnosti a iné relevantné zainteresované strany, aby sa zapojili do vypracovania kódexov správania, v ktorých sa okrem iného stanovia záväzky prijať konkrétne opatrenia na zmiernenie rizík, ako aj rámec pravidelného podávania správ o všetkých prijatých opatreniach a ich výsledkoch.
3. Pri uplatňovaní odsekov 1 a 2 sa Komisia, výbor a prípadne iné orgány zamerajú na zabezpečenie toho, aby sa v kódexoch správania jasne stanovili ich konkrétne ciele, aby obsahovali kľúčové ukazovatele výkonnosti na meranie dosahovania týchto cieľov a aby sa v nich náležite zohľadnili potreby a záujmy všetkých zainteresovaných strán na úrovni Únie, a najmä občanov. Komisia a výbor sa tiež zamerajú na zabezpečenie toho, aby účastníci pravidelne podávali Komisii a svojim koordinátorom digitálnych služieb v mieste usadenia správy o všetkých prijatých opatreniach a ich výsledkoch meraných na základe kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ktoré obsahujú. Pri kľúčových ukazovateľoch výkonnosti a záväzkoch týkajúcich sa podávania správ sa zohľadňujú rozdiely vo veľkosti a kapacite jednotlivých účastníkov.
4. Komisia a výbor posúdia, či kódexy správania vyhovujú účelom uvedený v odsekoch 1 a 3, a dosahovanie ich cieľov pravidelne monitorujú a vyhodnocujú s ohľadom na kľúčové ukazovatele výkonnosti, ktoré by mohli obsahovať. Svoje závery zverejnia.

Komisia a výbor tiež podporujú a uľahčujú pravidelnú revíziu a úpravu kódexov správania.

V prípade systematického porušovania kódexov správania môžu Komisia a výbor vyzvať ich signatárov, aby vykonali potrebné opatrenia.

Článok 46

Kódex správania pre online reklamu

1. Komisia podporuje a uľahčuje vypracovanie dobrovoľných kódexov správania na úrovni Únie poskytovateľmi online platforiem a ďalšími relevantnými poskytovateľmi služieb, ako sú poskytovatelia sprostredkovateľských služieb online reklamy, inými subjektami zapojenými do hodnotového reťazca programatickej reklamy alebo organizáciami zastupujúcimi príjemcov služby a organizáciami občianskej spoločnosti alebo relevantnými orgánmi, s cieľom prispieť k väčšej transparentnosti pre subjekty v hodnotovom reťazci online reklamy nad rámec požiadaviek stanovených v článkoch 26 a 39.

2. Komisia sa usiluje zabezpečiť, aby boli kódexy správania zamerané na účinný prenos informácií pri plnom rešpektovaní práv a záujmov všetkých zúčastnených strán ako aj konkurenčného, transparentného a spravodlivého prostredia v oblasti online reklamy podľa práva Únie a vnútroštátneho práva, najmä podľa právnych predpisov pre hospodársku súťaž a ochranu súkromia a osobných údajov. Komisia sa usiluje zabezpečiť, aby sa kódexy správania vzťahovali aspoň na:

- a) prenos informácií, ktoré majú k dispozícii poskytovatelia sprostredkovateľských služieb online reklamy, príjmom služby týkajúci sa požiadaviek stanovených v článku 26 ods. 1 písm. b), c) a d);
- b) prenos informácií, ktoré majú k dispozícii poskytovatelia sprostredkovateľských služieb online reklamy, do archívov podľa článku 39;
- c) zmysluplné informácie o speňažení údajov.

3. Komisia podporí vypracovanie kódexov správania do 18. februára 2025 a ich uplatňovanie do 18. augusta 2025.

4. Všetky subjekty v hodnotovom reťazci online reklamy uvedenom v odseku 1 Komisia podporí, aby prijali záväzky uvedené v kódexoch správania a dodržiavali ich.

Článok 47

Kódex správania pre prístup

1. Komisia podporuje a uľahčuje vypracovanie kódexov správania na úrovni Únie za účasti poskytovateľov online platforiem a ďalších relevantných poskytovateľov služieb, organizácií zastupujúcich príjemcov služieb a organizácií občianskej spoločnosti alebo relevantných orgánov, s cieľom podporiť plnú a účinnú rovnocennú účasť zlepšením prístupu k online službám, ktorých prvotná koncepcia alebo následná úprava riešia osobitné potreby osôb so zdravotným postihnutím.

2. Cieľom Komisie je zabezpečiť, aby kódexy správania sledovali cieľ zabezpečiť, aby boli uvedené služby prístupné, v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom, aby sa na maximum zvýšilo ich predvídateľné využívanie osobami so zdravotným postihnutím. Komisia sa usiluje zabezpečiť, aby sa kódexy správania zameriavali aspoň na tieto ciele:

- a) taká koncepcia a úprava služieb, aby boli prístupné osobám so zdravotným postihnutím a tieto ich mohli vnímať, ovládať, rozumieť im a spoľahnúť sa na ne;
- b) vysvetlenie toho, ako služby spĺňajú príslušné požiadavky na prístupnosť, a sprístupňovanie týchto informácií verejnosti spôsobom prístupným pre osoby so zdravotným postihnutím;
- c) sprístupňovanie informácií, formulárov a opatrení poskytovaných podľa tohto nariadenia tak, aby ich bolo možné ľahko vyhľadať, pochopiť a boli prístupné osobám so zdravotným postihnutím.

3. Komisia podporí vypracovanie kódexov správania do 18. februára 2025 a ich uplatňovanie do 18. augusta 2025.

Článok 48

Krízové protokoly

1. Výbor môže odporučiť, aby Komisia podľa odsekov 2, 3 a 4 iniciovala vypracovanie dobrovoľných krízových protokolov na riešenie krízových situácií. Uvedené situácie sa prísne obmedzia na mimoriadne okolnosti ovplyvňujúce verejnú bezpečnosť alebo verejné zdravie.

2. Komisia podporuje a uľahčuje, aby sa poskytovatelia veľmi veľkých online platforiem, veľmi veľkých internetových vyhľadávačov a prípadne aj poskytovatelia iných online platforiem alebo iných internetových vyhľadávačov zapojili do vypracovania, testovania a uplatňovania týchto krízových protokolov. Cieľom Komisie je zabezpečiť, aby tieto krízové protokoly zahŕňali jedno alebo viaceré z týchto opatrení:

- a) neprehliadnuteľné zobrazovanie informácií o krízovej situácii poskytovaných orgánmi členských štátov, na úrovni Únie alebo inými relevantnými spoľahlivými orgánmi podľa okolností krízy;
- b) zabezpečenie toho, aby poskytovateľ sprostredkovateľských služieb určil konkrétne kontaktné miesto pre krízové riadenie; podľa potreby to môže byť elektronické kontaktné miesto uvedené v článku 11 alebo v prípade poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov pracovník zodpovedný za súlad s predpismi uvedený v článku 41;
- c) prípadná úprava zdrojov určených na dosahovanie súladu s predpismi stanovených v článkoch 16, 20, 22, 23 a 35 potrebám, ktoré vznikli v dôsledku krízovej situácie.

3. Do vypracovania, testovania a dohľadu nad uplatňovaním krízových protokolov Komisia podľa potreby zapojí orgány členských štátov a môže zapojiť aj orgány, úrady a agentúry Únie. Ak je to potrebné a vhodné, môže do vypracovania krízových protokolov zapojiť aj organizácie občianskej spoločnosti alebo iné relevantné organizácie.

4. Komisia sa zameria na zabezpečenie toho, aby sa v krízových protokoloch jasne stanovili všetky tieto prvky:

- a) konkrétne parametre na určenie osobitnej mimoriadnej situácie, ktorú krízový protokol má riešiť, a ciele, ktoré sleduje;
- b) úloha každého zúčastneného a opatrenia, ktoré majú zaviesť na prípravu a po aktivácii krízového protokolu;
- c) jasný postup na určenie toho, kedy sa má krízový protokol aktivovať;
- d) jasný postup na určenie obdobia, počas ktorého sa majú vykonávať opatrenia prijaté po aktivácii krízového protokolu a ktorý sa prísne obmedzuje na to, čo je nevyhnutné na riešenie príslušných osobitných mimoriadnych okolností;
- e) záruky riešenia akýchkoľvek negatívnych účinkov na výkon základných práv zakotvených v charte, najmä slobody prejavu, práva na informácie a práva na nediskrimináciu;
- f) postup verejného informovania o všetkých prijatých opatreniach, ich trvaní a výsledkoch po skončení krízovej situácie.

5. Ak sa Komisia domnieva, že krízový protokol účinne nerieši krízovú situáciu alebo nezaručuje uplatňovanie základných práv uvedených v odseku 4 písm. e), požiada zúčastnených, aby krízový protokol prepracovali, a to aj tak, že prijímú dodatočné opatrenia.

KAPITOLA IV

VYKONÁVANIE, SPOLUPRÁCA, SANKCIE A PRESADZOVANIE

ODDIEL 1

Príslušné orgány a vnútroštátni koordinátori digitálnych služieb

Článok 49

Príslušné orgány a koordinátori digitálnych služieb

1. Členské štáty určia jeden alebo viac príslušných orgánov zodpovedných za dohľad nad poskytovateľmi sprostredkovateľských služieb a uplatňovanie a presadzovanie tohto nariadenia (ďalej len „príslušné orgány“).

2. Za svojho koordinátora digitálnych služieb určí každý členský štát jeden z príslušných orgánov. Koordinátor digitálnych služieb je zodpovedný za všetky záležitosti týkajúce sa dohľadu a presadzovania tohto nariadenia v danom členskom štáte, pokiaľ dotknutý členský štát nevyhradil niektoré konkrétne úlohy alebo segment iným príslušným orgánom. Koordinátor digitálnych služieb je v každom prípade zodpovedný za zabezpečenie koordinácie týchto záležitostí na vnútroštátnej úrovni a za prínos k účinnému a konzistentnému dohľadu a presadzovaniu tohto nariadenia v celej únii.

Na tento účel koordinátori digitálnych služieb spolupracujú navzájom, s ostatnými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, výborom a Komisiou bez toho, aby bola dotknutá možnosť členských štátov zabezpečiť mechanizmy spolupráce a pravidelnú výmenu názorov medzi koordinátorom digitálnych služieb a inými vnútroštátnymi orgánmi, ak je to relevantné pre plnenie ich príslušných úloh.

Ak členský štát okrem koordinátora digitálnych služieb určí jeden alebo viac príslušných orgánov, zabezpečí, aby boli príslušné úlohy týchto orgánov a koordinátora digitálnych služieb jasne vymedzené a aby pri plnení svojich úloh úzko a účinne spolupracovali.

3. Členské štáty určia koordinátora digitálnych služieb do 17. februára 2024.

Členské štáty zverejnia a Komisii a výboru oznámia názov svojho príslušného orgánu určeného za koordinátora digitálnych služieb a informácie o tom, ako ho možno kontaktovať. Dotknutý členský štát oznámi Komisii aj výboru názvy ostatných príslušných orgánov uvedených v odseku 2, ako aj ich príslušné úlohy.

4. Ustanovenia vzťahujúce sa na koordinátorov digitálnych služieb stanovené v článkoch 50, 51 a 56 sa vzťahujú aj na všetky ostatné príslušné orgány, ktoré členské štáty určia podľa odseku 1 tohto článku.

Článok 50

Požiadavky na koordinátorov digitálnych služieb

1. Členské štáty zabezpečia, aby ich koordinátori digitálnych služieb vykonávali svoje úlohy podľa tohto nariadenia neustranne, transparentne a načas. Členské štáty zabezpečia, aby ich koordinátori digitálnych služieb mali všetky potrebné zdroje na výkon svojich úloh vrátane dostatočných technických, finančných a ľudských zdrojov na výkon primeraného dohľadu nad všetkými poskytovateľmi sprostredkovateľských služieb, ktorí patria do ich právomoci. V záujme nezávislosti koordinátora digitálnych služieb každý členský štát zabezpečí, aby jeho koordinátor digitálnych služieb mal pri správe svojho rozpočtu dostatočnú autonómiu v rámci limitov celkového rozpočtu.

2. Pri plnení svojich úloh a výkone svojich právomocí podľa tohto nariadenia konajú koordinátori digitálnych služieb úplne nezávisle. Nesmú podliehať žiadnemu vonkajšiemu vplyvu, či už priamemu alebo nepriamemu, a nesmú žiadať ani prijímať pokyny od žiadneho iného verejného orgánu ani od žiadneho súkromného subjektu.

3. Odsekom 2 tohto článku nie sú dotknuté úlohy koordinátorov digitálnych služieb v rámci systému dohľadu a presadzovania stanoveného v tomto nariadení ani spolupráca s inými príslušnými orgánmi podľa článku 49 ods. 2. Odsek 2 tohto článku nebráni výkonu súdneho preskúmania a nie sú ním dotknuté ani primerané požiadavky na zodpovednosť v súvislosti so všeobecnou činnosťou koordinátorov digitálnych služieb, ako sú finančné výdavky alebo informovanie národných parlamentov, za predpokladu, že uvedené požiadavky neohrozia dosahovanie cieľov tohto nariadenia.

Článok 51

Právomoci koordinátorov digitálnych služieb

1. Ak je to potrebné na vykonávanie ich úloh podľa tohto nariadenia, majú koordinátori digitálnych služieb vo vzťahu ku konaniu poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ktorí patria do právomoci ich členského štátu, tieto vyšetrovacie právomoci:

- a) právomoc požadovať od týchto poskytovateľov, ako aj od akýchkoľvek iných osôb konajúcich na účely súvisiace s ich obchodnou, podnikateľskou, remeselnou alebo profesijnou činnosťou, o ktorých možno primerane predpokladať, že sú informovaní o podozrení z porušenia tohto nariadenia, vrátane organizácií vykonávajúcich audity uvedené v článku 37 a článku 75 ods. 2, aby takéto informácie poskytlí bez zbytočného odkladu;
- b) právomoc vykonávať kontroly v akýchkoľvek priestoroch, ktoré títo poskytovatelia alebo tieto osoby používajú na účely súvisiace s svojou obchodnou, podnikateľskou, remeselnou alebo profesijnou činnosťou, alebo o to požiadať justičný orgán vo svojom členskom štáte alebo iné orgány verejnej moci, a to s cieľom preskúmať, zadržať, vyhotoviť alebo získať kópie informácií v súvislosti s podozrenia z porušenia v akejkoľvek forme bez ohľadu na pamäťové médium;
- c) právomoc požiadať ktoréhokoľvek zamestnanca alebo zástupcu týchto poskytovateľov alebo týchto osôb, aby poskytlí vysvetlenia v súvislosti s akýmikoľvek informáciami týkajúcimi sa podozrenia z porušenia predpisov, a s ich súhlasom zaznamenať odpovede akýmikoľvek technickými prostriedkami.

2. Ak je to potrebné na vykonávanie ich úloh podľa tohto nariadenia, majú koordinátori digitálnych služieb vo vzťahu ku konaniu poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ktorí patria do právomoci ich členského štátu, tieto právomoci v oblasti presadzovania práva:

- a) právomoc akceptovať záväzky, ktoré títo poskytovatelia ponúkajú v súvislosti s dodržovaním tohto nariadenia, a stanoviť, aby boli tieto záväzky záväzné;
- b) právomoc nariadiť ukončenie porušovania právnych predpisov a prípadne uložiť nápravné opatrenia primerané porušovaniu a potrebné na účinné ukončenie porušovania právnych predpisov alebo o to požiadať justičný orgán vo svojom členskom štáte;
- c) právomoc ukladať pokuty podľa článku 52 za nedodržanie tohto nariadenia vrátane akýchkoľvek vyšetrovacích príkazov vydaných podľa odseku 1 tohto článku alebo o to požiadať justičný orgán vo svojom členskom štáte;
- d) právomoc ukladať pravidelné penále podľa článku 52 alebo o to požiadať justičný orgán vo svojom členskom štáte, aby sa zabezpečilo ukončenie porušovania v súlade s príkazom vydaným podľa písmena b) tohto pododseku, alebo za nesplnenie ktoréhokoľvek z vyšetrovacích príkazov vydaných podľa odseku 1 tohto článku;
- e) právomoc prijímať primerané predbežné opatrenia alebo požiadať príslušný justičný orgán, aby tak urobil s cieľom vyvarovať sa rizika vážnej ujmy.

Pokiaľ ide o písmená c) a d) prvého pododseku, majú koordinátori digitálnych služieb právomoci v oblasti presadzovania práva stanovené v týchto písmenách aj vo vzťahu k ďalším osobám uvedeným v odseku 1, a to za nedodržanie ktoréhokoľvek z príkazov, ktoré im boli vydané podľa uvedeného odseku. Tieto právomoci presadzovania práva vykonávajú len vtedy, ak uvedeným ďalším osobám včas poskytnú všetky relevantné informácie týkajúce sa takýchto príkazov, a to aj informácie o príslušnej lehote, pokutách alebo pravidelné penále, ktoré možno uložiť za nedodržanie predpisov, ako aj o prostriedkoch nápravy.

3. Ak je to potrebné na vykonávanie ich úloh podľa tohto nariadenia, majú tiež koordinátori digitálnych služieb vo vzťahu k poskytovateľom sprostredkovateľských služieb, ktorí patria do právomoci ich členského štátu, v prípade, že sa na ukončenie porušovania právnych predpisov vyčerpali všetky ostatné právomoci podľa tohto článku a porušovanie nebolo napravené alebo pokračuje a spôsobuje vážnu ujmu, ktorej sa nemožno vyhnúť výkonom iných právomocí dostupných v rámci práva Únie alebo vnútroštátneho práva, právomoc prijať tieto opatrenia:

- a) požadovať od riadiaceho orgánu týchto poskytovateľov bez zbytočného odkladu, aby v primeranej lehote preskúmal situáciu a prijal a predložil akčný plán, v ktorom stanoví opatrenia potrebné na ukončenie porušovania právnych predpisov, zabezpečil, aby poskytovateľ tieto opatrenia prijal, a informoval o prijatých opatreniach;
- b) ak sa koordinátor digitálnych služieb domnieva, že poskytovateľ sprostredkovateľských služieb dostatočne nespĺnil požiadavky uvedené v písmene a), že porušenie nebolo napravené alebo pokračuje a spôsobuje vážnu ujmu a že uvedené porušenie predstavuje trestný čin ohrozujúci život alebo bezpečnosť osôb, požiadava príslušný justičný orgán svojho členského štátu, aby nariadil dočasné obmedzenie prístupu príjemcov k službe, ktorej sa porušenie týka, alebo len ak to nie je technicky možné, k online rozhraniu poskytovateľa sprostredkovateľských služieb, na ktorom k porušeniu došlo.

Okrem prípadov, v ktorých koná na žiadosť Komisie uvedenú v článku 82, koordinátor digitálnych služieb pred predložením žiadosti uvedenej v prvom pododseku písm. b) tohto odseku vyzve zainteresované strany, aby v lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako dva týždne, predložili písomné pripomienky, pričom opíše opatrenia, ktoré má v úmysle požadovať, a uvedie ich plánovaného adresáta alebo adresátov. Poskytovateľ sprostredkovateľských služieb, plánovaný adresát alebo adresáti a akákoľvek iná tretia strana, ktorá preukáže oprávnený záujem, majú právo zúčastniť sa na konaní pred príslušným justičným orgánom. Každé nariadené opatrenie musí byť primerané povahe, závažnosti, opakovanie výskytu a trvaniu porušenia bez toho, aby zbytočne obmedzovalo prístup príjemcov dotknutej služby k zákonným informáciám.

Obmedzenie prístupu je ohraničené na obdobie štyroch týždňov, pričom príslušný justičný orgán môže vo svojom príkaze umožniť koordinátorovi digitálnych služieb predĺžiť túto lehotu o ďalšie obdobia rovnakej dĺžky s výhradou maximálneho počtu predĺžení stanoveného týmto justičným orgánom. Koordinátor digitálnych služieb predĺži lehotu, len ak sa domnieva, že vzhľadom na práva a záujmy všetkých strán dotknutých týmto obmedzením a všetky relevantné okolnosti vrátane akýchkoľvek informácií, ktoré mu poskytovateľ sprostredkovateľských služieb, adresát alebo adresáti a akákoľvek iná tretia strana, ktorá preukázala oprávnený záujem, môžu poskytnúť, boli splnené obe tieto podmienky:

- a) poskytovateľ sprostredkovateľských služieb neprijal potrebné opatrenia na ukončenie porušovania právnych predpisov;
- b) dočasné obmedzenie neprímerane neobmedzuje prístup príjemcov služby k zákonným informáciám vzhľadom na počet dotknutých príjemcov a existenciu primeraných a ľahko dostupných iných možností.

Ak sa koordinátor digitálnych služieb domnieva, že podmienky stanovené v treťom pododseku písmenách a) a b) boli splnené, ale už nemôže predĺžiť lehotu podľa tretieho pododseku, predloží príslušnému justičnému orgánu novú žiadosť uvedenú v prvom pododseku písm. b).

4. Právomocami uvedenými v odsekoch 1, 2 a 3 nie je dotknutý oddiel 3.
5. Opatrenia, ktoré prijali koordinátori digitálnych služieb pri výkone svojich právomocí uvedených v odsekoch 1, 2 a 3, musia byť účinné, odrádzajúce a primerané, najmä vzhľadom na povahu, závažnosť, opakovanie výskytu a trvanie porušenia alebo údajného porušenia právnych predpisov, na ktoré sa tieto opatrenia vzťahujú, a prípadne na ekonomickú, technickú a prevádzkovú kapacitu dotknutého poskytovateľa sprostredkovateľských služieb.
6. Členské štáty stanovujú osobitné podmienky a postupy pre výkon právomocí podľa odsekov 1, 2 a 3 a zabezpečia, aby každý výkon týchto právomocí podliehal primeraným zárukám stanoveným v príslušných vnútroštátnych právnych predpisoch v súlade s chartou a všeobecnými zásadami práva Únie. Uvedené opatrenia sa najmä prijímajú výlučne podľa práva na rešpektovanie súkromného života a práva na obhajobu vrátane práva na vypočutie a na prístup k spisu, s výhradou práva na účinný súdny prostriedok nápravy pre všetky dotknuté strany.

Článok 52

Sankcie

1. Členské štáty stanovujú pravidlá sankcií za porušenie tohto nariadenia poskytovateľmi sprostredkovateľských služieb, ktorí patria do ich právomocí, a prijímajú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie ich vykonávania podľa článku 51.
2. Sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty o týchto pravidlách a opatreniach informujú Komisiu a bezodkladne jej oznámia každú nasledujúcu zmenu, ktorá ich ovplyvní.
3. Členské štáty zabezpečia, aby maximálna výška pokút, ktoré môžu byť uložené za nedodržanie povinnosti stanovenej v tomto nariadení, bola 6 % ročného svetového obratu dotknutého poskytovateľa sprostredkovateľských služieb za predchádzajúce účtovné obdobie. Členské štáty zabezpečia, aby maximálna výška pokút, ktoré možno uložiť za poskytnutie nesprávnych, neúplných alebo zavádzajúcich informácií, neposkytnutie odpovede alebo neopravenie nesprávnych, neúplných alebo zavádzajúcich informácií a nepodrobenie sa kontrole, bola 1 % ročného príjmu alebo svetového obratu dotknutého poskytovateľa sprostredkovateľských služieb alebo osoby za predchádzajúce účtovné obdobie.
4. Členské štáty zabezpečia, aby maximálna výška pravidelného penále bola 5 % priemerného denného svetového obratu alebo príjmu dotknutého poskytovateľa sprostredkovateľských služieb za predchádzajúce účtovné obdobie vypočítaného od dátumu uvedeného v príslušnom rozhodnutí.

Článok 53

Právo podať sťažnosť

Príjemca služieb a akýkoľvek subjekt, organizácia alebo združenie, ako aj subjekty, organizácie alebo združenia poverené výkonom práv udelených týmto nariadením v ich mene majú nezávisle od poverenia príjemcu právo podať koordinátorovi digitálnych služieb členského štátu, v ktorom má príjemca služby pobyt alebo je usadený, sťažnosť proti poskytovateľom sprostredkovateľských služieb a namietat v nej porušenie tohto nariadenia. Koordinátor digitálnych služieb sťažnosť posúdi a v prípade potreby ju postúpi koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia, a to prípadne spolu so stanoviskom. Ak sťažnosť patrí do zodpovednosti iného príslušného orgánu v jeho členskom štáte, koordinátor digitálnych služieb, ktorému bola sťažnosť doručená, ju postúpi tomuto orgánu. Počas tohto konania majú obaja účastníci právo byť vypočutí a dostať primerané informácie o stave riešenia sťažnosti podľa vnútroštátneho práva.

Článok 54

Náhrada

Podľa príslušných právnych predpisov Únie a vnútroštátnych právnych predpisov majú príjemcovia služieb právo žiadať od poskytovateľov sprostredkovateľských služieb náhradu v súvislosti s akoukoľvek škodou alebo stratou, ktorú utrpeli v dôsledku toho, že títo poskytovatelia sprostredkovateľských služieb porušili povinnosti podľa tohto nariadenia.

Článok 55

Správa o činnosti

1. Koordinátori digitálnych služieb vypracúvajú výročné správy o činnosti podľa tohto nariadenia, v ktorých uvedú aj počet sťažností doručených podľa článku 53 a prehľad následných opatrení. Koordinátori digitálnych služieb zverejňujú výročné správy v strojovo čitateľnom formáte v súlade s platnými pravidlami o dôvernosti informácií podľa článku 84, a dávajú ich na vedomie Komisii a výboru.
2. Výročná správa musí obsahovať aj tieto informácie:
  - a) počet a predmet príkazov konať proti nezákonnému obsahu a príkazov na poskytnutie informácií vydaných podľa článkov 9 a 10 ktorýmkoľvek vnútroštátnym justičným alebo správny orgánom členského štátu dotknutého koordinátora digitálnych služieb;
  - b) spôsob vykonania týchto príkazov oznámených koordinátorovi digitálnych služieb podľa článkov 9 a 10.
3. Ak členský štát podľa článku 49 určil niekoľko príslušných orgánov, zabezpečí, aby koordinátor digitálnych služieb vypracoval jednu správu o činnosti všetkých príslušných orgánov a aby koordinátor digitálnych služieb od ostatných dotknutých príslušných orgánov dostal všetky relevantné informácie a podporu potrebnú na tento účel.

ODDIEL 2

Právomoci, koordinované vyšetrenie a mechanizmy konzistentnosti

Článok 56

Právomoci

1. Výlučnú právomoc vykonávať dohľad nad dodržiavaním tohto nariadenia a presadzovať ho s výnimkou právomocí stanovených v odsekoch 2, 3 a 4 má členský štát, v ktorom je usadený poskytovateľ sprostredkovateľských služieb.
2. Komisia má výlučné právomoci vykonávať dohľad nad dodržiavaním kapitoly III oddielu 5 a presadzovať jej dodržiavanie.
3. Komisia má voči poskytovateľom veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých vyhľadávačov právomoci vykonávať dohľad nad dodržiavaním tohto nariadenia, ktoré nie sú stanovené v kapitole III oddiele 5 tohto nariadenia, a presadzovať jeho dodržiavanie.
4. Ak Komisia nezačala konanie vo veci toho istého porušenia, členský štát, v ktorom sa nachádza hlavná prevádzka poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, má vo vzťahu k uvedeným poskytovateľom právomoci vykonávať dohľad nad povinnosťami podľa tohto nariadenia, ktoré nie sú stanovené v kapitole III oddiele 5, a presadzovať ich dodržiavanie.
5. Pri výkone dohľadu nad ustanoveniami tohto nariadenia a pri presadzovaní ich dodržiavania členské štáty a Komisia úzko spolupracujú.

6. Ak poskytovateľ sprostredkovateľských služieb nemá v Únii prevádzku, členský štát pobytu alebo usadenia jeho právneho zástupcu alebo Komisia majú podľa potreby v súlade s odsekmi 1 a 4 tohto článku právomoc vykonávať dohľad nad príslušnými povinnosťami podľa tohto nariadenia a presadzovať ich dodržiavanie.

7. Ak poskytovateľ sprostredkovateľských služieb nevymenuje právneho zástupcu podľa článku 13, uvedené právomoci podľa tohto článku majú všetky členské štáty a v prípade poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača má právomoc vykonávať dohľad a presadzovať dodržiavanie Komisia.

Ak koordinátor digitálnych služieb mieni vykonávať právomoci podľa tohto odseku, oznámi to všetkým ostatným koordinátorom digitálnych služieb a Komisii a zabezpečí, aby sa dodržiavali príslušné záruky stanovené v charte, najmä s cieľom predísť tomu, aby sa rovnaký skutok porušenia povinností stanovených v tomto nariadení sankcionoval viackrát. Ak má Komisia v úmysle vykonávať svoje právomoci podľa tohto odseku, oznámi uvedený zámer všetkým ostatným koordinátorom digitálnych služieb. Po oznámení podľa tohto odseku ostatné členské štáty nezačnú konanie v súvislosti s tým istým porušením, aké sa uvádza v oznámení.

Článok 57

Vzájomná pomoc

1. V záujme konzistentného a účinného uplatňovania tohto nariadenia koordinátori digitálnych služieb a Komisia úzko spolupracujú a navzájom si poskytujú pomoc. Vzájomná pomoc zahŕňa najmä výmenu informácií podľa tohto článku a povinnosť koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia informovať všetkých koordinátorov digitálnych služieb v mieste určenia, výbor a Komisiu o začatí vyšetrovania v súvislosti s konkrétnym poskytovateľom sprostredkovateľských služieb a zámere prijať konečné rozhodnutie vrátane jeho posúdenia.

2. Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia môže na účely vyšetrovania požiadať iných koordinátorov digitálnych služieb, aby poskytli konkrétne informácie, ktoré majú k dispozícii o konkrétnom poskytovateľovi sprostredkovateľských služieb, alebo aby uplatnili svoje vyšetrovacie právomoci uvedené v článku 51 ods. 1, pokiaľ ide o konkrétne informácie na území ich členského štátu. Koordinátor digitálnych služieb, ktorému je žiadosť doručená, môže v prípade potreby zapojiť ďalšie príslušné orgány alebo iné orgány verejnej moci dotknutého členského štátu.

3. Koordinátor digitálnych služieb, ktorému je doručená žiadosť podľa odseku 2, takejto žiadosti vyhovie bez zbytočného odkladu a najneskôr do dvoch mesiacov od jej doručenia informuje koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia o prijatých opatreniach, pokiaľ:

- a) rozsah alebo predmet žiadosti nie je vzhľadom na účely vyšetrovania dostatočne špecifikovaný, odôvodnený alebo primeraný; alebo
- b) ani dožiadaný koordinátor digitálnych služieb, ani ďalší príslušný orgán alebo iný verejný orgán v danom členskom štáte nemá požadované informácie ani nemôže mať prístup k nim; alebo
- c) žiadosti nie je možné vyhovieť bez porušenia práva Únie alebo vnútroštátneho práva.

Koordinátor digitálnych služieb, ktorému bola žiadosť doručená, odôvodní svoje zamietnutie preložením odôvodnenej odpovede v lehote stanovenej v prvom pododseku.

Článok 58

Cezhraničná spolupráca medzi koordinátormi digitálnych služieb

1. Ak Komisia nezačala vyšetrovanie toho istého údajného porušenia, pričom koordinátor digitálnych služieb v mieste určenia má dôvodné podozrenie, že poskytovateľ sprostredkovateľskej služby porušil toto nariadenie spôsobom, ktorý má negatívny vplyv na príjemcov služby v členskom štáte uvedeného koordinátora digitálnych služieb, môže požadovať, aby koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia vec posúdil a aby prijal potrebné opatrenia na vyšetrenie a presadenie práva a zaistenie súladu s týmto nariadením.

2. Ak Komisia nezačala vyšetrowanie toho istého údajného porušenia a na žiadosť aspoň troch koordinátorov digitálnych služieb v mieste určenia, ktorí majú dôvodné podozrenie, že konkrétny poskytovateľ sprostredkovateľských služieb porušil predpisy spôsobom, ktorý má negatívny vplyv na príjemcov služby v ich členskom štáte, výbor môže požiadať koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia, aby vec posúdil a prijal potrebné opatrenia na vyšetrenie a presadenie práva a zaistenie súladu s týmto nariadením.

3. Žiadosť podľa odseku 1 alebo 2 musí byť riadne odôvodnená a musí sa v nej uvádzať aspoň:

- a) kontaktné miesto dotknutého poskytovateľa sprostredkovateľských služieb, ako sa stanovuje v článku 11;
- b) opis relevantných skutočností, dotknuté ustanovenia tohto nariadenia a dôvody, prečo má koordinátor digitálnych služieb, ktorý zaslal žiadosť, alebo výbor podozrenie, že poskytovateľ porušil toto nariadenie, vrátane opisu negatívneho vplyvu údajného porušenia;
- c) akékoľvek ďalšie informácie, ktoré koordinátor digitálnych služieb, ktorý zaslal žiadosť, alebo výbor považujú za relevantné, v prípade potreby vrátane informácií zhromaždených z vlastnej iniciatívy alebo návrhov na prijatie konkrétnych opatrení na vyšetrenie a presadenie práva, medzi nimi aj predbežných opatrení.

4. Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia zohľadní žiadosť podľa odsekov 1 alebo 2 tohto článku v čo najväčšej miere. Ak sa domnieva, že nemá dostatočné informácie na to, aby na základe žiadosti mohol konať, a má dôvody domnievať sa, že koordinátor digitálnych služieb, ktorý žiadosť zaslal, alebo výbor by mohli poskytnúť dodatočné informácie, môže koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia buď požiadať o takéto informácie podľa článku 57, alebo začať spoločné vyšetrowanie v súlade s článkom 60 ods. 1, ktorého sa zúčastní aspoň žiadajúci koordinátor digitálnych služieb. Lehota stanovená v odseku 5 tohto článku prestáva plynúť, až kým sa neposkytnú dodatočné informácie alebo kým neodmietne pozvanie na účasť na spoločnom vyšetrowaní.

5. Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia bez zbytočného odkladu a v každom prípade najneskôr do dvoch mesiacov od doručenia žiadosti podľa odseku 1 alebo 2 dá koordinátorovi digitálnych služieb, ktorý žiadosť zaslal, a výboru na vedomie posúdenie podozrenia z porušenia a vysvetlenie všetkých opatrení na vyšetrenie alebo presadenie práva prijatých alebo plánovaných v tejto súvislosti na zabezpečenie súladu s týmto nariadením.

Článok 59

Postúpenie Komisii

1. Ak výbor nedostane oznámenie v lehote stanovenej v článku 58 ods. 5, ak výbor nesúhlasí s posúdením alebo opatreniami prijatými alebo plánovanými podľa článku 58 ods. 5, alebo v prípadoch uvedených v článku 60 ods. 3, môže záležitosť postúpiť Komisii, pričom poskytne všetky relevantné informácie. Súčasťou týchto informácií musí byť aspoň žiadosť alebo odporúčanie zaslané koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia, posúdenie koordinátora digitálnych služieb, dôvody nesúhlasu a všetky dodatočné informácie na doplnenie postúpenia.

2. Po porade s koordinátorom digitálnych služieb v mieste usadenia Komisia posúdi vec do dvoch mesiacov od jej postúpenia podľa odseku 1.

3. Ak sa Komisia podľa odseku 2 tohto článku domnieva, že posúdenie alebo opatrenia na vyšetrenie alebo presadenie práva prijaté alebo plánované podľa článku 58 ods. 5 nie sú dostatočné na zaistenie účinného presadenia alebo inak zlučiteľné s týmto nariadením, informuje o svojom stanovisku koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia a výbor a koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia požiada, aby vec preskúmal.

Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia prijme potrebné opatrenia na vyšetrovanie alebo presadenie práva s cieľom zabezpečiť súlad s týmto nariadením, pričom v čo najväčšej miere zohľadní stanoviská a žiadosť o preskúmanie zo strany Komisie. Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia informuje Komisiu, ako aj žiadajúceho koordinátora digitálnych služieb alebo výbor, ktorý prijal opatrenia podľa článku 58 ods. 1 alebo 2, o opatreniach prijatých do dvoch mesiacov od uvedenej žiadosti o preskúmanie.

Článok 60

Spoločné vyšetrowanie

1. Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia môže začať a viesť spoločné vyšetrowanie za účasti jedného alebo viacerých dotknutých koordinátorov digitálnych služieb:
  - a) z vlastnej iniciatívy na vyšetrovanie údajného porušenie tohto nariadenia zo strany daného poskytovateľa sprostredkovateľských služieb vo viacerých členských štátoch za účasti dotknutých koordinátorov digitálnych služieb; alebo
  - b) na odporúčanie výboru, ktorý koná na žiadosť aspoň troch koordinátorov digitálnych služieb, pričom na základe odôvodneného podozrenia tvrdí, že sa konkrétny poskytovateľ sprostredkovateľských služieb dopustil porušenia predpisov, ktoré má vplyv na príjemcov služby v ich členských štátoch.
2. Ktorýkoľvek koordinátor digitálnych služieb, ktorý preukáže oprávnený záujem zúčastniť sa na spoločnom vyšetrowaní podľa odseku 1, môže o to požiadať. Spoločné vyšetrowanie sa ukončí do troch mesiacov od jeho začatia, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak.

Koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia oznámi všetkým koordinátorom digitálnych služieb, Komisii a výboru svoje predbežné stanovisko k údajnému porušeniu najneskôr jeden mesiac po uplynutí lehoty uvedenej v prvom pododseku. V predbežnom stanovisku sa zohľadnia názory všetkých ostatných koordinátorov digitálnych služieb, ktorí sa zúčastnili na spoločnom vyšetrowaní. V prípade potreby sa v tomto predbežnom stanovisku uvedú aj plánované opatrenia na presadenie práva.

3. Výbor môže vec postúpiť Komisii podľa článku 59, ak:
  - a) koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia neposkytol svoje predbežné stanovisko v lehote stanovenej v odseku 2;
  - b) výbor zásadne nesúhlasí s predbežným stanoviskom, ktoré poskytol koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia; alebo
  - c) koordinátor digitálnych služieb v mieste usadenia urýchlene nezačal spoločné vyšetrowanie na základe odporúčania výboru podľa odseku 1 písm. b).
4. Pri výkone spoločného vyšetrowania koordinátori digitálnych služieb navzájom úzko a v dobrej viere spolupracujú, pričom podľa potreby zohľadňujú informácie koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia a odporúčanie výboru. Koordinátori digitálnych služieb v mieste určenia, ktorí sa zúčastňujú spoločného vyšetrowania, sú na žiadosť koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia alebo po porade s ním oprávnení vykonávať svoje vyšetrovacie právomoci uvedené v článku 51 ods. 1 vo vzťahu k poskytovateľom sprostredkovateľských služieb, ktorých sa údajné porušenie týka, pokiaľ ide o informácie a priestory nachádzajúce sa na ich území.

ODDIEL 3

Európsky výbor pre digitálne služby

Článok 61

Európsky výbor pre digitálne služby

1. Zriaďuje sa nezávislá poradná skupina koordinátorov digitálnych služieb pre dohľad nad poskytovateľmi sprostredkovateľských služieb s názvom Európsky výbor pre digitálne služby (ďalej len „výbor“).
2. Výbor poskytuje koordinátorom digitálnych služieb a Komisii poradenstvo podľa tohto nariadenia s cieľom dosiahnuť tieto ciele:
  - a) prispievať ku konzistentnému uplatňovaniu tohto nariadenia a účinnej spolupráci koordinátorov digitálnych služieb a Komisie vo veciach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;
  - b) koordinovať usmernenia a analýzu Komisie, koordinátorov digitálnych služieb a iných príslušných orgánov v súvislosti s nastupujúcimi problémami na celom vnútornom trhu vo veciach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a prispievať k tomuto usmerňovaniu a analýzam;
  - c) pomáhať koordinátorom digitálnych služieb a Komisii pri dohľade nad veľmi veľkými online platformami.

Článok 62

Zloženie výboru

1. Výbor sa skladá z koordinátorov digitálnych služieb, ktorých zastupujú vysokopostavení úradníci. Ak jeden alebo viacero členských štátov neurčí koordinátora digitálnych služieb, nebráni to výboru pri výkone jeho úloh podľa tohto nariadenia. Ak sa tak stanovuje vo vnútroštátnom práve, môžu sa na práci výboru zúčastňovať aj iné príslušné orgány, ktorým bola popri koordinátoroch digitálnych služieb zverená osobitná operačná zodpovednosť za uplatňovanie a presadzovanie tohto nariadenia. Ak sa na zasadnutiach výboru rokuje o otázkach relevantných pre iné vnútroštátne orgány, môžu byť na zasadnutia prizvané aj tieto orgány.
2. Výboru predsedá Komisia. V súlade s úlohami výboru podľa tohto nariadenia a v súlade s jeho rokovacím poriadkom zasadnutia zvoláva a ich program pripravuje Komisia. Ak sa od výboru požaduje prijať odporúčanie podľa tohto nariadenia, okamžite sprístupní žiadosť ostatným koordinátorom digitálnych služieb prostredníctvom systému na výmenu informácií stanoveného v článku 85.
3. Každý členský štát má jeden hlas. Komisia nie je oprávnená hlasovať.

Výbor prijíma svoje rozhodnutia jednoduchou väčšinou hlasov. Pri prijímaní odporúčania Komisii uvedeného v článku 36 ods. 1 prvom pododseku výbor hlasuje do 48 hodín od žiadosti predsedu výboru.

4. Komisia poskytuje činnostiam výboru podľa tohto nariadenia administratívnu a analytickú podporu.
5. Výbor môže na svoje zasadnutia prizvať odborníkov a pozorovateľov a podľa potreby môže spolupracovať s inými orgánmi, úradmi, agentúrami a poradnými skupinami Únie, ako aj s externými expertmi. Výsledky tejto spolupráce výbor zverejňuje.
6. Výbor môže konzultovať so zainteresovanými stranami a výsledky takýchto konzultácií zverejňuje.
7. Svoj rokovací poriadok výbor prijme po súhlase Komisie.

Článok 63

Úlohy výboru

1. Ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 61 ods. 2, výbor najmä:
  - a) podporuje koordináciu spoločných vyšetrovaní;
  - b) podporuje príslušné orgány pri analýze správ a výsledkov auditov veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkých internetových vyhľadávačov, ktoré sa majú predkladať podľa tohto nariadenia;
  - c) vydáva stanoviská, odporúčania alebo rady koordinátorom digitálnych služieb podľa tohto nariadenia, pričom zohľadňuje najmä slobodu poskytovateľov sprostredkovateľských služieb poskytovať služby;
  - d) poskytuje Komisii rady v súvislosti s opatreniami uvedenými v článku 66 a prijíma stanoviská k veľmi veľkým online platformám alebo veľmi veľkým internetovým vyhľadávačom podľa tohto nariadenia;
  - e) v spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami podporuje a presadzuje vypracovanie a zavádzanie európskych noriem, usmernení, správ, vzorov a kódexov správania, ako sa stanovuje v tomto nariadení, a to aj vydávaním stanovísk alebo odporúčaní k otázkam súvisiacim s článkom 44, ako aj identifikáciu vznikajúcich problémov v súvislosti so záležitosťami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.
2. Koordinátori digitálnych služieb a prípadne iné príslušné vnútroštátne orgány, ktoré sa neriadia stanoviskami, žiadosťami alebo odporúčaniami prijatými výborom, ktoré im výbor adresoval, uvedú dôvody tohto konania vrátane vysvetlenia o vyšetrovaniach, činnostiach a opatreniach, ktoré vykonali, pri podávaní správ podľa tohto nariadenia, prípadne pri prijímaní príslušných rozhodnutí.

ODDIEL 4

Dohľad, vyšetrovanie, presadzovanie práva a monitorovanie v súvislosti s poskytovateľmi veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov

Článok 64

Rozvoj odborných znalostí a spôsobilostí

1. Komisia v spolupráci s koordinátormi digitálnych služieb a výborom rozvíja odborné znalosti a spôsobilosti Únie, a to aj prípadným vysielaním zamestnancov členských štátov.
2. Komisia okrem toho v spolupráci s koordinátormi digitálnych služieb a výborom koordinuje posudzovanie systémových a vznikajúcich problémov v celej únii v súvislosti s veľmi veľkými online platformami alebo veľmi veľkými internetovými vyhľadávačmi v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.
3. Komisia môže koordinátorov digitálnych služieb, výbor a iné orgány, úrady a agentúry Únie s príslušnými odbornými znalosťami požiadať, aby posudzovanie systémových a vznikajúcich problémov v celej únii podľa tohto nariadenia podporili.
4. Členské štáty spolupracujú s Komisiou najmä prostredníctvom svojich príslušných koordinátorov digitálnych služieb, prípadne iných príslušných orgánov, a to aj poskytovaním ich odborných znalostí a spôsobilostí.

Článok 65

Presadzovanie povinností poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov

1. Na účely preskúmania súladu poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov s povinnosťami stanovenými v tomto nariadení môže Komisia vykonávať vyšetrovacie právomoci stanovené v tomto oddiele ešte pred začatím konania podľa článku 66 ods. 2. Tieto právomoci môže uplatňovať z vlastnej iniciatívy alebo na základe žiadosti podľa odseku 2 tohto článku.
2. Ak má koordinátor digitálnych služieb dôvodné podozrenie, že poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača porušil ustanovenia kapitoly III oddielu 5 alebo systematicky porušuje niektoré z ustanovení tohto nariadenia, čo má závažný vplyv na príjemcov v jeho členskom štáte, môže Komisii prostredníctvom systému na výmenu informácií stanoveného v článku 85 predložiť riadne odôvodnenú žiadosť o posúdenie danej záležitosti.
3. Žiadosť podľa odseku 2 musí byť riadne odôvodnená a musí sa v nej uvádzať aspoň:
  - a) kontaktný bod dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača podľa článku 11;
  - b) opis relevantných skutočností, dotknuté ustanovenia tohto nariadenia a dôvody, prečo má koordinátor digitálnych služieb, ktorý zaslal žiadosť, podozrenie, že poskytovateľ veľmi veľkých online platforiem alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača porušil toto nariadenie, vrátane opisu skutočností, ktoré preukazujú ich systémovú povahu;
  - c) akékoľvek ďalšie informácie, ktoré koordinátor digitálnych služieb, ktorý zaslal žiadosť, považuje za relevantné, a to v prípade potreby vrátane informácií, ktoré zhromaždil z vlastnej iniciatívy.

Článok 66

Začatie konania zo strany Komisie a spolupráca pri vyšetrovaní

1. Komisia môže začať konanie s cieľom možného prijatia rozhodnutí podľa článkov 73 a 74 v súvislosti s príslušným správaním poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, v prípade ktorého má Komisia podozrenie, že porušil niektoré z ustanovení tohto nariadenia.
2. Ak sa Komisia rozhodne začať konanie podľa odseku 1 tohto článku, oznámi to všetkým koordinátorom digitálnych služieb a výboru prostredníctvom systému na výmenu informácií uvedenom v článku 85, ako aj dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača.

Koordinátori digitálnych služieb po prijatí informácií o začatí konania bez zbytočného odkladu postúpia Komisii všetky informácie, ktoré majú k dispozícii o predmetnom porušení predpisov.

Začatie konania podľa odseku 1 tohto článku zo strany Komisie zbavuje koordinátora digitálnych služieb, prípadne ktorýkoľvek príslušný orgán, jeho právomoci vykonávať dohľad nad dodržiavaním tohto nariadenia podľa článku 56 ods. 4 a presadzovať ho.

3. Komisia môže pri výkone svojich vyšetrovacích právomocí podľa tohto nariadenia požiadať o individuálnu alebo spoločnú podporu koordinátorov digitálnych služieb, ktorých sa týka podozrenie z porušenia, vrátane koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia. Koordinátori digitálnych služieb, ktorým bola takáto žiadosť doručená, a akýkoľvek iný príslušný orgán, pokiaľ sa naň koordinátor digitálnych služieb obrátil, lojálne a načas spolupracujú s Komisiou a sú oprávnení vykonávať svoje vyšetrovacie právomoci uvedené v článku 51 ods. 1 v súvislosti s poskytovateľom veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača podľa žiadosti, ak sa informácie, osoby a priestory nachádzajú na území ich členského štátu.

4. Komisia poskytuje koordinátorovi digitálnych služieb v mieste usadenia a výboru všetky relevantné informácie o výkone právomocí uvedených v článkoch 67 až 72 a informuje ich o predbežných zisteniach podľa článku 79 ods. 1. Výbor predloží Komisii svoje stanoviská k uvedeným predbežným zisteniam v lehote stanovenej podľa článku 79 ods. 2. Komisia vo svojom rozhodnutí v čo najväčšej miere zohľadní všetky stanoviská výboru.

Článok 67

Žiadosti o informácie

1. Komisia môže na vykonávanie úloh, ktoré jej prislúchajú podľa tohto oddielu, formou jednoduchej žiadosti alebo rozhodnutím požadovať od dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, ako aj od akýchkoľvek iných fyzických alebo právnických osôb konajúcich na účely súvisiace s ich obchodnou, podnikateľskou, remeselnou alebo profesijnou činnosťou, o ktorých možno primerane predpokladať, že sú informovaní o podozrení z porušenia tohto nariadenia, vrátane organizácií vykonávajúcich audity uvedené v článku 37 a článku 75 ods. 2, aby takéto informácie poskytli v primeranej lehote.

2. Pri zasielaní jednoduchej žiadosti o informácie dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej osobe uvedenej v odseku 1 tohto článku uvedie Komisia právny základ a účel žiadosti, upresní, aké informácie sa požadujú, a stanoví lehotu na poskytnutie informácií, ako aj pokuty uvedené v článku 74 za poskytnutie nesprávnych, neúplných alebo zavádzajúcich informácií.

3. Ak Komisia požaduje, aby dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo iná osoba uvedená v odseku 1 tohto článku poskytli informácie na základe rozhodnutia, uvedie právny základ a účel žiadosti, upresní druh požadovaných informácií a stanoví lehotu na ich poskytnutie. Uvedie tiež sankcie podľa článku 74 a uvedie alebo uloží pravidelné penále podľa článku 76. Ďalej uvedie právo na preskúmanie rozhodnutia Súdny dvorom Európskej únie.

4. Poskytovatelia dotknutej veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo iná osoba uvedená v odseku 1, alebo ich zástupcovia a v prípade právnických osôb, spoločností alebo firiem, alebo ak nemajú právnu subjektivitu, osoby oprávnené zastupovať ich zo zákona alebo podľa stanov poskytnú požadované informácie v mene dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej osoby uvedenej v odseku 1. Riadne splnomocnení právnici môžu poskytovať informácie v mene svojich klientov. Za poskytnutie neúplných, nesprávnych alebo zavádzajúcich informácií však ostávajú plne zodpovední klienti.

5. Na žiadosť Komisie jej koordinátori digitálnych služieb a iné príslušné orgány poskytnú všetky informácie potrebné na plnenie úloh, ktoré jej prislúchajú podľa tohto oddielu.

6. Komisia po zaslaní jednoduchej žiadosti alebo rozhodnutia uvedeného v odseku 1 tohto článku bez zbytočného odkladu zašle ich kópiu koordinátorom digitálnych služieb prostredníctvom systému na výmenu informácií uvedeného v článku 85.

Článok 68

Právomoc vypočúvať a zaznamenávať výpovede

1. V záujme plnenia úloh, ktoré jej prislúchajú podľa tohto oddielu, môže Komisia vypočúť akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá súhlasí s vypočutím na účely zhromažďovania informácií o predmete vyšetrovania v súvislosti s podozrením z porušenia predpisov. Komisia je oprávnená takéto vypočutie zaznamenať vhodnými technickými prostriedkami.

2. Ak sa vypočítanie uvedené v odseku 1 uskutoční v iných priestoroch, než sú priestory Komisie, Komisia o tom informuje koordinátora digitálnych služieb členského štátu, na území ktorého sa vypočítanie koná. Ak o to uvedený koordinátor digitálnych služieb požiada, jeho úradníci môžu pri vedení vypočítania pomáhať úradníkom a ďalším sprevádzajúcim osobám, ktoré Komisia poverila.

Článok 69

Právomoc vykonávať kontroly

1. V záujme plnenia úloh, ktoré jej prislúchajú podľa tohto oddielu, môže Komisia vykonávať všetky potrebné kontroly v priestoroch dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej osoby uvedenej v článku 67 ods. 1.

2. Úradníci a ostatné sprevádzajúce osoby poverené Komisiou na vykonávanie kontroly sú splnomocnené:

- a) vstupovať do všetkých priestorov, na pozemky a do všetkých dopravných prostriedkov dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej dotknutej osoby;
- b) nahliadať do účtovných kníh a iných záznamov súvisiacich s poskytovaním dotknutej služby bez ohľadu na to, na akom médiu sú uložené;
- c) vyhotovovať alebo získavať kópie alebo výňatky z takýchto účtovných kníh alebo iných záznamov;
- d) požadovať od poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej dotknutej osoby, aby poskytli prístup a vysvetlenia o svojej organizácii, fungovaní, informačnom systéme, algoritmoch, manipulácii s údajmi a obchodných postupoch, a poskytnuté vysvetlenia zaznamenávať alebo dokumentovať;
- e) zapečatiť akékoľvek priestory používané na účely súvisiace s obchodom, podnikaním, remeslom alebo profesiou dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej osoby, ako aj účtovné alebo iné záznamy, a to na obdobie a v rozsahu potrebných na kontrolu;
- f) požiadať ktoréhokoľvek zástupcu alebo zamestnanca dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej osoby o vysvetlenie skutočností alebo dokumentov súvisiacich s predmetom a účelom kontroly a odpovede zaznamenávať;
- g) klásť všetkým zástupcom alebo zamestnancom otázky súvisiace s predmetom a účelom kontroly a odpovede zaznamenávať.

3. Kontroly sa môžu vykonávať s pomocou audítorov alebo znalcov menovaných Komisiou podľa článku 72 ods. 2 a koordinátora digitálnych služieb alebo iných príslušných vnútroštátnych orgánov členského štátu, na ktorého území sa kontrola vykonáva.

4. Ak účtovné knihy alebo iné záznamy súvisiace s poskytovaním dotknutej služby sú neúplné alebo že odpovede na otázky podľa odseku 2 tohto článku sú nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce, úradníci a iné sprevádzajúce osoby určené Komisiou na vykonávanie kontroly uplatňujú svoje právomoci na základe predloženého písomného oprávnenia, v ktorom sa uvádza predmet a účel kontroly a sankcie podľa článkov 74 a 76. Komisia o tom v dostatočnom predstihu pred kontrolou informuje koordinátora digitálnych služieb členského štátu, na území ktorého sa má táto kontrola vykonať.

5. Počas kontrol úradníci a iné sprevádzajúce osoby poverené Komisiou, audítori a znalci menovaní Komisiou, koordinátor digitálnych služieb alebo iné príslušné orgány členského štátu, na území ktorého sa kontrola vykonáva, môžu od poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej dotknutej osoby požadovať, aby poskytli vysvetlenia o svojej organizácii, fungovaní, informačnom systéme, algoritmoch, zaobchádzaní s údajmi, podnikovej stratégii a správaní a môžu sa s otázkami obrátiť na svojich kľúčových zamestnancov.

6. Dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo iná fyzická či právnická osoba sú povinní podrobiť sa kontrole nariadenej rozhodnutím Komisie. V rozhodnutí musí byť uvedený predmet a účel kontroly, stanovený dátum jej začatia, a musia v ňom byť uvedené sankcie podľa článkov 74 a 76, ako aj právo na preskúmanie rozhodnutia Súdnym dvorom Európskej únie. Komisia sa pred prijatím uvedeného rozhodnutia poradí s koordinátorom digitálnych služieb členského štátu, na ktorého území sa má kontrola vykonať.

7. Úradníci a iné osoby poverené alebo menované koordinátorom digitálnych služieb členského štátu, na ktorého území sa má kontrola vykonať, na žiadosť koordinátora digitálnych služieb alebo Komisie aktívne pomáhajú úradníkom a iným sprevádzajúcim osobám povereným Komisiou v súvislosti s kontrolou. Na tento účel majú k dispozícii právomoci uvedené v odseku 2.

8. Ak úradníci a iné sprevádzajúce osoby poverené Komisiou zistia, že poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo iná dotknutá osoba sa bráni kontrole nariadenej podľa tohto článku, členský štát, na území ktorého sa má kontrola vykonať, im na žiadosť uvedených úradníkov alebo iných sprevádzajúcich osôb a v súlade s vnútroštátnym právom daného členského štátu poskytnú potrebnú pomoc, a to v prípade potreby vo forme donucovacích opatrení prijatých príslušným orgánom presadzovania práva podľa daného vnútroštátneho práva, aby mohli kontrolu vykonať.

9. Ak si pomoc stanovená v odseku 8 vyžaduje povolenie vnútroštátneho justičného orgánu v súlade s vnútroštátnym právom dotknutého členského štátu, o takéto povolenie požiada koordinátor digitálnych služieb tohto členského štátu na žiadosť úradníkov a iných sprevádzajúcich osôb poverených Komisiou. Žiadosťou o takéto povolenie môže byť aj žiadosť o predbežné opatrenie.

10. Keď sa žiada o povolenie uvedené v odseku 9, vnútroštátny justičný orgán, ktorému bola vec predložená, skontroluje pravosť rozhodnutia Komisie, ktorým sa nariaďuje kontrola, a či plánované donucovacie opatrenia nie sú so zreteľom na predmet kontroly svojvoľné alebo neúmerné. Pri vykonávaní takéhoto overovania môže vnútroštátny justičný orgán požiadať Komisiu priamo alebo prostredníctvom koordinátorov digitálnych služieb dotknutého členského štátu o podrobné vysvetlenia najmä tie, ktoré sa týkajú dôvodov, na základe ktorých má Komisia podozrenie z porušenia tohto nariadenia, závažnosti podozrenia z porušenia a povahy účasti poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej dotknutej osoby. Vnútroštátny justičný orgán však nesmie spochybniť potrebu kontroly ani požadovať informácie zo spisu Komisie. Zákonnosť rozhodnutia Komisie podlieha iba preskúmaniu Súdnym dvorom Európskej únie.

Článok 70

Predbežné opatrenia

1. Ak je v rámci konania, ktoré môže viesť k prijatiu rozhodnutia o porušení predpisov podľa článku 73 ods. 1, z dôvodu rizika vážnej ujmy pre príjemcov služby naliehavo potrebné konať, môže Komisia na základe zistenia zrejmeého porušenia predpisov rozhodnutím nariadiť predbežné opatrenia voči dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača.

2. Rozhodnutie podľa odseku 1 sa uplatňuje na vymedzené obdobie a toto obdobie sa môže podľa potreby predĺžiť.

Článok 71

Závazky

1. Ak počas konania podľa tohto oddielu dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača ponúkne na zabezpečenie súladu s príslušnými ustanoveniami tohto nariadenia záväzky, Komisia môže rozhodnutím vyhlásiť tieto záväzky pre dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača za záväzné a konštatovať, že žiadne ďalšie dôvody na prijatie opatrení nie sú.
2. Komisia môže na požiadanie alebo z vlastného podnetu obnoviť konanie:
  - a) ak nastane podstatná zmena niektorej zo skutočností, na ktorých bolo rozhodnutie založené;
  - b) ak dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača koná v rozpore so svojimi záväzkami; alebo
  - c) ak sa rozhodnutie zakladalo na neúplných, nesprávnych alebo zavádzajúcich informáciách poskytnutých dotknutým poskytovateľom veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inou osobou uvedenou v článku 67 ods. 1.
3. Ak sa Komisia domnieva, že záväzky ponúknuté dotknutým poskytovateľom veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača nie sú dostatočné na zabezpečenie účinného súladu s príslušnými ustanoveniami tohto nariadenia, pri ukončení konania zamietne tieto záväzky odôvodneným rozhodnutím.

Článok 72

Opatrenia na monitorovanie

1. Komisia môže v záujme plnenia úloh, ktoré jej prislúchajú podľa tohto oddielu, prijať opatrenia potrebné na monitorovanie účinného vykonávania a dodržiavania tohto nariadenia dotknutým poskytovateľom veľmi veľkej online platformy a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov. Komisia im môže nariadiť, aby poskytli prístup k svojim databázam a algoritmom a vysvetlenia k nim. Takéto opatrenia môžu zahŕňať najmä uloženie povinnosti poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača uchovávať všetky dokumenty považované za potrebné na posúdenie toho, či sú povinnosti podľa tohto nariadenia vykonávané a dodržiavané.
2. Opatrenia podľa odseku 1 môžu zahŕňať menovanie nezávislých externých znalcov a audítorov, ako aj znalcov a audítorov z príslušných vnútroštátnych orgánov so súhlasom dotknutého orgánu, na pomoc Komisii pri monitorovaní efektívneho vykonávania a dodržiavania príslušných ustanovení tohto nariadenia, ktorí jej poskytnú osobitné odborné znalosti alebo poznatky.

Článok 73

Neplnenie povinností

1. Komisia prijme rozhodnutie o neplnení povinností, ak zistí, že dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača nedodržiava jeden alebo viacero týchto bodov:
  - a) príslušné ustanovenia tohto nariadenia;
  - b) predbežné opatrenia nariadené podľa článku 70;
  - c) záväzky vyhlásené za záväzné podľa článku 71.

2. Pred prijatím rozhodnutia podľa odseku 1 oznámi Komisia svoje predbežné zistenia dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača. V predbežných zisteniach Komisia vysvetlí opatrenia, ktorých prijatie zvažuje alebo ktoré by podľa jej názoru mal prijať dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača s cieľom účinne riešiť predbežné zistenia.

3. V rozhodnutí prijatom podľa odseku 1 Komisia nariadi dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, aby v primeranej v ňom uvedenej lehote prijal potrebné opatrenia na zabezpečenie súladu s rozhodnutím podľa odseku 1 a poskytol informácie o opatreniach, ktoré má v úmysle prijať na dosiahnutie súladu s rozhodnutím.

4. Po vykonaní opatrení, ktoré dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača prijal na zabezpečenie súladu s rozhodnutím podľa odseku 1, poskytne táto platforma Komisii ich opis.

5. Ak Komisia zistí, že podmienky odseku 1 nie sú splnené, ukončí vyšetrovanie rozhodnutím. Toto rozhodnutie platí s okamžitým účinkom.

Článok 74

Pokuty

1. V rozhodnutí uvedenom v článku 73 môže Komisia uložiť dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača pokutu nepresahujúcu 6 % jeho celkového ročného celosvetového obratu za predchádzajúce účtovné obdobie, ak zistí, že tento poskytovateľ úmyselne alebo z nedbanlivosti:

- a) porušuje príslušné ustanovenia tohto nariadenia;
- b) neplní rozhodnutie o nariadení predbežných opatrení podľa článku 70; alebo
- c) neplní záväzok vyhlásený za záväzný rozhodnutím podľa článku 71.

2. Komisia môže prijať rozhodnutie, ktorým sa dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej fyzickej alebo právnickej osobe uvedenej v článku 67 ods. 1 uložia pokuty, ktoré nepresahujú 1 % celkového ročného príjmu alebo celosvetového obratu za predchádzajúce účtovné obdobie, ak úmyselne alebo z nedbanlivosti:

- a) v odpovedi na jednoduchú žiadosť alebo žiadosť na základe rozhodnutia podľa článku 67 poskytne nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce informácie;
- b) neodpovie na žiadosť o informácie na základe rozhodnutia v stanovenej lehote;
- c) v lehote stanovenej Komisiou neopraví nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce informácie, ktoré poskytol zamestnanec, alebo neposkytne či odmietne poskytnúť úplné informácie;
- d) odmietne sa podrobiť kontrole podľa článku 69;
- e) nezabezpečí súlad s opatreniami, ktoré Komisia prijala podľa článku 72; alebo
- f) nesplní podmienky na prístup k spisu Komisie podľa článku 79 ods. 4.

3. Pred prijatím rozhodnutia podľa odseku 2 tohto článku Komisia svoje predbežné zistenia oznámi dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej osobe uvedenej v článku 67 ods. 1.

4. Pri stanovení výšky pokuty Komisia zohľadní povahu, závažnosť, trvanie a opakovaný výskyt porušenia a v prípade pokút uložených podľa odseku 2 omeškanie v konaní.

Článok 75

Posilnený dohľad nad nápravnými opatreniami na riešenie porušenia povinností stanovených v kapitole III oddiele 5

1. Pri prijímaní rozhodnutia podľa článku 73 v súvislosti s porušením ktoréhokoľvek z ustanovení kapitoly III oddielu 5 zo strany poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača využije Komisia systém posilneného dohľadu stanovený v tomto článku. Pritom v čo najväčšej miere zohľadní všetky stanoviská výboru podľa tohto článku.

2. V rozhodnutí uvedenom v článku 73 Komisia požiada dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, aby v primeranej lehote stanovenej v rozhodnutí vypracoval a koordinátorom digitálnych služieb, Komisii a výboru poskytol akčný plán, v ktorom stanoví potrebné opatrenia dostatočné na ukončenie alebo nápravu porušenia. Súčasťou uvedených opatrení je záväzok vykonať nezávislý audit podľa článku 37 ods. 3 a 4 vykonávania iných opatrení, pričom sa uvedie totožnosť audítorov ako aj metodika, čas a následné opatrenia auditu. K opatreniam môže v prípade potreby patriť aj záväzok pripojiť sa k príslušnému kódexu správania, ako sa stanovuje v článku 45.

3. Do jedného mesiaca od doručenia akčného plánu oznámi výbor Komisii svoje stanovisko k akčnému plánu. Do jedného mesiaca od doručenia tohto stanoviska Komisia rozhodne, či sú opatrenia uvedené v akčnom pláne dostatočné na ukončenie alebo nápravu porušenia, a stanoví primeranú lehotu na jeho zavedenie. V uvedenom rozhodnutí sa zohľadní prípadný záväzok dodržiavať príslušné kódexy správania. Komisia následne monitoruje vykonávanie akčného plánu. Na uvedený účel dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača dá správu z auditu na vedomie Komisii bez zbytočného odkladu po jej sprístupnení a priebežne ju informuje o krokoch prijatých na vykonávanie akčného plánu. Ak je to potrebné na takéto monitorovanie, Komisia môže od dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača požadovať, aby v primeranej lehote stanovenej Komisiou poskytol dodatočné informácie.

Komisia informuje výbor a koordinátorov digitálnych služieb o vykonávaní akčného plánu a o jeho monitorovaní.

4. Komisia môže prijať potrebné opatrenia v súlade s týmto nariadením, najmä s článkom 76 ods. 1 písm. e) a článkom 82 ods. 1, ak:

- a) dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača neposkytne v príslušnej lehote žiadny akčný plán, audítorskú správu, potrebné aktualizácie ani žiadne ďalšie požadované informácie;
- b) Komisia odmietla navrhovaný akčný plán, pretože sa domnieva, že v ňom stanovené opatrenia nie sú dostatočné na ukončenie alebo nápravu porušenia; alebo
- c) sa Komisia na základe audítorskej správy, akýchkoľvek aktualizácií alebo poskytnutých dodatočných informácií alebo akýchkoľvek iných relevantných informácií, ktoré má k dispozícii, domnieva, že vykonávanie akčného plánu nie je dostatočné na ukončenie alebo nápravu porušenia.

Článok 76

Pravidelné penále

1. Komisia môže prijať rozhodnutie, ktorým sa dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, prípadne inej osobe uvedenej v článku 67 ods. 1 ukladajú pravidelné penále nepresahujúce 5 % priemerného denného príjmu alebo celosvetového ročného obratu za predchádzajúce účtovné obdobie za deň vypočítané od dátumu uvedeného v rozhodnutí s cieľom prinútiť ich, aby:

- a) v reakcii na rozhodnutie, ktorým sa požadujú informácie podľa článku 67, poskytli správne a úplné informácie;
- b) sa podrobili kontrole, ktorú nariadila rozhodnutím podľa článku 69;

- c) dodržali rozhodnutie, ktorým im boli nariadené predbežné opatrenia podľa článku 70 ods. 1;
- d) splnili záväzky, ktoré boli rozhodnutím podľa článku 71 ods. 1 vyhlásené za právne záväzné;
- e) dodržali rozhodnutie podľa článku 73 ods. 1 vrátane prípadných požiadaviek, ktoré obsahuje v súvislosti s akčným plánom uvedeným v článku 75.

2. Ak dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo iná osoba uvedená v článku 67 ods. 1 splnili povinnosť, ktorú malo pravidelné penále vynútiť, Komisia môže určiť konečnú sumu pravidelného penále vo výške, ktorá je nižšia ako suma určená podľa pôvodného rozhodnutia.

Článok 77

Premlčacia doba na uloženie sankcií

1. Na právomoci prenesené na Komisiu článkami 74 a 76 sa vzťahuje premlčacia doba päť rokov.
2. Lehota začína plynúť dňom, keď došlo k porušeniu predpisov. V prípade pokračujúceho alebo opakovaného porušovania však lehota začína plynúť dňom ukončenia porušovania.
3. Každé opatrenie Komisie alebo koordinátora digitálnych služieb prijaté na účely vyšetrovania alebo konania v súvislosti s porušovaním predpisov preruší premlčaciu dobu na uloženie pokút alebo pravidelného penále. Opatrenia, ktorými sa prerušuje premlčacia doba, sú najmä tieto:
  - a) žiadosti Komisie alebo koordinátora digitálnych služieb o informácie;
  - b) kontrola;
  - c) začatie konania Komisie podľa článku 66 ods. 1.
4. Po každom prerušení začne doba plynúť nanovo. Premlčacia doba na uloženie pokút alebo pravidelného penále sa však končí najneskôr v deň, keď doba rovnajúca sa dvojnásobku premlčacej doby uplynula bez toho, aby Komisia uložila pokutu alebo pravidelné penále. Uvedená doba sa predlži o čas, v ktorom bola premlčacia doba pozastavená podľa odseku 5.
5. Premlčacia doba na uloženie pokút alebo pravidelného penále sa pozastavuje dovtedy, kým je rozhodnutie Komisie predmetom konania na Súdnom dvore Európskej únie.

Článok 78

Premlčacia doba na výkon sankcií

1. Premlčacia doba právomoci Komisie na výkon rozhodnutí prijatých podľa článkov 74 a 76 je päť rokov.
2. Doba začína plynúť dňom, keď sa rozhodnutie stane právoplatným.
3. Premlčacia doba na výkon sankcií sa prerušuje:
  - a) oznámením rozhodnutia, ktorým sa mení pôvodná výška pokuty alebo pravidelného penále alebo zamieta žiadosť o zmenu;
  - b) každým opatrením Komisie alebo členského štátu konajúceho na žiadosť Komisie, ktorým sa vymáha zaplatenie pokuty alebo pravidelného penále.
4. Po každom prerušení začne doba plynúť nanovo.

5. Premlčacia doba na vymáhanie sankcií sa pozastaví:
  - a) kým plynie doba na platbu;
  - b) kým je na základe rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie alebo rozhodnutia vnútroštátneho súdu pozastavené vymáhanie platby.

Článok 79

Právo na vypočutie a prístup k spisu

1. Pred prijatím rozhodnutia podľa článku 73 ods. 1, článkov 74 alebo 76 poskytne Komisia dotknutému poskytovateľovi veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej osobe uvedenej v článku 67 ods. 1 príležitosť byť vypočutý v súvislosti s:
  - a) predbežnými zisteniami Komisie vrátane akejkolvek záležitosti, voči ktorej Komisia vznesla námietky; ako aj
  - b) opatreniami, ktoré Komisia môže mať v úmysle prijať vzhľadom na predbežné zistenia uvedené v písmene a).
2. Dotknutý poskytovateľ veľmi veľkej online platformy, veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo iná osoba uvedená v článku 67 ods. 1 môže predložiť svoje pripomienky k predbežným zisteniam Komisie v primeranej lehote stanovenej Komisiou v jej predbežných zisteniach, ktorá nesmie byť kratšia ako 14 dní.
3. Vo svojich rozhodnutiach vychádza Komisia len z námietok, ku ktorým sa dotknuté strany mali možnosť vyjadriť.
4. V konaniach sa plne rešpektuje právo dotknutých strán na obhajobu. Na prístup k spisu Komisie majú právo za podmienok dohody o sprístupnení spisu s výhradou oprávneného záujmu dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača alebo inej osoby uvedenej v článku 52 ods. 1 na ochrane obchodného tajomstva. Komisia má v prípade nezhody medzi stranami právomoc prijímať rozhodnutia stanovujúce takéto podmienky sprístupnenia. Právo na prístup k spisu Komisie sa nevzťahuje na dôverné informácie a interné dokumenty Komisie, výboru, koordinátorov digitálnych služieb, iných príslušných orgánov alebo iných verejných orgánov členských štátov. Právo na prístup k spisu sa najmä nevzťahuje na korešpondenciu medzi Komisiou a týmito orgánmi. Nič v tomto odseku nebráni Komisii zverejňovať a využívať informácie potrebné na preukázanie porušovania.
5. Informácie zhromaždené podľa článkov 67, 68 a 69 sa použijú len na účely tohto nariadenia.

Článok 80

Zverejňovanie rozhodnutí

1. Rozhodnutia prijaté na základe článku 70 ods. 1, článku 71 ods. 1 a článkov 73 až 76 Komisia zverejní. Takéto zverejnenie musí obsahovať mená/názvy zúčastnených strán a hlavný obsah rozhodnutia vrátane všetkých uložených sankcií.
2. Pri zverejňovaní sa zohľadňujú práva a oprávnené záujmy dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, akejkolvek inej osoby uvedenej v článku 67 ods. 1 a akýchkoľvek tretích strán, súvisiace s ochranou ich dôverných informácií.

Článok 81

Preskúmanie Súdny dvorom Európskej únie

Podľa článku 261 ZFEÚ má Súdny dvor Európskej únie neobmedzenú právomoc preskúmať rozhodnutia, ktorými Komisia uložila pokuty alebo pravidelné penále. Uloženú pokutu alebo pravidelné penále môže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť.

Článok 82

Žiadosti o obmedzenie prístupu a spolupráca s vnútroštátnymi súdmi

1. Ak sa na ukončenie porušovania tohto nariadenia vyčerpali všetky právomoci podľa tohto oddielu, porušovanie pretrváva a spôsobuje vážnu ujmu, ktorej nemožno zabrániť výkonom iných právomocí, ktoré sú k dispozícii podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva, môže Komisia požiadať koordinátora digitálnych služieb v mieste usadenia dotknutého poskytovateľa veľmi veľkej online platformy alebo veľmi veľkého internetového vyhľadávača, aby konal podľa článku 51 ods. 3.

Pred podaním takejto žiadosti koordinátorovi digitálnych služieb vyzve Komisia zainteresované strany, aby v lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 14 pracovných dní, predložili písomné pripomienky, pričom opíše opatrenia, ktoré má v úmysle požadovať, a označí ich predpokladaného adresáta alebo adresátov.

2. Ak si to vyžaduje jednotné uplatňovanie tohto nariadenia, Komisia môže z vlastnej iniciatívy predložiť písomné pripomienky príslušnému justičnému orgánu uvedenému v článku 51 ods. 3. So súhlasom príslušného justičného orgánu môže tiež predložiť ústne pripomienky.

Výlučne na účely vypracovania pripomienok môže Komisia požiadať tento justičný orgán, aby jej zaslal alebo zabezpečil zaslanie akýchkoľvek dokumentov potrebných na posúdenie veci.

3. Ak vnútroštátny súd rozhoduje vo veci, ktorá už je predmetom rozhodnutia prijatého Komisiou podľa tohto nariadenia, uvedený vnútroštátny súd nesmie prijať žiadne rozhodnutie, ktoré je v rozpore s uvedeným rozhodnutím Komisie. Vnútroštátne súdy sa vyvarujú aj prijímania rozhodnutí, ktoré by mohli byť v rozpore s rozhodnutím, ktoré zvažuje Komisia v konaní začatom podľa tohto nariadenia. Na tento účel môže vnútroštátny súd posúdiť, či netreba prerušiť konanie, ktoré začal. Tým nie je dotknutý článok 267 ZFEÚ.

Článok 83

Vykonávacie akty súvisiace so zásahom Komisie

Komisia môže v súvislosti so svojím zásahom podľa tohto oddielu prijať vykonávacie akty týkajúce sa praktických opatrení, pokiaľ ide o:

- a) konania podľa článkov 69 a 72;
- b) vypočutia stanovené v článku 79;
- c) dohodu o sprístupnení informácií stanovenú v článku 79.

Pred prijatím akéhokoľvek opatrenia podľa prvého odseku tohto článku Komisia zverejní jeho návrh a vyzve všetky zúčastnené strany, aby v ňom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac, predložili pripomienky. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 88.

ODDIEL 5

Spoločné ustanovenia o presadzovaní predpisov

Článok 84

Služobné tajomstvo

Bez toho, aby bola dotknutá výmena a používanie informácií uvedených v tejto kapitole, Komisia, výbor, príslušné orgány členských štátov a ich jednotliví úradníci, zamestnanci a iné osoby, ktoré pracujú pod ich dohľadom, ani žiadna iná zainteresovaná fyzická alebo právnická osoba vrátane auditorov a znalcov menovaných podľa článku 72 ods. 2 nezverejnia informácie nadobudnuté alebo získané výmenou podľa tohto nariadenia, na ktoré sa vzťahuje povinnosť zachovávať služobné tajomstvo.

Článok 85

Systém na výmenu informácií

1. Na podporu komunikácie medzi koordinátormi digitálnych služieb, Komisiou a výborom Komisia zriadi a udržiava spoľahlivý a bezpečný systém na výmenu informácií. Iným príslušným orgánom sa môže do tohto systému povoliť prístup, ak je to potrebné na vykonávanie úloh, ktorými boli poverené podľa tohto nariadenia.
2. Systém na výmenu informácií používajú koordinátori digitálnych služieb, Komisia a výbor na všetku komunikáciu podľa tohto nariadenia.
3. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých sa stanovujú praktické a prevádzkové opatrenia pre fungovanie systému na výmenu informácií a pre jeho interoperabilitu s inými relevantnými systémami. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú podľa konzultačného postupu uvedeného v článku 88.

Článok 86

Zastupovanie

1. Bez toho, aby bola dotknutá smernica (EÚ) 2020/1828 alebo iný spôsob zastupovania v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, majú príjemcovia sprostredkovateľských služieb právo minimálne poveriť výkonom práv priznaných týmto nariadením vo svojom mene nejaký subjekt, organizáciu alebo združenie za predpokladu, že tento subjekt, organizácia alebo združenie spĺňajú všetky tieto podmienky:
  - a) vykonávajú neziskovú činnosť;
  - b) boli náležite zriadené podľa práva členského štátu;
  - c) k ich štatutárnym cieľom patrí oprávnený záujem o zabezpečenie súladu s týmto nariadením.
2. Poskytovatelia online platforiem prijímajú potrebné technické a organizačné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa sťažnosti orgánov, organizácií alebo združení uvedených v odseku 1 tohto článku v mene príjemcov služby mechanizmami uvedenými v článku 20 ods. 1 spracúvali a aby sa o nich rozhodovalo prednostne a bez zbytočného odkladu.

ODDIEL 6

Delegované a vykonávacie akty

Článok 87

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Delegovanie právomoci uvedené v článkoch 24, 33, 37, 40 a 43 sa Komisii udeľuje na päť rokov od 16. novembra 2022. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článkoch 24, 33, 37, 40 a 43 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktorá sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článkov 24, 33, 37, 40 a 43 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote troch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o tri mesiace.

Článok 88

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor („Výbor pre digitálne služby“). Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

KAPITOLA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 89

Zmeny smernice 2000/31/ES

1. Články 12 až 15 smernice 2000/31/ES sa vypúšťajú.
2. Odkazy na články 12 až 15 smernice 2000/31/ES sa považujú za odkazy na články 4, 5, 6 a 8 tohto nariadenia.

Článok 90

Zmena smernice (EÚ) 2020/1828

V prílohe I k smernici (EÚ) 2020/1828 sa dopĺňa tento bod:

„(68) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1).“

Článok 91

Preskúmanie

1. Do 18. februára 2027 Komisia vyhodnotí potenciálny vplyv tohto nariadenia na rozvoj a hospodársky rast malých a stredných podnikov a podá o ňom správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.

Do 17. novembra 2025 Komisia vyhodnotí a predloží správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru o:

- a) uplatňovanie článku 33 vrátane rozsahu pôsobnosti poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, na ktorých sa vzťahujú povinnosti stanovené v kapitole III oddiele 5 tohto nariadenia;
- b) spôsob vzájomného pôsobenia tohto nariadenia s inými právnymi aktmi, najmä aktmi uvedenými v článku 2 ods. 3 a 4.

2. Do 17. novembra 2027 a následne každých päť rokov Komisia vypracuje hodnotenie tohto nariadenia a správu o hodnotení tohto nariadenia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.

Táto správa sa zameria najmä na:

- a) uplatňovanie odseku 1 druhý pododsek písm. a) a b);
- b) prínos tohto nariadenia k prehlbeniu a efektívnemu fungovaniu vnútorného trhu so sprostredkovateľskými službami, najmä pokiaľ ide o cezhraničné poskytovanie digitálnych služieb;
- c) uplatňovanie článkov 13, 16, 20, 21, 45 a 46;
- d) rozsah povinností pre malé podniky a mikropodniky;
- e) účinnosť mechanizmov dohľadu a presadzovania;
- f) vplyv na dodržiavanie práva na slobodu prejavu a práva na informácie.

3. V prípade potreby sa k správe uvedenej v odsekoch 1 a 2 pripojí návrh na zmenu tohto nariadenia.

4. Komisia v správe uvedenej v odseku 2 tohto článku vyhodnotí aj výročné správy koordinátorov digitálnych služieb o ich činnostiach, ktoré jej a výboru poskytujú podľa článku 55 ods. 1, a podá o nich správu.

5. Na účely odseku 2 členské štáty a výbor zasielajú Komisii informácie na jej žiadosť.

6. Pri hodnoteniach uvedených v odseku 2 Komisia zohľadní stanoviská a zistenia Európskeho parlamentu, Rady a iných relevantných subjektov alebo zdrojov a venuje mimoriadnu pozornosť malým a stredným podnikom a situácii novej konkurencie.

7. Do 18. februára 2027 Komisia po porade s výborom posúdi jeho fungovanie a uplatňovanie článku 43 a podá o ňom správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, pričom zohľadní prvé roky uplatňovania nariadenia. Na základe zistení a pri maximálnom zohľadnení stanoviska výboru sa k uvedenej správe v prípade potreby pripojí návrh na zmenu tohto nariadenia, pokiaľ ide o štruktúru výboru.

Článok 92

Predpokladané uplatňovanie na poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov

Toto nariadenie sa uplatňuje na poskytovateľov veľmi veľkých online platforiem a veľmi veľkých internetových vyhľadávačov určených podľa článku 33 ods. 4 od štyroch mesiacov po oznámení dotknutému poskytovateľovi uvedenému v článku 33 ods. 6, ak tento dátum nastane skôr ako 17. februára 2024.

Článok 93

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Toto nariadenie sa uplatňuje od 17. februára 2024.

Článok 24 ods. 2, 3 a 6, článok 33 ods. 3 až 6, článok 37 ods. 7, článok 40 ods. 13, článok 43 a kapitola IV oddiely 4, 5 a 6 sa však uplatňujú od 16. novembra 2022.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 19. októbra 2022

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predseda
M. BEK

II

(Nelegislatívne akty)

MEDZINÁRODNÉ DOHODY

ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2022/2066

z 21. februára 2022

o uzavretí v mene Európskej únie Vykonávacieho protokolu k Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Gabonskou republikou a Európskym spoločenstvom (2021 – 2026)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 43 v spojení s jej článkom 218 ods. 6 druhým pododsekom písm. a) bodom v) a článkom 218 ods. 7,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na súhlas Európskeho parlamentu ⁽¹⁾,

keďže:

- (1) V súlade s rozhodnutím Rady (EÚ) 2021/1117 ⁽²⁾ bol 29. júna 2021 podpísaný Vykonávací protokol k Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Gabonskou republikou a Európskym spoločenstvom (2021 – 2026) ⁽³⁾ (ďalej len „protokol“) s výhradou jeho uzavretia k neskoršiemu dátumu.
- (2) Protokol sa predbežne vykonáva odo dňa jeho podpisu.
- (3) Cieľom dohody o partnerstve v sektore rybolovu medzi Gabonskou republikou a Európskym spoločenstvom ⁽⁴⁾ (ďalej len „dohoda“) a protokolu je umožniť Únii a Gabonskej republike (ďalej len „Gabon“), aby užšie spolupracovali na ďalšej podpore rozvoja politiky udržateľného rybárstva a zodpovedného využívania rybolovných zdrojov v gabonskej rybolovnej zóne a v Atlantickom oceáne, čím by sa zároveň prispelo k dôstojným pracovným podmienkam v sektore rybolovu.
- (4) Protokol by sa mal schváliť.
- (5) Článkom 9 dohody sa zriaďuje spoločný výbor, ktorý je zodpovedný za monitorovanie vykonávania dohody. Spoločný výbor môže okrem toho podľa článku 19 ods. 5 protokolu prijímať určité zmeny protokolu. S cieľom uľahčiť prijatie takýchto zmien je vhodné splnomocniť Komisiu, aby tieto zmeny mohla za určitých vecných a formálnych podmienok schvaľovať v mene Únie na základe zjednodušeného postupu.
- (6) Pozíciu Únie týkajúcu sa navrhovaných zmien protokolu by mala stanoviť Rada. Komisia by mala schváliť navrhované zmeny v mene Únie, pokiaľ nevznesie námietku určitý počet členských štátov, ktorý predstavuje blokujúcu menšinu, v súlade s článkom 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii.

⁽¹⁾ Súhlas zo 14. decembra 2021 (zatiaľ neuverejnený v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/1117 z 28. júna 2021 o podpise v mene Európskej únie a predbežnom vykonávaní Vykonávacieho protokolu k Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Gabonskou republikou a Európskym spoločenstvom (2021 – 2026) (Ú. v. EÚ L 242, 8.7.2021, s. 3).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 242, 8.7.2021, s. 5.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 109, 26.4.2007, s. 3.

- (7) Protokol by mal nadobudnúť platnosť čo najskôr vzhľadom na hospodársky význam rybolovných činností Únie v gabonskej rybolovnej zóne a na potrebu obmedziť do maximálnej miery prerušenie týchto činností,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa v mene Únie schvaľuje Vykonávací protokol k Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Gabonskou republikou a Európskym spoločenstvom (2021 – 2026) (ďalej len „protokol“).

Článok 2

Predseda Rady vykoná v mene Únie oznámenie podľa článku 26 protokolu.

Článok 3

V súlade s postupom uvedeným v prílohe II k tomuto rozhodnutiu je Komisia splnomocnená schvaľovať v mene Únie zmeny protokolu, ktoré prijme spoločný výbor zriadený článkom 9 Dohody o partnerstve v sektore rybolovu medzi Gabonskou republikou a Európskym spoločenstvom.

Článok 4

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli 21. februára 2022

*Za Radu
predseda*

J. DENORMANDIE

PRÍLOHA

POSTUP SCHVAĽOVANIA ZMIEN PROTOKOLU, KTORÉ PRIJÍMA SPOLOČNÝ VÝBOR

Ak sa od spoločného výboru žiada, aby prijal zmeny protokolu v súlade s článkom 19 ods. 5 Vykonávacieho protokolu k Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Gabonskou republikou a Európskym spoločenstvom (2021-2026) (ďalej len „protokol“), Komisia je oprávnená schváliť navrhované zmeny v mene Únie za týchto podmienok:

1. Komisia zabezpečí, aby schválenie v mene Únie:
    - a) bolo v súlade s cieľmi spoločnej rybárskej politiky;
    - b) bolo kompatibilné s príslušnými pravidlami prijatými regionálnymi organizáciami pre riadenie rybárstva a zohľadňovalo riadenie vykonávané spoločne pobrežnými štátmi;
    - c) zohľadňovalo štatistické a biologické informácie a iné najnovšie a relevantné informácie zaslané Komisii.
  2. Predtým, ako Komisia v mene Únie schváli navrhované zmeny, predloží ich Rade v dostatočnom predstihu pred príslušným zasadnutím spoločného výboru.
  3. Rada posúdi súlad navrhovaných zmien s podmienkami stanovenými v bode 1.
  4. Komisia schváli navrhované zmeny v mene Únie, pokiaľ určitý počet členských štátov predstavujúci blokujúcu menšinu v Rade v súlade s článkom 16 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii nevznesie voči zmenám námietku. Ak voči navrhovaným zmenám vznesie námietku blokujúca menšina v Rade, Komisia v mene Únie zamietne navrhované zmeny.
  5. Ak v priebehu nasledujúcich zasadnutí spoločného výboru, a to ani priamo na mieste, nemožno dosiahnuť dohodu o navrhovaných zmenách, záležitosť sa opätovne postúpi Rade v súlade s postupom stanoveným v bodoch 2 až 4, aby sa v pozícii Únie zohľadnili nové aspekty.
  6. Komisia sa vyzýva, aby v náležitom čase podnikla všetky potrebné kroky nadväzujúce na rozhodnutie spoločného výboru o navrhovaných zmenách, a to v prípade potreby aj vrátane uverejnenia príslušného rozhodnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie* a predloženia akéhokoľvek návrhu potrebného na vykonanie tohto rozhodnutia.
  7. Pokiaľ ide o ostatné záležitosti, ktoré sa netýkajú zmien protokolu v súlade s článkom 19 ods. 5 protokolu, sa pozícia, ktorú má Únia zaujať v spoločnom výbore, stanoví v súlade so zmluvami a zaužívanou praxou.
-

NARIADENIA

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2022/2067

z 25. októbra 2022,

ktorým sa mení príloha I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat („právna úprava v oblasti zdravia zvierat“) ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 71 ods. 3,

keďže:

- (1) Africký mor ošípaných je infekčná vírusová choroba, ktorá postihuje držané a voľne žijúce ošípané a môže mať závažný vplyv na dotknutú populáciu zvierat a ziskovosť chovu, keďže môže narušiť premiestňovanie zásielok uvedených zvierat a produktov z nich v rámci Únie a vývoz do tretích krajín.
- (2) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/605 ⁽²⁾ bolo prijaté v rámci nariadenia (EÚ) 2016/429 a stanovujú sa v ňom osobitné opatrenia na kontrolu chorôb v súvislosti s africkým morom ošípaných, ktoré majú členské štáty uvedené v prílohe I k danému nariadeniu (dotknuté členské štáty) uplatňovať počas obmedzeného obdobia v reštrikčných pásmach I, II a III uvedených v danej prílohe.
- (3) Oblasti uvedené ako reštrikčné pásma I, II a III v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605 vychádzajú z epidemiologickej situácie v súvislosti s africkým morom ošípaných v Únii. Príloha I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605 bola naposledy zmenená vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2022/1911 ⁽³⁾ z dôvodu zmien epidemiologickej situácie v súvislosti s danou chorobou v Nemecku a Taliansku. Odo dňa prijatia uvedeného vykonávacieho nariadenia sa epidemiologická situácia, pokiaľ ide o uvedenú chorobu, v určitých dotknutých členských štátoch vyvíja.
- (4) Akékoľvek zmeny reštrikčných pásiem I, II a III v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605 by mali vychádzať z epidemiologickej situácie v súvislosti s africkým morom ošípaných v oblastiach postihnutých touto chorobou a z celkovej epidemiologickej situácie afrického moru ošípaných v dotknutom členskom štáte, z úrovne rizika ďalšieho šírenia tejto choroby, ako aj z vedecky podložených zásad a kritérií geografického vymedzenia pásiem v dôsledku afrického moru ošípaných a usmernení Únie dohodnutých s členskými štátmi v rámci Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá, ktoré sú verejne dostupné na webovom sídle Komisie ⁽⁴⁾. V takýchto zmenách by sa mali zároveň zohľadňovať medzinárodné normy, medzi ktoré patrí Kódex zdravia suchozemských zvierat ⁽⁵⁾ Svetovej organizácie pre zdravie zvierat (WOAH), ako aj odôvodnenia vymedzenia pásiem, ktoré poskytli príslušné orgány dotknutých členských štátov.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2016, s. 1.

⁽²⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/605 zo 7. apríla 2021, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných (Ú. v. EÚ L 129, 15.4.2021, s. 1).

⁽³⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2022/1911 zo 6. októbra 2022, ktorým sa mení príloha I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných (Ú. v. EÚ L 261, 7.10.2022, s. 6).

⁽⁴⁾ Pracovný dokument SANTE/7112/2015/Rev. 3 s názvom *Principles and criteria for geographically defining ASF regionalisation* (Zásady a kritériá geografického vymedzenia regionalizácie v súvislosti s africkým morom ošípaných), https://ec.europa.eu/food/animals/animal-diseases/control-measures/asf_en.

⁽⁵⁾ Kódex zdravia suchozemských zvierat OIE, 29. vydanie, 2021. Zväzky I a II ISBN 978-92-95115-40-8; <https://www.woah.org/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/>.

- (5) Delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2020/689 ⁽⁶⁾ sa dopĺňajú pravidlá kontroly chorôb zo zoznamu uvedených v článku 9 ods. 1 písm. a), b) a c) nariadenia (EÚ) 2016/429 a vymedzených ako choroby kategórie A, B a C vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2018/1882 ⁽⁷⁾. Konkrétne v článku 9 delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/689 sa stanovujú určité opatrenia na klasifikáciu zvierat alebo skupiny zvierat ako podozrivého alebo potvrdeného prípadu choroby zo zoznamu vrátane afrického moru ošipaných.
- (6) Delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2020/687 ⁽⁸⁾ sa dopĺňajú pravidlá kontroly chorôb zo zoznamu uvedených v článku 9 ods. 1 písm. a), b) a c) nariadenia (EÚ) 2016/429 a vymedzených ako choroby kategórie A, B a C vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2018/1882. Konkrétne v článkoch 63 až 66 delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/687 sa stanovujú určité opatrenia, ktoré sa majú prijať v prípade úradne potvrdeného výskytu ohniska choroby kategórie A u voľne žijúcich zvierat vrátane afrického moru ošipaných u voľne žijúcich ošipaných. V uvedených opatreniach sa stanovuje najmä zriadenie infikovaného pásma a zákaz premiestňovania voľne žijúcich zvierat druhov zo zoznamu a produktov živočíšneho pôvodu z týchto zvierat.
- (7) V máji 2022 Taliansko informovalo Komisiu o aktuálnej situácii v súvislosti s africkým morom ošipaných na svojom území v nadväznosti na prípad podozrenia na uvedenú chorobu u voľne žijúcej ošipanej v provincii Rieti, v regióne Lazio. Na základe zásady predbežnej opatrnosti príslušný orgán uvedeného členského štátu zaobchádzal s prípadom podozrenia na africký mor ošipaných tak, akoby šlo o potvrdený prípad afrického moru ošipaných, a zriadil infikované pásmo, ako sa stanovuje v prípade úradného potvrdenia uvedenej choroby v delegovanom nariadení (EÚ) 2020/687 a vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2021/605.
- (8) V októbri 2022 Taliansko informovalo Komisiu, že nepretržité a dôsledné opatrenia na kontrolu chorôb a pasívny dohľad nad držanými a voľne žijúcimi ošipánymi preukazujú absenciu cirkulácie vírusu afrického moru ošipaných v provincii Rieti a že príslušný taliansky orgán môže vyvodiť záver, že prípad podozrenia na africký mor ošipaných v provincii Rieti by sa nemal považovať za potvrdený prípad afrického moru ošipaných v súlade s článkom 9 ods. 2 písm. b) delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/689, pretože napriek skutočnosti, že vo výsledkoch testov na zvierati bola identifikovaná nukleová kyselina špecifická pre danú chorobu, zvieratá nevykazovali žiadne klinické príznaky v zodpovedajúcej tejto chorobe a vylúčili sa akékoľvek epidemiologické súvislosti s inými prípadmi podozrenia alebo potvrdenými prípadmi.
- (9) Okrem toho od dátumu prijatia vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2022/1911 sa v Nemecku vyskytli nové ohniská afrického moru ošipaných u voľne žijúcich ošipaných. Navyše v určitých pásmach uvedených ako reštrikčné pásma I a III v Poľsku sa zlepšila epidemiologická situácia, pokiaľ ide o držané a voľne žijúce ošipané.
- (10) V októbri 2022 bolo v spolkovej krajine Brandenbursko v Nemecku zaznamenaných niekoľko ohnisk afrického moru ošipaných v prípade voľne žijúcich ošipaných v oblasti, ktorá je v súčasnosti v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605 uvedená ako reštrikčné pásmo II a ktorá sa nachádza v tesnej blízkosti oblasti v spolkovej krajine Brandenbursko uvedenej v danej prílohe ako reštrikčné pásmo I. Tieto nové ohniská afrického moru ošipaných u voľne žijúcich ošipaných predstavujú zvýšenú mieru rizika, ktorá by sa mala zohľadniť v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605. Preto by sa mali zmeniť súčasné hranice reštrikčných pásiem I a II, aby sa zohľadnili tieto nedávne ohniská.
- (11) V nadväznosti na tieto nedávne výskyt ohnisk afrického moru ošipaných u voľne žijúcich ošipaných v spolkovej krajine Brandenbursko v Nemecku a vzhľadom na súčasnú epidemiologickú situáciu, pokiaľ ide o africký mor ošipaných v Únii, sa vymedzenie pásiem v tomto členskom štáte prehodnotilo a aktualizovalo v súlade s článkami 5, 6 a 7 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2021/605. Navyše sa prehodnotili a aktualizovali aj zavedené opatrenia na riadenie rizík. Tieto zmeny by sa mali zohľadniť v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605.

⁽⁶⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/689 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o pravidlá dohľadu, eradikačných programov a štatútu bez výskytu choroby pre určité choroby zo zoznamu a objavujúce sa choroby (Ú. v. EÚ L 174, 3.6.2020, s. 211).

⁽⁷⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/1882 z 3. decembra 2018 o uplatňovaní niektorých pravidiel prevencie a kontroly chorôb na kategórie chorôb zo zoznamu a o vytvorení zoznamu druhov a skupín druhov predstavujúcich značné riziko šírenia uvedených chorôb zo zoznamu (Ú. v. EÚ L 308, 4.12.2018, s. 21).

⁽⁸⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/687 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o pravidlá prevencie a kontroly určitých chorôb zo zoznamu (Ú. v. EÚ L 174, 3.6.2020, s. 64).

- (12) Okrem toho vzhľadom na účinnosť opatrení na kontrolu afrického moru ošípaných u držaných ošípaných v určitých reštrikčných pásmach III uvedených v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605, ktoré sa v Poľsku uplatňujú v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2020/687, a najmä tých, ktoré sú stanovené v jeho článkoch 22, 25 a 40, a v súlade s opatreniami na zmiernenie rizika afrického moru ošípaných stanovenými v kódexe OIE by sa určité oblasti v regiónoch Lubelskie, Podkarpackie, Wielkopolskie a Lubuskie v Poľsku, ktoré sa v súčasnosti v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605 uvádzajú ako reštrikčné pásma III, mali teraz v uvedenej prílohe uvádzať ako reštrikčné pásma II, vzhľadom na neprítomnosť ohnisk afrického moru ošípaných u držaných ošípaných v uvedených reštrikčných pásmach III za posledných dvanásť mesiacov, zatiaľ čo choroba sa stále vyskytuje u voľne žijúcich ošípaných. Tieto reštrikčné pásma III by sa teraz mali uvádzať ako reštrikčné pásma II, čím sa zohľadní súčasná epidemiologická situácia v súvislosti s africkým morom ošípaných.
- (13) Vzhľadom na účinnosť opatrení na kontrolu afrického moru ošípaných u držaných ošípaných v reštrikčných pásmach I uvedených v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605, ktoré sa v Poľsku uplatňujú v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2020/687, a najmä tých, ktoré sú stanovené v jeho článkoch 64, 65 a 67, a v súlade s opatreniami na zmiernenie rizika afrického moru ošípaných stanovenými v kódexe WAOH by sa určité pásma v regiónoch Podkarpackie, Łódzkie a Śląskie v Poľsku, ktoré sa v súčasnosti uvádzajú v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605 ako reštrikčné pásma I, mali teraz z reštrikčných pásiem v uvedenej prílohe vypustiť, a to vzhľadom na neprítomnosť ohnisk afrického moru ošípaných u držaných a voľne žijúcich ošípaných v uvedených reštrikčných pásmach I za posledných dvanásť mesiacov. Reštrikčné pásma I by sa teraz mali z uvedenej prílohy vypustiť, aby sa zohľadnila súčasná epidemiologická situácia v súvislosti s africkým morom ošípaných.
- (14) Takisto na základe informácií a odôvodnení doručených od Talianska, a najmä vzhľadom na ukončenie epidemiologického vyšetrovania a účinnosť opatrení na kontrolu chorôb v súvislosti s africkým morom ošípaných, a vzhľadom na súčasnú priaznivú situáciu týkajúcu sa afrického moru ošípaných u voľne žijúcich ošípaných v regióne Lazio a na opatrenia na kontrolu chorôb, ktoré Taliansko riadne vykonáva, je s cieľom zabrániť akémukoľvek zbytočnému narušeniu obchodu vhodné, aby sa reštrikčné pásma I a II v provincii Rieti vypustili z prílohy I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605, aby sa zohľadnila súčasná epidemiologická situácia v súvislosti s africkým morom ošípaných v uvedenom členskom štáte.
- (15) S cieľom zohľadniť najnovší vývoj epidemiologickej situácie afrického moru ošípaných v Únii, ako aj s cieľom proaktívne bojovať proti rizikám spojeným so šírením tejto choroby by sa v prípade Nemecka a Poľska mali vymedziť nové, dostatočne veľké reštrikčné pásma, ktoré by sa v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605 mali uvádzať ako reštrikčné pásma I a II. V prípade Poľska by sa mali takisto určité časti reštrikčného pásma I vypustiť z uvedenej prílohy. Keďže situácia v súvislosti s africkým morom ošípaných je v Únii veľmi dynamická, pri vymedzovaní uvedených nových reštrikčných pásiem sa zohľadňuje epidemiologická situácia v okolitých oblastiach.
- (16) Vzhľadom na naliehavosť epidemiologickej situácie v Únii v súvislosti so šírením afrického moru ošípaných je dôležité, aby zmeny, ktoré sa majú vykonať v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605 týmto vykonávacím nariadením, nadobudli účinnosť čo najskôr.
- (17) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Príloha I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605 sa nahrádza znením uvedeným v prílohe k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 25. októbra 2022

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA

Príloha I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2021/605 sa nahrádza takto:

„PRÍLOHA I

REŠTRIKČNÉ PÁSMA

ČASŤ I

1. Nemecko

Tieto reštrikčné pásma I v Nemecku:

Bundesland Brandenburg:

— Landkreis Dahme-Spreewald:

— Gemeinde Alt Zauche-Wußwerk,

— Gemeinde Byhleguhre-Byhlen,

— Gemeinde Märkische Heide, mit den Gemarkungen Alt Schadow, Neu Schadow, Pretschen, Plattkow, Wittmannsdorf, Schuhlen-Wiese, Bückchen, Kuschkow, Gröditsch, Groß Leuthen, Leibchel, Glietz, Groß Leine, Dollgen, Krugau, Dürrenhofe, Biebersdorf und Klein Leine,

— Gemeinde Neu Zauche,

— Gemeinde Schwielochsee mit den Gemarkungen Groß Liebitz, Guhlen, Mochow und Siegadel,

— Gemeinde Spreewaldheide,

— Gemeinde Straupitz,

— Landkreis Märkisch-Oderland:

— Gemeinde Müncheberg mit den Gemarkungen Müncheberg, Eggersdorf bei Müncheberg und Hoppegarten bei Müncheberg,

— Gemeinde Bliesdorf mit den Gemarkungen Kunersdorf – westlich der B167 und Bliesdorf – westlich der B167

— Gemeinde Märkische Höhe mit den Gemarkungen Reichenberg und Batzlow,

— Gemeinde Wriezen mit den Gemarkungen Haselberg, Frankenfelde, Schulzendorf, Lüdersdorf Biesdorf, Rathsdorf – westlich der B 167 und Wriezen – westlich der B167

— Gemeinde Buckow (Märkische Schweiz),

— Gemeinde Strausberg mit den Gemarkungen Hohenstein und Ruhlsdorf,

— Gemeine Garzau-Garzin,

— Gemeinde Waldsiefersdorf,

— Gemeinde Rehfelde mit der Gemarkung Werder,

— Gemeinde Reichenow-Mögelin,

— Gemeinde Prötzel mit den Gemarkungen Harnekop, Sternebeck und Prötzel östlich der B 168 und der L35,

— Gemeinde Oberbarnim,

— Gemeinde Bad Freienwalde mit der Gemarkung Sonnenburg,

— Gemeinde Falkenberg mit den Gemarkungen Dannenberg, Falkenberg westlich der L 35, Gersdorf und Krüge,

— Gemeinde Höhenland mit den Gemarkungen Steinbeck, Wollenberg und Wölsickendorf,

— Landkreis Barnim:

— Gemeinde Joachimsthal östlich der L220 (Eberswalder Straße), östlich der L23 (Töpferstraße und Templiner Straße), östlich der L239 (Glambecker Straße) und Schorfheide (JO) östlich der L238,

- Gemeinde Friedrichswalde mit der Gemarkung Glambeck östlich der L 239,
- Gemeinde Althüttendorf,
- Gemeinde Ziethen mit den Gemarkungen Groß Ziethen und Klein Ziethen westlich der B198,
- Gemeinde Chorin mit den Gemarkungen Golzow, Senftenhütte, Buchholz, Schorfheide (Ch), Chorin westlich der L200 und Sandkrug nördlich der L200,
- Gemeinde Britz,
- Gemeinde Schorfheide mit den Gemarkungen Altenhof, Werbellin, Lichterfelde und Finowfurt,
- Gemeinde (Stadt) Eberswalde mit der Gemarkungen Finow und Spechthausen und der Gemarkung Eberswalde südlich der B167 und westlich der L200,
- Gemeinde Breydin,
- Gemeinde Melchow,
- Gemeinde Sydower Fließ mit der Gemarkung Grüntal nördlich der K6006 (Landstraße nach Tuchen), östlich der Schönholzer Straße und östlich Am Postweg,
- Hohenfinow südlich der B167,
- Landkreis Uckermark:
  - Gemeinde Passow mit den Gemarkungen Briest, Passow und Schönow,
  - Gemeinde Mark Landin mit den Gemarkungen Landin nördlich der B2, Grünow und Schönermark,
  - Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Frauenhagen, Mürow, Angermünde nördlich und nordwestlich der B2, Dobberzin nördlich der B2, Kerkow, Welsow, Bruchhagen, Greiffenberg, Günterberg, Biesenbrow, Görldorf, Wolletz und Altkünkendorf,
  - Gemeinde Zichow,
  - Gemeinde Casekow mit den Gemarkungen Blumberg, Wartin, Luckow-Petershagen und den Gemarkungen Biesendahlshof und Casekow westlich der L272 und nördlich der L27,
  - Gemeinde Hohenselchow-Groß Pinnow mit der Gemarkung Hohenselchow nördlich der L27,
  - Gemeinde Tantow,
  - Gemeinde Mescherin außer der Gemarkung Neurochlitz östlich der B2, dieser folgend bis zur Gemarkungsgrenze Rosow, weiter in nordwestlicher Richtung bis Rosow, weiter auf der K7311 zur Landesgrenze zu Mecklenburg-Vorpommern, dieser folgend in östlicher Richtung bis zur polnischen Grenze,
  - Gemeinde Gartz (Oder) mit der Gemarkung Geesow westlich der B2 sowie den Gemarkungen Gartz und Hohenreinkendorf nördlich der L27 und der B2 bis zur Kastanienallee, dort links abbiegend dem Schülerweg folgend bis Höhe Bahnhof, von hier in östlicher Richtung den Salveybach kreuzend bis zum Tantower Weg, diesen in nördlicher Richtung bis zu Stettiner Straße, diese weiter folgend bis zur B2, dieser in nördlicher Richtung folgend,
  - Gemeinde Pinnow nördlich und westlich der B2,
- Landkreis Oder-Spree:
  - Gemeinde Storkow (Mark),
  - Gemeinde Spreehagen mit den Gemarkungen Braunsdorf, Markgrafpieske, Lebbin und Spreehagen,
  - Gemeinde Grünheide (Mark) mit den Gemarkungen Kagel, Kienbaum und Hangelsberg,
  - Gemeinde Fürstenwalde westlich der B 168 und nördlich der L 36,

- Gemeinde Rauen,
- Gemeinde Wendisch Rietz bis zur östlichen Uferzone des Scharmützelsees und von der südlichen Spitze des Scharmützelsees südlich der B246,
- Gemeinde Reichenwalde,
- Gemeinde Bad Saarow mit der Gemarkung Petersdorf und der Gemarkung Bad Saarow-Pieskow westlich der östlichen Uferzone des Scharmützelsees und ab nördlicher Spitze westlich der L35,
- Gemeinde Tauche mit der Gemarkung Werder,
- Gemeinde Steinhöfel mit den Gemarkungen Jänickendorf, Schönfelde, Beerfelde, Gölsdorf, Buchholz, Tempelberg und den Gemarkungen Steinhöfel, Hasenfelde und Heinersdorf westlich der L36 und der Gemarkung Neuendorf im Sande nördlich der L36,
- Landkreis Spree-Neiße:
  - Gemeinde Turnow-Preilack mit der Gemarkung Turnow,
  - Gemeinde Drachhausen,
  - Gemeinde Schmogrow-Fehrow,
  - Gemeinde Drehnow,
  - Gemeinde Teichland mit den Gemarkungen Maust und Neuendorf,
  - Gemeinde Guhrow,
  - Gemeinde Werben,
  - Gemeinde Dissen-Striesow,
  - Gemeinde Briesen,
  - Gemeinde Drebkau mit den Gemarkungen Jehserig, Schorbus, Domsdorf, Drebkau, Laubst, Leuthen, Siewisch, Casel und Greifenhain,
  - Gemeinde Kolkwitz mit den Gemarkungen Klein Gaglow nördl. der BAB 15, Kolkwitz, Gulben, Papitz, Babow, Eichow, Krieschow, Limberg, Glinzig, Milkersdorf und Hähnchen,
  - Gemeinde Burg (Spreewald)
  - Kreisfreie Stadt Cottbus außer den Gemarkungen Kahren, Gallinchen, Groß Gaglow und der Gemarkung Kiekebusch südlich der BAB,
- Landkreis Oberspreewald-Lausitz:
  - Gemeinde Neupetershain,
  - Gemeinde Lauchhammer,
  - Gemeinde Schwarzheide,
  - Gemeinde Schipkau,
  - Gemeinde Senftenberg mit den Gemarkungen Brieske, Niemtsch, Senftenberg, Reppist, Hosena, Großkoschen, Kleinkoschen und Sedlitz,
  - die Gemeinde Schwarzbach mit der Gemarkung Biehlen,
  - Gemeinde Neu-Seeland mit den Gemarkungen Lieske, Bahnsdorf und Lindchen,
  - Gemeinde Großräschen mit den Gemarkungen Dörrwalde und Allmosen,
  - Gemeinde Tettau,
- Landkreis Elbe-Elster:
  - Gemeinde Großthiemig,
  - Gemeinde Hirschfeld,
  - Gemeinde Gröden,

- Gemeinde Schraden,
- Gemeinde Merzdorf,
- Gemeinde Röderland mit der Gemarkung Wainsdorf, Prösen, Stolzenhain a.d. Röder,
- Gemeinde Plessa mit der Gemarkung Plessa,
- Landkreis Prignitz:
  - Gemeinde Groß Pankow mit den Gemarkungen Baek, Tangendorf, Tacken, Hohenvier, Strigleben, Steinberg und Gulow,
  - Gemeinde Perleberg mit der Gemarkung Schönfeld,
  - Gemeinde Karstädt mit den Gemarkungen Postlin, Strehlen, Blüten, Klockow, Premslin, Glövizin, Waterloo, Karstädt, Dargardt, Garlin und die Gemarkungen Groß Warnow, Klein Warnow, Reckenzin, Streesow und Dallmin westlich der Bahnstrecke Berlin/Spandau-Hamburg/Altona,
  - Gemeinde Gülitz-Reetz,
  - Gemeinde Putlitz mit den Gemarkungen Lockstädt, Mansfeld und Laaske,
  - Gemeinde Triglitz,
  - Gemeinde Marienfließ mit der Gemarkung Frehne,
  - Gemeinde Kümmernitztal mit der Gemarkungen Buckow, Preddöhl und Grabow,
  - Gemeinde Gerdshagen mit der Gemarkung Gerdshagen,
  - Gemeinde Meyenburg,
  - Gemeinde Pritzwalk mit der Gemarkung Steffenshagen,

Bundesland Sachsen:

- Landkreis Bautzen
  - Gemeinde Arnsdorf, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Cunewalde,
  - Gemeinde Demitz-Thumitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Doberschau-Gaußig,
  - Gemeinde Göda, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Großharthau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Großpostwitz/O.L.,
  - Gemeinde Hochkirch, sofern nicht bereits der Sperrzone II,
  - Gemeinde Kubschütz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Neukirch/Lausitz,
  - Gemeinde Obergurig,
  - Gemeinde Schmölln-Putzkau,
  - Gemeinde Sohland a. d. Spree,
  - Gemeinde Stadt Bautzen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Bischhofswerda, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Radeberg, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Schirgiswalde-Kirschau,
  - Gemeinde Stadt Wilthen,
  - Gemeinde Steinigtwolmsdorf,

- Stadt Dresden:
  - Stadtgebiet, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Landkreis Meißen:
  - Gemeinde Diera-Zehren, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Glaubitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Hirschstein,
  - Gemeinde Käbschütztal,
  - Gemeinde Klipphausen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Niederau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Nünchritz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Röderau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Gröditz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Lommatzsch,
  - Gemeinde Stadt Meißen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Nossen außer Ortsteil Nossen,
  - Gemeinde Stadt Riesa,
  - Gemeinde Stadt Strehla,
  - Gemeinde Stauchitz,
  - Gemeinde Wülknitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Zeithain,
- Landkreis Mittelsachsen:
  - Gemeinde Reinsberg,
- Landkreis Sächsische Schweiz-Osterzgebirge:
  - Gemeinde Bannewitz,
  - Gemeinde Dürnröhrsdorf-Dittersbach,
  - Gemeinde Kreischa,
  - Gemeinde Lohmen,
  - Gemeinde Müglitztal,
  - Gemeinde Stadt Dohna,
  - Gemeinde Stadt Freital,
  - Gemeinde Stadt Heidenau,
  - Gemeinde Stadt Hohnstein,
  - Gemeinde Stadt Neustadt i. Sa.,
  - Gemeinde Stadt Pirna,
  - Gemeinde Stadt Rabenau mit den Ortsteilen Lübau, Obernaundorf, Oelsa, Rabenau und Spechtritz,
  - Gemeinde Stadt Stolpen,
  - Gemeinde Stadt Tharandt mit den Ortsteilen Fördergersdorf, Großopitz, Kurort Hartha, Pohrsdorf und Spechtshausen,
  - Gemeinde Stadt Wilsdruff, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,

Bundesland Mecklenburg-Vorpommern:

— Landkreis Vorpommern Greifswald

- Gemeinde Penkun,
- Gemeinde Nadrensee,
- Gemeinde Krackow,
- Gemeinde Glasow,
- Gemeinde Grambow,

— Landkreis Ludwigslust-Parchim:

- Gemeinde Barkhagen mit den Ortsteilen und Ortschaften: Altenlinden, Kolonie Lalchow, Plauerhagen, Zarchlin, Barkow-Ausbau, Barkow,
- Gemeinde Blievenstorf mit dem Ortsteil: Blievenstorf,
- Gemeinde Brenz mit den Ortsteilen und Ortschaften: Neu Brenz, Alt Brenz,
- Gemeinde Domsühl mit den Ortsteilen und Ortschaften: Severin, Bergrade Hof, Bergrade Dorf, Zieslütbe, Alt Dammerow, Schlieven, Domsühl, Domsühl-Ausbau, Neu Schlieven,
- Gemeinde Gallin-Kuppentin mit den Ortsteilen und Ortschaften: Kuppentin, Kuppentin-Ausbau, Daschow, Zahren, Gallin, Penzlin,
- Gemeinde Ganzlin mit den Ortsteilen und Ortschaften: Dresenow, Dresenower Mühle, Twietfort, Ganzlin, Tönchow, Wendisch Priborn, Liebhof, Gnevsdorf,
- Gemeinde Granzin mit den Ortsteilen und Ortschaften: Lindenbeck, Greven, Beckendorf, Bahlenrade, Granzin,
- Gemeinde Grabow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Fresenbrügge, Grabow, Griemoor, Heidehof, Kaltehof, Winkelmoor,
- Gemeinde Groß Laasch mit den Ortsteilen und Ortschaften: Groß Laasch,
- Gemeinde Kremmin mit den Ortsteilen und Ortschaften: Beckentin, Kremmin,
- Gemeinde Kritzow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Schlemmin, Kritzow,
- Gemeinde Lewitzrand mit dem Ortsteil und Ortschaften: Matzlow-Garwitz (teilweise),
- Gemeinde Lübz mit den Ortsteilen und Ortschaften: Bobzin, Broock, Broock Ausbau, Hof Gischow, Lübz, Lutheran, Lutheran Ausbau, Riederfelde, Ruthen, Wessentin, Wessentin Ausbau,
- Gemeinde Neustadt-Glewe mit den Ortsteilen und Ortschaften: Hohes Feld, Kiez, Klein Laasch, Liebs Siedlung, Neustadt-Glewe, Tuckhude, Wabel,
- Gemeinde Obere Warnow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Grebbin und Wozinkel, Gemarkung Kossebade teilweise, Gemarkung Herzberg mit dem Waldgebiet Bahlenholz bis an die östliche Gemeindegrenze, Gemarkung Woeten unmittelbar östlich und westlich der L16,
- Gemeinde Parchim mit den Ortsteilen und Ortschaften: Dargelütz, Neuhof, Kiekindemark, Neu Klockow, Möderitz, Malchow, Damm, Parchim, Voigtsdorf, Neu Matzlow,
- Gemeinde Passow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Unterbrüz, Brüz, Welzin, Neu Brüz, Weisin, Charlottenhof, Passow,
- Gemeinde Plau am See mit den Ortsteilen und Ortschaften: Reppentin, Gaarz, Silbermühle, Appelburg, Seelust, Plau-Am See, Plötzenhöhe, Klebe, Lalchow, Quetzin, Heidekrug,
- Gemeinde Rom mit den Ortsteilen und Ortschaften: Lancken, Stralendorf, Rom, Darze, Paarsch,
- Gemeinde Spornitz mit den Ortsteilen und Ortschaften: Dütschow, Primark, Steinbeck, Spornitz,
- Gemeinde Werder mit den Ortsteilen und Ortschaften: Neu Bentheden, Bentheden, Tannenhof, Werder.

2. Estónsko

Tieto reštrikčné pásma I v Estónsku:

- Hiiu maakond.

3. Grécko

Tieto reštrikčné pásma I v Grécku:

- v regionálnom obvode Drama:
  - územné obvody Sidironero a Skaloti a miestne obvody Livadero a Ksiropotamo (v obci Drama),
  - miestny obvod Paranesti (v obci Paranesti),
  - miestne obvody Kokkinogeia, Mikropoli, Panorama, Pyrgoi (v obci Prosotsani),
  - miestne obvody Kato Nevrokopi, Chrysokefalo, Achladea, Vathytopos, Volakas, Granitis, Dasotos, Eksohi, Katafyto, Lefkogeia, Mikrokleisoura, Mikromilea, Ochyro, Pagoneri, Perithorio, Kato Vrontou a Potamoi (v obci Kato Nevrokopi),
- v regionálnom obvode Xanthi:
  - miestne obvody Kimmerion, Stavroupoli, Gerakas, Dafnonas, Komnina, Kariofyto a Neochori (v obci Xanthi),
  - územné obvody Satres, Thermes, Kotyli, a miestne obvody Myki, Echinis a Oraio a (v obci Myki),
  - územný obvod Selero a miestny obvod Sounio (v obci Avdira),
- v regionálnom obvode Rodopi:
  - miestne obvody Komotini, Anthochorio, Gratini, Thrylorio, Kalhas, Karydia, Kikidio, Kosmio, Pandrosos, Aigeiros, Kallisti, Meleti, Neo Sidirochori a Mega Doukato (v obci Komotini),
  - miestne obvody Ipio, Arriana, Darmeni, Archontika, Filyra, Ano Drosini, Aratos a územné obvody Kehros a Organi (v obci Arriana),
  - miestne obvody Iasmos, Sostis, Asomatoi, Polyanthos a Amvrosia a územný obvod Amaxades (v obci Iasmos),
  - miestny obvod Amaranta (v obci Maroneia Sapon),
- v regionálnom obvode Evros:
  - miestne obvody Kyriaki, Mandra, Mavroklisi, Mikro Dereio, Protokklisi, Roussa, Goniko, Geriko, Sidirochori, Megalo Derio, Sidiro, Giannouli, Agriani a Petrolofos (v obci Soufli),
  - miestne obvody Dikaia, Arzos, Elaia, Therapio, Komara, Marasia, Ormenio, Pentalofos, Petrota, Plati, Ptelea, Kyprinos, Zoni, Fulakio, Spilaio, Nea Vyssa, Kavili, Kastanies, Rizia, Sterna, Ampelakia, Valtos, Megali Doxipara, Neochori a Chandras (v obci Orestiada),
  - miestne obvody Asvestades, Ellinochori, Karoti, Koufovouno, Kiani, Mani, Sitochori, Alepochori, Asproneri, Metaxades, Vrysika, Doksa, Elafoxori, Ladi, Paliouri a Poimeniko (v obci Didymoteixo),
- v regionálnom obvode Serres:
  - miestne obvody Kerkini, Livadia, Makrynitsa, Neochori, Platanakia, Petrissi, Akritochori, Vyroneia, Gonimo, Mandraki, Megalochori, Rodopoli, Ano Poroia, Katw Poroia, Sidirokastro, Vamvakophyto, Promahonas, Kamaroto, Strymonochori, Charopo, Kastanousi a Chortero a územné obvody Achladochori, Agkistro a Kapnophyto (v obci Sintiki),

- miestne obvody Serres, Elaionas a Oinoussa a územné obvody Orini a Ano Vrontou (v obci Serres),
- miestne obvody Dasochoriou, Irakleia, Valtero, Karperi, Koimisi, Lithotopos, Limnochori, Podismeno a Chrysochorafa (v obci Irakleia).

4. Lotyšsko

Tieto reštrikčné pásma I v Lotyšsku:

- Dienvidkurzemes novada, Grobiņas pagasts, Nīcas pagasta daļa uz ziemeļiem no apdzīvotas vietas Bernāti, autoceļš V1232, A11, V1222, Bārtas upes, Otaņķu pagasts, Grobiņas pilsēta,
- Ropažu novada Stopiņu pagasta daļa, kas atrodas uz rietumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Daugūļupes ielas un Daugūļupītes.

5. Litva

Tieto reštrikčné pásma I v Litve:

- Kalvarijos savivaldybė,
- Klaipėdos rajono savivaldybė: Agluonėnų, Dovilų, Gargždų, Priekulės, Vėžaičių, Kretingalės ir Dauparų-Kvietinių seniūnijos,
- Marijampolės savivaldybė išskyrus Šumskų ir Sasnavos seniūnijos,
- Palangos miesto savivaldybė,
- Vilkaviškio rajono savivaldybė: Bartninkų, Gražiškių, Keturvalakių, Pajevonio, Virbalio, Vištyčio seniūnijos.

6. Maďarsko

Tieto reštrikčné pásma I v Maďarsku:

- Békés megye 950950, 950960, 950970, 951950, 952050, 952750, 952850, 952950, 953050, 953150, 953650, 953660, 953750, 953850, 953960, 954250, 954260, 954350, 954450, 954550, 954650, 954750, 954850, 954860, 954950, 955050, 955150, 955250, 955260, 955270, 955350, 955450, 955510, 955650, 955750, 955760, 955850, 955950, 956050, 956060, 956150 és 956160 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Bács-Kiskun megye 600150, 600850, 601550, 601650, 601660, 601750, 601850, 601950, 602050, 603250, 603750 és 603850 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Budapest 1 kódszámú, vadgazdálkodási tevékenységre nem alkalmas területe,
- Csongrád-Csanád megye 800150, 800160, 800250, 802220, 802260, 802310 és 802450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Fejér megye 400150, 400250, 400351, 400352, 400450, 400550, 401150, 401250, 401350, 402050, 402350, 402360, 402850, 402950, 403050, 403450, 403550, 403650, 403750, 403950, 403960, 403970, 404650, 404750, 404850, 404950, 404960, 405050, 405750, 405850, 405950,
- 406050, 406150, 406550, 406650 és 406750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Győr-Moson-Sopron megye 100550, 100650, 100950, 101050, 101350, 101450, 101550, 101560 és 102150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750150, 750160, 750260, 750350, 750450, 750460, 754450, 754550, 754560, 754570, 754650, 754750, 754950, 755050, 755150, 755250, 755350 és 755450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Komárom-Esztergom megye 250150, 250250, 250450, 250460, 250550, 250650, 250750, 251050, 251150, 251250, 251350, 251360, 251650, 251750, 251850, 252250, kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

- Pest megye 571550, 572150, 572250, 572350, 572550, 572650, 572750, 572850, 572950, 573150, 573250, 573260, 573350, 573360, 573450, 573850, 573950, 573960, 574050, 574150, 574350, 574360, 574550, 574650, 574750, 574850, 574860, 574950, 575050, 575150, 575250, 575350, 575550, 575650, 575750, 575850, 575950, 576050, 576150, 576250, 576350, 576450, 576650, 576750, 576850, 576950, 577050, 577150, 577350, 577450, 577650, 577850, 577950, 578050, 578150, 578250, 578350, 578360, 578450, 578550, 578560, 578650, 578850, 578950, 579050, 579150, 579250, 579350, 579450, 579460, 579550, 579650, 579750, 580250 és 580450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe.

7. Poľsko

Tieto reštrikčné pásma I v Poľsku:

w województwie kujawsko – pomorskim:

- powiat rypiński,
- powiat brodnicki,
- powiat grudziądzki,
- powiat miejski Grudziądz,
- powiat wąbrzeski,

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Wielbark i Rozogi w powiecie szczycieńskim,

w województwie podlaskim:

- gminy Wysokie Mazowieckie z miastem Wysokie Mazowieckie, Czyżew i część gminy Kulesze Kościelne położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie wysokomazowieckim,
- gminy Miastkowo, Nowogród, Śniadowo i Zbójna w powiecie łomżyńskim,
- gminy Szumowo, Zambrów z miastem Zambrów i część gminy Kołaki Kościelne położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie zambrowskim,
- gminy Grabowo, Kolno i miasto Kolno, Turośl w powiecie kolneńskim,

w województwie mazowieckim:

- powiat ostrołęcki,
- powiat miejski Ostrołęka,
- gminy Bielsk, Brudzeń Duży, Bulkowo, Drobin, Gąbin, Łąck, Nowy Duninów, Radzanowo, Słupno, Staroźreby i Stara Biała w powiecie płockim,
- powiat miejski Płock,
- powiat ciechanowski,
- gminy Baboszewo, Dzierżążnia, Joniec, Nowe Miasto, Płońsk i miasto Płońsk, Raciąż i miasto Raciąż, Sochocin w powiecie płońskim,
- powiat sierpecki,
- gmina Biezuń, Lutocin, Siemiątkowo i Żuromin w powiecie żuromińskim,
- część powiatu ostrowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- gminy Dzieżgowo, Lipowiec Kościelny, Mława, Radzanów, Strzegowo, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wiśniewo w powiecie mławskim,
- powiat przasnyski,
- powiat makowski,
- powiat pułtuski,
- część powiatu wyszkowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część powiatu węgrowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część powiatu wołomińskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- gminy Mokobody i Suchożebry w powiecie siedleckim,

- gminy Dobrze, Jakubów, Kałuszyn, Stanisławów w powiecie mińskim,
  - gminy Bielany i gmina wiejska Sokołów Podlaski w powiecie sokołowskim,
  - powiat gostyniński,
- w województwie podkarpackim:
- gmina Krempana w powiecie jasielskim,
  - część powiatu ropczycko – sędziszowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
  - gminy Pruchnik, Rokietnica, Roźwienica, w powiecie jarosławskim,
  - gminy Fredropol, Krasiczyn, Krzywczyna, Przemyśl, część gminy Orły położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77, część gminy Żurawica na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77 w powiecie przemyskim,
  - powiat miejski Przemyśl,
  - gminy Gać, Jawornik Polski, Kańczuga, część gminy Zarzecze położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Mlecza w powiecie przeworskim,
  - powiat łańcucki,
  - gminy Trzebownisko, Głogów Małopolski, część gminy Świlcza położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 94 i część gminy Sokołów Małopolski położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 875 w powiecie rzeszowskim,
  - gmina Raniżów w powiecie kolbuszowskim,
  - część powiatu łańcuckiego niewymieniona w części II załącznika I,
- w województwie świętokrzyskim:
- gminy Nowy Korczyn, Solec-Zdrój, Wiślica, Stopnica, Tuczępy, Busko Zdrój w powiecie buskim,
  - powiat kazimierski,
  - powiat skarżyski,
  - część powiatu opatowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
  - część powiatu sandomierskiego niewymieniona w części II załącznika I,
  - gminy Bogoria, Osiek, Staszów i część gminy Rytwiany położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 764, część gminy Szydłów położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 756 w powiecie staszowskim,
  - gminy Pawłów, Wąchock, część gminy Brody położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 oraz na południowy – zachód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 0618T biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania w miejscowości Lipie, drogę biegnącą od miejscowości Lipie do wschodniej granicy gminy i część gminy Mirzec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 744 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Tychów Stary a następnie przez drogę nr 0566T biegnącą od miejscowości Tychów Stary w kierunku północno – wschodnim do granicy gminy w powiecie starachowickim,
  - powiat ostrowiecki,
  - gminy Fałków, Ruda Maleniecka, Radoszyce, Smyków, Słupia Konecka, część gminy Końskie położona na zachód od linii kolejowej, część gminy Stąporków położona na południe od linii kolejowej w powiecie koneckim,
  - gminy Bodzentyn, Bieliny, Łągów, Morawica, Nowa Słupia, część gminy Raków położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr 756 i 764, część gminy Chęciny położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 762, część gminy Górno położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy łączącą miejscowości Leszczyna – Cedzyna oraz na południe od linii wyznaczonej przez ul. Kielecką w miejscowości Cedzyna biegnącą do wschodniej granicy gminy, część gminy Daleszyce położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 764 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą łączącą miejscowości Daleszyce – Słopiec – Borków, dalej na północ od linii wyznaczonej przez tę drogę biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 764 do przecięcia z linią rzeki Belnianka, następnie na północ od linii wyznaczonej przez rzeki Belnianka i Czarna Nida biegnącej do zachodniej granicy gminy w powiecie kieleckim,

- gminy Działoszyce, Michałów, Pińczów, Złota w powiecie pińczowskim,
- gminy Imielno, Jędrzejów, Nagłowice, Sędziszów, Słupia, Sobków, Wodzisław w powiecie jędrzejowskim,
- gminy Moskorzew, Radków, Secemin, część gminy Włoszczowa położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Konieczno i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Konieczno – Rogienice – Dąbie – Podłazie, część gminy Kluczewsko położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Krogulec – Nowiny – Komorniki do przecięcia z linią rzeki Czarna, następnie na północ od linii wyznaczonej przez rzekę Czarna biegnącą do przecięcia z linią wyznaczoną przez drogę nr 742 i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od przecięcia z linią rzeki Czarna do południowej granicy gminy w powiecie włoszczowskim,

w województwie łódzkim:

- gminy Łyszkowice, Kocierzew Południowy, Kiernoza, Chąšno, Nieborów, część gminy wiejskiej Łowicz położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92 biegnącej od granicy miasta Łowicz do zachodniej granicy gminy oraz część gminy wiejskiej Łowicz położona na wschód od granicy miasta Łowicz i na północ od granicy gminy Nieborów w powiecie łowickim,
- gminy Cielądz, Rawa Mazowiecka z miastem Rawa Mazowiecka w powiecie rawskim,
- gminy Bolimów, Głuchów, Godzianów, Lipce Reymontowskie, Maków, Nowy Kawęczyn, Skierniewice, Słupia w powiecie skierniewickim,
- powiat miejski Skierniewice,
- gminy Mniszków, Paradyż, Sławno i Żarnów w powiecie opoczyńskim,
- gminy Czerniewice, Inowódz, Lubochnia, Rzeczyca, Tomaszów Mazowiecki z miastem Tomaszów Mazowiecki, Żelechlinek w powiecie tomaszowskim,

gmina Przedbórz w powiecie radomszczańskim, w województwie pomorskim:

- gminy Ostaszewo, miasto Krynica Morska oraz część gminy Nowy Dwór Gdański położona na południowy – zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 7, następnie przez drogę nr 7 i S7 biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie nowodworskim,
- gminy Lichnowy, Miłoradz, Malbork z miastem Malbork, część gminy Nowy Staw położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 w powiecie malborskim,
- gminy Mikołajki Pomorskie, Stary Targ i Sztum w powiecie sztumskim,
- powiat gdański,
- Miasto Gdańsk,
- powiat tczewski,
- powiat kwidzyński,

w województwie lubuskim:

- gmina Lubiszyn w powiecie gorzowskim,
- gmina Dobiegniew w powiecie strzelecko – drezdeneckim,

w województwie dolnośląskim:

- gminy Dziadowa Kłoda, Międzybórz, Syców, Twardogóra, część gminy wiejskiej Oleśnica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr S8, część gminy Dobroszyce położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy w powiecie oleśnickim,
- gminy Jordanów Śląski, Kobierzyce, Mietków, Sobótka, część gminy Żórawina położona na zachód od linii wyznaczonej przez autostradę A4, część gminy Kąty Wrocławskie położona na południe od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie wrocławskim,

- część gminy Domaniów położona na południowy zachód od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie oławskim,
- gmina Wiązów w powiecie strzelińskim,
- część powiatu średzkiego niewymieniona w części II załącznika I,
- miasto Świeradów – Zdrój w powiecie lubańskim,
- gminy Pielgrzymka, miasto Złotoryja, część gminy wiejskiej Złotoryja położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej granicy gminy w miejscowości Nowa Wieś Złotoryjska do granicy miasta Złotoryja oraz na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od granicy miasta Złotoryja do wschodniej granicy gminy w powiecie złotoryjskim,
- gmina Mirsk w powiecie lwóweckim,
- gminy Janowice Wielkie, Mysłakowice, Stara Kamienica w powiecie karkonoskim,
- część powiatu miejskiego Jelenia Góra położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 366,
- gminy Bolków, Męcinka, Mściwojów, Paszowice, miasto Jawor w powiecie jaworskim,
- gminy Dobromierz, Jaworzyna Śląska, Marcinowice, Strzegom, Żarów w powiecie świdnickim,
- gminy Dzierżoniów, Pieszycy, miasto Bielawa, miasto Dzierżoniów w powiecie dzierzoniowskim,
- gminy Głuszycza, Mieroszów w powiecie wałbrzyskim,
- gmina Nowa Ruda i miasto Nowa Ruda w powiecie kłodzkim,
- gminy Kamienna Góra, Marciszów i miasto Kamienna Góra w powiecie kamiennogórskim,

w województwie wielkopolskim:

- gminy Koźmin Wielkopolski, Rozdrażew, miasto Sulmierzyce, część gminy Krotoszyn położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 15 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 36, nr 36 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 15 do skrzyżowania z drogą nr 444, nr 444 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 do południowej granicy gminy w powiecie krotoszyńskim,
- gminy Brodnica, część gminy Dolsk położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 434 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 437, a następnie na wschód od drogi nr 437 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 434 do południowej granicy gminy, część gminy Śrem położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 310 biegnącą od zachodniej granicy gminy do miejscowości Śrem, następnie na wschód od drogi nr 432 w miejscowości Śrem oraz na wschód od drogi nr 434 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 432 do południowej granicy gminy w powiecie śremskim,
- gminy Borek Wielkopolski, Piaski, Pogorzela, w powiecie gostyńskim,
- gmina Grodzisk Wielkopolski i część gminy Kamieniec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 308 w powiecie grodziskim,
- gmina Czempin w powiecie kościańskim,
- gminy Kleszczewo, Kostrzyn, Kórnik, Pobiedziska, Mosina, miasto Puszczykowo, część gminy wiejskiej Murowana Goślina położona na południe od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy miasta Murowana Goślina do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie poznańskim,
- gmina Kiszkowo i część gminy Kłecko położona na zachód od rzeki Mała Wełna w powiecie gnieźnieńskim,
- powiat czarnkowsko-trzcianecki,
- część gminy Wronki położona na północ od linii wyznaczonej przez rzekę Wartę biegnącą od zachodniej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 182, a następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr 182 oraz 184 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 182 do południowej granicy gminy w powiecie szamotulskim,

- gmina Budzyń w powiecie chodzieskim,
  - gminy Mieścisko, Skoki i Wągrowiec z miastem Wągrowiec w powiecie wągrowieckim,
  - powiat pleszewski,
  - gmina Zagórów w powiecie słupeckim,
  - gmina Pyzdry w powiecie wrzesińskim,
  - gminy Kotlin, Żerków i część gminy Jarocin położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr S11 i 15 w powiecie jarocińskim,
  - powiat ostrowski,
  - powiat miejski Kalisz,
  - powiat kaliski,
  - powiat turecki,
  - gminy Rzgów, Grodziec, Krzymów, Stare Miasto, Rychwał w powiecie konińskim,
  - powiat kępiński,
  - powiat ostrzeszowski,
- w województwie opolskim:
- gminy Domaszowice, Pokój, część gminy Namysłów położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie namysłowskim,
  - gminy Wołczyn, Kluczbork, Byczyna w powiecie kluczborskim,
  - gminy Praszka, Gorzów Śląski część gminy Rudniki położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 42 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 43 i na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 43 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 42 w powiecie oleskim,
  - gmina Grodków w powiecie brzeskim,
  - gminy Komprachcice, Łubniany, Murów, Niemodlin, Tułowice w powiecie opolskim,
  - powiat miejski Opole,
- w województwie zachodniopomorskim:
- gminy Nowogródek Pomorski, Barlinek, Myślibórz, część gminy Dębno położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 126 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 23 w miejscowości Dębno, następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 23 do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II w miejscowości Cychry, następnie na północ od ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Ogrodową i dalej na północ od linii wyznaczonej przez ul. Ogrodową, której przedłużenie biegnie do wschodniej granicy gminy w powiecie myśliborskim,
  - gmina Stare Czarnowo w powiecie gryfińskim,
  - gmina Bielice, Kozielice, Pyrzyce w powiecie pyrzyckim,
  - gminy Bierzwnik, Krzęcin, Pełczyce w powiecie choszczeńskim,
  - część powiatu miejskiego Szczecin położona na zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Odra Zachodnia biegnącą od północnej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 10, następnie na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 10 biegnącą od przecięcia z linią wyznaczoną przez rzekę Odra Zachodnia do wschodniej granicy gminy,
  - gminy Dobra (Szczecińska), Police w powiecie polickim,
- w województwie małopolskim:
- powiat brzeski,
  - powiat gorlicki,
  - powiat proszowicki,

- część powiatu nowosądeckiego niewymieniona w części II załącznika I,
- gminy Czorsztyn, Krościenko nad Dunajcem, Ochotnica Dolna w powiecie nowotarskim,
- powiat miejski Nowy Sącz,
- powiat tarnowski,
- powiat miejski Tarnów,
- część powiatu dąbrowskiego niewymieniona w części III załącznika I.

8. Slovensko

Tieto reštrikčné pásma I na Slovensku:

- v okrese Nové Zámky: Sikenička, Pavlová, Bíňa, Kamenín, Kamenný Most, Malá nad Hronom, Belá, Lubá, Šarkan, Gbelce, Bruty, Mužla, Obid, Štúrovo, Nána, Kamenica nad Hronom, Chľaba, Leľa, Bajtava, Salka, Malé Kosihy,
- v okrese Veľký Krtíš: obce Ipeľské Predmostie, Veľká nad Ipľom, Hrušov, Kleňany, Sečianky,
- v okrese Levice: obce Keľ, Čata, Pohronský Ruskov, Hronovce, Želiezovce, Zalaba, Malé Ludince, Šalov, Skenica, Pastovce, Bielovce, Ipeľský Sokolec, Lontov, Kubáňovo, Szadice, Demandice, Dolné Semerovce, Vyškovce nad Ipľom, Preseľany nad Ipľom, Hrkovce, Tupá, Horné Semerovce, Hokovce, Slatina, Horné Turovce, Veľké Turovce, Šahy, Tešmák, Plášťovce, Ipeľské Úľany, Bátovce, Pečenice, Jabloňovce, Bohunice, Pukanec, Uhliská,
- v okrese Krupina: obce Dudince, Terany, Hontianske Moravce, Sudince, Súdovce, Lišov,
- celý okres Ružomberok,
- v okrese Turčianske Teplice: obce Turček, Horná Štubňa, Čremošné, Háj, Rakša, Mošovce,
- v okrese Martin: obce Blatnica, Folkušová, Necpaly,
- v okrese Dolný Kubín: obce Kraľovany, Žaškov, Jasenová, Vyšný Kubín, Oravská Poruba, Leštiny, Osádka, Malatiná, Chlebnice, Krivá,
- v okrese Tvrdošín: obce Oravský Biely Potok, Habovka, Zuberec,
- v okrese Žarnovica: obce Rudno nad Hronom, Voznica, Hodruša-Hámre,
- celý okres Žiar nad Hronom, okrem obcí uvedených v pásme II.

9. Taliansko

Tieto reštrikčné pásma I v Taliansku:

región Piedmont:

- v provincii Alessandria, obce Casalnoceto, Oviglio, Tortona, Viguzzolo, Frugarolo, Bergamasco, Castellar Guidobono, Berzano Di Tortona, Cerreto Grue, Carbonara Scrivia, Casasco, Carentino, Frascaro, Paderna, Montegioco, Spineto Scrivia, Villaromagnano, Pozzolo Formigaro, Momperone, Merana, Monleale, Terzo, Borgoratto Alessandrino, Casal Cermelli, Montemarzino, Bistagno, Castellazzo Bormida, Bosco Marengo, Castelspina, Volpigliano, Alice Bel Colle, Gamalero, Volpedo, Pozzol Groppo, Sarezzano,
- v provincii Asti, obce Olmo Gentile, Nizza Monferrato, Incisa Scapaccino, Roccaverano, Castel Boglione, Mombaruzzo, Maranzana, Castel Rocchero, Rocchetta Palafea, Castelletto Molina, Castelnuovo Belbo, Montabone, Quaranti, Fontanile, Calamandrana, Bruno, Sessame, Monastero Bormida, Bubbio, Cassinasco, Serole, Loazzolo, Cessole, Vesime, San Giorgio Scarampi,
- v provincii Cuneo, obce Bergolo, Pezzolo Valle Uzzone, Cortemilia, Levice, Castelletto Uzzone, Perletto,

región Liguria:

- v provincii Genova, obce Rovegno, Rapallo, Portofino, Cicagna, Avegno, Montebruno, Santa Margherita Ligure, Favale Di Malvaro, Recco, Camogli, Moconesi, Tribogna, Fascia, Uscio, Gorreto, Fontanigorda, Neirone, Rondanina, Lorsica, Propata;
- v provincii Savona, obce Cairo Montenotte, Quiliano, Dego, Altare, Piana Crixia, Giusvalla, Albissola Marina, Savona,

región Emilia-Romagna:

- v provincii Piacenza, obce Ottone, Zerba,

región Lombardia:

- v provincii Pavia, obce Rocca Susella, Montesegale, Menconico, Val Di Nizza, Bagnaria, Santa Margherita Di Staffora, Ponte Nizza, Brallo Di Pregola, Varzi, Godiasco, Cecima,

región Lazio:

- v provincii Rím,

sever: obce Riano, Castelnuovo di Porto, Capena, Fiano Romano, Morlupo, Sacrofano, Magliano Romano, Formello, Campagnano di Roma, Anguillara;

západ: obec Fiumicino;

juh: obec Rím medzi hranicami obce Fiumicino (západ), hranice pásma 3 (sever), rieka Tiber až po križovatku s diaľnicou Grande Raccordo Anulare GRA, diaľnica Grande Raccordo Anulare GRA až po križovatku s diaľnicou A24, diaľnica A24 až po križovatku s Viale del Tecnopolo, Viale del Tecnopolo až po križovatku s hranicami obce Guidonia Montecelio;

východ: obce Guidonia Montecelio, Montelibretti, Palombara Sabina, Monterotondo, Mentana, Sant'Angelo Romano, Fonte Nuova.

ČASŤ II

1. Bulharsko

Tieto reštrikčné pásma II v Bulharsku:

- celý región Haskovo,
- celý región Yambol,
- celý región Stara Zagora,
- celý región Pernik,
- celý región Kyustendil,
- celý región Plovdiv, okrem oblastí v časti III,
- celý región Pazardzhik, okrem oblastí v časti III,
- celý región Smolyan,
- celý región Dobrich,
- celý región mesta Sofia,
- celý región provincie Sofia,
- celý región Blagoevgrad okrem oblastí v časti III,
- celý región Razgrad,
- celý región Kardzhali,
- celý región Burgas,
- celý región Varna okrem oblastí v časti III,
- celý región Silistra,

- celý región Ruse,
- celý región Veliko Tarnovo,
- celý región Pleven,
- celý región Targovishte,
- celý región Shumen,
- celý región Sliven,
- celý región Vidin,
- celý región Gabrovo,
- celý región Lovech,
- celý región Montana,
- celý región Vratza.

2. Nemecko

Tieto reštrikčné pásma II v Nemecku:

Bundesland Brandenburg:

- Landkreis Oder-Spree:
  - Gemeinde Grunow-Dammendorf,
  - Gemeinde Mixdorf
  - Gemeinde Schlaubetal,
  - Gemeinde Neuzelle,
  - Gemeinde Neißemünde,
  - Gemeinde Lawitz,
  - Gemeinde Eisenhüttenstadt,
  - Gemeinde Vogelsang,
  - Gemeinde Ziltendorf,
  - Gemeinde Wiesenau,
  - Gemeinde Friedland,
  - Gemeinde Siehdichum,
  - Gemeinde Müllrose,
  - Gemeinde Briesen,
  - Gemeinde Jacobsdorf
  - Gemeinde Groß Lindow,
  - Gemeinde Brieskow-Finkenheerd,
  - Gemeinde Ragow-Merz,
  - Gemeinde Beeskow,
  - Gemeinde Rietz-Neuendorf,
  - Gemeinde Tauche mit den Gemarkungen Stremmen, Ranzig, Trebatsch, Sabrodt, Sawall, Mitweide, Lindenberg, Falkenberg (T), Görsdorf (B), Wulfersdorf, Giesensdorf, Briescht, Kossenblatt und Tauche,
  - Gemeinde Langewahl,
  - Gemeinde Berkenbrück,
  - Gemeinde Steinhöfel mit den Gemarkungen Arensdorf und Demitz und den Gemarkungen Steinhöfel, Hasenfelde und Heinersdorf östlich der L 36 und der Gemarkung Neuendorf im Sande südlich der L36,

- Gemeinde Fürstenwalde östlich der B 168 und südlich der L36,
- Gemeinde Diensdorf-Radlow,
- Gemeinde Wendisch Rietz östlich des Scharmützelsees und nördlich der B 246,
- Gemeinde Bad Saarow mit der Gemarkung Neu Golm und der Gemarkung Bad Saarow-Pieskow östlich des Scharmützelsees und ab nördlicher Spitze östlich der L35,
- Landkreis Dahme-Spreewald:
  - Gemeinde Jamlitz,
  - Gemeinde Lieberose,
  - Gemeinde Schwielochsee mit den Gemarkungen Goyatz, Jessern, Lamsfeld, Ressen, Speichrow und Zaue,
- Landkreis Spree-Neiße:
  - Gemeinde Schenkendöbern,
  - Gemeinde Guben,
  - Gemeinde Jänschwalde,
  - Gemeinde Tauer,
  - Gemeinde Peitz,
  - Gemeinde Kolkwitz mit der Gemarkung Klein Gaglow südl. der BAB 15,
  - Gemeinde Turnow-Preilack mit der Gemarkung Preilack,
  - Gemeinde Teichland mit der Gemarkung Bärenbrück,
  - Gemeinde Heinersbrück,
  - Gemeinde Forst,
  - Gemeinde Groß Schacksdorf-Simmersdorf,
  - Gemeinde Neiße-Malxetal,
  - Gemeinde Jämlitz-Klein Döben,
  - Gemeinde Tschernitz,
  - Gemeinde Döbern,
  - Gemeinde Felixsee,
  - Gemeinde Wiesengrund,
  - Gemeinde Spremberg,
  - Gemeinde Welzow,
  - Gemeinde Neuhausen/Spree,
  - Gemeinde Drebkau mit der Gemarkung Kausche,
  - Kreisfreie Stadt Cottbus mit den Gemarkungen Kahren, Gallinchen, Groß Gaglow und der Gemarkung Kiekebusch südlich der BAB 15,
- Landkreis Märkisch-Oderland:
  - Gemeinde Bleyen-Genschmar,
  - Gemeinde Neuhardenberg
  - Gemeinde Golzow,
  - Gemeinde Küstriner Vorland,
  - Gemeinde Alt Tucheband,
  - Gemeinde Reitwein,

- Gemeinde Podelzig,
- Gemeinde Gusow-Platkow,
- Gemeinde Seelow,
- Gemeinde Vierlinden,
- Gemeinde Lindendorf,
- Gemeinde Fichtenhöhe,
- Gemeinde Lietzen,
- Gemeinde Falkenhagen (Mark),
- Gemeinde Zeschdorf,
- Gemeinde Treplin,
- Gemeinde Lebus,
- Gemeinde Müncheberg mit den Gemarkungen Jahnsfelde, Trebnitz, Obersdorf, Münchehofe und Hermersdorf,
- Gemeinde Märkische Höhe mit der Gemarkung Ringenwalde,
- Gemeinde Bliesdorf mit der Gemarkung Metzdorf und Gemeinde Bliesdorf – östlich der B167 bis östlicher Teil, begrenzt aus Richtung Gemarkungsgrenze Neutrebbin südlich der Bahnlinie bis Straße „Sophienhof“ dieser westlich folgend bis „Ruesterchegraben“ weiter entlang Feldweg an den Windrädern Richtung „Herrnhof“, weiter entlang „Letschiner Hauptgraben“ nord-östlich bis Gemarkungsgrenze Altrebbin und Kunersdorf – östlich der B167,
- Gemeinde Bad Freienwalde mit den Gemarkungen Altglietzen, Altranft, Bad Freienwalde, Bralitz, Hohenwutzen, Schiffmühle, Hohensaaten und Neuenhagen,
- Gemeinde Falkenberg mit der Gemarkung Falkenberg östlich der L35,
- Gemeinde Oderaue,
- Gemeinde Wriezen mit den Gemarkungen Altwriezen, Jäckelsbruch, Neugaul, Bearegard, Eichwerder, Rathsdorf – östlich der B167 und Wriezen – östlich der B167,
- Gemeinde Neulewin,
- Gemeinde Neutrebbin,
- Gemeinde Letschin,
- Gemeinde Zechin,
- Landkreis Barnim:
  - Gemeinde Lunow-Stolzenhagen,
  - Gemeinde Parsteinsee,
  - Gemeinde Oderberg,
  - Gemeinde Liepe,
  - Gemeinde Hohenfinow (nördlich der B167),
  - Gemeinde Niederfinow,
  - Gemeinde (Stadt) Eberswalde mit den Gemarkungen Eberswalde nördlich der B167 und östlich der L200, Sommerfelde und Tornow nördlich der B167,
  - Gemeinde Chorin mit den Gemarkungen Brodowin, Chorin östlich der L200, Serwest, Neuehütte, Sandkrug östlich der L200,
  - Gemeinde Ziethen mit der Gemarkung Klein Ziethen östlich der Serwester Dorfstraße und östlich der B198,

- Landkreis Uckermark:
  - Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Crussow, Stolpe, Gellmersdorf, Neukünkendorf, Bölkendorf, Herzsprung, Schmargendorf und den Gemarkungen Angermünde südlich und südöstlich der B2 und Dobberzin südlich der B2,
  - Gemeinde Schwedt mit den Gemarkungen Criewen, Zützen, Schwedt, Stendell, Kummerow, Kunow, Vierraden, Blumenhagen, Oderbruchwiesen, Enkelsee, Gatow, Hohenfelde, Schöneberg, Flemisdorf und der Gemarkung Felchow östlich der B2,
  - Gemeinde Pinnow südlich und östlich der B2,
  - Gemeinde Berkholz-Meyenburg,
  - Gemeinde Mark Landin mit der Gemarkung Landin südlich der B2,
  - Gemeinde Casekow mit der Gemarkung Woltersdorf und den Gemarkungen Biesendahlshof und Casekow östlich der L272 und südlich der L27,
  - Gemeinde Hohenselchow-Groß Pinnow mit der Gemarkung Groß Pinnow und der Gemarkung Hohenselchow südlich der L27,
  - Gemeinde Gartz (Oder) mit der Gemarkung Friedrichsthal und den Gemarkungen Gartz und Hohenreinkendorf südlich der L27 und der B2 bis Kastanienallee, dort links abbiegend dem Schülerweg folgend bis Höhe Bahnhof, von hier in östlicher Richtung den Salveybach kreuzend bis zum Tantower Weg, diesen in nördlicher Richtung bis zu Stettiner Straße, diese weiter folgend bis zur B2, dieser in nördlicher Richtung folgend,
  - Gemeinde Mescherin mit der Gemarkung Neurochlitz östlich der B2, dieser folgend bis zur Gemarkungsgrenze Rosow, weiter in nordwestlicher Richtung bis Rosow, weiter auf der K7311 zur Landesgrenze zu Mecklenburg-Vorpommern, dieser folgend in östlicher Richtung bis zur polnischen Grenze,
  - Gemeinde Passow mit der Gemarkung Jamikow,
- Kreisfreie Stadt Frankfurt (Oder),
- Landkreis Prignitz:
  - Gemeinde Karstädt mit den Gemarkungen Neuhof und Kribbe und den Gemarkungen Groß Warnow, Klein Warnow, Reckenzin, Streesow und Dallmin östlich der Bahnstrecke Berlin/Spandau-Hamburg/Altona,
  - Gemeinde Berge,
  - Gemeinde Pirow mit den Gemarkungen Hülsebeck, Pirow, Bresch und Burow,
  - Gemeinde Putlitz mit den Gemarkungen Sagast, Nettelbeck, Porep, Lütkenhof, Putlitz, Weitendorf und Telschow,
  - Gemeinde Marienfließ mit den Gemarkungen Jännersdorf, Stepenitz und Krependorf,
- Landkreis Oberspreewald-Lausitz:
  - Gemeinde Senftenberg mit der Gemarkung Peickwitz,
  - Gemeinde Hohenbocka,
  - Gemeinde Grünewald,
  - Gemeinde Hermsdorf,
  - Gemeinde Kroppen,
  - Gemeinde Ortrand,
  - Gemeinde Großmehlen,
  - Gemeinde Lindenau,
  - Gemeinde Frauendorf,
  - Gemeinde Ruhland,
  - Gemeinde Guteborn
  - Gemeinde Schwarzbach mit der Gemarkung Schwarzbach,

Bundesland Sachsen:

— Landkreis Bautzen:

- Gemeinde Arnsdorf nördlich der B6,
- Gemeinde Burkau,
- Gemeinde Crostwitz,
- Gemeinde Demitz-Thumitz nördlich der S111,
- Gemeinde Elsterheide,
- Gemeinde Frankenthal,
- Gemeinde Göda nördlich der S111,
- Gemeinde Großdubrau,
- Gemeinde Großharthau nördlich der B6,
- Gemeinde Großnaundorf,
- Gemeinde Haselbachtal,
- Gemeinde Hochkirch nördlich der B6,
- Gemeinde Königswartha,
- Gemeinde Kubschütz nördlich der B6,
- Gemeinde Laußnitz,
- Gemeinde Lichtenberg,
- Gemeinde Lohsa,
- Gemeinde Malschwitz,
- Gemeinde Nebelschütz,
- Gemeinde Neukirch,
- Gemeinde Neschwitz,
- Gemeinde Ohorn,
- Gemeinde Oßling,
- Gemeinde Ottendorf-Okrilla,
- Gemeinde Panschwitz-Kuckau,
- Gemeinde Puschwitz,
- Gemeinde Räckelwitz,
- Gemeinde Radibor,
- Gemeinde Ralbitz-Rosenthal,
- Gemeinde Rammenau,
- Gemeinde Schwepnitz,
- Gemeinde Spreetal,
- Gemeinde Stadt Bautzen nördlich der S111 bis Abzweig S 156 und nördlich des Verlaufs S 156 bis Abzweig B6 und nördlich des Verlaufs der B 6 bis zur östlichen Gemeindegrenze,
- Gemeinde Stadt Bernsdorf,
- Gemeinde Stadt Bischofswerda nördlich der B6 nördlich der S111,
- Gemeinde Stadt Elstra,
- Gemeinde Stadt Großröhrsdorf,
- Gemeinde Stadt Hoyerswerda,
- Gemeinde Stadt Kamenz,

- Gemeinde Stadt Königsbrück,
  - Gemeinde Stadt Lauta,
  - Gemeinde Stadt Pulsnitz,
  - Gemeinde Stadt Radeberg nördlich der B6,
  - Gemeinde Stadt Weißenberg,
  - Gemeinde Stadt Wittichenau,
  - Gemeinde Steina,
  - Gemeinde Wachau,
  - Stadt Dresden:
    - Stadtgebiet nördlich der BAB4 bis zum Verlauf westlich der Elbe, dann nördlich der B6,
  - Landkreis Görlitz,
  - Landkreis Meißen:
    - Gemeinde Diera-Zehren östlich der Elbe,
    - Gemeinde Ebersbach,
    - Gemeinde Glaubitz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
    - Gemeinde Klipphausen östlich der S177,
    - Gemeinde Lampertswalde,
    - Gemeinde Moritzburg,
    - Gemeinde Niederau östlich der B101,
    - Gemeinde Nünchritz östlich der Elbe und südlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
    - Gemeinde Priestewitz,
    - Gemeinde Röderau östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
    - Gemeinde Schönfeld,
    - Gemeinde Stadt Coswig,
    - Gemeinde Stadt Gröditz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
    - Gemeinde Stadt Großenhain,
    - Gemeinde Stadt Meißen östlich des Straßenverlaufs der S177 bis zur B6, dann B6 bis zur B101, ab der B101 Elbtalbrücke Richtung Norden östlich der Elbe,
    - Gemeinde Stadt Radebeul,
    - Gemeinde Stadt Radeburg,
    - Gemeinde Thienendorf,
    - Gemeinde Weinböhla,
    - Gemeinde Wülknitz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
  - Landkreis Sächsische Schweiz-Osterzgebirge:
    - Gemeinde Stadt Wilsdruff nördlich der BAB4 zwischen den Abfahrten Wilsdruff und Dreieck Dresden-West,
- Bundesland Mecklenburg-Vorpommern:
- Landkreis Ludwigslust-Parchim:
    - Gemeinde Balow mit dem Ortsteil: Balow,
    - Gemeinde Brunow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Bauerkuhl,
    - Brunow (bei Ludwigslust), Klüß, Löcknitz (bei Parchim),

- Gemeinde Dambeck mit dem Ortsteil und der Ortslage:
- Dambeck (bei Ludwigslust),
- Gemeinde Ganzlin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Barackendorf, Hof Retzow, Klein Damerow, Retzow, Wangelin,
- Gemeinde Gehlsbach mit den Ortsteilen und Ortslagen: Ausbau Darß, Darß, Hof Karbow, Karbow, Karbow-Ausbau, Quaßlin, Quaßlin Hof, Quaßliner Mühle, Vietlütbe, Wahlstorf
- Gemeinde Groß Godems mit den Ortsteilen und Ortslagen:
- Groß Godems, Klein Godems,
- Gemeinde Karrenzin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Herzfeld, Karrenzin, Karrenzin-Ausbau, Neu Herzfeld, Repzin, Wulfsahl,
- Gemeinde Kreien mit den Ortsteilen und Ortslagen: Ausbau Kreien,
- Hof Kreien, Kolonie Kreien, Kreien, Wilsen,
- Gemeinde Kritzow mit dem Ortsteil und der Ortslage: Benzin,
- Gemeinde Lübz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Burow, Gischow, Meyerberg,
- Gemeinde Möllenbeck mit den Ortsteilen und Ortslagen: Carlshof, Horst, Menzendorf, Möllenbeck,
- Gemeinde Muchow mit dem Ortsteil und Ortslage: Muchow,
- Gemeinde Parchim mit dem Ortsteil und Ortslage: Slate,
- Gemeinde Prislich mit den Ortsteilen und Ortslagen: Marienhof, Neese, Prislich, Werle,
- Gemeinde Rom mit dem Ortsteil und Ortslage: Klein Niendorf,
- Gemeinde Ruhner Berge mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dorf Polnitz, Drenkow, Griebow, Jarchow, Leppin, Malow, Malower Mühle, Marnitz, Mentin, Mooster, Poitendorf, Polnitz, Suckow, Tessenow, Zachow,
- Gemeinde Siggelkow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Groß Pankow, Klein Pankow, Neuburg, Redlin, Siggelkow,
- Gemeinde Stolpe mit den Ortsteilen und Ortslagen: Barkow, Granzin, Stolpe Ausbau, Stolpe,
- Gemeinde Ziegendorf mit den Ortsteilen und Ortslagen: Drefahl, Meierstorf, Neu Drefahl, Pampin, Platschow, Stresendorf, Ziegendorf,
- Gemeinde Zierzow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Kolbow, Zierzow.

3. Estónsko

Tieto reštrikčné pásma II v Estónsku:

- Eesti Vabariik (välja arvatud Hiiu maakond).

4. Lotyšsko

Tieto reštrikčné pásma II v Lotyšsku:

- Aizkraukles novads,
- Alūksnes, novada Alsviķu, Annas, Ilzenes, Jaunalūksnes, Jaunlaicenes, Kalncempju, Liepnas, Malienas, Mālpes, Mārkalna, Pededzes, Veclaicenes, Zeltiņu, Ziemera pagasts, Jaunannas pagasta daļa uz ziemeļrietumiem no Pededzes upes, Alūksnes pilsēta,
- Augšdaugavas novads,
- Ādažu novads,
- Balvu, novada Baltinavas, Bērzpils, Briezuciema, Krišjāņu, Kupravas, Lazdukalna, Lazdulejas, Medņevas, Rugāju, Susāju, Šķilbēnu, Tilžas, Vectilžas, Vecumu, Žīguru, Viļakas pilsēta,

- Bauskas novads,
- Cēsu novads,
- Dienvidkurzemes novada Aizputes, Cīravas, Lažas, Durbes, Dunalkas, Tadaikšu, Vecpils, Bārtas, Sakas, Bunkas, Priekules, Gramzdas, Kalētu, Virgas, Dunikas, Vaiņodes, Gaviezes, Rucavas, Vērgales, Medzes pagasts, Nīcas pagasta daļa uz dienvidiem no apdzīvotas vietas Bernāti, autoceļa V1232, A11, V1222, Bārtas upes, Embūtes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P116, P106, autoceļa no apdzīvotas vietas Dinsdurbe, Kalvenes pagasta daļa uz rietumiem no ceļa pie Vārtājas upes līdz autoceļam A9, uz dienvidiem no autoceļa A9, uz rietumiem no autoceļa V1200, Kazdangas pagasta daļa uz rietumiem no ceļa V1200, P115, P117, V1296, Aizputes, Durbes, Pāvilostas, Priekules pilsēta,
- Dobeles novads,
- Gulbenes, novada Beļavas, Daukstu, Druvienas, Galgauskas, Jaungulbenes, Lejasciema, Lizuma, Līgo, Rankas, Stāmerienas, Stradu, Tirzas pagasts, Litenes pagasta daļa uz rietumiem no Pededzes upes, Gulbenes pilsēta,
- Jelgavas novads,
- Jēkabpils novads,
- Krāslavas novads,
- Kuldīgas novada Alsungas, Gudenieku, Kurmāles, Rendas, Kabiles, Vārmes, Pelču, Snēpeles, Turlavas, Laidu pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1296, Ēdoles pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa V1269, V1271, V1288, P119, Īvandes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P119, Rumbas pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P120, Kuldīgas pilsēta,
- Ķekavas novads,
- Limbažu novads,
- Līvānu novads,
- Ludzas novads,
- Madonas novads,
- Mārupes novads,
- Ogres novads,
- Olaines novads,
- Preiļu, novada Aglonas, Aizkalnes, Pelēču, Preiļu, Riebiņu, Rožkalnu, Saunas, Sīļukalna, Stabulnieku, Upmalas, Vārkavas pagasts, Galēnu pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa V740, V595, Rušonas pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V742, Preiļu pilsēta,
- Rēzeknes, novada Audriņu, Bērzgales, Čornajas, Dekšāres, Dricānu, Gaigalavas, Griškānu, Ilzeskalna, Kantinieku, Kaunatas, Lendžu, Mākoņkalna, Nagļu, Nautrēnu, Ozolaines, Ozolmuižas, Pušas, Rikavas, Sakstagala, Sokolku, Stoļerovas, Stružānu, Vērēmu, Viļānu pagasts, Lūznavas pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa A13 līdz apdzīvotai vietai Vertukšne, uz austrumiem no Vertukšnes ezera, Maltas pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa Vertukšne – Rozentova un uz austrumiem no autoceļa P56, P57, V569, Feimaņu pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V577, V742, Viļānu pilsēta,
- Ropažu novada Garkalnes, Ropažu pagasts, Stopiņu pagasta daļa, kas atrodas uz austrumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Daugulupes ielas un Daugulupītes, Vangažu pilsēta,
- Salaspils novads,
- Saldus novads,
- Saulkrastu novads,
- Siguldas novads,
- Smiltenes novads,
- Talsu novads,
- Tukuma novads,

- Valkas novads,
- Valmieras novads,
- Varakļānu novads,
- Ventspils novada Ances, Popes, Puzes, Tārgales, Vārves, Užavas, Usmas, Jūrkalnes pagasts, Ugāles pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1347, uz austrumiem no autoceļa P123, Ziru pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa V1269, P108, Piltenes pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1310, V1309, autoceļa līdz Ventas upei, Piltenes pilsēta,
- Daugavpils valstspilsētas pašvaldība,
- Jelgavas valstspilsētas pašvaldība,
- Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība,
- Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība.

5. Litva

Tieto reštrikčné pásma II v Litve:

- Alytaus miesto savivaldybė,
- Alytaus rajono savivaldybė,
- Anykščių rajono savivaldybė,
- Akmenės rajono savivaldybė,
- Birštono savivaldybė,
- Biržų miesto savivaldybė,
- Biržų rajono savivaldybė,
- Druskininkų savivaldybė,
- Elektrėnų savivaldybė,
- Ignalinos rajono savivaldybė,
- Jonavos rajono savivaldybė,
- Joniškio rajono savivaldybė,
- Jurbarko rajono savivaldybė: Eržvilko, Juodaičių, Seredžiaus, Smalininkų ir Viešvilės seniūnijos,
- Kaišiadorių rajono savivaldybė,
- Kauno miesto savivaldybė,
- Kauno rajono savivaldybė,
- Kazlų rūdos savivaldybė: Kazlų Rūdos seniūnija, išskyrus vakarinė dalis iki kelio 2602 ir 183, Plutiškių seniūnija.
- Kelmės rajono savivaldybė,
- Kėdainių rajono savivaldybė,
- Klaipėdos rajono savivaldybė: Judrėnų, Endriejavo ir Veiviržėnų seniūnijos,
- Kupiškio rajono savivaldybė,
- Kretingos rajono savivaldybė,
- Lazdijų rajono savivaldybė,
- Mažeikių rajono savivaldybė,
- Molėtų rajono savivaldybė: Alantos, Balninkų, Čiulėnų, Inturkės, Joniškio, Luokesos, Mindūnų, Suginčių ir Videniškių seniūnijos,
- Pagėgių savivaldybė,
- Pakruojo rajono savivaldybė,

- Panevėžio rajono savivaldybė,
- Panevėžio miesto savivaldybė,
- Pasvalio rajono savivaldybė,
- Radviliškio rajono savivaldybė,
- Rietavo savivaldybė,
- Prienų rajono savivaldybė,
- Plungės rajono savivaldybė,
- Raseinių rajono savivaldybė,
- Rokiškio rajono savivaldybė,
- Skuodo rajono savivaldybė,
- Šakių rajono savivaldybė: Kriūkų, Lekėčių ir Lukšių seniūnijos,
- Šalčininkų rajono savivaldybė,
- Šiaulių miesto savivaldybė,
- Šiaulių rajono savivaldybė,
- Šilutės rajono savivaldybė,
- Širvintų rajono savivaldybė: Čiobiškio, Gelvonų, Jauniūnų, Kernavės, Musinkų ir Širvintų seniūnijos,
- Šilalės rajono savivaldybė,
- Švenčionių rajono savivaldybė,
- Tauragės rajono savivaldybė,
- Telšių rajono savivaldybė,
- Trakų rajono savivaldybė,
- Ukmergės rajono savivaldybė: Deltuvos, Lyduokių, Pabaisko, Pivonijos, Siesikų, Šešuolių, Taujėnų, Ukmergės miesto, Veprių, Vidiškių ir Žemaitkiemo seniūnijos,
- Utenos rajono savivaldybė,
- Varėnos rajono savivaldybė,
- Vilniaus miesto savivaldybė,
- Vilniaus rajono savivaldybė: Avižienių, Bezdonių, Buivydžių, Dūkštų, Juodšilių, Kalvelių, Lavoriškių, Maišiagalos, Marijampolio, Medininkų, Mickūnų, Nemenčinės, Nemenčinės miesto, Nemėžio, Pagirių, Riešės, Rudaminos, Rukainių, Sudervės, Sužionių, Šatrininkų ir Zujūnų seniūnijos,
- Visagino savivaldybė,
- Zarasų rajono savivaldybė.

6. Maďarsko

Tieto reštrikčné pásma II v Maďarsku:

- Békés megye 950150, 950250, 950350, 950450, 950550, 950650, 950660, 950750, 950850, 950860, 951050, 951150, 951250, 951260, 951350, 951450, 951460, 951550, 951650, 951750, 952150, 952250, 952350, 952450, 952550, 952650, 953250, 953260, 953270, 953350, 953450, 953550, 953560, 953950, 954050, 954060, 954150, 956250, 956350, 956450, 956550, 956650 és 956750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Fejér megye 403150, 403160, 403250, 403260, 403350, 404250, 404550, 404560, 404570, 405450, 405550, 405650, 406450 és 407050 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

- Hajdú-Bihar megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Heves megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750250, 750550, 750650, 750750, 750850, 750970, 750980, 751050, 751150, 751160, 751250, 751260, 751350, 751360, 751450, 751460, 751470, 751550, 751650, 751750, 751850, 751950, 752150, 752250, 752350, 752450, 752460, 752550, 752560, 752650, 752750, 752850, 752950, 753060, 753070, 753150, 753250, 753310, 753450, 753550, 753650, 753660, 753750, 753850, 753950, 753960, 754050, 754150, 754250, 754360, 754370, 754850, 755550, 755650 és 755750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Komárom-Esztergom megye: 250350, 250850, 250950, 251450, 251550, 251950, 252050, 252150, 252350, 252450, 252450, 252550, 252650, 252750, 252850, 252860, 252950, 252960, 253050, 253150, 253250, 253350, 253450 és 253550 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Nógrád megye valamennyi vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Pest megye 570150, 570250, 570350, 570450, 570550, 570650, 570750, 570850, 570950, 571050, 571150, 571250, 571350, 571650, 571750, 571760, 571850, 571950, 572050, 573550, 573650, 574250, 577250, 580050 és 580150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe.

7. Poľsko

Tieto reštrikčné pásma II v Poľsku:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Kalinowo, Stare Juchy, Prostki oraz gmina wiejska Elk w powiecie elckim,
- powiat elbląski,
- powiat miejski Elbląg,
- część powiatu gołdapskiego niewymieniona w części III załącznika I,
- powiat piski,
- powiat bartoszycki,
- część powiatu oleckiego niewymieniona w części III załącznika I,
- część powiatu giżyckiego niewymieniona w części III załącznika I,
- powiat braniewski,
- powiat kętrzyński,
- powiat lidzbarski,
- gminy Dźwierzuty Jedwabno, Pasym, Świętajno, Szczytno i miasto Szczytno w powiecie szczycieńskim,
- powiat mrągowski,
- część powiatu węgorzewskiego niewymieniona w części III załącznika I,
- powiat olsztyński,
- powiat miejski Olsztyn,
- powiat nidzicki,
- gminy Kisielice, Susz, Zalewo w powiecie iławskim,
- część powiatu ostródzkiego niewymieniona w części III załącznika I,
- gmina Iłowo – Osada, część gminy wiejskiej Działdowo położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wchodniej do zachodniej granicy gminy, część gminy Płońnica położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wchodniej do zachodniej granicy gminy, część gminy Lidzbark położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 544 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 541 oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 541 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 544 w powiecie działdowskim,

w województwie podlaskim:

- powiat bielski,
- powiat grajewski,
- powiat moniecki,
- powiat sejneński,
- gminy Łomża, Piątnica, Jedwabne, Przytuły i Wizna w powiecie łomżyńskim,
- powiat miejski Łomża,
- powiat siemiatycki,
- powiat hajnowski,
- gminy Ciechanowiec, Klukowo, Szepietowo, Kobylin-Borzymy, Nowe Piekuty, Sokoły i część gminy Kulesze Kościelne położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie wysokomazowieckim,
- gmina Rutki i część gminy Kołaki Kościelne położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie zambrowskim,
- gminy Mały Płock i Stawiski w powiecie kolneńskim,
- powiat białostocki,
- powiat suwalski,
- powiat miejski Suwałki,
- powiat augustowski,
- powiat sokólski,
- powiat miejski Białystok,

w województwie mazowieckim:

- gminy Domanice, Korczew, Kotuń, Mordy, Paprotnia, Przesmyki, Siedlce, Skórzec, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn w powiecie siedleckim,
- powiat miejski Siedlce,
- gminy Ceranów, Jabłonna Lacka, Kosów Lacki, Repki, Sabnie, Sterdyń w powiecie sokołowskim,
- powiat łosicki,
- powiat sochaczewski,
- powiat zwoleński,
- powiat kozienicki,
- powiat lipski,
- powiat radomski
- powiat miejski Radom,
- powiat szydłowiecki,
- gminy Lubowidz i Kuczbork Osada w powiecie żuromińskim,
- gmina Wieczfnia Kościelna w powiecie mławskim,
- gminy Bodzanów, Słubice, Wyszogród i Mała Wieś w powiecie płockim,
- powiat nowodworski,
- gminy Czerwińsk nad Wisłą, Naruszewo, Załuski w powiecie płońskim,
- gminy: miasto Kobyłka, miasto Marki, miasto Ząbki, miasto Zielonka, część gminy Tłuszcz ograniczona liniami kolejowymi: na północ od linii kolejowej biegnącej od wschodniej granicy gminy do miasta Tłuszcz oraz na wschód od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy gminy do miasta Tłuszcz, część gminy Jadów położona na północ od linii kolejowej biegnącej od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie wołomińskim,

- powiat garwoliński,
  - gminy Boguty – Pianki, Brok, Zaręby Kościelne, Nur, Małkinia Górna, część gminy Wąsewo położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 60, część gminy wiejskiej Ostrów Mazowiecka położona na południe od miasta Ostrów Mazowiecka i na południe od linii wyznaczonej przez drogę 60 biegnącą od zachodniej granicy miasta Ostrów Mazowiecka do zachodniej granicy gminy w powiecie ostrowskim,
  - część gminy Sadowne położona na północny- zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Łochów położona na północny – zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie węgrowskim,
  - gminy Brańszczyk, Długosiodło, Rząśnik, Wyszków, część gminy Zabrodzie położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr S8 w powiecie wyszkowskim,
  - gminy Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Latowicz, Mińsk Mazowiecki i miasto Mińsk Mazowiecki, Mrozy, Siennica, miasto Sulejówek w powiecie mińskim,
  - powiat otwocki,
  - powiat warszawski zachodni,
  - powiat legionowski,
  - powiat piaseczyński,
  - powiat pruszkowski,
  - powiat grójecki,
  - powiat grodziski,
  - powiat żyrardowski,
  - powiat białobrzegi,
  - powiat przysuski,
  - powiat miejski Warszawa,
- w województwie lubelskim:
- powiat bialski,
  - powiat miejski Biała Podlaska,
  - powiat janowski,
  - powiat puławski,
  - powiat rycki,
  - powiat łukowski,
  - powiat lubelski,
  - powiat miejski Lublin,
  - powiat lubartowski,
  - powiat łęczyński,
  - powiat świdnicki,
  - powiat biłgorajski,
  - powiat hrubieszowski,
  - powiat krasnostawski,
  - powiat chełmski,
  - powiat miejski Chełm,
  - powiat tomaszowski,
  - powiat kraśnicki,
  - powiat opolski,
  - powiat parczewski,

- powiat włodawski,
  - powiat radzyński,
  - powiat miejski Zamość,
  - powiat zamojski,
- w województwie podkarpackim:
- powiat stalowowolski,
  - powiat lubaczowski,
  - gminy Medyka, Stubno, część gminy Orły położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77, część gminy Żurawica na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77 w powiecie przemyskim,
  - powiat jarosławski,
  - gmina Kamień w powiecie rzeszowskim,
  - gminy Cmolas, Dzikowiec, Kolbuszowa, Majdan Królewski i Niwiska powiecie kolbuszowskim,
  - powiat leżajski,
  - powiat niżański,
  - powiat tarnobrzeski,
  - gminy Adamówka, Sieniawa, Tryńcza, Przeworsk z miastem Przeworsk, Zarzecze w powiecie przeworskim,
  - gmina Ostrów, część gminy Sędziszów Małopolski położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4,
  - część gminy Czarna położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Żyraków położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy wiejskiej Dębica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie dębickim,
  - część powiatu mieleckiego niewymieniona w części III załącznika I,
- w województwie małopolskim:
- gminy Nawojowa, Piwniczna Zdrój, Rytro, Stary Sącz, część gminy Łącko położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Dunajec w powiecie nowosądeckim,
  - gmina Szczawnica w powiecie nowotarskim,
- w województwie pomorskim:
- gminy Dzierżgoń i Stary Dzierżgoń w powiecie sztumskim,
  - gmina Stare Pole, część gminy Nowy Staw położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 w powiecie malborskim,
  - gminy Stegny, Sztutowo i część gminy Nowy Dwór Gdański położona na północny – wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 7, następnie przez drogę nr 7 i S7 biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie nowodworskim,
- w województwie świętokrzyskim:
- gmina Tarłów i część gminy Ożarów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 biegnącą od miejscowości Honorów do zachodniej granicy gminy w powiecie opatowskim,
  - część gminy Brody położona wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 i na północny – wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 0618T biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania w miejscowości Lipie oraz przez drogę biegnącą od miejscowości Lipie do wschodniej granicy gminy i część gminy Mirzec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 744 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Tychów Stary a następnie przez drogę nr 0566T biegnącą od miejscowości Tychów Stary w kierunku północno – wschodnim do granicy gminy w powiecie starachowickim,

- gmina Gowarczów, część gminy Końskie położona na wschód od linii kolejowej, część gminy Stąporków położona na północ od linii kolejowej w powiecie koneckim,
  - gminy Dwikozy i Zawichost w powiecie sandomierskim,
- w województwie lubuskim:
- gminy Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa, Kostrzyn nad Odrą, Santok, Witnica w powiecie gorzowskim,
  - powiat miejski Gorzów Wielkopolski,
  - gminy Drezdenko, Strzelce Krajeńskie, Stare Kurowo, Zwierzyn w powiecie strzelecko – drezdeneckim,
  - powiat żarski,
  - powiat słubicki,
  - gminy Brzeźnica, Iłowa, Gozdnicza, Małomice Wymiarki, Żagań i miasto Żagań w powiecie żagańskim,
  - powiat krośnieński,
  - powiat zielonogórski
  - powiat miejski Zielona Góra,
  - powiat nowosolski,
  - powiat sulęciński,
  - powiat międzyrzecki,
  - powiat świebodziński,
  - powiat wschowski,
- w województwie dolnośląskim:
- powiat zgorzelecki,
  - gminy Gaworzyce, Grębocice, Polkowice i Radwanice w powiecie polkowickim,
  - część powiatu wołowskiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - gmina Jeżów Sudecki w powiecie karkonoskim,
  - gminy Rudna, Ścinawa, miasto Lubin i część gminy Lubin niewymieniona w części III załącznika I w powiecie lubińskim,
  - gmina Malczyce, Miękinia, Środa Śląska, część gminy Kostomłoty położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Udanin położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie średzkim,
  - gmina Wądroże Wielkie w powiecie jaworskim,
  - gminy Kunice, Legnickie Pole, Prochowice, Ruja w powiecie legnickim,
  - gminy Wisznia Mała, Trzebnica, Zawonia, część gminy Oborniki Śląskie położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 340 w powiecie trzebnickim,
  - gminy Leśna, Lubań i miasto Lubań, Olszyna, Platerówka, Siekierczyn w powiecie lubańskim,
  - powiat miejski Wrocław,
  - gminy Czernica, Długołęka, Siechnice, część gminy Żórawina położona na wschód od linii wyznaczonej przez autostradę A4, część gminy Kąty Wrocławskie położona na północ od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie wrocławskim,
  - gminy Jelcz – Laskowice, Oława z miastem Oława i część gminy Domaniów położona na północny wschód od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie oławskim,

- gmina Bierutów, miasto Oleśnica, część gminy wiejskiej Oleśnica położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr S8, część gminy Dobroszyce położona na zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy w powiecie oleśnickim,
- gmina Cieszków, Krośnice, część gminy Milicz położona na wschód od linii łączącej miejscowości Poradów – Piotrkosice – Sulimierz – Sułów – Gruszcza w powiecie milickim,
- część powiatu bolesławieckiego niewymieniona w części III załącznika I,
- powiat głogowski,
- gmina Niechlów w powiecie górowskim,
- gmina Świerzawa, Wojcieszków, część gminy Zagrodno położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Jadwisin – Modlikowice Zagrodno oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od miejscowości Zagrodno do południowej granicy gminy w powiecie złotoryjskim,
- gmina Gryfów Śląski, Lubomierz, Lwówek Śląski, Wleń w powiecie lwóweckim,
- gminy Czarny Bór, Stare Bogaczowice, Walim, miasto Boguszów – Gorce, miasto Jedlina – Zdrój, miasto Szczawno – Zdrój w powiecie wałbrzyskim,
- powiat miejski Wałbrzych,
- gmina Świdnica, miasto Świdnica, miasto Świebodzice w powiecie świdnickim,

w województwie wielkopolskim:

- gminy Siedlec, Wolsztyn, część gminy Przemęt położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Borek – Kluczewo – Sączkowo – Przemęt – Błotnica – Starkowo – Boszkowo – Letnisko w powiecie wolsztyńskim,
- gmina Wielichowo, Rakoniewice, Granowo, część gminy Kamieniec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 308 w powiecie grodziskim,
- powiat międzychodzki,
- powiat nowotomyski,
- powiat obornicki,
- część gminy Połajewo na położona na południe od drogi łączącej miejscowości Chraplewo, Tarnówko-Boruszyn, Krosin, Jakubowo, Połajewo – ul. Ryczywolska do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim,
- powiat miejski Poznań,
- gminy Buk, Czerwonak, Dopiewo, Komorniki, Rokietnica, Stęszew, Swarzędz, Suchy Las, Tarnowo Podgórne, część gminy wiejskiej Murowana Goślina położona na północ od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy miasta Murowana Goślina do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie poznańskim,
- gminy
- część powiatu szamotulskiego niewymieniona w części I i III załącznika I,
- gmina Pępowo w powiecie gostyńskim,
- gminy Kobylin, Zduny, część gminy Krotoszyn położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 15 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 36, nr 36 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 15 do skrzyżowania z drogą nr 444, nr 444 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 do południowej granicy gminy w powiecie krotoszyńskim,
- gmina Wijewo w powiecie leszczyńskim,

w województwie łódzkim:

- gminy Białaczów, Drzewica, Opoczno i Poświętne w powiecie opoczyńskim,
- gminy Biała Rawska, Regnów i Sadkowice w powiecie rawskim,

— gmina Kowiesy w powiecie skierniewickim,

w województwie zachodniopomorskim:

— gmina Boleszkowice i część gminy Dębno położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 126 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 23 w miejscowości Dębno, następnie na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 23 do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II w miejscowości Cychry, następnie na południe od ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Ogrodową i dalej na południe od linii wyznaczonej przez ul. Ogrodową, której przedłużenie biegnie do wschodniej granicy gminy w powiecie myśliborskim,

— gminy Cedynia, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, część gminy Chojna położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 31 biegnącą od północnej granicy gminy i 124 biegnącą od południowej granicy gminy w powiecie gryfińskim,

— gmina Kołbaskowo w powiecie polickim,

w województwie opolskim:

— gminy Brzeg, Lubsza, Lewin Brzeski, Olszanka, Skarbimierz w powiecie brzeskim,

— gminy Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Popielów w powiecie opolskim,

— gminy Świerczów, Wilków, część gminy Namysłów położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie namysłowskim.

8. Slovensko

Tieto reštrikčné pásma II na Slovensku:

— celý okres Gelnica okrem obcí zahrnutých do pásma III,

— celý okres Poprad,

— celý okres Spišská Nová Ves,

— celý okres Levoča,

— celý okres Kežmarok,

— celý okres Michalovce okrem obcí zahrnutých do pásma III,

— celý okres Košice-okolie,

— celé mesto Košice,

— v okrese Sobrance: Remetské Hámre, Vyšná Rybnica, Hlivišťa, Ruská Bystrá, Podhorod', Choňkovce, Ruský Hrabovec, Inovce, Beňatina, Koňuš,

— celý okres Vranov nad Topľou,

— celý okres Humenné okrem obcí zahrnutých do pásma III,

— celý okres Snina,

— celý okres Prešov okrem obcí zahrnutých do pásma III,

— celý okres Sabinov okrem obcí zahrnutých do pásma III,

— celý okres Svidník okrem obcí zahrnutých do pásma III,

— celý okres Stropkov okrem obcí zahrnutých do pásma III,

— celý okres Bardejov,

— celý okres Stará Ľubovňa,

— celý okres Revúca,

— celý okres Rimavská Sobota okrem obcí zahrnutých do pásma III,

- v okrese Veľký Krtíš: celé územie obcí nezahrnutých do časti I,
- celý okres Lučenec,
- celý okres Poltár,
- celý okres Zvolen okrem obcí zahrnutých do pásma III,
- celý okres Detva,
- celý okres Krupina okrem obcí uvedených v pásme I,
- celý okres Banská Štiavnica,
- v okrese Žiar nad Hronom: obce Hronská Dúbrava, Trnavá Hora,
- celý okres Banská Bystrica okrem obcí zahrnutých do pásma III,
- celý okres Brezno,
- celý okres Liptovský Mikuláš,
- celý okres Trebišov.

9. Taliansko

Tieto reštrikčné pásma II v Taliansku:

región Piedmont:

- v provincii Alessandria, obce Cavatore, Castelnuovo Bormida, Cabella Ligure, Carrega Ligure, Francavilla Bisio, Carpeneto, Costa Vescovato, Grogardo, Orsara Bormida, Pasturana, Melazzo, Mornese, Ovada, Predosa, Lerma, Fraconalto, Rivalta Bormida, Fresonara, Malvicino, Ponzone, San Cristoforo, Sezzadio, Rocca Grimalda, Garbagna, Tassarolo, Mongiardino Ligure, Morsasco, Montaldo Bormida, Prasco, Montaldeo, Belforte Monferrato, Albera Ligure, Bosio, Cantalupo Ligure, Castelletto D'orba, Cartosio, Acqui Terme, Arquata Scrivia, Parodi Ligure, Ricaldone, Gavi, Cremolino, Brignano-Frascata, Novi Ligure, Molare, Cassinelle, Morbello, Avolasca, Carezzano, Basaluzzo, Dernice, Trisobbio, Strevi, Sant'Agata Fossili, Pareto, Visone, Voltaggio, Tagliolo Monferrato, Casaleggio Boiro, Capriata D'orba, Castellania, Carrosio, Cassine, Vignole Borbera, Serravalle Scrivia, Silvano D'orba, Villalvernia, Roccaforte Ligure, Rocchetta Ligure, Sardigliano, Stazzano, Borghetto Di Borbera, Grondona, Cassano Spinola, Montacuto, Gremiasco, San Sebastiano Curone, Fabbrica Curone, Spigno Monferrato, Montechiaro d'Acqui, Castelletto d'Erro, Ponti, Denice,
- v provincii Asti, obec Mombaldone,

región Liguria:

- v provincii Genova, obce Bogliasco, Arenzano, Ceranesi, Ronco Scrivia, Mele, Isola Del Cantone, Lumarzo, Genova, Masone, Serra Riccò, Campo Ligure, Mignanego, Busalla, Bargagli, Savignone, Torriglia, Rossiglione, Sant'Olcese, Valbrevenna, Sori, Tiglieto, Campomorone, Cogoleto, Pieve Ligure, Davagna, Casella, Montoggio, Crocefieschi, Vobbia;
- v provincii Savona, obce Albisola Superiore, Celle Ligure, Stella, Pontinvrea, Varazze, Urbe, Sassello, Mioglia,

región Lazio:

- oblasť obce Rome v rámci administratívnych hraníc miestnej zdravotnej jednotky (Local Health Unit) „ASL RM1“.

ČASŤ III

1. Bulharsko

Tieto reštrikčné pásma III v Bulharsku:

- v regióne Blagoevgrad:
  - celá obec Sandanski
  - celá obec Strumyani
  - celá obec Petrich,

- región Pazardzhik:
  - celá obec Pazardzhik,
  - celá obec Panagyurishte,
  - celá obec Lesichevo,
  - celá obec Septemvri,
  - celá obec Strelcha,
- v regióne Plovdiv
  - celá obec Hisar,
  - celá obec Suedinenie,
  - celá obec Maritsa
  - celá obec Rodopi,
  - celá obec Plovdiv,
- v regióne Varna:
  - celá obec Byala,
  - celá obec Dolni Chiflik.

2. Taliansko

Tieto reštrikčné pásma III v Taliansku:

- Sardinia Region: the whole territory.

3. Lotyšsko

Tieto reštrikčné pásma III v Lotyšsku:

- Dienvidkurzemes novada Embūtes pagasta daļa uz ziemeļiem autoceļa P116, P106, autoceļa no apdzīvotas vietas Dinsdurbe, Kalvenes pagasta daļa uz austrumiem no ceļa pie Vārtājas upes līdz autoceļam A9, uz ziemeļiem no autoceļa A9, uz austrumiem no autoceļa V1200, Kazdangas pagasta daļa uz austrumiem no ceļa V1200, P115, P117, V1296,
- Kuldīgas novada Rudbāržu, Nīkrāces, Padures, Raņķu, Skrundas pagasts, Laidu pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1296, Ēdoles pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa V1269, V1271, V1288, P119, Īvandes pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa P119, Rumbas pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa P120, Skrundas pilsēta,
- Ventpils novada Zlēku pagasts, Ugāles pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1347, uz rietumiem no autoceļa P123, Ziru pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa V1269, P108, Piltenes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1310, V1309, autoceļa līdz Ventas upei,
- Alūksnes novada Jaunannas pagasta daļa uz dienvidaustrumiem no Pededzes upes,
- Balvu novada Kubulu, Viksnas, Bērzkalnes, Balvu pagasts, Balvu pilsēta,
- Gulbenes novada Litenes pagasta daļa uz austrumiem no Pededzes upes,
- Preiļu novada Silajāņu pagasts, Galēnu pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa V740, V595, Rušonas pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V742,
- Rēzeknes novada Silmalas pagasts, Lūznavas pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa A13 līdz apdzīvotai vietai Vertukšne, uz rietumiem no Vertukšnes ezera, Maltas pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa Vertukšne – Rozentova un uz rietumiem no autoceļa P56, P57, V569, Feimaņu pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V577, V742.

4. Litva

Tieto reštrikčné pásma III v Litve:

- Jurbarko rajono savivaldybė: Jurbarko miesto seniūnija, Girdžių, Jurbarkų Raudonės, Skirsnemunės, Veliuonos ir Šimkaičių seniūnijos,
- Molėtų rajono savivaldybė: Dubingių ir Giedraičių seniūnijos,

- Marijampolės savivaldybė: Sasnavos ir Šunskų seniūnijos,
- Šakių rajono savivaldybė: Barzdų, Gelgaudiškio, Griškabūdžio, Kidulių, Kudirkos Naumiesčio, Sintautų, Slavikų, Sudargo, Šakių, Plokščių ir Žvirgždaičių seniūnijos.
- Kazlų rūdos savivaldybė: Antanavos, Jankų ir Kazlų Rūdos seniūnijos: vakarinė dalis iki kelio 2602 ir 183,
- Vilkaviškio rajono savivaldybė: Gižų, Kybartų, Klausučių, Pilviškių, Šeimenos ir Vilkaviškio miesto seniūnijos.
- Širvintų rajono savivaldybė: Alionių ir Zibalų seniūnijos,
- Ukmergės rajono savivaldybė: Želvos seniūnija,
- Vilniaus rajono savivaldybė: Paberžės seniūnija.

5. Poľsko

Tieto reštrikčné pásma III v Poľsku:

w województwie zachodniopomorskim:

- gminy Banie, Trzcińsko – Zdrój, Widuchowa, część gminy Chojna położona na wschód linii wyznaczonej przez drogi nr 31 biegnącą od północnej granicy gminy i 124 biegnącą od południowej granicy gminy w powiecie gryfińskim,

w województwie warmińsko-mazurskim:

- część powiatu działdowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część powiatu iławskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- powiat nowomiejski,
- gminy Dąbrówno, Grunwald i Ostróda z miastem Ostróda w powiecie ostródzkim,
- gmina Banie Mazurskie, część gminy Gołdap położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od zachodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Pietraszki – Grygieliszki – Łobody – Bałupiany – Piękne Łąki do skrzyżowania z drogą nr 65, następnie od tego skrzyżowania na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 65 biegnącą do skrzyżowania z drogą nr 650 i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 650 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 65 do miejscowości Wronki Wielkie i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Wronki Wielkie – Suczki – Pietrasze – Kamionki – Wilkasy biegnącą do południowej granicy gminy w powiecie gołdapskim,
- część gminy Pozdezdrze położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od zachodniej do południowej granicy gminy i łączącą miejscowości Stręgiel – Gębałka – Kuty – Jakunówko – Jasieniec, część gminy Budry położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej do południowej granicy gminy i łączącą miejscowości Skalisze – Budzewo – Budry – Brzozówko w powiecie węgorzewskim,
- część gminy Kruklanki położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej do wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Jasieniec – Jeziorowskie – Podlesne w powiecie giżyckim,
- część gminy Kowale Oleckie położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej do południowej granicy gminy i łączącą miejscowości Wierzbiadniki – Czerwony Dwór – Mazury w powiecie oleckim,

w województwie podkarpackim:

- gminy Borowa, Czermin, Radomyśl Wielki, Wadowice Górne w powiecie mieleckim,

w województwie lubuskim:

- gminy Niegosławice, Szprotawa w powiecie żagańskim,

w województwie wielkopolskim:

- gminy Krzemieniewo, Lipno, Osieczna, Rydzyna, Świąciechowa, Włoszakowice w powiecie leszczyńskim,

- powiat miejski Leszno,
- gminy Kościan i miasto Kościan, Krzywiń, Śmigiel w powiecie kościańskim,
- część gminy Dolsk położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 434 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 437, a następnie na zachód od drogi nr 437 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 434 do południowej granicy gminy, część gminy Śrem położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 310 biegnącą od zachodniej granicy gminy do miejscowości Śrem, następnie na zachód od drogi nr 432 w miejscowości Śrem oraz na zachód od drogi nr 434 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 432 do południowej granicy gminy w powiecie śremskim,
- gminy Gostyń, Krobia i Poniec w powiecie gostyńskim,
- część gminy Przemęt położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Borek – Kluczewo – Sączkowo – Przemęt – Błotnica – Starkowo – Boszkowo – Letnisko w powiecie wolsztyńskim,
- powiat rawicki,
- gmina Pniewy, część gminy Duszniki położona na północ od linii wyznaczonej przez autostradę A2 oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy, łączącą miejscowości Ceradz Kościelny – Grzebienisko – Wierzeja – Wilkowo, biegnącą do skrzyżowania z autostradą A2, część gminy Kaźmierz położona zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Sarna, część gminy Ostroróg położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 184 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 116 oraz na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 116 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 184 do zachodniej granicy gminy, część gminy Szamotuły położona na zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Sarna biegnącą od południowej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 184 oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 184 biegnącą od przecięcia z rzeką Sarna do północnej granicy gminy w powiecie szamotulskim,

w województwie dolnośląskim:

- część powiatu górowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część gminy Lubin położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 335 biegnącą od zachodniej granicy gminy do granicy miasta Lubin oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 333 biegnącą od granicy miasta Lubin do południowej granicy gminy w powiecie lubińskim
- gminy Prusice, Żmigród, część gminy Oborniki Śląskie położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 340 w powiecie trzebnickim,
- część gminy Zagrodno położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Jadwisin – Modlikowice – Zagrodno oraz na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od miejscowości Zagrodno do południowej granicy gminy, część gminy wiejskiej Złotoryja położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej granicy gminy w miejscowości Nowa Wieś Złotoryjska do granicy miasta Złotoryja oraz na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od granicy miasta Złotoryja do wschodniej granicy gminy w powiecie złotoryjskim
- gmina Gromadka w powiecie bolesławieckim,
- gminy Chocianów i Przemków w powiecie polkowickim,
- gminy Chojnów i miasto Chojnów, Krotoszyce, Miłkowice w powiecie legnickim,
- powiat miejski Legnica,
- część gminy Wołów położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy, część gminy Wińsko położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 36 biegnącą od północnej do zachodniej granicy gminy, część gminy Brzeg Dolny położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową od północnej do południowej granicy gminy w powiecie wołowskim,
- część gminy Milicz położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Poradów – Piotrkosice – Sulimierz-Sułów – Gruszczyca w powiecie milickim,

w województwie świętokrzyskim:

- gminy Gnojno, Pacanów w powiecie buskim,
- gminy Łubnice, Oleśnica, Połaniec, część gminy Rytwiany położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 764, część gminy Szydłów położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 756 w powiecie staszowskim,
- gminy Chmielnik, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Łopuszno, Piekoszów, Pierzchnica, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn, Zagnańsk, część gminy Raków położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 756 i 764, część gminy Chęciny położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 762, część gminy Górno położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy łączącą miejscowości Leszczyna – Cedzyna oraz na północ od linii wyznaczonej przez ul. Kielecką w miejscowości Cedzyna biegnącą do wschodniej granicy gminy, część gminy Daleszyce położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 764 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą łączącą miejscowości Daleszyce – Słopiec – Borków, dalej na południe od linii wyznaczonej przez tę drogę biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 764 do przecięcia z linią rzeki Belnianka, następnie na południe od linii wyznaczonej przez rzeki Belnianka i Czarna Nida biegnącej do zachodniej granicy gminy w powiecie kieleckim,
- powiat miejski Kielce,
- gminy Krasocin, część gminy Włoszczowa położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Konieczno i dalej na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Konieczno – Rogienice – Dąbie – Podłazie, część gminy Kluczewsko położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Krogulec – Nowiny – Komorniki do przecięcia z linią rzeki Czarna, następnie na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Czarna biegnącą do przecięcia z linią wyznaczoną przez drogę nr 742 i dalej na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od przecięcia z linią rzeki Czarna do południowej granicy gminy w powiecie włoszczowskim,
- gmina Kije w powiecie pińczowskim,
- gminy Małogoszcz, Oksa w powiecie jędrzejowskim,

w województwie małopolskim:

- gminy Dąbrowa Tarnowska, Radgoszcz, Szczucin w powiecie dąbrowskim.

6. Rumunsko

Tieto reštrikčné pásma III v Rumunsku:

- Zona oraşului Bucureşti,
- Judeţul Constanţa,
- Judeţul Satu Mare,
- Judeţul Tulcea,
- Judeţul Bacău,
- Judeţul Bihor,
- Judeţul Bistriţa Năsăud,
- Judeţul Brăila,
- Judeţul Buzău,
- Judeţul Călăraşi,
- Judeţul Dâmboviţa,
- Judeţul Galaţi,
- Judeţul Giurgiu,
- Judeţul Ialomiţa,
- Judeţul Ilfov,
- Judeţul Prahova,

- Județul Sălaj,
- Județul Suceava
- Județul Vaslui,
- Județul Vrancea,
- Județul Teleorman,
- Județul Mehedinți,
- Județul Gorj,
- Județul Argeș,
- Județul Olt,
- Județul Dolj,
- Județul Arad,
- Județul Timiș,
- Județul Covasna,
- Județul Brașov,
- Județul Botoșani,
- Județul Vâlcea,
- Județul Iași,
- Județul Hunedoara,
- Județul Alba,
- Județul Sibiu,
- Județul Caraș-Severin,
- Județul Neamț,
- Județul Harghita,
- Județul Mureș,
- Județul Cluj,
- Județul Maramureș.

7. Slovensko

Tieto reštrikčné pásma III na Slovensku:

- celý okres Vranov nad Topľou,
- v okrese Humenné: Lieskovec, Myslina, Humenné, Jasenov, Brekov, Závadka, Topoľovka, Hudcovce, Ptičie, Chlmec, Porúbka, Brestov, Gruzovce, Ohradzany, Slovenská Volová, Karná, Lackovce, Kochanovce, Hažín nad Cirochou, Závada, Nižná Sitnica, Vyšná Sitnica, Rohožník, Prituľany, Ruská Poruba, Ruská Kajňa,
- v okrese Michalovce: Strážske, Staré, Oreské, Zbudza, Voľa, Nacina Ves, Pusté Čemerné, Lesné, Rakovec nad Ondavou, Petrovce nad Laborcom, Trnava pri Laborci, Vinné, Kaluža, Klokočov, Kusín, Jovsa, Poruba pod Vihorlatom, Hojné, Lúčky, Závadka, Hažín, Zalužice, Michalovce, Krásnovce, Šamudovce, Vrbnica, Žbince, Lastomír, Zemplínska Široká, Čečehov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce, Senné, Palín, Sliepkovce, Hatalov, Budkovce, Stretava, Stretávka, Pavlovce nad Uhom, Vysoká nad Uhom, Bajany,
- v okrese Rimavská Sobota: Jesenské, Gortva, Hodejov, Hodejovec, Širkovce, Šimonovce, Drňa, Hostice, Gemerské Dechtáre, Jestice, Dubovec, Rimavské Janovce, Rimavská Sobota, Belín, Pavlovce, Sútor, Bottovo, Dúžava, Mojín, Konrádovce, Čierny Potok, Blhovce, Gemerček, Hajnáčka,
- v okrese Gelnica: Hrišovce, Jaklovce, Kluknava, Margecany, Richnava,

- v okrese Sabinov: Daletice,
  - v okrese Prešov: Hrabkov, Krížovany, Žipov, Kvačany, Ondrašovce, Chminianske Jakubovany, Klenov, Bajerov, Bertotovce, Brežany, Bzenov, Fričovce, Hendrichovce, Hermanovce, Chmiňany, Chminianska Nová Ves, Janov, Jarovnice, Kojatice, Lažany, Mikušovce, Ovčie, Rokycany, Sedlice, Suchá Dolina, Svinia, Šindliar, Široké, Štefanovce, Vítaz, Župčany,
  - celý okres Medzilaborce,
  - v okrese Stropkov: Havaj, Malá Poľana, Bystrá, Mikové, Varechovce, Vladiča, Staškovce, Makovce, Veľkrop, Solník, Korunková, Bukovce, Krišľovce, Jakušovce, Kolbovce,
  - v okrese Svidník: Pstruša,
  - v okrese Zvolen: Očová, Zvolen, Sliach, Veľká Lúka, Lukavica, Sielnica, Železná Breznica, Trnie, Turová, Kováčová, Budča, Hronská Breznica, Ostrá Lúka, Bacúrov, Breziny, Podzámčok, Michalková, Zvolenská Slatina, Lieskovec,
  - v okrese Banská Bystrica: Sebedín-Bečov, Čerín, Dúbravica, Oravce, Mólča, Horná Mičiná, Dolná Mičiná, Vlkanová, Hronsek, Badín, Horné Pršany, Malachov, Banská Bystrica,
  - celý okres Sobrance okrem obcí uvedených v pásme II.“
-

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2022/2068**z 26. októbra 2022,****ktorým sa po revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti podľa článku 11 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a Ruskej federácii**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie ⁽¹⁾ (ďalej len „základné nariadenie“), a najmä na jeho článok 11 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/477 z 11. marca 2015 o opatreniach, ktoré Únia môže prijať vo vzťahu k účinnosti antidumpingových a vyrovnávacích opatrení kombinovaných s ochrannými opatreniami ⁽²⁾, a najmä na jej článok 1,

keďže:

1. POSTUP**1.1. Predchádzajúce prešetrovania a platné opatrenia**

- (1) Európska komisia uložila nariadením (EÚ) 2016/1328 ⁽³⁾ antidumpingové clá na dovoz určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (ďalej len „ČLR“ alebo „Čína“) a Ruskej federácii (ďalej len „Rusko“) (ďalej len „pôvodné opatrenia“). Prešetrovanie, ktoré viedlo k uloženiu pôvodných opatrení, sa ďalej uvádza ako „pôvodné prešetrovanie“.
- (2) Antidumpingové clá, ktoré sú v súčasnosti platné pre ČLR, sú vo výške 19,7 % na dovoz od vyvážajúcich výrobcov zaradených do vzorky, 20,5 % na spolupracujúce spoločnosti nezaradené do vzorky a 22,1 % na všetky ostatné spoločnosti a v prípade Ruska sa pohybujú od 18,7 % do 34 % pre vyvážajúcich výrobcov zaradených do vzorky s colnou sadzbou 36,1 % pre všetky ostatné spoločnosti.

1.2. Žiadosť o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti

- (3) Po uverejnení oznámenia o blížiacom sa uplynutí platnosti ⁽⁴⁾ bola Európskej komisii (ďalej len „Komisia“) doručená žiadosť o revízne prešetrovanie podľa článku 11 ods. 2 základného nariadenia.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 21.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 83, 27.3.2015, s. 11.

⁽³⁾ Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2016/1328 z 29. júla 2016, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo a s konečnou platnosťou vyberá dočasné clo uložené na dovoz určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a Ruskej federácii (Ú. v. EÚ L 210, 4.8.2016, s. 1).

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 389, 16.11.2020, s. 4.

- (4) Žiadosť o revízne prešetrovanie predložilo 3. mája 2021 Európske združenie výrobcov ocele (ďalej len „EUROFER“) (ďalej len „žiadateľ“) v mene výrobného odvetvia Únie vyrábajúceho ploché výrobky z ocele valcované za studena v zmysle článku 5 ods. 4 základného nariadenia. Žiadosť o revízne prešetrovanie bola odôvodnená tým, že uplynutie platnosti opatrení by malo pravdepodobne za následok opätovný výskyt dumpingu a pokračovanie alebo opätovný výskyt ujmy spôsobenej výrobnému odvetviu Únie.

1.3. Začatie revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti

- (5) Keďže Komisia po porade s výborom zriadeným článkom 15 ods. 1 základného nariadenia stanovila, že existujú dostatočné dôkazy na začatie revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti, 3. augusta 2021 začala revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti, pokiaľ ide o dovoz plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena s pôvodom v ČLR a Rusku (ďalej len „dotknuté krajiny“) do Únie na základe článku 11 ods. 2 základného nariadenia. Komisia uverejnila oznámenie o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti v *Úradnom vestníku Európskej únie* ⁽⁷⁾ (ďalej len „oznámenie o začatí revízneho prešetrovania“).

1.4. Obdobie revízneho prešetrovania a posudzované obdobie

- (6) Prešetrovanie pokračovania alebo opätovného výskytu dumpingu sa vzťahovalo na obdobie od 1. júla 2020 do 30. júna 2021 (ďalej len „obdobie revízneho prešetrovania“). Preskúmanie trendov relevantných z hľadiska posúdenia pravdepodobnosti pokračovania alebo opätovného výskytu ujmy sa vzťahovalo na obdobie od 1. januára 2017 do konca obdobia revízneho prešetrovania (ďalej len „posudzované obdobie“).

1.5. Zainteresované strany

- (7) V oznámení o začatí revízneho prešetrovania boli zainteresované strany vyzvané, aby sa obrátili na Komisiu s cieľom zúčastniť sa na prešetrovaní. Komisia okrem toho osobitne informovala žiadateľa, všetkých známych výrobcov z Únie, známych výrobcov v ČLR a Rusku a orgány ČLR a Ruska, známych dovozcov, používateľov a obchodníkov o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti a vyzvala ich, aby sa na ňom zúčastnili.

1.6. Pripomienky týkajúce sa začatia revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti

- (8) Zainteresované strany mali možnosť vyjadriť sa k začatiu revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti a požiadať o vypočítanie Komisiou a/alebo úradníkom pre vypočítanie v obchodných konaniach. Komisia dostala pripomienky od troch vyvážajúcich výrobcov v Rusku, ruskej vlády, jedného neprepojeného dovozcu a jedného používateľa.
- (9) Traja ruskí vyvážajúci výrobcovia vo svojich pripomienkach týkajúcich sa začatia revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti tvrdili, že žiadateľ nepredložil dostatočné a spoľahlivé dôkazy o tom, že existuje pravdepodobnosť pokračovania alebo opätovného výskytu dumpingu spôsobujúceho ujmu, pokiaľ ide o dovoz z Ruska. Okrem toho ruská vláda, ruskí vyvážajúci výrobcovia, neprepojený dovozca a používateľ tvrdili, že neexistuje príčinná súvislosť medzi ujmu výrobného odvetvia Únie a dovozom plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena z Číny a Ruska. Jednotlivé strany argumentovali, že ujmu spôsobenú výrobnému odvetviu Únie, ak existovala, spôsobili iné faktory, než je dovoz spôsobujúci ujmu z Ruska a Číny, a to v dôsledku zanedbateľného objemu dovozu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena z dotknutých krajín.
- (10) Ako sa však uvádza aj v oznámení o začatí revízneho prešetrovania, žiadateľ tvrdil, že „pôvodne stanovená ujma bola odstránená najmä vďaka existencii opatrení a že ak by uplynula ich platnosť, akýkoľvek opätovný výskyt značného dovozu za dumpingové ceny z dotknutých krajín by pravdepodobne viedol k opätovnému výskytu ujmy spôsobenej výrobnému odvetviu Únie“ ⁽⁸⁾. Účelom revízneho prešetrovania bolo stanoviť, či je pravdepodobné, že uplynutie platnosti opatrení povedie k pokračovaniu alebo opätovnému výskytu ujmy spôsobenej dumpingovým dovozom z dotknutých krajín. Informácie, ktoré žiadateľ poskytol vo fáze začatia, boli dostatočné na preukázanie toho, že ujma spôsobená dumpingovým dovozom by sa opätovne vyskytla, ak by sa dumpingový dovoz obnovil vo väčšom objeme. Komisia preto tvrdenia strán o príčinnej súvislosti zamietla.

⁽⁷⁾ Oznámenie o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti antidumpingových opatrení uplatniteľných na dovoz určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a Ruskej federácii (Ú. v. EÚ C 311, 3.8.2021, s. 6).

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 311, 3.8.2021, s. 8, bod 4.2.

- (11) Ruská vláda tvrdila, že žiadateľ pri výpočte normálnej hodnoty nepredložil dostatočné dôkazy o zvýšenom dumpingu, ako sa uvádza v článku 5 ods. 2 antidumpingovej dohody. Okrem toho tvrdila, že informácie poskytnuté vo verejne prístupnej verzii žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti nie sú dostatočne podrobné a neuvádzajú sa v nich presné údaje použité na výpočet rozpätia, pretože náklady na dopravu, vývozné náklady, ako aj ceny na ruskom trhu s plochými výrobkami z ocele valcovanými za studena a samotné výpočty boli poskytnuté s približnými údajmi. Ruská vláda požiadala Komisiu, aby preskúmala výpočty uvedené v žiadosti a poskytla dôkazy o tom, že tieto výpočty sú dôveryhodné. Ruská vláda sa okrem toho odvolala na článok 6 ods. 2 antidumpingovej dohody, pričom uviedla, že bez možnosti rozumného pochopenia podstaty predložených dôverných informácií žiadateľ bráni ruskej vláde aj ruským výrobcom, ako aj iným zainteresovaným stranám, aby v plnej miere obhajovali svoje záujmy, a požiadala Komisiu a združenie Eurofer, aby poskytli podrobnejšie údaje o výpočtoch dumpingového rozpätia.
- (12) Pokiaľ ide o tvrdenie o dostatočnosti dôkazov, v žiadosti o revízne prešetrovanie sa uznalo, že ruský vývoz dotknutého výrobku do Únie sa v porovnaní s obdobím prešetrovania pôvodného prešetrovania prudko znížil. V žiadosti sa preto posúdila pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu s odkazom na vývozné ceny do iných tretích krajín ako Únia. Z analýzy dôkazov vyplynulo, že žiadosť obsahovala dostatočné dôkazy o pravdepodobnosti opätovného výskytu dumpingu.
- (13) V dumpingovom rozpätí vypočítanom v žiadosti sa zohľadnilo cenové správanie ruských vyvážajúcich výrobcov na trhoch tretích krajín a nemusela sa nevyhnutne zohľadniť presná miera dumpingu, ktorá bola vypočítaná v rámci prešetrovania. Žiadateľ však v žiadosti poskytol dostatočné dôkazy o vývozných cenách a normálnej hodnote, ktoré preukazujú pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu. Žiadateľ poskytol aj dostatočne podrobný opis metodiky použitej pri svojom výpočte dumpingu, aby bolo možné primerane pochopiť podstatu predložených dôverných informácií.
- (14) S cieľom posúdiť normálnu hodnotu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena ruských vyvážajúcich výrobcov žiadateľ zhromaždil verejne dostupné informácie a informácie získané na základe predplatného o domácich predajných cenách jednej tony plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena od hlavných vývozcov na ich domácom trhu za referenčné obdobie. Komisia overila a potvrdila vývoznú cenu prostredníctvom databázy Global Trade Atlas (ďalej len „GTA“).
- (15) Keďže dovoz prešetrovaného výrobku z Ruska do Únie bol po uložení antidumpingových ciel v roku 2016 zanedbateľný, žiadateľ založil vývoznú cenu na viacerých zdrojoch informácií o cenách týkajúcich sa predaja ruských plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena na vývoz do všetkých tretích krajín v roku 2020. Tieto vývozné ceny za jednu tonu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena boli stanovené na základe informácií o trhu týkajúcich sa vývozných cien z Ruska. Vývozná cena bola overená a potvrdená priemernou cenou troch hlavných ruských cieľových krajín vývozu podľa databázy GTA.
- (16) Žiadateľ tak porovnal priemernú vývoznú cenu zo závodu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena z Ruska s normálnou hodnotou na základe ruských cien na domácom trhu.
- (17) Komisia vo svojej štatutárnej analýze zohľadnila len tie skutočnosti, pri ktorých boli dôkazy dostatočne primerané a presné.
- (18) Tvrdenia ruskej vlády sa preto zamietli.
- (19) Komisia usúdila, že verzia žiadosti, ktorá nemá dôverný charakter a je dostupná v spise, ktorý je zainteresovaným stranám k dispozícii na nahliadnutie, obsahuje všetky základné dôkazy a zhrnutia dôverných údajov, ktoré nemajú dôverný charakter, ktoré zainteresovaným stranám umožňujú riadne si uplatniť práva na obhajobu. Toto tvrdenie bolo preto zamietnuté.

1.7. Výber vzorky

- (20) V oznámení o začatí revízneho prešetrovania Komisia uviedla, že v súlade s článkom 17 základného nariadenia môže vybrať vzorku zainteresovaných strán.

1.7.1. Výber vzorky výrobcov z Únie

- (21) Komisia v oznámení o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti uviedla, že predbežne vybrala vzorku troch výrobcov z Únie. Komisia vybrala vzorku na základe objemov výroby a predaja podobného výrobku. Vzorka pozostávala z troch výrobcov z Únie, ktorí predstavovali viac ako 30 % odhadovaného celkového objemu výroby podobného výrobku v Únii a viac ako 20 % odhadovaného celkového objemu predaja.
- (22) Komisia v súlade s článkom 17 ods. 2 základného nariadenia vyzvala zainteresované strany, aby sa vyjadrili k predbežnej vzorke. Neboli doručené žiadne pripomienky, a preto sa predbežná vzorka potvrdila a považovala sa za reprezentatívnu vzorku výrobného odvetvia Únie.

1.7.2. Výber vzorky dovozcov

- (23) S cieľom rozhodnúť o potrebe výberu vzorky a v prípade kladného rozhodnutia k nemu pristúpiť Komisia požiadala neprepojených dovozcov, aby poskytli informácie uvedené v prílohe k oznámeniu o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti.
- (24) Formulár na výber vzorky nevyplnil žiadny neprepojený dovozca. Komisia sa preto rozhodla, že výber vzorky nie je potrebný.

1.7.3. Výber vzorky vyvážajúcich výrobcov v Rusku a Číne

- (25) Komisia požiadala všetkých vyvážajúcich výrobcov v Rusku a Číne o poskytnutie informácií uvedených v oznámení o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti, aby mohla rozhodnúť o potrebe výberu vzorky a v prípade kladného rozhodnutia k nemu pristúpiť. Komisia okrem toho požiadala čínske a ruské orgány, aby určili a/alebo oslovili prípadných ďalších vyvážajúcich výrobcov, ktorí by mohli mať záujem o účasť na prešetrovaní.
- (26) Na začiatku konania Komisia sprístupnila kópiu dotazníkov v spise, ktorý je zainteresovaným stranám k dispozícii na nahliadnutie, a na webovom sídle GR pre obchod.
- (27) Žiadni čínski vyvážajúci výrobcovia neposkytli požadované informácie a/ani nesúhlasili so zaradením do vzorky. Komisia informovala zastúpenie Čínskej ľudovej republiky pri Európskej únii o svojom zámere uplatniť dostupné skutočnosti v súlade s článkom 18 základného nariadenia. Neboli doručené žiadne pripomienky.
- (28) Keďže čínski výrobcovia nespolicupracovali, zistenia týkajúce sa dovozu z ČLR boli preto založené na dostupných skutočnostiach podľa článku 18 základného nariadenia, najmä na základe obchodnej štatistiky o dovoze a vývoze [Eurostat, Global Trade Atlas (ďalej len „GTA“) ⁽⁷⁾ a OECD ⁽⁸⁾].
- (29) Traja ruskí vyvážajúci výrobcovia, konkrétne spoločnosť PJSC Magnitogorsk Iron and Steel Works (ďalej len „MMK“) a jej prepojené spoločnosti (ďalej len „skupina MMK“), spoločnosť PJSC Novolipetsk Steel (ďalej len „NLMK“) a jej prepojené spoločnosti (ďalej len „skupina NLMK“) a spoločnosť PJSC Severstal (ďalej len „Severstal“) a jej prepojené spoločnosti (ďalej len „skupina SEVERSTAL“), poskytli požadované informácie a súhlasili so zaradením do vzorky. Títo traja vyvážajúci výrobcovia však 6. septembra 2021 informovali Komisiu, že sa rozhodli nepredložiť individuálne vyplnené dotazníky k antidumpingovému prešetrovaniu, ale budú spolupracovať s Komisiou na všetkých ostatných aspektoch revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti, ako sú pripomienky k žiadosti o revízne prešetrovanie, pravdepodobnosť pokračovania alebo opätovného výskytu ujmy a záujem Únie. Následne títo traja ruskí vyvážajúci výrobcovia 13. septembra 2021 predložili pripomienky k žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti, k údajnému pokračovaniu a pravdepodobnosti opätovného výskytu dumpingu spôsobujúceho ujmu a k záujmu Únie. Vyzvali Komisiu, aby vykonala selektívne overovanie príslušných údajov týkajúcich sa jednotlivých spoločností, ako je výroba, kapacita a využitie kapacity, ktoré boli predložené spolu s pripomienkami.

⁽⁷⁾ <https://www.gtis.com/gta/>.

⁽⁸⁾ https://qdd.oecd.org/subject.aspx?Subject=ExportRestrictions_IndustrialRawMaterials.

- (30) V nadväznosti na toto oznámenie Komisia 21. septembra a 19. novembra 2021 informovala uvedených vyvážajúcich výrobcov, že ich považuje za nespolupracujúce strany, a informovala ich o svojom zámere uplatniť pri stanovovaní svojich zistení v prešetrovaní článok 18 základného nariadenia a využiť pri tom dostupné skutočnosti. Komisia takisto informovala orgány Ruska o svojom zámere uplatniť dostupné skutočnosti v súlade s článkom 18 základného nariadenia.
- (31) Komisia dostala 30. septembra a 29. novembra 2021 od troch ruských vyvážajúcich výrobcov pripomienky týkajúce sa uplatňovania článku 18 základného nariadenia. Nesúhlasili s tým, ako Komisia posúdila ich štatút spolupráce, a zopakovali svoj zámer spolupracovať na iných aspektoch revízneho prešetrovania, ako je pokračovanie alebo opätovný výskyt ujmy, pravdepodobnosť ďalšieho dumpingu spôsobujúceho ujmu a záujem Únie. Opätovne vyzvali Komisiu, aby overila údaje o výrobe, kapacite a využití kapacity, ktoré predložili.
- (32) V tejto súvislosti ruskí vyvážajúci výrobcovia vo svojich vyplnených dotazníkoch nepredložili požadované potrebné informácie. Komisia usúdila, že ruskí vyvážajúci výrobcovia poskytli len čiastkové informácie obmedzené na výrobu, kapacitu a objem výroby bez podporných dôkazov. Keďže vyvážajúci výrobcovia neposkytli dostatočné a spoľahlivé informácie na to, aby Komisia dospela k dostatočne správne záveru, Komisia v dôsledku toho použila informácie dostupné v spise, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 30. V každom prípade Komisia v maximálnej možnej miere využila informácie, ktoré v tejto súvislosti poskytli traja ruskí výrobcovia.
- (33) Komisia zaslala vláde Čínskej ľudovej republiky (ďalej len „čínska vláda“) dotazník týkajúci sa existencie výrazných deformácií v ČĽR v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia.
- (34) Komisia zaslala dotazníky aj výrobcom z Únie zaradeným do vzorky. Rovnaké dotazníky boli v deň začatia revízneho prešetrovania prístupné aj online ⁽⁹⁾. Komisia okrem toho zaslala dotazník združeniu výrobcov z Únie EUROFER.
- (35) Vyplnené dotazníky boli doručené od troch výrobcov z Únie zaradených do vzorky a od združenia EUROFER.

1.7.4. Overovanie

- (36) Komisia vyhládala a overila všetky informácie, ktoré považovala za potrebné na určenie pravdepodobnosti pokračovania alebo opätovného výskytu dumpingu a ujmy a na stanovenie záujmu Únie. Vzhľadom na vypuknutie pandémie COVID-19 a následné opatrenia prijaté v reakcii na túto pandémiu (ďalej len „oznámenie o ochorení COVID-19“) ⁽¹⁰⁾ Komisia nemohla vykonať overovania na mieste v priestoroch spoločností zaradených do vzorky. Namiesto toho Komisia vykonala na diaľku krížové kontroly informácií, ktoré poskytli prostredníctvom videokonferencie tieto spoločnosti:

Výrobcovia z Únie

- Voestalpine Stahl GmbH, Rakúsko
- ThyssenKrupp Steel Europe AG, Nemecko,
- ArcelorMittal Belgium, Belgicko.

1.8. Ďalší postup

- (37) Komisia 19. augusta 2022 poskytla základné skutočnosti a úvahy, na základe ktorých zamýšľala zachovať platné antidumpingové clá na dovoz z ČĽR a Ruska. Všetkým stranám sa poskytla možnosť predložiť k tomuto poskytnutiu informácií pripomienky.

⁽⁹⁾ https://trade.ec.europa.eu/tdi/case_details.cfm?id=2538.

⁽¹⁰⁾ Oznámenie o dôsledkoch vypuknutia ochorenia COVID-19 na antidumpingové a antisubvenčné prešetrovania (2020/C 86/06) (Ú. v. EÚ C 86, 16.3.2020, s. 6).

- (38) Pripomienky zainteresovaných strán Komisia posúdila a v náležitých prípadoch zohľadnila. Strany, ktoré o to požiadali, boli vypočuté.

2. PREŠETROVANÝ VÝROBOK, DOTKNUTÝ VÝROBOK A PODOBNÝ VÝROBOK

2.1. Prešetrovaný výrobok

- (39) Prešetrovaný výrobok je rovnaký ako v pôvodnom prešetrovaní, konkrétne ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele, alebo inej legovanej ocele okrem nehrdzavejúcej ocele, vo všetkých šírkach, valcované za studena (úberom za studena), neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté, po valcovaní za studena (úberom za studena) už ďalej neupravené, ktoré v súčasnosti patria pod číselné znaky KN ex 7209 15 00 (kód TARIC 7209 15 00 90), 7209 16 90, 7209 17 90, 7209 18 91, ex 7209 18 99 (kód TARIC 7209 18 99 90), ex 7209 25 00 (kód TARIC 7209 25 00 90), 7209 26 90, 7209 27 90, 7209 28 90, 7211 23 30, ex 7211 23 80 (kódy TARIC 7211 23 80 19, 7211 23 80 95 a 7211 23 80 99), ex 7211 29 00 (kódy TARIC 7211 29 00 19 a 7211 29 00 99), 7225 50 80 a 7226 92 00 (ďalej len „prešetrovaný výrobok“).
- (40) Z definície prešetrovaného výrobku sú vylúčené tieto druhy výrobku:
- ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele vo všetkých šírkach, valcované za studena (úberom za studena), neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté, po valcovaní za studena už ďalej neupravené, tiež vo zvitkoch, vo všetkých hrúbkach, elektrické,
  - ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele vo všetkých šírkach, valcované za studena (úberom za studena), neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté, vo zvitkoch, s hrúbkou menšou než 0,35 mm, žltané (známe ako „čierne plechy“),
  - ploché valcované výrobky z inej legovanej ocele vo všetkých šírkach, z kremíkovej elektroocce a
  - ploché valcované výrobky z legovanej ocele, po valcovaní za studena (úberom za studena) už ďalej neupravené, z rýchloreznej ocele.
- (41) Ploché výrobky z ocele valcované za studena sa vyrábajú zo zvitkov valcovaných za tepla. Valcovanie za studena je vymedzené ako valcovanie plechov alebo pásov, ktoré boli predtým valcované za tepla a morené, studenými valcami, t. j. pod teplotou mäknutia kovov. Ploché výrobky z ocele valcované za studena sú vyrobené tak, aby spĺňali určité špecifikácie alebo vlastné špecifikácie koncových používateľov. Môžu sa dodávať v rôznych formách: vo zvitkoch (tiež olejované), rezané na dĺžku (plechy) alebo v úzkych pásoch. Ploché výrobky z ocele valcované za studena sú priemyselným vstupom nakupovaným koncovými používateľmi na rozličné použitie, najmä vo výrobe (priemysel všeobecne, baliarsky priemysel, automobilový priemysel atď.), ale aj v stavebníctve.

2.2. Dotknutý výrobok

- (42) Výrobok, ktorého sa toto prešetrovanie týka, je prešetrovaný výrobok s pôvodom v ČLR a Rusku.

2.3. Podobný výrobok

- (43) Ako sa zistilo v pôvodnom prešetrovaní, týmto revíznym prešetrovaním pred uplynutím platnosti sa potvrdilo, že rovnaké základné fyzické vlastnosti, ako aj rovnaké základné použitia majú tieto výrobky:
- dotknutý výrobok pri vývoze do Únie;
  - prešetrovaný výrobok predávaný na domácom trhu ČLR a Ruska a
  - prešetrovaný výrobok vyrábaný a predávaný v Únii výrobným odvetvím Únie.
- (44) Tieto výrobky sa preto považujú za podobné výrobky v zmysle článku 1 ods. 4 základného nariadenia.

3. DUMPING

3.1. Čínska ľudová republika

3.1.1. Predbežné poznámky

- (45) Dovoz určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena z Číny pokračoval aj počas obdobia revízneho prešetrovania, i keď na nižších úrovniach ako v období prešetrovania pôvodného prešetrovania (t. j. od 1. apríla 2014 do 31. marca 2015). Podľa údajov Eurostatu predstavoval dovoz určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena z Číny v období revízneho prešetrovania menej ako 1 % trhu Únie v porovnaní s 10,3 % ⁽¹¹⁾ podielom na trhu počas pôvodného prešetrovania. V absolútnom vyjadrení vyviezla Čína do Únie počas obdobia revízneho prešetrovania približne 32 000 ton, čo je výrazný pokles v porovnaní približne so 732 000 tonami ⁽¹²⁾, ktoré vyviezla do Únie počas obdobia prešetrovania pôvodného prešetrovania.
- (46) Komisia počas pôvodného prešetrovania zistila, že vývoz dotknutého výrobku z Číny bol na trhu Únie dumpingový na významnej úrovni. Dumpingové rozpätia spolupracujúcich čínskych vývozcov sa pohybovali od 52,7 % do 59,2 %. V dôsledku uplatňovania pravidla nižšieho cla sa antidumpingové clá uložené na čínsky dovoz stanovili na oveľa nižšej úrovni, a to od 19,7 % do 22,1 %.
- (47) Ako sa uvádza v odôvodnení 27, ani jeden čínsky vývozca/výrobca pri tomto prešetrovaní nespôľupracoval. Komisia preto informovala orgány ČĽR, že vzhľadom na neexistenciu spolupráce Komisia môže pri zisteniach vo vzťahu k ČĽR uplatniť článok 18 základného nariadenia. Komisii v tomto ohľade neboli predložené žiadne pripomienky ani žiadosti o intervenciu úradníka pre vypočutie.
- (48) V dôsledku toho zistenia týkajúce sa pravdepodobnosti pokračovania alebo opätovného výskytu dumpingu v súvislosti s ČĽR preto vychádzajú v súlade s článkom 18 ods. 1 základného nariadenia z dostupných skutočností, najmä z informácií obsiahnutých v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti a v podaniach predložených zainteresovanými stranami v spojení s ďalšími zdrojmi informácií, ako sú obchodné štatistiky dovozu a vývozu (Eurostat, GTA ⁽¹³⁾ a OECD ⁽¹⁴⁾), a od nezávislých poskytovateľov finančných údajov, ako sú Global Financials, ktoré uverejnila spoločnosť Dunn & Bradstreet ⁽¹⁵⁾.

3.1.2. Dumping

3.1.2.1. Postup na určenie normálnej hodnoty podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia pre dovoz určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena s pôvodom v ČĽR

- (49) Keďže pri začatí prešetrovania boli k dispozícii dostatočné dôkazy, ktoré v súvislosti s ČĽR nasvedčovali existencii výrazných deformácií v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia, Komisia začala prešetrovanie na základe článku 2 ods. 6a základného nariadenia.
- (50) Komisia v snahe získať informácie, ktoré považovala za potrebné na účely svojho prešetrovania v súvislosti s údajnými výraznými deformáciami, zaslala čínskej vláde dotazník. V bode 5.3.2 oznámenia o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti Komisia navyše vyzvala všetky zainteresované strany, aby do 37 dní odo dňa uverejnenia oznámenia o začatí revízneho prešetrovania v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámili svoje stanoviská, predložili informácie a poskytli podporné dôkazy v súvislosti s uplatnením článku 2 ods. 6a základného nariadenia. Čínska vláda vyplnený dotazník nedoručila a v stanovenej lehote nebolo doručené ani nijaké podanie týkajúce sa uplatnenia článku 2 ods. 6a základného nariadenia. Komisia následne vo verbálnej note z 13. septembra 2021 informovala čínsku vládu, že na stanovenie existencie výrazných deformácií v ČĽR použije dostupné skutočnosti v zmysle článku 18 základného nariadenia.

⁽¹¹⁾ Vykonačacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/181 z 10. februára 2016, ktorým sa ukladá dočasné antidumpingové clo na dovoz určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a Ruskej federácii (Ú. v. EÚ L 37, 12.2.2016, s. 17), Odôvodnenie 113.

⁽¹²⁾ Pozri predchádzajúcu poznámku pod čiarou.

⁽¹³⁾ <https://www.gtis.com/gta/>.

⁽¹⁴⁾ https://qdd.oecd.org/subject.aspx?Subject=ExportRestrictions_IndustrialRawMaterials.

⁽¹⁵⁾ <https://ec.altares.eu/>.

- (51) V bode 5.3.2 oznámenia o začatí revízného prešetrovania pred uplynutím platnosti Komisia takisto uviedla, že na účely určenia normálnej hodnoty na základe nedeformovaných cien alebo referenčných hodnôt bola vzhľadom na dostupné dôkazy možnou reprezentatívnou treťou krajinou pre Čínu podľa článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia v tomto prípade Brazília. Komisia ďalej uviedla, že preskúma prípadné ďalšie vhodné krajiny v súlade s kritériami stanovenými v článku 2 ods. 6a prvej zarážke základného nariadenia.
- (52) Komisia 24. novembra 2020 prostredníctvom záznamu (ďalej len „prvý záznam“) informovala zainteresované strany o príslušných zdrojoch, ktoré zamýšľala použiť na určenie normálnej hodnoty. Komisia v uvedenom zázname uviedla zoznam všetkých výrobných faktorov, ako sú suroviny, práca a energia, ktoré sa používajú pri výrobe určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena. Komisia okrem toho na základe kritérií výberu nedeformovaných cien alebo referenčných hodnôt určila možné reprezentatívne krajiny, konkrétne Brazíliu, Mexiko, Rusko a Turecko. Komisii neboli k prvému záznamu doručené žiadne pripomienky.
- (53) Komisia 17. marca 2022 formou druhého záznamu (ďalej len „druhý záznam“) oznámila zainteresovaným stranám, ktoré relevantné zdroje zamýšľa použiť na určenie normálnej hodnoty, pričom za reprezentatívnu krajinu vezme Brazíliu. Neboli doručené žiadne pripomienky.

3.1.2.2. Normálna hodnota

- (54) Podľa článku 2 ods. 1 základného nariadenia, „normálna hodnota je spravidla založená na cenách zaplatených alebo obvykle platených v bežnom obchode nezávislými zákazníkmi v krajine vývozu“.
- (55) Podľa článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia, „ak sa [...] zistí, že vzhľadom na existenciu výrazných deformácií v zmysle písmena b) vo vyvážajúcej krajine nie je vhodné použiť domáce ceny a náklady v tejto krajine, normálna hodnota sa vytvorí výlučne na základe nákladov na výrobu a predaj odrážajúcich nedeformované ceny alebo referenčné hodnoty“, a táto vytvorená normálna hodnota „musí zahŕňať nedeformovanú a primeranú sumu na administratívne, predajné a všeobecné náklady a zisk“.
- (56) Ako sa bližšie vysvetľuje v nasledujúcich pododdieloch, Komisia v súčasnom prešetrovaní dospela k záveru, že na základe dostupných dôkazov a vzhľadom na nedostatočnú spoluprácu zo strany čínskej vlády a čínskych vyvážajúcich výrobcov bolo uplatnenie článku 2 ods. 6a základného nariadenia primerané.

3.1.3. Existencia výrazných deformácií

- (57) Pri nedávnych prešetrovaniach, ktoré sa týkali odvetvia ocele v ČĽR ⁽¹⁶⁾, Komisia zistila výrazné deformácie v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia.
- (58) Pri uvedených prešetrovaniach Komisia zistila, že v ČĽR existovalo značné zasahovanie vlády, ktoré má za následok deformáciu efektívneho rozdeľovania zdrojov v súlade s trhovými zásadami ⁽¹⁷⁾. Komisia najmä dospela k záveru, že v odvetví ocele, ktorá je hlavnou surovinou na výrobu prešetrovaného výrobku, nielen pretrvávajú výrazná miera

⁽¹⁶⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2022/191 zo 16. februára 2022, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitých spojovacích materiálov zo železa alebo z ocele s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (Ú. v. EÚ L 36, 17.2.2022, s. 1); vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2239 z 15. decembra 2021, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitých priemyselných oceľových stožiarov pre veterné turbíny s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (Ú. v. EÚ L 450, 16.12.2021, p. 59); vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/635 zo 16. apríla 2021, ktorým sa po revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti podľa článku 11 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitých zvarovaných rúrok a rúr zo železa alebo nelegovanej ocele s pôvodom v Bielorusku, Čínskej ľudovej republike a Rusku (Ú. v. EÚ L 132, 19.4.2021, s. 145), a vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/508 zo 7. apríla 2020, ktorým sa ukladá predbežné antidumpingové clo na dovoz určitých plechov a zvitkov z nehrdzavejúcej ocele valcovaných za tepla s pôvodom v Indonézii, Čínskej ľudovej republike a na Taiwane (Ú. v. EÚ L 110, 8.4.2020, s. 3).

⁽¹⁷⁾ Pozri vykonávacie nariadenie (EÚ) 2022/191, odôvodnenia 195 – 201, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/2239, odôvodnenia 67 – 74, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/635, odôvodnenia 149 – 150 a vykonávacie nariadenie (EÚ) 2020/508, odôvodnenia 158 – 159.

vlastníctva čínskou vládou v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) prvej zarážky základného nariadenia ⁽¹⁸⁾, ale čínska vláda je prostredníctvom prítomnosti štátu vo firmách takisto schopná ovplyvňovať ceny a náklady v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) druhej zarážky základného nariadenia ⁽¹⁹⁾. Komisia navyše zistila, že na trh má ďalej rušivý vplyv aj prítomnosť štátu na finančných trhoch a jeho zasahovanie do nich, ako aj do poskytovania surovín a vstupov. V skutočnosti systém plánovania v ČĽR celkovo vedie ku koncentrácii zdrojov v odvetviach, ktoré čínska vláda určila za strategické alebo inak politicky významné, namiesto toho, aby sa prideliovali v súlade s trhovými silami ⁽²⁰⁾. Komisia okrem toho dospela k záveru, že čínske predpisy v oblasti konkurzného a majetkového práva nefungujú tak, ako by mali, v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) štvrtej zarážky základného nariadenia, čo spôsobuje deformácie, najmä keď sa platobne neschopné firmy udržiavajú nad vodou, a pri udeľovaní práv na využívanie pôdy v ČĽR ⁽²¹⁾. V rovnakom duchu Komisia zistila v odvetví ocele deformácie v oblasti mzdových nákladov v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) piatej zarážky základného nariadenia ⁽²²⁾, ako aj deformácie na finančných trhoch v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) šiestej zarážky základného nariadenia, najmä pokiaľ ide o prístup obchodných subjektov ku kapitálu v ČĽR ⁽²³⁾.

- (59) Podobne ako v predchádzajúcich prešetrovaniach týkajúcich sa odvetvia ocele v ČĽR, Komisia v tomto prešetrovaní preskúmala, či vzhľadom na existenciu výrazných deformácií v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia je, resp. nie je vhodné použiť ceny a náklady na domácom trhu v ČĽR. Komisia toto preskúmanie vykonala na základe dôkazov dostupných v spise vrátane dôkazov uvedených v žiadosti, ako aj v „Pracovnom dokumente útvarov Komisie o výrazných deformáciách v hospodárstve Čínskej ľudovej republiky na účely prešetrovaní na ochranu obchodu“ ⁽²⁴⁾ (ďalej len „správa“), ktorý sa opiera o verejne dostupné zdroje. Uvedená analýza bola zameraná na preskúmanie značného zasahovania vlády do hospodárstva ČĽR vo všeobecnosti, ale aj konkrétnej situácie na trhu v danom odvetví vrátane prešetrovaného výrobcu. Komisia tieto dôkazové prvky ďalej doplnila o svoj vlastný prieskum týkajúci sa rôznych kritérií relevantných na potvrdenie existencie výrazných deformácií v ČĽR ktoré sa zistili aj v jej predchádzajúcich prešetrovaniach v tejto súvislosti.

⁽¹⁸⁾ 2022/191, odôvodnenia 195 – 201, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/2239, odôvodnenia 67 – 74, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/635, odôvodnenia 115 – 118 a vykonávacie nariadenie (EÚ) 2020/508, odôvodnenia 122 – 127.

⁽¹⁹⁾ 2022/191, odôvodnenia 195 – 201, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/2239, odôvodnenia 67 – 74, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/635, odôvodnenia 119 – 122 a vykonávacie nariadenie (EÚ) 2020/508, odôvodnenia 128 – 132: Aj keď právo príslušných štátnych orgánov vymenúvať a odvolávať kľúčových riadiacich pracovníkov v štátom vlastných podnikoch v súlade s čínskymi právnymi predpismi možno považovať za prostriedok na výkon príslušných vlastníckych práv, bunky Komunistickej strany Číny v podnikoch (a to štátnych, ako aj súkromných) sú ďalším významným kanálom, cez ktorý môže štát zasahovať do obchodných rozhodnutí. Podľa práva obchodných spoločností ČĽR sa má v každej spoločnosti zriadiť podniková organizácia Komunistickej strany Číny (s najmenej tromi členmi Komunistickej strany Číny, ako sa uvádza v stanovách strany), pričom daná spoločnosť je povinná zabezpečiť na činnosť tejto straníckej organizácie potrebné podmienky. Táto požiadavka podľa všetkého nebola v minulosti vždy dodržiavaná ani striktnie presadzovaná. Prinajmenšom od roku 2016 však Komunistická strana Číny dôraznejšie uplatňuje svoje požiadavky na kontrolu obchodných rozhodnutí v štátnom vlastných podnikoch s tým, že ide o politickú zásadu. Objavujú sa aj informácie, že Komunistická strana Číny vyvíja tlak na súkromné spoločnosti, aby kládli patriotizmus na prvé miesto a dodržiavali stranícku disciplínu. Podľa informácií z roku 2017 pôsobili stranícke bunky v 70 % z približne 1,86 milióna súkromných spoločností, pričom sa vyvíja čoraz väčší tlak, aby tieto organizácie Komunistickej strany Číny mali pri obchodných rozhodnutiach spoločností, v ktorých pôsobia, posledné slovo. Tieto pravidlá sa uplatňujú všeobecne v celom čínskom hospodárstve – vo všetkých jeho odvetviach vrátane výrobcov prešetrovaného výrobcu a dodávateľov ich vstupov.

⁽²⁰⁾ 2022/191, odôvodnenia 195 – 201, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/2239, odôvodnenia 67 – 74, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/635, odôvodnenia 123 – 129 a vykonávacie nariadenie (EÚ) 2020/508, odôvodnenia 133 – 138.

⁽²¹⁾ 2022/191, odôvodnenia 195 – 201, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/2239, odôvodnenia 67 – 74, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/635, odôvodnenia 130 – 133 a vykonávacie nariadenie (EÚ) 2020/508, odôvodnenia 139 – 142.

⁽²²⁾ 2022/191, odôvodnenia 195 – 201, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/2239, odôvodnenia 67 – 74, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/635, odôvodnenia 134 – 135 a vykonávacie nariadenie (EÚ) 2020/508, odôvodnenia 143 – 144.

⁽²³⁾ 2022/191, odôvodnenia 195 – 201, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/2239, odôvodnenia 67 – 74, vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/635, odôvodnenia 136 – 145 a vykonávacie nariadenie (EÚ) 2020/508, odôvodnenia 145 – 154.

⁽²⁴⁾ Pracovný dokument útvarov Komisie SWD(2017) 483 final/2, 20. 12. 2017, dostupný na: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156474.pdf.

- (60) V žiadosti sa tvrdilo, že čínske hospodárstvo ako celok vo veľkej miere ovplyvňujú a postihujú rôzne komplexné zásahy čínskej vlády alebo iných verejných orgánov na rôznych úrovniach verejnej správy, vzhľadom na ktoré sa v tomto prešetrovaní nemôžu použiť ceny a náklady na domácom trhu čínskeho oceliarskeho priemyslu. Na podporu uvádzaného stanoviska sa v žiadosti odkazovalo na nedávne prešetrovania Komisie týkajúce sa čínskeho oceliarskeho odvetvia ⁽²⁵⁾ alebo na závery Globálneho fóra G20 pre nadmernú kapacitu ocele ⁽²⁶⁾.
- (61) Konkrétnejšie sa v žiadosti poukázalo na to, že na pozadí doktríny „socialistického trhového hospodárstva“ zakotvenej v ústave ČĽR, všadeprítomnosti Komunistickej strany Číny a vládneho vplyvu na hospodárstvo prostredníctvom iniciatív strategického plánovania – ako napríklad 13. a 14. päťročný plán – má zasahovanie čínskej vlády rôznu formu, konkrétne administratívnu, finančnú a regulačnú.
- (62) V žiadosti boli uvedené príklady prvkov poukazujúcich na existenciu deformácií uvedených v článku 2 ods. 6a písm. b) prvej až šiestej zarážke základného nariadenia. Žiadateľ, najmä s odvolaním sa na predchádzajúce prešetrovania Komisie v oceliarskom odvetví, na správu, ako aj na správy orgánov tretích krajín (ďalej len „USTR“) a iných inštitúcií (MMF), uviedol, že:
- Trh s plochými výrobkami z ocele valcovanými za studena do značnej miery zabezpečujú podniky, ktoré vlastní, kontrolujú, nad ktorými vykonávajú politický dozor alebo ktoré usmerňujú orgány ČĽR, najmä vzhľadom na vplyv Komunistickej strany Číny na súkromné aj štátom vlastnené spoločnosti prostredníctvom nominácií Komunistickej strany Číny v spoločnostiach, ako aj vzhľadom na systematické prekrývanie štátnych úradov a úradov Komunistickej strany Číny. Žiadateľ ďalej tvrdil, že zatiaľ čo na oceliarske odvetvie pripadá približne polovica štátom vlastnených a polovica súkromných spoločností, pokiaľ ide o výrobu a výrobnú kapacitu, štyria z piatich najväčších výrobcov ocele sú štátom vlastnené podniky vrátane spoločnosti Baowu, druhého najväčšieho výrobcu surovej ocele na svete, ktorý je v úplnom vlastníctve štátu a úzko sleduje politiku čínskej vlády v oblasti ocele. Žiadateľ v tejto súvislosti poukázal na to, že čínska vláda pokračovala v pláne konsolidovať 70 % výroby železa a ocele v desiatich hlavných spoločnostiach do roku 2025, čo je stratégia, ktorá má vplyv aj na odvetvie plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena, napr. nadobudnutím výrobcu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena, spoločnosti Maanshan Iron & Steel, v roku 2019 spoločnosťou Baowu;
  - Prítomnosť štátu vo firmách mu umožňuje zasahovať do cien alebo nákladov, najmä vykonávaním regulačnej a riadiacej kontroly nad štátom vlastnenými podnikmi, ako aj prostredníctvom rastúcej úlohy Komunistickej strany Číny v štátom vlastnených aj súkromných spoločnostiach, ktoré boli v posledných rokoch naliehavo vyzývané, aby hlavné rozhodnutia ponechali na Komunistickú stranu Číny. Žiadateľ ďalej poukázal na personálne prekrývanie medzi štátom kontrolovaným združením CISA a najväčším súkromným výrobcom ocele, skupinou Shagang, ako aj na prítomnosť štátu v spoločnostiach v dodávateľskom odvetví, pre ktoré sú stanovené ciele, čo vedie k neobvykle nízkym nákladom pre oceliarsky priemysel;
  - Verejné politiky alebo opatrenia diskriminujú v prospech domácich dodávateľov alebo inak ovplyvňujú sily voľného trhu, najmä vzhľadom na systém plánovania, ktorý poskytuje zdroje vybraným odvetviám, ako je napríklad oceliarske odvetvie. Žiadateľ to preukázal citáciou z návrhu 14. päťročného plánu pre oceliarsky priemysel, v ktorom sa opätovne zdôrazňuje jeho význam pre čínske hospodárstvo, ako aj odvolaním sa na iné plánovacie a strategické dokumenty, v ktorých sa predpokladá podpora oceliarskeho odvetvia, ako je iniciatíva „Made in China 2025“. Žiadateľ sa ďalej odvolal na iné verejné politiky ovplyvňujúce sily voľného trhu, ako je riadenie cien surovín čínskou vládou prostredníctvom početných opatrení, ako sú vývozné kvóty, požiadavky na vydanie vývozných licencií, vývozné clá alebo úľavy na DPH, prostredníctvom diferenciacie cien energie. V žiadosti sa okrem toho opisujú stimuly, ktoré čínske orgány poskytli výrobcom ocele, ktorí sa zúčastňujú na iniciatíve Jedno pásmo, jedna cesta, ktorej cieľom je posilniť prítomnosť čínskych spoločností na zahraničných trhoch;

⁽²⁵⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/649 z 5. apríla 2017, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitých plochých výrobkov zo železa, z nelegovanej ocele alebo ostatnej legovanej ocele valcovaných za tepla s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (Ú. v. EÚ L 92, 6.4.2017, s. 68); vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/969 z 8. júna 2017, ktorým sa ukladajú konečné vyrovnávacie clá na dovoz určitých plochých výrobkov zo železa, z nelegovanej ocele alebo ostatnej legovanej ocele valcovaných za tepla s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/649, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitých plochých výrobkov zo železa, z nelegovanej ocele alebo ostatnej legovanej ocele valcovaných za tepla s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (Ú. v. EÚ L 146, 9.6.2017, s. 17) a vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/688 z 2. mája 2019, ktorým sa po revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti podľa článku 18 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1037 ukladá konečné vyrovnávacie clo na dovoz určitých výrobkov z ocele s organickým povlakom s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (Ú. v. EÚ L 116, 3.5.2019, s. 39).

⁽²⁶⁾ Globálne fórum pre nadmernú kapacitu ocele, ministerská správa, 20. septembra 2018.

- Neexistencia, diskriminačné uplatňovanie alebo nedostatočné presadzovanie predpisov z oblasti konkurzného práva, práva obchodných spoločností alebo majetkového práva vedie k prežitiu alebo veľkému počtu „zombie spoločností“, čo prispieva k pretrvávaniu nevyužitých kapacít, problém citelný najmä v oceliarskom odvetví a odzrkadľujúci sa na čínskom finančnom a úverovom trhu. Žiadateľ takisto poukázal na to, že vzhľadom na neexistenciu súkromného vlastníctva pôdy v Číne čínsky štát zasahuje do využívania pôdy oceliarskym odvetvím, ako už Komisia zistila v predchádzajúcich prešetrovaniach ⁽²⁷⁾;
  - Mzdové náklady sú deformované, keďže neexistuje slobodné vyjednávanie a jediný právne uznaný odborový zväz, združenie ACFTU, podlieha vedeniu Komunistickej strany Číny. Žiadateľ takisto poukázal na to, že Čína ešte stále neratifikovala niekoľko základných dohôrov Medzinárodnej organizácie práce a že na čínsku pracovnú silu má vplyv systém registrácie domácností;
  - Prístup k finančným prostriedkom poskytujú inštitúcie, ktoré plnia ciele verejnej politiky alebo inak nekonajú nezávisle od štátu z dôvodu dominantnej prítomnosti štátom vlastnených a kontrolovaných bánk, v ktorých má štát a Komunistická strana Číny vplyv na personálne a obchodné rozhodnutia a ktoré pôsobia v súlade s cieľmi priemyselnej politiky krajiny. Podľa žiadosti čínski výrobcovia plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena vo veľkej miere využívajú preferenčné úvery od týchto bánk. Žiadateľ zdôraznil, že vnútroštátnu politiku musia pri výkone svojej činnosti zohľadňovať aj súkromné banky. Podobne ako v prípade deformácií v bankovom sektore sa v žiadosti opisuje dominantná úloha aktérov prepojených s vládou na trhu s dlhopismi a rušivá úloha štátom vlastnených ratingových agentúr alebo súkromných agentúr výrazne ovplyvnených štátom, čo otvára cestu k financovaniu za priaznivejšie sadzby pre podporované odvetvia než tie, ktoré by boli dostupné na finančných trhoch fungujúcich podľa trhových zásad.
- (63) Ako sa uvádza v odôvodnení 50, čínska vláda nepredložila pripomienky ani dôkazy na podporu alebo vyvrátenie existujúcich dôkazov v predmetnom spise vrátane správy a ďalších dôkazov, ktoré predložil žiadateľ, o existencii výrazných deformácií a/alebo o vhodnosti uplatnenia článku 2 ods. 6a základného nariadenia v predmetnom prípade.
- (64) Konkrétne v odvetví prešetrovaného výrobku, t. j. v oceliarskom odvetví, pretrváva výrazná miera vlastníctva čínskej vlády. Mnohí z najväčších výrobcov plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena sú vo vlastníctve štátu, napríklad Hebei Iron and Steel, Handan Iron and Steel, Baoshan Iron and Steel, Shanghai Meishan Iron and Steel, BX Steel Posco Cold Rolled Sheet, WISCO International Economic and Trading, Maanshan Iron and Steel, Tianjin Rolling One Steel alebo Inner Mongolia Baotu Steel Union. Ďalší veľký čínsky podnik Baosteel, ktorý sa zaoberá výrobou ocele, je súčasťou spoločnosti China Baowu Steel Group Co. Ltd. (predtým Baosteel Group a Wuhan Iron & Steel), najväčšieho výrobcu ocele na svete ⁽²⁸⁾, ktorý je v konečnom dôsledku v 100 % vlastníctve ústrednej Komisie pre správu aktív vo vlastníctve štátu a dohľad nad nimi ⁽²⁹⁾. Hoci je podľa odhadov počet štátom vlastnených podnikov a súkromných spoločností v nominálnom vyjadrení takmer rovnaký, z piatich čínskych výrobcov ocele, ktorí sa umiestnili v prvej desiatke najväčších svetových výrobcov ocele, sú štyria štátom vlastnené podniky ⁽³⁰⁾. Zatiaľ čo podiel desiatich najväčších výrobcov na celkovej produkcii odvetvia predstavoval v roku 2016 len približne 36 %, čínska vláda si v tom istom roku stanovila cieľ do roku 2025 konsolidovať 60 až 70 % výroby ocele približne do desiatich veľkopodnikov ⁽³¹⁾. Čínska vláda zopakovala tento úmysel v apríli 2019, keď oznámila vydanie usmernení o konsolidácii oceliarskeho priemyslu ⁽³²⁾. Takáto konsolidácia môže zahŕňať nútené fúzie ziskových súkromných spoločností so štátom vlastnenými podnikmi, ktoré dosahujú horšie výsledky ⁽³³⁾. Keďže čínski výrobcovia prešetrovaného výrobku nespolupracovali, presný pomer súkromných a štátom vlastnených výrobcov plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena nebolo možné určiť. Hoci konkrétne informácie nemusia byť k dispozícii pre odvetvie plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena, toto odvetvie predstavuje pododvetvie oceliarskeho priemyslu a zistenia týkajúce sa oceliarskeho odvetvia sa preto považujú za smerodajné aj pre prešetrovaný výrobok.

⁽²⁷⁾ Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2019/688, odôvodnenie 86.

⁽²⁸⁾ Pozri: <https://worldsteel.org/steel-topics/statistics/top-producers/> (stránka navštívená 4. augusta 2022).

⁽²⁹⁾ Pozri napríklad tu: www.fitchratings.com/research/corporate-finance/china-baowu-steel-group-corporation-limited-05-03-2021 (stránka navštívená 4. augusta 2022).

⁽³⁰⁾ Správa – kapitola 14, s. 358: 51 % súkromných spoločností a 49 % štátom vlastnených podnikov z hľadiska produkcie a 44 % štátom vlastnených podnikov a 56 % súkromných spoločností z hľadiska kapacity.

⁽³¹⁾ K dispozícii na adrese: www.gov.cn/zhengce/content/2016-02/04/content_5039353.htm; https://policyn.com/policy_ticker/higher-expectations-for-large-scale-steel-enterprise/?iframe=1&secret=c8uthafuthetra4e a www.xinhuanet.com/english/2019-04/23/c_138001574.htm (stránka navštívená 4. augusta 2022).

⁽³²⁾ K dispozícii na adrese http://www.jjckb.cn/2019-04/23/c_137999653.htm (stránka navštívená 4. augusta 2022).

⁽³³⁾ Tak to bolo aj v prípade fúzie súkromnej spoločnosti Rizhao so štátom vlastneným podnikom Shandong Iron and Steel v roku 2009. Pozri *Beijing steel report* (správu o oceliarskom odvetví), s. 58 a v prípade získania väčšinového podielu spoločnosťou China Baowu Steel Group v spoločnosti Magang Steel v júni 2019 pozri <https://www.ft.com/content/a7c93fae-85bc-11e9-a028-86cea8523dc2> (stránka navštívená 4. augusta 2022).

- (65) Najnovšie čínske politické dokumenty týkajúce sa oceliarskeho odvetvia potvrdzujú význam, aký čínska vláda naďalej pripisuje tomuto odvetviu, a to vrátane zámeru zasiahnuť do tohto odvetvia s cieľom formovať ho v súlade s vládnymi politikami. Príkladom toho je návrh usmerňujúceho stanoviska Ministerstva priemyslu a informačných technológií na podporu rozvoja vysokej kvality oceliarskeho priemyslu, v ktorom sa požaduje ďalšia konsolidácia priemyselnej základne a výrazné zlepšenie úrovne modernizácie priemyselného reťazca ⁽³⁴⁾, alebo 14. päťročný plán o rozvoji odvetvia surovín, podľa ktorého sa v tomto odvetví „spojí vedúce postavenie na trhu s podporou vlády“ a bude „sa venovať rozvoju skupiny popredných spoločností s vedúcim postavením z hľadiska ekológie a kľúčovou konkurencioschopnosťou“ ⁽³⁵⁾. Podobné príklady zámeru čínskych orgánov dohliadať na vývoj v odvetví a riadiť ho možno vidieť na provinčnej úrovni, ako napríklad v Shandongu, ktorý nielenže predpokladá „vybudovanie ekológie oceliarskeho priemyslu [...], založenie výrobných parkov, rozšírenie priemyselného reťazca a vytvorenie priemyselných klastrov“, ale chce, aby oceliarsky priemysel „bol názornou ukážkou transformácie a modernizácie [...] v našej provincii a dokonca aj pre celú krajinu“ ⁽³⁶⁾.
- (66) Pokiaľ ide o schopnosť čínskej vlády zasahovať do cien a nákladov prostredníctvom prítomnosti štátu vo firmách v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) druhej zarážky základného nariadenia, z dôvodu nespolupráce zo strany výrobcov plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena nebolo možné systematicky preukázať existenciu osobných prepojení medzi výrobcami prešetrovaného výrobku a Komunistickou stranou Číny. Keďže ploché výrobky z ocele valcované za studena predstavujú pododvetvie oceliarskeho odvetvia, dostupné informácie o výrobcoch ocele sú relevantné aj pre ploché výrobky z ocele valcované za studena. Príkladom je skutočnosť, že predseda predstavenstva spoločnosti Baowu je zároveň tajomníkom stranického výboru, pričom generálny riaditeľ je zástupcom tajomníka stranického výboru ⁽³⁷⁾. Podobne predseda predstavenstva spoločnosti Baosteel zastáva funkciu tajomníka stranického výboru, zatiaľ čo výkonný riaditeľ je zástupcom tajomníka stranického výboru ⁽³⁸⁾. Všeobecnejšie nemožno vzhľadom na všeobecnú uplatniteľnosť právnych predpisov o prítomnosti Komunistickej strany Číny v spoločnostiach predpokladať, že by schopnosť čínskej vlády zasahovať do cien a nákladov prostredníctvom prítomnosti štátu vo firmách bola odlišná v porovnaní s odvetvím ocele.
- (67) Verejne aj súkromne vlastnené podniky v odvetví plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena podliehajú politickému dohľadu a usmerňovaniu. Nasledujúce príklady ilustrujú opísaný trend rastúcej miery zasahovania čínskej vlády do odvetvia plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena. Mnohí výrobcovia plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena výslovne zdôrazňujú činnosti budovania strany na svojich webových sídlach, majú vo vedení spoločnosti členov strany a vyzdvihujú svoje väzby s Komunistickou stranou Číny. Napríklad spoločnosť Baowu uvádza, že v rámci skupiny existuje 301 stranických výborov, pričom spomedzi zamestnancov spoločnosti Baowu je 84 571 členov Komunistickej strany ⁽³⁹⁾. Skupina okrem toho o budovaní strany v podniku uvádza: „Posilnenie vedúceho postavenia strany a zlepšenie správy a riadenia spoločnosti, zlepšenie systému moderného podniku. Skupina China Baowu v plnej miere uskutočňuje požiadavky ‚stanovísk o posilňovaní vedúceho postavenia strany pri zlepšovaní správy a riadenia centrálnych podnikov‘, [...] Revidovaný a zlepšený systém rozhodovania o dôležitých záležitostiach ďalej zlepšil rozhodovaciu právomoc stranického výboru, predstavenstva, manažérov a ostatných riadiacich orgánov, rozhodovanie predstavenstva je dôležité a formuje oprávnených predstavenstvom[...]. [...] Skupina Baowu dodržiava a vykonáva súčasné plánovanie budovania strany a reformy podniku, súčasné zakladanie stranických organizácií a pracovných inštitúcií, súčasné rozdeľovanie vedúcich stranických organizácií a pracovníkov poverených stranickými úlohami.“ ⁽⁴⁰⁾
- (68) V odvetví plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena sú okrem toho zavedené diskriminačné politiky v prospech domácich výrobcov alebo inak ovplyvňujúce trh v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) tretej zarážky základného nariadenia. Hoci je odvetvie plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena špecializovaným odvetvím a počas prešetrovania nebolo možné identifikovať žiadne osobitné politické dokumenty, ktoré by usmerňovali osobitne rozvoj tohto odvetvia, odvetvie plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena profituje z vládných usmernení a zasahovania do oceliarskeho odvetvia, keďže ploché výrobky z ocele valcované za studena predstavujú jedno z jeho pododvetví.

⁽³⁴⁾ Pozri: https://www.miit.gov.cn/gzcy/yjzj/art/2020/art_af1bef04b9624997956b2bff6cdb7383.html (stránka navštívená 13. januára 2022).

⁽³⁵⁾ Pozri oddiel IV, pododdiel 3 plánu, ktorý je k dispozícii na adrese: https://www.miit.gov.cn/zwgk/zcwj/wjfb/tz/art/2021/art_2960538d19e34c66a5eb8d01b74cbb20.html (stránka navštívená 13. januára 2022).

⁽³⁶⁾ Pozri 14. päťročný plán rozvoja oceliarskeho priemyslu, predhovor.

⁽³⁷⁾ Pozri webové sídlo skupiny dostupné na adrese: http://www.baowugroup.com/about/board_of_directors (stránka navštívená 28. marca 2022).

⁽³⁸⁾ Pozri webové sídlo skupiny dostupné na adrese: <https://www.baosteel.com/about/manager> (stránka navštívená 28. marca 2022).

⁽³⁹⁾ Pozri webové sídlo skupiny dostupné na adrese: http://www.baowugroup.com/party_building/overview (stránka navštívená 28. marca 2022).

⁽⁴⁰⁾ Tamže.

- (69) Oceliarsky priemysel považuje čínska vláda za kľúčový⁽⁴¹⁾. Túto skutočnosť potvrdzuje množstvo plánov, smerníc a iných dokumentov týkajúcich sa ocele, ktoré sa vydávajú na celoštátnej, regionálnej a komunálnej úrovni, ako je napríklad „Plán na prispôsobenie a modernizáciu oceliarskeho priemyslu na roky 2016 – 2020“ platný počas značnej časti obdobia revízného prešetrovania. V tomto pláne sa uvádza, že oceliarsky priemysel je „dôležitým, zásadným odvetvím čínskeho hospodárstva, národným základným kameňom“⁽⁴²⁾. Hlavné úlohy a ciele stanovené v tomto pláne sa vzťahujú na všetky aspekty rozvoja tohto priemyselného odvetvia⁽⁴³⁾. V 13. päťročnom pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja⁽⁴⁴⁾, ktorý sa uplatňoval počas obdobia revízného prešetrovania, sa plánovala podpora pre podniky vyrábajúce druhy oceľových výrobkov vyššej kategórie⁽⁴⁵⁾. Tento plán sa zameriaval aj na dosiahnutie kvality, trvanlivosti a spoľahlivosti výrobkov prostredníctvom podporovania spoločností, ktoré využívajú technológie čistej výroby ocele, presného valcovania a zvyšovania kvality⁽⁴⁶⁾. Podobne v rámci 14. päťročného plánu prijatého v marci 2021 čínska vláda určila oceliarsky priemysel na transformáciu a modernizáciu, ako aj na optimalizáciu a štrukturálne úpravy⁽⁴⁷⁾.
- (70) V katalógu na usmernenie reštrukturalizácie priemyslu (verzia z roku 2019)⁽⁴⁸⁾ (ďalej len „katalóg“) sa oceľ uvádza medzi podporovanými odvetviami. Ďalšou dôležitou surovinou používanou na výrobu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena je železná ruda. Na železnú rudu sa počas významnej časti obdobia revízného prešetrovania vzťahoval celoštátny plán pre nerastné zdroje na roky 2016 – 2020. V pláne sa okrem iného predpokladalo „zabezpečiť koncentráciu podnikov a rozvíjať veľké a stredné bane konkurencieschopné na trhu“, „zabezpečiť usmerňovanie miestnych zdrojov tak, aby sa sústreďovali na veľké ťažobné skupiny“, „znižovať zaťaženie železorných podnikov“, „zvyšovať konkurencieschopnosť domácich železorných podnikov“, „vhodne kontrolovať rozvoj baní s hĺbkou 1 000 metrov a malých povrchových železorných baní“.
- (71) Železná ruda sa spomína aj v 13. päťročnom pláne pre oceľ na roky 2016 – 2020, ktorý bol v platnosti počas významnej časti obdobia revízného prešetrovania. V prípade železnej rudy sa podľa plánu malo: „pokračovať v podpore prieskumných prác v kľúčových domácich nerastných oblastiach [...], podporovať viacero existujúcich a silne konkurencieschopných domácich železorných podnikov, a to vďaka širšiemu a intenzívnejšiemu rozvoju [...], a posilňovať úlohu domácich báz nerastných zdrojov, pokiaľ ide o bezpečnosť (dodávok)“.
- (72) Železná ruda sa klasifikuje ako strategické rozvíjajúce sa odvetvie, a preto sa na ňu vzťahuje 13. päťročný plán pre strategické rozvíjajúce sa odvetvia. Železná ruda aj ferozliatiny sú takisto uvedené v Katalógu. Ferozliatiny sú ďalej zmienené v katalógu ministerstva priemyslu a informačných technológií pre usmerňovanie rozvoja a prechodu priemyslu z roku 2018. Uvedené príklady týkajúce sa oceliarskeho odvetvia vo všeobecnosti a konkrétne obchodu so železnou rudou, ktorý je dôležitou surovinou na výrobu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena, poukazujú na význam, ktorý čínska vláda týmto odvetviam pripisuje. Čínska vláda ako taká usmerňuje aj ďalší rozvoj odvetvia plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena v súlade so širokou škálou politických nástrojov a smerníc a kontroluje prakticky každý aspekt rozvoja a fungovania tohto odvetvia. Odvetvie plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena tak využíva vládne usmerňovanie a zasahovanie týkajúce sa hlavnej suroviny na výrobu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena, ktorou je železo.
- (73) Celkovo možno zhrnúť, že čínska vláda má zavedené opatrenia na podnietenie subjektov k tomu, aby sa riadili cieľmi verejnej politiky zameranými na posilnenie podporovaných odvetví vrátane výroby hlavnej suroviny používanej na výrobu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena. Takéto opatrenia bránia voľnému fungovaniu trhových síl.

⁽⁴¹⁾ Správa – časť III, kapitola 14, s. 346 a nasl.

⁽⁴²⁾ Úvod k Plánu na prispôsobenie a modernizáciu oceliarskeho priemyslu.

⁽⁴³⁾ Správa – kapitola 14, s. 347.

⁽⁴⁴⁾ 13. päťročný plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Čínskej ľudovej republiky (na roky 2016 – 2020), k dispozícii na adrese: <https://en.ndrc.gov.cn/policies/202105/P020210527785800103339.pdf> (stránka navštívená 4. augusta 2022).

⁽⁴⁵⁾ Správa – kapitola 14, s. 349.

⁽⁴⁶⁾ Správa – kapitola 14, s. 352.

⁽⁴⁷⁾ Pozri 14. päťročný plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Čínskej ľudovej republiky a dlhodobých cieľov na rok 2035, časť III, článok VIII, ktorý je k dispozícii na adrese: <https://cset.georgetown.edu/publication/china-14th-five-year-plan/> (stránka navštívená 4. augusta 2022).

⁽⁴⁸⁾ Katalóg na usmernenie reštrukturalizácie priemyslu (verzia z roku 2019) schválený dekrétom Národnej komisie Čínskej ľudovej republiky pre rozvoj a reformy č. 29 z 27. augusta 2019; k dispozícii na adrese: <http://www.gov.cn/xinwen/2019-11/06/5449193/files/26c9d25f713f4ed5b8dc51ae40ef37af.pdf> (stránka navštívená 27. júna 2022).

- (74) Pri tomto prešetrovaní sa nezistil žiadny dôkaz o tom, že by diskriminačné uplatňovanie alebo nedostatočné presadzovanie právnych predpisov v oblasti konkurzného práva a majetkového práva podľa článku 2 ods. 6a písm. b) štvrtej zarážky základného nariadenia v odvetví plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena uvedených v odôvodnení 55 neovplyvnili výrobcov prešetrovaného výrobku.
- (75) Odvetvie plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena nepriaznivo ovplyvňujú aj deformácie mzdových nákladov v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) piatej zarážky základného nariadenia, ako bolo uvedené aj v odôvodnení 55. Tieto deformácie ovplyvňujú odvetvie jednak priamo (pri výrobe prešetrovaného výrobku alebo hlavných vstupov), ako aj nepriamo (pri prístupe ku kapitálu alebo k vstupom od spoločností, ktoré podliehajú rovnakému systému pracovného práva v ČĽR)⁽⁴⁹⁾.
- (76) Navyše pri tomto prešetrovaní nebol predložený žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval, že odvetvie plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena neovplyvňuje zasahovanie vlády do finančného systému v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) šiestej zarážky základného nariadenia, ako bolo uvedené aj v odôvodnení 55. Značné zasahovanie vlády do finančného systému preto vedie k závažnému ovplyvňovaniu trhových podmienok na všetkých úrovniach.
- (77) Komisia napokon pripomína, že na výrobu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena je potrebná široká škála vstupov. Keď výrobcovia plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena nakupujú/zazmluvňujú tieto vstupy, ceny, ktoré platia (a ktoré sa zaznamenávajú ako ich náklady), sú jednoznačne vystavené rovnakým systematickým deformáciám, aké už boli spomenuté. Napríklad dodávatelia vstupov zamestnávajú pracovnú silu, ktorá je ovplyvnená týmito deformáciami. Môžu si požičať peniaze, ktoré podliehajú deformáciám vo finančnom sektore, resp. pri pridelovaní kapitálu. Okrem toho podliehajú systému plánovania, ktorý sa uplatňuje na všetkých úrovniach štátnej správy a vo všetkých odvetviach.
- (78) V dôsledku toho nielenže nie je vhodné použiť v zmysle článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia predajné ceny plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena na domácom trhu, ale dotknuté sú aj všetky náklady na vstupy (vrátane surovín, energie, pozemkov, financovania, práce atď.), pretože ich cenotvorba je ovplyvnená značným zasahovaním vlády, ako sa uvádza v častiach I a II správy. Zásahy vlády opísané v súvislosti s pridelovaním kapitálu, pôdou, prácou, energiou a surovinami sú totiž prítomné v celej ČĽR. To napríklad znamená, že vstup, ktorý bol sám osebe vyrobený v ČĽR kombináciou rôznych výrobných faktorov, je vystavený výrazným deformáciám. To isté platí aj pre vstupy používané na výrobu takéhoto vstupu atď.
- (79) Čínska vláda ani vyvážajúci výrobcovia v rámci tohto prešetrovania nepredložili žiadne dôkazy ani argumenty, ktoré by preukazovali opak.
- (80) Celkovo z dostupných dôkazov vyplynulo, že ceny prešetrovaného výrobku alebo náklady naň vrátane nákladov na suroviny, energiu a prácu nie sú výsledkom voľného pôsobenia síl na trhu, pretože sú ovplyvňované značným zasahovaním vlády v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia, ako ukazuje skutočný alebo možný vplyv jedného alebo viacerých relevantných prvkov, ktoré sú v ňom uvedené. Na základe toho a vzhľadom na skutočnosť, že čínska vláda nespôsobovala, Komisia dospela k záveru, že na stanovenie normálnej hodnoty nie je v tomto prípade vhodné použiť ceny a náklady na domácom trhu. Komisia preto pristúpila k vytvoreniu normálnej hodnoty výlučne na základe nákladov na výrobu a predaj odrážajúcich nedeformované ceny alebo referenčné hodnoty, čiže v tomto prípade postupovala na základe zodpovedajúcich nákladov na výrobu a predaj vo vhodnej reprezentatívnej krajine v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia, ako sa opisuje v ďalšom oddiele.

3.1.4. Reprezentatívna krajina

3.1.4.1. Všeobecné poznámky

- (81) Výber reprezentatívnej krajiny bol založený na týchto kritériách v zmysle článku 2 ods. 6a základného nariadenia:
- úroveň hospodárskeho rozvoja podobná Číne. Komisia na tento účel použila krajiny, ktoré majú podľa databázy Svetovej banky⁽⁵⁰⁾ podobný hrubý národný dôchodok na obyvateľa ako Čína,

⁽⁴⁹⁾ Pozri vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/635, odôvodnenia 134 až 135 a vykonávacie nariadenie (EÚ) 2020/508, odôvodnenia 143 až 144.

⁽⁵⁰⁾ Otvorené dáta Svetovej banky – Vyšší stredný príjem, <https://data.worldbank.org/income-level/upper-middle-income>.

- výroba prešetrovaného výrobku v danej krajine ⁽⁵¹⁾,
- dostupnosť príslušných verejných údajov v reprezentatívnej krajine,
- ak je možných reprezentatívnych krajín viac, v relevantnom prípade by sa mala uprednostniť krajina s náležitou úrovňou sociálnej a environmentálnej ochrany.

(82) Ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 52 a 53, Komisia vyhotovila dva záznamy do spisu týkajúce sa zdrojov na určenie normálnej hodnoty. V týchto záznamoch sa opisujú skutočnosti a dôkazy, z ktorých vychádzajú relevantné kritériá. Strany nedostali žiadne pripomienky k týmto skutočnostiam a k príslušným zdrojom, ako sa uvádza v dvoch uvedených záznamoch. V druhom zázname Komisia informovala zainteresované strany o svojom zámere považovať v tomto prípade Brazíliu za vhodnú reprezentatívnu krajinu, ak by sa potvrdila existencia výrazných deformácií podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia.

3.1.4.2. Úroveň hospodárskeho rozvoja podobná ČLR

- (83) V prvom zázname o výrobných faktoroch Komisia identifikovala Brazíliu, Mexiko, Rusko a Turecko ako krajiny s podobnou úrovňou hospodárskeho rozvoja ako ČLR podľa Svetovej banky, čo znamená, že Svetová banka všetky uvedené krajiny, o ktorých je známe, že sa v nich vyrába prešetrovaný výrobok, klasifikuje na základe hrubého národného dôchodku ako krajiny s vyšším stredným príjmom.
- (84) Žiadateľ vo svojej žiadosti navrhol Brazíliu ako údajne vhodnú reprezentatívnu krajinu, keďže Brazília bola domovom niekoľkých integrovaných výrobcov ocele a bola výborným príkladom konkurenčného domáceho trhu s hlavnými výrobkami z ocele vrátane prešetrovaného výrobku. Žiadateľ vo svojej žiadosti takisto uviedol, že všetky vstupy použité pri výrobe prešetrovaného výrobku v Brazílii sa bežne dovážajú z viacerých krajín pôvodu a vo veľkej miere z nedeformovaných zdrojov.
- (85) Neboli doručené žiadne pripomienky k dotknutým krajinám identifikovaným v uvedenom zázname.

3.1.4.3. Dostupnosť príslušných verejných údajov v reprezentatívnej krajine

- (86) V prvom zázname Komisia uviedla, že v prípade krajín identifikovaných ako krajiny, v ktorých sa vyrába prešetrovaný výrobok, t. j. Brazília, Mexiko, Rusko a Turecko, sa dostupnosť verejných údajov ešte musí overiť, a to najmä pokiaľ ide o verejné finančné údaje výrobcov prešetrovaného výrobku.
- (87) Pokiaľ ide o Mexiko, Komisia identifikovala dve spoločnosti, ktoré boli v prvom zázname uvedené ako výrobcovia. Jedna z týchto dvoch spoločností však bola od roku 2016 vrátane roku 2020 stratová. V prípade druhej spoločnosti sa ukázalo, že jej účtovná závierka za rok 2020 nebola v súlade s jej účtovnou závierkou za predchádzajúci rok (2019): zistilo sa napríklad, že čistý predaj bol približne sedemnásobne nižší ako v roku 2019. Nenašli sa žiadne informácie odôvodňujúce takýto rozdiel v čistom predaji (ktorý má vplyv aj na čisté zisky) medzi rokmi 2020 a 2019. Tieto dve spoločnosti sa preto nepovažovali za vhodných kandidátov na stanovenie režijných nákladov spojených s výrobou, predajných, všeobecných a administratívnych nákladov a zisku. Keďže Komisia nemala v spise k dispozícii žiadne iné informácie o prítomnosti ďalších spoločností vyrábajúcich prešetrovaný výrobok v Mexiku s ľahko dostupnými finančnými údajmi, Komisia dospela k záveru, že Mexiko už nemožno považovať za vhodnú reprezentatívnu krajinu.
- (88) Pokiaľ ide o Rusko, Komisia identifikovala dve spoločnosti, ktoré boli v prvom zázname uvedené ako výrobcovia a ktoré mali verejne dostupné finančné informácie. Obe spoločnosti boli ziskové v roku 2020 a predchádzajúcich rokoch ziskové. Ako sa však uvádza v odôvodnení 91, Komisia zistila niekoľko problémov s informáciami dostupnými pre Rusko, keďže nedovážalo niekoľko dôležitých surovín, ako je skvapalnený zemný plyn, používaných na výrobu prešetrovaného výrobku. Okrem toho sa zdá, že ceny zemného plynu sú v Rusku deformované. Komisia preto dospela k záveru, že Rusko nebolo vhodné považovať pri tomto prešetrovaní za vhodnú reprezentatívnu krajinu.

⁽⁵¹⁾ Ak sa prešetrovaný výrobok nevyrába v žiadnej z krajín s podobnou úrovňou rozvoja, môže sa posudzovať výroba výrobku z rovnakej všeobecnej kategórie a/alebo z rovnakého odvetvia, ako je prešetrovaný výrobok.

- (89) Pokiaľ ide o Turecko, Komisia v prvom zázname uviedla ako výrobcov dve spoločnosti. V prípade jednej z nich však nebola k dispozícii žiadna aktuálna ľahko dostupná účtovná závierka. V prípade druhej spoločnosti Komisia napriek tomu, že bola v roku 2020 a predchádzajúcich rokoch zisková, považovala úroveň predajných a všeobecných nákladov (ďalej len „predajné, všeobecné a administratívne náklady“) tejto spoločnosti za neprimeranú, pretože jej predajné, všeobecné a administratívne náklady vyjadrené ako percento jej výrobných nákladov boli nízke (menej ako 2 % v roku 2020) alebo dokonca záporné. Komisia preto dospela k záveru, že na stanovenie nedeformovanej normálnej hodnoty nemôže použiť údaje týchto spoločností ako nedeformovanú a primeranú sumu predajných, všeobecných a administratívnych nákladov. Komisia v dôsledku toho usúdila, že Turecko nebolo možné považovať pri tomto prešetrovaní za vhodnú reprezentatívnu krajinu.
- (90) Napokon, pokiaľ ide o Brazíliu, Komisia v prvom zázname identifikovala päť spoločností vyrábajúcich ploché výrobky z ocele valcované za studena. Dve z týchto piatich spoločností však mali záporné predajné a všeobecné náklady (ďalej len „predajné, všeobecné a administratívne náklady“) vyjadrené ako percento ich výrobných nákladov, a preto sa ich údaje na účely stanovenia nedeformovanej normálnej hodnoty nemohli použiť. Ostatné tri brazílske spoločnosti mali verejné finančné údaje za nedávne obdobie, z ktorých vyplývali zisky a primeraná suma predajných, všeobecných a administratívnych nákladov za rok 2020.
- (91) Komisia analyzovala aj dovoz hlavných výrobných faktorov do Brazílie, Mexika, Ruska a Turecka. Z analýzy údajov o dovoze vyplynulo, že Rusko nedovážalo niektoré dôležité výrobné faktory. Okrem toho sa zdá, že ceny zemného plynu sú v Rusku deformované. Z analýzy údajov o dovoze okrem toho vyplynulo, že Turecko nedovážalo skvapalnený zemný plyn (HS 2711 11 zemný plyn, skvapalnený) a dovážalo len obmedzené množstvo kyslíka (HS 2804 40 kyslík). Rusko ani Turecko preto nebolo možné považovať za vhodnú reprezentatívnu krajinu.
- (92) Vzhľadom na uvedené úvahy Komisia v druhom zázname informovala zainteresované strany o tom, že zamýšľa použiť Brazíliu ako vhodnú reprezentatívnu krajinu a tri brazílske spoločnosti (ArcelorMittal Brazil, CSN a Usiminas) v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) prvou zarážkou základného nariadenia na získanie nedeformovaných cien alebo referenčných hodnôt na výpočet normálnej hodnoty.
- (93) Zainteresované strany boli vyzvané, aby predložili pripomienky k vhodnosti Brazílie ako reprezentatívnej krajiny a troch spoločností (ArcelorMittal Brazil, CSN a Usiminas) ako výrobcov v reprezentatívnej krajine. V nadväznosti na druhý záznam neboli doručené žiadne pripomienky.

3.1.4.4. Úroveň sociálnej a environmentálnej ochrany

- (94) Po tom, ako sa za jedinú vhodnú reprezentatívnu krajinu na základe všetkých uvedených prvkov určila Brazília, nebolo potrebné vykonať posúdenie úrovne sociálnej a environmentálnej ochrany v súlade s poslednou vetou článku 2 ods. 6a písm. a) prvej zarážky základného nariadenia.

3.1.4.5. Záver

- (95) Vzhľadom na predchádzajúcu analýzu Brazília vyhovuje kritériám uvedeným v článku 2 ods. 6a písm. a) prvej zarážke základného nariadenia, aby sa mohla považovať za vhodnú reprezentatívnu krajinu.

3.1.5. Zdroje použité na stanovenie nedeformovaných nákladov

- (96) V prvom zázname Komisia uviedla zoznam výrobných faktorov, ako sú materiály, energia a práca, ktoré vyvážajúci výrobcovia spotrebujú pri výrobe prešetrovaného výrobku, a vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky a navrhli verejne dostupné informácie o nedeformovaných hodnotách za každý výrobný faktor spomenutý v uvedenom zázname.

- (97) Následne v druhom zázname Komisia uviedla, že pri vytváraní normálnej hodnoty v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia použije na stanovenie nedeformovaných nákladov na väčšinu výrobných faktorov, predovšetkým surovín, databázu GTA. Komisia ďalej uviedla, že na stanovenie nedeformovaných nákladov na energiu máni použiť tieto zdroje: cenu elektrickej energie účtovanú jedným z najväčších dodávateľov elektrickej energie v Brazílii, spoločnosťou EDP Brasil⁽⁵²⁾, zatiaľ čo pre cenu zemného plynu v Brazílii máni použiť údaje podľa podrobnejšieho vysvetlenia v odôvodnení 109. Komisia okrem toho uviedla, že na stanovenie nedeformovaných nákladov práce použije štatistické údaje MOP na určenie miezd v Brazílii. Štatistické údaje MOP⁽⁵³⁾ poskytujú informácie o mesačných mzdách zamestnancov⁽⁵⁴⁾ a priemernom čase odpracovanom v hodinách za týždeň v Brazílii vo výrobnom odvetví⁽⁵⁵⁾ v roku 2020.
- (98) V druhom zázname Komisia takisto informovala zainteresované strany, že vzhľadom na nespôľuprácu čínskych vyvážajúcich výrobcov zoskupí zanedbateľnú váhu niektorých surovín v celkových výrobných nákladoch do „spotrebných materiálov“ na základe informácií, ktoré žiadateľ predložil v žiadosti. Komisia ďalej informovala, že na určenie spotrebného materiálu použije percentuálny podiel na prepočítané náklady na suroviny na základe informácií, ktoré žiadateľ poskytol vo svojej žiadosti, pričom použije stanovené nedeformované referenčné hodnoty vo vhodnej reprezentatívnej krajine.
- (99) Neboli doručené žiadne pripomienky.

3.1.6. Nedeformované náklady a referenčné hodnoty

3.1.6.1. Výrobné faktory

- (100) Komisia požiadala žiadateľa, aby objasnil relevantné výrobné faktory používané vo výrobných procesoch počnúc polotovarmi valcovanými za tepla a predložil aktuálne informácie o úrovni nákladov na dopravu za celé obdobie revízneho prešetrovania. Žiadateľ poskytol požadované informácie 17. februára 2022.
- (101) Na základe všetkých informácií zo žiadosti a následných informácií predložených žiadateľom boli určené tieto výrobné faktory a ich zdroje na účely určenia normálnej hodnoty v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia:

Tabuľka 1

Výrobné faktory určitých plochých výrobkov valcovaných za studena

Výrobný faktor	Kód tovaru	Nedeformovaná hodnota v CNY	Merná jednotka
Suroviny			
Dolomit	251810, 251820 a 251830	169,9	tony
Vápenec	252100	160,8	tony
Pálené vápno	252210	852,8	tony
Železné rudy a koncentráty	260111 a 260112	1 206,8	tony
Výrobky zo železa	720310 a 720390	453 671	tony

⁽⁵²⁾ [https://www.edp.com.br/distribuicao-es/saiba-mais/informativos/tarifas-aplicadas-a-clientes-atendidos-em-alta-e-media-tensao-\(grupo-a\)](https://www.edp.com.br/distribuicao-es/saiba-mais/informativos/tarifas-aplicadas-a-clientes-atendidos-em-alta-e-media-tensao-(grupo-a)), a <https://www.edp.com.br/distribuicao-es/saiba-mais/informativos/bandeira-tarifaria>.

⁽⁵³⁾ <https://ilostat.ilo.org/>.

⁽⁵⁴⁾ <https://ilostat.ilo.org/data/>. https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer36/?lang=en&segment=indicator&id=EAR_4MTH_SEX_ECO_CUR_NB_A.

⁽⁵⁵⁾ https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer38/?lang=en&segment=indicator&id=HOW_TEMP_SEX_ECO_NB_A.

Antracit a bitúmenové uhlie	270111 a 270112	662	tony
Koks a polokoks z čierneho uhlia	270400	2 027,6	tony
Kyslík	280440	8 796,3	metre kubické
Feromangán	720211 a 720219	9 388,2	tony
Ferochróm	720241 a 720249	9 470,6	tony
Polotovary zo železa alebo z nelegovanej ocele	7207	4 256,3	tony
Ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele	72081000, 72082500, 72082610, 72082690, 72082710, 72082790, 72083610, 72083690, 72083700, 72083810, 72083890, 72083910, 72083990, 72084000, 72085100, 72085200, 72085300, 72085400, 72089000, 72111300, 72111400, 72111900	4 637,9	tony
Ploché valcované výrobky z ostatnej legovanej ocele, so šírkou 600 mm alebo väčšou	72253000, 72254010, 72254090	8 539,6	tony
Ploché valcované výrobky z ostatnej legovanej ocele, so šírkou menšou ako 600 mm	72269100	9 081,8	tony
Vedľajší produkt: Odpad			
Odpad a šrot zo železa alebo z ocele	720430 a 720449	2 383,3	tony
Triesky zo sústruženia, hobliny, odrezky, odpad z frézovania, piliny, odstrižky a odpady z razenia, zo železa alebo z ocele	720441	3 269,1	tony
Práca			
Práca		24,8	za osobohodinu
Energia			
Elektrina		547,7	kWh
Zemný plyn	271111 a 271112	1 638	tony

3.1.6.2. Suroviny

- (102) Na základe informácií, ktoré žiadateľ uviedol vo svojej žiadosti, existujú dva hlavné výrobné procesy na výrobu určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena:

- Prvý výrobný proces sa začína od surovín s použitím vysokej kyslíkovej pece: Pri tomto výrobnom procese je prvým krokom výroba „tvrdej plochej ocele valcovanej za studena“ zo surovín (hlavne železnej rudy a koksovateľného uhlia), t. j. výrobku získaného hneď po prechode materiálu valcovaného za tepla cez valcovňu na valcovanie za studena na zníženie hrúbky. Druhým krokom je žihanie, opätovné zahriatie tvrdých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena na obnovenie vlastností ocele.
- Druhý výrobný proces sa začína z polotovarov, t. j. plochých výrobkov z ocele valcovaných za tepla: výroba plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena sa začína nakúpenými zvitkami z plochej ocele valcovanej za tepla, ktoré budú predstavovať prevažnú časť nákladov na vstupy.
- (103) S cieľom stanoviť nedeformovanú cenu surovín (v prípade prvého výrobného procesu) a plochých výrobkov z ocele valcovaných za tepla (v prípade druhého výrobného procesu) na úrovni dodania do závodu výrobcovi z reprezentatívnej krajiny Komisia použila ako základ vážený priemer dovozných cien do reprezentatívnej krajiny, ako bol vykázaný v databáze GTA, ku ktorému pripočítala dovozné clá a náklady na dopravu. Dovozná cena v reprezentatívnej krajine bola stanovená ako vážený priemer jednotkových cien dovozu zo všetkých tretích krajín okrem ČLR a krajín, ktoré nie sú členmi WTO a ktoré sú uvedené v prílohe 1 k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/755⁽⁵⁶⁾. Komisia sa rozhodla vyňať dovoz z ČLR do reprezentatívnej krajiny, keďže v odôvodnení 80 dospela k záveru, že z dôvodu existencie výrazných deformácií podľa článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia nie je vhodné použiť ceny a náklady na domácom trhu v ČLR. Keďže neexistujú žiadne dôkazy o tom, že tie isté deformácie nemajú rovnaký vplyv aj na výrobky určené na vývoz, Komisia usúdila, že tie isté deformácie ovplyvňujú aj vývozné ceny. Po vylúčení dovozu z ČLR do reprezentatívnej krajiny zostal dovoz z iných tretích krajín reprezentatívny.
- (104) Množstvo výrobných faktorov predstavovalo zanedbateľný podiel na celkových nákladoch na suroviny v období revízného prešetrovania. Keďže hodnota, ktorá sa v týchto prípadoch použila, nemala bez ohľadu na použitý zdroj žiadny citeľný vplyv na výpočet dumpingového rozpätia, Komisia sa rozhodla, že tieto náklady zahrnie do spotrebných materiálov. Ako je vysvetlené v odôvodnení 98, Komisia použila na stanovenie množstva spotrebných materiálov percentuálny podiel, ktorý uviedol žiadateľ vo svojej žiadosti, pričom použila stanovené nedeformované referenčné hodnoty vo vhodnej reprezentatívnej krajine.
- (105) Pokiaľ ide o dovozné clá, Komisia poznamenala, že Brazília dovážala svoje najdôležitejšie suroviny (železnú rudu z viac ako piatich krajín a uhlie a koks z viac ako desiatich krajín). Keďže v revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti nie je nutné vypočítať presné dumpingové rozpätie, ale skôr určiť pravdepodobnosť pokračovania alebo opätovného výskytu dumpingu, Komisia vypočítala dovozné clá pre každú surovinu na základe reprezentatívnych objemov dovozu z obmedzeného počtu krajín, ktoré predstavujú aspoň 80 % celkového dovozu najdôležitejších surovín (železná ruda, uhlie a koks).
- (106) Pokiaľ ide o náklady na dopravu, Komisia vzhľadom na úplne chýbajúcu spoluprácu požiadala žiadateľa, aby predložil aktuálne informácie o úrovni nákladov na vnútroštátnu dopravu za celé obdobie revízného prešetrovania. Žiadateľ predložil požadované informácie 4. a 17. februára 2022. Komisia vyjadrila náklady na vnútroštátnu dopravu pri dodávke surovín ako percentuálny podiel skutočných nákladov na suroviny a potom ten istý percentuálny podiel uplatnila na nedeformované náklady na tie isté suroviny, aby získala nedeformované náklady na dopravu. Komisia usúdila, že pomer medzi nákladmi vyvážajúceho výrobcu na suroviny a vykázanými nákladmi na dopravu by sa mohol oprávnene použiť ako indikátor na účely odhadu nedeformovaných nákladov na dopravu surovín pri dodaní do závodu spoločnosti.

3.1.6.3. Práca

- (107) Na stanovenie miezd v Brazílii Komisia použila štatistické údaje MOP. Štatistické údaje MOP⁽⁵⁷⁾ poskytujú informácie o mesačných mzdách zamestnancov⁽⁵⁸⁾ a priemernom čase odpracovanom v hodinách za týždeň v Brazílii vo výrobnom odvetví⁽⁵⁹⁾ v roku 2020.

⁽⁵⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/755 z 29. apríla 2015 o spoločných pravidlách na dovozy z určitých tretích krajín (Ú. v. EÚ L 123, 19.5.2015, s. 33). Podľa článku 2 ods. 7 základného nariadenia sa ceny na domácom trhu v uvedených krajinách nemôžu použiť na účely stanovenia normálnej hodnoty, no údaje o takomto dovoze boli v každom prípade zanedbateľné.

⁽⁵⁷⁾ <https://ilostat.ilo.org/>.

⁽⁵⁸⁾ <https://ilostat.ilo.org/data/> https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer36/?lang=en&segment=indicator&id=EAR_4MTH_SEX_ECO_CUR_NB_A.

⁽⁵⁹⁾ https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer38/?lang=en&segment=indicator&id=HOW_TEMP_SEX_ECO_NB_A.

3.1.6.4. Elektrizácia

- (108) Na stanovenie nedeformovanej hodnoty nákladov na elektrickú energiu Komisia použila sadzbu cien za elektrickú energiu, ktorú uviedol jeden z najväčších dodávateľov elektriny v Brazílii, spoločnosť EDP Brasil ⁽⁶⁰⁾.

3.1.6.5. Zemný plyn

- (109) Cena zemného plynu v Brazílii bola založená na údajoch, ktoré poskytujú dovozné ceny, clo zaplatené, za dovážaný plyn kombináciou množstiev dovozu a hodnôt získaných z databázy GTA s údajmi o sadzbách získanými z MacMap ⁽⁶¹⁾.

3.1.6.6. Režijné náklady spojené s výrobou, predajné, všeobecné a administratívne náklady, zisk a odpisovanie

- (110) Podľa článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia „*vytvorená normálna hodnota musí zahŕňať nedeformovanú a primeranú sumu na administratívne, predajné a všeobecné náklady a zisk*“. Okrem toho sa musí stanoviť hodnota režijných nákladov spojených s výrobou, aby sa pokryli náklady, ktoré nie sú zahrnuté v uvedených výrobných faktoroch.
- (111) Komisia použila finančné údaje troch brazílskych spoločností (ArcelorMittal Brazil, CSN a Usiminas), výrobcov v reprezentatívnej krajine, ako sa uvádza v odôvodnení 90.
- (112) S cieľom stanoviť nedeformovanú hodnotu režijných nákladov spojených s výrobou a vzhľadom na neexistujúcu spoluprácu čínskych vyvážajúcich výrobcov Komisia použila dostupné skutočnosti v súlade s článkom 18 základného nariadenia. Na základe údajov, ktoré žiadateľ poskytol vo svojej žiadosti, Komisia preto stanovila pomer režijných nákladov spojených s výrobou k celkovým výrobným nákladom a nákladom práce. Tento percentuálny podiel potom uplatnila na nedeformovanú hodnotu priamych výrobných nákladov s cieľom získať nedeformovanú hodnotu režijných nákladov spojených s výrobou.

3.1.7. Výpočet normálnej hodnoty

- (113) Na základe uvedených skutočností Komisia vytvorila normálnu hodnotu pre jednotlivé druhy výrobku na základe cien zo závodu v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia.
- (114) Ako prvé Komisia stanovila nedeformované priame výrobné náklady. Keďže vyvážajúci výrobcovia nespolupracovali, Komisia vychádzala z informácií o použití každého výrobného faktora (materiálov a práce) pri výrobe prešetrovaného výrobku, ktoré poskytol žiadateľ v žiadosti o revízne prešetrovanie.
- (115) Po stanovení nedeformovaných priamych výrobných nákladov Komisia pripočítala režijné náklady spojené s výrobou, predajné, všeobecné a administratívne náklady a zisk, ako sa uvádza v odôvodnení 112. Režijné náklady spojené s výrobou sa stanovili na základe údajov, ktoré poskytol žiadateľ. Predajné, všeobecné a administratívne náklady a zisk sa určili na základe finančných údajov troch brazílskych spoločností (ArcelorMittal Brazil, CSN a Usiminas), ako sa uvádza v odôvodnení 111. Komisia k nedeformovaným výrobným nákladom pripočítala tieto položky:
- režijné náklady spojené s výrobou, ktoré predstavovali spolu 10 % priamych výrobných nákladov vychádzajúcich z prvého výrobného procesu a 2 % priamych výrobných nákladov vychádzajúcich z druhého výrobného procesu;

⁽⁶⁰⁾ <https://www.edp.com.br/distribuicao-es/saiba-mais/informativos/tarifas-aplicadas-a-clientes-atendidos-em-alta-e-media-tensao-grupo-a>, a <https://www.edp.com.br/distribuicao-es/saiba-mais/informativos/bandeira-tarifaria>.

⁽⁶¹⁾ www.macmap.org.

- predajné, všeobecné a administratívne náklady a iné náklady, ktoré predstavovali 18,5 % nákladov na predaný tovar troch brazílskych vyššie uvedených spoločností a
- zisk dosiahnutý tromi brazílskymi vyššie uvedenými spoločnosťami, ktorý predstavoval 14,7 % nákladov na predaný tovar, sa uplatnil na celkové nedeformované výrobné náklady.

(116) Na tomto základe Komisia vytvorila normálnu hodnotu jednotlivých druhov výrobku na základe cien zo závodu, v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia. Vytvorená normálna hodnota sa počas obdobia revízneho prešetrovania pohybovala buď v rozmedzí od 1 200 do 1 400 EUR/t, alebo v rozmedzí od 1 500 do 1 700 EUR/t, a to v závislosti od výrobného procesu (v tejto súvislosti pozri odôvodnenie 102).

3.1.8. Vývozná cena

(117) Keďže vyvážajúci výrobcovia z Číny nespolupracovali, vývozná cena sa určila na základe údajov podľa článku 14 ods. 6 ⁽⁶²⁾ na úrovni ceny CIF.

3.1.9. Porovnanie

(118) Komisia porovnala vytvorenú normálnu hodnotu stanovenú v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia a vývoznú cenu, ktorá bola stanovená, ako sa uvádza vyššie.

(119) Ak to bolo odôvodnené potrebou zabezpečiť spravodlivé porovnanie, Komisia v súlade s článkom 2 ods. 10 základného nariadenia upravila normálnu hodnotu a/alebo vývoznú cenu s cieľom zohľadniť rozdiely, ktoré ovplyvňujú ceny a porovnateľnosť cien. Na základe informácií, ktoré poskytol žiadateľ, sa vývozná cena upravila o náklady na námornú a vnútroštátnu nákladnú dopravu a poplatky za vykládku vo výške 140,44 EUR/t, aby sa získala cena zo závodu.

3.1.10. Pokračovanie dumpingu

(120) Komisia na tomto základe stanovila, že vývozná cena bola o 29,7 % nižšia ako normálna hodnota pre prvý výrobný proces vychádzajúci zo surovín, ako je vysvetlené v odôvodnení 102, a 8,83 % pre druhý výrobný proces vychádzajúci z polotovarov.

(121) Keďže však objem predmetného dovozu bol veľmi obmedzený a zodpovedal menej ako 0,5 % celkového dovozu do Únie a menej ako 1 % podielu na trhu Únie, ceny sa považovali za nereprezentatívne. Z tohto dôvodu Komisia dospela k záveru, že tieto nízke objemy neposkytujú dostatočný základ na vyvodenie záveru o pokračovaní dumpingu. Komisia preto prešetrovala pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu.

3.1.11. Pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu

(122) Na účely analýzy pravdepodobnosti opätovného výskytu dumpingu sa analyzovali tieto dodatočné prvky: vývoz do tretích krajín, výrobná kapacita a voľná kapacita v Číne a atraktivnosť trhu Únie.

3.1.11.1. Porovnanie medzi vývoznými cenami do tretích krajín a vývoznými cenami do Únie

(123) Komisia analyzovala cenový model čínskeho vývozu do tretích krajín počas obdobia revízneho prešetrovania. Preto nahliadla do verejne dostupných informácií, ako je štatistika čínskeho vývozu podľa databázy Global Trade Atlas (ďalej len „databáza GTA“), a vybrala množstvá a hodnoty vývozu určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena za obdobie revízneho prešetrovania, na ktoré sa vzťahujú kódy HS 7209 15 90, 7209 16 90, 7209 17 90, 7209 18 90, 7209 25 00, 7209 26 00, 7209 27 00, 7209 28 00, 7211 23 00, 7211 29 00, 7225 50 00 a 7226 92 00. Vývozné množstvá (v tonách) do všetkých krajín (vrátane Európskej únie) predstavujú 3 253 368 ton, z čoho 31 602 ton alebo približne 1 % sa vyviezlo do Únie.

⁽⁶²⁾ Databáza podľa článku 14 ods. 6 poskytuje údaje o dovoze výrobkov, ktoré už podliehajú registrácii alebo antidumpingovým alebo antisubvenčným opatreniam, z dotknutých krajín konania a z iných tretích krajín na úrovni 10-miestnych kódov TARIC.

- (124) V štatistike čínskeho vývozu uvedenej v databáze GTA sa uvádzala priemerná vývozná cena CIF z Číny do iných krajín vo výške 629 EUR/t, ktorá bola upravená na cenu zo závodu (po úpravách o námornú a vnútroštátnu nákladnú dopravu a poplatky za vykládku) vo výške 585 EUR/t. Posledná uvedená cena bola dokonca nižšia ako vývozná cena do EÚ v období revízneho prešetrovania.
- (125) Preto sa považovalo za pravdepodobné, že ak by sa súčasné opatrenia zrušili, čínski vyvážajúci výrobcovia by začali predávať do Únie na úrovni nižšej ako je zistená normálna hodnota.

3.1.11.2. Výrobná kapacita a voľná kapacita v Číne

- (126) Podľa žiadosti žiadateľa je v Číne viac ako 50 vyvážajúcich výrobcov prešetrovaného výrobku. Podľa čínskych štatistík o vývoze vykázaných v databáze GTA vyvážali čínski vyvážajúci výrobcovia aj do zvyšku sveta.
- (127) Keďže čínski vyvážajúci výrobcovia v Číne nespôľupracovali, Komisia založila svoje zistenia týkajúce sa kapacity ostatných vyvážajúcich výrobcov na dostupných skutočnostiach a opiera sa o informácie uvedené v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti, ako aj o ďalšie dostupné zdroje, ako je vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/1029⁽⁶³⁾, dokument OECD o najnovšom vývoji⁽⁶⁴⁾ kapacity výroby ocele v roku 2021, zverejnený v septembri 2021, a o údaje Svetového oceliarskeho združenia za rok 2021⁽⁶⁵⁾.
- (128) Po prvé, v informáciách uvedených v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti sa odhadla celková čínska kapacita na viac ako 120 miliónov ton, zatiaľ čo výroba a čínska spotreba sa v roku 2020 odhadovali na 100 miliónov ton. Na základe toho sa voľná kapacita v Číne odhadovala na 20 miliónov ton v roku 2020, ktorá podáva obraz o voľnej kapacite v období revízneho prešetrovania a ktorá výrazne prevyšuje celkovú spotrebu v Únii na voľnom trhu (približne 9,7 milióna ton) v období revízneho prešetrovania. Po druhé, vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2021/1029 sa stanovilo, že napriek *mimoriadnemu nárastu spotreby zaznamenanému v Číne* [pozri odôvodnenie 36 nariadenia (EÚ) 2021/1029] sa v ministerskej správe za rok 2020 z Globálneho fóra pre nadmernú kapacitu ocele na základe údajov do roku 2019 uvádzalo, že *„okamžitým dôsledkom tejto prognózy v oblasti dopytu je to, že globálny rozdiel medzi kapacitou a dopytom, čiže ukazovateľ rizík nadmerných dodávok na trh s oceľou, sa v roku 2020 podstatne zvýši, a to aspoň na 606 miliónov metrických ton“*. Takisto sa v nej konštatuje, že *„tento zvrät v oblasti nadmernej kapacity môže viesť k narušeniam obchodu, spôsobiť prudké zníženie cien ocele a poškodiť hospodársku udržateľnosť oceliarskeho priemyslu“*. Po tretie, túto situáciu potvrdil aj dokument OECD s názvom „Najnovší vývoj kapacity výroby ocele v roku 2021“. V dokumente sa odvolávalo nielen na „množstvo nových investícií súvisiacich s opatreniami Číny na nahradenie zastaraných a malých oceliarní, najmä vo východných a južných pobrežných oblastiach Číny“, ale aj na skutočnosť, že čínska vláda „zistila prípady, keď oceliarne rozšírili svoju výrobnú kapacitu v rámci systému kapacitných výmen“. Okrem toho sa dokument OECD zmiňoval o investíciách čínskych oceliarskych spoločností v krajinách južnej Ázie, ako sú Filipíny a Indonézia. A napokon, aj keď sa údaje Svetového oceliarskeho združenia za rok 2021 týkajú iba surovej ocele, pre dotknutý výrobok ich možno považovať za smerodajné, keďže výroba ocele valcovanej za studena je v podstate druhým výrobným procesom ocele po výrobe ocele valcovanej za tepla. V tejto súvislosti z údajov o výrobe surovej ocele za rok 2021 vyplynulo, že na Čínu pripadalo 52,9 % celosvetovej svetovej výroby ocele, čo takisto svedčí o obrovskej výrobnej kapacite dotknutého výrobku v ČLR v roku 2021.
- (129) Okrem toho sú niektoré hlavné trhy, ako napríklad USA a India, chránené antidumpingovými opatreniami týkajúcimi sa prešetrovaného výrobku, ktoré obmedzujú prístup čínskych vyvážajúcich výrobcov.
- (130) Na základe uvedeného je pravdepodobné, že čínski výrobcovia v prípade uplynutia platnosti opatrení budú smerovať svoje voľné kapacity vo veľkých množstvách na trh Únie za dumpingové ceny.

3.1.11.3. Atraktívnosť trhu Únie

- (131) Trh Únie patrí medzi najväčšie trhy s určitými plochými výrobkami z ocele valcovanými za studena na celom svete.

⁽⁶³⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/1029 z 24. júna 2021, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/159 s cieľom predĺžiť platnosť ochranného opatrenia týkajúceho sa dovozu určitých výrobkov z ocele (Ú. v. EÚ L 2251, 25.6.2021, s. 1).

⁽⁶⁴⁾ <https://www.oecd.org/industry/ind/latest-developments-in-steelmaking-capacity-2021.pdf>.

⁽⁶⁵⁾ <https://worldsteel.org/steel-topics/statistics/world-steel-in-figures-2022/>.

- (132) Žiadateľ vo svojej žiadosti tvrdil, že samotné ochranné opatrenia Únie pre oceľ, ktoré sa uplatňujú na prešetrovaný výrobok, by nepostačovali na ochranu trhu Únie pred značnými množstvami dovozu za dumpingové ceny. Keďže Čína nebola pridelená žiadna kvóta pre konkrétnu krajinu na prešetrovaný výrobok, čínski vyvážajúci výrobcovia majú prístup k veľkému množstvu zvyškových objemov kvót, v rámci ktorých by mohli nasmerovať svoj vývoz na trh Únie, ak by platnosť antidumpingových opatrení uplynula. V dôsledku toho, ak by sa antidumpingové opatrenia zrušili, objemy čínskeho vývozu sa pravdepodobne výrazne zvýšia v rámci zvyškovej kvóty, a tým zaplavia trh Únie skôr, ako by sa začalo uplatňovať akékoľvek clo pri prekročení kvóty podľa ochranného opatrenia.
- (133) Dovožca, spoločnosť Duferco S.A., uviedol ⁽⁶⁶⁾, že čínske orgány zrušili 13 % úľavu na dani z pridanej hodnoty na vývoz ocele vrátane dovozu prešetrovaného výrobku s cieľom obmedziť výrobu ocele v Číne (v záujme riešenia jej emisií uhlíka) a zároveň zabezpečiť čínske domáce dodávky. Spoločnosť Duferco S.A. uviedla, že v dôsledku toho sa očakáva zvýšenie cien čínskeho dovozu, čím sa oslabí atraktivnosť trhu Únie. Komisia však toto tvrdenie nemohla potvrdiť, keďže vývoj objemov a cien závisí aj od mnohých ďalších prvkov, ako je najmä existujúca nadmerná kapacita a atraktivnosť trhu Únie v porovnaní s inými tretími krajinami.

3.1.11.4. Záver o pravdepodobnosti opätovného výskytu dumpingu

- (134) Trh Únie je veľmi atraktívny, pretože patrí medzi najväčšie na svete. Okrem toho, ako sa uvádza v tabuľke 7 v odôvodnení 202, vážené priemerné jednotkové predajné ceny výrobcov z Únie zaradených do vzorky účtované neprepojeným zákazníkom na voľnom trhu v Únii dosiahli počas revízneho prešetrovania 622 EUR/t, čo je nad úrovňou priemernej vývozných ceny z Číny upravenej na cenu zo závodu vo výške 585 EUR/t (pozri odôvodnenie 124). Je teda pravdepodobné, že v prípade uplynutia platnosti súčasných antidumpingových opatrení by čínski výrobcovia využili svoju voľnú kapacitu a okrem toho by presmerovali časť svojho menej ziskového vývozného predaja z tretích krajín na trh Únie.
- (135) Na základe uvedeného sa dospelo k záveru, že existuje pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu v prípade, že by uplynula platnosť opatrení.

3.2. RUSKO

3.2.1. Predbežné poznámky

- (136) Dovoz prešetrovaného výrobku z Ruska počas obdobia revízneho prešetrovania pokračoval, aj keď na výrazne nižších úrovniach ako počas obdobia prešetrovania v rámci pôvodného prešetrovania (t. j. od 1. apríla 2014 do 31. marca 2015). Podľa štatistiky z databázy Comext (Eurostat) predstavoval dovoz plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena z Ruska v období revízneho prešetrovania menej ako 3 000 ton v porovnaní približne so 700 000 tonami počas pôvodného obdobia prešetrovania. Dovoz plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena z Ruska predstavoval v období revízneho prešetrovania takmer 0 % podiel na celkovom trhu Únie aj na voľnom trhu Únie v porovnaní s 9,8 % podielom na trhu počas pôvodného obdobia prešetrovania.
- (137) Ako je vysvetlené v odôvodnení 29, vo fáze začatia revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti sa prihlásili traja ruskí vyvážajúci výrobcovia, ktorí vyjadrili ochotu spolupracovať. Neskôr však Komisiu informovali, že nemajú v úmysle vyplniť dotazník pre vyvážajúcich výrobcov.
- (138) V dôsledku toho boli v súlade s článkom 18 základného nariadenia zistenia týkajúce sa pokračovania dumpingu, ako aj pravdepodobnosti opätovného výskytu dumpingu založené na dostupných skutočnostiach.

⁽⁶⁶⁾ Začatie revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti antidumpingových opatrení uplatniteľných na dovoz určitých plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a Ruskej federácii, podanie v mene spoločnosti Duferco S.A., 27. 8. 2021, oddiel 4.1. Čína, strany 6 – 7.

3.2.2. Pokračovanie dumpingového dovozu počas obdobia revízneho prešetrovania

3.2.2.1. Normálna hodnota

- (139) Ako sa uvádza v odôvodnení 138, z dôvodu nespôlupráce vyvážajúcich výrobcov v Rusku Komisia použila pri stanovení normálnej hodnoty dostupné skutočnosti. Na tento účel Komisia použila údaje, ktoré žiadateľ poskytol za obdobie revízneho prešetrovania, založené na referenčných cenách na domácom trhu pre Rusko – ploché výrobky z ocele valcované za studena – región Volga od spoločnosti MEPS International ⁽⁶⁷⁾. Na základe toho bola normálna hodnota počas obdobia revízneho prešetrovania 702,97 EUR/t.

3.2.2.2. Vývozná cena

- (140) Vzhľadom na nespôluprácu vyvážajúcich výrobcov v Rusku Komisia musela pri stanovení vývozných cien použiť dostupné skutočnosti.
- (141) Vývozná cena bola stanovená na základe údajov Eurostatu o cenách CIF. Vývozná cena teda bola 755,65 EUR/t.

3.2.2.3. Porovnanie

- (142) Komisia porovnala normálnu hodnotu a vývoznú cenu prešetrovaného výrobku na základe ceny zo závodu. Na základe informácií, ktoré poskytol žiadateľ, sa vývozná cena upravila o náklady na námornú a vnútroštátnu nákladnú dopravu a poplatky za vykládku vo výške 127,84 EUR/t, aby sa zrovnala na úroveň ceny zo závodu. Na základe toho bola upravená vývozná cena zo závodu do Únie 627,81 EUR/t.

3.2.2.4. Pokračovanie dumpingu

- (143) Z uvedeného porovnania vyplynulo, že vývozné ceny do Únie vyjadrené ako percento hodnoty CIF boli o 10 % nižšie ako stanovená normálna hodnota.
- (144) Keďže však bol objem dotknutého dovozu veľmi obmedzený, pretože predstavoval menej ako 1 % celkového dovozu do Únie a takmer 0 % podiel na trhu Únie, Komisia prešetrila aj pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu.

3.2.3. Pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu v prípade zrušenia opatrení

- (145) Komisia v súlade s článkom 11 ods. 2 základného nariadenia prešetrovala pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu v prípade uplynutia platnosti opatrení. V tejto súvislosti sa analyzovali tieto dodatočné prvky: vývoz do tretích krajín, výrobná kapacita a voľná kapacita v Rusku, ako aj atraktivnosť trhu Únie.

3.2.3.1. Vývoz do tretích krajín

a) **Normálna hodnota**

- (146) Normálna hodnota sa vytvorila tak, ako sa vysvetľuje v oddiele 3.2.2.1.

b) **Vývozná cena**

- (147) Vývozná cena bola stanovená na základe vývozných cien prešetrovaného výrobku do iných tretích krajín. V tejto súvislosti Komisia v dôsledku nedostatočnej spolupráce zo strany vyvážajúcich výrobcov použila databázu GTA. Priemerná vývozná cena CIF do tretích krajín bola v období revízneho prešetrovania 536 EUR/t. Vývozná cena CIF do tretích krajín sa znížila na úroveň ceny zo závodu odpočítaním nákladov na dopravu a poistenie a nákladov na vnútroštátnu dopravu v Rusku, čo predstavovalo 127,84 EUR/t, ako sa uvádza v odôvodnení 141. Na tomto základe predstavovala upravená vývozná cena zo závodu do tretích krajín 408,72 EUR/t.

⁽⁶⁷⁾ Global Steel Prices, Indexes & Forecasts | MEPS International.

c) Porovnanie cien

- (148) Komisia porovnala normálnu hodnotu stanovenú v oddiele 3.2.2.1 a priemernú vývoznú cenu do tretích krajín na základe ceny zo závodu.
- (149) Z uvedeného porovnania vyplynulo, že ruský vývoz prešetrovaného výrobku do tretích krajín, vyjadrený ako percento hodnoty CIF, bol o 55 % nižší ako stanovená normálna hodnota.
- (150) Traja ruskí vyvážajúci výrobcovia vo svojom podaní k začatiu konania tvrdili, že vývozné ceny na tretie trhy nie sú reprezentatívnejšie ako vývozné ceny do Únie, pretože tento vývoz, najmä do Turecka, pozostáva z lacnejších druhov plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena, čo údajne vysvetľuje nižšie ceny. Uvedli, že vysoké ruské vývozné ceny uvádzané Eurostatom sú reprezentatívne a musia sa použiť pri posúdení.
- (151) V tejto súvislosti Komisia poznamenala, že nebol poskytnutý žiadny dôkaz na podporu tvrdenia o rozdieloch v druhoch výrobkov. Traja ruskí vyvážajúci výrobcovia v skutočnosti neposkytli vyplnený dotazník, ktorý by Komisii umožnil vykonať posúdenie, pokiaľ ide o druhy výrobku vyvážené do Únie. Ako je teda vysvetlené v odôvodnení 138, Komisia založila svoje posúdenie na dostupných skutočnostiach. Na stanovenie ruskej vývozných ceny do tretích krajín použila ako najvhodnejší zdroj databázu GTA. V každom prípade, aj keby sa ruské vývozné ceny do Únie použili tak, ako to navrhovali traja ruskí vývozcovia, Komisia v oddiele 3.2.2.4 stanovila, že ruské vývozné ceny do Únie, ktorých zdrojom je Eurostat, vyjadrené ako percento hodnoty CIF, boli o 10 % nižšie ako stanovená normálna hodnota. Toto tvrdenie bolo preto zamietnuté.

3.2.3.2. Výrobná kapacita a voľná kapacita v Rusku

- (152) Vzhľadom na nespôľuprácu ruských vyvážajúcich výrobcov sa výrobná kapacita a voľná kapacita v Rusku stanovili na základe dostupných skutočností, a najmä na základe informácií týkajúcich sa obdobia revízneho prešetrovania, ktoré poskytol žiadateľ.
- (153) Podľa informácií, ktoré poskytol žiadateľ, presiahla celková výrobná kapacita prešetrovaného výrobku v Rusku v období revízneho prešetrovania 12 000 000 ton. Podľa odhadu žiadateľa majú ruskí výrobcovia voľnú kapacitu približne 2 milióny ton, ktorú nemôže absorbovať domáci trh. Okrem toho žiadateľ uviedol, že ruskí výrobcovia zvýšili výrobnú kapacitu ocele valcovanej za studena v rokoch 2016 až 2021 približne o 1 150 000 ton.
- (154) Ruskí vyvážajúci výrobcovia spochybnili odhad voľnej kapacity v Rusku, ktorý predložil žiadateľ. Vo svojom podaní k začatiu revízneho prešetrovania poskytli údaje o celkovej výrobnej kapacite odvetvia plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena v Rusku, celkovom objeme výroby a miere využitia kapacity. Tvrdili, že v roku 2020 malo ruské odvetvie plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena voľnú kapacitu [1,8 – 2,3] milióna ton, čo bolo len [4 – 8] % celkovej spotreby v Únii (32,4 milióna ton). Ďalej uviedli, že pri zohľadnení odhadovaného rastu spotreby a výroby plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena v Rusku a Euroázijskej hospodárskej únii (EAHU) sa predpokladá, že voľná kapacita ruského odvetvia plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena sa bude ďalej znižovať.
- (155) V tejto súvislosti, ako je vysvetlené v odôvodnení 32, ruskí vyvážajúci výrobcovia neposlali vyplnené dotazníky a Komisia usúdila, že poskytli len neúplné informácie o výrobe, kapacite a objeme výroby bez podporných dôkazov, ktoré Komisia nemohla overiť. Keďže vyvážajúci výrobcovia neposkytli dostatočné a spoľahlivé informácie, pokiaľ ide o výrobnú kapacitu a objem výroby, Komisia použila informácie dostupné v spise.

- (156) Okrem toho ruskí vyvážajúci výrobcovia poskytli údaje o výrobe, kapacite a využití kapacity len vo verzii *Sensitive* (dôverná verzia) bez súhrnu, ktorý nemá dôverný charakter. Ako je uvedené v oznámení o začatí konania, ak strana, ktorá poskytuje dôverné informácie, nepreukáže dostatočný dôvod na žiadosť o dôverné zaobchádzanie alebo nepredloží súhrn týchto informácií, ktorý nemá dôverný charakter, v požadovanom formáte a kvalite, Komisia nemusí na takéto informácie prihliadať, pokiaľ jej nemožno pomocou vhodných zdrojov uspokojivo dokázať, že predmetné informácie sú správne. Vzhľadom na to, že informácie o výrobe, kapacite a využití kapacity boli poskytnuté len vo verzii *Sensitive* (dôverná verzia), a teda nemohli byť predmetom pripomienok iných zainteresovaných strán, nebolo možné uspokojivo preukázať, že informácie sú správne.
- (157) V každom prípade sa príslušné údaje poskytnuté ruskými vyvážajúcimi výrobcami a údaje, ktoré poskytol žiadateľ, vo veľkom rozsahu neodlišovali. Komisia preto usúdila, že posúdenie založené na údajoch poskytnutých ruskými vyvážajúcimi výrobcami by nevedlo k inému záveru. Komisia preto zamietla tieto tvrdenia.
- (158) Po poskytnutí informácií ruská vláda, ako aj vyvážajúci výrobcovia, spochybnili zistenia Komisie, že vyvážajúci výrobcovia plne nespolupracovali pri prešetrovaní a že nebola predložená žiadna zmysluplná verejne prístupná verzia (ako je vysvetlené v odôvodnení 156). Vyvážajúci výrobcovia teda tvrdili, že Komisia v tomto ohľade zneužila svoje diskrečné právomoci.
- (159) Po prvé, Komisia poznamenala, že informácie o kapacite jednotlivých spoločností poskytli vyvážajúci výrobcovia iba vo forme indexov, čo stranám neumožnilo vyjadriť sa k presnej inštalovanej kapacite (neuviedli sa žiadne rozpätia). Vo verejne prístupnej verzii sa neposkytli ani údaje o výrobe, ani údaje o využití kapacity. V dôsledku toho Komisia zopakovala svoje zistenie, že ostatné zainteresované strany nemohli preskúmať verejne prístupnú verziu informácií o výrobe, kapacite a využití kapacity. Po druhé, tieto informácie neboli poskytnuté ako súčasť vyplnených dotazníkov a nebolo možné ich krížovo skontrolovať s inými časťami dotazníkov a podkladovými dokumentmi, ktoré sú spoločnosti povinné poskytnúť ako dôkaz na podporu informácií predložených vo vyplnenom dotazníku. A napokon, ako je vysvetlené v odôvodnení 157, Komisia zistila, že aj keby sa poskytnuté údaje mali zohľadniť, jej zistenia o voľnej kapacite by sa nezmenili. Komisia v dôsledku toho tieto tvrdenia zamietla.
- (160) Voľná kapacita prešetrovaného výrobku dostupná v Rusku predstavuje približne 21 % celkovej spotreby v Únii na voľnom trhu v období revízneho prešetrovania, ak sa vychádzalo zo žiadosti, a približne 20 %, ak by sa mali zohľadniť podania ruských vyvážajúcich výrobcov.
- (161) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že ruskí vyvážajúci výrobcovia majú značné voľné kapacity, ktoré by v prípade uplynutia platnosti opatrení mohli použiť na výrobu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena na vývoz do Únie.

3.2.3.3. Atraktivnosť trhu Únie

- (162) Komisia zistila, že ruskí vyvážajúci výrobcovia vyvážali prešetrovaný výrobok na trhy tretích krajín za ceny približne o 14 % nižšie, ako sú priemerné predajné ceny výrobcov z Únie na trhu Únie. Ak vezmeme do úvahy túto úroveň cien, vývoz do Únie je pre ruských vývozcov potenciálne atraktívnejší ako vývoz do všetkých ostatných krajín.
- (163) Trh Únie je atraktívny aj vzhľadom na jeho geografickú blízkosť a veľkosť s celkovou spotrebou 33 579 173 ton vrátane spotreby na voľnom trhu, ktorá v období revízneho prešetrovania predstavovala 9 677 020 ton.

- (164) Objem vývozu do tretích krajín bol v období revízného prešetrovania 580 000 ton, čo predstavovalo 6 % spotreby na voľnom trhu Únie. To predstavuje dodatočný objem plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena, ktorý by sa mohol presmerovať na trh Únie vzhľadom na jeho atraktívnosť, ak by platnosť opatrení uplynula.
- (165) Po poskytnutí informácií vyvážajúci výrobcovia a ruská vláda tvrdili, že trh Únie už nie je pre vyvážajúcich výrobcov atraktívny z dôvodu sankcií a dokonca aj v období pred sankciami „už boli obchodné toky, infraštruktúra a dodávateľské reťazce zničené“ a trvalo by roky, kým by sa obnovili.
- (166) Tvrdením o sankciách sa zaoberajú odôvodnenia 167 a 172 a v súvislosti s tvrdením, že obnovenie vývozu do Únie bude trvať roky, Komisia poznamenala, že neboli poskytnuté žiadne dôkazy. Zároveň vzhľadom na výrazne nižšie ceny, za ktoré ruskí vyvážajúci výrobcovia pokračujú vo vývoze do zvyšku sveta, geografickú blízkosť a veľkosť trhu Únie, ako aj značný objem vývozu do tretích krajín, ktorý by mohol byť presmerovaný do Únie, Komisia zopakovala svoje zistenia, že trh Únie je pre ruských vyvážajúcich výrobcov atraktívny.
- (167) Tento záver nie je spochybnený nedávnymi udalosťami. Komisia v tejto súvislosti poznamenala, že Únia po začatí prešetrovania uložila Rusku v dôsledku vojenskej agresie Ruskej federácie voči Ukrajine postupne prijaté balíky sankcií, ktoré sa dotýkajú aj výrobkov z ocele a/alebo oceliarskych spoločností vyrábajúcich a vyvážajúcich prešetrovaný výrobok po období revízného prešetrovania. Súčasťou posledného balíka sankcií, ktorý sa vzťahuje na prešetrovaný výrobok a/alebo vyvážajúcich výrobcov, je zákaz dovozu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena. Tento zákaz nadobudol platnosť 16. marca 2022 ⁽⁶⁸⁾. Keďže tieto sankcie súvisia s vojenskou agresiou a príslušnou geopolitickou situáciou, ich rozsah, moduláciu a/alebo trvanie nemožno predvídať. Antidumpingové opatrenia okrem toho majú trvanie päť rokov. Komisia vzhľadom na uvedené neistoty a na skutočnosť, že Rada môže kedykoľvek ďalej zmeniť presný rozsah pôsobnosti a trvanie sankcií, dospela k záveru, že tieto sankcie nemôžu mať vplyv na jej závery v tomto konaní.

3.2.3.4. Záver o pravdepodobnosti opätovného výskytu dumpingu

- (168) Komisia zistila, že ruskí vyvážajúci výrobcovia predávajú do tretích krajín za ceny nižšie, ako je normálna hodnota.
- (169) Voľná kapacita v Rusku, ako je vysvetlené v odôvodnení 161, bola v období revízného prešetrovania značná a predstavovala približne 21 % celkovej spotreby v Únii na voľnom trhu v období revízného prešetrovania a v rokoch 2016 až 2021 sa zvýšila.
- (170) Napokon atraktívnosť trhu Únie z hľadiska veľkosti, geografickej blízkosti a cien naznačuje, že ruský vývoz a voľná kapacita Ruska by boli v prípade uplynutia platnosti opatrení pravdepodobne (pre)smerované do Únie.
- (171) Po poskytnutí informácií ruská vláda tvrdila, že neexistuje pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu, keďže dovoz bol zanedbateľný a ruskí výrobcovia z dôvodu sankcií úplne zastavili vývoz do Únie na dlhé a neurčité obdobie.
- (172) Pokiaľ ide o vývoz do Únie, Komisia pripomenula, že stanovila pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu na základe prvkov opísaných vyššie, ktoré nezahŕňajú súčasnú úroveň vývozu do Únie, čo sa považuje za dočasnú situáciu, ktorá sa môže kedykoľvek zmeniť. Pokiaľ ide o zavedené sankcie, ako je vysvetlené v odôvodnení 167, vzhľadom na to, že ich rozsah, modulácia a/alebo trvanie sú nepredvídateľné a možno ich kedykoľvek zmeniť, Komisia usúdila, že nemôžu mať vplyv na závery tohto konania. Nedávne udalosti dočasne ovplyvňujúce dovoz

⁽⁶⁸⁾ Nariadenie Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 31.7.2014, s. 1), zmenené nariadením (EÚ) 2022/428 (Ú. v. EÚ L 87I, 15.3.2022, s. 13). Pre konsolidované znenie nariadenia (EÚ) č. 833/2014, ktoré obsahuje všetky zmeny týkajúce sa balíka sankcií, pozri <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20220413>.

z Ruska do Únie preto nemôžu zmeniť zistenia týkajúce sa opätovného výskytu dumpingu v tomto prípade a tieto tvrdenia boli zamietnuté.

- (173) Komisia preto dospela k záveru, že existuje pravdepodobnosť opätovného výskytu dumpingu v prípade, keby sa platnosť opatrení nepredĺžila.

4. UJMA

4.1. Definícia výrobného odvetvia Únie a výroby v Únii

- (174) Podobný výrobok vyrábalo v Únii počas posudzovaného obdobia dvadsaťjeden výrobcov. Títo výrobcovia predstavujú „výrobné odvetvie Únie“ v zmysle článku 4 ods. 1 základného nariadenia.
- (175) Celková výroba v Únii počas obdobia revízieho prešetrovania bola stanovená približne na 30,5 milióna ton. Komisia stanovila tento údaj na základe všetkých dostupných informácií o výrobnom odvetví Únie, ako sú informácie, ktoré poskytol žiadateľ. Ako sa uvádza v odôvodnení 21, vybrala sa vzorka troch výrobcov z Únie, ktorí predstavujú viac ako 30 % celkovej výroby podobného výrobku v Únii.
- (176) Keďže výrobné odvetvie Únie je väčšinou vertikálne integrované a ploché výrobky z ocele valcované za studena sa považujú za základný materiál na výrobu rôznych výrobkov s pridanou hodnotou v ďalších článkoch výrobného reťazca, spotreba na trhu vlastnej spotreby a na voľnom trhu sa analyzovala samostatne.
- (177) Rozlišovanie medzi trhom vlastnej spotreby a voľnými trhmi je pri analýze ujmy dôležité, lebo výrobky určené na použitie na vlastnú spotrebu nie sú vystavené priamej konkurencii dovozu a transferové ceny sú stanovené v rámci skupín podľa rôznych cenových politík, a preto nie sú spoľahlivé. Výroba určená na voľný trh je naopak v priamej konkurencii s dovozom dotknutého výrobku a ceny sú cenami na voľnom trhu.
- (178) S cieľom poskytnúť čo najúplnejší obraz výrobného odvetvia Únie podobne, ako sa vykonalo v pôvodnom prešetrovaní, Komisia získala údaje o celej činnosti plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena a stanovila, či bola výroba určená na použitie na vlastnú spotrebu alebo pre voľný trh. Komisia zistila, že približne 78 % celkovej výroby výrobcov z Únie bolo určených na použitie na vlastnú spotrebu.
- (179) Komisia preskúmala určité ekonomické ukazovatele týkajúce sa výrobného odvetvia Únie iba na základe údajov týkajúcich sa voľného trhu. Týmito ukazovateľmi sú: objem predaja a predajné ceny na trhu Únie, podiel na trhu, objem vývozu, vývozné ceny a ziskovosť. Pokiaľ ide o ďalšie ukazovatele, ako sú výroba, kapacita, produktivita, zamestnanosť a mzdy, číselné údaje, ktoré sa posudzujú ďalej, sa týkajú celej činnosti, a preto sa nevyžadovalo ich rozdelenie.

4.2. Spotreba v Únii

- (180) Komisia stanovila spotrebu v Únii na základe údajov poskytnutých a) združením EUROFER o predaji podobného výrobku v Únii výrobným odvetvím Únie, ktoré sa podrobili krížovej kontrole s výrobcami z Únie zaradenými do vzorky, a b) dovozu prešetrovaného výrobku zo všetkých tretích krajín podľa údajov Eurostatu.
- (181) Spotreba v Únii sa vyvíjala takto:

Tabuľka 2

Spotreba v Únii (v tonách)

	2018	2019	2020	Obdobie revízneho prešetrovania
Celková spotreba v Únii	39 389 717	38 484 642	31 808 880	33 579 173
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	98	81	85
Trh vlastnej spotreby	28 207 944	28 129 434	22 651 025	23 902 153
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	100	80	85
Voľný trh	11 181 772	10 355 209	9 157 856	9 677 020
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	93	82	87

Zdroj: Údaje, ktoré poskytlo združenie Eurofer, a krížovo overené s vyplneným dotazníkom výrobcov zaradených do vzorky; Eurostat.

- (182) Spotreba na voľnom trhu sa v porovnaní so 7 122 682 tonami spotrebovanými počas obdobia prešetrovania pôvodného prešetrovania (1. apríla 2014 až 31. marca 2015) zvýšila. Počas posudzovaného obdobia však vlastná spotreba v Únii klesla približne o 15 %, zatiaľ čo spotreba na voľnom trhu Únie klesla približne o 13 %. V rokoch 2018 až 2019 zostala spotreba na trhu vlastnej spotreby stabilná, zatiaľ čo spotreba na voľnom trhu klesla o 7 %. K hlavnému poklesu došlo v rokoch 2019 až 2020, keď výrazne klesla spotreba na voľnom trhu (o 11 %) aj vlastná spotreba (o 20 %). Tento pokles sa začal v roku 2019 v dôsledku celkového spomalenia rastu v Únii, no ešte sa prehĺbil v dôsledku celkového spomalenia hospodárstva spôsobeného pandémiou COVID-19. Spomalenie hospodárskeho rastu vo všeobecnosti a konkrétne vo výrobnom odvetví ovplyvnilo celkový dopyt po oceli. To malo vplyv najmä na automobilový priemysel, na ktorý pripadá významná časť používateľov plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena. Od roku 2020 do obdobia revízneho prešetrovania sa vlastná aj voľná spotreba zvýšila o 5 %, ale aj tak sa nevrátila na úroveň z roku 2018.

4.3. Dovoz z dotknutých krajín a zo zvyšku sveta

4.3.1. Objem a podiel dovozu z dotknutých krajín a zo zvyšku sveta na trhu

- (183) Komisia stanovila objem dovozu na základe údajov Eurostatu. Podiel dovozu na trhu sa stanovil na základe porovnania medzi objemom dovozu a spotrebou na voľnom trhu Únie, ako sa uvádza v tabuľke 2.

- (184) Dovoz do Únie z dotknutých krajín a zo zvyšku sveta sa vyvíjal takto:

Tabuľka 3

Objem dovozu (v tonách) a jeho podiel na trhu

	2018	2019	2020	Obdobie revízneho prešetrovania
Objem dovozu z dotknutých krajín	14 367	4 286	1 435	9 713
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	30	10	68
Podiel na trhu	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
Objem dovozu z ČĽR	2 305	1 275	423	7 065
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	55	18	307
Podiel ČĽR na trhu	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
Objem dovozu z Ruska	12 062	3 011	1 012	2 648
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	25	8	22
Podiel Ruska na trhu	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Objem dovozu z ostatných krajín sveta	2 279 706	2 113 190	1 876 491	2 154 420
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	93	82	95
Podiel na trhu, zvyšok sveta	20,39 %	20,41 %	20,49 %	22,26 %

Zdroj: Eurostat.

- (185) Hoci v pôvodnom období prešetrovania predstavoval dovoz z dotknutých krajín 20 % podiel na trhu a 1,4 milióna ton, na základe informácií od Eurostatu v podstate zmizol z trhu Únie. V skutočnosti dovoz z dotknutých krajín počas posudzovaného obdobia naďalej klesal – zo 14 367 na 9 713 ton. Hoci sa objemy dovozu z oboch dotknutých krajín medzi rokom 2020 a obdobím revízneho prešetrovania opäť o niečo zvýšili, v súlade so zvyšujúcim sa objemom spotreby v tom istom období, počas obdobia revízneho prešetrovania stále predstavovali len 0,1 % podiel na trhu.

- (186) Celkový dovoz prešetrovaného výrobku z tretích krajín iných ako dotknuté krajiny sa počas posudzovaného obdobia znížil o 5 % (z 2,28 na 2,15 milióna ton). Nasleduje tak rovnaký klesajúci trend spotreby na voľnom trhu Únie, ako sa uvádza v tabuľke 2, ale v menšej miere. Okrem toho si tretie krajiny počas posudzovaného obdobia udržali (a dokonca zvýšili o takmer 2 percentuálne body) svoj podiel na voľnom trhu, zatiaľ čo výrobné odvetvie Únie stratilo takmer 2 % podiel na trhu. Ponuka plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena na voľnom trhu však bola rozdrobená, pričom žiadna z iných tretích krajín nemala podiel na trhu Únie vyšší ako 4 % ⁽⁶⁹⁾.

4.4. Hospodárska situácia výrobného odvetvia Únie

4.4.1. Všeobecné poznámky

- (187) Posúdenie hospodárskej situácie výrobného odvetvia Únie zahŕňalo vyhodnotenie všetkých ekonomických ukazovateľov, ktoré mali počas posudzovaného obdobia vplyv na stav výrobného odvetvia Únie.
- (188) Na účely určenia ujmy Komisia rozlišovala medzi makroekonomickými a mikroekonomickými ukazovateľmi ujmy. Komisia vyhodnotila makroekonomické ukazovatele na základe údajov uvedených vo vyplnenom dotazníku, ktorý predložilo združenie Eurofer, ktoré sa týkali predaja podobného výrobku výrobným odvetvím Únie, a porovнала ich s údajmi, ktoré poskytli výrobcovia z Únie zaradení do vzorky. Komisia vyhodnotila mikroekonomické ukazovatele na základe údajov z vyplnených dotazníkov od výrobcov z Únie zaradených do vzorky. Konštatovalo sa, že z hľadiska hospodárskej situácie výrobného odvetvia Únie sú obidva súbory týchto údajov reprezentatívne.
- (189) Makroekonomickými ukazovateľmi sú: výroba, výrobná kapacita, využitie kapacity, objem predaja, podiel na trhu, rast, zamestnanosť, produktivita, veľkosť dumpingového rozpätia a zotavenie z minulého dumpingu.
- (190) Mikroekonomickými ukazovateľmi sú: priemerné jednotkové ceny, jednotkové náklady, náklady práce, zásoby, ziskovosť, peňažný tok, investície, návratnosť investícií a schopnosť získavať kapitál.

4.4.2. Makroekonomické ukazovatele

4.4.2.1. Výroba, výrobná kapacita a využitie kapacity

- (191) Celková výroba, výrobná kapacita a využitie kapacity v Únii sa v posudzovanom období vyvíjali takto:

Tabuľka 4

Výroba, výrobná kapacita a využitie kapacity

	2018	2019	2020	Obdobie revízieho prešetrovania
Objem výroby (v tonách)	36 298 267	35 686 689	29 229 520	30 520 404
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	98	81	84
Výrobná kapacita (v tonách)	45 912 036	45 976 102	48 542 510	44 909 450
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	100	106	98

⁽⁶⁹⁾ India, Turecko, Ukrajina a Kórejská republika boli počas obdobia revízieho prešetrovania jedinými krajinami s podielom na trhu vyšším ako 3 %, zatiaľ čo podiel na trhu nad 2 % mali iba Spojené kráľovstvo a Taiwan.

Využitie kapacity (%)	79	78	60	68
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	98	76	86

Zdroj: Eurofer, výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (192) Objemy výroby sa od začiatku posudzovaného obdobia výrazne znížili. Toto zníženie má do značnej miery podobný trend a rozsah, aký bol zaznamenaný pri poklese celkovej spotreby v Únii. Objemy výroby sa počas obdobia revízneho prešetrovania znížili o 16 %.
- (193) Výrobná kapacita sa počas posudzovaného obdobia takisto mierne znížila a je na oveľa nižšej úrovni ako počas pôvodného prešetrovania. Čiastočne je to preto, že Spojené kráľovstvo bolo počas pôvodného prešetrovania stále členom Únie, zatiaľ čo jeho výrobná kapacita sa už v súčasnom revíznom prešetrovaní nezohľadňovala. Okrem toho výrobné odvetvie Únie podniklo kroky na prispôbenie a optimalizáciu svojej kapacity v súlade so spotrebou na trhu. Miery využitia kapacity sa preto spočiatku v porovnaní s pôvodným prešetrovaním zlepšili. Od spomalenia rastu v Únii v roku 2019, a najmä od vypuknutia pandémie COVID-19, sa však počas posudzovaného obdobia opäť výrazne znížili, hoci sa v období revízneho prešetrovania sa mierne zotavili (pokles bol v roku 2020 nižší o takmer 20 percentuálnych bodov v porovnaní s rokom 2018, kým v období revízneho prešetrovania to bolo – 11 percentuálnych bodov v porovnaní s rokom 2018).

4.4.2.2. Objem predaja a podiel na trhu

- (194) Objem predaja a podiel na trhu výrobného odvetvia Únie sa počas posudzovaného obdobia vyvíjali takto:

Tabuľka 5

Objem predaja (v tonách) a jeho podiel na trhu

	2018	2019	2020	Obdobie revízneho prešetrovania
Celkový objem predaja na trhu Únie – voľný trh a trh vlastnej spotreby	37 095 644	36 367 167	29 930 954	31 415 040
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	98	81	85
Predaj na trhu vlastnej spotreby a použitie na vlastnú spotrebu	28 207 944	28 129 434	22 651 025	23 902 153
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	100	80	85
Predaj na voľnom trhu	8 887 699	8 237 733	7 279 930	7 512 887
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	93	82	85
Trhový podiel predaja na voľnom trhu	79 %	80 %	79 %	78 %

Zdroj: Eurofer, výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (195) Celkový predaj v Únii mal počas posudzovaného obdobia klesajúci trend a celkovo sa znížil o 15 %. Rovnaký trend je zaznamenaný v podobnom rozsahu na trhu vlastnej spotreby a na voľnom trhu v súlade s poklesom spotreby znázorneným v tabuľke 2.
- (196) Trhový podiel výrobného odvetvia Únie na voľnom trhu zostal počas posudzovaného obdobia pomerne stabilný, ale počas obdobia revízneho prešetrovania klesol takmer o 2 %. Zhoduje sa to so zvýšením podielu tretích krajín na trhu v období revízneho prešetrovania, ako je uvedené v tabuľke 3.

4.4.2.3. Rast

- (197) V súvislosti so znižujúcou sa spotrebou nestratilo výrobné odvetvie Únie len objem predaja v Únii, ale prišlo aj o trhový podiel na voľnom trhu. Počas posudzovaného obdobia preto v prípade výrobného odvetvia Únie nedošlo k žiadnemu rastu.

4.4.2.4. Zamestnanosť a produktivita

- (198) Zamestnanosť a produktivita sa v posudzovanom období vyvíjali takto:

Tabuľka 6

Zamestnanosť a produktivita

	2018	2019	2020	Obdobie revízneho prešetrovania
Počet zamestnancov	9 634	9 137	9 773	9 321
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	95	101	97
Produktivita (v tonách na zamestnanca)	3 768	3 906	2 991	3 274
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	104	79	87

Zdroj: Eurofer, výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (199) Výrobnému odvetviu Únie sa nepodarilo udržať počet zamestnancov zapojených do výroby prešetrovaného výrobku, ktorý sa medzi rokom 2018 a obdobím revízneho prešetrovania znížil o 3 %.
- (200) Produktivita pracovnej sily výrobného odvetvia Únie meraná ako produkcia (v tonách) na zamestnanca mala počas posudzovaného obdobia klesajúci trend (-13 %). Značný pokles produktivity v porovnaní s menším poklesom počtu zamestnancov sa vysvetľuje vyšším poklesom objemu výroby, ktorý súvisí aj s poklesom predaja a dopytu po výrobkoch výrobného odvetvia Únie na domácom trhu aj na vývozných trhoch.

4.4.2.5. Veľkosť dumpingového rozpätia a zotavenie z minulého dumpingu

- (201) Všetky dumpingové rozpätia stanovené počas obdobia revízneho prešetrovania boli výrazne nad úrovňou *de minimis*. Zároveň bola úroveň dovozu počas obdobia revízneho prešetrovania veľmi obmedzená a predstavovala iba 0,1 % spotreby v Únii. Antidumpingové opatrenia uložené v nadväznosti na pôvodné prešetrovanie umožnili výrobnému odvetviu Únie zotaviť sa z minulého dumpingu, ako vyplýva z údajov za rok 2018 a ako potvrdzujú vyjadrenia žiadateľa v žiadosti o revízne prešetrovanie.

4.4.3. Mikroekonomické ukazovatele

4.4.3.1. Ceny a faktory ovplyvňujúce ceny

- (202) Vážený priemer jednotkových predajných cien a výrobných nákladov výrobcov z Únie zaradených do vzorky účtovaných neprepojeným zákazníkom v Únii sa v posudzovanom období vyvíjal takto:

Tabuľka 7

Predajné ceny a výrobné náklady v Únii (v EUR/t)

	2018	2019	2020	Obdobie revízneho prešetrovania
Priemerná jednotková predajná cena v Únii na voľnom trhu	654	613	553	622
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	94	85	95
Jednotkové výrobné náklady	592	617	573	643
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	104	97	109

Zdroj: výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (203) Počas celého posudzovaného obdobia sa predajné ceny na trhu Únie účtované neprepojeným stranám (voľný trh) znížili o 5 %. Z podrobnej analýzy vyplýva, že od roku 2018 do roku 2020 sa predajné ceny znížili o 15 % a následne sa v období revízneho prešetrovania opäť zvýšili o 12 %. Počas toho istého obdobia výrobné náklady kolísali, ale v období revízneho prešetrovania boli takmer o 10 % vyššie ako v roku 2018. Okrem roku 2018 boli priemerné výrobné náklady vo všetkých rokoch vyššie ako priemerná predajná cena. Hoci predajné ceny medzi rokom 2020 a obdobím revízneho prešetrovania výrazne vzrástli, výrobnému odvetviu Únie sa ešte nepodarilo zvýšiť predajnú cenu na úroveň dostatočnú na pokrytie výrobných nákladov.

4.4.3.2. Náklady práce

- (204) Priemerné náklady práce jediného výrobcov z Únie zaradených do vzorky sa v posudzovanom období vyvíjali takto:

Tabuľka 8

Priemerné náklady práce na zamestnanca

	2018	2019	2020	Obdobie revízneho prešetrovania
Priemerné náklady práce na zamestnanca (EUR)	91 664	97 412	93 113	97 981
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	106	102	107

Zdroj: výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (205) Počas posudzovaného obdobia priemerné náklady práce kolísali, ale celkovo sa zvýšili o 7 %. Ako počet zamestnancov klesol, celkové náklady práce takisto klesli, ale v menšej miere.

4.4.3.3. Zásoby

- (206) Úroveň zásob výrobcov z Únie zaradených do vzorky sa v posudzovanom období vyvíjala takto:

Tabuľka 9

Zásoby

	2018	2019	2020	Obdobie revízneho prešetrovania
Konečný stav zásob (v tonách)	488 722	429 657	284 572	262 487
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	88	58	54
Konečný stav zásob ako percentuálny podiel výroby	4	4	3	2
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	88	65	55

Zdroj: výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (207) Počas posudzovaného obdobia zásoby výrobného odvetvia Únie neustále klesali. Za normálnych okolností akékoľvek zmeny v zásobách plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena nasledujú rovnaké trendy ako v prípade výroby, ktorá sa počas posudzovaného obdobia takisto znížila, ako je uvedené v tabuľke 4 ⁽⁷⁰⁾. Počas posudzovaného obdobia sa však v jednej zo spoločností zaradených do vzorky uskutočnili určité reštrukturalizačné činnosti, ktoré zahŕňali čiastočné rozdelenie týkajúce sa aj zásob. Jedna zo spoločností zaradených do vzorky navyše mala v určitom čase problémy s niekoľkými zariadeniami, čo si vyžiadalo väčší predaj zo zásob, než sa predpokladalo. Ako sa však zistilo aj v pôvodnom prešetrovaní, zásoby sa nepovažujú za dôležitý ukazovateľ ujmy pre toto výrobné odvetvie, keďže väčšinu druhov podobného výrobku vyrába výrobné odvetvie Únie na základe konkrétnych objednávok používateľov ⁽⁷¹⁾.

4.4.3.4. Ziskovosť, peňažný tok, investície, návratnosť investícií a schopnosť získať kapitál

- (208) Ziskovosť, peňažný tok, investície a návratnosť investícií výrobcov z Únie zaradených do vzorky sa počas posudzovaného obdobia vyvíjali takto:

Tabuľka 10

Ziskovosť, peňažný tok, investície a návratnosť investícií

	2018	2019	2020	Obdobie revízneho prešetrovania
Ziskovosť predaja v Únii neprepojeným zákazníkom (v % z obratu z predaja)	16,1	- 2,8	- 14,7	- 3,1

⁽⁷⁰⁾ To sa potvrdilo aj v pôvodnom prešetrovaní, pozri odôvodnenie 136 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2016/181.

⁽⁷¹⁾ Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2016/181, odôvodnenie 136.

<i>Index</i> (2018 = 100)	100	- 17	- 92	- 20
Peňažný tok (v EUR)	1 197 337 649	1 024 735 660	744 992 480	822 335 704
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	86	62	69
Investície (v EUR)	65 866 851	75 059 376	61 159 498	72 616 722
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	114	93	110
Návratnosť investícií (%)	5	0	- 3	- 1
<i>Index</i> (2018 = 100)	100	- 8	- 69	- 12

Zdroj: výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (209) Komisia stanovila ziskovosť výrobcov z Únie zaradených do vzorky tak, že vyjadrila čistý zisk pred zdanením z predaja podobného výrobku neprepojeným zákazníkom v Únii ako percentuálny podiel obratu z tohto predaja.
- (210) V dôsledku uloženia antidumpingových opatrení bolo výrobné odvetvie Únie schopné od pôvodného obdobia prešetrovania zlepšiť svoju ziskovosť a dokonca prekročiť cieľový zisk stanovený v tomto prešetrovaní ⁽⁷²⁾. Po vrchole v roku 2018 mal však pokles spotreby v Únii na voľnom trhu spolu s klesajúcimi predajnými cenami v nasledujúcich rokoch, ako je uvedené v tabuľke 7, za následok, že jednotkové výrobné náklady boli vyššie než priemerná predajná cena. Zníženie spotreby plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena v Únii neumožnilo výrobnému odvetviu Únie stanoviť predajné ceny na úrovni, ktorá by pokryla aspoň výrobné náklady.
- (211) Čistý peňažný tok predstavuje schopnosť výrobcov z Únie financovať svoju činnosť z vlastných zdrojov. Trend čistého peňažného toku sa do značnej miery vyvíjal v súlade so ziskovosťou, pričom vrchol dosiahol v roku 2018 a potom v rokoch 2019 a 2020 výrazne klesol, počas obdobia prešetrovania sa mierne zotavil, zostal však pod úrovňou z rokov 2018 a 2019.
- (212) Návratnosť investícií je zisk vyjadrený ako percentuálny podiel z čistej účtovnej hodnoty investícií. Hoci sa investície počas posudzovaného obdobia celkovo zvýšili, počas roku 2020 a obdobia revízneho prešetrovania zostali pod úrovňou z roku 2019. Návratnosť investícií sa vyvíjala negatívne a mala rovnaký trend ako ziskovosť.

4.5. Záver o ujme

- (213) Všetky makroekonomické ukazovatele, ako je výroba, využitie kapacity, objem predaja na trhu Únie (na trhu vlastnej spotreby aj na voľnom trhu), podiel na trhu, zamestnanosť a produktivita, vykazovali počas posudzovaného obdobia negatívny trend. Podobne vykazovala počas posudzovaného obdobia negatívny trend aj väčšina mikroekonomických ukazovateľov, ako sú predajné ceny na voľnom trhu Únie, výrobné náklady, ziskovosť, konečný stav zásob, peňažný tok a návratnosť investícií. Pozitívny trend vykazovali iba investície.

⁽⁷²⁾ Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2016/1328.

- (214) Aj keď sa výrobnému odvetviu Únie podarilo zvýšiť ceny v období revízieho prešetrovania, výrobné odvetvie Únie malo v období revízieho prešetrovania stále záporné ziskové rozpätie -3,1 %. Peňažný tok a návratnosť investícií sa takisto zhoršili, čo sťažuje výrobnému odvetviu Únie získavanie kapitálu a rast.
- (215) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že do roku 2018 sa výrobné odvetvie Únie zotavilo z minulej značnej ujmy v zmysle článku 3 ods. 5 základného nariadenia spôsobenej dumpingovým dovozom z Číny a Ruska. Počas posudzovaného obdobia sa však stav ujmy zhoršil a výrobné odvetvie Únie sa počas obdobia revízieho prešetrovania dostalo späť do hospodársky nestabilnej situácie spôsobujúcej ujmu.
- (216) Po poskytnutí informácií ruská vláda nesúhlasila so záverom Komisie týkajúcim sa situácie výrobného odvetvia Únie počas obdobia revízieho prešetrovania. Podľa ruskej vlády sa situácia počas obdobia revízieho prešetrovania v porovnaní s predchádzajúcim rokom zlepšila, s výnimkou jednotkových výrobných nákladov.
- (217) Aj keď je pravda, že niektoré ukazovatele ujmy sa medzi rokom 2020 a obdobím revízieho prešetrovania o niečo zlepšili, ako sa uvádza aj v uvedenej analýze (napríklad v odôvodnení 193 alebo 211), ukazovatele vykazovali zhoršenie počas posudzovaného obdobia. Zlepšenie zaznamenané v období revízieho prešetrovania však nebolo dostatočné na to, aby sa výrobné odvetvie Únie dostalo z hospodársky nestabilnej situácie, ktorej čelilo od roku 2018. Komisia preto toto tvrdenie zamietla.
- (218) Vzhľadom na zanedbateľné úrovne dovozu z dotknutých krajín počas posudzovaného obdobia Komisia dospela k záveru, že dovoz z Číny a Ruska nemohol spôsobiť ujmu, ktorú utrpelo výrobné odvetvie Únie.
- (219) Komisia preto ďalej skúmala pravdepodobnosť opätovného výskytu ujmy, ktorú pôvodne spôsobil dumpingový dovoz z Číny a Ruska, ak by sa opatrenia zrušili.

5. PRAVDEPODOBNOŠŤ OPÄTOVNÉHO VÝSKYTU UJMY

- (220) Komisia v odôvodnení 215 dospela k záveru, že výrobné odvetvie Únie bolo počas obdobia revízieho prešetrovania v hospodársky nestabilnej situácii. Komisia takisto v odôvodnení 218 dospela k záveru, že ujmu, ktorú výrobné odvetvie Únie zaznamenalo počas obdobia revízieho prešetrovania, nemohol spôsobiť dumpingový dovoz z Číny a Ruska vzhľadom na och veľmi obmedzený objem. Komisia preto v súlade s článkom 11 ods. 2 základného nariadenia posúdila, či v prípade, ak by sa umožnilo uplynutie platnosti opatrení, existuje pravdepodobnosť opätovného výskytu ujmy, ktorú spôsobil dumpingový dovoz z Číny a Ruska.
- (221) Komisia v tejto súvislosti preskúmala výrobnú kapacitu a voľnú kapacitu v dotknutých krajinách, vzťah medzi vývoznými cenami do tretích krajín a cenovou hladinou v Únii a vplyv možného dovozu a cenových hladín takéhoto dovozu z týchto krajín na situáciu výrobného odvetvia Únie, ak by sa umožnilo uplynutie platnosti opatrení.

5.1. Voľná kapacita v Číne a Rusku a atraktívnosť trhu Únie

- (222) Ako už bolo uvedené v oddieloch 3.1.11.2 a 3.2.3.2, vyvážajúci výrobcovia v Číne a Rusku majú značné voľné kapacity, ktoré spolu podstatne prevyšujú súčasné objemy výroby a domáci dopyt v týchto krajinách. Ak by sa umožnilo uplynutie platnosti opatrení, tieto voľné kapacity by sa mohli použiť na výrobu prešetrovaného výrobku na vývoz do Únie. Množstvá, ktoré by čínski a ruskí vyvážajúci výrobcovia mohli vyvážať, sú v porovnaní s veľkosťou trhu Únie značné. Voľná kapacita skutočne predstavuje viac ako dvojnásobok celkovej spotreby v Únii na voľnom trhu počas obdobia revízieho prešetrovania.

- (223) Ako je uvedené v oddieloch 3.1.11.1 a 3.2.3.1, čínski a ruskí vyvážajúci výrobcovia vyvážali na svoje hlavné trhy tretích krajín za ceny výrazne nižšie ako stanovená normálna hodnota, ktoré boli navyše nižšie ako priemerné (cieľové) predajné ceny výrobcov z Únie na trhu Únie počas obdobia revízneho prešetrovania. Ak sa teda vezme do úvahy cenová hladina vývozu z Číny a Ruska na trhy iných tretích krajín, vývoz do Únie je pre vývozcov z týchto krajín potenciálne oveľa atraktívnejší. V dôsledku toho možno odôvodnene očakávať, že v prípade zrušenia opatrení by ruskí a čínski vyvážajúci výrobcovia začali opäť vyvážať veľké objemy prešetrovaného výrobku do Únie. Toto očakávanie je ešte posilnené dostupnosťou značnej voľnej kapacity v Číne a Rusku. Ako sa uvádza v odôvodnení 167, hoci v súčasnosti platí zákaz dovozu určitých výrobkov z ocele vyvážaných z Ruska do Únie vrátane plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena ⁽⁷³⁾, je pravdepodobné, že pôjde o dočasné opatrenie a nie je žiadny spôsob, ako by sa dalo predvídať jeho trvanie vo vzťahu k trvaniu predĺženia súčasných opatrení. Nemá preto vplyv na závery o atraktivnosti trhu Únie.
- (224) Traja ruskí vyvážajúci výrobcovia tvrdili, že žiadateľ vo svojej žiadosti nadhodnotil atraktivnosť trhu Únie, pokiaľ ide o Rusko. Podľa ruských spoločností, ak by zvýšili svoj vývoz do tretích krajín, takýto vývoz by bol skôr určený pre preferenčných obchodných partnerov Ruska ako pre Úniu. Ako však zdôraznil aj žiadateľ, neexistuje dôvod, prečo by sa mala ruská voľná kapacita použiť na zvýšenie vývozu určeného preferenčným obchodným partnerom Ruska. Na takýto vývoz sa už v súčasnosti vzťahuje 0 % clo, takže už teraz mohli vyvážať bez cla. Naproti tomu vývoz do Únie v súčasnosti podlieha clám a porovnanie ruských a čínskych cien do tretích krajín navýšených o antidumpingové clo Únie by nevedlo k podhodnoteniu cieľovej ceny, zatiaľ čo zrušenie antidumpingového cla áno. Preto nie je presvedčivé tvrdiť, že vývoz určený takýmto obchodným partnerom by sa zvýšil, keďže nezistili žiadnu zmenu, ktorá by mohla nastať medzi prítomnosťou a predvídateľnou budúcnosťou a ktorá by zvýšila vývoz z Ruska do takýchto krajín. Komisia preto tvrdenie ruských vývozcov zamietla.
- (225) Po poskytnutí informácií traja ruskí vyvážajúci výrobcovia a ruská vláda tvrdili, že opätovný výskyt dumpingu spôsobujúceho ujmu z Ruska nie je pravdepodobný. Podľa názoru týchto strán „*právo a prax EÚ dokazujú, že sankcie EÚ sú dlhodobým nástrojom politiky*“, zatiaľ čo „*antidumpingové opatrenia EÚ nemajú vopred stanovené obdobie platnosti*“ ⁽⁷⁴⁾. Ruskí vyvážajúci výrobcovia tvrdili, že nič nenasvedčuje tomu, že by sa sankcie voči Rusku zmiernili alebo zrušili. Aj keby sa však sankcie zrušili, trh EÚ nie je pre ruských vývozcov atraktívny „*kvôli vysokému riziku zavedenia prísnych obchodných obmedzení*“.
- (226) Ako sa uvádza aj v odôvodneniach 165 a 166, neboli poskytnuté žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, prečo by bol trh Únie pre ruských vývozcov menej atraktívny v scenári bez sankcií. Okrem toho sa v odôvodneniach 172, 223 a 248 tohto nariadenia vysvetľuje, prečo Komisia zistila, že sankcie nemôžu mať vplyv na závery tohto konania. Tieto tvrdenia sa preto zamietli.

5.2. Vplyv na situáciu výrobného odvetvia Únie

- (227) S cieľom zistiť, ako by dovoz z Číny a Ruska v prípade ukončenia opatrení ovplyvnil výrobné odvetvie Únie, Komisia vykonala výhľadovú a porovnávaciu analýzu cien bez existencie antidumpingových opatrení.
- (228) V dôsledku nedostatočnej spolupráce zo strany vyvážajúcich výrobcov v dotknutých krajinách a zároveň veľmi nízkych množstiev dovážaných do Únie z týchto krajín nebolo možné počas obdobia revízneho prešetrovania stanoviť žiadne spoľahlivé dovozné ceny. Na tomto základe preto nebolo možné vykonať výpočet cenového podhodnotenia, ktorý by mal výpovednú hodnotu. Komisia za týchto okolností s cieľom odhadnúť pravdepodobnú cenu, za ktorú by čínski a ruskí výrobcovia predávali pri vývoze na trh Únie, porovnala priemernú cenu výrobcov

⁽⁷³⁾ Pozri nariadenie (EÚ) 2022/428, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine.

⁽⁷⁴⁾ Podľa ruských vyvážajúcich výrobcov akékoľvek antidumpingové opatrenie „*sa má ukončiť, keď prestanú existovať podmienky, na ktorých sa zakladá jeho uloženie*“, zatiaľ čo Komisia používa antidumpingové opatrenia „*ako nástroj dlhodobej ochrany obchodu*“.

z Únie zaradených do vzorky (cenou zo závodu) so zodpovedajúcou váženou priemernou cenou prešetrovaného výrobku pri vývoze do tretích krajín ⁽⁷⁵⁾ z Číny a Ruska.

- (229) Výsledok porovnania bol vyjadrený ako percentuálny podiel obratu výrobcov z Únie zaradených do vzorky počas obdobia revízneho prešetrovania. V prípade Ruska z neho vyplynul cenový rozdiel takmer 13 %. Komisia preto zistila, že ak by sa umožnilo uplynutie platnosti opatrení, ruské ceny by podhodnotili ceny Únie na podobnej úrovni na trhu Únie.
- (230) Rovnakým porovnaním pre Čínu sa zistilo, že vývozné ceny z Číny do tretích krajín neboli nižšie ako ceny Únie. Z ďalšej analýzy však vyplynulo, že tieto ceny boli stále nižšie ako cieľová cena Únie. Pri použití rovnakého cieľového zisku ako pri pôvodnom prešetrovaní (9,9 %) ⁽⁷⁶⁾ sa zistilo, že dovoz z Číny na úrovni čínskych vývozných cien do tretích krajín je o 10 % nižší ako cieľová cena Únie. Je teda pravdepodobné, že dovoz z Číny by spôsobil ujmu, ak by sa opatrenia nezachovali.

5.3. Záver

- (231) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že absencia opatrení by mala s vysokou pravdepodobnosťou za následok výrazný nárast dumpingového dovozu z Číny a Ruska za ceny spôsobujúce ujmu, čo by pravdepodobne viedlo k opätovnému výskytu značnej ujmy.

6. ZÁUJEM ÚNIE

- (232) V súlade s článkom 21 základného nariadenia Komisia preskúmala, či by zachovanie existujúcich antidumpingových opatrení bolo jednoznačne v rozpore so záujmom Únie ako celku. Určenie záujmu Únie bolo založené na vyhodnotení všetkých jednotlivých dotknutých záujmov vrátane záujmov výrobného odvetvia Únie, dovozcov a používateľov.

6.1. Záujem výrobného odvetvia Únie

- (233) Výrobné odvetvie Únie sa nachádza v 14 členských štátoch (Nemecko, Slovenská republika, Taliansko, Slovinsko, Luxembursko, Grécko, Belgicko, Holandsko, Rakúsko, Fínsko, Švédsko, Portugalsko, Maďarsko a Španielsko). V súvislosti s prešetrovaným výrobkom zamestnáva viac ako 9 000 zamestnancov.
- (234) Aj keď platné antidumpingové opatrenia do veľkej miery zabránili dumpingovému dovozu z Ruska a Číny vstúpiť na trh Únie, výrobné odvetvie Únie bolo počas obdobia revízneho prešetrovania v hospodársky nestabilnej situácii, čo potvrdzujú negatívne trendy ukazovateľov ujmy.
- (235) Komisia na základe uvedených skutočností dospela k záveru, že v prípade uplynutia platnosti opatrení existuje veľká pravdepodobnosť opätovného výskytu ujmy pôvodne spôsobenej dovozom z dotknutých krajín. Prílev značných objemov dumpingového dovozu z Ruska a Číny by zhoršil už aj tak veľmi nestabilnú hospodársku situáciu výrobného odvetvia Únie a ohrozil jeho životaschopnosť.
- (236) Komisia preto dospela k záveru, že zachovanie antidumpingových opatrení voči Rusku a Číne je v záujme výrobného odvetvia Únie.

6.2. Záujem používateľov a neprepojených dovozcov

- (237) Komisia sa obrátila na všetkých známych používateľov a neprepojených dovozcov. Neprihlásili sa žiadni používatelia ani neprepojení dovozcovia, ktorí by na tomto prešetrovaní spolupracovali a predložili vyplnený dotazník.

⁽⁷⁵⁾ Táto cena bola stanovená na základe ceny CIF, ako je uvedená v databáze GTA (<https://www.gtis.com/gta/>), s primeranými úpravami zohľadňujúcimi náklady po dovoze.

⁽⁷⁶⁾ Vykonnávacie nariadenie (EÚ) 2016/1328, odôvodnenie 156.

- (238) Jeden neprepojený dovozca, spoločnosť Duferco S.A., a jeden používateľ, spoločnosť ATS S.A., poskytli podanie k začatiu konania. Podľa spoločnosti Duferco S.A. sa ceny ocele výrazne zvýšili, čo spôsobilo ťažkosti v dodávateľskom reťazci. Ruská vláda takisto poukázala na používateľov a spotrebiteľov v Únii, ktorí trpia prudkým zvýšením cien plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena. Spoločnosť ATS S.A. a traja ruskí vyvážajúci výrobcovia sa odvolávajú na zvýšenie cien v prvom polroku 2021, ktoré podľa nich poškodilo používateľov a spotrebiteľov plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena. Okrem toho strany tvrdili, že existujúce ochranné opatrenia na dovoz výrobkov z ocele predstavujú samostatný nástroj na ochranu obchodu, ktorý prispieva k rastu cien a nerovnováhe medzi dopytom a ponukou ⁽⁷⁷⁾.
- (239) V tejto súvislosti treba uviesť, že ochranné opatrenia majú iný dôvod a cieľ ako antidumpingové opatrenia. Ako je vysvetlené v odôvodnení 132, ochranné opatrenia nepostačujú na ochranu trhu Únie pred dovozom v značných množstvách za dumpingové ceny. Okrem toho údaje, ktoré poskytla spoločnosť Duferco S.A. na podporu svojho tvrdenia, pochádzajú z apríla a júla 2021 a zahŕňajú trendy pozorované počas obdobia revízneho prešetrovania. Ako vyplynulo z analýzy v oddiele 4.4.2, využitie kapacity výrobného odvetvia Únie bolo počas toho istého obdobia len na 68 %, pričom jeho predajné ceny boli na relatívne nízkej úrovni. To naznačuje, že existuje dostatočný priestor na zvýšenie výroby za konkurenčné ceny.
- (240) Spoločnosť ATS S.A. ani ruskí vyvážajúci výrobcovia neposkytli na podporu tvrdení uvedených v ich podaniach žiadne dôkazy. Ako sa uvádza v analýze v oddiele 4.4.3, údaje za obdobie revízneho prešetrovania, ktoré zahŕňajú prvú polovicu roka 2021, nepotvrdili tvrdenia spoločnosti ATS S.A. V skutočnosti ceny výrobného odvetvia Únie neboli na neobvykle vysokej úrovni. Boli nižšie ako jednotkové náklady a dokonca nižšie ako vývozné ceny niektorých tretích krajín vrátane Číny, ako aj cieľová cena výrobného odvetvia Únie.
- (241) Keďže žiadna zo zainteresovaných strán uvedených v odôvodnení 238, ani žiadny iný používateľ alebo neprepojený dovozca neposkytli vyplnený dotazník ani žiadne iné informácie okrem uvedených podaní, Komisia nemala k dispozícii dostatočné informácie na to, aby dospela k záveru, že pokračovanie opatrení by poškodzovalo záujem používateľov alebo dovozcov.

6.3. Záver o záujme Únie

- (242) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že neexistujú žiadne presvedčivé dôvody týkajúce sa záujmu Únie, ktoré by svedčili proti zachovaniu existujúcich opatrení na dovoz prešetrovaného výrobku s pôvodom v Rusku a Číne.

7. TVRDENIA O POZASTAVENÍ/UKONČENÍ OPATRENÍ

- (243) Traja ruskí vyvážajúci výrobcovia a jeden používateľ (ATS S.A.) tvrdili, že súčasné opatrenia by sa mali pozastaviť. Okrem toho ešte pred začatím revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti predložil podobné tvrdenie aj neprepojený dovozca so sídlom v Spojenom kráľovstve (Stemcor London Limited).
- (244) Argumenty predložené týmito jednotlivými stranami sa týkali údajného nedávneho vysokého zvýšenia cien v Únii od konca roka 2020, klesajúceho dovozu plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena z dotknutých krajín a údajnej nerovnováhy medzi dopytom a ponukou. Dôkazy a údaje poskytnuté na podporu týchto argumentov, aj keď obmedzené, sa takmer výlučne týkali obdobia, na ktoré sa vzťahovalo obdobie revízneho prešetrovania. Žiadna zo strán neposkytla na podporu svojich tvrdení žiadne údaje týkajúce sa obdobia po období revízneho prešetrovania, ani údaje o budúcich prognózach, s výnimkou predajných cien v Únii v treťom štvrtroku 2021 a zmienky o miernom klesajúcom trende na konci roka 2021. Traja ruskí vyvážajúci výrobcovia tvrdili, že „analytická prognóza budúceho vývoja trhu v rokoch 2022 – 2023 by bola neistá a predpokladala by veľké množstvo alternatívnych, dokonca protichodných scenárov. Ani tie najkomplexnejšie ekonomické ukazovatele nedokážu objasniť budúci vývoj.“ V tejto fáze je teda ťažké vyvodiť akýkoľvek záver na tomto základe, pokiaľ ide o existenciu dočasnej zmeny trhových podmienok.

⁽⁷⁷⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2022/978 z 23. júna 2022, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2019/159, ktorým sa ukládajú konečné ochranné opatrenia týkajúce sa dovozu určitých výrobkov z ocele (Ú. v. EÚ L 167, 24.6.2022, s. 58).

- (245) Komisia v tejto súvislosti pripomenula, že v článku 14 ods. 4 základného nariadenia sa ustanovuje, že v záujme Únie možno antidumpingové opatrenia pozastaviť, ak sa trhové podmienky dočasne zmenili do tej miery, že je nepravdepodobné, že v dôsledku takéhoto pozastavenia dôjde k opätovnému výskytu ujmy.
- (246) Pokiaľ ide o druhý prvok, a ako sa uvádza v oddieloch o ujme, opätovnom výskyte ujmy a záujme Únie (odôvodnenie 174 a ďalšie), Komisia poznamenala, že výrobné odvetvie Únie bolo počas obdobia revízneho prešetrovania naďalej v nestabilnej situácii a že v každom prípade existovala vysoká pravdepodobnosť, že značná ujma pôvodne spôsobená dumpingovým dovozom z Číny a Ruska za ceny spôsobujúce ujmu sa zopakuje, ak uplynie platnosť opatrení. Okrem toho Komisia nezistila žiadne presvedčivé dôvody v záujme Únie proti zachovaniu opatrení. Komisia preto na základe informácií dostupných v tomto prešetrovaní nemohla v tejto fáze dospieť k záveru, že je nepravdepodobné, že by sa ujma vrátila v dôsledku pozastavenia, a že by bolo v záujme Únie pozastaviť opatrenia podľa článku 14 ods. 4 základného nariadenia. Komisia preto tvrdenie zamietla. Komisia si vyhradila právo v čase na to určenom ďalej preskúmať potrebu pozastavenia opatrení v súlade s článkom 14 ods. 4 základného nariadenia.
- (247) Okrem toho skupina NLMK, skupina Severstal a skupina MMK tvrdili, že keďže ruské dodávky plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena do Únie boli úplne zastavené sankciami, neexistuje žiadny právny základ na zachovanie opatrení, či už ako výsledok prebiehajúceho revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti, ani počas zákonnej lehoty na uplatnenie opatrení. Vyvážajúci výrobcovia tvrdili, že zásadné preorientovanie obchodných tokov spôsobené týmito sankciami malo trvalý charakter. Podľa tohto argumentu by opatrenia neslúžili svojmu účelu, ktorým je ochrana výrobného odvetvia Únie a trhu pred nekalými obchodnými praktikami zahraničných vývozcov, a preto podľa článku 11 ods. 1 základného nariadenia nie sú potrebné.
- (248) Komisia poznamenala, že Únia po začatí prešetrovania uložila voči Rusku v dôsledku vojenskej agresie Ruskej federácie voči Ukrajine postupne prijaté balíky sankcií, ktoré sa dotkli aj výrobkov z ocele a/alebo oceľiarskych spoločností vyrábajúcich a vyvážajúcich prešetrovaný výrobok po období revízneho prešetrovania. V rozpore s tvrdením vyvážajúcich výrobcov však nemožno súčasnú situáciu považovať za trvalú. V skutočnosti, ako je uvedené v odôvodneniach 167 a 172, Komisia zistila, že uvedené sankcie nemôžu mať vplyv na jej závery v tomto prešetrovaní. Komisia predovšetkým zistila, že napriek súčasným sankciám sú opatrenia stále potrebné v zmysle článku 11 ods. 1 a 2 základného nariadenia.

8. ANTIDUMPINGOVÉ OPATRENIA

- (249) Na základe záverov Komisie v súvislosti s opätovným výskytom dumpingu, opätovným výskytom ujmy a so záujmom Únie by sa antidumpingové opatrenia týkajúce sa plochých výrobkov z ocele valcovaných za studena z Ruska a Číny mali zachovať.
- (250) Je potrebné prijať osobitné opatrenia, ktorými sa zabezpečí uplatňovanie individuálnych antidumpingových cieľ. Spoločnosti, na ktoré sa vzťahujú individuálne antidumpingové clá, musia colným orgánom členských štátov predložiť platnú obchodnú faktúru. Faktúra musí spĺňať požiadavky stanovené v článku 1 ods. 3 tohto nariadenia. Na tovar, ktorý sa dovezie bez takejto faktúry, by sa malo vzťahovať antidumpingové clo uplatňované na „všetky ostatné spoločnosti“.
- (251) Hoci je predloženie tejto faktúry nevyhnutné na to, aby colné orgány členských štátov mohli na dovoz uplatňovať individuálne sadzby antidumpingového cla, nejde o jediný prvok, ktorý majú zohľadňovať. Colné orgány členských štátov totiž aj v prípade, že sa tovar predkladá s faktúrou spĺňajúcou všetky požiadavky stanovené v článku 1 ods. 3 tohto nariadenia, musia vykonať svoje zvyčajné kontroly a môžu si podobne ako vo všetkých ostatných prípadoch vyžiadať ďalšie doklady (prepravné doklady atď.), aby mohli overiť správnosť údajov uvedených vo vyhlásení a zabezpečiť, že následné uplatnenie nižšej colnej sadzby je odôvodnené v súlade s colnými predpismi.

- (252) Ak by sa po uložení príslušných opatrení výrazne zvýšil objem vývozu jednej zo spoločností, na ktoré sa vzťahujú nižšie individuálne colné sadzby, takéto zvýšenie objemu by sa mohlo samo osebe považovať za zmenu v štruktúre obchodu v dôsledku uloženia opatrení v zmysle článku 13 ods. 1 základného nariadenia. Za takýchto okolností a za predpokladu splnenia podmienok sa môže začať prešetrovanie obchádzania opatrení. V tomto prešetrovaní sa môže okrem iného preskúmať potreba odňatia individuálnej colnej sadzby (sadzieb) a následného uloženia cla pre celú krajinu.
- (253) Individuálne antidumpingové colné sadzby pre jednotlivé spoločnosti uvedené v tomto nariadení sú uplatniteľné výlučne na dovoz prešetrovaného výrobku s pôvodom v dotknutých krajinách, ktorý vyrábajú vymenované právnické osoby. Na dovoz prešetrovaného výrobku vyrobeného akoukoľvek inou spoločnosťou, ktorá sa osobitne neuvádza v normatívnej časti tohto nariadenia, vrátane subjektov prepojených s danými osobitne uvedenými subjektmi, by sa mala uplatňovať sadzba cla vzťahujúca sa na „všetky ostatné spoločnosti“. Nemala by sa na ne uplatňovať žiadna z individuálnych antidumpingových colných sadzieb.
- (254) Ak spoločnosť následne zmení názov svojho subjektu, môže požiadať o uplatňovanie týchto individuálnych antidumpingových colných sadzieb. Táto žiadosť musí byť adresovaná Komisii ⁽⁷⁸⁾. Žiadosť musí obsahovať všetky relevantné informácie, ktoré umožnia preukázať, že uvedenou zmenou nie je dotknuté právo spoločnosti využívať colnú sadzbu, ktorá sa na ňu uplatňuje. Ak zmenou názvu spoločnosti nie je dotknuté jej právo využívať colnú sadzbu, ktorá sa na ňu uplatňuje, v *Úradnom vestníku Európskej únie* sa uverejní nariadenie o zmene názvu.
- (255) Podľa článku 109 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽⁷⁹⁾, ak sa má vrátiť suma v dôsledku rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, sadzbou úroku, ktorý sa má zaplatiť, by mala byť sadzba, ktorú Európska centrálna banka uplatňuje na svoje hlavné finančné operácie, uverejnená v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie* v prvý kalendárny deň každého mesiaca.
- (256) Vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2019/159 ⁽⁸⁰⁾ Komisia uložila ochranné opatrenie týkajúce sa určitých výrobkov z ocele na obdobie troch rokov. Vykonávacím nariadením (EÚ) 2021/1029 sa platnosť ochranného opatrenia predĺžila do 30. júna 2024. Prešetrovaný výrobok je jednou z kategórií výrobkov, na ktoré sa ochranné opatrenie vzťahuje. Ak sa teda prekročia colné kvóty stanovené v rámci ochranného opatrenia, bolo by z toho istého dovozu splatné tak clo pri prekročení kvóty, ako aj antidumpingové clo. Keďže takáto kumulácia antidumpingových opatrení a ochranných opatrení môže ovplyvniť obchod viac než je žiaduce, Komisia sa rozhodla zabrániť súbežnému uplatňovaniu antidumpingového cla a cla pri prekročení kvóty na prešetrovaný výrobok, kým je uložené ochranné clo.
- (257) To znamená, že keď sa clo pri prekročení kvóty uvedené v článku 1 ods. 6 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2019/159 stane uplatniteľným na prešetrovaný výrobok a prekročí úroveň antidumpingových cieľ podľa tohto nariadenia, vyberie sa iba clo pri prekročení kvóty uvedené v článku 1 ods. 6 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2019/159. Počas obdobia súbežného uplatňovania ochranných a antidumpingových cieľ sa pozastaví výber cieľ uložených podľa tohto nariadenia. Keď sa clo pri prekročení kvóty uvedené v článku 1 ods. 6 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2019/159 začne uplatňovať na prešetrovaný výrobok a je pritom stanovené na nižšej úrovni než antidumpingové cla v tomto nariadení, clo pri prekročení kvóty uvedené v článku 1 ods. 6 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2019/159 sa vyberie spolu s rozdielom medzi týmto clom a vyššími antidumpingovými clami uloženými podľa tohto nariadenia. Tá časť sumy antidumpingových cieľ, ktorá sa nevyberá, sa pozastaví.

⁽⁷⁸⁾ European Commission, Directorate-General for Trade, Directorate G, Rue de la Loi 170, 1040 Brussels, Belgium.

⁽⁷⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽⁸⁰⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/159 z 31. januára 2019, ktorým sa ukladajú konečné ochranné opatrenia týkajúce sa dovozu určitých výrobkov z ocele (Ú. v. EÚ L 31, 1.2.2019, s. 27).

(258) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného článkom 15 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/1036,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

1. Ukladá sa konečné antidumpingové clo na dovoz plochých valcovaných výrobkov zo železa alebo z nelegovanej ocele, alebo inej legovanej ocele okrem nehrdzavejúcej ocele, vo všetkých šírkach, valcovaných za studena (úberom za studena), neplátovaných, nepokovovaných ani nepotiahnutých, po valcovaní za studena (úberom za studena) už ďalej neupravených, ktoré v súčasnosti patria pod číselné znaky KN ex 7209 15 00 (kód TARIC 7209 15 00 90), 7209 16 90, 7209 17 90, 7209 18 91, ex 7209 18 99 (kód TARIC 7209 18 99 90), ex 7209 25 00 (kód TARIC 7209 25 00 90), 7209 26 90, 7209 27 90, 7209 28 90, 7211 23 30, ex 7211 23 80 (kódy TARIC 7211 23 80 19, 7211 23 80 95 a 7211 23 80 99), ex 7211 29 00 (kódy TARIC 7211 29 00 19 a 7211 29 00 99), 7225 50 80 a 7226 92 00, s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a Ruskej federácii.

Z definície dotknutého výrobku sú vylúčené tieto druhy výrobku:

- ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele vo všetkých šírkach, valcované za studena (úberom za studena), neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté, po valcovaní za studena už ďalej neupravené, tiež vo zvitkoch, vo všetkých hrúbkach, elektrické,
- ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele vo všetkých šírkach, valcované za studena (úberom za studena), neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté, vo zvitkoch, s hrúbkou menšou než 0,35 mm, žíhané (známe ako „čierne plechy“),
- ploché valcované výrobky z inej legovanej ocele vo všetkých šírkach, z kremíkovej elektroocle a
- ploché valcované výrobky z legovanej ocele, po valcovaní za studena (úberom za studena) už ďalej neupravené, z rýchloreznej ocele.

2. Sadzby konečného antidumpingového cla uplatniteľné na čistú frankocenu na hranici Únie pred preclením sú pre výrobok opísaný v odseku 1, ktorý vyrobili ďalej uvedené spoločnosti, takéto:

Krajina	Spoločnosť	Antidumpingové clo (%)	Doplnkový kód TARIC
ČER	Angang Steel Company Limited, An-šan	19,7	C097
	Tianjin Angang Tiantie Cold Rolled Sheets Co. Ltd., Tchien-ťin	19,7	C098
	Ostatné spolupracujúce spoločnosti uvedené v prílohe	20,5	
	Všetky ostatné spoločnosti	22,1	C999
Rusko	Magnitogorsk Iron & Steel Works OJSC, Magnitogorsk	18,7	C099
	PAO Severstal, Čerepovec	34	C100
	Všetky ostatné spoločnosti	36,1	C999

3. Uplatňovanie individuálnych colných sadzieb stanovených pre spoločnosti uvedené v odseku 2 je podmienené predložením platnej obchodnej faktúry colným orgánom členských štátov, ktorá musí obsahovať vyhlásenie s dátumom a podpisom pracovníka subjektu, ktorý takúto faktúru vystavil, s uvedením jeho mena a funkcie, v tomto znení: „Ja, podpísaný(-á), potvrdzujem, že (objem) (prešetrovaného výrobku) predaných na vývoz do Európskej únie, na ktoré sa vzťahuje táto faktúra, vyrobila spoločnosť (názov a adresa spoločnosti) (doplnkový kód TARIC) v [dotknutej krajine]. Vyhlasujem, že informácie

uvedené v tejto faktúre sú úplné a správne.“ Ak sa takáto faktúra nepredloží, uplatňuje sa clo uplatňované na všetky ostatné spoločnosti.

4. Článok 1 ods. 2 možno zmeniť tak, že sa doplní o nových vyvážajúcich výrobcov z Čínskej ľudovej republiky, pre ktorých sa stanoví primeraná vážená priemerná sadzba antidumpingového cla pre spolupracujúce spoločnosti nezaradené do vzorky. Nový vyvážajúci výrobca poskytne dôkazy, že:

- a) nevyvážal tovar opísaný v článku 1 ods. 1 s pôvodom v Čínskej ľudovej republike v období od 1. apríla 2014 do 31. marca 2015 (pôvodné obdobie prešetrovania);
- b) nie je prepojený s vývozcom ani výrobcom, na ktorého sa vzťahujú opatrenia uložené týmto nariadením, a
- c) po uplynutí pôvodného obdobia prešetrovania skutočne vyvážal prešetrovaný výrobok do Únie alebo prijal neodvolateľný zmluvný záväzok vyviezť do Únie značné množstvo tohto výrobku.

5. Pokiaľ nie je stanovené inak, uplatňujú sa platné ustanovenia týkajúce sa cla.

Článok 2

1. Keď sa clo pri prekročení kvóty uvedené v článku 1 ods. 6 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2019/159 začne uplatňovať na ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele alebo inej legovanej ocele okrem nehrdzavejúcej ocele, vo všetkých šírkach, valcované za studena (úberom za studena), neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté, po valcovaní za studena (úberom za studena) už ďalej neupravené a presahuje úroveň antidumpingového cla stanoveného v článku 1 ods. 2, vyberá sa len clo pri prekročení kvóty uvedené v článku 1 ods. 6 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2019/159.

2. Počas obdobia uplatňovania odseku 1 sa pozastavuje výber ciel uložených podľa tohto nariadenia.

3. Keď sa clo pri prekročení kvóty uvedené v článku 1 ods. 6 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2019/159 začne uplatňovať na ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele alebo inej legovanej ocele okrem nehrdzavejúcej ocele, vo všetkých šírkach, valcované za studena (úberom za studena), neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté, po valcovaní za studena (úberom za studena) už ďalej neupravené, a je stanovené na úrovni nižšej ako antidumpingové clo stanovené v článku 1 ods. 2, clo pri prekročení kvóty uvedené v článku 1 ods. 6 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2019/159 sa vyberá spolu s rozdielom medzi týmto clom a vyšším antidumpingovým clom uvedeným v článku 1 ods. 2

4. Časť sumy antidumpingového cla, ktorá sa nevyberá podľa odseku 3, sa pozastavuje.

5. Pozastavenia uvedené v odsekoch 2 a 4 sú časovo obmedzené na obdobie uplatňovania cla pri prekročení kvóty uvedeného v článku 1 ods. 6 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2019/159.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 26. októbra 2022

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA

Čínski spolupracujúci vyvážajúci výrobcovia nezaradení do vzorky:

Krajina	Názov	Doplnkový kód TARIC
ČER	Hesteel Co., Ltd Tangshan Branch, Tchang-šan	C103
ČER	Handan Iron & Steel Group Han-Bao Co., Ltd, Chan-tan	C104
ČER	Baoshan Iron & Steel Co., Ltd, Šanghaj	C105
ČER	Shanghai Meishan Iron & Steel Co., Ltd, Nanjing	C106
ČER	BX Steel POSCO Cold Rolled Sheet Co., Ltd, Pen-si	C107
ČER	Bengang Steel Plates Co., Ltd, Pen-si	C108
ČER	WISCO International Economic & Trading Co. Ltd, Wu-chan	C109
ČER	Maanshan Iron & Steel Co., Ltd, Ma-an-šan	C110
ČER	Tianjin Rolling-one Steel Co., Ltd, Tchien-ťin	C111
ČER	Zhangjiagang Yangtze River Cold Rolled Sheet Co., Ltd, Zhangjiagang	C112
ČER	Inner Mongolia Baotou Steel Union Co., Ltd, Pao-tchou City	C113

ROZHODNUTIA

VKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2022/2069

z 30. septembra 2022,

ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Holandsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov

[oznámené pod číslom C(2022) 6859]

(Iba holandské znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov ⁽¹⁾, a najmä na bod 2 tretí odsek prílohy III k nej,

keďže:

- (1) V smernici 91/676/EHS sa stanovujú pravidlá ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov.
- (2) V bode 2 prílohy III k smernici 91/676/EHS sa stanovuje, že členské štáty, ktoré plánujú aplikovať množstvo maštalného hnoja presahujúce hodnotu 170 kg dusíka na hektár (ha), musia množstvá stanoviť tak, aby to nemalo vplyv na dosiahnutie cieľov špecifikovaných v článku 1 uvedenej smernice. V prípade, že členský štát povolí iné množstvo podľa druhého odseku písm. b), informuje o tom Komisiu, ktorá preskúma oprávnenosť tohto povolenia v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 9 ods. 2
- (3) Rozhodnutím 2005/880/ES ⁽²⁾ Komisia udelila výnimku, o ktorú požiadalo Holandsko na základe smernice 91/676/EHS, na účely povolenia aplikácie hnoja pasúcich sa hospodárskych zvierat až do maximálneho množstva 250 kg dusíka na hektár ročne v poľnohospodárskych podnikoch s trávny porastom aspoň na 70 % plochy.
- (4) Komisia rozhodnutím 2010/65/EÚ ⁽³⁾ zmenila rozhodnutie 2005/880/ES a Holandsku do 31. decembra 2013 udelila výnimku, o ktorú požiadalo na základe smernice 91/676/EHS, na účely povolenia aplikácie hnoja pasúcich sa hospodárskych zvierat až do maximálneho množstva 250 kg dusíka na hektár ročne v poľnohospodárskych podnikoch s trávny porastom aspoň na 70 % plochy.
- (5) Vykonávacím rozhodnutím Komisie 2014/291/EÚ ⁽⁴⁾, ktoré sa prestalo uplatňovať 31. decembra 2017, bola Holandsku podľa smernice 91/676/EHS udelená výnimka, ktorou sa povoľuje aplikovať hnoj pasúcich sa hospodárskych zvierat v poľnohospodárskych podnikoch s trávny porastom aspoň na 80 % plochy až do maximálneho množstva 230 kg dusíka na hektár ročne v poľnohospodárskych podnikoch na južných a stredných piesočnatých pôdach a na sprašových pôdach a až do maximálneho množstva 250 kg dusíka na hektár ročne na ostatných pôdach. Táto výnimka sa v roku 2016 týkala 19 564 poľnohospodárskych podnikov, čo zodpovedá 47 % celkovej čistej poľnohospodárskej plochy v Holandsku.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1.

⁽²⁾ Rozhodnutie Komisie 2005/880/ES z 8. decembra 2005, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Holandsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. EÚ L 324, 10.12.2005, s. 89).

⁽³⁾ Rozhodnutie Komisie 2010/65/EÚ z 5. februára 2010, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2005/880/ES, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Holandsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. EÚ L 35, 6.2.2010, s. 18).

⁽⁴⁾ Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2014/291/EÚ zo 16. mája 2014, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Holandsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. EÚ L 148, 20.5.2014, s. 88).

- (6) Vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2018/820⁽⁵⁾, ktoré sa prestalo uplatňovať 1. januára 2020, bola Holandsku podľa smernice 91/676/EHS udelená výnimka, ktorou sa povoľuje aplikovať hnoj pasúcich sa hospodárskych zvierat v poľnohospodárskych podnikoch s trávnyim porastom aspoň na 80 % plochy až do maximálneho množstva 230 kg dusíka na hektár ročne v poľnohospodárskych podnikoch na južných a stredných piesočnatých pôdach a na sprašových pôdach a až do maximálneho množstva 250 kg dusíka na hektár ročne na ostatných pôdach. Táto výnimka sa v roku 2019 týkala 18 818 poľnohospodárskych podnikov, čo zodpovedá 44,7 % celkovej čistej poľnohospodárskej plochy v Holandsku.
- (7) Vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2020/1073⁽⁶⁾, ktoré sa prestalo uplatňovať 31. decembra 2021, bola Holandsku udelená výnimka, ktorou sa povoľuje aplikovať hnoj pasúcich sa hospodárskych zvierat v poľnohospodárskych podnikoch s trávnyim porastom aspoň na 80 % plochy až do maximálneho množstva 230 kg dusíka na hektár ročne v poľnohospodárskych podnikoch na južných a stredných piesočnatých pôdach a na sprašových pôdach a až do maximálneho množstva 250 kg dusíka na hektár ročne na ostatných pôdach. Obdobie uplatňovania uvedeného vykonávacieho rozhodnutia bolo obmedzené na dva roky s cieľom umožniť Holandsku plne vykonávať stratégiu posilneného presadzovania práva na predchádzanie podvodom pri vykonávaní politiky v oblasti hnojív. Okrem toho rozhodnutie obsahovalo dodatočné podmienky, aby sa zabezpečilo, že počet hospodárskych zvierat sa nebude zvyšovať a že emisie amoniaku v dôsledku aplikácie hnoja sa znížia.
- (8) Holandsko 25. februára 2022 požiadalo o udelenie novej výnimky podľa bodu 2 tretieho odseku prílohy III k smernici 91/676/EHS.
- (9) Z údajov⁽⁷⁾, ktoré Holandsko nahlásilo podľa článku 10 smernice 91/676/EHS, vyplýva, že v období 2016 – 2019 zaznamenalo približne 14 % staníc na monitorovanie podzemnej vody v Holandsku strednú koncentráciu dusičnanov vyššiu ako 50 mg/l, 5 % staníc zaznamenalo strednú koncentráciu dusičnanov v rozmedzí 40 až 50 mg/l a 73 % staníc zaznamenalo koncentráciu nižšiu ako 25 mg/l. Z uvedených údajov takisto vyplýva, že v období 2016 – 2019 zaznamenalo 99 % staníc na monitorovanie povrchovej vody v Holandsku strednú koncentráciu dusičnanov nižšiu ako 50 mg/l a 96 % uvedených staníc zaznamenalo strednú koncentráciu dusičnanov nižšiu ako 25 mg/l. Napriek tomu sa ukázalo, že vo vykazovanom období 2016 – 2019 boli sladké vody v 58 % eutrofné a 10 % sladkých vôd hrozila eutrofizácia, ak by sa neprijali žiadne opatrenia.
- (10) Tieto údaje oznámené v správe podľa článku 10 smernice 91/676/EHS⁽⁸⁾ navyše ukázali významné rozdiely medzi holandskými provinciami, ako aj miesta, kde často dochádza k znečisťovaniu v súvislosti s koncentráciou dusičnanov v podzemnej vode, a eutrofizáciu vo viacerých provinciách Holandska. V provincii *Limburg* zaznamenalo 36 % staníc na monitorovanie podzemnej vody strednú koncentráciu dusičnanov nad úrovňou 50 mg/l a 22 % staníc zaznamenalo negatívny vývoj, zatiaľ čo 74 % povrchových vôd bolo eutrofných a 16 % týchto vôd hrozila eutrofizácia, ak by sa neprijali žiadne opatrenia. V provincii *Noord-Brabant* zaznamenalo 26 % staníc na monitorovanie podzemnej vody strednú koncentráciu dusičnanov nad úrovňou 50 mg/l a 20 % staníc zaznamenalo negatívny vývoj, pričom 68 % povrchových vôd bolo eutrofných a 7 % týchto vôd hrozila eutrofizácia, ak by sa neprijali žiadne opatrenia. V provincii *Zeeland* zaznamenalo 14 % staníc na monitorovanie podzemnej vody strednú koncentráciu dusičnanov nad úrovňou 50 mg/l a 47 % staníc zaznamenalo negatívny vývoj, zatiaľ čo 80 % povrchových vôd bolo eutrofných a 11 % týchto vôd hrozila eutrofizácia, ak by sa neprijali žiadne opatrenia. V provincii *Zuid-Holland* bolo eutrofných 54 % povrchových vôd a 17 % vôd hrozila eutrofizácia v prípade, že sa neprijmú žiadne opatrenia. V provincii *Noord-Holland* bolo eutrofných 61 % povrchových vôd a 19 % týchto vôd hrozila eutrofizácia, ak by sa neprijali žiadne opatrenia. V provincii *Utrecht* zaznamenalo 24 % staníc na monitorovanie podzemnej vody negatívny vývoj v koncentrácii dusičnanov, pričom 43 % povrchových vôd bolo eutrofných a 10 % týchto vôd hrozila eutrofizácia, ak by sa neprijali žiadne opatrenia. V provincii *Gelderland* vykázalo 10 % staníc na monitorovanie podzemnej vody strednú koncentráciu dusičnanov nad úrovňou 50 mg/l a 15 % staníc zaznamenalo negatívny vývoj. V provincii *Overijssel* zaznamenalo 18 % staníc na monitorovanie podzemnej vody strednú koncentráciu dusičnanov vyššiu ako 50 mg/l a 19 % staníc zaznamenalo negatívny vývoj, zatiaľ čo 67 % povrchových vôd bolo eutrofných a 4 % týchto vôd hrozila eutrofizácia, ak by sa neprijali žiadne opatrenia. V provincii *Drenthe* 15 % staníc na monitorovanie podzemnej vody zistilo strednú koncentráciu dusičnanov nad hodnotou 50 mg/l, pričom 65 % povrchových vôd bolo eutrofných a 9 % týchto vôd hrozila eutrofizácia v prípade, že by sa neprijali žiadne opatrenia. V provincii *Friesland* zaznamenalo 23 % staníc na monitorovanie podzemnej vody negatívny vývoj, pokiaľ ide o koncentráciu dusičnanov, a v 85 % povrchových vôd sa zistila eutrofia. V provincii *Groningen* bolo eutrofných 52 % povrchových vôd a 11 % týchto vôd hrozila eutrofizácia, ak by sa neprijali žiadne opatrenia. V provincii *Flevoland* bolo eutrofných 33 % povrchových vôd.

⁽⁵⁾ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/820 z 31. mája 2018, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Holandsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. EÚ L 137, 4.6.2018, s. 27).

⁽⁶⁾ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/1073 zo 17. júla 2020, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Holandsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. EÚ L 234, 21.7.2020, s. 20).

⁽⁷⁾ COM(2021) 1000 a SWD(2021) 1001 časť 28.

⁽⁸⁾ COM(2021) 1000 a SWD(2021) 1001 časť 28.

- (11) Údaje, ktoré v rokoch 2020 a 2021 oznámilo Holandsko v rámci správ podľa vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1073, ukázali zvýšenú koncentráciu dusičnanov v podzemnej vode v oblastiach so sprašovými, s piesočnatými a ílovitými pôdami. V roku 2021 bola na juhu a východe regiónu s piesočnatými pôdami zistená priemerná koncentrácia dusičnanov vo vrchnom metri podzemnej vody v hodnote 67 mg/l. Prekročila tak hraničnú hodnotu Únie 50 mg/l. Od roku 2017 sa koncentrácia dusičnanov v tejto časti regiónu s piesočnatými pôdami zdvojnásobila. Priemerná koncentrácia na severe regiónu s piesočnatými pôdami zostala pod hraničnou hodnotou Únie, ale v roku 2021 narástla na 37 mg/l. V regióne so sprašovými pôdami sa priemerná koncentrácia v roku 2020 mierne znížila, a to na 57 mg/l, ale stále zotrúva nad hraničnou hodnotou Únie. V regióne s ílovitými pôdami síce koncentrácia dusičnanov zostala pod hraničnou hodnotou, no zvýšila sa. V regióne s rašelinovými pôdami bola v roku 2021 nameraná najnižšia koncentrácia, ktorá predstavovala v priemere 14 mg/l. Okrem toho z údajov vyplynulo, že voda z rizosféry pochádzajúca z poľnohospodárskych podnikov v rámci siete na monitorovanie uvedenej výnimky často obsahovala koncentráciu dusičnanov, ktorá prevyšovala normy, hoci priemer zostal nižší ako 50 mg/l.
- (12) Holandsko uplatňuje v súlade s článkom 3 ods. 5 smernice 91/676/EHS na celom svojom území akčný program. Holandsko 26. decembra 2021 prijalo nový akčný program na obdobie 2022 – 2025 ⁽⁹⁾ (7. akčný program pre dusičnany), ktorý zahŕňa dodatočné opatrenia na zníženie úniku živín (dusíka a fosforu) do životného prostredia. Zakladá sa na regionálne diferencovanom prístupe v závislosti od úrovne znečistenia živinami a od typu pôdy. Posúdenie vplyvu na životné prostredie, ktoré pre holandské orgány vypracovala vedecká poradná komisia (Commissie van Deskundigen Meststoffenwet) v rámci príprav na 7. akčný program pre dusičnany, však ukázalo, že potenciálne účinky akčného programu by nestačili na dosiahnutie cieľov v oblasti kvality vody. Holandsko 25. februára 2022 prijalo dodatok ⁽¹⁰⁾ k 7. akčnému programu pre dusičnany. Vzťahuje sa na národný program pre vidiecke oblasti ⁽¹¹⁾, v ktorom sa stanovuje integrovaný prístup k prírode, vode a ku klíme vrátane emisií dusíka s cieľom splniť požiadavky Únie v oblasti životného prostredia a klímy. Prostredníctvom dodatku sa holandská vláda usiluje pretaviť svoje ambície do konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie cieľov v oblasti kvality vody, pokiaľ ide o živiny z poľnohospodárskych zdrojov.
- (13) V 7. akčnom programe pre dusičnany na obdobie 2022 – 2025 a dodatku k nemu sú pre každý región stanovené kroky potrebné na dosiahnutie cieľov v oblasti kvality vody v súvislosti s dusičnanmi a fosforom z poľnohospodárskych zdrojov špecifikovaných podľa smernice 91/676/EHS a holandského plánu vodohospodárskeho manažmentu povodia, ktorý bol prijatý v kontexte smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES ⁽¹²⁾. Pokiaľ ide o koncentráciu dusičnanov v podzemnej vode, regióny *Zand Noord*, *Zand Oost*, *Westelijk Noord-Brabant*, *Centraal zeelei*, *Zuidwestelijk zeeleigebied* a *Westelijk zandgebied* musia na dosiahnutie cieľov vynaložiť určité úsilie, zatiaľ čo v regiónoch *Gelderse Vallei*, *Oostelijk Noord-Brabant en Limburg Zand*, a *Lössgebied* sa na ich dosiahnutie vyžaduje významné úsilie. V súvislosti s koncentráciou fosforu v povrchovej vode (eutrofizácia) musia regióny *Zand Noord*, *Zand Oost*, *Westelijk Noord-Brabant*, *Oostelijk Noord-Brabant en Limburg Zand*, *Noordelijk zeeleigebied* a *Centraal zeelei Zuidwestelijk zeeleigebied* vyvinúť určité úsilie, aby dosiahli ciele, zatiaľ čo regióny *Gelderse Vallei*, *Lössgebied*, *Westelijk Zeelei*, *Westelijk veengebied* a *Westelijk zandgebied* na to potrebujú významné úsilie. To zodpovedá údajom, ktoré oznámilo Holandsko podľa článku 10 smernice 91/676/EHS.
- (14) Holandsko prijme nové označenie oblastí znečistených dusičnanmi a fosforom z poľnohospodárskych zdrojov (oblastí znečistené živinami), ktoré by malo zahŕňať všetky plochy povodia na monitorovanie oblastí, kde podzemné a povrchové vody vykazujú stredné znečistenie dusičnanmi alebo kde dochádza k občasnému znečisteniu dusičnanmi alebo kde hrozí riziko znečistenia a stúpa koncentrácia, ako aj monitorovanie oblastí, v ktorých bola zistená eutrofizácia či riziko eutrofizácie. Označenie by takisto malo zohľadňovať príslušnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, najmä rozsudky vo veciach C-221/03 ⁽¹³⁾ a C-543/16 ⁽¹⁴⁾. Ak do 1. januára 2024 nebude zavedené nové označenie, všetky oblasti vyžadujúce určité alebo významné úsilie budú označené za oblasti znečistené živinami.

⁽⁹⁾ Pôvodný názov *7e Nederlandse actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn (2022 – 2025)*.

⁽¹⁰⁾ Pôvodný názov *Addendum op het 7e actieprogramma Nitraatrichtlijn*.

⁽¹¹⁾ Nationaal Programma Landelijk Gebied.

⁽¹²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽¹³⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 22. septembra 2005, Komisia Európskych spoločenstiev/Belgické kráľovstvo, C-221/03, ECLI:EU:C:2005:573.

⁽¹⁴⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 21. júna 2018, Európska komisia/Spolková republika Nemecko, C-543/16, ECLI:EU:C:2018:481.

- (15) Táto žiadosť o výnimku by sa mala posudzovať v širšom kontexte politík EÚ zameraných na otázky hospodárenia so živinami, a to najmä v súvislosti s cieľmi stanovenými v smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2006/118/ES⁽¹⁵⁾ a 2008/56/ES⁽¹⁶⁾, v kontexte rastúcich ambícií vyplývajúcich z nariadenia o spoločnom úsilí⁽¹⁷⁾ a strategického plánu SPP pre Holandsko⁽¹⁸⁾, ako aj v súvislosti s cieľmi Európskej zelenej dohody, ktoré sa týkajú znečistenia živinami. V Európskej zelenej dohode sa pre Úniu vytyčujú ciele spočívajúce v znížení strát živín a obmedzení skleníkových plynov iných ako CO₂, konkrétne metánu a oxidu dusného, ktorých významným zdrojom je hnojenie a hospodárske zvieratá. Konkrétne sa Únia v stratégii Z farmy na stôl⁽¹⁹⁾ a v akčnom pláne nulového znečistenia⁽²⁰⁾ zaviazala, že do roku 2030 pri zachovaní rovnakej úrodnosti pôdy zníži straty živín o 50 %, čo povedie k obmedzeniu používania hnojív o 20 %, a že plochu oblastí ekosystému EÚ, v prípade ktorých bola nameraná depozícia dusíka nad úrovňou kritického zaťaženia a znečistenie ovzdušia ohrozuje biodiverzitu, zníži o 25 %.
- (16) Holandská vláda v pôvodnom návrhu národného programu pre vidiecke oblasti z 10. júna 2022⁽²¹⁾ konštatuje, že „v oblastiach rašelinísk predstavujú najväčšie výzvy oblasti sústavy Natura 2000, oblasti ochrany podzemnej vody, zraniteľné vodné toky a ochranné pásma v okolí lokalít sústavy Natura 2000. V týchto oblastiach budú mať poľnohospodári viac obmedzení podnikania, resp. menej príležitostí na rozvoj. V takom prípade je najvhodnejším riešením extenzifikácia poľnohospodárstva“. Takisto sa spomína „záväzok vytvoriť prechodné oblasti v okolí lokalít sústavy Natura 2000“. „Prechodné oblasti (ochranné pásma) v okolí lokalít sústavy Natura 2000 sú oblasti susediace s lokalitami sústavy Natura 2000, ktoré prispievajú k obnove systému, čím sa udržiava a obnovuje biodiverzita v danej lokalite sústavy Natura 2000.“
- (17) Komisia preskúmala holandskú žiadosť o výnimku, pričom zohľadnila požiadavky a ciele smernice 91/676/EHS, skúsenosti z predchádzajúcich rozhodnutí o výnimkách, ako aj 7. akčný program pre dusičnany a dodatok k nemu. Takisto preskúmala vývoj kvality vody a vzala do úvahy aj ciele Európskej zelenej dohody. Na základe toho Komisia považuje za nevyhnutné zabezpečiť pre poľnohospodárov v poľnohospodárskych podnikoch s trávnyim porastom predvídateľné prechodné obdobie uplatňovania výnimky v trvaní maximálne štyroch rokov, kým sa plánované reformy uvedené v dodatku úplne nezačlenia do holandského práva, ako aj sprevádzať postupné zavádzanie nových reforiem. Komisia ďalej zastáva názor, že dosiahnutie cieľov smernice 91/676/EHS si zo strany Holandska vyžaduje splnenie prísnych dodatočných podmienok, a to najmä, no nie výlučne, v oblastiach znečistených živinami. Požadovaná výnimka by mala slúžiť na podporu reforiem vymedzených v dodatku a v národnom programe pre vidiecke oblasti.
- (18) Výnimka udelená v tomto rozhodnutí nemá vplyv na povinnosti Holandska uplatňovať smernicu Rady 92/43/EHS⁽²²⁾ a rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-293/17⁽²³⁾, najmä v súvislosti s výkladom článku 6 ods. 3 uvedenej smernice, ani na jeho povinnosť uplatňovať smernicu 2000/60/ES a smernicu 2008/56/ES, pričom sa nevylučuje, že na splnenie záväzkov vyplývajúcich z týchto smerníc sa môžu vyžadovať dodatočné opatrenia.

⁽¹⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/118/ES z 12. decembra 2006 o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality (Ú. v. EÚ L 372, 27.12.2006, s. 19).

⁽¹⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii) (Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19).

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 26).

⁽¹⁸⁾ SWD(2020) 93 final – *Analysis of links between CAP Reform and Green Deal* (Analýza prepojení medzi reformou SPP a Zelenou dohodou); SWD(2020) 388 final – *Commission recommendations for The Netherlands' CAP strategic plan* (Odporúčania Komisie týkajúce sa strategického plánu SPP pre Holandsko). SWD(2020) 388 final.

⁽¹⁹⁾ Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu. COM(2020) 381 final.

⁽²⁰⁾ COM(2021) 400 final.

⁽²¹⁾ Pôvodný názov Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied – 10 Juni 2022.

⁽²²⁾ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁽²³⁾ Vec C-293/17, Coöperatie Mobilisation for the Environment a Vereniging Leefmilieu, ECLI:EU:C:2018:882.

- (19) Je kľúčové zabezpečiť, aby povolenie dodatočného množstva maštalného hnoja na hektár ročne nevedlo k oddialeniu ani ohrozeniu dodržania ostatných právnych predpisov Únie, kde by znečistenie dusíkom či fosforom mohlo brániť dosahovaniu ich cieľov. Vnútroštátne povolenia na výnimky pre jednotlivých poľnohospodárov by sa preto nemali udeľovať v oblastiach s ochranou podzemnej vody, v oblastiach sústavy Natura 2000 a v rámci ochranných pásiem v okolí lokalít sústavy Natura 2000, ktoré sú vymedzené v holandskom národnom programe pre vidiecke oblasti a ktorých veľkosť bude špecifikovaná v roku 2023.
- (20) Hustota hospodárskych zvierat v Holandsku je naďalej veľmi vysoká; v roku 2016 bola najvyššia v Únii, takmer päťnásobne vyššia než priemer Únie. Podľa údajov, ktoré poskytlo Holandsko, sa v období 2019 – 2021 celkový počet hospodárskych zvierat znížil o 2,5 %, zatiaľ čo množstvo hovädzieho dobytku sa zvýšilo.
- (21) Celková produkcia maštalného hnoja by nemala prekročiť hodnotu z roku 2020. Táto maximálna hodnota pre produkciu maštalného hnoja bude 1. januára 2024 zakotvená vo vnútroštátnych právnych predpisoch. Navyše by zavádzanie reforiem plánovaných v súlade s národným programom pre vidiecke oblasti malo viesť k postupnému znižovaniu produkcie maštalného hnoja do konca platnosti aktuálneho rozhodnutia.
- (22) Predovšetkým v oblastiach znečistených živinami je potrebné doplniť 7. akčný program pre dusičnany a dodatok k nemu špecifickými opatreniami, ktoré sú uznávané pre ich účinnosť v oblasti udržateľného hospodárenia so živinami na úrovni poľnohospodárskych podnikov, ako aj v oblasti znižovania strát živín podzemných a sladkých vôd.
- (23) Holandsko vytvorilo stratégiu posilneného presadzovania práva na účely zlepšenia predchádzania podvodom pri vykonávaní politiky v oblasti hnojív. V rokoch 2020 – 2021 sa stratégia vykonávala, no aj v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 došlo k určitým oneskoreniam. Je potrebné účinne sa zameriavať na vykonávanie stratégie v súlade s jej hlavnými osami opatrení. Tieto snahy sa musia rozšíriť aj do ostatných regiónov, kde nezávislé posúdenie ukázalo významné riziko úmyselného nedodržania pravidiel hospodárenia s maštalným hnojom. Prechodné obdobie na plánované poľnohospodárske reformy by takisto mohlo viesť k zvýšenému výskytu podvodov, a preto treba zintenzívniť kontroly.
- (24) Povolenia pre jednotlivých poľnohospodárov podliehajú určitým podmienkam, ktoré sú zamerané na zabezpečenie hnojenia na úrovni poľnohospodárskych podnikov na základe potrieb plodín, ako aj na prevenciu úniku dusíka a fosforečnanov do vody. Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí by mali dopĺňať opatrenia, ktoré sa už uplatňujú na základe 7. akčného programu pre dusičnany a dodatku k nemu.
- (25) Od Holandska sa vyžaduje zavedenie všetkých opatrení uvedených v prílohe III k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 ⁽²⁴⁾ na účely zníženia emisií amoniaku. V správe o vplyve smernice 91/676/EHS na plynné emisie dusíka ⁽²⁵⁾ sa konštatuje, že v niektorých regiónoch s vysokou hustotou hospodárskych zvierat môže výnimka viesť k vyšším plynným emisiám. Preto by sa mali prijať vhodné opatrenia na zníženie emisií amoniaku vrátane nízkoemisných techník rozprašovania, podľa potreby v kombinácii s maximálnou teplotou, pri ktorej sa môže maštalný hnoj aplikovať, a so striktnou povinnosťou okamžitého zapracovania maštalného hnoja/hnojovice do pôdy, keď sa aplikujú na poliach.

⁽²⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1).

⁽²⁵⁾ Vplyv smernice o dusičnanech na plynné emisie dusíka, účinky opatrení akčného programu zameraného na plynné emisie dusíka, zmluva ENV.B.1/ETU/2010/0009.

- (26) Podmienky uvedené v článku 4 tohto rozhodnutia sa považujú za verziu povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia, ktoré sú stanovené vo vnútroštátnom práve v súlade s článkami 12 a 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 ⁽²⁶⁾, a podmienky uvedené v článkoch 5 až 9 tohto rozhodnutia sa v prípade subjektov čerpajúcich výhody z výnimiek zohľadňujú ako verzia povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia, ktoré sú stanovené vo vnútroštátnom práve v zmysle článkov 12 a 13 nariadenia (EÚ) 2021/2115.
- (27) Holandsko musí dodržiavať súlad s cieľmi týkajúcimi sa emisí skleníkových plynov a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva v rámci politík v oblasti klímy a energetiky do roku 2030. Zmena využívania pôdy z trávneho porastu na ornú pôdu by vyvolala nárast emisií uhlíka v pôde a predstavovala by prekážku v dodržiavaní článku 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 ⁽²⁷⁾.
- (28) Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES ⁽²⁸⁾ sa stanovujú všeobecné pravidlá zamerané na zriadenie infraštruktúry pre priestorové informácie v Únii na účely politík Únie v oblasti životného prostredia a politík alebo činností Únie, ktoré môžu mať vplyv na životné prostredie. Priestorové informácie zhromaždené v kontexte tohto rozhodnutia by podľa možnosti mali byť v súlade s ustanoveniami uvedenej smernice. V záujme zníženia administratívnej záťaže a zvýšenia koherentnosti údajov by Holandsko navyše malo pri zbere potrebných údajov v zmysle tohto rozhodnutia v prípade potreby použiť informácie získané v rámci integrovaného administratívneho a kontrolného systému, ktorý zriadilo podľa článku 67 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 ⁽²⁹⁾.
- (29) Toto rozhodnutie sa prestane uplatňovať 31. decembra 2025.
- (30) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Výboru pre dusičnany zriadeného podľa článku 9 smernice 91/676/EHS,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Výnimka

Výnimka, o ktorú požiadalo Holandsko listom z 25. februára 2022, s cieľom umožniť aplikáciu dusíka z hnoja pasúcich sa hospodárskych zvierat na pôdu vo väčšom množstve, než je stanovené v bode 2 druhom odseku prvej vete prílohy III k smernici 91/676/EHS, sa udeľuje ako prechodné opatrenie sprevádzajúce reformy v poľnohospodárstve a v sektore chovu hospodárskych zvierat v Holandsku na účely splnenia environmentálnych a klimatických požiadaviek EÚ, ktoré súvisia s emisiami dusíka (vrátane amoniaku) a živinami vo vode (vrátane smernice 91/676/EHS) za podmienok stanovených v tomto rozhodnutí.

⁽²⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1).

⁽²⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1).

⁽²⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (Inspire) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1).

⁽²⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 zo 17. decembra 2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 549).

Článok 2

Rozsah výnimky

Výnimka sa vzťahuje na poľnohospodárske podniky s trávnyim porastom, ktorým sa udelilo povolenie v súlade s článkom 6.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „poľnohospodársky podnik s trávnyim porastom“ je akýkoľvek podnik, v ktorom aspoň 80 % plochy, ktorá je k dispozícii na aplikáciu hnoja, pokrýva tráva;
2. „pasúce sa hospodárske zvieratá“ sú hovädzí dobytok (s výnimkou teliat), ovce, kozy, kone, osly, jeleňovité a byvolky vodné;
3. „poľnohospodárska pôda“ je plocha, ktorú má vo vlastníctve, v prenájme alebo správe poľnohospodár na základe individuálnej písomnej zmluvy a za ktorej spravovanie je priamo zodpovedný;
4. „trávny porast“ je trvalý trávny porast alebo dočasný trávny porast, ktorým je plocha zarastená kratšie ako päť rokov;
5. „plán hnojenia“ je výpočet plánovaného používania a dostupnosti živín;
6. „evidencia hnojenia“ je bilancia živín na základe ich skutočného používania a spotreby;
7. „register hnojenia“ je elektronický systém, v ktorom poľnohospodári nahlasujú údaje o skutočnom používaní živín a hospodárení s maštalným hnojom;
8. „južné a stredné piesočnaté pôdy“ sú pôdy označené ako južné piesočnaté pôdy a stredné piesočnaté pôdy podľa článku 1 ods. 1 vykonávacieho nariadenia k zákonu o hnojivách ⁽³⁰⁾ v holandských právnych predpisoch;
9. „sprašové pôdy“ sú pôdy označené ako sprašové pôdy podľa článku 1 ods. 1 vykonávacieho nariadenia k zákonu o hnojivách v holandských právnych predpisoch;
10. „živiny“ sú dusík a fosforečnan.

Článok 4

Všeobecné podmienky udelenia výnimky

Výnimka sa udeľuje za týchto podmienok:

1. Holandsko najneskôr do 1. januára 2024 vypracuje nové označenie aj novú mapu oblastí znečistených dusičnanmi a fosforom z poľnohospodárskych zdrojov (*oblasti znečistené živinami*), ktoré bude zahŕňať všetky plochy povodia na monitorovanie oblastí, kde podzemné a povrchové vody vykazujú stredné znečistenie dusičnanmi alebo kde dochádza k občasnému znečisteniu dusičnanmi alebo kde hrozí riziko znečistenia a stúpa koncentrácia, ako aj monitorovanie oblastí, v ktorých bola zistená eutrofizácia či riziko eutrofizácie.

V rámci prechodného opatrenia, pokým najneskôr 1. januára 2024 nebude zavedené nové označenie, budú oblasti znečistené dusičnanmi zahŕňať oblasti na južných a stredných piesočnatých pôdach, oblasti so sprašovými pôdami a od 1. januára 2023 aj povodia regionálnych vodných útvarov, ktoré boli v národnej analýze kvality vody (2020) ⁽³¹⁾ vykonanej holandskou agentúrou pre posudzovanie životného prostredia (PBL) kvalifikované ako oblasti, ktoré sú z hľadiska živín nedostatočné (zlá, slabá alebo stredná úroveň).

Do 1. januára 2024 bude zavedená konečná verzia označenia aj s mapou oblastí znečistených živinami, pričom bude zahŕňať prinajmenšom oblasti označené v roku 2023, ako aj všetky ďalšie oblasti, v ktorých poľnohospodárstvo významne prispieva k znečisteniu živinami, t. j. podielom vyšším ako 19 % celkového zaťaženia živinami.

⁽³⁰⁾ Pôvodný názov *Uitvoeringsregeling Meststoffenwet*.

⁽³¹⁾ https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2020-nationale-analyse-waterkwaliteit-4002_0.pdf.

Ak do 1. januára 2024 nebude zavedená konečná verzia označenia a mapy oblastí znečistených živinami, použije sa označenie podľa 7. akčného programu pre dusičnany a dodatku k nemu, ktoré zahŕňa všetky oblasti, v ktorých sa vyžaduje *určité* alebo *významné úsilie* na splnenie cieľov v oblasti kvality vody z hľadiska koncentrácie dusičnanov a fosforu, ako sa špecifikuje v smernici 91/676/EHS a v holandskom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia prijatom v súvislosti so smernicou 2000/60/ES.

2. Holandsko bude monitorovať množstvo vyprodukovaného maštalného hnoja a zabezpečí, aby pokiaľ ide o dusík a fosforečnan, produkcia maštalného hnoja na vnútroštátnej úrovni nepresiahla hodnotu 489,4 milióna kg dusíka a 150,7 milióna kg fosforečnanu (množstvo za rok 2020) a aby v dôsledku zavedenia reforiem stanovených v dodatku množstvo vyprodukovaného maštalného hnoja postupne klesalo a v roku 2025 nepresiahlo limit 440 miliónov kg dusíka a 135 miliónov kg fosforečnanu.
3. Od 1. januára 2023 Holandsko nebude vydávať povolenia na výnimky uvedené v článku 5 tohto rozhodnutia v rámci lokalít sústavy Natura 2000, ktoré boli vytvorené v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES ⁽³²⁾ a smernicou 92/43/EHS, a od 1. januára 2024 ani v rámci ochranných pásiem v okolí lokalít sústavy Natura 2000, ktoré sú špecifikované v národnom programe pre vidiecke oblasti a v ktorých depozícia dusíka prekračuje kritické zaťaženie dusíkom.
4. Od 1. januára 2023 Holandsko nebude udeľovať povolenia na výnimky uvedené v článku 5 tohto rozhodnutia v rámci oblastí s ochranou podzemnej vody. V oblastiach s ochranou podzemnej vody sa najneskôr 1. januára 2024 bude uplatňovať balík povinných opatrení na zníženie zaťaženia živinami na miestach, kde je podzemná voda znečistená dusičnanmi.
5. Holandsko zavedie tieto opatrenia:
  - a) od januára 2023 všetky poľnohospodárske podniky vypracujú ročný plán hnojenia ešte pred začiatkom vegetačného obdobia. V pláne hnojenia musí byť opísané striedanie plodín na poľnohospodárskej pôde, ako aj plánovaná aplikácia hnoja a iných dusíkatých a fosforečných hnojív;
  - b) do 1. januára 2024 bude vytvorený elektronický register hnojív, v ktorom sa bude evidovať aplikácia minerálnych hnojív, ako aj produkcia maštalného hnoja a jeho aplikácia na pôdu. Všetky poľnohospodárske podniky budú používať elektronický register najneskôr od 1. januára 2025. Holandské orgány budú monitorovať a analyzovať mieru aplikácie hnojív a takisto budú poľnohospodárom poskytovať poradenstvo o metódach zníženia celkovej miery aplikácie;
  - c) nárazníkové zóny na poľnohospodárskej pôde pozdĺž vodných tokov, v ktorých je hnojenie zakázané. Zákaz platí od 1. januára 2023 a vzťahuje sa na všetky vodné toky na poľnohospodárskych pozemkoch v Holandsku. Nárazníkové zóny sa vymedzia takto:
    - i) nárazníkové zóny široké najmenej 5 metrov pozdĺž ekologicky zraniteľných potokov a útvarov povrchovej vody vymedzených v smernici 2000/60/ES;
    - ii) nárazníková zóna široká aspoň 3 metre pozdĺž všetkých ostatných vodných tokov v poľnohospodárskych oblastiach, a to aj pozdĺž kanálov.

Tieto minimálne šírky možno v oblastiach s významnými odvodňovacími a zavlažovacími kanálmi upraviť takto:

- nárazníková zóna široká 3 metre pozdĺž útvarov povrchovej vody vymedzených v smernici 2000/60/ES, ak by celková plocha nárazníkovej zóny so šírkou 5 metrov na úrovni pozemku zaberala viac než 4 % poľnohospodárskeho pozemku. Ak by celková plocha nárazníkovej zóny s 3-metrovou šírkou na úrovni pozemku zaberala viac ako 4 % poľnohospodárskeho pozemku, pričom zóna leží pozdĺž útvarov povrchovej vody, ktoré sú vymedzené v smernici 2000/60/ES a nepresahujú 10 metrov, nárazníkovú zónu možno zúžiť na 1 meter,
- nárazníková zóna široká 1 meter pozdĺž všetkých ostatných vodných tokov v poľnohospodárskych oblastiach, ak by celková plocha nárazníkovej zóny širokej 3 metre na úrovni pozemku zaberala viac než 4 % poľnohospodárskeho pozemku. Ak by celková plocha nárazníkovej zóny so šírkou 1 meter na úrovni pozemku zaberala viac ako 4 % poľnohospodárskeho pozemku, nárazníkovú zónu možno zúžiť na 0,5 metra;
- iii) nárazníková zóna široká aspoň 1 meter pozdĺž vodných tokov, ktoré v lete vysychajú (uvedené vodné toky sú vyschnuté minimálne v období od 1. apríla do 1. októbra);

⁽³²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7).

- d) V oblastiach znečistených živinami platí táto podmienka: celková miera hnojenia organickými aj chemickými hnojivami sa postupne znižuje tak, aby bola do 1. januára 2025 o 20 % nižšia než miera uvedená v prílohe k 7. akčnému programu pre dusičnany. Ak sa plánovanou revíziou noriem týkajúcich sa hnojenia stanovia nižšie hodnoty, majú tieto nižšie hodnoty prednosť.
6. Holandsko sa bude usilovať o vykonávanie stratégie posilneného presadzovania práva na základe skúseností pri vykonávaní článku 4 ods. 3 vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1073. Stratégia posilneného presadzovania práva musí zahŕňať aspoň tieto prvky:
- a) nepretržité nezávislé posudzovanie rizika v prípadoch podvodu a identifikáciu oblastí a aktérov, ktorí v súvislosti s manipuláciou a hospodárením s hnojom predstavujú vyššie riziko úmyselného nedodržania vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa hnojenia, v zmysle alebo podľa špecifikácií vykonávacieho nariadenia k zákonu o hnojivách⁽³³⁾, dekrétu o používaní hnojív⁽³⁴⁾ a dekrétu o činnostiach v oblasti environmentálneho manažérstva⁽³⁵⁾, pokiaľ ide o zóny bez plodín;
  - b) nepretržité vykonávanie posilneného presadzovania práva v oblastiach De Peel, Gelderse Vallei a Twente, ktoré boli identifikované ako vysoko rizikové vzhľadom na zámerné nedodržanie vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa hnojenia; stratégia posilneného presadzovania práva sa do konca roku 2025 postupne rozšíri na všetky ostatné regióny, ktoré budú v posúdení identifikované ako vysokorizikové, pričom sa zohľadnia získané skúsenosti a najlepšie postupy;
  - c) špecifické zameranie na stratégiu presadzovania práva v súvislosti s vysokorizikovými aktérmi v hodnotovom reťazci hnojenia vrátane sprostredkovateľov a subjektov podieľajúcich sa na spoločnej digescii vo všetkých regiónoch;
  - d) automatizovaný systém na evidenciu prepravy maštalného hnoja v reálnom čase, a to od 1. januára 2023;
  - e) neustále posilňovanie kapacity v oblasti inšpekcii a kontrol, ktorá predstavuje minimálne 40 % kapacity potrebnej na terénne inšpekcie v poľnohospodárskych podnikoch s trávnyim porastom, na ktoré sa vzťahuje povolenie uvedené v článku 11 ods. 2, vrátane náhodných kontrol, ako aj lepšie zacielenie tejto kapacity na rizikové oblasti súvisiace s manipuláciou a hospodárením s hnojom;
  - f) jednotlivé inšpekcie v 5,5 % chovov ošípaných ročne.

Článok 5

Žiadosti o povolenia

1. Poľnohospodári v podnikoch s trávnyim porastom môžu príslušnému orgánu predložiť žiadosť o povolenie na aplikáciu väčšieho množstva hnoja pasúcich sa hospodárskych zvierat, ktoré platí jeden rok a zahŕňa aj maštalný hnoj pochádzajúci od samotných zvierat, pričom množstvo hnoja na hektár ročne obsahuje:
- a) v roku 2022 maximálne 230 kg dusíka na hektár ročne v oblastiach znečistených živinami a až do 250 kg dusíka na hektár ročne v ostatných oblastiach;
  - b) v roku 2023 maximálne 220 kg dusíka na hektár ročne v oblastiach znečistených živinami a až do 240 kg dusíka na hektár ročne v ostatných oblastiach;
  - c) v roku 2024 maximálne 210 kg dusíka na hektár ročne v oblastiach znečistených živinami a až do 230 kg dusíka na hektár ročne v ostatných oblastiach;
  - d) v roku 2025 maximálne 190 kg dusíka na hektár ročne v oblastiach znečistených živinami a až do 200 kg dusíka na hektár ročne v ostatných oblastiach;
  - e) po 31. decembri 2025 najviac 170 kg dusíka na hektár ročne vo všetkých oblastiach.

⁽³³⁾ Pôvodný názov *Uitvoeringsregeling Meststoffenwet*.

⁽³⁴⁾ Pôvodný názov *Besluit gebruik meststoffen*.

⁽³⁵⁾ Pôvodný názov *Activiteitenbesluit milieubeheer*.

2. Spolu so žiadosťou uvedenou v odseku 1 predkladajú žiadatelia písomné vyhlásenie, že spĺňajú podmienky stanovené v článkoch 7, 8 a 9 a že akceptujú skutočnosť, že žiadosť, plán hnojenia a evidencia hnojenia uvedené v článku 7 môžu podliehať inšpekcii v súlade s článkom 11 tohto rozhodnutia.

Článok 6

Udeľovanie povolení

Povolenia na aplikáciu väčšieho množstva hnoja pasúcich sa zvierat v poľnohospodárskych podnikoch s trávny porastom, a to vrátane maštalného hnoja pochádzajúceho od samotných zvierat, sa poľnohospodárskym podnikom s trávny porastom udeľujú za podmienok stanovených v článkoch 7, 8 a 9.

Článok 7

Podmienky týkajúce sa aplikácie maštalného hnoja a iných hnojív v poľnohospodárskych podnikoch s trávny porastom, ktoré využívajú výnimku

1. Množstvo hnoja pasúcich sa hospodárskych zvierat, ktorý sa ročne aplikuje v poľnohospodárskych podnikoch s trávny porastom, nepresiahne množstvá uvedené v článku 5, a to vrátane hnoja pochádzajúceho od samotných zvierat.
2. V poľnohospodárskych podnikoch s trávny porastom sa nesmú používať fosforečnany z chemických hnojív.
3. Každý poľnohospodársky podnik s trávny porastom najneskôr do 28. februára vypracuje plán hnojenia. Plán musí obsahovať aspoň prvky uvedené v článku 7 ods. 4 vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1073. Plán hnojenia sa reviduje najneskôr sedem dní po každej zmene poľnohospodárskych postupov v poľnohospodárskom podniku s trávny porastom.
4. Poľnohospodársky podnik s trávny porastom musí viesť evidenciu hnojenia za každý kalendárny rok. Táto evidencia sa predloží príslušnému orgánu do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka. Evidencia hnojenia musí zahŕňať tieto prvky:
  - a) pestovateľské plochy;
  - b) počet kusov a druh hospodárskych zvierat;
  - c) produkciu maštalného hnoja na každé zviera;
  - d) množstvo hnojív, ktoré poľnohospodársky podnik s trávny porastom doviezol;
  - e) množstvo maštalného hnoja, ktoré sa doviezlo zmluvným partnerom a z toho dôvodu sa nepoužilo v poľnohospodárskom podniku s trávny porastom, ako aj mená/názvy uvedených zmluvných partnerov.
5. Poľnohospodársky podnik s trávny porastom aspoň raz za štyri roky vykoná analýzu koncentrácie dusíka a fosforu v pôde v každej homogénnej oblasti poľnohospodárskeho podniku, a to z hľadiska striedania plodín a vlastností pôdy. Ako minimum sa vyžaduje jedna analýza na päť hektárov pôdy. Na základe danej analýzy sa v poľnohospodárskom podniku bude vykonávať plán hnojenia, ako aj nápravné opatrenia.
6. Ak sa trávny porast zaoráva na účely jeho obnovy, norma pre aplikáciu dusíka sa po 31. máji každého kalendárneho roka znižuje o 50 kg dusíka na hektár. Ak sa trávny porast zaoráva na účely pestovania kukurice, norma aplikácie dusíka pre kukuricu sa zníži o 65 kg dusíka na hektár.
7. Ak sú do striedania plodín zahrnuté rastliny čeľade bôbovité alebo iné rastliny, ktoré viažu dusík zo vzduchu, aplikácia hnojiva sa musí zodpovedajúcim spôsobom znížiť.
8. Hnoj sa nesmie rozmetávať na jeseň pred pestovaním trávy.

Článok 8

Podmienky týkajúce sa obhospodarovania pôdy v poľnohospodárskych podnikoch s trávnyim porastom, ktoré využívajú výnimku

1. V oblastiach znečistených živinami sa po kukurici musí pestovať tráva alebo iné plodiny zabezpečujúce pôdnu pokrývku počas zimy.
2. Medziplodiny sa nesmú zaorávať pred 1. februárom.
3. V oblastiach znečistených živinami možno trávu zaorávať iba na jar s výnimkou:
  - a) obnovy trávneho porastu, ktorú možno vykonať najneskôr do 31. augusta;
  - b) výsadby cibuliek kvetín, ktorú možno vykonať na jeseň.
4. Po zaoraní trávy na všetkých druhoch pôdy musí okamžite nasledovať výsadba plodín s vysokými nárokmi na dusík, pričom pri hnojení sa musí vychádzať z analýzy pôdy týkajúcej sa minerálneho dusíka a iných parametrov, ktoré slúžia ako ukazovatele odhadu uvoľňovania dusíka pochádzajúceho z mineralizácie organickej látky v pôde.

Článok 9

Podmienky týkajúce sa zníženia emisií amoniaku s cieľom znížiť depozíciu živín aj vo vode

1. Na poľnohospodárske podniky s trávnyim porastom, ktoré využívajú povolenie podľa článku 6, sa vzťahujú tieto podmienky:
  - a) hnojovica sa na trávne porasty na piesočnatých a sprašových pôdach musí aplikovať plytkou injektážou;
  - b) hnojovica sa na trávnych porastoch na ílovitých a rašelinových pôdach musí aplikovať plytkou injektážou, pätkovým aplikátorom s riedením hnojovice vodou v pomere 2:1 alebo zariadením na plytkú injektáž;
  - c) hnojovica sa nesmie aplikovať pätkovým aplikátorom, ak je vonkajšia teplota 20 °C alebo vyššia;
  - d) hnojovica sa na ornú pôdu musí aplikovať injektážou alebo zaoraním hneď po aplikácii v jednom kroku;
  - e) pevný maštaľný hnoj sa musí zaorať hneď po aplikácii, a to najviac v dvoch krokoch.
2. Holandsko všetkým poľnohospodárom v poľnohospodárskych podnikoch s trávnyim porastom, ktoré využívajú povolenie, poskytne školenia týkajúce sa opatrení na zníženie emisií amoniaku. Prvé školenie sa zorganizuje najneskôr do 31. decembra 2023.

Článok 10

Monitorovanie

1. Príslušné orgány zabezpečia, aby sa vypracovali mapy znázorňujúce percentuálny podiel:
  - a) poľnohospodárskych podnikov s trávnyim porastom, na ktoré sa vzťahujú povolenia, v každej obci;
  - b) hospodárskych zvierat, na ktoré sa vzťahujú povolenia, v každej obci;
  - c) poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú povolenia, v každej obci.

Tieto mapy sa každoročne aktualizujú.

2. Príslušné orgány musia zriadiť a udržiavať monitorovaciu sieť na odber vzoriek pôdnej vody, vodných tokov, plytkých podzemných vôd a drenážnej vody v monitorovacích lokalitách v poľnohospodárskych podnikoch s trávnyim porastom, na ktoré sa vzťahuje povolenie. Uvedená monitorovacia sieť musí poskytovať údaje o koncentrácii dusičnanov a fosforečnanov vo vode, ktorá oteká z rizosféry a dostáva sa do systému podzemných a povrchových vôd.

3. Monitorovaciu sieť musí tvoriť najmenej 300 poľnohospodárskych podnikov, na ktoré sa vzťahujú povolenia, a musia v nej byť zastúpené všetky typy pôdy (ílovitá, rašelinová, piesočnatá a piesočnato-sprašová), úroveň znečistenia, postupy hnojenia a striedanie plodín. V období uplatňovania tohto rozhodnutia sa zloženie monitorovacej siete nemení.
4. Príslušné orgány budú monitorovať:
  - a) vodu z rizosféry, povrchové vody a podzemnú vodu;
  - b) pokrok pri dosahovaní cieľov v oblasti kvality vody týkajúcich sa koncentrácie dusičnanov a fosforečnanov v oblastiach znečistených dusičnanmi, a to v súlade so špecifikáciami smernice 91/676/EHS a holandského plánu vodohospodárskeho manažmentu povodia, ktorý bol prijatý v súvislosti so smernicou 2000/60/ES.
5. Holandsko Komisii poskytne údaje o koncentracii dusičnanov v povrchovej a podzemnej vode, ako aj o koncentracii fosforečnanov a o trofickom stave povrchovej vody za oblasti, na ktoré sa vzťahuje výnimka, aj za oblasti, na ktoré sa výnimka nevzťahuje.

Článok 11

Kontroly a inšpekcie

1. Príslušné orgány budú vykonávať administratívne kontroly všetkých žiadostí o povolenie s cieľom posúdiť dodržiavanie podmienok stanovených v článkoch 7, 8 a 9. Ak sa preukáže, že uvedené podmienky nie sú splnené, príslušné orgány žiadosť zamietnu a žiadateľ bude informovaný o dôvodoch zamietnutia.

Príslušné orgány vykonávajú administratívne kontroly minimálne v 5 % poľnohospodárskych podnikov s trávnyim porastom, na ktoré sa vzťahujú povolenia, a to v súvislosti s využívaním pôdy, počtom hospodárskych zvierat a produkciou hnoja.

2. Príslušné orgány zavedú program terénnych inšpekcií v poľnohospodárskych podnikoch s trávnyim porastom, na ktoré sa vzťahujú povolenia, a to na základe analýzy rizika a s primeranou frekvenciou. V rámci programu sa zohľadnia výsledky kontrol z predchádzajúcich rokov a výsledky všeobecných náhodných kontrol týkajúcich sa právnych predpisov, ktorými sa transponuje smernica 91/676/EHS, ako aj všetky ostatné informácie, ktoré by mohli naznačovať nedodržiavanie podmienok stanovených v článkoch 7, 8 a 9 tohto rozhodnutia.

Terénne inšpekcie sa musia vykonávať minimálne v 5 % poľnohospodárskych podnikov s trávnyim porastom, na ktoré sa vzťahujú povolenia, s cieľom posúdiť dodržiavanie podmienok stanovených v článkoch 7, 8 a 9. Uvedené inšpekcie sa musia dopĺňať inšpekciami a kontrolami uvedenými v článku 4 ods. 6

3. Ak sa v niektorom roku zistí, že poľnohospodársky podnik s trávnyim porastom, na ktorý sa vzťahuje povolenie, nespĺnil podmienky uvedené v článkoch 7, 8 a 9, držiteľ povolenia je sankcionovaný v súlade s vnútroštátnymi pravidlami a v nasledujúcom roku nie je oprávnený na udelenie povolenia.

4. Príslušným orgánom sa udelia potrebné právomoci a prostriedky na overenie dodržiavania podmienok povolenia udeleného v zmysle tohto rozhodnutia.

Článok 12

Podávanie správ

1. Príslušné orgány Komisii každoročne najneskôr do 30. júna predložia správu obsahujúcu tieto informácie:
  - a) údaje o hnojení vo všetkých poľnohospodárskych podnikoch s trávnyim porastom, na ktoré sa vzťahujú povolenia podľa článku 6, vrátane informácií o výnosoch a typoch pôdy;
  - b) vývoj počtu hospodárskych zvierat za každú kategóriu hospodárskych zvierat v Holandsku a v poľnohospodárskych podnikoch s trávnyim porastom, na ktoré sa vzťahuje povolenie;
  - c) vývoj vnútroštátnej produkcie maštalného hnoja z hľadiska v ňom obsiahnutého dusíka a fosforečnanov;
  - d) plnenie všeobecných podmienok stanovených v článku 4;

- e) mapy uvedené v článku 10 ods. 1;
- f) výsledky monitorovania koncentrácií dusičnanov a fosforečnanov a eutrofizácie v podzemných a povrchových vodách vrátane informácií o vývoji kvality vody v podzemných a povrchových vodách, a to za oblasti, na ktoré sa vzťahuje výnimka, aj za oblasti, na ktoré sa výnimka nevzťahuje, ako aj vplyv výnimky na kvalitu vody podľa článku 10 ods. 4 a 5;
- g) hodnotenie plnenia podmienok na udelenie povolení stanovených v článkoch 7, 8 a 9 vypracované na základe kontrol vykonaných na úrovni poľnohospodárskych podnikov, ako aj informácie o poľnohospodárskych podnikoch, ktoré podmienky nedodržiavajú, na základe výsledkov administratívnych kontrol a inšpekcií uvedených v článku 11;
- h) vykonávanie stratégie posilneného presadzovania práva uvedenej v článku 4, pričom správy sa budú podávať konkrétne o každom z prvkov uvedených v článku 4 ods. 6

2. Priestorové údaje uvedené v správe, na ktorú sa odkazuje v odseku 1, musia byť podľa potreby v súlade so smernicou 2007/2/ES. Pri zbere potrebných údajov má Holandsko podľa potreby využiť informácie získané v rámci integrovaného administratívneho a kontrolného systému vytvoreného v súlade s článkom 67 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013.

Článok 13

Obdobie uplatňovania

Toto rozhodnutie sa uplatňuje do 31. decembra 2025.

Článok 14

Adresát

Toto rozhodnutie je určené Holandskému kráľovstvu.

V Bruseli 30. septembra 2022

Za Komisiu
Virginijus SINKEVIČIUS
člen Komisie

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2022/2070

z 26. októbra 2022

o nepozastavení konečných antidumpingových ciel na dovoz zmesi močoviny a dusičnanu amónneho s pôvodom v Rusku, na Trinidade a Tobagu a v Spojených štátoch amerických uložených vykonávacím nariadením (EÚ) 2019/1688

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie ⁽¹⁾ (ďalej len „základné nariadenie“), a najmä na jeho článok 14 ods. 4,

po konzultácii s výborom zriadeným článkom 15 ods. 2 uvedeného nariadenia,

keďže:

1. POSTUP

- (1) Komisia uložila 8. októbra 2019 vykonávacím nariadením (EÚ) 2019/1688 ⁽²⁾ (ďalej len „pôvodné nariadenie“) konečné antidumpingové clá na dovoz zmesí močoviny a dusičnanu amónneho (ďalej len „UAN“ z angl. *urea and ammonium nitrate* alebo „dotknutý výrobok“) s pôvodom v Rusku, na Trinidade a Tobagu a v Spojených štátoch amerických (ďalej len „dotknuté krajiny“).
- (2) V máji 2021 združenie používateľov dotknutého výrobku Copa-Cogeca (ďalej len „žiadateľ“) predložilo informácie týkajúce sa údajnej dočasnej zmeny trhových podmienok, ku ktorej došlo po uložení konečných opatrení. Pôvodné obdobie prešetrovania (ďalej len „pôvodné OP“) trvalo od 1. júla 2017 do 30. júna 2018. Žiadateľ tvrdil, že takáto dočasná zmena podľa neho odôvodňuje pozastavenie v súčasnosti platných antidumpingových ciel v súlade s článkom 14 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036. Na podporu pozastavenia antidumpingových ciel poskytli dôkazy aj iné združenia, konkrétne AGBP (*Association Générale des Producteurs de Blé*) a Interore (*International Ore & Fertilizer Belgium SA*). Tieto podania neobsahovali všetky potrebné prvky a dôkazy relevantné na to, aby Komisia mohla ďalej pokračovať v analýze. Komisia spolupracovala so žiadateľom, aby zhromaždila ďalšie dôkazy na podporu jeho tvrdenia o dočasnej zmene trhových podmienok.
- (3) Vzhľadom na dostupné dôkazy sa Komisia 16. novembra 2021 rozhodla požiadať združenia AGBP, Copa-Cogeca a Fertilizers Europe, aby poskytli dodatočné informácie týkajúce sa obdobia po pôvodnom období prešetrovania, a konkrétnejšie informácie o cenách, dopyte v Únii a výkonnosti výrobného odvetvia Únie počas tretieho štvrťroka 2021, aby mohla preskúmať a posúdiť prípadný vplyv údajných zmenených okolností na trh Únie a to, či je nepravdepodobné, že by v dôsledku pozastavenia opätovne nastala ujma.
- (4) V nadväznosti na tieto podania dostalo združenie Copa-Cogeca (ktoré prevzalo niektoré argumenty predložené združením AGPB) a výrobné odvetvie Únie možnosť predložiť pripomienky.
- (5) Na základe uvedených informácií Komisia preskúmala, či je takéto pozastavenie opodstatnené. Prvky, ktoré pritom posúdila, sú zhrnuté ďalej v texte.
- (6) Komisia poskytla informácie o svojich zisteniach združeniam AGBP, Interore, Copa-Cogeca a Fertilizers Europe 20. júla 2022. Všetkým stranám sa poskytla lehota, v rámci ktorej mohli k tomuto poskytnutiu informácií predložiť pripomienky. Pripomienky predložili združenia Interore, Copa-Cogeca a Fertilizers Europe.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 21.

⁽²⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1688 z 8. októbra 2019, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo a s konečnou platnosťou sa vyberá predbežné clo uložené na dovoz zmesí močoviny a dusičnanu amónneho s pôvodom v Rusku, na Trinidade a Tobagu a v Spojených štátoch amerických (Ú. v. EÚ L 258, 9.10.2019, s. 21).

2. PRESKÚMANIE ZMENENÝCH TRHOVÝCH PODMIENOK

- (7) Článkom 14 ods. 4 základného nariadenia sa stanovuje, že v záujme Únie možno antidumpingové opatrenia pozastaviť, ak sa trhové podmienky dočasne zmenili do takej miery, že je nepravdepodobné, že by v dôsledku takéhoto pozastavenia opätovne nastala ujma. Komisia preskúma tieto prvky ďalej v texte.

2.1. Analýza zmien trhových podmienok

- (8) Údajné dočasné zmeny trhových podmienok spočívali v nedostatočnej ponuke na trhu Únie, keďže objem dovozu klesol a výrobné odvetvie Únie znížilo svoju výrobu. Dočasná nerovnováha medzi dopytom a ponukou viedla k prudkému nárastu cien. Analýza sa týkala dvoch častí, t. j. po prvé porovnania trhových podmienok v pôvodnom OP a v roku 2021 a po druhé aktualizácie najnovšieho vývoja v roku 2022, za ktorý boli k dispozícii údaje.
- (9) Zo štatistík Eurostatu vyplynulo, že od uloženia opatrení do konca roka 2021 dovoz UAN prudko klesol. Dovoz z dotknutých krajín klesol v porovnaní s pôvodným OP o 69 % a bol len čiastočne nahradený dovozom z iných krajín. To viedlo k poklesu dovozu zo všetkých krajín pôvodu takmer o 60 % v porovnaní s objemom dovozu v pôvodnom OP. Podiel dovozu na trhu sa takisto znížil zo 43 % na 19 % za predpokladu, že dopyt v Únii zostal stabilný, ako uviedlo združenie Copa-Cogeca. Pri porovnaní pôvodného OP a roku 2021 tak vznikol v ponuke výpadok vo výške 1,14 milióna ton.
- (10) Združenie Copa-Cogeca vo svojich pripomienkach po poskytnutí informácií poukázalo na to, že dovoz narástol v prvej polovici roka 2022 v porovnaní s prvou polovicou roka 2021 o viac ako 250 %. Táto strana poznamenala, že tento nárast koreloval s drastickým znížením výroby v Únii vyvolaným faktormi, ktoré sa rozoberajú ďalej v texte. Pokiaľ ide o dovoz, údaje, ktoré má Komisia k dispozícii, tento nárast potvrdzujú.

Tabuľka 1

Objem dovozu

(v tis. ton)

	OP (1. júl 2017 – 30. jún 2018)	2018	2019	2020	2021, p-olrok	2022, p-olrok	2022, p-olrok
Všetok dovoz	1 927	1 998	1 322	1 027	294	499	753
Dovoz z Trinidadu a Tobaga	368	361	401	418	172	217	332
Dovoz z Ruska	613	688	314	90	15	130	320
Dovoz zo Spojených štátov	742	890	222	–	–	–	37
Ostatný dovoz	204	59	385	519	107	152	64

Zdroj: Pôvodné nariadenie, Eurostat..

- (11) Pokiaľ ide o možný budúci vývoj dovozu, Komisia zistila, že Spojené štáty americké (ďalej len „USA“) podľa všetkého od roku 2020 sústredili svoj predaj UAN na domáci trh. Dovoz z Trinidadu a Tobaga sa nezdá ovplyvnený uložením konečných antidumpingových opatrení v októbri 2019. Naďalej vstupoval do Únie v značných množstvách. V roku 2021 predstavoval tento dovoz 50 % (389 000 ton) celkového dovozu do Únie. V prvých štyroch mesiacoch roka 2022 Trinidad a Tobago vyviezli do Únie viac ako 234 000 ton, čo je o 54 % viac ako v rovnakom období minulého roka (približne 152 000 ton). Zdá sa teda, že UAN z Trinidadu a Tobaga skutočne naďalej vstupuje do Únie v značných množstvách.

- (12) Pokiaľ ide o dovoz z Ruska, oznámenia a sankcie nás viedli k domnienke, že prípadný nárast dovozu UAN z Ruska je veľmi nepravdepodobný. Ruské ministerstvo obchodu a priemyslu skutočne 4. marca 2022 oznámilo, že „odporúča [lo] ruským výrobcam, aby dočasne pozastavili vývoz ruských hnojív, kým dopravcovia neobnovia (pravidelnú) činnosť a neposkytnú záruky, že ruský vývoz hnojív sa zrealizuje v plnom rozsahu.“⁽³⁾
- (13) Navyše hlavní akcionári veľkých ruských výrobcov UAN, ako je pán Melničenko zo spoločnosti EuroChem a jej generálny riaditeľ Vladimir Raševskij, pán Mazepin zo spoločnosti Uralchem a pán Moše Kantor zo spoločnosti ACRON, sa nachádzajú na sankčnom zozname EÚ. Hoci sankcie uvalené na jednotlivcov sa týchto ruských spoločností priamo nedotýkajú, môžu mať potenciálny vplyv na dovoz pochádzajúci z Ruska. Treba však poznamenať, že v roku 2022 dovoz z Ruska pokračoval na veľmi významných úrovniach (prakticky bez poklesu). V prvom polroku 2022 sme skutočne zaznamenali nárast dovozu na úroveň dovozu z roku 2019. Len v samotnom júni 2022 bol objem dovozu z Ruska vyšší ako za celý prvý polrok 2021.
- (14) Ďalším zdrojom dovozu do Únie je Bielorusko, ale tento dovoz bol takisto prerušený, keďže hlavný bieloruský výrobca, spoločnosť Grodno Azot, je od 2. decembra 2021 na sankčnom zozname EÚ.
- (15) Ukrajinský minister poľnohospodárskej politiky Roman Lesčenko 12. marca 2022 takisto oznámil zákaz vývozu hnojív týkajúci sa aj UAN.
- (16) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že možno odôvodnene očakávať, že hlavným zdrojom dovozu UAN do Únie zostane Trinidad a Tobago.
- (17) Na základe údajov za rok 2021 a vzhľadom na pokles dovozu a stabilný dopyt odhadnutý v odôvodnení (9) malo výrobné odvetvie Únie zvýšiť svoj predaj približne o 31 % v porovnaní so svojím predajom v pôvodnom OP, čo by zodpovedalo dodatočným 821 000 tonám. Podľa zhromaždených informácií o ponuke výrobného odvetvia Únie sa však výroba po uložení opatrení síce výrazne zvýšila, ale tento nárast nepostačoval na to, aby v plnej miere kompenzoval pokles dovozu. Predaj výrobného odvetvia Únie na trhu Únie sa zvýšil v priemere asi o 17 %, čo zodpovedá približne 450 000 tonám. Keďže, ako sa uvádza v odôvodnení (9), dopyt po UAN v Únii zostal od pôvodného OP pomerne stabilný, zvýšenie predaja výrobného odvetvia Únie úplne nevyplnilo výpadok v ponuke spôsobený nižším objemom dovozu, čo v roku 2021 viedlo k odhadovanej nerovnováhe medzi ponukou a dopytom vo výške približne 371 000 ton.
- (18) Pokiaľ ide o údaje za rok 2022, ktoré poskytlo združenie Copa-Cogeca vo svojich pripomienkach k poskytnutiu informácií, výrobné odvetvie Únie podľa všetkého drasticky znížilo výrobu. Tým vznikol v ponuke výpadok, ktorý bola príliš veľký na to, aby ho vyrovnal nárast dovozu v prvom polroku 2022, ako sa rozoberá v odôvodnení (10).
- (19) Preto možno dospieť k záveru, že po pôvodnom prešetrovaní vznikla medzi ponukou a dopytom na trhu Únie dočasná nerovnováha.
- (20) Trhová cena zmesi močoviny a dusičnanu amónneho v Únii (ďalej len „cena UAN“) bola stanovená na základe priemernej ceny UAN 30 z nádrže v prístave Rouen, ktorá je najrozšírenejšou reprezentatívnou trhovou cenou v Európe, pričom Francúzsko je najväčšou spotrebiteľskou krajinou UAN v Európskej únii. Cena UAN v Únii sa v druhom polroku 2021 prudko zvýšila. Ceny sa za týchto šesť mesiacov viac ako zdvojnásobili a v decembri 2021 boli takmer štyrikrát vyššie ako počas pôvodného OP. Priemerná cena UAN, ktorá bola počas pôvodného obdobia prešetrovania na úrovni 154 EUR/t, v decembri 2021 dosiahla 598 EUR/t.
- (21) Zdá sa, že hlavným dôvodom tohto zvýšenia ceny je nárast cien zemného plynu, ktorý podľa informácií získaných od výrobcov z Únie predstavoval podstatnú časť výrobných nákladov na UAN. Od pôvodného OP sa priemerné ceny zemného plynu v Únii zvýšili takmer o 400 %, zo 6,53 USD/MMBtu⁽⁴⁾ na 32,23 USD/MMBtu v poslednom štvrtroku 2021.

⁽³⁾ <https://www.reuters.com/article/ukraine-crisis-russia-fertilizers-idINL2N2V71JG>.

⁽⁴⁾ MMBtu: britská metrická tepelná jednotka v miliónoch.

- (22) Dovočné ceny UAN takisto zaznamenali nárast, hoci menší ako pri cenách výrobného odvetvia Únie. Počas roka 2021 boli ceny z Trinidadu a Tobaga a Ruska sústavne nižšie ako uverejnené trhové ceny UAN. Platilo to aj v prvých dvoch štvrtrokoch roka 2022, s výnimkou v prípade Trinidadu a Tobaga, ktorých ceny v druhom štvrtroku 2022 len mierne prekročili uverejnené trhové ceny UAN.

Tabuľka 2

Uverejnené dovozné ceny a cena UAN 30 z nádrže v prístave Rouen

(v EUR)

	OP (1. júl 2017 – 30. jún 2018)	1. štvrťrok 2021	2. štvrťrok 2021	3. štvrťrok 2021	4. štvrťrok 2021	1. štvrťrok 2022	2. štvrťrok 2022
Dovoz z Trinidadu a Tobaga	140	166	229	222	323	569	700
Dovoz z Ruska	126	147	neuvádza sa	269	302	483	451
Dovoz zo Spojených štátov	124	neuvádza sa	neuvádza sa	neuvádza sa	neuvádza sa	neuvádza sa	653
Ostatný dovoz	129	164	220	253	303	577	547
UAN 30 z nádrže v prístave Rouen (Francúzsko)	154	255	237	318	591	695	689

Zdroj: Pôvodné nariadenie, Eurostat a Fertecon.

- (23) Ako sa uvádza v odôvodneniach (17) a (18), ponuka na trhu EÚ nebola schopná uspokojiť dopyt, ktorý je podľa odhadov pomerne stabilný. To spolu s veľkým zvýšením nákladov na suroviny pravdepodobne spôsobilo zvýšenie cien.
- (24) Toto zvýšenie ceny UAN predstavuje finančnú záťaž pre používateľov, pretože UAN sa nedá ľahko nahradiť inými dusíkatými hnojivami. UAN je tekutý a poľnohospodári, ktorí kupujú UAN, sú z dôvodu potrebného vybavenia používaného na distribúciu tejto kvapaliny odkázaní na určitý typ hnojiva. Poľnohospodári používajúci iné dusíkaté hnojivá potrebujú iné vybavenie. Množstvo UAN, ktoré poľnohospodári potrebujú, je ešte na dôvažok nepružné. Počas životného cyklu rastlín majú poľnohospodári určitú flexibilitu, pokiaľ ide o čas, kedy UAN použijú, ale nemôžu príliš znížiť jeho celkové množstvo bez toho, aby riskovali zníženie množstva a kvality úrody.
- (25) Komisia dospela na základe uvedených dôvodov k záveru, že od pôvodného OP došlo k dočasnej zmene trhových podmienok v tom zmysle, že ponuka na trhu neuspokojuje dopyt a ceny sú vyššie.
- (26) Združenia Interore a Copa-Cogeca po poskytnutí informácií zopakovali svoje tvrdenie, že výrobné odvetvie Únie pre vysoké ceny plynu v Únii nezvýšilo svoju výrobu, aby nahradilo dovoz, a používatelia UAN preto potrebujú dovoz z USA a Trinidadu a Tobaga. Združenie Copa-Cogeca okrem toho tvrdilo, že na trhu Únie nie je hospodárska súťaž.
- (27) Ako sa uvádza v odôvodnení(25), Komisia uznala, že ponuka nedokázala uspokojiť dopyt a ceny UAN sa zvýšili. Keďže združenie Copa-Cogeca nepredložilo žiadne dôkazy na doloženie nedostatočnej hospodárskej súťaže, toto tvrdenie sa zamietlo.

3. PRAVDEPODOBNOŠŤ OPĀTOVNÉHO VÝSKYTU UJMY

- (28) Z analýzy dodatočných informácií, o ktoré Komisia požiadala združenie Fertilizers Europe, ktoré bolo navrhovateľom v pôvodnom prešetrovaní, aby mohla preskúmať, či je nepravdepodobné, že by v dôsledku pozastavenia podľa článku 14 ods. 4 základného nariadenia opätovne nastala ujma, vyplynulo, že výrobné odvetvie Únie sa v súčasnosti stále nachádza v situácii spôsobujúcej ujmu.

- (29) Napriek prudkému nárastu cien UAN malo súbežné zvýšenie cien zemného plynu výrazný negatívny vplyv na ziskovosť výrobného odvetvia Únie. Združenie Fertilizers Europe poskytlo údaje za prvé tri štvrťroky 2021 o nákladoch na predané UAN, cenách zo závodu, ako aj údaje o ziskovosti výrobcov z Únie, ktorí predstavujú 65 % výrobného odvetvia Únie. Z týchto údajov vyplynul jasný klesajúci trend ziskovosti, čo v treťom štvrťroku 2021 viedlo k stratovej situácii v priemere na úrovni -9 %.
- (30) Komisia, aby aktualizovala svoje zistenia, vykonala aj simulácie vývoja ziskovosti výrobného odvetvia Únie, ak by sa súčasne opatrenia pozastavili. Pri tejto aktualizácii sa použil trend cien zemného plynu (zďaleka najväčšia nákladová položka) a trend ceny UAN medzi prvým štvrťrokom 2021 a druhým štvrťrokom 2022. Tieto trendy sa použili na aktualizáciu skutočných výrobných nákladov a zodpovedajúceho obratu výrobného odvetvia Únie s cieľom vyvodiť jeho možnú situáciu až do druhého štvrťroka 2022. Z tejto aktualizácie vyplynulo, že stratová situácia výrobného odvetvia Únie v treťom štvrťroku 2021 pokračovala aj v prvom polroku 2022.
- (31) Z pripomienok k poskytnutiu informácií je navyše zrejmé, že súčasná situácia výrobného odvetvia Únie je horšia, než sa predpokladalo na základe simulácie. Kým simulácia predpokladala stabilnú výrobu a predaj výrobného odvetvia Únie, prepád výroby a predaja výrobného odvetvia Únie v roku 2022, ako ho prezentovalo združenie Copa-Cogeca, mohlo situáciu výrobného odvetvia Únie jedine zhoršiť. Je to spôsobené vývojom cien zemného plynu a UAN. Cena UAN sa istý čas vyvíjala pozitívne a svoj vrchol dosiahla v marci 2022 (875 EUR/t). Cena UAN potom začala klesať a v júni 2022 dosiahla 595 EUR/t. Komisia nemá k dispozícii žiadne údaje naznačujúce, že ceny UAN v nadchádzajúcich mesiacoch porastú. Ceny zemného plynu naopak zotrvali v poslednom štvrťroku 2021 a v prvých dvoch štvrťrokoch 2022 na vysokej úrovni (v priemere 32,34 USD/MMBtu). Hoci v máji došlo k poklesu cien zemného plynu (29,8 USD/MMBtu), potom sa zvyšovali. V júni boli opäť na úrovni 34,4 USD/MMBtu a vo výhľade je ešte výraznejšie zvýšenie cien nad 50 USD/MMBtu^(*).
- (32) Výrobcovia z Únie nielenže neboli za týchto okolností schopní zvýšiť výrobu, aby plne kompenzovali ušlý dovoz v roku 2021, ale museli výrobu ešte viac obmedziť, ako dokazujú viaceré čiastočné vypnutia výrobných liniek. Aj samotné združenie Copa-Cogeca vo svojich pripomienkach k poskytnutiu informácií poznamenalo, že ceny UAN v septembri 2022 neboli schopné pokryť náklady na plyn, ktorý je nutný na výrobu UAN. Keďže už len časť variabilných nákladov je vyššia ako predajné ceny UAN na trhu Únie a fixné náklady na výrobnú jednotku sa kvôli poklesu výroby výrazne zvýšili, je nepochybné, že výrobné odvetvie Únie naďalej trpelo značnou ujmou.
- (33) Po poskytnutí informácií združenie Fertilizers Europe zopakovalo, že sa očakáva, že cena plynu v Únii zostane vo štvrtom štvrťroku 2022 vysoká a že výrobné odvetvie Únie bude trpieť ujmou spôsobenou dovozom.
- (34) Po poskytnutí informácií sa združenie Copa-Cogeca počas vypočutia vyjadrilo, že Komisia mala pri svojom posudzovaní pravdepodobnosti opätovného výskytu ujmy analyzovať predaj a ziskovosť výrobného odvetvia Únie v období po pôvodnom podaní Copa-Cogeca, teda počnúc júlom 2021.
- (35) Komisia v tejto súvislosti poznamenala, že rozhodnutie o pozastavení antidumpingových opatrení nemôže byť len statickým úkonom. Trh Únie s UAN sa ukázal v období po pôvodnom podaní združenia Copa-Cogeca ako veľmi nestály, čo ovplyvnilo posúdenie zmenených trhových podmienok a pravdepodobnosť obnovenia ujmy. Informácie, ktoré Copa-Cogeca pôvodne poskytlo, sa preto považovali za neaktuálne, a usúdilo sa, že sú potrebné dodatočné informácie. Z dodatočných informácií získaných od výrobného odvetvia Únie vyplynulo, že výrobcovia z Únie utrpeli finančné straty. Združenie Copa-Cogeca skutočne uznalo, že výrobné odvetvie Únie trpí v roku 2022 ujmou. Samotné združenie Copa-Cogeca vo svojich pripomienkach k poskytnutiu informácií konštatuje, že „[č]o sa týka výrobného odvetvia Únie [...], jeho predaj sa mal v roku 2022 výrazne prepadnúť“, a že „[z]a súčasných trhových podmienok preto spracovanie zemného plynu na UAN nie je ziskové. Je teda logické, že takmer všetky zariadenia EÚ na výrobu UAN zostali nevyužitú.“

(*) Na základe ceny futures kontraktov na nákup zemného plynu (tzv. *Dutch TTF Gas futures*), ktorá je dodacou cenou na hlavnej holandskej burze so zemným plynom *Title Transfer Facility* (TTF). *Holandský TTF* je zároveň trhovým indexom, ktorý používa Svetová banka na výpočet historickej ceny plynu.

- (36) Copa-Cogeca navyše počas vypočutia tvrdilo, že údaje o ziskovosti, ktoré poskytlo výrobné odvetvie Únie, nie sú transparentné ani reprezentatívne. Ako sa uvádza v odôvodnení(29), Komisia získala údaje o tom, že situácia spolupracujúcich výrobcov z Únie, ktorí predstavujú väčšinu výroby v Únii, je stratová. Tento údaj o ziskovosti bol založený na obrate výrobcov z Únie a ich nákladoch na UAN. Keďže tieto informácie boli dôverné, bolo možné poskytnúť len súhrnný údaj za všetkých spolupracujúcich výrobcov z Únie. Ako sa uvádza v odôvodneniach (32) a (35), zjavne ani samotné združenie Copa-Cogeca nepopiera, že výrobné odvetvie Únie trpí značnou ujmom.
- (37) Po poskytnutí informácií združenie Copa-Cogeca tvrdilo, že pokračovanie opatrení by bolo v rozpore so záujmom Únie a malo by negatívny vplyv na potravinársku výrobu v Únii. Komisia pripomenula, že podľa článku 14 ods. 4 základného nariadenia možno opatrenia pozastaviť v záujme Únie len vtedy, ak je nepravdepodobné, že by v dôsledku pozastavenia opätovne nastala ujma. Keďže, ako uznalo združenie Copa-Cogeca vo svojich pripomienkach k poskytnutiu informácií zhrnutých v odôvodneniach (32) a (35), výrobné odvetvie Únie bolo v septembri 2022 v situácii, keď mu naďalej vznikali finančné straty a ujma by sa preto pravdepodobne zhoršila, ak by sa opatrenia pozastavili, podmienky na pozastavenie neboli splnené a Komisia nepovažovala za potrebné vyhodnotiť záujem Únie podľa článku 14 ods. 4 základného nariadenia.
- (38) Združenie Copa-Cogeca tvrdilo, že ochranné opatrenia nie sú potrebné, keďže výrobné odvetvie Únie nie je v súčasnosti schopné vyrábať žiadne UAN, pretože cena plynu je oveľa vyššia ako cena UAN, v dôsledku čoho sa produkcia UAN v Únii výrazne znížila.
- (39) Komisia poznamenala, že združenie Copa-Cogeca poskytlo údaje, z ktorých vyplýva, že v Únii sa UAN ešte stále vyrába a že výrobné odvetvie Únie trpí značnou ujmom. Preto sa toto tvrdenie muselo zamietnuť.

4. ZÁVER

- (40) Trhové podmienky sa dočasne zmenili v tom zmysle, že ponuka UAN na trhu Únie za dostupné ceny v súčasnosti nepostačuje na uspokojenie stabilného dopytu. Dôvodom je najmä to, že dovoz UAN výrazne klesol a výrobcovia z Únie nedokážu v plnej miere kompenzovať stratený objem dovozu kvôli veľkému zvýšeniu výrobných nákladov.
- (41) Za súčasnými rekordne vysokými cenami UAN sú v skutočnosti súčasné rekordne vysoké ceny zemného plynu. Plyn je hlavnou surovinou na výrobu UAN. Tieto mimoriadne vysoké ceny plynu dostali výrobné odvetvie Únie v treťom štvrtroku 2021 do straty. Tieto zvýšené náklady nebolo možné preniesť na zákazníkov, a to z dvoch dôvodov. Po prvé, farmári sa vďaka flexibilitě skonštatovanej v odôvodnení (24) rozhodli odložiť nákup UAN na (jarnú) sezónu hnojenia. Po druhé, vinou pokračujúceho cenového tlaku dovozu, ako vyplýva z tabuľky 2. Ďalej, ako uznávajú strany, v súčasných trhových podmienkach je výrobné odvetvie Únie neschopné vyrábať a predávať UAN so ziskom, a preto vychádza značná časť jeho výrobných kapacít navnívoč. Takisto existujú náznaky, že pozastavenie by situáciu výrobného odvetvia Únie ešte viac zhoršilo. Dumpingový dovoz z dotknutých krajín, najmä Trinidadu a Tobagu, za nízke ceny by viedol k ďalšiemu tlaku na ceny výrobného odvetvia Únie a následnému riziku erózie cien na trhu Únie.
- (42) Keďže z preskúmania vývoja v období po OP vyplynulo, že ujma spôsobená výrobnému odvetviu Únie pretrváva, Komisia nemohla dospieť k záveru, že trhové podmienky sa dočasne zmenili do takej miery, že je nepravdepodobné, že by v dôsledku pozastavenia podľa článku 14 ods. 4 základného nariadenia opätovne nastala ujma. Týmto rozhodnutím nie je dotknuté právo Komisie prijať rozhodnutie podľa článku 14 ods. 4 základného nariadenia, ak by sa situácia v budúcnosti zmenila.
- (43) Komisia sa preto rozhodla nepozastaviť antidumpingové clá na dovoz zmesi močoviny a dusičnanu amónneho s pôvodom v Rusku, na Trinidadu a Tobagu a v Spojených štátoch amerických uložené vykonávacím nariadením (EÚ) 2019/1688,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Podmienky na pozastavenie konečného antidumpingového cla uloženého článkom 1 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2019/1688 na dovoz zmesi močoviny a dusičnanu amónneho s pôvodom v Rusku, na Trinidade a Tobagu a v Spojených štátoch amerických v súlade s článkom 14 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2016/1036 nie sú splnené.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 26. októbra 2022

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

ROZHODNUTIE EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY (EÚ) 2022/2071**z 20. októbra 2022****o prechodných ustanoveniach na uplatňovanie povinných minimálnych rezerv Európskou centrálnou bankou po zavedení eura v Chorvátsku (ECB/2022/36)**

VÝKONNÁ RADA EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY,

so zreteľom na Štatút Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, a najmä na jeho článok 19.1 a článok 46.2 prvú zarážku,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2531/98 z 23. novembra 1998, ktoré sa týka uplatnenia minimálnych rezerv Európskou centrálnou bankou ⁽¹⁾,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2532/98 z 23. novembra 1998 týkajúce sa právomocí Európskej centrálnej banky ukladať sankcie ⁽²⁾,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2533/98 z 23. novembra 1998 o zbere štatistických informácií Európskou centrálnou bankou ⁽³⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 1 a článok 6 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2021/378 z 22. januára 2021 o povinných minimálnych rezervách (ECB/2021/1) ⁽⁴⁾,

so zreteľom na nariadenie Európskej centrálnej banky (EÚ) 2021/379 z 22. januára 2021 o bilančných položkách úverových inštitúcií a sektora peňažných finančných inštitúcií (ECB/2021/2) ⁽⁵⁾,

keďže:

- (1) V dôsledku prijatia eura v Chorvátsku 1. januára 2023 sa od tohto dátumu bude na inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, uplatňovať požiadavka na povinné minimálne rezervy v súlade s nariadením (EÚ) 2021/378 (ECB/2021/1).
- (2) Integrácia týchto subjektov do systému povinných minimálnych rezerv Eurosystemu si vyžaduje prijatie prechodných ustanovení, aby táto integrácia prebehla hladko bez toho, aby došlo k neprimeranému zaťaženiu inštitúcií v členských štátoch, ktorých menou je euro, vrátane Chorvátska.
- (3) Z článku 5 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky vyplýva, že ECB za pomoci národných centrálnych bánk zhromažďuje od príslušných vnútroštátnych orgánov alebo priamo od hospodárskych subjektov potrebné štatistické informácie, aby okrem iného zabezpečila včasnú prípravu v oblasti štatistiky s ohľadom na prijatie eura členským štátom,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1**Vymedzenie pojmov**

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňuje vymedzenie pojmov stanovené v článku 2 nariadenia (EÚ) 2021/378 (ECB/2021/1).

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 318, 27.11.1998, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 318, 27.11.1998, s. 4.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 318, 27.11.1998, s. 8.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 73, 3.3.2021, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 73, 3.3.2021, s. 16.

Článok 2

Prechodné ustanovenia pre inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku

1. Odchylné od článku 8 nariadenia (EÚ) 2021/378 (ECB/2021/1) plyní prechodné udržiavacie obdobie pre inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, od 1. januára 2023 do 7. februára 2023.
2. Základňa pre výpočet povinných minimálnych rezerv každej inštitúcie, ktorá sa nachádza v Chorvátsku, sa pre prechodné udržiavacie obdobie vymedzuje vo vzťahu k jej súvahe k 31. októbru 2022. Hrvatska narodna banka požiada inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, aby jej vykazovali ich základňu pre výpočet povinných minimálnych rezerv v súlade s nariadením (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2). Hrvatska narodna banka požiada inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku a na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa článku 9 ods. 1 alebo 2 alebo podľa článku 9 ods. 5 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2), aby vypočítali základňu pre výpočet povinných minimálnych rezerv pre prechodné udržiavacie obdobie na základe svojich súvah k 30. septembru 2022.
3. Vo vzťahu k prechodnému udržiavaciemu obdobiu vypočítava povinné minimálne rezervy inštitúcie nachádzajúcej sa v Chorvátsku buď takáto inštitúcia, alebo Hrvatska narodna banka. Strana, ktorá vypočíta povinné minimálne rezervy, predloží svoje výpočty druhej strane tak, aby táto mala dostatočný čas na ich overenie a predloženie revízií. Obe strany potvrdia vypočítané povinné minimálne rezervy vrátane akýchkoľvek revízií najneskôr 20. decembra 2022. Ak do 20. decembra 2022 oboznámená strana nepotvrdí výšku povinných minimálnych rezerv, považuje sa to za jej uznanie vypočítanej výšky na prechodné udržiavacie obdobie.
4. Článok 3 ods. 2 až 4 tohto rozhodnutia sa vzťahujú mutatis mutandis na inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, takže tieto inštitúcie môžu na počiatočné udržiavacie obdobie od svojej základne pre výpočet povinných minimálnych rezerv odpočítať všetky záväzky voči inštitúciám v Chorvátsku, aj keď v čase výpočtu povinných minimálnych rezerv nebudú tieto inštitúcie v zozname inštitúcií, ktoré podliehajú požiadavkám na povinné minimálne rezervy, uvedenom v článku 3 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/378 (ECB/2021/1).

Článok 3

Prechodné ustanovenia pre inštitúcie nachádzajúce sa v ostatných členských štátoch, ktorých menou je euro

1. Existencia prechodného udržiavacieho obdobia inštitúcií, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, nemá vplyv na udržiavacie obdobie uplatňované na inštitúcie nachádzajúce sa v ostatných členských štátoch, ktorých menou je euro, podľa článku 8 nariadenia (EÚ) 2021/378 (ECB/2021/1).
2. Inštitúcie nachádzajúce sa v ostatných členských štátoch, ktorých menou je euro, sa môžu rozhodnúť si zo svojej základne pre výpočet povinných minimálnych rezerv za udržiavacie obdobia od 21. decembra 2022 do 7. februára 2023 a od 8. februára do 21. marca 2023 odpočítať akékoľvek svoje záväzky voči inštitúciám, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, a to aj napriek tomu, že v čase, keď sa povinné minimálne rezervy vypočítavajú, nebudú ešte tieto inštitúcie v zozname inštitúcií podliehajúcich požiadavkám na povinné minimálne rezervy uverejnenom podľa článku 2 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/378 (ECB/2021/1).
3. Inštitúcie nachádzajúce sa v ostatných členských štátoch, ktorých menou je euro, a ktoré sa rozhodnú odpočítať svoje záväzky voči inštitúciám nachádzajúcim sa v Chorvátsku podľa odseku 2, si za udržiavacie obdobia od 21. decembra 2022 do 7. februára 2023 a od 8. februára do 21. marca 2023 vypočítajú svoje povinné minimálne rezervy na základe svojej súvahy k 31. októbru 2022 pre prvé z uvedených období a k 31. decembru 2022 pre druhé z uvedených období a vykazujú štatistické informácie v súlade s časťou 1 prílohy III k nariadeniu (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2), zobrazujúc inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, ako už podliehajúce systému povinných minimálnych rezerv ECB.

Uvedené sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté povinnosti inštitúcií vykazovať štatistické informácie za dotknuté obdobia v súlade s tabuľkou 1 v časti 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2), zobrazujúc ešte inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, ako banky v „zahraničí“.

Tabuľky sa vykazujú v lehotách a v súlade s postupmi, ktoré sú ustanovené v nariadení (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2).

4. Pre udržiavacie obdobia začínajúce v decembri 2022 a februári 2023 si inštitúcie nachádzajúce sa v ostatných členských štátoch, ktoré prijali euro, na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa článku 9 ods. 1 alebo 2 alebo podľa článku 9 ods. 5 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2), a ktoré sa rozhodnú odpočítať svoje záväzky voči inštitúciám nachádzajúcim sa v Chorvátsku podľa odseku 2, vypočítajú svoje povinné minimálne rezervy na základe súvahy k 30. septembru 2022 a vykazujú štatistické informácie v súlade s časťou 5 v prílohe III k nariadeniu (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2), zobrazujúc inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, ako už podliehajúce systému povinných minimálnych rezerv ECB.

Pre udržiavacie obdobia začínajúce v marci a máji 2023 si inštitúcie nachádzajúce sa v ostatných členských štátoch, ktoré prijali euro, na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa článku 9 ods. 1 alebo 2 alebo podľa článku 9 ods. 5 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2), a ktoré sa rozhodnú odpočítať svoje záväzky voči inštitúciám nachádzajúcim sa v Chorvátsku podľa odseku 2, vypočítajú svoje povinné minimálne rezervy na základe súvahy k 31. decembru 2022 a vykazujú štatistické informácie v súlade s časťou 5 v prílohe III k nariadeniu (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2), zobrazujúc inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, ako už podliehajúce systému povinných minimálnych rezerv ECB.

Uvedené sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté povinnosti inštitúcií vykazovať štatistické informácie za dotknuté obdobia v súlade s tabuľkou 1 v časti 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2), zobrazujúc ešte inštitúcie, ktoré sa nachádzajú v Chorvátsku, ako banky v „zahraničí“.

Štatistické informácie sa vykazujú v lehotách a v súlade s postupmi, ktoré sú ustanovené v nariadení (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2).

Článok 4

Záverečné ustanovenia

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť v deň jeho oznámenia adresátom.
2. Uplatňuje sa od 1. novembra 2022.
3. Pokiaľ nie je v tomto rozhodnutí ustanovené inak, uplatňujú sa ustanovenia nariadení (EÚ) 2021/378 (ECB/2021/1) a (EÚ) 2021/379 (ECB/2021/2).

Článok 5

Adresáti

Toto rozhodnutie je určené Hrvatska narodna banka, inštitúciám nachádzajúcim sa v Chorvátsku, a inštitúciám nachádzajúcim sa v ostatných členských štátoch, ktorých menou je euro.

Vo Frankfurt nad Mohanom 20. októbra 2022

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE

III

(Iné akty)

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY PRIESTOR

ROZHODNUTIE DOZORNÉHO ÚRADU EZVO č. 029/22/COL

z 9. februára 2022,

ktorým sa menia hmotnoprávne pravidlá v oblasti štátnej pomoci zavedením nového Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022 [2022/2072]

DOZORNÝ ÚRAD EZVO (ďalej len „dozorný úrad“),

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „Dohoda o EHP“), a najmä na jej články 61 až 63 a na jej protokol 26,

so zreteľom na Dohodu medzi štátmi EZVO o zriadení dozorného úradu a súdu (ďalej len „Dohoda o dozore a súde“), a najmä na jej článok 24 a článok 5 ods. 2 písm. b),

so zreteľom na protokol 3 k Dohode o dozore a súde (ďalej len „protokol 3“), a najmä na jeho časť I článok 1 ods. 1,

keďže:

Podľa článku 24 Dohody o dozore a súde dozorný úrad uvedie do platnosti ustanovenia Dohody o EHP týkajúce sa štátnej pomoci.

Podľa článku 5 ods. 2 písm. b) Dohody o dozore a súde dozorný úrad vydáva oznámenia alebo usmernenia o otázkach, ktorými sa zaoberá Dohoda o EHP, pokiaľ to táto dohoda alebo Dohoda o dozore a súde výslovne stanovuje alebo pokiaľ to dozorný úrad považuje za nevyhnutné.

Podľa časti I článku 1 ods. 1 protokolu 3 dozorný úrad neustále prehodnocuje všetky systémy pomoci, ktoré existujú v štátoch EZVO ⁽¹⁾, a navrhuje všetky primerané opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný vývoj alebo fungovanie Dohody o EHP.

Usmernenie dozorného úradu o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (ďalej len „usmernenie dozorného úradu na roky 2014 – 2020“) ⁽²⁾ v znení zmien ⁽³⁾ bolo uplatniteľné do 31. decembra 2021.

Usmernenie dozorného úradu na roky 2014 – 2020 zodpovedalo Usmerneniu Európskej komisie (ďalej len „Komisia“) o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (ďalej len „usmernenie Komisie na roky 2014 – 2020“) ⁽⁴⁾. Usmernenie Komisie na roky 2014 – 2020 v znení zmien ⁽⁵⁾ bolo uplatniteľné do 31. decembra 2021.

⁽¹⁾ V článku 1 písm. b) Dohody o dozore a súde sa uvádza, že „pojem štáty EZVO“ znamená Islandskú republiku a Nórske kráľovstvo a za podmienok stanovených v článku 1 ods. 2 protokolu, ktorým sa upravuje Dohoda medzi štátmi EZVO o zriadení dozorného úradu a súdu, Lichtenštajnské kniežatstvo“.

⁽²⁾ Rozhodnutie Dozorného úradu EZVO č. 301/14/COL zo 16. júla 2014, ktorým sa deväťdesiaty ôsmykrát menia procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci prijatím nového Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2015, s. 1 a dodatok EHP č. 30, 28.5.2015, s. 1).

⁽³⁾ Rozhodnutie Dozorného úradu EZVO č. 90/20/COL z 15. júla 2020, ktorým sa sto siedmykrát menia procesnoprávne a hmotnoprávne pravidlá v oblasti štátnej pomoci zmenou a predĺžením určitých usmernení o štátnej pomoci (Ú. v. EÚ L 359, 29.10.2020, s. 16 a dodatok EHP č. 68, 29.10.2020, s. 4).

⁽⁴⁾ Oznámenie Komisie – Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ C 200, 28.6.2014, s. 1).

⁽⁵⁾ Oznámenie Komisie týkajúce sa predĺženia a zmien usmernení o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020, usmernení o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií, usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020, usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach, oznámenia o kritériách pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s vnútorným trhom, oznámenia Komisie – Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie a oznámenia Komisie členským štátom o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na krátkodobé poistenie vývozných úverov (2020/C 224/02) (Ú. v. EÚ C 224, 8.7.2020, s. 2).

Komisia 27. januára 2022 prijala Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022 (ďalej len „usmernenia na rok 2022“) ⁽⁶⁾.

Usmernenia na rok 2022 majú význam aj pre Európsky hospodársky priestor („EHP“).

V rámci celého Európskeho hospodárskeho priestoru sa má v súlade s cieľom vytvorenia homogénneho EHP, ktorý je stanovený v článku 1 Dohody o EHP, zabezpečiť jednotné uplatňovanie pravidiel EHP týkajúcich sa štátnej pomoci.

Podľa odseku II pod nadpisom „VŠEOBECNÉ“ prílohy XV k Dohode o EHP má dozorný úrad po konzultácii s Komisiou prijať akty, ktoré zodpovedajú aktom prijatým Komisiou.

V usmerneniach na rok 2022 sa môže odkazovať na určité politické nástroje Európskej únie a na určité právne akty Európskej únie, ktoré neboli začlenené do Dohody o EHP. S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie ustanovení o štátnej pomoci a rovnaké podmienky hospodárskej súťaže v celom EHP bude dozorný úrad pri posudzovaní zlučiteľnosti pomoci s fungovaním Dohody o EHP vo všeobecnosti uplatňovať rovnaké referenčné kritériá ako Komisia.

Po konzultácii s Komisiou,

po konzultácii so štátmi EZVO,

PRIJAL TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Hmotnoprávne pravidlá v oblasti štátnej pomoci sa menia zavedením nových Usmernení o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022. Usmernenia na rok 2022 sú pripojené k tomuto rozhodnutiu a tvoria jeho neoddeliteľnú súčasť.

2. Dozorný úrad uplatňuje tieto usmernenia pri posudzovaní zlučiteľnosti každej notifikovateľnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky, ktorá sa poskytne od 9. februára 2022 alebo ktorej poskytnutie sa plánuje od uvedeného dátumu. Neoprávnená pomoc sa posúdi v súlade s predpismi uplatniteľnými v deň poskytnutia pomoci.

Článok 2

Dozorný úrad uplatňuje usmernenia na rok 2022 v prípade potreby okrem iného s týmito úpravami:

- a) ak je uvedený odkaz na „členský štát (členské štáty)“, dozorný úrad ho vykladá ako odkaz na „štát (štáty) EZVO“ ⁽⁷⁾ alebo prípadne „štát (štáty) EHP“;
- b) ak je uvedený odkaz na „Európsku komisiu“, dozorný úrad ho podľa potreby vykladá ako odkaz na „Dozorný úrad EZVO“;
- c) ak je uvedený odkaz na „Zmluvu“ alebo „ZFEÚ“, dozorný úrad ho vykladá ako odkaz na „Dohodu o EHP“;
- d) ak je uvedený odkaz na „pravidlá Únie v oblasti štátnej pomoci“, dozorný úrad ho vykladá ako odkaz na „pravidlá EHP v oblasti štátnej pomoci“;
- e) ak je uvedený odkaz na článok 107 ZFEÚ alebo na jeho oddiely, dozorný úrad ho vykladá ako odkaz na článok 61 Dohody o EHP a zodpovedajúce oddiely uvedeného článku;
- f) ak je uvedený odkaz na článok 108 ZFEÚ alebo na jeho oddiely, dozorný úrad ho vykladá ako odkaz na časť I článku 1 protokolu 3 k Dohode o dozore a súde a zodpovedajúce oddiely uvedeného článku;

⁽⁶⁾ C(2022) 481 final, zatiaľ neuvyverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie.

⁽⁷⁾ „Štátmi EZVO“ sa rozumie Island, Lichtenštajnsko a Nórsko.

- g) ak je uvedený odkaz na nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 ⁽⁸⁾, dozorný úrad ho vykladá ako odkaz na časť II protokolu 3 k Dohode o dozore a súde;
- h) ak je uvedený odkaz na nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 ⁽⁹⁾, dozorný úrad ho vykladá ako odkaz na rozhodnutie Dozorného úradu EZVO 195/04/COL;
- i) ak je uvedený odkaz na znenie „(ne)zlučiteľné s vnútorným trhom“, dozorný úrad ho vykladá ako „(ne)zlučiteľné s fungovaním Dohody o EHP“;
- j) ak je uvedený odkaz na znenie „v rámci Únie (alebo mimo nej)“, dozorný úrad ho vykladá ako „v rámci EHP (alebo mimo neho)“;
- k) ak je uvedený odkaz na „obchod v rámci Únie“, dozorný úrad ho vykladá ako odkaz na „obchod v rámci EHP“;
- l) ak sa v usmerneniach stanovuje, že sa budú uplatňovať na „všetky odvetvia hospodárskej činnosti“, dozorný úrad ich uplatňuje na „všetky odvetvia hospodárskej činnosti alebo časti odvetví hospodárskej činnosti, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti Dohody o EHP“;
- m) ak je uvedený odkaz na oznámenia alebo usmernenia Komisie, dozorný úrad ho vykladá ako odkaz na zodpovedajúce usmernenia dozorného úradu.

Článok 3

Bod 468 usmernení na rok 2022 sa nahrádza takto:

„Dozorný úrad navrhuje štátom EZVO tieto primerané opatrenia podľa časti I článku 1 ods. 1 protokolu 3 k Dohode o dozore a súde:

- a) štáty EZVO zmenia v prípade potreby najneskôr do 31. decembra 2023 existujúce schémy pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky tak, aby boli v súlade s týmito usmerneniami;
- b) štáty EZVO sa vyzývajú, aby vyjadrili svoj výslovný bezpodmienečný súhlas s navrhovanými opatreniami do 11. apríla 2022. Ak dozorný úrad od nejakého štátu EZVO nedostane odpoveď, bude predpokladať, že príslušný štát nesúhlasí s navrhovanými opatreniami.“

V Bruseli 9. februára 2022

Za Dozorný úrad EZVO

Arne RØKSUND
predseda
zodpovedný člen kolégia

Árni PÁLL ÁRNASON
člen kolégia

Stefan BARRIGA
člen kolégia

Melpo-Menie JOSÉPHIDÈS
spolupodpisujúca ako riaditeľka
pre právne a výkonné záležitosti

⁽⁸⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁽⁹⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022

	<i>Strana</i>
1. ÚVOD	225
2. ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV	227
2.1. Rozsah pôsobnosti	227
2.2. Opatrenia pomoci, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia	227
2.3. Štruktúra usmernení	228
2.4. Vymedzenie pojmov	228
3. POSÚDENIE ZLUČITELNOSTI PODĽA ČLÁNKU 107 ODS. 3 PÍSM. C) ZMLUVY	239
3.1. Pozitívna podmienka: pomoc musí umožňovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti	239
3.1.1. Identifikácia hospodárskej činnosti, ktorú opatrenie umožňuje, a jej pozitívnych vplyvov na celú spoločnosť, prípadne jej významu pre konkrétne politiky Únie	239
3.1.2. Stimulačný účinok	240
3.1.3. Neporušenie žiadneho relevantného ustanovenia právnych predpisov Únie	241
3.2. Negatívna podmienka: opatrenie pomoci nesmie neprípustne ovplyvňovať obchodné podmienky v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom	241
3.2.1. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	241
3.2.1.1. Nevyhnutnosť pomoci	241
3.2.1.2. Vhodnosť	242
3.2.1.2.1. Vhodnosť nástroja spomedzi alternatívnych nástrojov politiky	243
3.2.1.2.2. Vhodnosť nástroja spomedzi rôznych nástrojov pomoci	243
3.2.1.3. Primeranosť	244
3.2.1.3.1. Kumulácia	245
3.2.1.4. Transparentnosť	246
3.2.2. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod	247
3.3. Vyváženie pozitívnych vplyvov pomoci a negatívnych vplyvov na hospodársku súťaž a obchod	248
4. KATEGÓRIE POMOCI	249
4.1. Pomoc v oblasti znižovania a odstraňovania emisií skleníkových plynov, a to aj prostredníctvom podporovania energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti	249
4.1.1. Odôvodnenie	249
4.1.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	249
4.1.2.1. Pomoc v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov	249
4.1.2.2. Iná pomoc v oblasti znižovania a odstraňovania emisií skleníkových plynov a v oblasti energetickej efektívnosti	250
4.1.3. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	250
4.1.3.1. Nevyhnutnosť pomoci	250
4.1.3.2. Vhodnosť	251
4.1.3.3. Oprávnenosť	251

4.1.3.4.	Verejná konzultácia	252
4.1.3.5.	Primeranosť	253
4.1.4.	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	256
4.2.	Pomoc v oblasti zlepšovania energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov	259
4.2.1.	Odôvodnenie pomoci	259
4.2.2.	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	259
4.2.3.	Stimulačný účinok	260
4.2.4.	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	260
4.2.4.1.	Vhodnosť	260
4.2.4.2.	Primeranosť	261
4.2.4.3.	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	262
4.3.	Pomoc v oblasti ekologickej mobility	262
4.3.1.	Pomoc v oblasti nákupu a lízingu ekologických vozidiel a ekologických mobilných servisných zariadení a v oblasti dodatočných úprav vozidiel a mobilných servisných zariadení	263
4.3.1.1.	Odôvodnenie pomoci	263
4.3.1.2.	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	263
4.3.1.3.	Stimulačný účinok	264
4.3.1.4.	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	264
4.3.1.4.1.	Vhodnosť	264
4.3.1.4.2.	Primeranosť	264
4.3.1.5.	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	266
4.3.2.	Pomoc v oblasti zavádzania infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc	267
4.3.2.1.	Odôvodnenie pomoci	267
4.3.2.2.	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	267
4.3.2.3.	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	268
4.3.2.3.1.	Nevyhnutnosť pomoci	268
4.3.2.3.2.	Vhodnosť	268
4.3.2.3.3.	Primeranosť	268
4.3.2.4.	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie	269
4.4.	Pomoc v oblasti efektívnosti využívania zdrojov a podpory prechodu na obehové hospodárstvo	271
4.4.1.	Odôvodnenie pomoci	271
4.4.2.	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	272
4.4.3.	Stimulačný účinok	273
4.4.4.	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	274
4.4.4.1.	Nevyhnutnosť pomoci	274
4.4.4.2.	Vhodnosť	274
4.4.4.3.	Primeranosť	274
4.4.5.	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod	276

4.5.	Pomoc v oblasti predchádzania znečisťovaniu alebo znižovania znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov	276
4.5.1.	Odôvodnenie pomoci	276
4.5.2.	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	277
4.5.3.	Stimulačný účinok	278
4.5.4.	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	278
4.5.4.1.	Nevyhnutnosť pomoci	278
4.5.4.2.	Primeranosť	278
4.5.5.	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod	279
4.6.	Pomoc v oblasti nápravy environmentálnych škôd, obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov alebo ochrany či navrátenia biodiverzity a vykonávanie riešení blízkych prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenia zmeny klímy	279
4.6.1.	Odôvodnenie pomoci	279
4.6.2.	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	280
4.6.3.	Stimulačný účinok	280
4.6.4.	Primeranosť	281
4.7.	Pomoc vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov	282
4.7.1.	Pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní a parafiškálnych poplatkov	282
4.7.1.1.	Odôvodnenie pomoci	282
4.7.1.2.	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	282
4.7.1.3.	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	283
4.7.1.3.1.	Nevyhnutnosť	283
4.7.1.3.2.	Vhodnosť	284
4.7.1.3.3.	Primeranosť	284
4.7.2.	Pomoc v oblasti ochrany životného prostredia vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov	284
4.7.2.1.	Odôvodnenie pomoci	284
4.7.2.2.	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	285
4.7.2.3.	Stimulačný účinok	285
4.7.2.4.	Primeranosť	313
4.7.2.5.	Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod	286
4.8.	Pomoc v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny	286
4.8.1.	Odôvodnenie pomoci	286
4.8.2.	Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	286
4.8.3.	Stimulačný účinok	287
4.8.4.	Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	287
4.8.4.1.	Nevyhnutnosť	287
4.8.4.2.	Vhodnosť	288
4.8.4.3.	Oprávnenosť	288
4.8.4.4.	Verejná konzultácia	289
4.8.4.5.	Primeranosť	290

4.8.5. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovňovanie	290
4.9. Pomoc v oblasti energetickej infraštruktúry	292
4.9.1. Odôvodnenie pomoci	292
4.9.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	294
4.9.3. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	294
4.9.3.1. Nevyhnutnosť a vhodnosť	294
4.9.3.2. Primeranosť pomoci	295
4.9.4. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovňovanie	295
4.10. Pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom a chladom	295
4.10.1. Odôvodnenie pomoci	295
4.10.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	296
4.10.3. Nevyhnutnosť a vhodnosť	296
4.10.4. Primeranosť opatrenia pomoci	297
4.10.5. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovňovanie	297
4.11. Pomoc v podobe zníženia poplatkov za elektrinu pre energeticky náročných používateľov	298
4.11.1. Odôvodnenie pomoci	298
4.11.2. Rozsah pôsobnosti: Poplatky, ktoré možno znížiť	299
4.11.3. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu	299
4.11.3.1. Oprávnenosť	299
4.11.3.2. Primeranosť opatrenia pomoci	300
4.11.3.3. Forma štátnej pomoci	300
4.11.3.4. Energetické audity a systémy energetického manažérstva	301
4.11.3.5. Prechodné ustanovenia	301
4.12. Pomoc pri zatváraní elektrární využívajúcich uhlie, rašelinu a bridlicovú ropu a pri ukončovaní ťažobných činností týkajúcich sa ťažby uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy	302
4.12.1. Pomoc v oblasti predčasného ukončenia ziskových činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy	302
4.12.1.1. Odôvodnenie pomoci	302
4.12.1.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	303
4.12.1.3. Stimulačný účinok	303
4.12.1.4. Nevyhnutnosť a vhodnosť	303
4.12.1.5. Primeranosť	303
4.12.1.6. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod	304
4.12.2. Pomoc v oblasti mimoriadnych nákladov v súvislosti s ukončovaním nekonkurencieschopných činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy	304
4.12.2.1. Odôvodnenie pomoci	304
4.12.2.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	304
4.12.2.3. Nevyhnutnosť a vhodnosť	305
4.12.2.4. Stimulačný účinok a primeranosť	305
4.12.2.5. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod	305

4.13. Pomoc v oblasti štúdií alebo poradenských služieb týkajúcich sa problematiky klímy, ochrany životného prostredia a energetiky	306
4.13.1. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti	306
4.13.2. Stimulačný účinok	306
4.13.3. Primeranosť	306
5. HODNOTENIE	306
6. PODÁVANIE SPRÁV A MONITOROVANIE	307
7. UPLATNITELNOSŤ	308
8. REVÍZIA	308

1. ÚVOD

1. Komisia určila Európsku zelenú dohodu za najvyššiu politickú prioritu s cieľom transformovať Úniu na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom efektívne využívajúcim zdroje, v ktorom čisté emisie skleníkových plynov v roku 2050 dosiahnu nulovú bilanciu a hospodársky rast nebude naviazaný na využívanie zdrojov a na nikoho sa nezabudne. Ambície Komisie v oblasti klímy boli v roku 2019 posilnené oznámením o Európskej zelenej dohode ⁽¹⁾, v ktorom sa stanovuje cieľ nulovej bilancie emisií skleníkových plynov do roku 2050. S cieľom nasmerovať naše hospodárstvo a spoločnosť na spravodlivú, zelenú a k prosperite vedúcu cestu klimatickej neutrality do roku 2050 Komisia navrhla aj zníženie čistých emisií skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 ⁽²⁾. Uvedené ambiciózne ciele boli zakotvené do európskeho právneho predpisu v oblasti klímy ⁽³⁾.
2. Dosiahnutie týchto cieľov podporuje balík legislatívnych návrhov „Fit for 55“ ⁽⁴⁾, vďaka ktorému je Únia na ceste ku klimatickej neutralite do roku 2050.
3. Plnenie cieľov v oblasti klimatickej neutrality, adaptácie na zmenu klímy, efektívnosti využívania zdrojov a energetickej efektívnosti, ako aj zásady prvoradosti energetickej efektívnosti, obehovosti, nulového znečistenia a obnovy biodiverzity, ktoré túto zelenú transformáciu sprevádzajú, si bude vyžadovať veľké úsilie a primeranú podporu. Na dosiahnutie ambície stanovenej v oznámení o Európskej zelenej dohode budú potrebné významné investície, a to aj do obnoviteľných zdrojov energie. Komisia odhaduje, že dosiahnutie nových zvýšených cieľov v oblasti klímy, energie a dopravy do roku 2030 si bude vyžadovať 390 miliárd EUR dodatočných investícií ročne v porovnaní s úrovňami v období 2011 – 2020 ⁽⁵⁾ a na ďalšie environmentálne ciele bude oproti predchádzajúcim odhadom potrebných ďalších 130 miliárd EUR ročne ⁽⁶⁾. Výška tejto investičnej výzvy si vyžaduje nákladovo efektívne mobilizovanie súkromného sektora aj verejných finančných prostriedkov. Bude to mať vplyv na všetky odvetvia, čiže na celé hospodárstvo Únie.

⁽¹⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európsky zelený dohovor [COM(2019) 640 final].

⁽²⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov [COM(2020) 562 final].

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁽⁴⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Fit for 55“: plnenie cieľa EÚ v oblasti klímy do roku 2030 na ceste ku klimatickej neutralite [COM(2021) 550 final].

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/amendment-renewable-energy-directive-2030-climate-target-with-annexes_en.pdf.

⁽⁶⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Hospodárstvo EÚ po pandémii COVID-19: dôsledky pre správu hospodárskych záležitostí, COM(2021) 662 final.

4. Politika hospodárskej súťaže, a najmä pravidlá štátnej pomoci, budú zohrávať dôležitú úlohu pri podpore Únie v oblasti plnenia cieľov Európskej zelenej dohody. V oznámení o Európskej zelenej dohode sa konkrétne stanovuje, že pravidlá štátnej pomoci sa zrevidujú tak, aby sa v nich prihliadalo na tieto ciele politiky, podporoval nákladovo efektívny a spravodlivý prechod na klimatickú neutralitu, umožňovalo postupné ukončenie využívania fosílnych palív a aby sa nimi zároveň zabezpečovali rovnaké podmienky na vnútornom trhu. Uvedená revízia sa zohľadňuje v týchto usmerneniach.
5. S cieľom zabrániť tomu, aby štátna pomoc narúšala alebo ohrozovala hospodársku súťaž na vnútornom trhu a ovplyvňovala obchod medzi členskými štátmi, sa v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie stanovuje zásada, že štátna pomoc je zakázaná. V určitých prípadoch však takáto pomoc môže byť zlučiteľná s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 2 a 3 zmluvy.
6. Členské štáty musia notifikovať štátnu pomoc podľa článku 108 ods. 3 zmluvy okrem opatrení, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v nariadení o skupinových výnimkách prijatých Komisiou podľa článku 1 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1588 ⁽⁷⁾.
7. V týchto usmerneniach sa stanovuje postup, na základe ktorého Komisia posúdi zlučiteľnosť ochrany životného prostredia vrátane ochrany klímy a opatrení pomoci týkajúcich sa energetiky, na ktoré sa podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy vzťahuje notifikačná povinnosť. Každý odkaz na „ochranu životného prostredia“ v týchto usmerneniach by sa mal chápať ako odkaz na ochranu životného prostredia vrátane ochrany klímy.
8. Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy možno opatrenie pomoci vyhlásiť za zlučiteľné s vnútorným trhom za predpokladu, že sú splnené dve podmienky, jedna pozitívna a jedna negatívna. Pozitívnu podmienkou je to, že pomoc musí umožňovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti. Negatívnu podmienkou je to, že pomoc nesmie nepriaznivo ovplyvňovať obchodné podmienky v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.
9. Vo všeobecnosti sa uznáva, že konkurenčné trhy zväčša prinášajú efektívne výsledky z hľadiska cien, produkcie a využívania zdrojov. Štátny zásah však môže byť nevyhnutný na umožnenie rozvoja určitých hospodárskych činností, ktoré by sa bez pomoci vôbec nerozvíjali, prípadne by sa nerozvíjali rovnakým tempom alebo za rovnakých podmienok. Zásah teda prispieva k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu.
10. V súvislosti s ochranou životného prostredia znamenajú environmentálne externality, informačné nedostatky a koordinačné zlyhania, že účastníci trhu nemusia pri prijímaní spotrebných, investičných a výrobných rozhodnutí ani pri vykonaní regulačných zásahov v plnej miere zohľadniť náklady a prínosy hospodárskej činnosti. Tieto zlyhania trhu, t. j. situácie, keď je nepravdepodobné, že by trhy bez vonkajšieho vplyvu priniesli efektívne výsledky, nevedú k optimálnym podmienkam pre spotrebiteľov a celú spoločnosť, čo má v súvislosti s hospodárskymi činnosťami vykonávanými bez štátnej podpory za následok nedostatočné úrovne ochrany životného prostredia.
11. Orgány členských štátov by mali zabezpečiť, aby opatrenie pomoci, s ním spojené podmienky, postupy na jeho prijatie a podporovaná činnosť neboli v rozpore s environmentálnym právom Únie. Orgány členských štátov by takisto mali zaistiť, aby mala dotknutá verejnosť možnosť zapojiť sa do konzultácií v rámci prijímania rozhodnutí o pomoci. Jednotlivci a organizácie by mali mať možnosť napadnúť pomoc alebo opatrenia, ktorými sa pomoc vykonáva, na vnútroštátnych súdoch, ktorým môžu predložiť dôkazy o porušovaní environmentálneho práva Únie ⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1588 z 13. júla 2015 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 1).

⁽⁸⁾ Pozri oznámenie Komisie o prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Ú. v. EÚ C 275, 18.8.2017, s. 1), pokiaľ ide o vnútroštátne vykonávanie Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

2. ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV

2.1. Rozsah pôsobnosti

12. Tieto usmernenia sa uplatňujú na štátnu pomoc poskytovanú na umožnenie rozvoja hospodárskych činností tak, aby sa zlepšovala ochrana životného prostredia, ako aj činností v odvetví energetiky, na ktoré sa vzťahuje zmluva, pokiaľ sú opatrenia pomoci uvedené v oddiele 2.2 týchto usmernení. Uplatňujú sa teda aj na tie odvetvia, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá Únie v oblasti štátnej pomoci, ak sa v týchto osobitných pravidlách Únie nestanovuje inak alebo ak neobsahujú ustanovenia o pomoci v oblasti ochrany životného prostredia alebo pomoci v odvetví energetiky, ktoré sa uplatňujú na to isté opatrenie, pričom v takom prípade majú prednosť odvetvové pravidlá. Tieto usmernenia majú prednosť pred bodom 17 písm. b) usmernení v oblasti letectva ⁽⁹⁾, pokiaľ ide o opatrenia pomoci v oblasti životného prostredia v prospech veľkých letísk s ročným objemom viac než 5 miliónov cestujúcich.
13. Tieto usmernenia sa neuplatňujú na:
- a) štátnu pomoc na projektovanie a výrobu výrobkov, strojov, zariadení alebo dopravných prostriedkov šetrných k životnému prostrediu s cieľom umožniť prevádzku s menším množstvom prírodných zdrojov, ani na opatrenia prijaté v elektrárňach alebo iných výrobných jednotkách s cieľom zlepšiť bezpečnosť alebo hygienu ⁽¹⁰⁾;
  - b) štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie, ktorá sa riadi pravidlami stanovenými v rámci pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie ⁽¹¹⁾;
  - c) štátnu pomoc, na ktorú sa vzťahujú pravidlá štátnej pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva ⁽¹²⁾, prípadne v odvetví rybolovu a akvakultúry ⁽¹³⁾;
  - d) štátnu pomoc v oblasti jadrovej energie.
14. Pomoc v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa nesmie poskytovať podnikom v ťažkostiach v zmysle usmernení Komisie o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach ⁽¹⁴⁾.
15. Pri posudzovaní pomoci poskytnutej podniku, voči ktorému sa nárokuje vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým bola pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom, Komisia zohľadní výšku pomoci, ktorá sa ešte má vymôcť ⁽¹⁵⁾.

2.2. Opatrenia pomoci, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia

16. Komisia určila viacero kategórií opatrení v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, pri ktorých môže byť štátna pomoc za určitých podmienok zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy:
- a) pomoc v oblasti znižovania a odstraňovania emisií skleníkových plynov, a to aj prostredníctvom podpory energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti;
  - b) pomoc v oblasti zlepšovania energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov;

⁽⁹⁾ Oznámenie Komisie — Usmernenia o štátnej pomoci pre letiská a letecké spoločnosti (Ú. v. EÚ C 99, 4.4.2014, s. 3).

⁽¹⁰⁾ Pomoc v oblasti životného prostredia má vo všeobecnosti menej rušivý účinok a je účinnejšia, ak sa poskytuje spotrebiteľom/používateľom výrobkov šetrných k životnému prostrediu, a nie pestovateľom/výrobcom takýchto výrobkov. Tým nie je dotknutá možnosť členských štátov poskytnúť pomoc v oblasti životného prostredia podnikom na zlepšenie úrovne ochrany životného prostredia pri ich výrobných činnostiach.

⁽¹¹⁾ Oznámenie Komisie – Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (Ú. v. EÚ C 198, 27.6.2014, s. 1).

⁽¹²⁾ Usmernenia Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020 (Ú. v. EÚ C 204, 1.7.2014, s. 1).

⁽¹³⁾ Oznámenie Komisie s názvom Usmernenia k preskúmaniu štátnej pomoci pre odvetvie rybolovu a akvakultúry (Ú. v. EÚ C 217, 2.7.2015, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Oznámenie Komisie s názvom Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 249, 31.7.2014, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. septembra 1995, TWD/Komisia, T-244/93 a T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, bod 56. Pozri aj oznámenie Komisie o vymáhaní neoprávnenej a nezlučiteľnej štátnej pomoci (Ú. v. EÚ C 247, 23.7.2019, s. 1).

- c) pomoc v oblasti nákupu a lízingu ekologických vozidiel (používaných v leteckej, cestnej, železničnej, vnútrozemskej vodnej a námornej doprave) a ekologických mobilných servisných zariadení a v oblasti dodatočných úprav vozidiel a mobilných servisných zariadení;
- d) pomoc v oblasti zavádzania infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc pre ekologické vozidlá;
- e) pomoc v oblasti efektívnosti využívania zdrojov a podpory prechodu na obehové hospodárstvo;
- f) pomoc v oblasti predchádzania znečisťovaniu alebo znižovania znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov;
- g) pomoc v oblasti nápravy environmentálnych škôd, obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov alebo ochrany či obnovy biodiverzity, ako aj vykonávania riešení blízkych prírode týkajúcich sa adaptácie na zmenu klímy a zmiernenia zmeny klímy;
- h) pomoc vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov;
- i) pomoc v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny;
- j) pomoc v oblasti energetickej infraštruktúry;
- k) pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom a chladom;
- l) pomoc v podobe zníženia poplatkov za elektrinu pre energeticky náročných používateľov;
- m) pomoc pri zatváraní elektrární využívajúcich uhlie, rašelinu a roponosnú bridlicu a pri ukončovaní ťažobných činností týkajúcich sa ťažby uhlia, rašeliny a roponosnej bridlice;
- n) pomoc v oblasti štúdií alebo poradenských služieb týkajúcich sa problematiky klímy, ochrany životného prostredia a energetiky.

2.3. Štruktúra usmernení

- 17. V kapitole 3 sa stanovujú kritériá zlučiteľnosti, ktoré sa všeobecne uplatňujú na rôzne kategórie pomoci uvedené v týchto usmerneniach. Oddiel 3.2.1.3.1 o kumulácii sa uplatňuje na všetky kategórie pomoci uvedené v týchto usmerneniach. V kapitole 4 sa stanovujú konkrétne kritériá zlučiteľnosti, ktoré sa uplatňujú na opatrenia pomoci uvedené v jednotlivých oddieloch tejto kapitoly. Kritériá zlučiteľnosti uvedené v kapitole 3 sa uplatňujú vtedy, ak sa v špecifických oddieloch kapitoly 4 nestanovujú konkrétnejšie ustanovenia.
- 18. Ak nie je uvedené inak, podmienky stanovené v týchto usmerneniach sa uplatňujú na schémy pomoci a individuálnu pomoc bez ohľadu na to, či vychádzajú zo schémy pomoci, alebo sa poskytujú *ad hoc*.

2.4. Vymedzenie pojmov

- 19. Na účely týchto usmernení sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
  - 1. „pomoc *ad hoc*“ je pomoc, ktorá sa neposkytuje na základe schémy pomoci;
  - 2. „intenzita pomoci“ je brutto výška pomoci vyjadrená ako percentuálny podiel oprávnených nákladov. Všetky použité číselné údaje sa musia uviesť pred odpočítaním daní alebo iných poplatkov. Ak je pomoc poskytnutá v inej forme než vo forme grantu, výška pomoci sa rovná ekvivalentu hrubého grantu pomoci. Pomoc splatná v niekoľkých splátkach sa musí vypočítať v hodnote v čase poskytnutia. Úrokovou sadzbou, ktorá sa má použiť na účely diskontovania a na výpočet výšky pomoci pri zvýhodnenom úvere⁽¹⁶⁾, je referenčná sadzba platná v čase poskytnutia grantu. Intenzita pomoci sa vypočítava pre každého príjemcu;
  - 3. „podporované oblasti“ sú oblasti označené v čase poskytnutia pomoci v schválenej mape regionálnej pomoci v rámci uplatňovania článku 107 ods. 3 písm. a) a c) zmluvy;
  - 4. „vyrovnávanie“ v prípade elektriny je vyrovnávanie v zmysle článku 2 bodu 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943⁽¹⁷⁾;

⁽¹⁶⁾ Úver s úrokovou sadzbou nižšou, než je trhová úroková sadzba.

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54).

5. „subjekt zúčtovania“ je subjekt zúčtovania v zmysle článku 2 bodu 14 nariadenia (EÚ) 2019/943;
6. „biodiverzita“ je biodiverzita v zmysle článku 2 bodu 15 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 ⁽¹⁸⁾;
7. „biopalivá“ sú biopalivá v zmysle článku 2 bodu 33 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 ⁽¹⁹⁾;
8. „bioplyn“ je bioplyn v zmysle článku 2 bodu 28 smernice (EÚ) 2018/2001;
9. „biokvapaliny“ sú biokvapaliny v zmysle článku 2 bodu 32 smernice (EÚ) 2018/2001;
10. „biomasa“ je biologicky rozložiteľná časť výrobkov, odpadu a zvyškov biologického pôvodu v zmysle článku 2 bodu 24 smernice (EÚ) 2018/2001;
11. „palivá z biomasy“ sú palivá z biomasy v zmysle článku 2 bodu 27 smernice (EÚ) 2018/2001;
12. „kapacitný mechanizmus“ je kapacitný mechanizmus v zmysle článku 2 bodu 22 nariadenia (EÚ) 2019/943;
13. „zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého“ (CCS) je súbor technológií, ktoré umožňujú zachytávať oxid uhličitý (CO₂) emitovaný z priemyselných zariadení vrátane emisií v rámci procesu alebo ho zachytávať priamo z okolitého ovzdušia, prepravovať ho do úložiska a vtlačať ho do vhodných podzemných geologických jednotiek na účely trvalého uloženia;
14. „zachytávanie a využívanie oxidu uhličitého“ (CCU) je súbor technológií, ktoré umožňujú zachytávať CO₂ emitovaný z priemyselných zariadení vrátane emisií v rámci procesu alebo ho zachytávať priamo z okolitého ovzdušia a prepravovať ho na odberné miesto alebo miesto spotreby CO₂ na účely úplného využitia daného CO₂;
15. „odstraňovanie CO₂“ sú antropogénne činnosti odstraňovania CO₂ z atmosféry a jeho trvalého uskladňovania v geologických vrstvách, zemi, oceáne alebo vo výrobkoch. Patrí k nemu existujúce a potenciálne antropogénne zlepšovanie biologických alebo geochemických záchytovej a priame zachytávanie zo vzduchu a uskladňovanie, nie však prirodzené využívanie CO₂, ktoré priamo nezapriechujú ľudské činnosti;
16. „schéma povinnosti dodávateľa“ je schéma, v rámci ktorej sa vytvára hodnota za dodávanie tovaru alebo poskytovanie služieb prostredníctvom certifikovania takéhoto tovaru alebo takýchto služieb a ukladaním povinnosti dodávateľom alebo spotrebiteľom kupovať certifikáty;
17. „ekologické mobilné zariadenie pozemnej obsluhy“ je mobilné zariadenie používané pri poskytovaní služieb v leteckej alebo námornej doprave, ktoré má nulové priame (výfukové) emisie CO₂;
18. „ekologické mobilné servisné zariadenie“ je ekologické mobilné zariadenie terminálu a ekologické mobilné zariadenie pozemnej obsluhy;
19. „ekologické mobilné zariadenie terminálu“ je mobilné zariadenie vrátane intermodálnych nákladových jednotiek používané na nakládku, vykládku a prekládku tovaru, ako aj na prevoz nákladu v oblasti terminálu, ktoré má nulové priame (výfukové) emisie CO₂, alebo ak neexistujú alternatívy s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂, ktoré má výrazne nižšie priame (výfukové) emisie CO₂ než konvenčné zariadenie terminálu;
20. „ekologické vozidlo“ je:
  - a) v prípade dvoj- a trojkolesových vozidiel a štvorkoliek:
    - i) vozidlo patriace do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) č. 168/2013, ktoré má nulové výfukové emisie CO₂ vypočítané v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 24 uvedeného nariadenia a prílohe V k nemu;

⁽¹⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽¹⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

- b) v prípade ľahkých cestných vozidiel:
- i) vozidlo kategórie M1, M2 alebo N1, ktoré má nulové výfukové emisie CO₂ určené v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2017/1151 ⁽²⁰⁾;
  - ii) ekologické vozidlo v zmysle článku 4 bodu 4 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/33/ES ⁽²¹⁾;
- c) v prípade ťažkých úžitkových cestných vozidiel:
- i) ťažké úžitkové vozidlo s nulovými emisiami v zmysle článku 4 bodu 5 smernice 2009/33/ES;
  - ii) do 31. decembra 2025 ťažké úžitkové vozidlo s nízkymi emisiami v zmysle článku 3 bodu 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1242 ⁽²²⁾;
  - iii) do 31. decembra 2025 ekologické vozidlo v zmysle článku 4 bodu 4 písm. b) smernice 2009/33/ES, ktoré nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2019/1242;
- d) v prípade plavidiel vnútrozemskej vodnej dopravy:
- i) plavidlo vnútrozemskej osobnej alebo nákladnej dopravy s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂;
  - ii) plavidlo vnútrozemskej osobnej dopravy s hybridným alebo dvojpaliivovým motorom využívajúcim pri bežnej prevádzke aspoň 50 % energie z palív alebo z dobývateľného zdroja energie s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂;
  - iii) plavidlo vnútrozemskej nákladnej dopravy s priamymi (výfukovými) emisiami CO₂ na tonokilometer (v g CO₂/tkm) vypočítanými (alebo v prípade nových plavidiel odhadovanými) na základe indexu prevádzkovej energetickej účinnosti (EEOI) Medzinárodnej námornej organizácie na úrovni, ktoré sú o 50 % nižšie než priemerná referenčná hodnota emisií CO₂ stanovená pre ťažké úžitkové vozidlá (vozidlá v podskupine 5-LH) v súlade s článkom 11 nariadenia (EÚ) 2019/1242.
- Pri posudzovaní toho, či plavidlo spĺňa vymedzenie ekologického vozidla, bude Komisia prihliadať na vývoj v dotknutom odvetví, a to aj so zohľadnením technických kritérií preskúmania, podľa ktorých sa činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy, ako sa stanovuje v príslušnom delegovanom akte podľa nariadenia (EÚ) 2020/852;
- e) v prípade námorných plavidiel:
- i) plavidlo námornej a pobrežnej osobnej alebo nákladnej dopravy používané na prevádzku prístavov alebo pomocné činnosti s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂; alebo
  - ii) plavidlo námornej a pobrežnej osobnej alebo nákladnej dopravy používané na prevádzku prístavov alebo pomocné činnosti, s hybridným alebo dvojpaliivovým motorom, ktoré pri bežnej prevádzke na mori a v prístavoch využíva aspoň 25 % energie z palív alebo z dobývateľného zdroja energie s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂, alebo ktoré dosiahlo hodnotu indexu energetickej účinnosti konštrukčného riešenia (EEDI) Medzinárodnej námornej organizácie o 10 % nižšiu, ako sú požadované hodnoty tohto indexu platné od 1. apríla 2022, a ktoré využíva palivá s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂ alebo palivá z obnoviteľných zdrojov, alebo

⁽²⁰⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1151 z 1. júna 2017, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007 o typovom schvaľovaní motorových vozidiel so zreteľom na emisie ľahkých osobných a úžitkových vozidiel (Euro 5 a Euro 6) a o prístupe k informáciám o opravách a údržbe vozidiel (Ú. v. EÚ L 175, 7.7.2017, s. 1).

⁽²¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/33/ES z 23. apríla 2009 o podpore ekologických vozidiel cestnej dopravy v záujme nízkoemisnej mobility (Ú. v. EÚ L 120, 15.5.2009, s. 5).

⁽²²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1242 z 20. júna 2019, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre nové ťažké úžitkové vozidlá a menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 595/2009 a (EÚ) 2018/956 a smernica Rady 96/53/ES (Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 202).

- iii) pravidlo námornej a pobrežnej nákladnej dopravy, ktoré sa používa výlučne na prevádzku v rámci pobrežnej a príbrežnej námornej dopravy a je skonštruované tak, aby umožňovalo prechod na iný druh prepravy nákladu v súčasnosti prepravovaného po zemi na more, s priamymi (výfukovými) emisiami CO₂ vypočítanými pomocou indexu energetickej účinnosti konštrukčného riešenia (EEDI), ktoré sú o 50 % nižšie ako hodnota priemerných referenčných emisií CO₂ stanovená pre ťažké úžitkové vozidlá (vozidlá v podskupine 5-LH) v súlade s článkom 11 nariadenia (EÚ) 2019/1242.

Pri posudzovaní toho, či pravidlo spĺňa vymedzenie ekologického vozidla, bude Komisia prihliadať na vývoj v dotknutom odvetví, a to aj so zohľadnením technických kritérií preskúmania, podľa ktorých sa činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy, ako sa stanovuje v príslušnom delegovanom akte podľa nariadenia (EÚ) 2020/852;

- f) v prípade železničných koľajových vozidiel:

- i) železničné koľajové vozidlo s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂;
- ii) železničné koľajové vozidlo s nulovými priamymi výfukovými emisiami CO₂, ak sa používa na trati s potrebnou infraštruktúrou a ak používa konvenčný motor v prípade nedostupnosti takejto infraštruktúry (elektrodieselové);

- g) v prípade lietadiel:

- i) lietadlo s nulovými priamymi (výfukovými) emisiami CO₂;
- ii) lietadlo s podstatne zlepšenými environmentálnymi vlastnosťami v porovnaní s lietadlom s rovnakou vzletovou hmotnosťou predstavujúcim alternatívu, ktorá je všeobecne dostupná na trhu;

21. „kombinovaná výroba“ alebo kombinovaná výroba tepla a elektriny je kombinovaná výroba v zmysle článku 2 bodu 30 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ⁽²³⁾;
22. „znečistená plocha“ je plocha, na ktorej je potvrdená prítomnosť materiálov alebo látok v dôsledku ľudskej činnosti na takej úrovni, že predstavuje výrazné riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie vzhľadom na súčasné a schválené budúce využitie pozemku, morského dna alebo riek;
23. „demonštračný projekt“ je demonštračný projekt v zmysle článku 2 bodu 24 nariadenia (EÚ) 2019/943;
24. „digitalizácia“ je prijímanie technológií vykonávaných elektronickými zariadeniami a/alebo systémami, ktoré umožňujú zvýšiť funkčnosť výroby, zavádzať online služby, modernizovať procesy alebo prechádzať na obchodné modely založené na vynechaní sprostredkovateľského článku vo výrobe tovaru a poskytovaní služieb, čo v konečnom dôsledku vedie k transformačnému vplyvu;
25. „zneškodňovanie“ je zneškodňovanie v zmysle článku 3 bodu 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES⁽²⁴⁾;
26. „prevádzkovateľ distribučnej sústavy“ je prevádzkovateľ distribučnej sústavy v zmysle článku 2 bodu 29 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944⁽²⁵⁾;
27. „centralizované zásobovanie teplom“ alebo „centralizované zásobovanie chladom“ je centralizované zásobovanie teplom alebo centralizované zásobovanie chladom v zmysle článku 2 bodu 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2010/31⁽²⁶⁾;

⁽²³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁽²⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁽²⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

⁽²⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov (Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13).

28. „systémy diaľkového vykurovania a/alebo chladenia“ sú zariadenia na výrobu tepla a/alebo chladu, sieť uskladňovania a distribúcie tepla, ktorá zahŕňa primárnu, čiže prenosovú, a sekundárnu potrubnú sieť na dodávku tepla alebo chladu odberateľom. Odkaz na centralizované zásobovanie teplom sa má vykladať ako odkaz na systémy diaľkového vykurovania a/alebo chladenia v závislosti od toho, či sa v sieťach dodáva teplo alebo chlad spoločne alebo osobitne;
29. „ekologické inovácie“ sú všetky formy inovačných činností vrátane nových výrobných procesov, nových výrobkov alebo služieb a nových metód riadenia a podnikania, ktorých výsledkom alebo cieľom je podstatné zlepšenie ochrany životného prostredia a významné zníženie vplyvov znečistenia na životné prostredie. Na účely tohto vymedzenia pojmov sa za inovácie nepovažujú:
- a) činnosti, ktorých výsledkom sú len menšie zmeny alebo zlepšenia v oblasti ochrany životného prostredia;
  - b) nárast výrobných kapacít alebo kapacít služieb pridaním výrobných alebo logistických systémov, ktoré sa veľmi podobajú už používaným;
  - c) zmeny podnikateľskej praxe, organizácie pracoviska alebo vonkajších vzťahov, ktoré vychádzajú z organizačných metód už zaužívaných v podniku;
  - d) zmeny stratégie riadenia;
  - e) zlúčenia podnikov a akvizície;
  - f) pozastavenie používania procesu;
  - g) jednoduchá náhrada alebo rozšírenie kapitálu;
  - h) zmeny vyplývajúce iba zo zmien v cenách výrobných faktorov, úprav, pravidelných sezónnych a iných cyklických zmien;
  - i) obchodovanie s novými alebo výrazne lepšími výrobkami;
30. „ekosystém“ je ekosystém v zmysle článku 2 bodu 13 nariadenia (EÚ) 2020/852;
31. „energetická účinnosť“ je energetická účinnosť v zmysle článku 2 bodu 4 smernice 2012/27/EÚ;
32. „uskladňovanie energie“ je v kontexte elektrizačnej sústavy uskladňovanie energie v zmysle článku 2 bodu 59 smernice (EÚ) 2019/944;
33. „zariadenie na uskladňovanie energie“ je v kontexte elektrizačnej sústavy zariadenie na uskladňovanie energie v zmysle článku 2 bodu 60 smernice (EÚ) 2019/944;
34. „účinné centralizované zásobovanie teplom a chladom“ je účinné centralizované zásobovanie teplom a chladom v zmysle článku 2 bodu 41 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ;
35. „energia z obnoviteľných zdrojov“ je v zmysle článku 2 bodu 1 smernice (EÚ) 2018/2001 energia vyrobená v zariadeniach, v ktorých sa využívajú len obnoviteľné zdroje energie, ako aj, pokiaľ ide o výhrevnosť, tá časť energie, ktorá sa vyrába z obnoviteľných zdrojov energie v hybridných zariadeniach, ktoré využívajú aj tradičné zdroje energie. Patrí sem aj elektrická energia z obnoviteľných zdrojov, ktorá sa používa na napĺňanie skladovacích systémov pripojených za meradlom (spoločne alebo ako doplnok k zariadeniam výroby energie z obnoviteľných zdrojov), okrem elektrickej energie, ktorá sa získava ako výsledok uskladnenia v systémoch;
36. „energetická infraštruktúra“ ⁽²⁷⁾ je každé fyzické vybavenie alebo zariadenie, ktoré sa nachádza v Únii alebo spája Úniu s jednou alebo s viacerými tretími krajinami a patrí do týchto kategórií:

⁽²⁷⁾ Za energetickú infraštruktúru sa nepovažujú projekty, ktoré sú vybudované pre jedného používateľa alebo malú skupinu používateľov identifikovaných *ex ante* a sú prispôbené ich potrebám (ďalej len „špecializovaná infraštruktúra“).

- a) pokiaľ ide o elektrinu:
- i) prenosové a distribučné sústavy, pričom pod pojmom „prenosové“ sa myslí preprava elektriny na pevnine, ako aj na mori v prepojenej sústave veľmi vysokého napätia a vysokého napätia s cieľom jej dodania koncovým odberateľom alebo distribútorom, pričom sem nepatria dodávky, a pod pojmom „distribúcia“ sa myslí preprava elektriny na pevnine, ako aj na mori v distribučných sústavách vysokého napätia, stredného napätia a nízkeho napätia s cieľom jej dodania odberateľom, pričom sem nepatria dodávky;
  - ii) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku systémov uvedených v bode i) vrátane ochranných, monitorovacích a kontrolných systémov všetkých napäťových úrovní a rozvodní;
  - iii) plne integrované prvky sústavy v zmysle článku 2 bodu 51 smernice (EÚ) 2019/944;
  - iv) inteligentné elektrizačné sústavy, čiže systémy a prvky, ktoré prostredníctvom prevádzkových digitálnych platforiem, kontrolných systémov a snímacích technológií na prenosovej aj distribučnej úrovni integrujú informačné a komunikačné technológie, ktoré sa zameriavajú na zabezpečenejšiu, efektívnejšiu a inteligentnejšiu prenosovú a distribučnú elektrizačnú sústavu a na zvýšenie kapacity na integráciu nových foriem výroby, uskladňovania a spotreby a ktoré umožňujú nové obchodné modely a trhové štruktúry;
  - v) elektrizačné sústavy na mori, čiže každé vybavenie alebo zariadenie elektrizačnej prenosovej alebo distribučnej infraštruktúry, ako sa vymedzuje v bode i), s dvojakou funkciou: prepojenie a prenos alebo distribúcia elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori z lokalít výroby elektriny na mori do jednej dvoch alebo viacerých krajín. Patria sem takisto inteligentné siete, ako aj každé príslušné vybavenie alebo zariadenie na mori nevyhnutné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku vrátane ochranných, monitorovacích a kontrolných systémov a potrebné rozvodne, ak zároveň zabezpečujú interoperabilitu technológií a okrem iného aj kompatibilitu na rozhraní rôznych technológií;
- b) pokiaľ ide o plyn (zemný plyn, bioplyn – vrátane biometánu – a/alebo plyn z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu):
- i) plynovody na prepravu a distribúciu plynu, ktoré tvoria súčasť siete s výnimkou vysokotlakových plynovodov používaných na prívod zemného plynu;
  - ii) podzemné zásobníky napojené na vysokotlakové plynovody uvedené v bode i);
  - iii) zariadenia určené na príjem, uskladnenie a spätné splynovanie alebo dekompresiu skvapalneného alebo stlačeného plynu;
  - iv) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku systému alebo na umožnenie dvojsmernej kapacity vrátane kompresorových staníc;
  - v) inteligentné plynárenské siete, čiže všetko toto vybavenie alebo všetky tieto zariadenia, ktorých cieľom je umožniť a uľahčiť začlenenie plynov z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových plynov (vrátane vodíka alebo plynov nebiologického pôvodu) do sústavy: digitálne systémy a prvky integrujúce informačné a komunikačné technológie, kontrolné systémy a snímacie technológie s cieľom umožniť interaktívne a inteligentné monitorovanie, meranie, kontrolu kvality a riadenie výroby, prepravy, distribúcie a spotreby plynu v plynárenskej sieti. Inteligentné siete môžu okrem toho zahŕňať aj vybavenie umožňujúce spätné toky z distribučnej úrovne na prenosovú úroveň a súvisiacu potrebnú modernizáciu existujúcej siete;

- c) pokiaľ ide o vodík ⁽²⁸⁾:
- i) potrubia na prepravu vodíka, tvorené najmä vysokotlakovými vodíkovými potrubiami, ako aj potrubia na distribúciu vodíka, tvorené najmä potrubiami na miestnu distribúciu vodíka, ktoré umožňujú prístup viacerým používateľom sústavy na transparentnom a nediskriminačnom základe;
  - ii) zariadenia na uskladňovanie, čiže zásobníky používané na uskladňovanie vodíka s vysokým stupňom čistoty vrátane časti vodíkového terminálu používanej na uskladňovanie, ale bez tej časti, ktorá slúži na výrobné operácie, ako aj vrátane zariadení vyhradených výlučne pre prevádzkovateľov vodíkovej siete pri plnení ich funkcií. Zariadenia na uskladňovanie vodíka zahŕňajú podzemné zásobníky, ktoré sú napojené na vysokotlakové potrubia na prepravu alebo distribúciu vodíka uvedené v bode i);
  - iii) zariadenia na nasadzovanie, príjem, spätné splyňovanie alebo dekompresiu vodíka alebo vodíka, ktorý je súčasťou iných chemických látok, s cieľom vtlačiť vodík do plynárenskej siete alebo špecializovanej vodíkovej siete;
  - iv) terminály, čiže zariadenia používané na transformáciu kvapalného vodíka na plynný vodík s cieľom vtlačiť vodík do vodíkovej siete. Terminály zahŕňajú prídavné zariadenia a dočasné uskladnenie potrebné na proces transformácie a následné vtláčenie do vodíkovej siete, ale bez akejkoľvek časti vodíkového terminálu používanej na uskladňovanie;
  - v) prepojovacie vedenie, čiže vodíková sieť, ktorá prechádza cez hranicu (alebo jej časť) medzi členskými štátmi alebo sa rozprestiera naprieč hranicou medzi členskými štátmi, prípadne medzi členským štátom a treťou krajinou až po územie členských štátov alebo po pobrežné vody daného členského štátu;
  - vi) každé vybavenie alebo zariadenie nevyhnutné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku vodíkového systému alebo na umožnenie dvojsmernej kapacity vrátane kompresorových staníc;
- d) pokiaľ ide o oxid uhličitý ⁽²⁹⁾:
- i) potrubia okrem ťažobných sietí používaných na prepravu oxidu uhličitého z viac ako jedného zdroja, teda z priemyselných zariadení (vrátane elektrární), ktoré vyrábajú oxid uhličitý spaľovaním alebo inými chemickými reakciami zahŕňajúcimi fosílnu alebo nefosílnu zloženie obsahujúce uhlík, na účel trvalého geologického uloženia oxidu uhličitého podľa článku 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES ⁽³⁰⁾, na účel použitia oxidu uhličitého ako suroviny alebo na účel zvýšenia výnosov z biologických procesov;
  - ii) zariadenia na skvapaľňovanie a ukladanie oxidu uhličitého so zreteľom na jeho prepravu alebo uloženie;
  - iii) infraštruktúra v rámci geologickej jednotky používaná na trvalé geologické uloženie oxidu uhličitého podľa článku 3 smernice 2009/31/ES a súvisiace povrchové a vtláčacie zariadenia;
  - iv) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na náležitú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku daného systému vrátane ochranných, monitorovacích a kontrolných systémov. Môžu sem patriť špecializované mobilné zariadenia na prepravu a ukladanie oxidu uhličitého za predpokladu, že tieto mobilné zariadenia spĺňajú definíciu ekologického vozidla;

⁽²⁸⁾ Ktorékoľvek zo zariadení uvedených v bodoch i) až vi), pokiaľ ide o vodík, môže byť novovybudovaným zariadením alebo zariadením prerobeným zo zariadenia na zemný plyn na zariadenie na vodík (má zmenený účel použitia), prípadne kombináciou oboch. Zariadenia uvedené v bodoch i) až vi), pokiaľ ide o vodík, ku ktorým má prístup tretia strana, sa považujú za energetickú infraštruktúru.

⁽²⁹⁾ Zariadenia uvedené v bodoch i) až iv), pokiaľ ide o oxid uhličitý, ku ktorým má prístup tretia strana, sa považujú za energetickú infraštruktúru.

⁽³⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114).

- e) infraštruktúra používaná na prenos alebo distribúciu tepelnej energie vo forme pary, horúcej vody alebo vychladených kvapalín od viacerých výrobcov/používateľov, ktorej podstatou je využívanie energie z obnoviteľných zdrojov alebo odpadového tepla z priemyselného využitia;
  - f) projekty spoločného záujmu vymedzené v článku 2 bode 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 ⁽³¹⁾ a projekty spoločného záujmu uvedené v článku 171 zmluvy;
  - g) ostatné kategórie infraštruktúry, pokiaľ ide o infraštruktúru, ktorá umožňuje fyzické alebo bezdrôtové pripojenie výrobcov a používateľov energie z obnoviteľných zdrojov alebo bezuhlíkovej energie z viacerých prístupových a výstupných bodov prístupných tretím stranám, ktoré nepatria k podnikom vlastiacim alebo riadiacim infraštruktúru;
37. „energetická hospodárnosť“ je energetická hospodárnosť budovy v zmysle článku 2 bodu 4 smernice 2010/31/EÚ;
38. „úspory energie“ sú úspory energie v zmysle článku 2 bodu 5 smernice 2012/27/EÚ;
39. „ochrana životného prostredia“ je každé opatrenie alebo činnosť určená na zníženie alebo prevenciu znečistenia, negatívnych environmentálnych vplyvov, prípadne iných škôd vyplývajúcich z ľudských činností, pokiaľ ide o fyzické okolie (vrátane vzduchu, vody a pôdy), ekosystémy alebo o prírodné zdroje, ako aj na zmiernenie zmeny klímy s cieľom znížiť riziko vzniku takejto škody, chrániť a obnoviť biodiverzitu alebo efektívnejšie využívať prírodné zdroje vrátane opatrení na úsporu energie a využívanie obnoviteľných zdrojov energie, ako aj ďalších techník na znižovanie emisií skleníkových plynov a ďalších znečisťujúcich látok, a prejsť na modely obehového hospodárstva s cieľom znížiť využívanie prvotných surovín a zvýšiť efektívnosť. Takisto sem patria opatrenia na posilnenie adaptívnej kapacity a minimalizovanie zraniteľnosti voči vplyvom zmeny klímy;
40. „environmentálna daň alebo parafiškálny poplatok“ je daň alebo poplatok uplatňovaný na osobitný daňový základ, výrobky alebo služby, ktoré majú jednoznačne negatívny vplyv na životné prostredie, prípadne daň alebo poplatok, ktorého cieľom je spoplatniť určité činnosti, tovar alebo služby tak, aby sa do ich ceny mohli zahrnúť environmentálne náklady, alebo tak, aby sa výrobcovia a spotrebiteľia sústreďovali skôr na také činnosti, ktoré viac rešpektujú životné prostredie;
41. „plán hodnotenia“ je dokument, ktorý sa vzťahuje na jednu alebo viaceré schémy pomoci a obsahuje aspoň tieto minimálne aspekty:
- a) ciele, ktoré sa majú hodnotiť;
  - b) hodnotiace otázky;
  - c) ukazovatele výsledkov;
  - d) plánovanú metódu na uskutočnenie hodnotenia;
  - e) požiadavky na zber údajov;
  - f) navrhovaný harmonogram hodnotenia vrátane dátumu predloženia priebežnej a záverečnej hodnotiacej správy;
  - g) opis nezávislého orgánu, ktorý uskutoční hodnotenie, alebo kritériá, ktoré sa použijú na jeho výber, a spôsoby zverejnenia hodnotenia;
42. „systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov“ je systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov v zmysle článku 2 bodu 21 smernice 2008/98/ES;
43. „výrobca“ je podnik, ktorý vyrába elektrickú energiu na obchodné účely;
44. „skleníkový plyn“ je každý plyn, ktorý prispieva ku skleníkovému efektu pohlcovaním infračerveného žiarenia, vrátane oxidu uhličitého, metánu, oxidu dusného a fluórovaných plynov, ako sú neúplne fluórované hydrovodíky;
45. „vysokoučinná kombinovaná výroba“ je vysokoúčinná kombinovaná výroba v zmysle článku 2 bodu 34 smernice 2012/27/EÚ;

⁽³¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39).

46. „prevádzkovateľ vodíkovej siete“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva funkciu sieťovej prepravy vodíka a ktorá je zodpovedná za prevádzku, zaistovanie údržby a podľa potreby za rozvoj vodíkovej siete v danej oblasti a v relevantných prípadoch za prevádzku, zaistovanie údržby a rozvoj prepojavacích vedení, ktorými je daná sieť prepojená s inými vodíkovými sieťami, ako aj za zabezpečenie dlhodobej schopnosti systému uspokojovať primeraný dopyt po preprave vodíka;
47. „odchýlka“ je odchýlka v zmysle článku 2 bodu 8 nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2195;
48. „zúčtovanie odchýlok“ je zúčtovanie odchýlok v zmysle článku 2 bodu 9 nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2195;
49. „interval zúčtovania odchýlok“ je interval zúčtovania odchýlok v zmysle článku 2 bodu 15 nariadenia (EÚ) 2019/943;
50. „individuálna pomoc“ je pomoc *ad hoc* a pomoc poskytovaná na základe schémy pomoci, pre ktorú sa vyžaduje notifikácia;
51. „schéma prerušiteľnosti“ je opatrenie na zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny navrhnuté tak, aby sa ním zabezpečovala stabilná frekvencia elektrizačnej sústavy alebo riešili krátkodobé problémy s bezpečnosťou dodávok, a to aj prerušovaním zaťaženia;
52. „mikropodnik“ je podnik, ktorý spĺňa podmienky pre mikropodniky stanovené v odporúčaní Komisie o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov ⁽³²⁾;
53. „riešenie blízke prírode“ je riešenie, ktoré je inšpirované a podporované prírodou, je nákladovo efektívne a zároveň poskytuje environmentálne, sociálne a hospodárske prínosy, pomáha budovať odolnosť a prináša do miest, krajinných a morských oblastí väčší počet diverzifikovaných, prírodných a prírode blízkych prvkov a procesov prostredníctvom miestne prispôbených a systematických zásahov efektívne využívajúcich zdroje;
54. „opatrenie zamerané na preťaženie sústavy“ je opatrenie na zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny navrhnuté tak, aby sa ním kompenzovala nedostatočnosť elektrizačnej prenosovej alebo distribučnej sústavy;
55. „znečisťujúca látka“ je znečisťujúca látka v zmysle článku 2 bodu 10 nariadenia (EÚ) 2020/852;
56. „znečisťovateľ“ je znečisťovateľ v zmysle vymedzenia v bode 3 prílohy k odporúčaniam Rady 75/436/Euratom, ESUO, EHS ⁽³³⁾;
57. „znečisťovanie“ je znečisťovanie v zmysle článku 3 bodu 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ ⁽³⁴⁾;
58. „zásada ‚znečisťovateľ platí‘“ je zásada, podľa ktorej by mal náklady na opatrenia na odstraňovanie znečistenia znášať znečisťovateľ, ktorý spôsobuje znečistenie;
59. „príprava na opätovné použitie“ je príprava na opätovné použitie v zmysle článku 3 bodu 16 smernice 2008/98/ES;
60. „infraštruktúra nabíjajúcich staníc“ je pevná alebo mobilná infraštruktúra, ktorá umožňuje dodávanie elektriny ekologickým vozidlám alebo ekologickým mobilným servisným zariadeniam;
61. „zhodnocovanie“ je zhodnocovanie v zmysle článku 3 bodu 15 smernice 2008/98/ES;
62. „recyklácia“ je recyklácia v zmysle článku 3 bodu 17 smernice 2008/98/ES;
63. „referenčný projekt“ je príklad bežného projektu v kategórii oprávnených príjemcov schémy pomoci;

⁽³²⁾ Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽³³⁾ Odporúčanie Rady z 3. marca 1975 týkajúce sa rozvrhu nákladov a činnosti verejnej správy v záležitostiach životného prostredia (Ú. v. ES L 194, 25.7.1975, s. 1).

⁽³⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

64. „infraštruktúra čerpacích staníc“ je pevná alebo mobilná infraštruktúra na dopĺňanie vodíka, zemného plynu v plynnej forme (stlačený zemný plyn, ďalej len „CNG“) a kvapalnej forme (skvapalnený zemný plyn, ďalej len „LNG“), bioplynu a biopalív vrátane pokročilých biopalív alebo syntetických palív vyrábaných pomocou energie z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkovej energie;
65. „obnova“ sú opatrenia environmentálneho manažérstva zamerané na obnovenie úrovne fungovania ekosystému na znehodnotených plochách, ktorých cieľom je skôr obnovenie a priebežné poskytovanie ekosystémových služieb ako biodiverzity a integrity prirodzeného alebo poloprirodzeného referenčného ekosystému;
66. „sanácia“ sú opatrenia environmentálneho manažérstva, ako napríklad odstránenie a detoxifikácia kontaminantov alebo prebytočných živín z pôdy a vody, ktorých cieľom je odstrániť zdroje znehodnocovania;
67. „elektrina z obnoviteľných zdrojov“ je elektrina vyrobená z obnoviteľných zdrojov v zmysle článku 2 bodu 1 smernice (EÚ) 2018/2001;
68. „komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov“ je komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov v zmysle článku 2 bodu 16 smernice 2018/2001;
69. „energia z obnoviteľných zdrojov“ je energia z obnoviteľných zdrojov alebo obnoviteľná energia v zmysle článku 2 bodu 1 smernice (EÚ) 2018/2001;
70. „vodík z obnoviteľných zdrojov“ je vodík vyrobený z energie z obnoviteľných zdrojov v súlade s metodikami pre kvapalné a plyné palivá v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu stanovenými v smernici (EÚ) 2018/2001;
71. „kvapalné a plyné palivá v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu“ sú kvapalné/plynné palivá v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu v zmysle článku 2 bodu 36 smernice (EÚ) 2018/2001;
72. „primeranosť zdrojov“ je stupeň vyrobenej kapacity, ktorá sa považuje za primeranú na splnenie úrovne dopytu v ponukovej oblasti v akomkoľvek danom období na základe použitia obvyklého štatistického ukazovateľa používaného organizáciami, ktoré inštitúcie Únie považujú za organizácie zohrávajúce zásadnú úlohu pri vytváraní jednotného trhu s elektrinou, ako je napríklad Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E);
73. „efektívnosť využívania zdrojov“ je znižovanie množstva vstupov potrebných na výrobu jednotky výkonu alebo nahrádzanie primárnych vstupov sekundárnymi;
74. „obnova“ je proces pomoci pri obnove ekosystému na účely ochrany biodiverzity a zvýšenia odolnosti ekosystému, najmä voči zmene klímy. Obnova ekosystémov obsahuje opatrenia na zlepšenie stavu ekosystému a opätovné vytvorenie alebo zavedenie ekosystému v prípade straty pôvodného stavu, ako aj na zlepšenie odolnosti ekosystému voči zmene klímy a jeho adaptácie na zmenu klímy;
75. „opätovné použitie“ je opätovné použitie v zmysle článku 3 bodu 13 smernice 2008/98/ES a zahŕňa všetky činnosti, pri ktorých sa výrobky alebo diely, ktoré nie sú odpadom, opätovne použijú na iný účel, než na aký boli pôvodne vyrobené;
76. „malý podnik“ je podnik, ktorý spĺňa podmienky pre malé podniky stanovené v odporúčaní Komisie o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov;
77. „malý a stredný podnik“ (MSP) je podnik, ktorý spĺňa podmienky stanovené v odporúčaní Komisie o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov;
78. „malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je podnik, ktorý nie je MSP a ktorého počet zamestnancov vypočítaný v súlade s článkami 3 až 6 prílohy I k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 651/2014 ⁽³⁵⁾ nepresahuje 499, ktorého ročný obrat nepresahuje 100 miliónov EUR, prípadne ktorého ročná súvaha nepresahuje 86 miliónov EUR. Viaceré subjekty sa budú považovať za jeden podnik za predpokladu splnenia niektorej z podmienok uvedených v článku 3 bode 3 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 651/2014;

⁽³⁵⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

79. „inteligentné nabíjanie“ je nabíjanie, pri ktorom sa intenzita elektriny dodávanej do batérie upravuje v reálnom čase na základe informácií získaných prostredníctvom elektronickej komunikácie;
80. „inteligentná pripravenosť“ je schopnosť budov alebo stavebných jednotiek prispôsobiť svoju prevádzku potrebám používateľa vrátane optimalizácie energetickej hospodárnosti a celkovej energetickej hospodárnosti a prispôsobiť svoju prevádzku signálom zo siete;
81. „štandardná zodpovednosť za vyrovnávanie odchýlky“ je nediskriminačná zodpovednosť za vyrovnávanie odchýlky v prípade všetkých technológií, pričom žiadny výrobca nie je vyňatý z tejto zodpovednosti za vyrovnávanie odchýlky stanovenej v článku 5 nariadenia (EÚ) 2019/943;
82. „začatie prác“ je prvý záväzok firmy (napríklad na objednávku zariadenia alebo začatie výstavby), na základe ktorého je investícia nezvratná. Kúpa pozemku a prípravné práce, ako napríklad získavanie povolení a uskutočňovanie predbežných štúdií uskutočniteľnosti, sa nepovažujú za začatie prác. V prípade prevzatia podniku znamená „začatie prác“ okamih nadobudnutia aktív priamo spojených s nadobudnutým podnikom;
83. „strategická rezerva“ je kapacitný mechanizmus, v rámci ktorého sa kapacita výroby elektriny, napríklad reakcia na strane výroby, uskladňovania alebo spotreby, zachováva mimo trhu s elektrinou a nasadzuje sa len za osobitných okolností;
84. „celkové náklady na vlastníctvo“ sú celkové náklady na nákup a vlastníctvo vozidla počas celej jeho životnosti vrátane nákladov na nákup alebo lízing vozidla, nákladov na palivo, nákladov na údržbu a opravy, nákladov na poistenie, finančných nákladov a daní;
85. „prevádzkovateľ prenosovej sústavy“ je prevádzkovateľ prenosovej sústavy v zmysle článku 2 bodu 35 smernice (EÚ) 2019/944;
86. „vozidlo“ je ktorýkoľvek z týchto dopravných prostriedkov:
- cestné vozidlo kategórie M1, M2, N1, M3, N2, N3 alebo L;
  - plavidlo vnútrozemskej alebo námornej a pobrežnej osobnej alebo nákladnej dopravy;
  - železničné koľajové vozidlo;
  - lietadlo;
87. „spracovanie“ je spracovanie v zmysle článku 3 bodu 14 smernice 2008/98/ES;
88. „minimálna úroveň zdanenia v Únii“ je minimálna úroveň zdanenia stanovená v právnych predpisoch Únie; v prípade energetických výrobkov a elektriny je to minimálna úroveň zdanenia stanovená v prílohe I k smernici Rady 2003/96/ES ⁽³⁶⁾;
89. „norma Únie“ je:
- záväzná norma Únie, v ktorej sa stanovujú požadované úrovne ochrany životného prostredia, ktoré majú jednotlivé podniky dosiahnuť, okrem noriem alebo cieľov stanovených na úrovni Únie, ktoré sú záväzné pre členské štáty, nie však pre jednotlivé podniky;
  - povinnosť využívať najlepšie dostupné techniky, ako sa vymedzujú v smernici 2010/75/EÚ, a zabezpečiť, aby úrovne emisií neboli vyššie ako úrovne emisií, ktoré by sa dosiahli pri uplatňovaní najlepších dostupných techník; ak sú úrovne emisií spojené s najlepšimi dostupnými technikami ⁽³⁷⁾ vymedzené vo vykonávacích aktoch prijatých v súlade so smernicou 2010/75/EÚ alebo podľa iných uplatniteľných smerníc, na účely týchto usmernení sa budú uplatňovať uvedené úrovne; ak budú tieto úrovne vyjadrené ako rozsah, uplatní sa limit, pri ktorom došlo v dotknutom podniku k prvému dosiahnutiu najlepších dostupných techník;
90. „odpad“ je odpad v zmysle článku 3 bodu 1 smernice 2008/98/ES;
91. „odpadové teplo“ je odpadové teplo v zmysle článku 2 bodu 9 smernice (EÚ) 2018/2001.

⁽³⁶⁾ Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51).

⁽³⁷⁾ Môžu medzi ne patriť súvisiace úrovne emisií (BAT-AEL), súvisiace úrovne energetickej efektívnosti (BAT-AEEL) alebo súvisiace úrovne environmentálnych vlastností (BAT-AEPL).

3. POSÚDENIE ZLUČITELNOSTI PODĽA ČLÁNKU 107 ODS. 3 PÍSM. C) ZMLUVY

20. V týchto usmerneniach sa stanovujú kritériá zlučiteľnosti podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy vzťahujúce sa na opatrenia pomoci v oblasti ochrany životného prostredia vrátane ochrany klímy a v oblasti energetických cieľov, ktoré podliehajú notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy.
21. Na základe článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy môže Komisia považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom takú štátnu pomoc, ktorá má umožniť rozvoj určitých hospodárskych činností v rámci Únie (pozitívna podmienka), za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom (negatívna podmienka).
22. Komisia bude pri posudzovaní toho, či pomoc v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky možno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, analyzovať tieto aspekty:
- a) pokiaľ ide o prvú podmienku (pozitívnu), aby pomoc umožňovala rozvoj hospodárskej činnosti:
- i) identifikácia hospodárskej činnosti, ktorú opatrenie umožňuje, a jej pozitívnych vplyvov na celú spoločnosť, prípadne jej významu pre konkrétne politiky Únie (pozri oddiel 3.1.1);
  - ii) stimulačný účinok pomoci (pozri oddiel 3.1.2);
  - iii) neporušenie žiadneho relevantného ustanovenia právnych predpisov Únie (pozri oddiel 3.1.3).
- b) pokiaľ ide o druhú podmienku (negatívnu), aby pomoc neprípustne neovplyvňovala podmienky obchodu v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom:
- i) potreba štátneho zásahu (pozri oddiel 3.2.1.1);
  - ii) vhodnosť pomoci (pozri oddiel 3.2.1.2);
  - iii) primeranosť pomoci (pomoc obmedzená na nevyhnutné minimum na dosiahnutie cieľa) vrátane kumulácie (pozri oddiel 3.2.1.3);
  - iv) transparentnosť pomoci (pozri oddiel 3.2.1.4);
  - v) zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom pomoci na hospodársku súťaž a obchod (pozri oddiel 3.2.2);
  - vi) zváženie pozitívnych a negatívnych vplyvov pomoci (pozri oddiel 3.3).

3.1. **Pozitívna podmienka: pomoc musí umožňovať rozvoj určitej hospodárskej činnosti**

3.1.1. *Identifikácia hospodárskej činnosti, ktorú opatrenie umožňuje, a jej pozitívnych vplyvov na celú spoločnosť, prípadne jej významu pre konkrétne politiky Únie*

23. Pri notifikovaní pomoci musia členské štáty identifikovať hospodárske činnosti, ktoré bude pomoc umožňovať, ako aj to, ako sa ňou podporí rozvoj týchto činností.
24. Pomoc v oblasti prevencie alebo zníženia negatívnych vplyvov hospodárskych činností na klímu alebo životné prostredie môže umožniť rozvoj hospodárskych činností, pretože sa zvýši udržateľnosť dotknutej hospodárskej činnosti. Touto pomocou sa takisto môže zabezpečiť pokračovanie činnosti v budúcnosti bez neprimeraných environmentálnych škôd a podporiť vytváranie nových hospodárskych činností a služieb (podpora rozvoja tzv. zeleného hospodárstva).
25. Členské štáty musia okrem toho opísať, či a ako pomoc prispeje k dosahovaniu cieľov politiky Únie v oblasti klímy, životného prostredia a energetiky, a konkrétnejšie aj očakávané prínosy pomoci, pokiaľ ide o jej významný prínos k ochrane životného prostredia vrátane zmiernenia zmeny klímy alebo efektívne fungovanie vnútorného trhu s energiou.

3.1.2. *Stimulačný účinok*

26. Len pomoc, ktorá má stimulačný účinok, sa môže považovať za pomoc umožňujúcu hospodársku činnosť. Stimulačný účinok nastane, keď pomoc motivuje príjemcu k zmene správania, zapojeniu do ďalšej hospodárskej činnosti alebo do hospodárskej činnosti šetrnejšej k životnému prostrediu, ktorú by bez pomoci nevykonával alebo ktorú by vykonával v obmedzenej miere či iným spôsobom.
27. Pomoc nesmie slúžiť na úhradu nákladov na činnosť, ktorú by príjemca pomoci vykonával v každom prípade, ani na kompenzáciu bežného podnikateľského rizika spojeného s hospodárskou činnosťou⁽³⁸⁾.
28. K dokázaniu stimulačného účinku patrí identifikácia faktického a pravdepodobného kontrafaktuálneho scenára v prípade neposkytnutia pomoci⁽³⁹⁾. Komisia ich preskúma na základe kvantifikácie uvedenej v oddiele 3.2.1.3.
29. Komisia sa domnieva, že pomoc nemá stimulačný účinok na príjemcu v prípadoch, v ktorých sa práce na projekte alebo činnosť začali predtým ako príjemca podal písomnú žiadosť o pomoc vnútroštátnym orgánom. Ak príjemca začne vykonávať projekt pred podaním žiadosti o pomoc, nebude sa žiadna pomoc poskytnutá na daný projekt v zásade považovať za pomoc zlučiteľnú s vnútorným trhom.
30. Žiadosť o pomoc môže mať rôzne formy, napríklad formu ponuky v rámci súťažného ponukového konania. Každá žiadosť musí obsahovať aspoň meno žiadateľa, opis projektu alebo činnosti vrátane lokality a výšku pomoci potrebnej na jeho/jej vykonanie.
31. V niektorých výnimočných prípadoch môže mať pomoc stimulačný účinok aj v prípade projektov, ktoré sa začali pred podaním žiadosti o pomoc. Pomoc sa považuje za takú, ktorá má stimulačný účinok, v týchto situáciách:
- a) pomoc sa poskytuje automaticky na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií a bez toho, aby členské štáty ďalej uplatňovali diskrečnú právomoc, a opatrenie bolo schválené a nadobudlo účinnosť pred začatím prác na podporenom projekte alebo činnosti, okrem prípadu následných fiškálnych schém, ak sa na danú činnosť vzťahovali už predchádzajúce schémy vo forme daňového zvýhodnenia;
  - b) vnútroštátne orgány uverejnili pred začatím prác oznámenie o svojom zámere zaviesť navrhované opatrenie pomoci, ak ho schválila Komisia, ako sa to vyžaduje v článku 108 ods. 3 zmluvy. Uvedené oznámenie musí byť dostupné na verejnom webovom sídle alebo v inom verejne prístupnom médiu s porovnateľne širokým a jednoduchým prístupom a musia sa v ňom jednoznačne uvádzať typy projektov, ktoré majú byť podľa návrhu členského štátu oprávnené, ako aj čas, od ktorého členský štát zamýšľa považovať takéto projekty za oprávnené. Navrhovaná oprávnenosť nesmie byť neprípustne obmedzená. Príjemca musí orgán poskytujúci pomoc pred začiatkom prác informovať o tom, že navrhované opatrenie pomoci predstavuje podmienku prijatia investičných rozhodnutí. Ak členský štát preukazuje stimulačný účinok takýmto oznámením, musí v rámci oznámenia o štátnej pomoci predložiť kópiu oznámenia a odkaz na webové sídlo, na ktorom je uverejnené, prípadne príslušný doklad o jeho dostupnosti pre verejnosť;

⁽³⁸⁾ Pozri rozsudok Súdneho dvora z 13. júna 2013“ HGA a i./Komisia, C-630/11 P až C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387, bod 104.

⁽³⁹⁾ Daný scenár musí byť vierohodný, skutočný a musí sa týkať faktorov rozhodovania prevládajúcich v čase rozhodovania príjemcu pomoci v súvislosti s projektom. Členské štáty sa vyzývajú, aby vychádzali z úradných dokumentov vedenia, posúdení rizík, finančných správ, interných podnikateľských plánov, stanovisk odborníkov a iných štúdií týkajúcich sa projektu, ktorý sa posudzuje. Pri preukazovaní stimulačného účinku by členským štátom mohli pomôcť dokumenty obsahujúce informácie o prognózach dopytu, odhadoch nákladov, finančných prognózach, dokumenty, ktoré boli predložené investičnému výboru a ktoré prezentujú investičné/prevádzkové scenáre, alebo dokumenty poskytnuté finančným inštitúciám. Tieto dokumenty musia byť aktuálne vo vzťahu k rozhodovaciemu procesu týkajúceho sa rozhodnutia o investícii/prevádzke.

- c) prevádzková pomoc sa poskytuje existujúcim zariadeniam na výrobu šetrnú k životnému prostrediu, aj keď sa nezačali žiadne práce, pretože nedošlo k žiadnej významnej novej investícii. V takýchto prípadoch možno stimulačný účinok preukázať zmenou prevádzky zariadenia spôsobom šetrným k životnému prostrediu, a nie alternatívnym lacnejším režimom prevádzky, ktorý je menej šetrný k životnému prostrediu.
32. Komisia sa domnieva, že pomoc poskytnutá iba na úhradu nákladov na prispôsobenie sa normám Únie v zásade nemá stimulačný účinok. Vo všeobecnosti platí, že stimulačný účinok môže mať iba pomoc presahujúca rámec noriem Únie. Ak bola príslušná norma Únie už prijatá, ale ešte nenadobudla účinnosť, však môže mať pomoc stimulačný účinok len vtedy, ak motivuje na uskutočnenie a dokončenie investície aspoň 18 mesiacov pred nadobudnutím účinnosti normy, ak sa v oddieloch 4.1 až 4.13 neuvádza inak. S cieľom neodradiť členské štáty od stanovenia záväzných vnútroštátnych noriem, ktoré sú prísnejšie alebo ambicioznejšie ako zodpovedajúce normy Únie, môžu mať opatrenia pomoci stimulačný účinok bez ohľadu na existenciu takýchto vnútroštátnych noriem. To isté platí, ak pri poskytnutí už existujú záväzné vnútroštátne normy, ale žiadne zodpovedajúce.
- 3.1.3. *Neporušenie žiadneho relevantného ustanovenia právnych predpisov Únie*
33. Ak podporená činnosť alebo opatrenie pomoci, alebo s ním spojené podmienky (vrátane metódy financovania, ak je neoddeliteľnou súčasťou opatrenia) vedú k porušeniu relevantného právneho predpisu Únie, nemožno pomoc vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom. To sa môže stať napríklad vtedy, ak sa na pomoc vzťahujú klauzuly, podľa ktorých je priamo alebo nepriamo podmienená pôvodom výrobkov alebo zariadení, akými sú napríklad požiadavky, podľa ktorých musí prijemca zakúpiť domáce výrobky.
- 3.2. **Negatívna podmienka: opatrenie pomoci nesmie neprípustne ovplyvňovať obchodné podmienky v takej miere, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom**
- 3.2.1. *Minimalizácia narušenia hospodárskej súťaže a obchodu*
- 3.2.1.1. *Nevyhnutnosť pomoci*
34. Navrhované opatrenie štátnej pomoci musí byť zamerané na podnietenie významného rozvoja, ku ktorému samotný trh nemôže dospieť, a to napríklad naprawy zlyhaní trhu v súvislosti s projektmi alebo činnosťami, na ktoré sa pomoc poskytuje. Zatiaľ čo sa všeobecne uznáva, že konkurenčné trhy zväčša prinášajú efektívne výsledky z hľadiska rozvoja hospodárskych činností, cien, produkcie a využívania zdrojov, v prípade existencie zlyhaní trhu sa môže verejným zásahom v podobe štátnej pomoci zlepšiť efektívne fungovanie trhov, a tým prispieť k rozvoju hospodárskej činnosti v miere, v ktorej trh samotný pri snahe o efektívny výsledok zlyháva. Členský štát by mal identifikovať zlyhania trhu brániace dosiahovaniu dostatočnej úrovne ochrany životného prostredia alebo vzniku efektívneho vnútorného trhu s energiou. Hlavné zlyhania trhu súvisiace s ochranou životného prostredia a energetikou, ktoré môžu znemožniť optimálny výsledok a môžu viesť k neefektívnemu výsledku, sú tieto:
- a) Negatívne externality: sú najbežnejšie pre opatrenia pomoci v oblasti životného prostredia a vznikajú vtedy, keď nie je náležite vyčíslená cena znečistenia, čiže dotknutý podnik neznáša celkové náklady súvisiace so znečisťovaním. V tomto prípade je možné, že podniky konajúce vo svojom vlastnom záujme nie sú dostatočne motivované, aby pri rozhodovaní o konkrétnej technológii alebo o objeme výroby brali do úvahy negatívne externality vyplývajúce z ich hospodárskej činnosti. Inak povedané, náklady, ktoré znáša podnik, sú nižšie ako náklady, ktoré znášajú spotrebiteľia a celá spoločnosť. Podniky preto zvyčajne nie sú dostatočne motivované, aby znížili svoju úroveň znečisťovania alebo aby prijali individuálne opatrenia na ochranu životného prostredia.
- b) Pozitívne externality: skutočnosť, že z investície budú mať čiastočnú výhodu aj iní účastníci trhu než investor, môže viesť podniky k nedostatočným investíciám. Pozitívne externality sa môžu objaviť napríklad v prípade investícií do ekologických inovácií, systémovej stability, nových a inovačných obnoviteľných technológií a inovačných opatrení týkajúcich sa prispôsobenia sa dopytu alebo v prípade energetickej infraštruktúry alebo opatrení bezpečnosti dodávok elektriny, ktoré sú prínosné pre mnohé členské štáty alebo väčší počet spotrebiteľov.

- c) Asymetrické informácie: táto situácia zvyčajne vzniká na trhoch, kde existuje rozdiel medzi informáciami dostupnými jednej strane trhu a informáciami dostupnými druhej strane trhu. K tomu by mohlo dôjsť napríklad vtedy, keď externí finanční investori nemajú dostatok informácií o pravdepodobných výnosoch a rizikách projektu. Táto situácia môže vzniknúť aj v prípade cezhraničnej spolupráce v oblasti infraštruktúry, keď jedna strana má informačnú nevýhodu v porovnaní s druhou stranou. Hoci riziko alebo neistota nevedú samy osebe k zlyhaniu trhu, problém asymetrických informácií súvisí s mierou takéhoto rizika a neistoty. Bývajú vyššie v prípade investícií v oblasti životného prostredia s obvykle dlhším obdobím amortizácie a posilňujú zameranie na krátkodobý horizont, ktorý by sa mohol zhoršiť z dôvodu podmienok financovania takýchto investícií, a to najmä v prípade MSP.
- d) Zlyhania koordinácie: môžu zabrániť vypracovaniu projektu alebo jeho účinnému návrhu v dôsledku odlišných záujmov a stimulov medzi investormi, tzv. rozdielnych záujmov, nákladov na uzatváranie zmlúv alebo podmienok poistenia zodpovednosti, neistoty v súvislosti s výsledkom spolupráce a sieťových vplyvov, napríklad neprerušenej dodávky elektriny. Tieto zlyhania koordinácie môžu vzniknúť napríklad vo vzťahu medzi vlastníkom budovy a nájomcom v súvislosti s energeticky hospodárnymi riešeniami. Zlyhania koordinácie sa môžu ďalej zhoršovať aj v dôsledku problémov s informáciami, a to najmä problémov týkajúcich sa asymetrických informácií. Zlyhania koordinácie môžu vyplývať aj z potreby dosiahnuť určité kritické množstvo, kým bude komerčne zaujímavé začať s vykonávaním projektu, čo môže byť obzvlášť relevantný aspekt pri (cezhraničných) projektoch v oblasti infraštruktúry.
35. Na dokázanie nevyhnutnosti štátnej pomoci však nestačí samotná existencia zlyhaní trhu v určitých súvislostiach. Môžu byť zavedené iné politiky a opatrenia, ktorých cieľom je riešiť niektoré identifikované zlyhania trhu. Ako príklad možno uviesť odvetvovú reguláciu, povinné normy Únie týkajúce sa znečistenia, povinné dodávky, cenové mechanizmy, ako napríklad systém Únie na obchodovanie s emisiami (ďalej len „ETS“) a uhlíkové dane. Je možné, že ďalšie opatrenia vrátane štátnej pomoci sa zameriavajú iba na zvyškové zlyhania trhu, čiže na zlyhania trhu, ktoré sa neriešia týmito inými politikami a opatreniami. Takisto je dôležité preukázať, ako štátna pomoc posilní ďalšie zavedené politiky a opatrenia, ktoré majú zabezpečiť nápravu tých istých zlyhaní trhu. Preto je náročnejšie preukázať nevyhnutnosť štátnej pomoci, ak je daná pomoc v rozpore s inými politikami zameranými na tie isté zlyhania trhu. Členský štát by mal preto identifikovať aj všetky existujúce politiky a opatrenia, ktoré sa už zameriavajú na identifikované regulačné zlyhania alebo zlyhania trhu.
36. Komisia usúdi, že pomoc je nevyhnutná, ak členský štát preukáže, že je efektívne zameraná na zvyškové zlyhania trhu, pričom sa prihliadne aj na všetky ostatné politiky a opatrenia už zavedené na riešenie niektorých identifikovaných zlyhaní trhu.
37. Keď sa štátna pomoc poskytne na projekty alebo činnosti, ktoré sú z hľadiska technologického obsahu, úrovne rizika a veľkosti podobné projektom, ktoré už boli v rámci Únie vykonané za trhových podmienok, Komisia bude v zásade predpokladať, že neexistuje žiadne zlyhanie trhu, a bude požadovať ďalšie dôkazy na preukázanie potreby štátnej pomoci.
38. Na preukázanie nevyhnutnosti pomoci musí členský štát preukázať, že projekt, alebo v prípade schém referenčný projekt, by sa bez pomoci nevykonal. Komisia to posúdi na základe kvantifikácie uvedenej v oddiele 3.2.1.3 alebo špecifickej analýzy založenej na dôkazoch, ktorú predloží členský štát preukazujúci nevyhnutnosť pomoci.
- 3.2.1.2. Vhodnosť
39. Navrhované opatrenie pomoci musí byť vhodným nástrojom politiky na plnenie stanoveného cieľa pomoci, t. j. nesmú existovať menej narušujúce politiky a nástroje pomoci schopné dosiahnuť rovnaké výsledky.

3.2.1.2.1. Vhodnosť nástroja spomedzi alternatívnych nástrojov politiky

40. Štátna pomoc nie je jediným nástrojom politiky, ktorým členské štáty disponujú pri presadzovaní vyšších úrovní ochrany životného prostredia alebo zabezpečovaní efektívneho vnútorného trhu s energiou. Môžu existovať iné, vhodnejšie nástroje, napríklad trhovo orientované nástroje alebo opatrenia na strane dopytu, ktoré sa týkajú regulácie, dodržiavania zásady prvoradosti energetickej efektívnosti⁽⁴⁰⁾, verejného obstarávania alebo normalizácie, ako aj zvýšenie financovania verejnej infraštruktúry a všeobecné daňové opatrenia. Dôležitú úlohu pri dosahovaní vyššej úrovne ochrany životného prostredia môžu zohrávať aj právne nezáväznú nástroje, ako napríklad dobrovoľné environmentálne značky a šírenie technológií šetrných k životnému prostrediu⁽⁴¹⁾.
41. Rôzne opatrenia na nápravu toho istého zlyhania trhu môžu pôsobiť aj proti sebe. To platí v prípade, ak bol zavedený účinný trhový mechanizmus určený najmä na riešenie problému externalít, ako napríklad systém ETS Únie. Hrozí, že doplnkové podporné opatrenie na riešenie toho istého zlyhania trhu oslabí efektívnosť trhového mechanizmu. Preto musí byť schéma pomoci, ktorá je zameraná na riešenie zvyškových zlyhaní trhu, navrhnutá tak, aby neoslabovala efektívnosť trhového mechanizmu.
42. Dodržiavaním zásady „znečisťovateľ platí“ prostredníctvom právnych predpisov v oblasti životného prostredia sa zabezpečuje náprava zlyhania trhu súvisiaceho s negatívnymi externalitami. Štátna pomoc teda nie je vhodným nástrojom a nemôže sa poskytnúť, ak by príjemca pomoci mohol niesť zodpovednosť za znečistenie v zmysle platných právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov.

3.2.1.2.2. Vhodnosť nástroja spomedzi rôznych nástrojov pomoci

43. Štátnu pomoc v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky možno poskytovať v rôznych formách. Členský štát by však mal zabezpečiť, aby sa pomoc poskytla vo forme, v prípade ktorej je najmenšia pravdepodobnosť narušenia obchodu a hospodárskej súťaže.
44. V tejto súvislosti je členský štát povinný preukázať, prečo sú menej vhodné iné, potenciálne menej narušajúce formy pomoci, ako napríklad: vratné preddavky namiesto priamych grantov, daňové úľavy namiesto zníženia daňovej sadzby alebo formy pomoci, ktoré sú založené na finančných nástrojoch, ako sú dlhové nástroje namiesto kapitálových, vrátane napríklad nízkoúročných úverov alebo bonifikácie úrokov, štátnych záruk alebo alternatívneho poskytnutia financovania za výhodných podmienok.
45. Voľba nástroja pomoci by mala byť primeraná zlyhaniu trhu, ktoré sa má opatrením pomoci riešiť. Vratný preddavok môže predstavovať najvhodnejší nástroj najmä v prípadoch, keď sú skutočné príjmy neisté, napríklad v prípade opatrení na úsporu energie.

⁽⁴⁰⁾ Podľa tejto zásady majú členské štáty čo najďôslednejšie zohľadňovať alternatívne opatrenia efektívne z hľadiska nákladov a úspory energie v energetickom plánovaní a politických a investičných rozhodnutiach, pokiaľ ide o opatrenia na zefektívnenie dopytu po energii a dodávok energie, najmä prostredníctvom nákladovo efektívnych úspor konečného využitia energie, iniciatívami v oblasti reakcie na spotrebu a účinnejšou premenou, prenosom a distribúciou energie, pričom sa zároveň dosiahnu ciele uvedených rozhodnutí. Pozri nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

⁽⁴¹⁾ Používanie environmentálnych označovaní a tvrdení na výrobkoch navyše môže predstavovať ďalší spôsob, ako spotrebiteľom/používateľom umožniť prijímanie kvalifikovaných rozhodnutí o kúpe a zvýšiť dopyt po výrobkoch šetrných k životnému prostrediu. Ak budú dobre navrhnuté a ak ich príslušní spotrebiteľia budú uznávať, rozumieť im a vnímať ich ako primerané, môžu sa spoľahlivé environmentálne označovania a pravdivé environmentálne tvrdenia stať významným nástrojom na usmernenie a formovanie správania (spotrebiteľov) tak, aby si vybrali možnosti šetrnejšie k životnému prostrediu. Využitie uznávaného systému označovania/certifikácie s jasnými kritériami a podliehajúceho vonkajšej kontrole (treťou stranou) bude pre podniky jedným z najúčinnějších spôsobov, ako môžu spotrebiteľom a zainteresovaným stranám dokázať, že spĺňajú prísne environmentálne normy. Komisia vzhľadom na tieto súvislosti do rozsahu pôsobnosti týchto usmernení nezačlenila osobitné pravidlá týkajúce sa pomoci v oblasti navrhovania a výroby výrobkov šetrných k životnému prostrediu.

46. Členský štát musí preukázať, že pomoc a jej štruktúra sú vhodné na dosiahnutie cieľa opatrenia, na ktorý je táto pomoc zameraná.

3.2.1.3. Primeranosť

47. Pomoc sa považuje za primeranú, ak sa výška pomoci na jedného príjemcu obmedzuje na minimum nevyhnutné na vykonanie podporeného projektu alebo činnosti.
48. Pomoc sa spravidla bude považovať za obmedzenú na nevyhnutné minimum na uskutočnenie podporeného projektu alebo činnosti, ak výška pomoci zodpovedá čistým dodatočným nákladom (ďalej len „likvidná medzera“) potrebným na splnenie cieľa opatrenia pomoci v porovnaní s kontrafaktuálnym scenárom v prípade neposkytnutia pomoci. Čisté dodatočné náklady sa určujú na základe rozdielu medzi hospodárskymi príjmami a nákladmi (vrátane investícií a prevádzky) podporeného projektu a hospodárskymi výnosmi a nákladmi alternatívneho projektu, ktorý by príjemca pomoci vierohodne uskutočnil v prípade neposkytnutia pomoci.
49. Podrobné posúdenie čistých dodatočných nákladov sa nebude vyžadovať, ak sa výška pomoci určí prostredníctvom súťažného ponukového konania, pretože v jeho rámci sa poskytuje spoľahlivý odhad minimálnej pomoci pre potenciálnych príjemcov⁽⁴²⁾. Komisia teda považuje primeranosť pomoci za zabezpečenú, ak sú splnené tieto kritériá:
- a) ponukové konanie je súťažné, konkrétne: je otvorené, jednoznačné, transparentné a nediskriminačné, založené na objektívnych kritériách, vymedzené *ex ante* v súlade s cieľom opatrenia a minimalizuje sa riziko strategických ponúk;
  - b) kritériá sa uverejnia v dostatočnom časovom predstihu pred lehotou na podanie žiadostí, aby sa umožnila efektívna hospodárska súťaž⁽⁴³⁾;
  - c) rozpočet alebo objem prostriedkov súvisiacich so súťažným ponukovým konaním je záväzne obmedzený, čiže možno očakávať, že pomoc sa neposkytne všetkým uchádzačom, očakávaný počet uchádzačov je dostatočný na zabezpečenie efektívnej súťaže a návrh ponukových konaní s nedostatočným počtom uchádzačov počas vykonávania schémy je skorigovaný tak, aby sa obnovila efektívna súťaž v nasledujúcich ponukových konaniach, alebo ak to nie je možné, tak čo najskôr;
  - d) úpravy *ex post* výsledku ponukového konania (napríklad následné rokovania o výsledkoch ponuky alebo odôvodňovanie) nie sú povolené, pretože by mohli oslabiť efektívnosť výsledku konania.
50. Podmienky účasti uplatnené pri zoradení ponúk a napokon pri pridelení pomoci v súťažnom ponukovom konaní by mali byť vo všeobecnosti postavené na priamom alebo nepriamom vzťahu medzi prínosom k hlavným cieľom opatrenia a výškou pomoci, o ktorú žiadateľ žiada. Môže sa to vyjadriť napríklad ako pomoc na jednotku ochrany životného prostredia alebo pomoc na jednotku energie⁽⁴⁴⁾. Môže byť takisto vhodné zahrnúť ďalšie podmienky účasti, ktoré sú v priamom či nepriamom vzťahu k hlavným cieľom opatrenia. V takých prípadoch tieto ďalšie podmienky nesmú tvoriť viac ako 30 % váhy všetkých podmienok účasti. Členský štát musí navrhovaný prístup odôvodniť a zabezpečiť jeho vhodnosť pre sledované ciele.

⁽⁴²⁾ Ak však existuje možnosť „ponúk bez dotácií“, členské štáty by mali vysvetliť, ako sa zaistí primeranosť. Dôvodom predkladania ponúk bez dotácií môže byť napríklad to, že trhové príjmy sa majú podľa projekcií časom zvýšiť a/alebo že úspešní uchádzači získajú koncesie alebo iné výhody, ako aj podporu cien. Nemali by sa stanoviť minimálne ani maximálne ceny, ktoré obmedzujú súťažný proces a ohrozujú primeranosť, aj keby sa stanovili na nule.

⁽⁴³⁾ Zvyčajne postačuje šesť týždňov. V prípade osobitne zložitých alebo nových konaní môže byť potrebné dlhšie obdobie. V opodstatnených prípadoch, napríklad pri jednoduchých alebo pravidelných/opakovaných konaniach, môže byť vhodné kratšie obdobie.

⁽⁴⁴⁾ Pri posudzovaní jednotiek ochrany životného prostredia môžu členské štáty napríklad vypracovať metodiku, v ktorej sa zohľadňujú emisie alebo iné znečisťovanie v rôznych fázach podporenej hospodárskej činnosti, trvanie realizácie projektu alebo náklady na systémovú integráciu. Pri zisťovaní vzťahu medzi príspevkom k hlavným cieľom a požadovanou výškou podpory môžu členské štáty napríklad prideliť váhu rôznym objektívnym kritériám a vyberať na základe výšky podpory na jednotku váženého priemeru objektívnych kritérií alebo môžu vyberať z obmedzenej škály ponúk s najnižšou výškou podpory na jednotku objektívnych kritérií tie ponuky, ktoré majú v súvislosti s objektívnymi kritériami najvyššie hodnoty. Parametre takéhoto prístupu musia byť kalibrované, aby sa zabezpečilo, že proces predkladania ponúk zostane nediskriminačný, zaistí účinnú súťaž a bude odrážať ekonomickú hodnotu.

51. Ak sa pomoc v rámci súťažného ponukového konania neposkytne, porovnaním ziskovosti faktického a kontrafaktuálneho scenára sa musia určiť čisté dodatkové náklady. V takých prípadoch musí členský štát na určenie likvidnej medzery predložiť v rámci faktického aj dôveryhodného kontrafaktuálneho scenára kvantifikáciu všetkých hlavných nákladov a príjmov, odhadovaných vážených priemerných kapitálových nákladov príjemcov na diskontovanie hodnoty budúcich peňažných tokov, ako aj čistú súčasnú hodnotu v rámci faktického a kontrafaktuálneho scenára počas celého času trvania projektu. Komisia overí, či je tento kontrafaktuálny scenár realistický ⁽⁴⁵⁾. Členský štát musí odôvodniť predpoklady použité pri jednotlivých aspektoch kvantifikácie, ako aj vysvetliť a odôvodniť všetky použité metodiky. Typické čisté dodatočné náklady možno odhadnúť ako rozdiel medzi čistou súčasnou hodnotou v rámci faktického a kontrafaktuálneho scenára počas celého času trvania referenčného projektu.
52. Kontrafaktuálny scenár môže predstavovať situáciu, keď príjemca nevykoná činnosť alebo investíciu, prípadne bude pokračovať vo svojom podnikaní bez zmeny. Ak z dôkazov vyplýva, že ide o najpravdepodobnejší kontrafaktuálny scenár, čisté dodatočné náklady možno približne odhadnúť na základe negatívnej čistej súčasnej hodnoty projektu vo faktickom scenári bez pomoci počas celého času trvania projektu (a teda implicitne predpokladať, že čistá súčasná hodnota kontrafaktuálneho scenára je nulová) ⁽⁴⁶⁾. Toto sa môže stať najmä v prípade projektov infraštruktúry.
53. V prípade individuálnej pomoci a schém prospešných pre veľmi malý počet príjemcov je potrebné výpočty a projekcie uvedené v bode 51 prezentovať na úrovni podrobného podnikateľského plánu projektu a v prípade schém pomoci na základe jedného referenčného projektu alebo viacerých referenčných projektov. Podobne, ak sa uplatňuje bod 52, je potrebné predložiť podporné dôkazy na úrovni podrobného podnikateľského plánu projektu a v prípade schém pomoci na základe jedného referenčného projektu alebo viacerých referenčných projektov.
54. Za určitých okolností môže byť náročné plne identifikovať prínosy a náklady príjemcu, a teda kvantifikovať čistú súčasnú hodnotu vo faktickom aj kontrafaktuálnom scenári. Pri špecifických typoch pomoci možno použiť alternatívne prístupy, ktoré sa podrobne uvádzajú v kapitole 4. V takých prípadoch možno pomoc považovať za primeranú, ak jej výška nepresahuje maximálnu intenzitu pomoci.
55. Ak sa nevyužije súťažné ponukové konanie a budúci vývoj nákladov a príjmov je do veľkej miery neistý, pričom existuje aj silná asymetria informácií, členský štát môže byť povinný zaviesť kompenzačné modely, ktoré nie sú úplne *ex ante*. Skôr budú tieto modely kombináciou *ex ante* a *ex post*, prípadne budú spočívať v zavedení spätného vrátenia *ex post* alebo mechanizmov monitorovania nákladov, pričom budú naďalej existovať stimuly pre príjemcov, aby v priebehu času minimalizovali svoje náklady a efektívnejšie rozvíjali svoje podnikanie.

3.2.1.3.1. Kumulácia

56. Pomoc sa môže poskytnúť súbežne v rámci viacerých schém pomoci alebo kumulovane s pomocou *ad hoc* alebo *de minimis* v súvislosti s tými istými oprávnenými nákladmi, pokiaľ celková výška pomoci na projekt alebo činnosť nevedie k nadmernej kompenzácii alebo neprekračuje maximálnu výšku pomoci povolenú podľa týchto usmernení. Ak členský štát povolí kumulovanie pomoci v rámci jedného opatrenia s pomocou v rámci ďalších opatrení, musí za každé opatrenie uviesť metódu použitú na zabezpečenie súladu s podmienkami stanovenými v tomto bode.

⁽⁴⁵⁾ Za realistický sa nebude považovať kontrafaktuálny scenár, v ktorom sa ako alternatívny scenár investície/prevádzky uvádza pokračovanie v súčasných environmentálne neudržateľných činnostiach v dlhodobom horizonte.

⁽⁴⁶⁾ Ak neexistuje alternatívny projekt, Komisia overí, že výška pomoci nepresahuje minimum potrebné na to, aby bol podporovaný projekt dostatočne ziskový, napríklad tak, že umožní dosiahnuť vnútornú mieru návratnosti (IRR), ktorá zodpovedá špecifickej referenčnej hodnote alebo miere návratnosti pre dané odvetvie alebo podnik. Na tento účel sa môže takisto použiť bežná miera návratnosti, ktorú príjemca vyžaduje v iných investičných projektoch podobného druhu, jeho celkové kapitálové náklady alebo miery návratnosti bežne zaznamenávané v príslušnom odvetví. Je potrebné zväžiť všetky relevantné očakávané náklady a prínosy počas celého času trvania projektu.

57. Centrálné spravované financovanie z prostriedkov Únie, ktoré nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou členského štátu, nepredstavuje štátnu pomoc. Ak sa takéto financovanie z prostriedkov Únie skombinuje so štátnou pomocou, musí sa zabezpečiť, aby celková výška verejného financovania poskytnutého v súvislosti s tými istými oprávnenými nákladmi nevedla k nadmernej kompenzácii.

3.2.1.4. Transparentnosť

58. Na zmiernenie negatívnych vplyvov prostredníctvom zabezpečenia prístupu konkurentov k príslušným informáciám o podporených činnostiach musí dotknutý členský štát v module transparentného pridelovania Komisie ⁽⁴⁷⁾ alebo na súhrnnom webovom sídle štátnej pomoci na celoštátnej alebo regionálnej úrovni uverejniť:
- úplné znenie schválenej schémy pomoci alebo rozhodnutia o poskytnutí individuálnej pomoci a jej vykonávacích ustanovení, alebo príslušný odkaz;
  - informácie o každej individuálnej pomoci poskytnutej ad hoc alebo podľa schémy pomoci schválenej na základe týchto usmernení, ktorá presahuje 100 000 EUR ⁽⁴⁸⁾.
59. Členské štáty musia zriadiť svoje súhrnné webové sídla týkajúce sa štátnej pomoci, na ktorých sa majú uverejňovať informácie požadované v tomto oddiele, takým spôsobom, aby bol možný jednoduchý prístup k informáciám. Informácie sa musia uverejniť v nechránenom tabuľkovom formáte, ktorý umožňuje efektívne vyhľadávanie, extrahovanie, sťahovanie a jednoduché sprístupňovanie na internete, napríklad vo formáte CSV alebo XML. Prístup k webovému sídlu sa musí širokej verejnosti umožniť bez obmedzení. Na účely prístupu na webové sídlo sa nesmie vyžadovať predchádzajúca registrácia používateľa.
60. V prípade schém vo forme daňového zvýhodnenia alebo výhodnejších parafiškálnych poplatkov sa podmienky stanovené v bode 58 písm. b) považujú za splnené, ak členské štáty uverejnia požadované informácie o sumách individuálnej pomoci v týchto rozpätiach (v miliónoch EUR):
- 0,1 – 0,5;
  - 0,5 – 1;
  - 1 – 2;
  - 2 – 5;
  - 5 – 10;
  - 10 – 30;
  - 30 – 60;
  - 60 – 100;
  - 100 – 250;
  - 250 a viac.
61. Informácie uvedené v bode 58 písm. b) sa musia uverejniť do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci alebo v prípade pomoci vo forme daňových zvýhodnení do jedného roka odo dňa, keď sa musí predložiť daňové priznanie ⁽⁴⁹⁾. V prípade neoprávnenej, ale zlučiteľnej pomoci sa bude od členských štátov žiadať, aby zabezpečili uverejnenie uvedených informácií *ex post*, a to do šiestich mesiacov odo dňa rozhodnutia Komisie, ktorým vyhlásila pomoc za zlučiteľnú. Na účely zabezpečenia presadzovania pravidiel štátnej pomoci podľa zmluvy musia byť informácie k dispozícii aspoň 10 rokov odo dňa poskytnutia pomoci.

⁽⁴⁷⁾ Verejné vyhľadávanie v databáze transparentnosti poskytovania štátnej pomoci, k dispozícii na adrese: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sk>.

⁽⁴⁸⁾ V nadväznosti na náležité odôvodnenú žiadosť členského štátu možno od tejto požiadavky upustiť v prípade, že by úplné podrobné zverejnenie ohrozilo hospodársku súťaž v nasledujúcich procesoch udeľovania pomoci, napríklad umožnením strategického predkladania ponúk.

⁽⁴⁹⁾ V prípade, že neexistuje žiadna formálna požiadavka na ročné vyhlásenie, na účely kódovania sa za dátum poskytnutia pomoci bude považovať 31. december roka, na ktorý bola pomoc poskytnutá.

62. Komisia na svojom webovom sídle zverejní odkazy na webové sídla štátnej pomoci uvedené v bode 59.

3.2.2. *Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod*

63. Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy môže Komisia pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí vyhlásiť za zlučiteľnú, ale len „za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.“
64. Uplatnenie tejto negatívnej podmienky si vyžaduje, aby sa najskôr posúdil rušivý vplyv predmetnej pomoci na podmienky obchodu. Každé opatrenie pomoci bude už zo svojej podstaty spôsobovať, resp. bude hroziť, že spôsobí narušenia hospodárskej súťaže a bude mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi, keďže sa ním posilňuje konkurenčné postavenie príjemcov, a to aj vtedy, ak je nevyhnutné, vhodné, primerané a transparentné.
65. V rámci pomoci na environmentálne účely sa už z jej podstaty uprednostňujú skôr výroby a technológie šetrné k životnému prostrediu na úkor tých, ktoré spôsobujú väčšie znečistenie, a tento vplyv pomoci sa v zásade nebude vnímať ako neprípustné narušenie hospodárskej súťaže, keďže ide o riešenie zlyhání trhu, ktorými sa pomoc opodstatňuje. K dosiahnutiu cieľov európskeho právneho predpisu v oblasti klímy do roku 2030 a 2050 prispieva okrem toho aj podpora výrobkov a technológií šetrných ku klíme. V prípade opatrení na ochranu životného prostredia Komisia preto zväzi rušivé vplyvy na konkurentov, ktorí takisto vykonávajú činnosti šetrné k životnému prostrediu, a to aj bez pomoci.
66. Komisia sa domnieva, že schémy otvorené širšej škále prípadných príjemcov majú alebo pravdepodobne majú obmedzenejší rušivý vplyv na hospodársku súťaž než podpora zameraná iba na obmedzený počet konkrétnych príjemcov, a to najmä vtedy, ak do rozsahu pôsobnosti opatrenia pomoci patria všetci konkurenti ochotní zabezpečovať tú istú službu, ten istý výrobok alebo ten istý prínos.
67. Štátna pomoc v oblasti environmentálnych a energetických cieľov môže mať neželaný vplyv v podobe zníženia trhových odmien pre najefektívnejších a najinovačnejších výrobcov, ako aj oslabenia stimulov na zlepšovanie, reštrukturalizáciu alebo odchod z trhu pre najmenej efektívnych výrobcov. Takisto môže viesť k neefektívnym prekážkam vstupu prípadných efektívnejších alebo inovačnejších konkurentov. V dlhodobom časovom horizonte môžu takéto narušenia potláčať inováciu, efektívnosť a prijímanie čistejších technológií. Tieto rušivé vplyvy môžu byť osobitne významné vtedy, ak sa pomoc poskytuje na projekty s obmedzeným prechodným vplyvom, v rámci ktorých sa však z dlhodobého časového horizontu blokujú čistejšie technológie vrátane tých, ktoré sú nevyhnutné na dosahovanie strednodobých a dlhodobých cieľov v oblasti klímy zakotvených v európskom právnom predpise v oblasti klímy. To sa môže stať napríklad pri podpore určitých činností využívajúcich fosílnu palivá, ktorou sa síce dosiahne okamžité zníženie emisií skleníkových plynov, ale v dlhodobom časovom horizonte vedie k pomalšiemu znižovaniu emisií. Za inak rovnakých okolností platí, že čím je čas investície, na ktorú sa vzťahuje pomoc, bližšie k príslušnému cieľovému dátumu, tým viac je pravdepodobné, že nad jej prechodnými prínosmi prevládnu prípadné demotivačné faktory, pokiaľ ide o čistejšie technológie. Komisia bude preto musieť vo svojom posúdení zohľadniť tieto možné krátkodobé aj dlhodobé negatívne vplyvy na hospodársku súťaž a obchod.
68. Pomoc môže narušať hospodársku súťaž aj posilnením alebo zachovaním značnej trhovej sily príjemcu. Dokonca aj vtedy, keď sa pomocou neposilňuje značná trhová sila priamo, môže sa posilňovať nepriamo tým, že existujúcim konkurentom odrádza od expanzie alebo ich núti k odchodu z trhu, prípadne odrádza nových konkurentov od vstupu na trh. Toto je potrebné zohľadniť najmä vtedy, ak je opatrenie podpory zamerané na obmedzený počet konkrétnych príjemcov alebo ak prevádzkovatelia nadobudli trhovú silu pred liberalizáciou trhu, ako je to niekedy v prípade trhov s energiou. Relevantné je to aj pri súťažných ponukových konaniach na vznikajúcich trhoch, kde hrozí riziko, že účastník so silnou pozíciou na trhu uspeje vo väčšine ponúk a zabráni významnému novému vstupu na trh.
69. Pomoc môže okrem narušenia trhov s výrobkami ovplyvňovať aj obchod a výber lokality. Takéto prípady narušení môžu vzniknúť vo viacerých členských štátoch, keď si podniky konkurujú cezhranične alebo zvažujú rôzne lokality na investície. Pomoc zameraná na zachovanie hospodárskej činnosti v jednom regióne alebo jej odlákavie z iných regiónov v rámci vnútorného trhu môže vytláčať činnosti alebo investície z jedného regiónu do druhého bez akéhokoľvek čistého vplyvu na životné prostredie. Komisia overí, či pomoc nemá za následok žiadne preukázateľne negatívne vplyvy na hospodársku súťaž a obchod. Za zlučiteľnú s vnútorným trhom sa

napríklad nebude považovať ani pomoc v oblasti environmentálnych a energetických cieľov, ktorá vedie iba k zmene miesta vykonávania hospodárskej činnosti bez zlepšenia existujúcej úrovne ochrany životného prostredia v členských štátoch.

70. Komisia schváli opatrenia podľa týchto usmernení na maximálne obdobie 10 rokov, aj keď v niektorých prípadoch môže byť toto obdobie ešte viac obmedzené (pozri bod 76). Ak chce členský štát predĺžiť trvanie opatrenia nad rámec uvedeného maximálneho obdobia, môže opatrenie opäť notifikovať. Znamená to, že pomoc by sa mohla prostredníctvom schválených opatrení poskytnúť maximálne na 10 rokov od dátumu oznámenia rozhodnutia Komisie, ktorým sa pomoc vyhlásila za zlučiteľnú.

3.3. **Vyváženie pozitívnych vplyvov pomoci a negatívnych vplyvov na hospodársku súťaž a obchod**

71. Ako posledný krok Komisia porovná identifikované negatívne vplyvy opatrenia pomoci na hospodársku súťaž a podmienky obchodu s pozitívnymi vplyvmi plánovanej pomoci na podporené hospodárske činnosti vrátane jej prínosu k ochrane životného prostredia a cieľom energetickej politiky, konkrétnejšie k prechodu na environmentálne udržateľné činnosti a k dosahovaniu právne záväzných cieľov podľa európskeho právneho predpisu v oblasti klímy a cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030.
72. Pri tomto vyrovnaní bude Komisia osobitnú pozornosť venovať článku 3 nariadenia (EÚ) 2020/852 vrátane zásady „výrazne nenarušiť“⁽⁵⁰⁾ alebo iným porovnateľným metodikám. Okrem toho bude Komisia v rámci posúdenia negatívnych vplyvov na hospodársku súťaž a obchod v prípade potreby prihliadať na negatívne externality podporenej činnosti, najmä tie, ktoré môžu brzdiť dosahovanie cieľov v oblasti klímy stanovených v právnych predpisoch Únie⁽⁵¹⁾, ak tieto externality nepriaznivo ovplyvňujú hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi v rozsahu, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom, a to vytváraním alebo zhoršovaním trhových nedostatkov, a osobitne v rámci posúdenia tých externalít.
73. Komisia bude opatrenie pomoci považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom len vtedy, keď budú pozitívne vplyvy prevažovať nad negatívnymi. Ak sa navrhovaným opatrením pomoci vhodne a primerane nerieši jednoznačne identifikované zlyhanie trhu, napríklad z dôvodu prechodnej povahy prínosu a dlhodobých narušení, ktoré prináša, ako je to uvedené v bode 67, negatívne rušivé vplyvy na hospodársku súťaž budú mať tendenciu prevažovať nad pozitívnymi vplyvmi opatrenia. Komisia preto pravdepodobne dospeje k záveru, že navrhované opatrenie pomoci je nezlučiteľné.
74. Opatrenia, súčasťou ktorých je priama alebo nepriama podpora fosílnych palív, a najmä najviac znečisťujúcich fosílnych palív, pravdepodobne nebudú mať pozitívne vplyvy na životné prostredie a často majú významné negatívne vplyvy, keďže môžu spôsobovať zvyšovanie negatívnych environmentálnych externalít na trhu. To isté platí pre opatrenia týkajúce sa nových investícií do zemného plynu, pokiaľ sa nepreukáže, že nedochádza k efektu odkázanosti⁽⁵²⁾. Tým sa v zásade znemožní pozitívne vyrovnanie pre takéto opatrenia, ako sa ďalej vysvetľuje v kapitole 4.

⁽⁵⁰⁾ Pokiaľ ide o opatrenia, ktoré sú totožné s opatreniami v rámci plánov obnovy a odolnosti schválených Radou, ich súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“ sa považuje za splnený, keďže už bol overený.

⁽⁵¹⁾ To sa môže stať aj vtedy, ak pomoc naruší činnosť hospodárskych nástrojov zavedených na internalizovanie takýchto negatívnych externalít (napríklad tým, že ovplyvní cenové signály zo systému ETS Únie alebo z podobného nástroja).

⁽⁵²⁾ Môže to byť napríklad založené na národnom pláne dekarbonizácie so záväznými cieľmi a/alebo to môže zahŕňať záväzok príjemcu zaviesť dekarbonizačné technológie ako zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, ako aj využívanie oxidu uhličitého, alebo nahrádzať zemný plyn obnoviteľným alebo nízkouhlíkovým plynom, prípadne záväzok príjemcu zaviesť zariadenie v časovom horizonte dosahovania cieľov Únie v oblasti klímy. Aby sa dosiahli ciele Únie v oblasti klímy na roky 2030 a 2050, využívanie všetkých fosílnych palív vrátane zemného plynu sa musí zreteľne znížiť. Podľa posúdenia vplyvu, ktoré vypracovala Komisia pre plán v oblasti klímy na rok 2030, sa do roku 2050 „nezmenšené využívanie zemného plynu stane nezlučiteľné s cieľom klimatickej neutrality a toto využívanie sa musí oproti roku 2015 znížiť o 66 – 71 %“ [SWD(2020) 176 final].

75. Komisia bude mať vo všeobecnosti priaznivý postoj k prvkom opatrení, ktoré navrhnu členské štáty na uľahčenie účasti MSP a v relevantných prípadoch účasti komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov na súťažných ponukových konaniach, za predpokladu, že pozitívne vplyvy zabezpečovania účasti a prijatia prevažujú nad možnými rušivými vplyvmi.
76. Ďalšie faktory, na ktoré je potrebné prihliadnúť pri určovaní celkovej vyváženej určitéch kategórií schém pomoci v niektorých prípadoch, sú:
- požiadavka na hodnotenie *ex post*, ako sa opisuje v kapitole 5; v takých prípadoch môže Komisia obmedziť trvanie schém (zvyčajne na štyri roky alebo menej) s možnosťou opätovnej notifikácie ich predĺženia neskôr;
  - požiadavka (v prípade absencie súťažného ponukového konania) na individuálnu notifikáciu projektov podpory s určitou veľkosťou alebo určitými vlastnosťami;
  - požiadavka, aby opatrenia pomoci podliehali časovému obmedzeniu.

4. KATEGÓRIE POMOCI

4.1. **Pomoc v oblasti znižovania a odstraňovania emisií skleníkových plynov, a to aj prostredníctvom podporovania energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti**

4.1.1. *Odôvodnenie*

77. V európskom právnom predpise v oblasti klímy Únia stanovila záväzné a ambiciózne ciele zníženia emisií skleníkových plynov na roky 2030 a 2050. V nariadení (EÚ) 2018/1999 Únia stanovila ciele Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030. V smernici o energetickej efektívnosti si Únia stanovila záväzné ciele energetickej efektívnosti do roku 2030. Na dosahovanie týchto cieľov Únie a súvisiacich vnútroštátnych príspevkov môže byť nevyhnutná štátna pomoc.

4.1.2. *Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti*

78. V oddiele 4.1 sa stanovujú pravidlá zlučiteľnosti pre opatrenia v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov vrátane pomoci v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov alebo syntetických palív vyrábaných pomocou energie z obnoviteľných zdrojov. Ďalej sa v ňom stanovujú pravidlá zlučiteľnosti pre opatrenia pomoci zahŕňajúce široké spektrum iných technológií zameraných predovšetkým na znižovanie emisií skleníkových plynov ⁽⁵³⁾.

4.1.2.1. *Pomoc v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov*

79. V tomto oddiele sa stanovujú pravidlá zlučiteľnosti pre opatrenia na podporu všetkých druhov energie z obnoviteľných zdrojov.
80. Podpora biopalív, biokvapalín, bioplynu (vrátane biometánu) a palív z biomasy môže byť schválená, len ak podporené palivá vyhovujú kritériám udržateľnosti a úspory emisií skleníkových plynov podľa smernice (EÚ) 2018/2001 a jej vykonávacích alebo delegovaných aktov.
81. Pomoc v oblasti výroby energie z odpadu možno podľa tohto oddielu považovať za zlučiteľnú, pokiaľ sa obmedzuje na odpad, ktorý zodpovedá vymedzeniu obnoviteľných zdrojov energie.
82. Podľa tohto oddielu možno posudzovať pomoc v oblasti výroby vodíka z obnoviteľných zdrojov ⁽⁵⁴⁾.

⁽⁵³⁾ Patria sem investície do opustených priemyselných lokalít aj investície na zelenej lúke.

⁽⁵⁴⁾ Zahŕňa to elektrolyzéry zapojené do siete, ktoré uzavreli dohody o nákupe energie z obnoviteľných zdrojov s hospodárskymi subjektmi vyrábajúcimi elektrinu z obnoviteľných zdrojov, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v delegovanom nariadení Komisie prijatom podľa článku 27 ods. 3 smernice (EÚ) 2018/2001.

4.1.2.2. Iná pomoc v oblasti znižovania a odstraňovania emisií skleníkových plynov a v oblasti energetickej efektívnosti

83. V zásade sú oprávnené všetky technológie, ktoré prispievajú k znižovaniu emisií skleníkových plynov, a to vrátane pomoci v oblasti výroby nízkouhlíkovej energie alebo syntetických palív vyrábaných pomocou nízkouhlíkovej energie, pomoci v oblasti energetickej efektívnosti vrátane vysokoúčinnnej kombinovanej výroby, pomoci v oblasti zachytávania a ukladania/využívania oxidu uhličitého, pomoci v oblasti reakcie na strane spotreby a uskladňovania energie v situáciách, keď sa tým znižujú emisie, a pomoci v oblasti znižovania emisií z priemyselných procesov vrátane spracovania surovín alebo predchádzania týmto emisiám. Tento oddiel sa týka aj odstraňovania skleníkových plynov zo životného prostredia. Nevzťahuje sa na opatrenia, ktorých hlavným cieľom nie je zníženie alebo odstránenie emisií skleníkových plynov. Ak je opatrenie prínosné pre znižovanie emisií skleníkových plynov aj prevenciu alebo znižovanie znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov, zlučiteľnosť opatrenia sa posúdi na základe tohto oddielu alebo oddielu 4.5 v závislosti od toho, ktorý z dvoch uvedených cieľov prevažuje.
84. Tento oddiel sa týka aj projektov špecializovanej infraštruktúry (vrátane projektov súvisiacich s vodíkom a inými nízkouhlíkovými plynmi, ako aj s ukladaním/využívaním oxidu uhličitého), ktoré nepatria do vymedzenia energetickej infraštruktúry, ako aj projektov zahŕňajúcich špecializovanú infraštruktúru alebo energetickú infraštruktúru, prípadne obe, v kombinácii buď s výrobou, alebo so spotrebou/s využívaním.
85. Tento oddiel sa vzťahuje aj na pomoc pre MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré sú poskytovateľmi opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti, a to na umožnenie uzatvárania zmlúv o energetickej efektívnosti v zmysle článku 2 bodu 27 smernice 2012/27/EÚ, za predpokladu, že ide o pomoc uľahčujúcu investície do zvyšovania energetickej hospodárnosti v rámci priemyselných činností.
86. Pomoc v oblasti výroby energie z odpadu možno považovať za zlučiteľnú podľa tohto oddielu, pokiaľ sa obmedzuje na odpad slúžiaci ako palivo v zariadeniach, ktoré zodpovedajú vymedzeniu vysokoúčinnnej kombinovanej výroby.
87. Podľa tohto oddielu možno posudzovať pomoc v oblasti výroby nízkouhlíkoveho vodíka.
88. Podľa tohto oddielu sa takisto môže posudzovať pomoc na podporu elektrifikácie s využitím elektriny z obnoviteľných zdrojov a/alebo nízkouhlíkovej elektriny vrátane podpory vykurovania a priemyselných procesov.

4.1.3. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.1.3.1. Nevyhnutnosť pomoci

89. Body 34 až 37 sa neuplatňujú na opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov. Členský štát musí identifikovať politické opatrenia, ktoré sú už na znižovanie emisií skleníkových plynov zavedené. Hoci sa však systémom ETS Únie a súvisiacimi politikami a opatreniami internalizujú niektoré náklady na emisie skleníkových plynov, nemusia sa internalizovať v plnej miere.
90. Členský štát by mal preukázať, že pomoc je potrebná pre navrhované činnosti, ako sa to vyžaduje podľa bodu 38, pričom prihliada na kontrafaktuálny scenár⁽⁵⁵⁾, ako aj na príslušné náklady a príjmy vrátane tých, ktoré súvisia so systémom ETS a súvisiacimi politikami a opatreniami identifikovanými v bode 89. V prípade významnej neistoty v súvislosti s budúcim vývojom na trhu, ktorá sa vzťahuje na veľkú časť zdôvodnenia projektu (čo môže nastať napríklad pri investíciách do energie z obnoviteľných zdrojov, kde príjmy z elektriny nie sú zviazané so vstupnými nákladmi), sa môže v záujme zaistenia realizácie súkromnej investície dospieť k záveru, že je potrebná podpora vo forme určitej zaručenej odmeny, aby sa obmedzila expozícia negatívnym scenárom. V takých prípadoch sa s cieľom zaistiť primeranosť môžu požadovať obmedzenia ziskovosti a/alebo možnosť spätného vymáhania spojené s možnými pozitívnymi scenármi.

⁽⁵⁵⁾ Kontrafaktuálny scenár predstavuje činnosť, ktorú by príjemca vykonával v prípade neexistencie pomoci. V niektorých prípadoch dekarbonizácie to môže zahŕňať investíciu do alternatívy, ktorá je menej šetrná k životnému prostrediu. V iných prípadoch sa nemusí uskutočniť žiadna investícia alebo môže byť investícia oneskorená, ale napríklad môže zahŕňať prevádzkové rozhodnutia, z ktorých by vyplýval menší environmentálny prínos, napr. pokračovanie v prevádzke existujúcich zariadení na danom mieste a/alebo nákup energie.

91. Ak členský štát preukáže, že pomoc je potrebná, ako sa uvádza v bode 90, Komisia bude predpokladať, že naďalej existuje zvyškové zlyhanie trhu, ktoré možno riešiť pomocou na dekarbonizáciu, ak dôkazy nesvedčia o opaku.
92. V prípade schém, ktoré trvajú viac ako tri roky, musí členský štát potvrdiť, že svoju analýzu príslušných nákladov a príjmov aktualizuje najmenej každé tri roky, alebo v prípade schém, ktoré si vyžadujú menej častú pomoc, pred poskytnutím pomoci zabezpečí, že pomoc je naďalej nevyhnutná pre každú oprávnenú kategóriu príjemcov. Ak sa pomoc v prípade určitej kategórie príjemcov už nevyžaduje, táto kategória by sa mala pred ďalším poskytovaním pomoci odstrániť ⁽⁵⁶⁾.

4.1.3.2. Vhodnosť

93. Oddiel 3.2.1.2 sa neuplatňuje na opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov. Komisia predpokladá, že za predpokladu splnenia všetkých ostatných podmienok zlučiteľnosti môže byť štátna pomoc v zásade vhodným opatrením pri plnení cieľov v oblasti dekarbonizácie, keďže ostatné nástroje politiky zvyčajne na dosahovanie týchto cieľov nepostačujú. Vzhľadom na rozsah a naliehavosť dekarbonizácie možno využiť najrôznejšie nástroje vrátane priamych grantov.
94. Pomoc v oblasti uľahčovania uzatvárania zmlúv o energetickej efektívnosti, ako sa uvádza v bode 85, môže mať len jednu z týchto foriem:
- a) úver alebo záruka poskytovateľovi opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti v rámci zmluvy o energetickej efektívnosti;
  - b) finančný produkt zameraný na refinancovanie príslušného poskytovateľa (napríklad faktoring alebo forfaiting).

4.1.3.3. Oprávnenosť

95. Možno očakávať, že opatrenia v oblasti dekarbonizácie zamerané na konkrétne činnosti, ktoré konkurujú ďalším nesubvencovaným činnostiam, budú viesť k významnejším narušeniam hospodárskej súťaže ako opatrenia otvorené všetkým konkurenčným činnostiam. Preto by mal členský štát odôvodniť opatrenia, ktoré neobsahujú všetky technológie a projekty v rámci hospodárskej súťaže, napríklad všetky projekty vykonané na trhu s elektrinou alebo všetky podniky vyrábajúce zameniteľné výrobky, ktoré sú technicky schopné efektívne prispievať k zníženiu emisií skleníkových plynov ⁽⁵⁷⁾. Tieto odôvodnenia by mali vychádzať z objektívnych hľadísk súvisiacich napríklad s efektívnosťou alebo nákladmi, prípadne inými relevantnými okolnosťami. Uvedené odôvodnenia môžu podľa potreby vychádzať z dôkazov získaných z verejnej konzultácie, ako sa uvádza v oddiele 4.1.3.4.
96. Komisia tieto predložené odôvodnenia posúdi a zváži napríklad, či obmedzenejšia oprávnenosť nebude neprípustne narušovať hospodársku súťaž, ak:
- a) sa opatrenie zameria na konkrétny odvetvový alebo technologický cieľ stanovený v právnych predpisoch Únie ⁽⁵⁸⁾, ako napríklad na schému obnoviteľnej energie alebo energetickej efektívnosti ⁽⁵⁹⁾;
  - b) sa opatrenie osobitne zameria na podporu demonštračných projektov;
  - c) sa opatrenie zameria nielen na riešenie dekarbonizácie, ale aj na kvalitu ovzdušia alebo iné znečistenie;

⁽⁵⁶⁾ Nárok na prijatie pomoci, ktorá už bola priznaná, tým nie je dotknutý (napríklad podľa zmluvy s platnosťou 10 rokov).

⁽⁵⁷⁾ Komisia nebude vo všeobecnosti vyžadovať, aby boli opatrenia otvorené cezhranične, hoci by to pomohlo zmierniť obavy z narušenia hospodárskej súťaže.

⁽⁵⁸⁾ Napríklad podľa potreby v prípade vodíka z obnoviteľných zdrojov.

⁽⁵⁹⁾ Oprávnenosť by sa mala v takom prípade obmedzovať iba v súlade s príslušnými vymedzeniami, ktoré sa nachádzajú v odvetvových právnych predpisoch. Napríklad schéma navrhnutá na plnenie hlavných cieľov Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov by mala byť otvorená pre všetky technológie, ktoré vyhovujú vymedzeniu „obnoviteľných zdrojov energie“ v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 8), zatiaľ čo schéma navrhnutá na plnenie čiastkových cieľov Únie by mala byť otvorená pre všetky technológie, ktoré môžu prispievať k plneniu daného čiastkového cieľa. Členské štáty môžu takisto viac obmedziť pôsobnosť svojich podporných opatrení, aj pokiaľ ide o osobitné druhy obnoviteľných zdrojov energie, a to na základe iných objektívnych kritérií, ako sú kritériá uvedené v bode 96 písm. b) až g).

- d) členský štát identifikuje dôvody, pre ktoré možno očakávať, že oprávnené odvetvia alebo inovačné technológie majú potenciál v dlhodobom horizonte významne a nákladovo efektívne prispieť k ochrane životného prostredia a hĺbkovej dekarbonizácii;
- e) sa opatrenie vyžaduje na dosiahnutie diverzifikácie potrebnej na zabránenie prehlbovaniu problémov v súvislosti so stabilitou siete ⁽⁶⁰⁾;
- f) možno očakávať, že selektívnejší prístup povedie k nižším nákladom na dosahovanie cieľov ochrany životného prostredia (napríklad prostredníctvom nižších nákladov na integráciu do sústavy v dôsledku diverzifikácie, a to aj medzi obnoviteľnými zdrojmi energie, čo by mohlo zahŕňať aj reakciu na strane spotreby a/alebo uskladňovanie) a/alebo k menšiemu počtu narušení hospodárskej súťaže;
- g) projekt vznikol v nadväznosti na otvorenú výzvu tvoriť súčasť rozsiahleho integrovaného cezhraničného projektu, ktorý spoločne navrhlo viacero členských štátov a ktorého cieľom je významným dielom prispieť k ochrane životného prostredia v spoločnom záujme Únie. V projekte sa buď využíva inovačná technológia vyplývajúca z činnosti v oblasti výskumu, vývoja a inovácie, ktorú vykonával príjemca, prípadne iný subjekt za predpokladu, že príjemca získa práva na využívanie výsledkov predchádzajúceho výskumu, vývoja a inovácie, alebo je projekt jedným z prvých prípadov uplatnenia inovačnej technológie v danom odvetví.
97. Členské štáty musia pravidelne preskúmať pravidlá oprávnenosti a všetky pravidlá s ňou súvisiace, aby zabezpečili, že odôvodnenia obmedzenejšej oprávnenosti sa budú môcť naďalej uplatňovať počas celej životnosti jednotlivých schém, t. j. aby zabezpečili opodstatnenosť všetkých obmedzení oprávnenosti aj po vzniku nových technológií alebo prístupov, prípadne sprístupnení ďalších údajov.

4.1.3.4. Verejná konzultácia

98. Oddiel 4.1.3.4 sa uplatňuje od 1. júla 2023.
99. Pred notifikáciou pomoci v iných ako riadne odôvodnených výnimočných prípadoch musia členské štáty verejne konzultovať o vplyvoch týkajúcich sa hospodárskej súťaže a primeranosti opatrení notifikovaných podľa tohto oddielu. Táto konzultačná povinnosť sa neuplatňuje na zmeny už schválených opatrení, ktorými sa nemení ich rozsah pôsobnosti ani oprávnenosť, prípadne ktorými sa ich trvanie nepredlžuje na viac ako 10 rokov od oznámenia pôvodného rozhodnutia Komisie, ktorým sa pomoc vyhlasuje za zlučiteľnú, ani na prípady uvedené v bode 100. Na určenie toho, či je opatrenie na základe kritérií uvedených v týchto usmerneniach odôvodnené, sa vyžaduje táto verejná konzultácia ⁽⁶¹⁾:
- a) V prípade opatrení s odhadovanou priemernou ročnou výškou poskytnutej pomoci najmenej 150 miliónov EUR by sa mala aspoň šesťtyždňová verejná konzultácia týkať:
- i) oprávnenosti;
- ii) metódy a odhadu subvencie na tonu emisií ekvivalentu CO₂ ⁽⁶²⁾, ktorým sa zabránilo (na projekt alebo referenčný projekt);
- iii) navrhovaného použitia a rozsahu súťažného ponukového konania a všetkých navrhovaných výnimiek;

⁽⁶⁰⁾ V prípade regionálnej podpory by mal členský štát preukázať, že doplnkové služby a pravidlá redistribúcie umožňujú efektívnu účasť obnoviteľných zdrojov energie, uskladňovanie a prípadnú reakciu na strane spotreby, ako aj ocenenie lokálnych a technologických volieb, ktoré podporujú stabilitu sústavy v súlade s nariadením (EÚ) 2019/943 a so smernicou (EÚ) 2019/944. Ak členský štát identifikuje miestny problém s bezpečnosťou dodávok, ktorý nemožno vyriešiť v strednodobom časovom horizonte (napr. v rámci 5 až 10 rokov) zlepením trhu alebo dostatočným posilnením siete, opatrenie na riešenie tejto obavy by sa malo navrhnúť a posúdiť podľa oddielu 4.8.

⁽⁶¹⁾ Členské štáty sa v súvislosti s týmito požiadavkami môžu opierať o existujúce vnútroštátne konzultačné postupy. Pokiaľ konzultácia zahŕňa body uvedené v týchto usmerneniach a trvá požadované obdobie, nevyžaduje sa samostatná konzultácia. Samostatná konzultácia sa takisto nemusí vyžadovať v prípadoch uvedených v bode 96 písm. g).

⁽⁶²⁾ „Ekvivalent CO₂“ je parametrická jednotka používaná na porovnanie emisií z rôznych skleníkových plynov na základe ich potenciálu globálneho otepľovania tak, že sa množstvá iných plynov konvertujú na ekvivalentné množstvo oxidu uhličitého s rovnakým potenciálom globálneho otepľovania.

- iv) hlavných parametrov procesu pridelovania pomoci ⁽⁶³⁾ vrátane umožnenia hospodárskej súťaže medzi rôznymi typmi príjemcov ⁽⁶⁴⁾;
  - v) hlavných predpokladov, na základe ktorých sa vypracúva kvantifikácia a ktoré boli použité na preukázanie stimulačného účinku, potreby a primeranosti;
  - vi) ak možno podporiť nové investície do výroby s využitím zemného plynu alebo priemyselnej výroby, navrhovaných ochranných opatrení na zabezpečenie zlučiteľnosti s cieľmi Únie v oblasti klímy (pozri bod 129);
- b) V prípade opatrení s odhadovanou priemernou ročnou výškou poskytnutej pomoci nižšou ako 150 miliónov EUR by sa mala aspoň štvortýždňová verejná konzultácia týkať:
- i) oprávnenosti;
  - ii) navrhovaného použitia a rozsahu súťažného ponukového konania a všetkých navrhovaných výnimiek;
  - iii) ak možno podporiť nové investície do výroby s využitím zemného plynu alebo priemyselnej výroby, navrhovaných ochranných opatrení na zabezpečenie zlučiteľnosti s cieľmi Únie v oblasti klímy (pozri bod 129);
100. V prípade opatrení patriacich do bodu 99 písm. b) sa verejná konzultácia nevyžaduje, ak sa využijú súťažné ponukové konania a opatrením sa nepodporujú investície do výroby energie z fosílnych palív, produkcie alebo iných činností založených na fosílnych palivách.
101. Konzultačné dotazníky musia byť uverejnené na verejnom webovom sídle. Členské štáty musia uverejniť reakciu na konzultáciu, v ktorej zhrnú a opíšu prijaté vstup. Mala by obsahovať vysvetlenie minimalizovania možných negatívnych vplyvov na hospodársku súťaž prostredníctvom rozsahu alebo oprávnenosti navrhovaného opatrenia. Členské štáty musia v oznámení opatrení pomoci podľa tohto oddielu uviesť odkaz na svoju reakciu na konzultáciu.
102. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch môže Komisia zvážiť alternatívne metódy konzultácie za predpokladu, že sa pri (pokračujúcej) realizácii pomoci zohľadnia názory zainteresovaných strán. V takých prípadoch sa môžu skombinovať alternatívne metódy s nápravnými opatreniami na minimalizovanie možných rušivých vplyvov opatrenia.

4.1.3.5. Primeranosť

103. Pomoc v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov by sa mala vo všeobecnosti poskytovať prostredníctvom súťažného ponukového konania, ako sa to opisuje v bodoch 49 a 50, aby sa ciele opatrenia ⁽⁶⁵⁾ mohli dosiahnuť primeraným spôsobom, ktorý minimalizuje narušenia hospodárskej súťaže a obchodu. Rozpočet alebo objem prostriedkov súvisiacich s ponukovým konaním je záväzne obmedzený, čiže možno očakávať, že pomoc sa neposkytne všetkým uchádzačom, očakávaný počet uchádzačov je dostatočný na zabezpečenie efektívnej súťaže a návrh ponukových konaní s nedostatočným počtom uchádzačov počas vykonávania schémy je skorigovaný tak, aby sa v nasledujúcich ponukových konaniach alebo čo najskôr obnovila efektívna súťaž ⁽⁶⁶⁾.

⁽⁶³⁾ Napríklad obdobia realizácie medzi súťažným konaním a dodacou lehotou, pravidiel predkladania ponúk, pravidiel stanovovania cien.

⁽⁶⁴⁾ Ak napríklad existujú rôzne trvania zmluvy, rôzne metodiky na výpočet výšky oprávnenej kapacity/produkcie rôznych technológií, rôzne metodiky na výpočet alebo vyplácanie subvencií.

⁽⁶⁵⁾ Napríklad dosiahnutie cieľov členských štátov v oblasti dekarbonizácie.

⁽⁶⁶⁾ Takéto záväzné obmedzenie možno dosiahnuť rôznymi doplnkovými spôsobmi vrátane opatrení na zmiernenie možných obmedzení na strane ponuky, úpravy objemu tak, aby odrážal pravdepodobnú dostupnú ponuku v danom čase, a/alebo úpravy iných prvkov návrhu ponukového konania (napríklad kritériá oprávnenosti na účasť); aby sa cieľ opatrenia (napríklad ciele členských štátov v oblasti dekarbonizácie) mohol dosiahnuť primeraným spôsobom, ktorý minimalizuje narušenia hospodárskej súťaže a obchodu. Pri zachovaní proporcionality a konkurencieschopnosti môžu členské štáty zvážiť aj oprávnené očakávania investorov.

104. Ponukové konanie by malo byť v zásade otvorené všetkým oprávneným príjemcom, aby sa umožnilo nákladovo efektívne pridelenie pomoci a znížil počet narušení hospodárskej súťaže. Ponukové konanie sa však môže obmedzovať na jednu alebo viaceré konkrétne kategórie príjemcov, ak z predložených dôkazov, prípadne aj akýchkoľvek relevantných dôkazov získaných v rámci verejnej konzultácie, vyplýva napríklad, že:
- a) jedno konanie otvorené pre všetkých oprávnených príjemcov by viedlo k neoptimálnemu výsledku alebo by neumožnilo dosiahnuť ciele opatrenia; v takom prípade sa môže odôvodnenie odvolávať na podmienky v bode 96;
  - b) existuje významná odchýlka medzi úrovňami ponúk, ktoré sa očakávajú od rôznych kategórií príjemcov (vo všeobecnosti je to vtedy, keď sa očakávané úrovne konkurenčných ponúk, ktoré sú identifikované na základe analýzy požadovanej podľa bodu 90, odchyľujú o viac ako 10 %); v takom prípade možno využiť samostatné súťažné ponukové konania, aby mohli medzi sebou navzájom súťažiť jednotlivé kategórie príjemcov s podobnými nákladmi.
105. Ak sa členský štát opiera o výnimky uvedené v bode 104 písm. b) v súvislosti so schémou, ktorá trvá viac ako tri roky, v analýze vyžadovanej v bode 92 by sa malo takisto zväziť, či sa o tieto výnimky možno aj naďalej opierať. Členské štáty musia najmä potvrdiť, že také schémy sa časom prispôbia s cieľom zabezpečiť, aby technológie, v prípade ktorých sa očakáva predkladanie ponúk, ktoré sa navzájom nelíšia o viac ako 10 %, boli zadávané prostredníctvom rovnakého súťažného ponukového konania. Podobne platí, že členský štát môže usporiadať samostatné výberové konania, ak aktualizovaná analýza podľa bodu 92 ukáže, že vzhľadom na rozličnú mieru nákladov sa ponuky líšia o viac ako 10 %.
106. Ak z analýzy požadovanej podľa bodu 90 vyplýva, že môže existovať významná odchýlka medzi úrovňami ponúk, ktoré sa očakávajú od rôznych kategórií príjemcov, členské štáty by mali zväziť riziko nadmernej kompenzácie lacnejších technológií. Prihliadne na to aj Komisia pri svojom posúdení. V prípade potreby sa môže vyžadovať stanovenie maximálnej výšky ponuky jednotlivých účastníkov v konkrétnych kategóriách. Všetky limity ponuky by mali byť odôvodnené kvantifikáciou pre referenčné projekty, ktorá je uvedená v bodoch 51, 52 a 53.
107. Výnimky z požiadavky na pridelenie pomoci a stanovenie úrovne pomoci prostredníctvom súťažného ponukového konania možno odôvodniť, ak z dôkazov vrátane dôkazov získaných v rámci verejnej konzultácie vyplýva, že platí niektorá z uvedených situácií:
- a) neexistujú dostatočné potenciálne dodávky alebo dostatočný počet potenciálnych uchádzačov na zabezpečenie hospodárskej súťaže; v tom prípade musí členský štát preukázať, že znížením rozpočtu ani uľahčením účasti na ponukovom konaní v závislosti od konkrétneho prípadu nemožno zintenzívniť hospodársku súťaž (napríklad identifikáciou ďalšieho územného rozvoja alebo prispôbením požiadaviek predbežného schválenia);
  - b) príjemcami sú malé projekty vymedzené takto:
    - i) v prípade projektov týkajúcich sa výroby alebo uskladňovania elektriny – projekty s inštalovaným výkonom nižším ako alebo rovnajúcim sa 1 MW;
    - ii) v prípade spotreby elektriny – projekty s maximálnou spotrebou nižšou ako alebo rovnajúcou sa 1 MW;
    - iii) v prípade technológií na výrobu tepla a na výrobu plynu – projekty s inštalovaným výkonom nižším ako alebo rovnajúcim sa 1 MW alebo ekvivalent;
    - iv) v prípade projektov, ktorých 100 % podiel vlastní MSP, alebo projektov komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov – projekty s inštalovaným výkonom alebo s maximálnou spotrebou rovnou alebo nižšou ako 6 MW;
    - v) v prípade projektov, ktorých 100 % podiel vlastní malé podniky a mikropodniky alebo komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov, a to výlučne v kontexte výroby energie z vetra – 18 MW alebo menej inštalovaného výkonu;
    - vi) v prípade opatrení energetickej efektívnosti v prospech MSP, ktoré nezahŕňajú výrobu energie, v rámci ktorých sa príjemcom poskytuje menej než 300 000 EUR na projekt;
  - c) jednotlivé projekty spĺňajú obe tieto podmienky:
    - i) projekt bol vybraný v nadväznosti na otvorenú výzvu tvoriť súčasť rozsiahleho integrovaného cezhraničného projektu, ktorý spoločne navrhlo viacero členských štátov a ktorého cieľom je významným dielom prispieť k ochrane životného prostredia v spoločnom záujme Únie;

- ii) v projekte sa buď využíva inovačná technológia vyplývajúca z činnosti v oblasti výskumu, vývoja a inovácie, ktorú vykonával príjemca, prípadne iný subjekt za predpokladu, že príjemca získa práva na využívanie výsledkov predchádzajúcej činnosti výskumu, vývoja a inovácie, alebo je projekt jedným z prvých prípadov uplatnenia inovačnej technológie v danom odvetví.
108. Členské štáty môžu na stanovenie výšky pomoci a pridelenie pomoci využiť aj konkurenčné certifikáty alebo schémy povinnosti dodávateľa, a to vtedy, ak:
- a) je spotreba v schéme stanovená pod úrovňou potenciálnych dodávok;
  - b) je cena za odkúpenie alebo penalizovaná cena pre odberateľa alebo dodávateľa, ktorý nezakúpil všetky požadované certifikáty (teda cena predstavujúca maximálnu výšku podpory), stanovená na dostatočne vysokej úrovni na stimulovanie plnenia povinnosti. Penalizovaná cena by však mala vychádzať z kvantifikácie uvedenej v bodoch 51, 52 a 53, aby neprímerane vysoká úroveň nevedla k nadmernej kompenzácii;
  - c) ak schémy zahŕňajú podporu pre biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy, členské štáty musia zohľadniť informácie z dokumentácie systému hmotnostnej bilancie o už získanej podpore podľa článku 30 smernice (EÚ) 2018/2001, aby predišli nadmernej kompenzácii.
109. Členské štáty môžu okrem toho navrhnúť systémy podpory zamerané na dekarbonizáciu alebo energetickú efektívnosť vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov, ako sú poplatky financujúce ciele environmentálnej politiky. Uplatňovanie súťažného ponukového konania nie je pri týchto systémoch povinné. Takáto pomoc sa však musí v zásade poskytnúť rovnakým spôsobom všetkým oprávneným podnikom pôsobiacim v tom istom odvetví hospodárskej činnosti, ktoré sa, pokiaľ ide o zámery alebo ciele opatrenia pomoci, nachádzajú v takej istej alebo podobnej skutkovej situácii. Oznamujúci členský štát musí zaviesť mechanizmus ročného monitorovania na overovanie toho, či je pomoc stále nevyhnutná. Tento oddiel sa nevzťahuje na zníženia daní alebo poplatkov zohľadňujúce nevyhnutné náklady na poskytovanie energie alebo súvisiacich služieb. Z rozsahu pôsobnosti tohto oddielu sú napríklad vylúčené zníženia sieťových poplatkov alebo poplatkov, z ktorých sa financujú kapacitné mechanizmy.
110. Ak sa znížením dane alebo parafiškálneho poplatku znížia opakované prevádzkové náklady, výška pomoci nesmie presiahnuť rozdiel medzi nákladmi na projekt šetrný k životnému prostrediu alebo činnosť šetrnú k životnému prostrediu a kontrafaktuálnym scenárom s riešením menej šetrným k životnému prostrediu. Ak sú výsledkom projektu alebo činnosti, ktoré sú viac šetrné k životnému prostrediu, potenciálne úspory alebo dodatočné príjmy, musia sa pri určovaní primeranosti pomoci zohľadniť.
111. Členské štáty musia pri navrhovaní schém pomoci zohľadniť informácie z dokumentácie systému hmotnostnej bilancie o už získanej podpore podľa článku 30 smernice (EÚ) 2018/2001.
112. Ak sa ako súčasť opatrení pomoci udeľujú koncesie alebo iné výhody, ako je užívacie právo na pozemok, morské dno alebo rieky, alebo právo na pripojenie infraštruktúry, členské štáty musia zabezpečiť, aby sa také koncesie udeľovali na základe objektívnych a transparentných kritérií spojených s cieľmi opatrenia (pozri bod 50).
113. Ak je pomoc vo forme prednostného úveru pre poskytovateľa opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti podľa zmluvy o energetickej efektívnosti, úverovými nástrojmi by sa mala zabezpečiť značná miera spoluinvestovania zo strany komerčných poskytovateľov dlhového financovania. Predpokladá sa, že táto podmienka je splnená, ak takáto miera nie je nižšia než 30 % hodnoty podkladového portfólia zmlúv o energetickej efektívnosti poskytovateľa. Poskytovateľ musí vrátiť príspevok na opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti aspoň vo výške nominálnej hodnoty úveru. Ak je pomoc poskytnutá vo forme záruky, štátna záruka nesmie presiahnuť 80 % istiny podkladového úveru, pričom straty musí proporcionálne a za tých istých podmienok utrpieť úverová inštitúcia a rovnako aj štát. Garantovaná suma sa musí znižovať proporcionálne a takým spôsobom, že záruka nikdy nepokryje viac ako 80 % nesplateného úveru. Štátny úver alebo záruka pre poskytovateľa opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti musí byť obmedzená na maximálne obdobie 10 rokov.

4.1.4. *Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie*

114. S výnimkou bodu 70 sa oddiely 3.2.2 a 3.3 neuplatňujú na opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov.
115. Tento bod sa uplatňuje od 1. júla 2023. Subvencia na tonu emisií ekvivalentu CO₂, ktorým sa zabránilo, sa musí odhadnúť za každý projekt alebo v prípade schém za každý referenčný projekt a musia sa poskytnúť odhady a metodika na jej výpočet. V uvedenom odhade by sa v čo najväčšom rozsahu malo identifikovať zníženie čistých emisií vyplývajúce z činnosti, pričom sa prihliadne na emisie vytvorené alebo znížené za životný cyklus. Okrem toho by sa mali zväziť krátkodobé aj dlhodobé interakcie so všetkými ostatnými príslušnými politikami alebo opatreniami vrátane systému ETS Únie. Ak má byť možné porovnať náklady na jednotlivé opatrenia v oblasti ochrany životného prostredia, táto metodika by mala byť v zásade podobná pri všetkých opatreniach podporovaných členskými štátom ⁽⁶⁷⁾.
116. S cieľom zabezpečiť pozitívne vplyvy dekarbonizácie na životné prostredie sa nesmie pomocou zabezpečovať iba to, že emisie sa presunú z jedného odvetvia do iného, ale musí sa zabezpečovať celkové zníženie emisií skleníkových plynov.
117. S cieľom zabrániť dvojitému subvencovaniu a zabezpečiť overenie zníženia emisií skleníkových plynov sa musí opatrením v oblasti dekarbonizácie priemyselných činností dosiahnuť zníženie emisií pochádzajúcich priamo z danej priemyselnej činnosti. Pomocou v oblasti zlepšenia energetickej efektívnosti priemyselných činností sa musí zabezpečiť zlepšenie energetickej efektívnosti činností príjemcu.
118. Na základe výnimky z požiadavky stanovenej v bode 117 poslednej vete možno zlepšenie energetickej efektívnosti priemyselných činností podporiť prostredníctvom pomoci poskytnutej na uľahčenie uzatvárania zmlúv o energetickej efektívnosti.
119. Ak sa pomoc na uľahčenie uzatvárania zmlúv o energetickej efektívnosti neposkytne na základe súťažného ponukového konania, štátna pomoc sa musí v zásade poskytnúť rovnakým spôsobom všetkým oprávneným podnikom pôsobiacim v tom istom odvetví hospodárskej činnosti, ktoré sa, pokiaľ ide o zámery alebo ciele opatrenia pomoci, nachádzajú v takej istej alebo podobnej skutkovej situácii.
120. Na účely zabránenia prideleniu rozpočtu na projekty, ktoré sa nevykonávajú a potenciálne blokujú nový vstup na trh, musia členské štáty preukázať, že prijímú primerané opatrenia, ktorými sa zabezpečí skutočné vykonávanie podporených projektov, napríklad stanovia jednoznačné lehoty na vykonanie projektu, v rámci predbežného schválenia získania pomoci overia uskutočniteľnosť projektu, budú od účastníkov vyžadovať zaplatenie zábezpeky alebo zabezpečia monitorovanie výstavby/vykonania projektu. Členské štáty však môžu prideliť viac flexibility, pokiaľ ide o požiadavky predbežného schválenia pre projekty, ktoré vyvinuli a ktorých 100 % vlastníkami sú MSP alebo komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov, a to ako prostriedok na zníženie prekážok ich účasti ⁽⁶⁸⁾.

⁽⁶⁷⁾ Užitočnou referenciou sú zásady výpočtu zníženia emisií skleníkových plynov, ktoré používa inovačný fond EÚ. Sú k dispozícii na adrese: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/2021/call-annex_c_innovfund-lsc-2021_en.pdf. Ak sa však ako vstup využíva elektrina, v rámci metodiky sa musia zväziť emisie, ktoré pri výrobe tejto elektriny vznikajú. Členské štáty si môžu ako podmienku účasti v rámci svojich opatrení pomoci zvoliť úroveň subvencie na tonu emisií ekvivalentu CO₂, ktorým sa zabránilo. Nevyžaduje sa to však od nich.

⁽⁶⁸⁾ Komisia, ako sa uvádza v bode 75, bude mať okrem toho vo všeobecnosti priaznivý postoj k ostatným prvkom, ktoré navrhnu členské štáty na uľahčenie účasti MSP a komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov na súťažných ponukových konaniach, za predpokladu, že pozitívne vplyvy zabezpečovania účasti a prijatia prevažujú nad možnými rušivými vplyvmi.

121. Pomoc v oblasti dekarbonizácie môže mať rôzne formy, napríklad okamžitých grantov a zmlúv na prebiehajúce platby pomoci, akými sú rozdielové zmluvy ⁽⁶⁹⁾. Pomoc, ktorou sa hradia náklady zväčša súvisiace skôr s prevádzkou ako investíciami, by sa mala využiť len vtedy, ak členský štát preukáže, že vedie k prevádzkovým rozhodnutiam šetrnejším k životnému prostrediu.
122. Ak sa pomoc primárne vyžaduje na pokrytie krátkodobých nákladov, ktoré môžu byť pohyblivé, ako sú náklady na palivá z biomasy alebo vstupné náklady na elektrinu, a je vyplácaná za obdobie dlhšie ako jeden rok, členské štáty by mali potvrdiť, že výrobné náklady, na ktorých je výška pomoci založená, sa budú monitorovať a výška pomoci sa bude aspoň raz ročne aktualizovať.
123. Pomoc musí byť navrhnutá tak, aby zabraňovala akémukoľvek neprípustnému narušeniu efektívneho fungovania trhov, a najmä zachovávala efektívne prevádzkové stimuly a cenové signály. Prijemcovia by mali napríklad zostať vystavení zmenám cien a trhovému riziku, ak sa tým neoslabuje dosahovanie cieľa pomoci. Prijemcovia by najmä nemali byť stimulovaní k ponúkaniu svojich výrobkov za cenu pod hraničnými nákladmi, ani nesmú získať pomoc na výrobu v obdobiach, v ktorých je trhová hodnota danej výroby negatívna ⁽⁷⁰⁾.
124. V prípade opatrení, súčasťou ktorých sú špecializované projekty infraštruktúry, Komisia vykoná posúdenie na základe jednotlivých prípadov. Vo svojom posúdení Komisia okrem iného zväzi veľkosť infraštruktúry vo vzťahu k príslušnému trhu, vplyv na pravdepodobnosť dodatočných trhových investícií, rozsah, v ktorom bola infraštruktúra pôvodne určená pre individuálneho používateľa alebo skupinu používateľov, a či existuje dôveryhodný plán alebo pevný záväzok v oblasti napojenia na širšiu sieť, trvanie všetkých odchýlok alebo výnimiek z právnych predpisov o vnútornom trhu, štruktúru príslušného trhu a postavenie príjemcov na uvedenom trhu.
125. Ak je napríklad na infraštruktúru spočiatku napojený len obmedzený počet používateľov, rušivý vplyv možno zmierniť, ak sa plánuje rozvoj širšej únijnej siete podľa týchto kritérií:
- a) účtovníctvo infraštruktúry by malo byť oddelené od všetkých ostatných činností a náklady na prístup k nej a na jej využívanie by mali byť transparentné;
  - b) ak sa tým neoslabuje dosahovanie cieľa pomoci, pomoc by sa mala poskytovať pod podmienkou záväzku otvoriť infraštruktúru ⁽⁷¹⁾ tretím stranám za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok (vrátane verejných výziev na predkladanie žiadostí o pripojenie za rovnocenných podmienok);
  - c) výhodu, ktorú príjemcovia získavajú až do uskutočnenia takéhoto širšieho rozvoja, môže byť potrebné kompenzovať, napríklad prínosom k ďalšiemu rozšíreniu siete;
  - d) výhodu, ktorú získavajú špecializovaní používatelia, môže byť potrebné obmedziť a/alebo priznať aj ostatným účastníkom.
126. S cieľom zabrániť oslabeniu cieľa opatrenia alebo iných cieľov Únie v oblasti ochrany životného prostredia sa nesmú poskytovať stimuly na výrobu energie, ktorou by sa vytlačili menej znečisťujúce formy energie. Ak sa napríklad podporí kombinovaná výroba z neobnoviteľných zdrojov energie alebo ak sa podporí výroba energie z biomasy, nesmú sa poskytnúť stimuly na výrobu elektriny alebo tepla v čase, v ktorom by to znamenalo obmedzenie využívania obnoviteľných zdrojov energie s nulovým znečisťovaním ovzdušia.

⁽⁶⁹⁾ Rozdielová zmluva oprávňuje prijemcu na platbu rovnajúcu sa rozdielu medzi pevnou realizačnou cenou a referenčnou cenou – napríklad trhovou, za jednotku výkonu. V posledných rokoch sa tieto zmluvy využívajú pri opatreniach v oblasti výroby elektriny, môžu však obsahovať aj referenčnú cenu súvisiacu so systémom ETS, vtedy ide o rozdielové zmluvy týkajúce sa uhlíka. Také rozdielové zmluvy týkajúce sa uhlíka môžu byť užitočným nástrojom na uvedenie prelomových technológií na trh, ktoré môžu byť potrebné na dosiahnutie dekarbonizácie priemyslu. Rozdielové zmluvy môžu obsahovať aj vratné platby od príjemcov daňovým poplatníkom alebo spotrebiteľom za obdobia, v ktorých referenčná cena presahuje realizačnú cenu.

⁽⁷⁰⁾ Na malé zariadenia na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov možno prijať priamu podporu cien, ktorá sa vzťahuje na všetky prevádzkové náklady, pričom sa nevyžaduje, aby predávali elektrinu na trhu, a to v súlade s výnimkou uvedenou v článku 4 ods. 3 smernice (EÚ) 2018/2001. Zariadenia sa považujú za malé, ak je ich kapacita pod príslušnou prahovou hodnotou uvedenou v článku 5 nariadenia (EÚ) 2019/943.

⁽⁷¹⁾ Vztahuje sa to na zoznam zariadení uvedený v bode 19(36).

127. Podpora v oblasti dekarbonizácie môže neprípustne narušiť hospodársku súťaž, ak vytláča investície do ekologickejších alternatív, ktoré sú už na trhu dostupné, alebo ak spôsobuje odkázanosť na určité technológie, čím sa brzdí širší vývoj trhu s ekologickejšími riešeniami, ako aj ich využívanie. Komisia preto takisto overí, či opatrenie pomoci nestimuluje alebo nepredlžuje spotrebu fosílnych palív a energie ⁽⁷²⁾, a tým brzdí vývoj ekologickejších alternatív a významne znižuje celkový prínos investície pre životné prostredie. Členské štáty by mali vysvetliť, ako plánujú tomuto riziku zabrániť, a to aj prostredníctvom záväzku uprednostňovať obnoviteľné alebo nízkouhlíkové palivá alebo postupne prestať využívať zdroje fosílnych palív.
128. Komisia sa domnieva, že určité opatrenia pomoci majú negatívne vplyvy na hospodársku súťaž a obchod, ktoré sa pravdepodobne nedajú kompenzovať. Konkrétne môžu určité opatrenia pomoci zhoršovať zlyhania trhu, a vytvárať tak nedostatky na úkor blahobytu spotrebiteľov a sociálneho blahobytu. Opatrenia, ktorými sa stimulujú nové investície do výroby energie alebo priemyselnej výroby s využitím najviac znečisťujúcich fosílnych palív ako čierneho uhlia, nafty, hnedého uhlia, ropy, rašeliny a bridlicovej ropy, napríklad zvyšujú negatívne environmentálne externality na trhu. Budú sa považovať za také, ktoré nemajú žiadne pozitívne vplyvy na životné prostredie, keďže tieto palivá nie sú zlučiteľné s cieľmi Únie v oblasti klímy.
129. Podobne môžu opatrenia, ktorými sa stimulujú nové investície do výroby energie alebo priemyselnej výroby s využitím zemného plynu, síce v krátkodobom časovom horizonte v porovnaní s alternatívnymi investíciami znížiť emisie skleníkových plynov a ďalších znečisťujúcich látok, ale zároveň v dlhodobom časovom horizonte zhoršiť negatívne environmentálne externality. Ak majú mať investície do zemného plynu pozitívne vplyvy na životné prostredie, členské štáty musia vysvetliť, ako zabezpečia, aby bola investícia prínosná pre dosahovanie cieľa Únie v oblasti klímy do roku 2030 a v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050. Členské štáty musia vysvetliť najmä to, ako sa zabráni odkázanosti na túto výrobu energie s využitím plynu alebo na plynové výrobné zariadenia. Môže to napríklad vychádzať z národných plánov na dekarbonizáciu so záväznými cieľmi a/alebo zahŕňať záväzok príjemcu zaviesť dekarbonizačné technológie ako zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého/využívanie oxidu uhličitého, alebo nahrádzať zemný plyn obnoviteľným alebo nízkouhlíkovým plynom, prípadne záväzok príjemcu zavrieť zariadenie v časovom horizonte dosahovania cieľov Únie v oblasti klímy. Záväzky by mali zahŕňať jeden alebo viacero spoľahlivých míľnikov, pokiaľ ide o zníženie emisií na ceste ku klimatickej neutralite do roku 2050.
130. Výroba biopalív z potravinárskych a krmných plodín môže vytvoriť dodatočný dopyt po pôde a viesť tak k rozšíreniu poľnohospodárskej pôdy do oblastí s veľkými zásobami uhlíka, ako sú lesy, mokrade a rašeliniská, čím vzniknú dodatočné emisie skleníkových plynov. Preto sa v smernici (EÚ) 2018/2001 obmedzujú množstvá biopalív, biokvapalín a palív z biomasy vyrábaných z potravinárskych a krmných plodín, ktoré sa započítavajú do cieľov obnoviteľnej energie. Komisia sa domnieva, že určité opatrenia pomoci môžu prehĺbiť nepriame negatívne externality. Komisia sa preto bude v zásade domnievať, že je nepravdepodobné, že štátna pomoc v oblasti biopalív, biokvapalín, bioplynu a palív z biomasy v objeme presahujúcom maximálne množstvo, podľa ktorého sa určuje oprávnenosť na účely výpočtu hrubej konečnej energetickej spotreby z obnoviteľných zdrojov v dotknutom členskom štáte v súlade s článkom 26 smernice (EÚ) 2018/2001, prináša pozitívne vplyvy, ktoré by prevažovali nad negatívnymi vplyvmi opatrenia.
131. Ak sa identifikujú riziká ďalších narušení hospodárskej súťaže alebo sú opatrenia nové či osobitne zložité, Komisia môže uložiť podmienky stanovené v bode 76.
132. V prípade individuálnych opatrení pomoci alebo schém prospešných pre veľmi malý počet príjemcov alebo prevádzkovateľa by mali členské štáty okrem toho preukázať, že navrhované opatrenie pomoci nebude viesť k narušeniu hospodárskej súťaže, napr. prostredníctvom zvýšenej trhovej sily. Dokonca aj vtedy, keď pomoc nespôsobuje zvýšenie trhovej sily priamo, môže ju zvyšovať nepriamo tým, že existujúcich konkurentov odrádza od expanzie alebo ich núti k odchodu z trhu, prípadne odrádza nových konkurentov od vstupu na trh. Komisia pri posudzovaní negatívnych účinkov týchto opatrení pomoci zameria svoju analýzu na predvídateľný vplyv pomoci na hospodársku súťaž medzi podnikmi na príslušnom trhu s výrobkami, prípadne aj na odbytových a výrobných trhoch, a na riziko nadmernej kapacity. Komisia takisto posúdi možné negatívne účinky na obchod vrátane rizika súťaženia v poskytovaní dotácií medzi členskými štátmi, ktoré sa môže vyskytnúť najmä v súvislosti s voľbou miesta realizácie projektu.

⁽⁷²⁾ Vrátane nízkouhlíkových palív z neobnoviteľných zdrojov a nosičov energie, ktoré neprodukujú výfukové emisie, ale vyrábajú sa procesom s vysokou úrovňou využívania uhlíka.

133. Ak sa pomoc poskytne bez súťažného ponukového konania a opatrenie prináša výhody len veľmi obmedzenému počtu príjemcov alebo prevádzkovateľovi, Komisia môže od členských štátov vyžadovať, aby zabezpečili, že príjemca bude šíriť získané know-how vyplývajúce z podporeného projektu, s cieľom urýchliť zavádzanie technológií, ktoré sa preukázali ako úspešné.

134. Za predpokladu splnenia všetkých ostatných podmienok zlučiteľnosti Komisia spravidla konštatuje, že vyrovnanosť opatrení v oblasti dekarbonizácie je pozitívna (teda pozitívne vplyvy prevažujú nad narušeniami vnútorného trhu) vzhľadom na ich prínos k zmierneniu zmeny klímy, ktorý sa vymedzuje ako environmentálny cieľ v nariadení (EÚ) 2020/852, a/alebo vzhľadom na ich prínos k dosahovaniu cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky, ak nič jednoznačne nesvedčí o nedodržaní zásady „výrazne nenarušiť“⁽⁷³⁾. Ak sa uvedený predpoklad neuplatňuje, Komisia posúdi, či celkovo možno konštatovať, že pozitívne vplyvy (vrátane súladu s bodmi v oddiele 4.1.4 a akýmikoľvek záväzkami súvisiacimi s bodom 129) prevažujú nad negatívnymi vplyvmi na vnútorný trh.

4.2. **Pomoc v oblasti zlepšovania energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov**

4.2.1. *Odôvodnenie pomoci*

135. Opatrenia zamerané na zlepšenie energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov sú zamerané na negatívne externality a vytvárajú individuálne stimuly na dosahovanie cieľov v oblasti úspory energie a znižovania emisií skleníkových plynov a látok znečisťujúcich ovzdušie. Popri všeobecných zlyhaniach trhu uvedených v kapitole 3 sa môžu v oblasti energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov vyskytnúť špecifické zlyhania trhu. Pri zvažovaní prác obnovy v budovách napríklad zvyčajne nevyužíva prínosy opatrení energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností iba vlastník budovy, ktorý v zásade znáša náklady na obnovu, ale aj nájomník. Komisia sa preto domnieva, že na podporu investícií do zlepšenia energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov môže byť potrebná štátna pomoc.

4.2.2. *Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti*

136. Na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov možno poskytnúť pomoc.

137. Danú pomoc možno skombinovať s pomocou v oblasti niektorého z týchto opatrení alebo všetkých týchto opatrení:

- a) inštalácia integrovaných zariadení na miestnu výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vyrábajúcich elektrinu, teplo alebo chlad;
- b) inštalácia zariadení na uskladňovanie energie vyrobenej zariadeniami na miestnu výrobu energie z obnoviteľných zdrojov;
- c) zriadenie a inštalácia nabíjacej infraštruktúry určenej pre používateľov budov, ako aj súvisiacej infraštruktúry, akou je vedenie, ak sa parkoviská nachádzajú buď v budove, alebo vo fyzickej blízkosti budovy;
- d) inštalácia zariadení na digitalizáciu environmentálneho a energetického manažérstva a riadenia budovy, a to najmä na zvýšenie jej inteligentnej pripravenosti, vrátane pasívnych vnútorných rozvodov alebo štruktúrovaných káblových rozvodov pre dátové siete a doplnkovej časti pasívnej siete na pozemku, ku ktorému budova patrí, s výnimkou elektrických rozvodov alebo káblových rozvodov pre dátové siete mimo pozemku;
- e) ďalšie investície do zlepšenia energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností budov vrátane investícií do vegetačných striech a zariadení na rekuperáciu dažďovej vody.

⁽⁷³⁾ Pokiaľ ide o opatrenia, ktoré sú totožné s opatreniami v rámci plánov obnovy a odolnosti schválených Radou, ich súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“ sa považuje za splnený, keďže už bol overený.

138. Pomoc sa môže poskytnúť aj na zlepšenie energetickej hospodárnosti vyhrievacích alebo chladiacich zariadení vnútri budovy. Pomoc v oblasti vyhrievacích alebo chladiacich zariadení priamo pripojených do systémov diaľkového vykurovania a chladenia sa bude posudzovať podľa podmienok uplatniteľných na pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom a chladom stanovených v oddiele 4.10. Pomoc na zlepšenie energetickej efektívnosti výrobných postupov a zariadení vyrábajúcich energiu používanú na poháňanie strojov sa bude posudzovať podľa podmienok uplatniteľných na pomoc v oblasti znižovania a odstraňovania emisií skleníkových plynov stanovených v oddiele 4.1.
139. Pomoc musí podnecovať:
- a) v prípade obnovy existujúcich budov zlepšenie energetickej hospodárnosti vedúce k zníženiu primárnej spotreby energie aspoň o 20 % v porovnaní so situáciou pred investíciou, alebo ak je zlepšenie súčasťou postupnej obnovy, toto zlepšenie musí viesť v priebehu piatich rokov k zníženiu primárnej spotreby energie aspoň o 30 % v porovnaní so situáciou pred investíciou;
  - b) v prípade opatrení obnovy týkajúcich sa inštalácie alebo výmeny len jedného typu prvkov budovy ⁽⁷⁴⁾ v zmysle článku 2 bodu 9 smernice 2010/31/EÚ zníženie primárnej spotreby energie aspoň o 10 % v porovnaní so situáciou pred investíciou, pokiaľ členský štát preukáže, že opatrenie má na úrovni schémy celkový významný vplyv z hľadiska znižovania primárnej spotreby energie;
  - c) v prípade nových budov zlepšenie energetickej hospodárnosti vedúce k aspoň 10 % zníženiu primárnej spotreby energie v porovnaní s prahovou hodnotou stanovenou v rámci požiadaviek na budovy s takmer nulovou spotrebou energie vo vnútroštátnych opatreniach, ktorými sa vykonáva smernica 2010/31/EÚ.

140. Pomoc v oblasti zlepšenia energetickej hospodárnosti budov možno poskytnúť aj MSP a malým spoločnostiam so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré sú poskytovateľmi opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti, a to na umožnenie uzatvárania zmlúv o energetickej efektívnosti v zmysle článku 2 bodu 27 smernice 2012/27/EÚ.

4.2.3. Stimulačný účinok

141. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 142 a 143.
142. Komisia sa domnieva, že pomoc pre projekty s návratnosťou ⁽⁷⁵⁾ do piatich rokov v zásade nemá stimulačný účinok. Členské štáty však môžu poskytnúť dôkaz o tom, že pomoc je potrebná na motivovanie zmeny správania, a to aj v prípade projektov s kratšou dobou návratnosti.
143. V prípadoch, keď sa v právnych predpisoch Únie podnikom ukladajú minimálne normy energetickej hospodárnosti, ktoré sa kvalifikujú ako normy Únie, účinok pomoci na všetky potrebné investície umožňujúce podnikom splňať dané normy sa bude považovať za stimulačný za predpokladu, že pomoc sa poskytne pred tým, než sa požiadavky stanú pre dotknutý podnik záväznými ⁽⁷⁶⁾. Členský štát musí zabezpečiť, aby príjemcovia poskytli presný plán renovácie a harmonogram, ktoré preukážu, že pomoc v oblasti renovácie je dostatočná aspoň na to, aby sa zabezpečilo, že budova splňa dané minimálne normy energetickej hospodárnosti.

4.2.4. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.2.4.1. Vhodnosť

144. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.2 sa uplatňuje požiadavka stanovená v bode 145.

⁽⁷⁴⁾ Takéto investície by mohli byť napríklad zamerané na výmenu okien alebo kotlov v budove, alebo na zateplenie stien.

⁽⁷⁵⁾ Doba návratnosti je množstvo času potrebného na získanie nákladov na investície späť (bez pomoci).

⁽⁷⁶⁾ Toto sa uplatňuje, ak je pomoc poskytnutá s cieľom umožniť podnikom splňať minimálne normy energetickej hospodárnosti, ktoré sa kvalifikujú ako normy Únie, pred tým, než sa požiadavky stanú pre dotknutý podnik záväznými, a to bez ohľadu na existenciu predchádzajúcich noriem Únie, ktoré už nadobudli účinnosť.

145. Pomoc v oblasti uľahčovania uzatvárania zmlúv o energetickej efektívnosti môže mať formu úveru alebo záruky poskytovateľovi opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti v rámci zmluvy o energetickej efektívnosti alebo môže pozostávať z finančného produktu zameraného financovanie poskytovateľa (napríklad faktoring alebo forfaiting).

4.2.4.2. Primeranosť

146. Oprávnené náklady sú investičné náklady priamo súvisiace s dosahovaním vyššej úrovne energetickej hospodárnosti a environmentálnych vlastností.
147. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 30 % oprávnených nákladov na opatrenia opísané v bode 139 písm. a) a c). V prípade opatrení opísaných v bode 139 písm. b) intenzita pomoci nesmie presiahnuť 25 %. Ak sa pomoc v oblasti investícií, ktorými sa podnikom umožňuje splňať minimálne normy energetickej hospodárnosti, ktoré sa kvalifikujú ako normy Únie, poskytne menej ako 18 mesiacov pred tým, než normy Únie nadobudnú účinnosť, intenzita pomoci nesmie presiahnuť 20 % oprávnených nákladov na opatrenia uvedené v bode 139 písm. a) a c) alebo 15 % oprávnených nákladov na opatrenia uvedené v bode 139 písm. b).
148. Pokiaľ ide o pomoc poskytnutú na zlepšenie energetickej hospodárnosti existujúcich budov, intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov, ak zlepšenia energetickej hospodárnosti vedú k zníženiu primárnej spotreby energie aspoň o 40 %. Toto zvýšenie intenzity pomoci sa však neuplatňuje, ak projekt, hoci zabezpečuje zníženie primárnej spotreby energie vo výške 40 % alebo viac, nezlepší energetickú hospodárnosť budovy nad úroveň zavedenú v minimálnych normách energetickej hospodárnosti, ktoré sa kvalifikujú ako normy Únie a ktoré nadobudnú účinnosť v období kratšom než 18 mesiacov.
149. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 20 percentuálnych bodov v prípade pomoci poskytnutej malým podnikom alebo o 10 percentuálnych bodov v prípade pomoci poskytnutej stredným podnikom.
150. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy alebo o 5 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy.
151. V závislosti od konkrétnych vlastností opatrenia môžu členské štáty na základe analýzy likvidnej medzery takisto preukázať, že sa vyžaduje vyššia pomoc, ako sa to stanovuje v bodoch 48, 51 a 52. Výška pomoci nesmie presiahnuť likvidnú medzeru, ako sa to stanovuje v bodoch 51 a 52. Ak sa pomoc v oblasti investícií, ktorými sa podnikom umožňuje splňať minimálne normy energetickej hospodárnosti, ktoré sa kvalifikujú ako normy Únie, poskytne menej ako 18 mesiacov pred tým, než normy Únie nadobudnú účinnosť, maximálna výška pomoci nesmie presiahnuť 70 % likvidnej medzery.
152. Ak sa pomoc poskytne po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami stanovenými v bodoch 49a 50, výška pomoci sa považuje za primeranú. Ak sa pomoc v oblasti investícií, ktorými sa podnikom umožňuje splňať minimálne normy energetickej hospodárnosti, ktoré sa kvalifikujú ako normy Únie, poskytne menej ako 18 mesiacov pred tým, než normy Únie nadobudnú účinnosť, členský štát musí zabezpečiť primerané riešenie rizika nadmernej kompenzácie, a to napríklad stanovením limitov ponuky.
153. Na pomoc poskytnutú vo forme finančných nástrojov sa nevzťahujú maximálne intenzity pomoci stanovené v bodoch 147 až 151. Ak sa pomoc poskytuje vo forme záruky, záruka by nemala presiahnuť 80 % podkladového úveru. Ak sa pomoc poskytne vo forme úveru, suma splácaná vlastníkom (vlastníkmi) budovy do fondu energetickej hospodárnosti alebo obnoviteľnej energie alebo inému finančnému sprostredkovateľovi sa musí rovnať aspoň nominálnej hodnote úveru.

4.2.4.3. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnanie

154. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 155 až 157.
155. Pomoc v oblasti investícií do zariadení na zemný plyn, ktorá je zameraná na zlepšovanie energetickej hospodárnosti budov, môže viesť v porovnaní s alternatívnymi investíciami k zníženiu spotreby energie v krátkodobom horizonte, zároveň však v dlhodobom časovom horizonte aj k zhoršeniu negatívnych environmentálnych externalít. Pomoc v oblasti inštalácie zariadení na zemný plyn môže neprípustne narušiť hospodársku súťaž, ak vytláča investície do ekologickejších alternatív, ktoré sú už na trhu dostupné, alebo ak spôsobuje odkázanosť na určité technológie, čím bráni vývoju trhu s čistejšími technológiami, ako aj ich využívaniu. Pozitívne vplyvy opatrení, ktorými sa vytvára takýto efekt vytlačania alebo odkázanosti, pravdepodobne neprevážia ich negatívne vplyvy na hospodársku súťaž. V rámci svojho posúdenia Komisia zvaží, či zariadenia na zemný plyn nahrádzajú zariadenia vyrábajúce energiu, ktoré využívajú najviac znečisťujúce fosílna palivá, ako sú ropa a uhlie.
156. Alternatívy k zariadeniam vyrábajúcim energiu zo znečisťujúcich fosílnych palív, napríklad z ropy a uhlia, sú už na trhu dostupné. V tejto súvislosti sa pomoc v oblasti inštalácie energetickejšieho zariadení na výrobu energie z takýchto palív nepovažuje za takú, ktorá by prinášala rovnaké pozitívne vplyvy ako pomoc v oblasti inštalácie ekologickejšieho zariadení na výrobu energie. Po prvé okrajové zlepšenie v oblasti zníženia spotreby energie sa kompenzuje vyššími emisiami oxidu uhličitého pochádzajúcimi z využívania fosílnych palív. Po druhé, poskytovanie pomoci na inštaláciu zariadení vyrábajúcich energiu, ktoré využívajú tuhé alebo kvapalné fosílna palivá, prináša významné riziko odkázanosti na technológie spaľovania fosílnych palív a vytlačania investícií do ekologickejších a inovačnejších alternatív dostupných na trhu z dôvodu zníženia dopytu po zariadeniach vyrábajúcich energiu, ktoré nevyužívajú tuhé alebo kvapalné fosílna palivá. Takisto to spôsobuje odrádzanie od ďalšieho vývoja trhu smerom k nefosílnym technológiám. Komisia sa preto domnieva, že nie je pravdepodobné, že by sa dali kompenzovať negatívne vplyvy pomoci v oblasti inštalácie zariadení vyrábajúcich energiu, ktoré využívajú tuhé alebo kvapalné fosílna palivá, na hospodársku súťaž.
157. Ak sa pomoc poskytne vo forme príspevku, kapitálu, záruky alebo úveru pre fond energetickej hospodárnosti alebo fond obnoviteľnej energie alebo iného finančného sprostredkovateľa, Komisia overí, či sú zavedené podmienky, ktorými sa zabezpečí, aby fond energetickej hospodárnosti alebo fond obnoviteľnej energie alebo iní finanční sprostredkovatelia nezískali žiadnu neprípustnú výhodu a uplatňovali na účely vykonávania opatrenia pomoci v oblasti energetickej hospodárnosti investičnú stratégiu, ktorá je kvalitná po obchodnej stránke. Splnené musia byť najmä tieto podmienky:
- finanční sprostredkovatelia alebo správcovia fondu musia byť vybratí prostredníctvom otvoreného, transparentného a nediskriminačného konania, ktoré sa uskutoční v súlade s platnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi;
  - sú zavedené podmienky, ktorými sa zabezpečí komerčná správa finančných sprostredkovateľov vrátane fondov energetickej hospodárnosti alebo fondov obnoviteľnej energie a ziskové finančné rozhodnutia;
  - správcovia fondu energetickej hospodárnosti alebo fondu obnoviteľnej energie alebo iní finanční sprostredkovatelia presunú výhodu v najväčšej možnej miere na konečného príjemcu (vlastníka alebo nájomníka budovy) vo forme vyšších objemov financovania, požiadaviek na nižšiu zábezpeku, nižších poplatkov za záruku alebo nižších úrokových mier.

4.3. Pomoc v oblasti ekologickej mobility

158. V oddieloch 4.3.1 a 4.3.2 sa stanovujú podmienky, za ktorých môže štátna pomoc v oblasti určitých investícií do znižovania emisií CO₂ a iných znečisťujúcich látok vo vzduchu alebo do predchádzania ich vzniku v odvetví leteckej, cestnej, železničnej, vodnej a námornej dopravy umožniť rozvoj hospodárskej činnosti spôsobom šetrným k životnému prostrediu bez toho, aby došlo k nepriaznivým vplyvom na podmienky obchodu v miere, ktorá by bola v rozpore so spoločným záujmom Únie.

159. Pomoc v oblasti investícií do ľahkých cestných vozidiel a ťažkých úžitkových cestných vozidiel na plyn (najmä LNG, CNG a bioplyn) a do príslušnej infraštruktúry plynových čerpacích staníc pre cestnú dopravu nepatrí do rozsahu pôsobnosti týchto usmernení, s výnimkou infraštruktúry čerpacích staníc na LNG určenej výlučne pre ťažké úžitkové cestné vozidlá. Vzhľadom na aktuálny stav vývoja na trhu sa očakáva, že tieto technológie budú mať výrazne nižší potenciál prispievať k zmierneniu zmeny klímy a zníženiu znečistenia ovzdušia v porovnaní s ekologickjšími a inovačnejšími alternatívami, a preto sa predpokladá, že budú neprípustne narúšať hospodársku súťaž tým, že budú vytláčať investície do uvedených ekologickjších technológií a spôsobovať odkázanosť na riešenia mobility, ktoré nie sú v súlade s cieľmi do roku 2030 a do roku 2050.

4.3.1. *Pomoc v oblasti nákupu a lízingu ekologických vozidiel a ekologických mobilných servisných zariadení a v oblasti dodatočných úprav vozidiel a mobilných servisných zariadení*

4.3.1.1. *Odôvodnenie pomoci*

160. Na účely dosiahnutia právne záväzného cieľa Únie v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050 sa v oznámení o Európskej zelenej dohode stanovuje cieľ zníženia emisií z dopravy do roku 2050 aspoň o 90 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990. V oznámení Komisie o stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu⁽⁷⁷⁾ sa stanovuje cesta k plneniu tohto cieľa prostredníctvom dekarbonizácie jednotlivých druhov dopravy aj celého dopravného reťazca⁽⁷⁸⁾.

161. Hoci sa v existujúcich politikách môžu poskytovať stimuly na využívanie ekologických vozidiel, ktoré môžu mať formu stanovenia záväzných cieľov v oblasti emisií CO₂ pre nový vozový park cestných vozidiel výrobcov⁽⁷⁹⁾, internalizovania klimatických a environmentálnych externalít⁽⁸⁰⁾ alebo zvyšovania dopytu po vozidlách prostredníctvom verejného obstarávania⁽⁸¹⁾, nemusia postačovať na úplné vyriešenie zlyhaní trhu, ktoré ovplyvňujú dotknuté odvetvie. Napriek existujúcim politikám môžu určité trhové prekážky a zlyhanie trhu zostať nevyriešené, a to aj pokiaľ ide o cenovú dostupnosť ekologických vozidiel v porovnaní s konvenčnými vozidlami, obmedzenú dostupnosť infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc a existenciu environmentálnych externalít. Členské štáty môžu preto poskytnúť pomoc na riešenie týchto zvyškových zlyhaní trhu a podporu rozvoja odvetvia ekologickej mobility.

4.3.1.2. *Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti*

162. Pomoc možno poskytnúť na nákup alebo lízing nových alebo ojazdených ekologických vozidiel a na nákup alebo lízing ekologických mobilných servisných zariadení.

163. Pomoc možno poskytnúť aj na dodatočné úpravy, renováciu a prispôsobenie vozidiel alebo mobilných servisných zariadení v týchto prípadoch:

- a) ak im pomoc umožní kvalifikovať sa ako ekologické vozidlá alebo ekologické mobilné servisné zariadenia alebo
- b) ak je pomoc potrebná na to, aby mohli plavidlá a lietadlá využívať alebo zvýšiť podiel, v ktorom využívajú biopalivá a syntetické palivá vrátane kvapalných a plyných palív v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu, a to okrem fosílnych palív alebo alternatívne k nim; alebo
- c) ak je pomoc potrebná na to, aby mohli plavidlá využívať veterný pohon.

⁽⁷⁷⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Stratégia pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu – nasmerovanie európskej dopravy do budúcnosti [COM(2020) 789 final].

⁽⁷⁸⁾ V oznámení sa okrem iného uvádza ambícia zabezpečiť do roku 2030 prevádzku aspoň 30 miliónov automobilov a 80 000 nákladných automobilov s nulovými emisiami a do roku 2050 takmer všetkých automobilov, dodávok, autobusov a nových ťažkých úžitkových vozidiel s nulovými emisiami.

⁽⁷⁹⁾ Nariadenie (EÚ) 2019/1242 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/631 zo 17. apríla 2019, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre nové osobné vozidlá a nové ľahké úžitkové vozidlá a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 443/2009 a (EÚ) č. 510/2011 (Ú. v. EÚ L 111, 25.4.2019, s. 13).

⁽⁸⁰⁾ Napríklad prostredníctvom smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/62/ES zo 17. júna 1999 o poplatkoch za používanie určitej dopravnej infraštruktúry ťažkými nákladnými vozidlami (Ú. v. ES L 187, 20.7.1999, s. 42) a systému ETS Únie.

⁽⁸¹⁾ Napríklad prostredníctvom smernice 2009/33/ES.

4.3.1.3. Stimulačný účinok

164. Okrem podmienok stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú podmienky stanovené v bodoch 165 až 169.
165. Členský štát musí predložiť dôveryhodný kontrafaktuálny scenár v prípade neposkytnutia pomoci. Kontrafaktuálny scenár sa týka investície s tou istou kapacitou, životnosťou, prípadne ďalšími relevantnými technickými vlastnosťami, ako v prípade investície šetrnej k životnému prostrediu. Ak sa investícia týka nákupu alebo lízingu ekologických vozidiel alebo ekologických mobilných servisných zariadení, v kontrafaktuálnom scenári ide vo všeobecnosti o pomoc v oblasti nákupu alebo lízingu vozidiel alebo mobilných servisných zariadení tej istej kategórie a s tou istou kapacitou, ktoré v relevantných prípadoch vyhovujú aspoň normám Únie, len by sa nadobúdali alebo získavali na lízing bez pomoci.
166. Kontrafaktuálny scenár môže zodpovedať zachovaniu existujúceho vozidla alebo mobilného servisného zariadenia v prevádzke na obdobie zodpovedajúce životnosti investície šetrnej k životnému prostrediu. V takom prípade sa musí prihliadnuť na diskontované náklady na údržbu, opravu a modernizáciu za dané obdobie.
167. V iných prípadoch sa môže kontrafaktuálny scenár týkať neskoršieho nahradenia vozidla alebo mobilného servisného zariadenia a vtedy by sa malo prihliadnuť na diskontovanú hodnotu vozidla alebo mobilného servisného zariadenia a mal by sa vyrovnáť rozdiel v príslušnej hospodárskej životnosti zariadenia. Tento prístup môže byť osobitne dôležitý v prípade vozidiel, ktoré majú dlhšiu hospodársku životnosť, ako sú plavidlá, železničné koľajové vozidlá alebo lietadlá.
168. V prípade vozidiel alebo mobilných servisných zariadení, na ktoré sa vzťahujú lízingové zmluvy, by sa mala porovnať diskontovaná hodnota lízingu ekologických vozidiel alebo ekologických mobilných servisných zariadení s diskontovanou hodnotou lízingu vozidiel alebo mobilných servisných zariadení menej šetrných k životnému prostrediu, ktoré by sa použili, ak by sa pomoc neposkytla.
169. Ak sa investície týkajú zariadenia, ktoré sa pridáva do existujúceho vozidla alebo mobilného servisného zariadenia s cieľom zlepšiť jeho environmentálne vlastnosti (napríklad dodatočná úprava systémov na reguláciu znečisťovania), oprávnené náklady môžu tvoriť celkové investičné náklady.

4.3.1.4. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.3.1.4.1. Vhodnosť

170. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bode 171.
171. Pri overení vhodnosti nástroja spomedzi alternatívnych nástrojov politiky by sa malo prihliadať na potenciál iných typov zásahov ako štátnej pomoci na stimulovanie rozvoja trhu s ekologickou mobilitou a ich očakávaný vplyv v porovnaní s vplyvom navrhovaného opatrenia. Tieto iné typy zásahov môžu zahŕňať zavedenie všeobecných opatrení zameraných na podporu nákupu ekologických vozidiel, ako sú napríklad systémy ekologických bonusov alebo šrotovacie systémy, alebo vytváranie nízkoemisných zón v dotknutom členskom štáte.

4.3.1.4.2. Primeranosť

172. Výška pomoci nesmie presiahnuť náklady potrebné na umožnenie rozvoja predmetnej hospodárskej činnosti tak, aby sa v porovnaní s kontrafaktuálnym scenárom v prípade neposkytnutia pomoci zvýšila úroveň ochrany životného prostredia (teda prostredníctvom prechodu z konvenčných na ekologické vozidlá a ekologické mobilné servisné zariadenia). Štátna pomoc sa môže považovať za primeranú, ak sú splnené podmienky stanovené v bodoch 173 až 181.
173. Vo všeobecnosti platí, že pomoc sa musí poskytnúť po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami stanovenými v bodoch 49 a 50.

174. Ak sa v súvislosti so súťažným ponukovým konaním použijú iné kritériá ako výška pomoci, o ktorú žiada žiadateľ, uplatňuje sa bod 50. Podmienky účasti sa môžu napríklad týkať očakávaných prínosov investície pre životné prostredie v podobe zníženia emisií ekvivalentu CO₂ alebo iných znečisťujúcich látok počas celej životnosti. V takých prípadoch môžu členské štáty s cieľom umožniť identifikáciu prínosov pre životné prostredie podľa potreby vyžadovať od žiadateľov, aby vo svojich ponukách uviedli očakávanú úroveň zníženia emisií vyplývajúcu z investície v porovnaní s úrovňou emisií porovnateľného vozidla vyhovujúceho platným normám Únie. K environmentálnym kritériám použitým pri súťažnom ponukovom konaní môžu patriť aj hľadiská životného cyklu, ako napríklad vplyv nakladania s výrobkami po skončení životnosti na životné prostredie.
175. Súťažné ponukové konanie musí byť navrhnuté tak, aby sa ním zabezpečili dostatočné stimuly pre žiadateľov na predkladanie ponúk na projekty týkajúce sa nákupu vozidiel s nulovými emisiami, ktoré sú vo všeobecnosti drahšie ako alternatívy menej šetrné k životnému prostrediu, ak sú takéto vozidlá v danom druhu dopravy dostupné. Takisto je potrebné zabezpečiť, aby sa uplatňovaním podmienok účasti neznevýhodňovali projekty na úkor ďalších projektov týkajúcich sa ekologických vozidiel, ktoré nemožno považovať za vozidlá s nulovými emisiami. Environmentálne kritériá môžu byť napríklad navrhnuté ako prémie, na základe ktorých sa priraduje vyššie skóre projektom s prínosmi pre životné prostredie, ktoré presahujú prínosy vyplývajúce z požiadaviek na oprávnenosť alebo primárneho cieľa opatrenia. V prípade potreby sa môže vyžadovať stanovenie maximálnej výšky ponuky jednotlivých účastníkov v konkrétnych kategóriách. Všetky limity ponuky by mali byť odôvodnené kvantifikáciou pre referenčné projekty, ktorá je uvedená v bodoch 51, 52 a 53.
176. Odchyľne od bodov 173 až 175 sa pomoc môže poskytnúť bez súťažného ponukového konania v týchto prípadoch:
- a) ak očakávaný počet účastníkov nie je dostatočný na zabezpečenie efektívnej hospodárskej súťaže alebo zabránenie strategickým ponukám;
  - b) ak členský štát predloží primerané odôvodnenie, že súťažné ponukové konanie, ako sa uvádza v bodoch 49 a 50, nie je vhodné na zaistenie primeranosti pomoci a že využitím alternatívnych metód uvedených v bodoch 177 až 180 by sa nezvýšilo riziko neprípustného narušenia hospodárskej súťaže⁽⁸²⁾, a to v závislosti od vlastností opatrenia alebo dotknutých odvetví, alebo druhov dopravy; alebo
  - c) ak sa poskytuje na nákup alebo lízing vozidiel, ktoré plánujú používať podniky aktívne v odvetví verejnej pozemnej, železničnej alebo vodnej osobnej dopravy.
177. V prípadoch uvedených v bode 176 možno pomoc považovať za primeranú, ak nepresiahne 40 % oprávnených nákladov. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade vozidiel s nulovými emisiami a o 10 percentuálnych bodov v prípade stredných podnikov, prípadne o 20 percentuálnych bodov v prípade malých podnikov.
178. Oprávnenými nákladmi sú čisté dodatočné náklady na investíciu. Vypočítajú sa ako rozdiel medzi celkovými nákladmi na vlastníctvo ekologického vozidla, ktorého nákup alebo lízing sa v rámci pomoci predpokladá, na jednej strane a celkovými nákladmi na vlastníctvo podľa kontrafaktuálneho scenára na druhej strane. Náklady, ktoré priamo nesúvisia s dosahovaním vyššej úrovne ochrany životného prostredia, nie sú oprávnené.
179. Pokiaľ ide o dodatočné úpravy vozidiel alebo mobilných servisných zariadení v súlade s bodom 169, oprávnené náklady môžu byť celkové náklady na dodatočné úpravy za predpokladu, že v kontrafaktuálnom scenári majú vozidlá alebo mobilné servisné zariadenia tú istú hospodársku životnosť aj v prípade nevykonania dodatočných úprav.

⁽⁸²⁾ Toto možno preukázať zabezpečením toho, že pomoc sa poskytuje transparentným a nediskriminačným spôsobom a že prípadné zainteresované strany sú dostatočne informované o rozsahu pôsobnosti opatrenia a potenciálnych podmienkach pomoci.

180. V závislosti od konkrétnych vlastností opatrenia môžu členské štáty na základe analýzy likvidnej medzery takisto preukázať, že sa vyžaduje vyššia pomoc, ako sa to stanovuje v bodoch 48, 51 a 52. V takom prípade musí členský štát vykonať monitorovanie *ex post* na účely overenia predpokladov o úrovni požadovanej pomoci a zaviesť mechanizmus spätného vrátenia stanovený v bode 55. Výška pomoci nesmie presiahnuť likvidnú medzeru, ako sa to stanovuje v bodoch 51 a 52.
181. V prípade individuálnej pomoci sa výška pomoci musí stanoviť na základe analýzy likvidnej medzery, ako sa stanovuje v bodoch 48, 51 a 52. V takých prípadoch musí členský štát vykonať monitorovanie *ex post* na účely overenia predpokladov o úrovni požadovanej pomoci a zaviesť mechanizmus spätného vrátenia stanovený v bode 55.
- 4.3.1.5. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie
182. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 183 až 189.
183. Komisia sa domnieva, že pomoc v oblasti investícií do vozidiel a mobilných servisných zariadení na zemný plyn síce môže viesť v porovnaní s alternatívnymi investíciami k zníženiu emisií skleníkových plynov a ďalších znečisťujúcich látok v krátkodobom horizonte, ale v dlhodobejšom horizonte môže viesť aj k zhoršeniu negatívnych environmentálnych externalít. Pomoc v oblasti nákupu vozidiel a mobilných servisných zariadení na zemný plyn môže neprípustne narušiť hospodársku súťaž, ak vytláča investície do ekologickejších alternatív, ktoré sú už na trhu dostupné, alebo ak spôsobuje odkázanosť na určité technológie, čím bráni vývoju trhu s čistejšími technológiami, ako aj ich využívaniu. Komisia sa preto domnieva, že v takýchto prípadoch nie je pravdepodobné, že by sa dali kompenzovať negatívne vplyvy pomoci týkajúcej sa vozidiel a mobilných servisných zariadení na zemný plyn.
184. Pomoc na nákup alebo lízing vozidiel a mobilných servisných zariadení na CNG a LNG používaných vo vodnej doprave však možno považovať za pomoc, ktorá nemá dlhodobý efekt odkázanosti ani nevytláča investície do ekologickejších technológií, ak členský štát preukáže, že ekologickejšie alternatívy nie sú ľahko dostupné na trhu a ani v krátkodobom horizonte dostupné nebudú⁽⁸³⁾.
185. Alternatívy k vozidlám, v ktorých sa používajú najviac znečisťujúce fosílna palivá, ako napríklad nafta, benzín alebo skvapalnený ropný plyn (ďalej len „LPG“), sú už na trhu dostupné pre odvetvia cestnej, vodnej a železničnej dopravy. Poskytnutie pomoci týkajúcej sa daných vozidiel predstavuje významné riziko odkázanosti na konvenčné technológie a vytlačenia investícií do ekologickejších alternatív dostupných na trhu z dôvodu zníženia dopytu po vozidlách viac šetrných k životnému prostrediu. Takisto to spôsobuje odrádzanie od ďalšieho vývoja trhu smerom k nefosílnym technológiam. V tomto kontexte sa pomoc v oblasti nákupu alebo lízingu týchto vozidiel, ako aj novej generácie týchto vozidiel presahujúcej normy Únie nepovažuje za takú, ktorá by prinášala tie isté pozitívne vplyvy ako pomoc v oblasti nákupu alebo lízingu ekologických vozidiel s nižšími priamymi (výfukovými) emisiami CO₂. Komisia sa preto domnieva, že nie je pravdepodobné, že by sa dali kompenzovať negatívne vplyvy pomoci v oblasti vozidiel využívajúcich najviac znečisťujúce fosílna palivá ako nafta, benzín alebo LPG na hospodársku súťaž.
186. Neočakáva sa, že v krátkej dobe budú na trhu dostupné elektrické či vodíkom poháňané lietadlá s nulovými emisiami. Na základe toho sa Komisia domnieva, že negatívne vplyvy štátnej pomoci pre ekologické lietadlá iné ako lietadlá s nulovými emisiami by sa mohli kompenzovať pozitívnymi vplyvmi, ak pomoc prispieva k uvedeniu na trh alebo k zrýchlenému využívaniu nových, efektívnejších lietadiel, ktoré sú podstatne viac šetrné k životnému prostrediu, v súlade s cieľmi klimatickej neutrality a bez odkázanosti na určité technológie a odrádzania od investícií do ekologickejších alternatív.

⁽⁸³⁾ Pri tomto posúdení a v závislosti od dotknutých odvetví a druhov dopravy Komisia vo všeobecnosti zväzi obdobie dvoch až piatich rokov nasledujúcich po oznámení alebo vykonaní opatrenia pomoci. Jej posúdenie bude vychádzať z nezávislých trhových štúdií predložených členským štátom alebo z akéhokoľvek iného vhodného dôkazu.

187. Pokiaľ ide o leteckú dopravu, Komisia v relevantných prípadoch s cieľom zmierniť obzvlášť rušivé vplyvy pomoci aj so zreteľom na pozíciu príjemcu na trhu, prípadne s cieľom zvýšiť pozitívne vplyvy opatrení, môže vyžadovať, aby príjemca vyradil ekvivalentný počet lietadiel, ktoré sú menej šetrné k životnému prostrediu, s podobnou vzletovou hmotnosťou ako majú lietadlá nadobudnuté alebo získané na lízing so štátnou pomocou.
188. Pri posudzovaní narušenia hospodárskej súťaže zo strany pomoci v oblasti nákupu alebo lízingu vozidiel alebo mobilných servisných zariadení Komisia zvaží, či bude mať uvedenie nových vozidiel do prevádzky za následok zlyhania trhu alebo zhoršenie existujúcich zlyhaní trhu v dotknutom odvetví, ako napríklad nadmernú kapacitu.
189. S cieľom riešiť očakávané vyššie rušivé vplyvy opatrení poskytujúcich ciele podpora jednotlivému príjemcovi alebo obmedzenému počtu osobitných príjemcov ⁽⁸⁴⁾ v prípade absencie súťažného konania musia členské štáty primerane odôvodniť návrh opatrenia a preukázať, že vyšším rizikám narušenia hospodárskej súťaže sa venuje náležitá pozornosť ⁽⁸⁵⁾.

4.3.2. *Pomoc v oblasti zavádzania infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc*

4.3.2.1. *Odôvodnenie pomoci*

190. Na umožnenie širokého využívania ekologických vozidiel a na prechod na mobilitu s nulovými emisiami je potrebná komplexná sieť infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc. Osobitne významnú prekážku využívania ekologických vozidiel na trhu v skutočnosti predstavuje obmedzená dostupnosť infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc. Okrem toho táto infraštruktúra nabíjajúcich a čerpacích staníc nie je v jednotlivých členských štátoch rovnomerne rozšírená. Kým je podiel ekologických vozidiel v prevádzke obmedzený, samotný trh môže pri zabezpečovaní potrebnej infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc zlyhávať.
191. Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ ⁽⁸⁶⁾ sa vytvára spoločný rámec opatrení na zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne palivá pre odvetvie dopravy v Únii a stanovuje sa rámec spoločných opatrení na zavádzanie tejto infraštruktúry. Okrem toho môžu investičné signály na zavádzanie infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc zabezpečovať aj ďalšie politiky podporujúce využívanie ekologických vozidiel. Tieto politiky však samy osebe nemusia byť dostatočné na úplné vyriešenie identifikovaných zlyhaní trhu. Členské štáty môžu preto poskytnúť pomoc na riešenie týchto zvyškových zlyhaní trhu a podporu pri zavádzaní infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc.

4.3.2.2. *Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti*

192. Pomoc možno poskytnúť na výstavbu, inštaláciu, modernizáciu alebo rozšírenie infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc.
193. Súčasťou projektov môžu byť aj zariadenia na inteligentné nabíjanie a miestnu výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov alebo vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkového vodíka s priamym pripojením k infraštruktúre nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, ako aj jednotky na miestne uskladňovanie elektriny alebo vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkového vodíka, ktoré sa majú dodávať ako palivá v doprave. Nominálna výrobná kapacita zariadenia na výrobu elektriny alebo na výrobu vodíka by mala byť primeraná k menovitému výkonu alebo ku kapacite doplnenia paliva infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, ku ktorým je pripojené.

⁽⁸⁴⁾ Pozri bod 66.

⁽⁸⁵⁾ To môže zahŕňať zabezpečenie vylúčenia nadmernej kompenzácie prostredníctvom overenia, že pomoc nepresahuje čisté dodatočné náklady, ako sa preukazuje porovnaním likvidnej medzery vo faktickom a v kontrafaktuálnom scenári, a že členský štát zavádza mechanizmus monitorovania *ex post* na overovanie predpokladov o úrovni požadovanej pomoci, ako aj mechanizmus spätného vrátenia.

⁽⁸⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ z 22. októbra 2014 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá (Ú. v. EÚ L 307, 28.10.2014, s. 1).

4.3.2.3. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.3.2.3.1. Nevyhnutnosť pomoci

194. Členský štát musí overiť nevyhnutnosť pomoci na stimulovanie zavádzania infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc tej istej kategórie, ako je infraštruktúra, ktorá by sa zaviedla so štátnou pomocou ⁽⁸⁷⁾ na základe otvorenej verejnej konzultácie *ex ante*, nezávislej trhovej štúdie alebo akéhokoľvek vhodného dôkazu, ako sa uvádza v oddiele 3.2.1.1. Konkrétne musí členský štát preukázať, že v krátkodobom časovom horizonte sa pravdepodobne nebude za komerčných podmienok vyvíjať žiadna podobná infraštruktúra ⁽⁸⁸⁾, a prípadne zväziť vplyv ETS.
195. Pri posudzovaní nevyhnutnosti pomoci v oblasti zavádzania infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc, ktorá je dostupná pre používateľov iných ako príjemca alebo príjemcovia pomoci, ako aj zavádzania verejne dostupnej infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, možno zväziť úroveň prenikania ekologických vozidiel, ktorým by takáto infraštruktúra slúžila, na trh a objemy dopravy v príslušnom regióne alebo regiónoch.

4.3.2.3.2. Vhodnosť

196. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.2 sa uplatňuje požiadavka stanovená v bode 197.
197. Pri overení vhodnosti nástroja spomedzi alternatívnych nástrojov politiky by sa malo prihliadať na potenciál nových regulačných zásahov na stimulovanie prechodu na ekologickú mobilitu a ich očakávaný vplyv v porovnaní s vplyvom navrhovaného opatrenia.

4.3.2.3.3. Primeranosť

198. Pomoc nesmie presiahnuť výšku nákladov potrebných na umožnenie zavádzania predmetnej hospodárskej činnosti tak, aby sa zvýšila úroveň ochrany životného prostredia. Pomoc sa môže považovať za primeranú, ak sú splnené podmienky stanovené v bodoch 199 až 204.
199. Pomoc sa musí poskytnúť po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami stanovenými v bodoch 49 a 50. Súťažné ponukové konanie musí byť navrhnuté tak, aby sa ním zabezpečili dostatočné stimuly pre žiadateľov na predkladanie ponúk na projekty týkajúce sa infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc dodávajúcich iba elektrinu alebo vodík z obnoviteľných zdrojov. Uplatňovanie kritérií na vyhodnotenie ponúk nesmie mať za následok znevýhodnenie projektov týkajúcich sa infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc dodávajúcich iba elektrinu alebo vodík z obnoviteľných zdrojov v porovnaní s projektmi týkajúcimi sa infraštruktúr nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, v rámci ktorých sa dodáva aj elektrina alebo vodík, ktoré majú vyššiu intenzitu CO₂ v porovnaní s elektrinou alebo vodíkom z obnoviteľných zdrojov alebo ktoré nie sú obnoviteľné. V prípade potreby sa môže vyžadovať stanovenie maximálnej výšky ponuky jednotlivých účastníkov v konkrétnych kategóriách. Všetky limity ponuky by mali byť odôvodnené kvantifikáciou pre referenčné projekty, ktorá je uvedená v bodoch 51, 52 a 53.
200. Odchylny od bodu 199 sa môže pomoc poskytnúť na základe iných metód ako súťažného ponukového konania, a to v týchto prípadoch:
- a) ak očakávaný počet účastníkov nie je dostatočný na zabezpečenie efektívnej hospodárskej súťaže alebo zabránenie strategickým ponukám;
  - b) ak sa súťažné ponukové konanie, ako sa stanovuje v bodoch 49 a 50, nemôže uskutočniť;

⁽⁸⁷⁾ V prípade infraštruktúry nabíjajúcich staníc napríklad s bežným alebo vysokým výkonom.

⁽⁸⁸⁾ V prípade takéhoto posúdenia Komisia vo všeobecnosti zväzi, či sa v období, ktoré je relevantné vzhľadom na trvanie opatrenia, očakáva zavádzanie infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc za komerčných podmienok. Jej posúdenie bude vychádzať z výsledkov verejnej konzultácie *ex ante*, nezávislých trhových štúdií predložených členským štátom alebo z akéhokoľvek iného vhodného dôkazu.

- c) ak sa pomoc poskytuje na infraštruktúru nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, ktoré výhradne alebo primárne plánujú používať podniky aktívne v odvetví verejnej pozemnej, železničnej alebo vodnej osobnej dopravy ⁽⁸⁹⁾;
- d) ak sa pomoc poskytuje na infraštruktúru nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, ktorú výhradne alebo primárne plánuje používať príjemca pomoci a ktorá nie je dostupná verejnosti ⁽⁹⁰⁾, ak to dotknutý členský štát primerane odôvodní alebo
- e) ak sa pomoc poskytuje na infraštruktúru nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, ktorá sa má používať pre určité druhy vozidiel s veľmi obmedzenou mierou prenikania na trh (na príslušný druh vozidla) v dotknutom členskom štáte, resp. s veľmi obmedzenými objemami dopravy v danom regióne alebo regiónoch ⁽⁹¹⁾.
201. V prípadoch uvedených v bode 200 sa môže výška pomoci stanoviť na základe analýzy likvidnej medzery, ako sa stanovuje v bodoch 48, 51 a 52. Členský štát musí vykonať monitorovanie *ex post* na účely overenia predpokladov o úrovni požadovanej pomoci a zaviesť mechanizmus spätného vrátenia stanovený v bode 55.
202. Alternatívne k bodu 201 platí, že pomoc možno považovať za primeranú, ak nepresiahne 30 % oprávnených nákladov alebo 40 % oprávnených nákladov, ak infraštruktúra nabíjajúcich alebo čerpacích staníc dodáva iba elektrinu alebo vodík z obnoviteľných zdrojov. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade stredných podnikov alebo o 20 percentuálnych bodov v prípade malých podnikov. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy alebo o 5 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy.
203. V takých prípadoch sú oprávnenými nákladmi všetky investičné náklady na výstavbu, inštaláciu, modernizáciu alebo rozšírenie infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc. Môžu k nim napríklad patriť náklady na:
- a) infraštruktúru nabíjajúcich alebo čerpacích staníc a súvisiace technické vybavenie;
- b) inštaláciu alebo modernizáciu elektrických alebo iných komponentov vrátane elektrických káblov a výkonových transformátorov potrebných na pripojenie infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc do sústavy, prípadne k miestnej výrobnéj jednotke elektriny alebo vodíka či k zásobníku, a na účely zaistenia inteligentnej pripravenosti infraštruktúry nabíjajúcich staníc;
- c) stavebno-inžinierske práce, úpravy pozemkov alebo ciest, náklady na inštaláciu a náklady na získanie súvisiacich povolení.
204. Ak je súčasťou projektu miestna výroba elektriny alebo vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkového vodíka alebo miestne uskladňovanie elektriny alebo vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkového vodíka, oprávnenými nákladmi môžu byť investičné náklady na výrobné jednotky alebo na zariadenia na uskladňovanie.

4.3.2.4. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie

205. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 206 až 216.

⁽⁸⁹⁾ Infraštruktúra nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, ktorú primárne plánujú používať podniky aktívne v odvetví verejnej pozemnej, železničnej alebo vodnej osobnej dopravy, môže byť v rámci vedľajšej činnosti prístupná pre zamestnancov, externých dodávateľov alebo dodávateľov daných podnikov.

⁽⁹⁰⁾ Infraštruktúra nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, ktorú primárne plánuje používať príjemca pomoci, môže byť v rámci vedľajšej činnosti prístupná pre zamestnancov, externých dodávateľov alebo dodávateľov príjemcu pomoci.

⁽⁹¹⁾ Napríklad opatrenie zamerané na pomoc v oblasti investícií do vodíkových čerpacích staníc pre ťažké úžitkové vozidlá v nákladných termináloch a logistických parkoch členského štátu, v ktorom je podiel ťažkých úžitkových vozidiel na vodík na trhu menej ako 2 %.

206. Nová infraštruktúra nabíjacích staníc, ktorá umožňuje prenos elektriny s výkonom do 22 kW, musí byť schopná podporovať funkcie inteligentného nabíjania. Tým by sa zabezpečilo, že operácie opätovného nabíjania sú optimalizované a riadené spôsobom, ktorý nespôsobuje preťaženie a v rámci ktorého sa v plnej miere využíva dostupnosť energie z obnoviteľných zdrojov a nízke ceny elektriny v systéme.
207. S cieľom vyhnúť sa duplicitě infraštruktúry a využiť zariadenia, ktoré ešte nie sú na konci svojej ekonomickej životnosti, v prípade infraštruktúry čerpacích staníc pre vodnú a leteckú dopravu dodávajúcich syntetické palivá vrátane kvapalných a plynných palív v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu alebo biopalív⁽⁹²⁾ musí členský štát odôvodniť potrebu novej infraštruktúry a vziať pri tom do úvahy technické vlastnosti paliva alebo palív, ktoré sa prostredníctvom danej infraštruktúry majú dodávať. V prípade priamo využiteľných⁽⁹³⁾ syntetických palív alebo biopalív musí členský štát zvážiť rozsah, v ktorom možno existujúcu infraštruktúru použiť na dodávku priamo využiteľných syntetických palív alebo biopalív.
208. Pomoc v oblasti výstavby, inštalácie, modernizácie alebo rozšírenia infraštruktúry čerpacích staníc môže neprípustne narušiť hospodársku súťaž, ak vytláča investície do ekologickejších alternatív, ktoré sú už na trhu dostupné, alebo ak spôsobuje odkázanosť na určité technológie, čím brzdí vývoj trhu s čistejšími technológiami, ako aj ich využívanie. Komisia sa preto domnieva, že v takýchto prípadoch nie je pravdepodobné, že by sa dali kompenzovať negatívne vplyvy pomoci v oblasti infraštruktúry čerpacích staníc dodávajúcich palivá zo zemného plynu, na hospodársku súťaž.
209. Vzhľadom na súčasný stav vývoja trhu s technológiami ekologickej mobility v odvetviach vodnej dopravy možno pomoc na zriadenie, inštaláciu, modernizáciu alebo rozšírenie infraštruktúry čerpacích staníc CNG a LNG pre vodnú dopravu považovať za pomoc, ktorá nemá dlhodobý efekt odkázanosti a neodrádza od investícií do ekologickejších technológií, ak členský štát preukáže, že ekologickejšie alternatívy nie sú ľahko dostupné na trhu a ani v krátkodobom horizonte dostupné nebudú⁽⁹⁴⁾, a pokiaľ by sa infraštruktúra využila na spustenie prechodu k nízkouhlíkovým palivám. Komisia pri posudzovaní takejto pomoci zohľadní, či je investícia súčasťou dôveryhodného procesu dekarbonizácie a či pomoc prispieva k dosahovaniu cieľov stanovených v právnych predpisoch Únie o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá.
210. V oblasti cestnej dopravy sú vozidlá s nulovými emisiami už realistickou možnosťou, najmä pokiaľ ide o ľahké úžitkové vozidlá. Pokiaľ ide o ťažké úžitkové vozidlá, očakáva sa, že v blízkej budúcnosti budú na trhu lepšie dostupné. Z tohto dôvodu bude mať pomoc v oblasti infraštruktúry čerpacích staníc LNG pre ťažké úžitkové vozidlá poskytnutá po roku 2025 pravdepodobne negatívne vplyvy na hospodársku súťaž, pričom je nepravdepodobné, že by sa dali kompenzovať pozitívnymi vplyvmi. Komisia pri posudzovaní pomoci v oblasti infraštruktúry čerpacích staníc pre ťažké úžitkové vozidlá zohľadní, či pomoc prispieva k dosahovaniu cieľov stanovených v právnych predpisoch Únie o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá.
211. Alternatívy k fosílnym palivám sú už na trhu dostupné na využívanie v odvetví cestnej dopravy, v určitých segmentoch odvetvia vodnej dopravy a v odvetví železničnej dopravy. V tomto kontexte sa pomoc v oblasti zavádzania infraštruktúry čerpacích staníc dodávajúcich palivá alebo energiu z fosílnych zdrojov, ako aj vodíka z fosílnych palív⁽⁹⁵⁾, nepovažuje za pomoc, ktorá by prinášala tie isté pozitívne vplyvy ako pomoc v oblasti zavádzania infraštruktúry čerpacích staníc dodávajúcich nefosílnu alebo nízkouhlíkovú palivá. Po prvé, zníženia emisií CO₂ dosiahnuté v odvetví dopravy sa budú pravdepodobne kompenzovať ďalšími emisiami CO₂ pochádzajúcimi z výroby a využívania fosílnych palív, najmä ak tieto emisie nie sú efektívne zachytené a uložené. Po druhé, poskytnutie pomoci v oblasti infraštruktúry čerpacích staníc dodávajúcich fosílnu palivá, ktoré nie sú nízkouhlíkové, so sebou môže prinášať riziko odkázanosti na určité výrobné technológie, a teda vytlačenia investícií do ekologickejších alternatív z dôvodu zníženia dopytu po výrobných procesoch, ktoré

⁽⁹²⁾ To zahŕňa udržateľné letecké palivá.

⁽⁹³⁾ Priamo využiteľné palivá sú palivá, ktoré sú funkčne rovnocenné s fosílnymi palivami využívanými v súčasnosti a plne kompatibilné s distribučnou infraštruktúrou a so zariadeniami na palube a s motormi.

⁽⁹⁴⁾ V prípade takéhoto posúdenia Komisia vo všeobecnosti zohľadní obdobie dvoch až piatich rokov nasledujúcich po oznámení alebo vykonaní opatrenia pomoci. Jej posúdenie bude vychádzať z nezávislých trhových štúdií predložených členským štátom alebo z akéhokoľvek iného vhodného dôkazu.

⁽⁹⁵⁾ Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Vodíková stratégia pre klimaticky neutrálnu Európu [COM(2020) 301 final, s. 3].

nezahŕňajú využívanie fosílnych zdrojov alebo energie alebo ktoré sú nízkouhlíkové. Takisto by to odrádzalo od vývoja trhu smerom k ekologickým, nefosílnym technológiám pre mobilitu s nulovými emisiami a výrobu nefosílnych palív a energie. Komisia sa preto domnieva, že nie je pravdepodobné, že by sa dali kompenzovať negatívne vplyvy pomoci v oblasti infraštruktúry čerpacích staníc dodávajúcich fosílnu palivá vrátane vodíka z fosílnych palív na hospodársku súťaž, ak skleníkové plyny vypúšťané ako súčasť výroby vodíka nie sú efektívne zachytené, a to v prípade absencie presvedčivej cesty smerom k dodávke a využívaniu obnoviteľných alebo nízkouhlíkových palív v strednodobom horizonte.

212. Pomoc v oblasti infraštruktúry vodíkových čerpacích staníc, ktoré nedodávajú výlučne vodík z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkový vodík, teda možno považovať za pomoc, ktorá nevytvára dlhodobý efekt odkázanosti a neodrádza od investícií do ekologickejších technológií, ak členský štát preukáže presvedčivú cestu k ukončeniu využívania vodíka, ktorý nie je z obnoviteľných zdrojov ani nízkouhlíkový, na dodávky do infraštruktúry čerpacích staníc do roku 2035.
213. Ak neexistujú vhodné ochranné opatrenia, pomoc môže mať za následok vytvorenie alebo posilnenie pozícií s trhovou silou, čo môže znemožniť alebo ohroziť efektívnu hospodársku súťaž na vznikajúcich alebo rozvíjajúcich sa trhoch. Členský štát musí preto zabezpečiť, aby opatrenie pomoci obsahovalo vhodné ochranné opatrenia na riešenie uvedeného rizika. K daným ochranným opatreniam môže patriť napríklad zavedenie maximálneho percentuálneho podielu rozpočtu opatrenia, ktorý možno prideliť jednému podniku.
214. V relevantných prípadoch Komisia posúdi, či sú zavedené dostatočné bezpečnostné záruky na zaistenie toho, že prevádzkovatelia infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, ktorí ponúkajú alebo umožňujú zmluvné platby za ich infraštruktúru, neprímerane nediskriminujú poskytovateľov služieb mobility, napríklad prostredníctvom uplatňovania neodôvodnených preferenčných podmienok prístupu alebo prostredníctvom neodôvodnenej cenovej diferenciácie. Ak také bezpečnostné záruky nie sú zavedené, Komisia sa domnieva, že opatrenie pravdepodobne bude mať neprípustné negatívne účinky na hospodársku súťaž na trhu so službami mobility.
215. Každá koncesia alebo iné zverenie prevádzky infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc tretej strane sa musí uskutočniť na súťažnom, transparentnom a nediskriminačnom základe, pričom sa podľa situácie riadne zohľadňujú pravidlá Únie v oblasti verejného obstarávania.
216. Ak sa pomoc poskytuje v oblasti výstavby, inštalácie, modernizácie alebo rozšírenia infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, ktorá je prístupná pre používateľov iných ako príjemca alebo príjemcovia pomoci, ako aj na zavedenie verejne dostupnej infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc, tieto infraštruktúry musia byť prístupné verejnosti a zabezpečiť používateľom nediskriminačný prístup, podľa potreby aj pokiaľ ide o sadzby, metódy overovania a platby, ako aj ďalšie podmienky používania. Okrem toho musia členské štáty zabezpečiť, aby poplatky účtované používateľom iným ako príjemca alebo príjemcovia pomoci za používanie infraštruktúry nabíjajúcich alebo čerpacích staníc zodpovedali trhovým cenám.

4.4. **Pomoc v oblasti efektívnosti využívania zdrojov a podpory prechodu na obehové hospodárstvo**

4.4.1. *Odôvodnenie pomoci*

217. V akčnom pláne pre obehové hospodárstvo⁽⁹⁶⁾ sa uvádza program orientovaný na budúcnosť, ktorý sa zameriava na zrýchlenie prechodu Únie na obehové hospodárstvo v rámci transformačnej zmeny podporovanej v oznámení o Európskej zelenej dohode. V akčnom pláne pre obehové hospodárstvo sa podporujú procesy obehového hospodárstva, podnecuje udržateľná spotreba a výroba a kladie dôraz na predchádzanie vzniku odpadu, ako aj na čo najdlhšie udržanie využitých zdrojov v hospodárstve Únie. Uvedené ciele tvoria aj predpoklad dosiahnutia cieľa Únie v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050 a ekologickejšieho a udržateľnejšieho hospodárstva.

⁽⁹⁶⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu [COM(2020) 98 final].

218. V akčnom pláne pre obehové hospodárstvo sa osobitne uvádza potreba zohľadniť pri revízii usmernení o štátnej pomoci v oblasti životného prostredia a energetiky ciele súvisiace s obehovým hospodárstvom. V tomto zmysle môže finančná podpora vo forme štátnej pomoci skombinovaná so všeobecnými, jednoznačnými a jednotnými pravidlami zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore obehovosti vo výrobných procesoch v rámci širšej transformácie výrobného odvetvia Únie smerom ku klimaticky neutrálnej a dlhodobej konkurencieschopnosti. Takisto môže zohrávať kľúčovú úlohu pri prínose k vytvoreniu dobre fungujúceho trhu Únie s druhotnými surovinami, čím sa zníži tlak na prírodné zdroje, zabezpečí udržateľný rast a pracovné miesta a posilní sa odolnosť.
219. V akčnom pláne pre obehové hospodárstvo sa ďalej uznáva zvyšujúci sa význam biologických zdrojov ako kľúčového vstupu pre hospodárstvo EÚ. V súlade so stratégiou EÚ pre biohospodárstvo⁽⁹⁷⁾ podporuje biohospodárstvo ciele Európskej zelenej dohody, keďže prispieva k uhlíkovo neutrálnemu hospodárstvu, posilňuje environmentálnu, hospodársku a sociálnu udržateľnosť a podporuje environmentálne udržateľný rast. Finančná podpora vo forme štátnej pomoci môže zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore zavádzania udržateľných biohospodárskych postupov, ako je podpora udržateľne vyrábaných biologických materiálov a produktov, ktoré by trh ako taký nezaviedol, čo môže pomôcť dosiahnuť klimatickú neutralitu.

4.4.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

220. Pomoc podľa tohto oddielu možno poskytnúť na tieto druhy investícií:
- a) investície zamerané na zlepšenie efektívnosti využívania zdrojov prostredníctvom akejkoľvek z uvedených činností:
- i) čistého zníženia zdrojov spotrebovaných pri výrobe toho istého množstva výstupov⁽⁹⁸⁾;
  - ii) nahradenia prvotných surovín druhotnými (opätovne používanými alebo recyklovanými) alebo zhodnotenými surovinami; alebo
  - iii) nahradenia fosílnych surovín biologickými surovinami;
- b) investície do zníženia objemu, predchádzania vzniku, prípravy na opätovné použitie, materiálového zhodnocovania, dekontaminácie a recyklácie odpadu⁽⁹⁹⁾ vyprodukovaného príjemcom;
- c) investície do prípravy na opätovné použitie, materiálového zhodnocovania, dekontaminácie a recyklácie odpadu vyprodukovaného tretími stranami, ktorý by sa inak zneškodnil alebo spracoval s nižšou prioritou v režime hierarchie odpadového hospodárstva⁽¹⁰⁰⁾, prípadne menej efektívne, alebo s nižšou kvalitou recyklácie;
- d) investície do zníženia objemu, predchádzania vzniku, prípravy na opätovné použitie, materiálového zhodnocovania, dekontaminácie, opätovného použitia a recyklácie iných výrobkov, materiálov alebo látok⁽¹⁰¹⁾ vyprodukovaných príjemcom alebo tretími stranami, ktoré nemusia byť nevyhnutne kvalifikované ako odpad a ktoré by sa inak nepoužili, zneškodnili alebo zhodnotili menej efektívnym spôsobom, by boli odpadom, pokiaľ by sa opätovne nepoužili alebo by viedli k nižšej kvalite recyklácie;

⁽⁹⁷⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Udržateľné biohospodárstvo pre Európu: ako lepšie prepojiť hospodárstvo, spoločnosť a životné prostredie [COM(2018) 673 final a SWD(2018) 431].

⁽⁹⁸⁾ K spotrebovaným zdrojom môžu patriť všetky spotrebované materiálne zdroje okrem energie. Zníženie možno stanoviť meraním alebo odhadom spotreby pred vykonaním a po vykonaní opatrenia pomoci a započítaním každej úpravy vonkajších podmienok, ktoré môžu mať vplyv na spotrebu zdrojov.

⁽⁹⁹⁾ Pozri vymedzenie pojmov opätovné použitie, zhodnocovanie, príprava na opätovné použitie, recyklácia a odpad v bodoch 19(59), (61), (62), (75) a (90).

⁽¹⁰⁰⁾ Hierarchia odpadového hospodárstva pozostáva z a) predchádzania vzniku; b) prípravy na opätovné použitie; c) recyklácie; d) iného zhodnocovania, napríklad energetického a e) zneškodňovania. Pozri článok 4 ods. 1 smernice 2008/98/ES.

⁽¹⁰¹⁾ Iné výrobky, materiály alebo látky môžu zahŕňať vedľajšie produkty (uvedené v článku 5 smernice 2008/98/ES), zvyšky z poľnohospodárstva, akvakultúry, rybolovu a lesného hospodárstva, odpadovú vodu, dažďovú vodu a odtokovú vodu, minerály, banký odpad, živiny, zvyškové plyny z výrobných procesov, nadbytočné výrobky, diely a materiály atď. Nadbytočné výrobky, diely a materiály sú výrobky, diely alebo materiály, ktoré už ich držiteľ nepotrebuje alebo nevyužije, sú však vhodné na opätovné použitie.

- e) investície do triedeného zberu ⁽¹⁰²⁾ a triedenia zmiešaného komunálneho odpadu alebo iných výrobkov, materiálov či látok na účely ich prípravy na opätovné použitie alebo recykláciu.
221. Za určitých podmienok možno pomoc v oblasti úhrady prevádzkových nákladov poskytnúť aj na triedený zber a triedenie zmiešaného komunálneho odpadu konkrétnych tokov alebo typov odpadu (pozri bod 247).
222. Pomoc týkajúca sa zhodnocovania zvyškového tepla z výrobných procesov alebo pomoc týkajúca sa využívania oxidu uhličitého bude posúdená na základe podmienok platných pre pomoc v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov stanovených v oddiele 4.1.
223. Pomoc týkajúca sa výroby biopalív, biokvapalín, bioplynu a palív z biomasy z odpadu bude posúdená na základe podmienok platných pre pomoc v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov stanovených v oddiele 4.1.
224. Pomoc v oblasti výroby energie z odpadu bude posúdená na základe podmienok platných pre pomoc v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov stanovených v oddiele 4.1. Ak pomoc súvisí s investíciami do systémov diaľkového vykurovania a chladenia alebo ich fungovania, pomoc na výrobu energie alebo tepla z odpadu bude posúdená na základe podmienok platných pre pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom stanovených v oddiele 4.10.
- 4.4.3. *Stimulačný účinok*
225. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 226 až 233.
226. Pokiaľ ide o požiadavku stanovenú v bode 28, aby členský štát identifikoval dôveryhodný kontrafaktuálny scenár, kontrafaktuálny scenár sa bude vo všeobecnosti týkať investície s tou istou kapacitou, životnosťou, prípadne ďalšími relevantnými technickými vlastnosťami ako v prípade investície šetrnej k životnému prostrediu.
227. Kontrafaktuálny scenár sa môže týkať aj zachovania existujúcich inštalácií alebo zariadení v prevádzke na obdobie zodpovedajúce životnosti investície šetrnej k životnému prostrediu. V takom prípade sa musí prihliadnuť na diskontované náklady na údržbu, opravu a modernizáciu za dané obdobie.
228. V niektorých prípadoch sa môže kontrafaktuálny scenár týkať neskoršieho nahradenia inštalácií alebo zariadení a vtedy by sa malo prihliadnuť na diskontovanú hodnotu inštalácií a zariadení a mal by sa vyrovnáť rozdiel v príslušnej hospodárskej životnosti inštalácií alebo zariadení.
229. V prípade zariadení, na ktoré sa vzťahujú lízingové zmluvy, by sa mala porovnať diskontovaná hodnota lízingu zariadenia šetrného k životnému prostrediu s diskontovanou hodnotou lízingu zariadenia menej šetrného k životnému prostrediu, ktoré by sa použilo, ak by sa pomoc neposkytla.
230. Ak sa investície týkajú inštalácií alebo zariadení, ktoré sa pridávajú do existujúcich prevádzok, inštalácií alebo zariadení, oprávnené náklady budú tvoriť celkové investičné náklady.
231. Komisia sa domnieva, že pomoc pre projekty s návratnosťou do piatich rokov v zásade nemá stimulačný účinok. Členské štáty však môžu poskytnúť dôkaz o tom, že pomoc je potrebná na motivovanie zmeny správania, a to aj v prípade projektov s kratšou dobou návratnosti.

⁽¹⁰²⁾ Pozri vymedzenie triedeného zberu v článku 3 bode 11 smernice 2008/98/ES.

232. Pomoc v oblasti investícií, ktorými sa podnikom umožňuje len spĺňať záväzné normy Únie, ktoré už nadobudli účinnosť, sa nebude považovať za pomoc so stimulačným účinkom (pozri bod 32). Ako sa vysvetľuje v bode 32, pomoc sa môže považovať za takú, ktorá má stimulačný účinok, ak umožňuje podniku zvýšiť jeho úroveň ochrany životného prostredia v súlade so záväznými vnútroštátnymi normami, ktoré sú prísnejšie ako normy Únie alebo ktoré sú prijaté v prípade absencie noriem Únie.
233. Pomoc na prispôbenie sa normám Únie, ktoré boli prijaté, ale ešte nie sú účinné, sa bude považovať za pomoc so stimulačným účinkom, ak sa investícia vykoná a dokončí aspoň 18 mesiacov pred nadobudnutím účinnosti daných noriem Únie.
- 4.4.4. *Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu*
- 4.4.4.1. *Nevyhnutnosť pomoci*
234. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.1 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 235 a 236.
235. Investície musia presahovať rámec zavedených obchodných postupov, ktoré sa všeobecne uplatňujú v celej únii a v rámci jednotlivých technológií ⁽¹⁰³⁾.
236. V prípade pomoci v oblasti triedeného zberu a triedenia zmiešaného komunálneho odpadu, prípadne iných výrobkov, materiálov či látok musí členský štát preukázať, že triedený zber a triedenie zmiešaného odpadu sú v danom členskom štáte nedostatočne rozvinuté ⁽¹⁰⁴⁾. Ak sa poskytuje pomoc v oblasti úhrady prevádzkových nákladov, členský štát musí preukázať, že táto pomoc sa vyžaduje počas prechodného obdobia na umožnenie rozvoja činností súvisiacich s triedeným zberom a triedením zmiešaného komunálneho odpadu. Členský štát musí zohľadniť všetky povinnosti podnikov vyplývajúce zo systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcu, ktoré mohli byť zavedené podľa článku 8 smernice 2008/98/ES.
- 4.4.4.2. *Vhodnosť*
237. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bode 238.
238. V súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“ ⁽¹⁰⁵⁾ by podniky produkujúce odpad nemali byť oslobodené od nákladov na spracovanie odpadu. Pomoc by preto nemala znamenať oslobodenie podnikov produkujúcich odpad od žiadnych nákladov ani povinností v súvislosti so spracovaním odpadu, za ktoré zodpovedajú podľa právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov, a to ani od tých, ktoré im vyplývajú zo systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcu. Takisto by pomoc nemala znamenať oslobodenie podnikov od nákladov, ktoré by sa mali považovať za bežné náklady podniku.
- 4.4.4.3. *Primeranosť*
239. Oprávnenými nákladmi sú dodatočné investičné náklady určené na základe porovnania celkových investičných nákladov na projekt s nákladmi na projekt alebo činnosť, ktoré sú menej šetrné k životnému prostrediu, pričom nimi môžu byť:
- porovnateľná investícia podľa opisu v bode 226, ktorá by sa vierohodne uskutočnila bez pomoci a ktorou sa nedosahuje tá istá úroveň efektívnosti využívania zdrojov;
  - spracovanie odpadu s nižšou prioritou v režime hierarchie odpadového hospodárstva, prípadne menej efektívne;

⁽¹⁰³⁾ Z hľadiska technológií by mala investícia viesť v porovnaní s bežným postupom k vyššej miere recyklovateľnosti alebo vyššej kvalite recyklovaného materiálu.

⁽¹⁰⁴⁾ Ak to členský štát primerane preukáže, možno zväziť aj osobitnú situáciu na úrovni dotknutého regiónu alebo regiónov.

⁽¹⁰⁵⁾ Pozri vymedzenie v bode 19(58).

- c) konvenčný výrobný proces, pri ktorom sa využíva prvotná surovina alebo výrobok, ak je opätovne použitý alebo recyklovaný (druhotný) výrobok technicky a ekonomicky nahraditeľný prvotnou surovinou alebo výrobkom;
- d) akýkoľvek iný kontrafaktuálny scenár vychádzajúci z riadne odôvodnených predpokladov.
240. Ak by výrobok, látka alebo materiál bez opätovného použitia predstavovali odpad a neexistuje zákonná požiadavka na zneškodnenie tohto výrobku, látky alebo materiálu, prípadne na ich iné spracovanie, oprávnené náklady môžu zodpovedať investícií potrebnej na zhodnotenie dotknutého výrobku, látky alebo materiálu.
241. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 40 % oprávnených nákladov.
242. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade stredných podnikov alebo o 20 percentuálnych bodov v prípade malých podnikov.
243. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy alebo o 5 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy.
244. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade činností ekologickej inovácie, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- a) činnosť ekologickej inovácie musí byť nová alebo výrazne lepšia v porovnaní so stavom techniky v danom odvetví Únie ⁽¹⁰⁶⁾;
- b) očakávaný prínos pre životné prostredie musí byť podstatne vyšší než zlepšenie vyplývajúce zo všeobecného vývoja stavu techniky v porovnateľných činnostiach ⁽¹⁰⁷⁾;
- c) inovačný charakter tejto činnosti nesie so sebou jasný stupeň rizika z technologického, trhového alebo finančného hľadiska, ktorý je vyšší než riziko všeobecne spojené s porovnateľnými činnosťami bez inovácie ⁽¹⁰⁸⁾.
245. Odchyľne od bodov 241 až 244 môže členský štát na základe analýzy likvidnej medzery, ako sa to stanovuje v bodoch 48, 51 a 52, takisto preukázať, že sa vyžaduje vyššia intenzita pomoci. V takom prípade musí členský štát vykonať monitorovanie *ex post* na účely overenia predpokladov o úrovni požadovanej pomoci a zaviesť mechanizmus spätného vrátenia stanovený v bode 55. Výška pomoci nesmie presiahnuť likvidnú medzeru, ako sa to stanovuje v bodoch 51 a 52.
246. Ak sa pomoc poskytne po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami stanovenými v bodoch 49a 50, výška pomoci sa považuje za primeranú.
247. Pomoc v oblasti prevádzkových nákladov možno poskytovať na triedený zber a triedenie zmiešaného komunálneho odpadu konkrétnych tokov alebo typov odpadu, prípadne iných výrobkov, materiálov či látok, ak sa pripravujú na opätovné použitie alebo recykláciu, pričom v takom prípade musia byť splnené tieto podmienky:

⁽¹⁰⁶⁾ Členské štáty by mohli preukázať novosť napríklad na základe presného opisu inovácie a trhových podmienok jej zavedenia alebo rozšírenia v porovnaní so špičkovými procesmi alebo organizačnými technikami, ktoré bežne používajú iné podniky v tom istom odvetví.

⁽¹⁰⁷⁾ Ak na porovnanie činností týkajúcich sa ekologickej inovácie so štandardnými činnosťami bez inovácie možno použiť kvantitatívne parametre, pojem „podstatne vyšší“ znamená, že okrajové zlepšenie predpokladané v dôsledku činností týkajúcich sa ekologickej inovácie z hľadiska menšieho rizika pre životné prostredie alebo znečistenia alebo zvýšenej efektívnosti využívania energie alebo zdrojov, by malo byť aspoň dvakrát väčšie než okrajové zlepšenie predpokladané v dôsledku všeobecného vývoja porovnateľných činností bez inovácie. Ak navrhovaný postup v danom prípade nie je vhodný alebo ak nie je možné kvantitatívne porovnanie, súbor týkajúci sa žiadosti o štátnu pomoc by mal obsahovať podrobný opis metódy použitej na vyhodnotenie tohto kritéria, pričom sa musí zabezpečiť štandard porovnateľný s navrhovanou metódou.

⁽¹⁰⁸⁾ Toto riziko by členský štát mohol preukázať napríklad z hľadiska nákladov vo vzťahu k obratu podniku, času potrebného na vývoj, predpokladaných ziskov z činnosti ekologickej inovácie v porovnaní s nákladmi a pravdepodobnosti neúspechu.

- a) pomoc sa musí poskytnúť po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami stanovenými v bodoch 49 a 50, ktoré musí byť na nediskriminačnom základe otvorené všetkým prevádzkovateľom poskytujúcim služby triedeného zberu a triedenia zmiešaného komunálneho odpadu;
- b) v prípade vysokej neistoty týkajúcej sa budúceho vývoja prevádzkových nákladov počas trvania opatrenia môže súťažné ponukové konanie obsahovať pravidlá, ktorými sa obmedzí pomoc za určitých presne vymedzených okolností, ak sa dané pravidlá a okolnosti stanovia *ex ante*;
- c) každá investičná pomoc poskytnutá zariadeniu používanému na triedený zber a triedenie zmiešaného komunálneho odpadu konkrétnych tokov alebo typov odpadu sa musí odpočítavať od prevádzkovej pomoci poskytnutej tomu istému zariadeniu, ak sa obe formy pomoci týkajú rovnakých oprávnených nákladov;
- d) pomoc sa môže poskytnúť na maximálne obdobie piatich rokov.

4.4.5. *Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod*

- 248. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 249 až 252.
- 249. Pomoc nesmie stimulovať vytváranie odpadu ani zvýšené využívanie zdrojov.
- 250. Pomoc nesmie iba zvyšovať dopyt po odpade alebo iných materiáloch a zdrojoch určených na opätovné použitie, recykláciu alebo zhodnotenie, ale aj zabezpečiť zvýšenie objemu zberu týchto materiálov.
- 251. Pri posudzovaní vplyvu pomoci na trh Komisia zohľadní potenciálne vplyvy pomoci na fungovanie trhov s prvotnými a druhotnými surovinami súvisiacimi s dotknutými výrobkami.
- 252. Konkrétne Komisia pri posudzovaní vplyvu, ktorý má na trh pomoc v oblasti prevádzkových nákladov súvisiacich s triedeným zberom a triedením zmiešaného komunálneho odpadu konkrétnych tokov alebo typov odpadu, prípadne iných výrobkov, materiálov či látok, ak sa pripravujú na opätovné použitie alebo recykláciu, zohľadní potenciálne interakcie so systémami rozšírenej zodpovednosti výrobcu v dotknutých členských štátoch.

4.5. **Pomoc v oblasti predchádzania znečisťovaniu alebo znižovania znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov**

4.5.1. *Odôvodnenie pomoci*

- 253. Ambíciou nulového znečistenia pre netoxické prostredie v rámci oznámenia o Európskej zelenej dohode by sa malo zabezpečiť zníženie znečistenia do roku 2050 na úrovne, ktoré už nebudú škodlivé pre ľudí a prirodzené ekosystémy, ale budú rešpektovať hranice, ktoré dokáže naša planéta zvládnuť, čím sa zabezpečí netoxické prostredie, a to v súlade s Agendou OSN 2030 pre udržateľný rozvoj⁽¹⁰⁹⁾ a dlhodobými cieľmi 8. environmentálneho akčného programu⁽¹¹⁰⁾. Únia stanovila konkrétne ciele na zníženie úrovne znečistenia,

⁽¹⁰⁹⁾ Agenda OSN 2030 pre udržateľný rozvoj je k dispozícii na adrese: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>.

⁽¹¹⁰⁾ Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o všeobecnom environmentálnom akčnom programe do roku 2030 [COM(2020) 652 final].

napríklad na zabezpečenie čistejšieho ovzdušia ⁽¹¹¹⁾ a nulového znečistenia vodných útvarov ⁽¹¹²⁾, menšej úrovne znečistenia hlukom, minimalizovaného používania a uvoľňovania látok vzbudzujúcich obavy, plastového odpadu a mikroplastov a menšieho objemu odpadu ⁽¹¹³⁾, ako aj ciele týkajúce sa prebytočných živín a hnojív, nebezpečných pesticídov a látok spôsobujúcich antimikrobiálnu rezistenciu ⁽¹¹⁴⁾.

254. Finančná podpora vo forme štátnej pomoci môže podstatne prispieť k environmentálnemu cieľu zníženia objemu iných znečisťujúcich látok ako emisií skleníkových plynov.

4.5.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

255. Pomoc v oblasti prevencie alebo znižovania znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov možno poskytnúť na investície, ktorými sa podnikom umožňuje prekročiť normy Únie v oblasti ochrany životného prostredia, zvýšiť úroveň ochrany životného prostredia v prípade neexistencie noriem Únie alebo splniť normy Únie, ktoré sú prijaté, ale ešte nenadobudli účinnosť.
256. Ak sa pomoc poskytne vo forme obchodovateľných povolení ⁽¹¹⁵⁾, opatrenie pomoci musí byť navrhnuté tak, aby sa dosiahla prevencia alebo zníženie znečistenia nad rámec úrovni stanovených normami Únie, ktoré sú záväzné pre dotknuté podniky.
257. Pomoc musí byť zacielená na predchádzanie znečisťovaniu priamo vyplývajúcemu z vlastných činností príjemcu alebo na jeho znižovanie.
258. Pomocou sa nesmie zabezpečovať iba premiestnenie znečistenia z jedného odvetvia do druhého alebo z jednej zložky životného prostredia do inej (napríklad z ovzdušia do vody). Ak je pomoc zameraná na zníženie znečistenia, musí sa dosiahnuť celkové zníženie znečistenia.
259. Oddiel 4.5 sa neuplatňuje na opatrenia pomoci, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti oddielu 4.1. Ak je opatrenie prínosné pre prevenciu alebo znižovanie emisií skleníkových plynov aj prevenciu alebo znižovanie znečistenia inými emisiami ako emisiami skleníkových plynov, zlučiteľnosť opatrenia sa posúdi buď na základe tohto oddielu, alebo na základe oddielu 4.1, a to v závislosti od toho, ktorý z dvoch uvedených cieľov prevažuje ⁽¹¹⁶⁾.

⁽¹¹¹⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Program Čisté ovzdušie pre Európu [COM(2013) 918 final]. Informácie o prízemnom ozóne, tuhých časticiach, oxidoch dusíka, nebezpečných ťažkých kovoch a množstve ďalších znečisťujúcich látok pozri aj v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/107/ES z 15. decembra 2004, ktorá sa týka arzénu, kadmia, ortuti, niklu a polycyklických aromatických uhľovodíkov v okolitom ovzduší (Ú. v. EÚ L 23, 26.1.2005, s. 3) a smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES z 21. mája 2008 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (Ú. v. EÚ L 152, 11.6.2008, s. 1). Informácie o najvýznamnejších látkach znečisťujúcich ovzdušie prechádzajúcich hranicami štátov pozri aj v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1): oxid siričitý, oxidy dusíka, amoniak, nemetánové prchavé organické zlúčeniny a tuhé častice.

⁽¹¹²⁾ V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1), sa vyžaduje (až na výnimky) dobrý ekologický stav všetkých útvarov povrchovej a podzemnej vody.

⁽¹¹³⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Cesta k zdravej planéte pre všetky Akčný plán EÚ: „Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy“ [COM(2021) 400 final].

⁽¹¹⁴⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu [COM(2020) 381 final].

⁽¹¹⁵⁾ Obchodovateľné povolenia môžu byť súčasťou štátnej pomoci, najmä keď členské štáty udeľujú povolenia a kvóty pod ich trhovou hodnotou.

⁽¹¹⁶⁾ Komisia na určenie toho, ktorý z dvoch cieľov prevažuje, môže od členského štátu vyžadovať, aby poskytol porovnanie očakávaných výsledkov opatrenia, pokiaľ ide o prevenciu alebo zníženie emisií skleníkových plynov a iných znečisťujúcich látok, na základe dôveryhodných, podrobných kvantifikácií.

4.5.3. Stimulačný účinok

260. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 261 a 262.
261. Pomoc sa považuje za takú, ktorá má stimulačný účinok, ak podniku umožňuje predchádzať znečisteniu alebo ho znižovať v prípade absencie noriem Únie alebo prekročiť úroveň, ktorá sa vyžaduje v normách Únie, ktoré už nadobudli účinnosť. Ako sa vysvetľuje v bode 32, pomoc sa môže považovať za takú, ktorá má stimulačný účinok, ak umožňuje podniku predchádzať znečisteniu alebo ho znižovať v súlade so záväznými vnútroštátnymi normami, ktoré sú prísnejšie ako normy Únie alebo ktoré sú prijaté v prípade absencie noriem Únie.
262. Pomoc na prispôbenie sa normám Únie, ktoré boli prijaté, ale ešte nie sú účinné, sa bude považovať za pomoc so stimulačným účinkom, ak sa investícia vykoná a dokončí aspoň 18 mesiacov pred nadobudnutím účinnosti daných noriem Únie.

4.5.4. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.5.4.1. Nevyhnutnosť pomoci

263. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.1 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bode 264.
264. V prípade pomoci vo forme obchodovateľných povolení ⁽¹¹⁷⁾ musí členský štát preukázať splnenie týchto kumulatívnych podmienok:
- a) aukcie všetkých povolení/kvót vedú k výraznému zvýšeniu výrobných nákladov pre každé odvetvie alebo kategóriu jednotlivých príjemcov;
  - b) podstatné zvýšenie výrobných nákladov nemožno preniesť na zákazníkov bez výrazného poklesu predaja ⁽¹¹⁸⁾;
  - c) jednotlivé podniky v odvetví nemajú možnosť znížiť úroveň emisií, aby sa znížili náklady na certifikáty na úroveň, ktorá je znesiteľná pre dané podniky. Skutočnosť, že spotrebu nemožno znížiť, je možné preukázať porovnaním úrovni emisií s úrovňami vyplývajúcimi z najvýkonnejších technológií v Európskom hospodárskom priestore. Každý podnik, ktorý dosahuje najvýkonnejšiu techniku, môže mať prospech nanajvýš z kvóty vyplývajúcej zo systému obchodovateľných povolení, ktorej výška zodpovedá zvýšeniu výrobných nákladov a nemožno ju preniesť na zákazníkov. Podniky, ktoré majú horšie výsledky v oblasti životného prostredia, dostávajú nižšiu kvótu zodpovedajúcu ich výsledkom v oblasti životného prostredia.

4.5.4.2. Primeranosť

265. Oprávnené náklady sú dodatočné investičné náklady priamo súvisiace s dosahovaním vyššej úrovne ochrany životného prostredia.
266. Dodatočné investičné náklady tvorí rozdiel medzi nákladmi na podporenú investíciu a nákladmi na investíciu podľa kontrafaktuálneho scenára, ako sa to opisuje v bodoch 226 až 230. Ak sa projekt týka včasného prispôbenia normám Únie, ktoré ešte nie sú v platnosti, kontrafaktuálny scenár je v zásade ten, ktorý je najlepšie opísaný v bode 228.
267. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 40 % oprávnených nákladov.
268. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade stredných podnikov alebo o 20 percentuálnych bodov v prípade malých podnikov.

⁽¹¹⁷⁾ Obchodovateľné povolenia môžu byť súčasťou štátnej pomoci, najmä keď členské štáty udeľujú povolenia a kvóty pod ich trhovou hodnotou.

⁽¹¹⁸⁾ Analýzu možno okrem iných faktorov vykonať na základe odhadov pružnosti cien výrobkov v dotknutom odvetví, ako aj na základe odhadov poklesu predaja alebo ich vplyvu na ziskovosť príjemcu.

269. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy alebo o 5 percentuálnych bodov v prípade investícií umiestnených v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy.
270. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade činností ekologickej inovácie, ak sú splnené podmienky stanovené v bode 244 písm. a) až c).
271. Odchyľne od bodov 267 až 270 môže členský štát na základe analýzy likvidnej medzery, ako sa to stanovuje v bodoch 48, 51 a 52, takisto preukázať, že sa vyžaduje vyššia suma pomoci. V takom prípade musí členský štát vykonať monitorovanie *ex post* na účely overenia predpokladov o úrovni požadovanej pomoci a zaviesť mechanizmus spätného vrátenia stanovený v bode 55. Výška pomoci nesmie presiahnuť likvidnú medzeru, ako sa to stanovuje v bodoch 51 a 52.
272. Ak sa pomoc poskytne po súťažnom ponukovom konaní uskutočnenom v súlade s kritériami stanovenými v bodoch 49a 50, výška pomoci sa považuje za primeranú.
273. V prípade pomoci vo forme obchodovateľných povolení Komisia overí aj to, či:
- sa pridelovanie vykonáva transparentne a na základe objektívnych kritérií a zdrojov údajov najvyššej dostupnej kvality; a
  - celkové množstvo obchodovateľných povolení alebo kvót udelených jednotlivým podnikom za cenu, ktorá je nižšia ako ich trhovú hodnotu, nie je vyššie ako predpokladané potreby týchto podnikov podľa odhadov pre situáciu bez systému obchodovania.
- 4.5.5. *Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod*
274. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bode 275.
275. V prípade pomoci vo forme obchodovateľných povolení Komisia overí aj to, či:
- bol výber príjemcov založený na objektívnych a transparentných kritériách a pomoc sa poskytne všetkým konkurentom v rovnakom odvetví v zásade rovnako, ak sa nachádzajú v podobnej skutkovej situácii;
  - sa metódou pridelovania nezvýhodňujú určité podniky ⁽¹¹⁹⁾ alebo určité odvetvia, pokiaľ to neodôvodňuje environmentálna logika samotného systému alebo pokiaľ takéto pravidlá nie sú potrebné z dôvodu súladu s inými politikami v oblasti životného prostredia;
  - noví účastníci nezískavajú povolenia ani kvóty za výhodnejších podmienok ako existujúce podniky pôsobiace na rovnakých trhoch;
  - pridelenie väčšieho množstva kvót existujúcim zariadeniam než novým účastníkom nevedie k vytvoreniu neprimeraných prekážok vstupu.
- 4.6. **Pomoc v oblasti nápravy environmentálnych škôd, obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov alebo ochrany či navrátenia biodiverzity a vykonávanie riešení blízkejších prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenia zmeny klímy**
- 4.6.1. *Odôvodnenie pomoci*
276. Stratégia biodiverzity do roku 2030 ⁽¹²⁰⁾ sa zameriava na ochranu prírody, zvrátenie degradácie ekosystémov a nasmerovanie biodiverzity Únie na cestu obnovy do roku 2030. Je hlavnou časťou oznámenia o Európskej zelenej dohode a obsahuje stanovenie ambiciózných cieľov a záväzkov v oblasti dosiahnutia zdravých a odolných ekosystémov do roku 2030.

⁽¹¹⁹⁾ Napríklad noví účastníci alebo, naopak, existujúce podniky alebo zariadenia.

⁽¹²⁰⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 Prinavrátanie prírody do našich životov [COM(2020) 380 final].

277. Finančná podpora vo forme štátnej pomoci môže niekoľkými spôsobmi významne prispieť k plneniu environmentálneho cieľa ochrany a navrátenia biodiverzity a ekosystémov, napríklad tým, že poskytuje stimuly na nápravu škôd na znečistených plochách, obnovu degradovaných prirodzených biotopov a ekosystémov alebo investovanie do ochrany ekosystémov.
278. Stratégia EÚ v oblasti adaptácie na zmenu klímy ⁽¹²¹⁾ sa zameriava na využívanie investícií do riešení blízkych prírode na účely adaptácie ⁽¹²²⁾, keďže ich realizácia vo veľkom meradle by viedla k posilneniu odolnosti proti zmene klímy a prispela by k viacerým cieľom Európskej zelenej dohody.

4.6.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

279. V tomto oddiele sa stanovujú pravidlá zlučiteľnosti pre pomoc v oblasti nápravy environmentálnych škôd, obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov, ochrany či navrátenia biodiverzity, ako aj vykonávania riešení blízkych prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenia zmeny klímy.
280. Tento oddiel sa nevzťahuje na:
- a) pomoc v oblasti sanácie alebo obnovy po uzatvorení elektrární a ukončení ťažobných činností, pokiaľ sa na danú pomoc vzťahuje oddiel 4.12 ⁽¹²³⁾;
  - b) pomoc v oblasti odstraňovania škôd spôsobených živelnými pohromami, ako sú zemetrasenia, lavíny, zosuvy pôdy, záplavy, tornáda, hurikány, sopečné erupcie a prírodné požiare.
281. Pomoc podľa tohto oddielu možno poskytnúť na tieto činnosti:
- a) nápravu environmentálnych škôd vrátane zhoršenia kvality pôdy, povrchovej alebo podzemnej vody, prípadne morského prostredia;
  - b) obnovu degradovaných prirodzených biotopov a ekosystémov;
  - c) ochranu alebo navrátenie biodiverzity alebo ekosystémov, s cieľom prispieť k dosahovaniu dobrého stavu ekosystémov alebo ochrane ekosystémov, ktoré už majú dobrý stav;
  - d) vykonaniu riešení blízkych prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy.
282. Tento oddiel sa neuplatňuje na opatrenia pomoci, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti oddielu 4.1. Ak je opatrenie prínosné pre znižovanie emisií skleníkových plynov a nápravu environmentálnych škôd, obnovu prirodzených biotopov a ekosystémov, ochranu alebo navrátenie biodiverzity a vykonávanie riešení blízkych prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenia zmeny klímy, zlučiteľnosť opatrenia sa posúdi buď na základe oddielu 4.1, alebo na základe tohto oddielu, a to v závislosti od toho, ktorý z dvoch uvedených cieľov prevažuje ⁽¹²⁴⁾.

4.6.3. Stimulačný účinok

283. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 284 až 287.

⁽¹²¹⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy – nová stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy [COM(2021) 82 final].

⁽¹²²⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/>.

⁽¹²³⁾ Napríklad na pomoc v oblasti opätovného zavlažovania rašelinísk, ktorá nie je prepojená s pomocou na predčasné ukončenie činností ťažby rašeliny, ani s pomocou v oblasti mimoriadnych nákladov súvisiacich s takými činnosťami, sa môže vzťahovať oddiel 4.6.

⁽¹²⁴⁾ Komisia na určenie toho, ktorý z dvoch cieľov prevažuje, môže od členského štátu vyžadovať, aby poskytol porovnanie očakávaných výsledkov opatrenia, pokiaľ ide o prevenciu alebo zníženie emisií skleníkových plynov a prípadne nápravu environmentálnych škôd, obnovu prirodzených biotopov a ekosystémov, ochranu alebo navrátenie biodiverzity a vykonávanie riešení blízkych prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenia zmeny klímy, a to na základe dôveryhodných, podrobných kvantifikácií.

284. Bez toho, aby bola dotknutá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES alebo iné relevantné pravidlá Únie ⁽¹²⁵⁾, sa môže pomoc v oblasti nápravy environmentálnych škôd, obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov, ochrany či navrátenia biodiverzity, ako aj vykonávania riešení blízkych prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenia zmeny klímy považovať za pomoc, ktorá má stimulačný účinok, iba vtedy, ak nie je možné identifikovať subjekt alebo podnik, ktorý environmentálne škody spôsobil, alebo ak daný subjekt či podnik nemôže byť po právnej stránke uznaný zodpovedným za financovanie prác potrebných na prevenciu a nápravu environmentálnych škôd v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“.
285. Členský štát musí preukázať, že sa uskutočnili všetky potrebné kroky vrátane žaloby s cieľom identifikovať zodpovedný subjekt alebo podnik, ktorý environmentálne škody spôsobil, a vyvodit' preň povinnosť znášať náklady. Ak nemožno identifikovať subjekt alebo podnik zodpovedný podľa platných právnych predpisov alebo ak takýto subjekt resp. podnik nemôže znášať náklady, pomoc sa môže poskytnúť na podporu prác úplnej sanácie alebo obnovy a môže sa považovať za pomoc, ktorá má stimulačný účinok. Komisia môže dospieť k záveru, že podnik nemôže znášať náklady na nápravu environmentálnych škôd, ktoré spôsobil, ak už z právneho hľadiska neexistuje, ak žiadny iný podnik nemožno považovať za jeho právneho či hospodárskeho nástupcu ⁽¹²⁶⁾ alebo ak neexistuje dostatočná finančná záruka, že môže znášať náklady na sanáciu.
286. Pomoc poskytnutá na vykonanie kompenzačných opatrení, ako sa uvádza v článku 6 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS ⁽¹²⁷⁾, nemá stimulačný účinok. Pomoc v oblasti úhrady dodatočných nákladov potrebných na rozšírenie rozsahu pôsobnosti alebo zvýšenie ambície týchto opatrení nad rámec zákonných povinností podľa článku 6 ods. 4 uvedenej smernice sa môže považovať za takú, ktorá má stimulačný účinok.
287. Pomoc v oblasti nápravy environmentálnych škôd a obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov sa považuje za pomoc, ktorá má stimulačný účinok, ak náklady na sanáciu alebo obnovu presahujú zvýšenie hodnoty pôdy (pozri bod 288).

4.6.4. Primeranosť

288. V prípade investícií do nápravy environmentálnych škôd alebo obnovy prirodzených biotopov a ekosystémov sa za oprávnené náklady považujú náklady, ktoré vznikli za sanačné práce alebo práce obnovy, mínus zvýšenie hodnoty pôdy alebo pozemku. Odhad zvýšenej hodnoty pôdy alebo pozemku v dôsledku jeho sanácie alebo obnovy musí vykonať nezávislý kvalifikovaný odborník.
289. V prípade investícií do ochrany či navrátenia biodiverzity, ako aj do vykonávania riešení blízkych prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenia zmeny klímy, sa za oprávnené náklady považujú celkové náklady na práce, ktorými sa prispieva k ochrane alebo navráteniu biodiverzity alebo sa ich prostredníctvom vykonávajú riešenia blízke prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenia zmeny klímy.
290. Ak sa pomoc poskytne v oblasti zavádzania riešení blízkych prírode v budovách, ktoré majú osvedčenie o energetickej hospodárnosti, členské štáty budú musieť preukázať, že tieto investície nezabránia výkonu opatrení týkajúcich sa energetickej efektívnosti odporúčaných v osvedčení o energetickej hospodárnosti.
291. Intenzita pomoci môže dosiahnuť až 100 % oprávnených nákladov.

⁽¹²⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56). Pozri aj oznámenie Komisie – Usmernenia na zabezpečenie jednotného chápania pojmu „environmentálna škoda“ vymedzeného v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ C 118, 7.4.2021, s. 1).

⁽¹²⁶⁾ Pozri rozhodnutie Komisie C(2012) 558 final zo 17. októbra 2012 vo veci SA.33496 (2011/N) Rakúsko – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, body 65 – 69 (Ú. v. EÚ C 14, 17.1.2013, s. 1).

⁽¹²⁷⁾ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

4.7. Pomoc vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov

292. Oddiel 4.7 sa vzťahuje na pomoc v oblasti ochrany životného prostredia vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov. Oddiel je štruktúrovaný do dvoch pododdielov, pričom každý z nich má vlastnú logiku. V oddiele 4.7.1 sa riešia dane a poplatky, ktorými sa ukladajú sankcie za správanie poškodzujúce životné prostredie a ktorých cieľom teda je nasmerovať podniky a spotrebiteľov k voľbám šetrnejším k životnému prostrediu. Podľa oddielu 4.7.2 môžu členské štáty prostredníctvom cielených znížení daní alebo poplatkov podporiť podniky, aby zmenili alebo prispôsobili svoje správanie, pokiaľ ide o zapájanie sa do projektov alebo činností, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu.

4.7.1. Pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní a parafiškálnych poplatkov

4.7.1.1. Odôvodnenie pomoci

293. Environmentálne dane alebo parafiškálne poplatky sa ukladajú s cieľom internalizovať externé náklady na správanie škodlivé pre životné prostredie, a tým odradiť od takéhoto správania prostredníctvom stanovenia poplatku za takéto správanie, a zvýšiť úroveň ochrany životného prostredia. V zásade by environmentálne dane a parafiškálne poplatky mali odzrkadľovať celkové náklady pre spoločnosť (externé náklady) a vzhľadom na to by mala byť výška zaplatených daní alebo parafiškálnych poplatkov na jednotku emisií, iných znečisťujúcich látok, prípadne spotrebovaných zdrojov, rovnaká pre všetky podniky, ktoré sú zodpovedné za správanie poškodzujúce životné prostredie. Hoci môže zníženie environmentálnych daní alebo parafiškálnych poplatkov tento cieľ ochrany životného prostredia negatívne ovplyvniť, jednako môže byť potrebné v prípade, ak by sa príjemcovia inak dostali do takej konkurenčnej nevýhody, že by nebolo vôbec možné zaviesť environmentálnu daň alebo parafiškálny poplatok.

294. V prípade, že environmentálnu daň alebo parafiškálne poplatky nemožno vynútiť bez toho, aby sa ohrozili hospodárske činnosti určitých podnikov, priaznivejším zaobchádzaním s niektorými podnikmi možno dosiahnuť vyššiu všeobecnú úroveň príspevku k environmentálnym daniam alebo parafiškálnym poplatkom. Vzhľadom na to môže za určitých podmienok zníženie environmentálnych daní alebo poplatkov nepriamo prispieť k vyššej úrovni ochrany životného prostredia. Celkový cieľ environmentálnej dane alebo parafiškálneho poplatku odradiť od správania poškodzujúceho životné prostredie a/alebo zvýšiť poplatky za také správanie, ak nie sú k dispozícii uspokojivé riešenia, by sa však nemal ohroziť.

4.7.1.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

295. Komisia usúdi, že pomoc vo forme zníženia daní alebo poplatkov možno poskytnúť, ak členský štát preukáže, že sú splnené obe tieto podmienky:

- a) zníženie sa týka podnikov, na ktoré má environmentálna daň alebo poplatok najväčší vplyv, ktoré by bez takého zníženia neboli schopné vykonávať svoje hospodárske činnosti udržateľným spôsobom;
- b) úroveň ochrany životného prostredia, ktorá sa skutočne dosiahla vykonaním zníženia, je vyššia ako úroveň, ktorá by sa dosiahla bez vykonania tohto zníženia.

296. Aby členský štát preukázal, že tieto dve podmienky v bode 295 sú splnené, musí Komisii poskytnúť tieto informácie:

- a) opis odvetví alebo kategórií príjemcov, na ktoré sa vzťahuje zníženie;
- b) zoznam najväčších príjemcov z každého dotknutého odvetvia, ich obrat, podiel na trhu a výška daňového základu a pomer, ktorý by predstavovala environmentálna daň alebo poplatok v ich zisku pred zdanením so znížením a bez neho;
- c) opis situácie daných príjemcov a vysvetlenie toho, prečo by neboli schopní platiť základnú sadzbu environmentálnej dane alebo poplatku;

- d) vysvetlenie toho, ako môže zníženie dane alebo poplatku prispieť k skutočnému zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia v porovnaní s úrovňou ochrany životného prostredia, ktorá sa má dosiahnuť bez ich zníženia (napríklad porovnaním základnej sadzby, ktorá by sa vykonávala so znížením, a základnej sadzby, ktorá by sa vykonávala bez zníženia, počtu podnikov, na ktoré by sa vzťahovala celková daň alebo poplatok, alebo iných ukazovateľov odrážajúcich skutočnú zmenu v správani, ktoré poškodzuje životné prostredie).

4.7.1.3. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

297. Pri harmonizácii environmentálnych daní môže Komisia uplatniť zjednodušený prístup k posúdeniu potrebnosti a primeranosti pomoci. Komisia môže v kontexte smernice 2003/96/ES využiť zjednodušený prístup k zníženiu dane, pokiaľ ide o minimálnu úroveň zdanenia v Únii stanovenú v bodoch 298 a 299.
298. Komisia bude pomoc vo forme zníženia harmonizovaných daní považovať za potrebnú a primeranú za predpokladu, že sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- a) príjemcovia pomoci zaplatia aspoň minimálnu sadzbu dane Únie stanovenú v uplatniteľnej smernici;
  - b) výber príjemcov pomoci bude založený na objektívnych a transparentných kritériách;
  - c) pomoc sa poskytne všetkým podnikom v tom istom odvetví v zásade rovnako, ak sa nachádzajú v podobnej skutkovej situácii;
  - d) členský štát overí nevyhnutnosť pomoci v oblasti nepriameho prispievania k vyššej úrovni ochrany životného prostredia na základe otvorenej verejnej konzultácie *ex ante*, pričom odvetvia oprávnené na zníženie sú riadne opísané a k dispozícii je zoznam najväčších príjemcov z každého odvetvia.
299. Členské štáty môžu poskytnúť pomoc vo forme zníženej sadzby dane, pevne stanovenej ročnej kompenzácie (vrátenie dane), alebo ako kombináciu oboch. Výhoda prístupu vrátenia dane spočíva v tom, že podnik je naďalej vystavený cenovému signálu, ktorý vysiela environmentálna daň. Výška vrátenej dane by sa mala vypočítavať na základe historických údajov, t. j. na základe úrovne výroby a úrovne spotreby alebo znečistenia pozorovaného v prípade podniku v danom základnom roku. Výška vrátenej dane nesmie prekročiť výšku minimálnej dane Únie, ktorá by inak bola splatná za základný rok.
300. Ak nie sú environmentálne dane harmonizované alebo ak príjemcovia zaplatia menej, než je minimálna sadzba harmonizovanej dane Únie, ak to povoľuje uplatniteľná smernica, je potrebné podrobnejšie posúdenie nevyhnutnosti a primeranosti pomoci, ako sa stanovuje v oddieloch 4.7.1.3.1 až 4.7.1.3.3.

4.7.1.3.1. Nevyhnutnosť

301. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.1 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 302 a 303.
302. Komisia bude považovať pomoc za potrebnú, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- a) výber príjemcov je založený na objektívnych a transparentných kritériách a pomoc sa poskytne rovnakým spôsobom všetkým oprávneným podnikom pôsobiacim v tom istom odvetví hospodárskej činnosti, ktoré sa, pokiaľ ide o zámery alebo ciele opatrenia pomoci, nachádzajú v takej istej alebo podobnej skutkovej situácii;
  - b) environmentálna daň alebo parafiškálny poplatok bez zníženia by viedol k podstatnému zvýšeniu výrobných nákladov, vypočítaných ako podiel hrubej pridanej hodnoty za každé odvetvie alebo každú kategóriu príjemcov;
  - c) podstatný nárast výrobných nákladov nemožno preniesť na zákazníkov bez veľkého poklesu objemu predaja.

303. Pokiaľ ide o zníženie daní za biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy, členský štát musí zaviesť mechanizmus, ktorým sa overuje, či je opatrenie stále nevyhnutné, pričom uplatňuje podmienky nevyhnutnosti oddielu 4.1.3.1, a prijme vhodné opatrenia, ako sú ukončenie výnimky alebo zníženie úrovne podpory.

4.7.1.3.2. Vhodnosť

304. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 305 a 306.

305. Komisia schváli schémy pomoci na maximálne obdobie 10 rokov a po uplynutí tohto obdobia môže členský štát opatrenie opäť notifikovať, ak prehodnotí vhodnosť príslušných opatrení pomoci.

306. V prípade, keď sa pomoc poskytuje ako vrátenie dane, by sa výška vrátenej dane mala vypočítavať na základe historických údajov, teda na základe úrovne výroby a úrovne spotreby alebo znečistenia pozorovaného v prípade podniku v danom základnom roku.

4.7.1.3.3. Primeranosť

307. Oddiel 3.2.1.3 sa nevzťahuje na pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní a parafiškálnych poplatkov.

308. Komisia bude pomoc považovať za primeranú, ak bude splnená aspoň jedna z týchto podmienok:

- a) každý príjemca pomoci zaplatí aspoň 20 % nominálnej hodnoty environmentálnej dane alebo parafiškálnych poplatkov, ktoré by sa inak na daného príjemcu vzťahovali, ak by nedošlo k zníženiu;
- b) zníženie dane alebo poplatku, ktoré nesmie presiahnuť 100 % vnútroštátnej environmentálnej dane alebo parafiškálneho poplatku, je podmienené uzatvorením dohôd medzi členským štátom a príjemcami alebo združeniami príjemcov, v ktorých sa príjemcovia alebo združenia príjemcov zaviazu dosahovať ciele ochrany životného prostredia s rovnakým účinkom, ako keby príjemcovia alebo združenia príjemcov zaplatili aspoň 20 % vnútroštátnej dane alebo poplatku. Takéto dohody alebo záväzky sa môžu vzťahovať okrem iného na zníženie spotreby energie, zníženie emisií a iných znečisťujúcich látok alebo akékoľvek iné opatrenie týkajúce sa ochrany životného prostredia.

309. Takéto dohody musia spĺňať tieto kumulatívne podmienky:

- a) obsah dohôd dohodne členský štát, ktorý určí ciele a stanoví časový harmonogram dosahovania cieľov;
- b) členský štát zabezpečí nezávislé a pravidelné monitorovanie záväzkov uvedených v dohodách;
- c) tieto dohody sa pravidelne revidujú vzhľadom na technologický a iný vývoj a stanovujú sa v nich účinné sankcie platné pre prípad neplnenia záväzkov.

4.7.2. *Pomoc v oblasti ochrany životného prostredia vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov*

4.7.2.1. Odôvodnenie pomoci

310. Členské štáty môžu zväziť stimulovanie podnikov s cieľom zapojiť ich do projektov alebo činností na zvýšenie úrovne ochrany životného prostredia, a to prostredníctvom zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov. Ak je takéto zníženie zamerané na stimulovanie príjemcov k vykonávaniu projektov alebo činností, ktorých výsledkom je menšie znečistenie alebo spotreba zdrojov, Komisia posúdi opatrenia na základe požiadaviek stanovených v oddiele 4.7.2.

4.7.2.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

311. Tento oddiel sa týka pomoci v oblasti projektov a činností šetrných k životnému prostrediu, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti oddielov 4.2 až 4.6, pričom táto pomoc má formu zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov.
312. Ak sa znížením dane alebo poplatku v prvom rade sleduje cieľ dekarbonizácie, uplatňuje sa oddiel 4.1.
313. Tento oddiel sa nevzťahuje na zníženia daní alebo poplatkov zohľadňujúce nevyhnutné náklady na poskytovanie energie alebo súvisiacich služieb. Z rozsahu pôsobnosti oddielu 4.7.2 sú napríklad vylúčené zníženia sieťových poplatkov alebo poplatkov, z ktorých sa financujú kapacitné mechanizmy. Tento oddiel nezahŕňa zníženie poplatkov za spotrebu elektriny, z ktorých sa financuje cieľ energetickej politiky.

4.7.2.3. Stimulačný účinok

314. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 315 a 316.
315. Za každý oprávnený alebo referenčný projekt v rámci jednotlivých kategórií príjemcov musí členský štát predložiť kvantifikáciu stanovenú v bode 51 alebo rovnocenné údaje Komisii na účely vykonania posúdenia, v ktorých sa porovnáva ziskovosť referenčného projektu alebo činnosti v situácii so znížením dane alebo parafiškálneho poplatku a bez tohto zníženia a z ktorých vyplýva, že týmto znížením sa stimuluje vykonávanie projektu alebo činnosti šetrnej k životnému prostrediu.
316. Pomoc v oblasti projektov, ktoré sa začali pred podaním žiadosti o pomoc, sa považuje za takú, ktorá má stimulačný účinok, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- opatrením sa vytvára nárok na pomoc podľa objektívnych a nediskriminačných kritérií a bez ďalšieho uplatnenia voľného uváženia členského štátu;
  - opatrenie bolo schválené a nadobudlo účinnosť pred začatím práce na podporovanom projekte alebo pred začatím podporovanej činnosti, s výnimkou prípadu následných fiškálnych schém, ak sa na danú činnosť vzťahovali už predchádzajúce schémy vo forme daňového alebo parafiškálneho zvýhodnenia.

4.7.2.4. Primeranosť

317. Oddiel 3.2.1.3 sa nevzťahuje na pomoc v oblasti ochrany životného prostredia vo forme zníženia daní alebo parafiškálnych poplatkov.
318. Pomoc nesmie presiahnuť bežné miery alebo výšku dane, prípadne poplatku, ktoré by inak platili.
319. Ak zníženie dane alebo parafiškálneho poplatku súvisí s investičnými nákladmi, pomoc sa bude považovať za primeranú za predpokladu, že nepresahuje intenzity pomoci a maximálne výšky pomoci uvedené v oddieloch 4.2 až 4.6. Ak sa v týchto oddieloch vyžaduje uskutočnenie súťažného ponukového konania, táto požiadavka sa nevzťahuje na pomoc poskytnutú vo forme zníženia dane alebo parafiškálneho poplatku.
320. Ak sa znížením dane alebo parafiškálneho poplatku znížia opakované prevádzkové náklady, výška pomoci nesmie presiahnuť rozdiel medzi prevádzkovými nákladmi na projekt šetrný k životnému prostrediu alebo činnosť šetrnú k životnému prostrediu a kontrafaktuálnym scenárom s riešením menej šetrným k životnému prostrediu. Ak sú výsledkom projektu alebo činnosti, ktoré sú viac šetrné k životnému prostrediu, potenciálne úspory alebo dodatočné príjmy, musia sa pri určovaní primeranosti pomoci vziať do úvahy.

4.7.2.5. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod

321. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.2.2 sa uplatňujú požiadavky stanovené v bodoch 322 až 324.
322. Štátna pomoc sa musí poskytnúť rovnakým spôsobom všetkým oprávneným podnikom pôsobiacim v tom istom odvetví hospodárskej činnosti, ktoré sa, pokiaľ ide o zámery alebo ciele opatrenia pomoci, nachádzajú v takej istej alebo podobnej skutkovej situácii.
323. Členské štáty musia zabezpečiť, aby bola pomoc nevyhnutná počas celého trvania schém, ktoré trvajú viac ako tri roky, a mali by ich posudzovať aspoň každé tri roky.
324. Ak sa zníženie dane alebo parafiškálneho poplatku týka projektov patriacich do rozsahu pôsobnosti:
- oddielu 4.2, uplatňujú sa body 154 až 156;
  - oddielu 4.3.1, uplatňujú sa body 183 až 188;
  - oddielu 4.3.2, uplatňujú sa body 206 až 216.

4.8. **Pomoc v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny**

4.8.1. *Odôvodnenie pomoci*

325. Zlyhania trhu a regulačné zlyhania môžu znamenať, že cenové signály nedokážu poskytovať efektívne investičné stimuly, čo vedie v oblasti elektriny napríklad k neprimeranej kombinácii zdrojov, kapacity, flexibilitie alebo lokality. Okrem toho nové výzvy v oblasti zaistenia bezpečnosti dodávok elektriny vyplývajú z významnej transformácie v odvetví elektrickej energie v dôsledku technologických zmien a problémov v oblasti klímy. Hoci čoraz integrovanejší trh s elektrinou bude za normálnych okolností umožňovať výmenu elektriny v rámci celej EÚ, čím sa zmiernia problémy s vnútroštátnou bezpečnosťou dodávok, môžu sa vyskytnúť situácie, v ktorých nemožno v niektorých členských štátoch alebo regiónoch bezpečnosť dodávok zaručiť za každých okolností ani na prepojených trhoch. Členské štáty môžu preto zvážiť zavedenie opatrení na zabezpečenie určitých úrovní bezpečnosti dodávok elektriny.

4.8.2. *Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti*

326. Tento oddiel sa týka pravidiel zlučiteľnosti pre opatrenia pomoci zamerané na zvýšenie bezpečnosti dodávok elektriny. Patria k nim kapacitné mechanizmy a akékoľvek iné opatrenia na riešenie dlhodobých a krátkodobých problémov s bezpečnosťou dodávok vyplývajúcich zo zlyhaní trhu, ktoré vedú k nedostatočným investíciám do kapacity výroby a uskladňovania elektriny alebo reakcie na strane spotreby, prepojovacieho vedenia, ako aj opatrenia zamerané na preťaženie sústavy, ktorých cieľom je riešiť nedostatky v prenosovej a distribučnej elektrizačnej sústave ⁽¹²⁸⁾.
327. Tieto opatrenia môžu byť navrhnuté aj na podporu cieľov v oblasti ochrany životného prostredia, napríklad tým, že sa vylúčia kapacity viac prispievajúce k znečisteniu alebo opatrenia, ktorými sa vo výberovom konaní zvýhodňuje kapacita prínosnejšia pre životné prostredie.
328. V rámci svojej notifikácie by mali členské štáty identifikovať hospodárske činnosti, ktoré bude pomoc umožňovať. Pomocou v oblasti zvyšovania bezpečnosti dodávok elektriny sa priamo umožňuje vývoj hospodárskych činností v súvislosti s výrobou elektriny, uskladňovaním a reakciou na strane spotreby, novými investíciami a efektívnou modernizáciou a údržbou existujúcich aktív. Takisto sa ňou môže nepriamo podporiť široký rozsah hospodárskych činností, ktoré potrebujú elektrinu ako vstupnú surovinu, a to vrátane elektrifikácie tepla a dopravy.

⁽¹²⁸⁾ Tento oddiel sa nevzťahuje na doplnkové služby vrátane opatrení plánov obrany sústavy podľa nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2196, ktorých cieľom je zaisťiť prevádzkovú bezpečnosť a ktoré obstarávajú prevádzkovatelia prenosovej sústavy alebo prevádzkovatelia distribučnej sústavy prostredníctvom nediskriminačného súťažného ponukového konania otvoreného pre všetky zdroje, ktoré môžu prispieť k identifikovanej požiadavke prevádzkovej bezpečnosti bez zapojenia štátu do obstarávania a financovania služby.

- 4.8.3. *Stimulačný účinok*
329. Uplatňujú sa pravidlá týkajúce sa stimulačného účinku uvedené v bodoch 29, 30, 31 a 32.
- 4.8.4. *Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu*
- 4.8.4.1. *Nevyhnutnosť*
330. Oddiel 3.2.1.1 sa neuplatňuje na opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny.
331. Povaha a príčiny problému s bezpečnosťou dodávok elektriny, a tým aj potreba štátnej pomoci na zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny, sa musia v relevantných prípadoch riadne analyzovať a kvantifikovať na základe štandardu spoľahlivosti vymedzeného v článku 25 nariadenia (EÚ) 2019/943, a to vrátane toho, kedy a kde sa problém pravdepodobne vyskytne. Pokiaľ ide o opatrenia zamerané na preťaženie sústavy, členský štát by mal poskytnúť analýzu (po konzultácii so zodpovedným národným regulačným orgánom a zohľadnení jeho stanoviska), pričom pomocou analýzy nákladov identifikuje a zdôvodní úroveň bezpečnosti dodávok, ktorá sa sleduje navrhovaným opatrením. Pokiaľ ide o opatrenia zamerané na bezpečnosť dodávok, mala by sa opísať merná jednotka kvantifikácie a mala by sa uviesť metóda jej výpočtu s odkazom na všetky relevantné požiadavky odvetvových právnych predpisov.
332. V prípade potreby by mala byť identifikácia problému s bezpečnosťou dodávok elektriny v súlade s najnovšou dostupnou analýzou siete ENTSO-E pre elektrinu, ktorá bola vypracovaná podľa právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou, konkrétne:
- a) v prípade opatrení zameraných na primeranosť zdrojov podľa európskych posúdení primeranosti zdrojov uvedených v článku 23 nariadenia (EÚ) 2019/943;
  - b) v prípade opatrení zameraných na preťaženie sústavy podľa správ o štrukturálnych preťaženiach a ďalších hlavných fyzických preťaženiach medzi ponukovými oblasťami a v ich rámci, ktoré sú uvedené v článku 14 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/943.
333. Členské štáty môžu vychádzať aj z vnútroštátnych posúdení primeranosti zdrojov, na základe ktorých môžu preukázať nevyhnutnosť kapacitných mechanizmov, a to v rozsahu povolenom v článku 24 nariadenia (EÚ) 2019/943. Pokiaľ ide o iné opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok vrátane opatrení zameraných na preťaženie sústavy, členské štáty môžu vychádzať aj z vnútroštátnych posúdení nevyhnutnosti navrhovaných zásahov. Vnútroštátne posúdenia uvedené v tomto bode by mali byť schválené alebo preskúmané zodpovedným národným regulačným orgánom.
334. Opatrenia súvisiace s rizikom krízy dodávok elektriny by sa mali identifikovať vo vnútroštátnom pláne pripravenosti na riziká uvedenom v článku 11 nariadenia (EÚ) 2019/941 ⁽¹²⁹⁾.
335. Členské štáty navrhujúce zavedenie viacerých opatrení zameraných na bezpečnosť dodávok elektriny musia jednoznačne vysvetliť, ako spolu navzájom spolupracujú pri zabezpečovaní celkovej nákladovej efektívnosti kombinovaných opatrení na zaistenie bezpečnosti dodávok, napríklad v prípade kapacitných mechanizmov musia vysvetliť, ako dosiahnu (ale nepresiahnu) štandard spoľahlivosti uvedený v bode 331.
336. Musia sa identifikovať regulačné zlyhania alebo zlyhania trhu, ako aj akékoľvek iné problémy, ktoré pri absencii zásahu bránia dosiahnutiu dostatočnej úrovne bezpečnosti dodávok elektriny (a v prípade potreby aj ochrany životného prostredia).
337. Takisto sa musia identifikovať existujúce opatrenia, ktoré už sú zacielené na zlyhania trhu alebo regulačné zlyhania, ako aj na iné problémy uvedené v bode 336.
338. Členské štáty musia preukázať dôvody, prečo sa od trhu v prípade absencie štátnej pomoci nemôže očakávať zaistenie bezpečnosti dodávok elektriny, pričom sa zohľadnia reformy trhu a zlepšenia plánované členským štátom, ako aj technologický vývoj.
339. Komisia v rámci svojho posúdenia zohľadní tieto prvky, ktoré má poskytnúť členský štát:

⁽¹²⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 z 5. júna 2019 o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 1).

- a) posúdenie vplyvu variabilnej výroby vrátane výroby zo susedných systémov;
- b) posúdenie vplyvu zapojenia strany dopytu a uskladňovania vrátane opisu opatrení na podporu riadenia na strane dopytu;
- c) posúdenie skutočnej alebo potenciálnej existencie prepojovacích vedení a hlavnej vnútornej infraštruktúry prenosovej sústavy vrátane opisu prebiehajúcich a plánovaných projektov;
- d) posúdenie akéhokoľvek iného prvku, ktorý by mohol spôsobiť alebo zhoršiť problém s dodávkami elektriny, akým sú napríklad limity veľkoobchodných cien či iné regulačné zlyhania alebo zlyhania trhu. Ak sa to vyžaduje podľa nariadenia (EÚ) 2019/943, pred poskytnutím pomoci musí Komisia vydať stanovisko k plánu vykonávania podľa článku 20 ods. 3 uvedeného nariadenia. Plán vykonávania a stanovisko k nemu sa zohľadnia pri posúdení nevyhnutnosti; a
- e) akýkoľvek relevantný obsah v akčnom pláne podľa článku 15 nariadenia (EÚ) 2019/943.

4.8.4.2. Vhodnosť

340. Oddiel 3.2.1.2 sa neuplatňuje na opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny.
341. Členské štáty by mali v prvom rade zvážiť alternatívne spôsoby dosahovania bezpečnosti dodávok elektriny, konkrétne efektívnejší trh s elektrinou, ktorý môže zmierniť zlyhania trhu ohrozujúce bezpečnosť dodávok elektriny. Napríklad zlepšenie fungovania zúčtovania odchýlok týkajúceho sa elektriny, lepšie začlenenie variabilnej výroby, stimulovanie a začlenenie reakcie na strane spotreby a uskladňovania, umožnenie efektívnych cenových signálov, odstránenie prekážok cezhraničného obchodu a zlepšenie infraštruktúry vrátane prepojenia. Pomoc možno považovať za vhodnú pre opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok, ak napriek vhodným a primeraným zlepšeniam trhu⁽¹³⁰⁾ a investíciám do aktív sústavy, ktoré sú už vykonané alebo sa plánujú, naďalej pretrvávajú obavy o bezpečnosť dodávok.
342. V prípade opatrení zameraných na preťaženie sústavy by mali členské štáty dodatočne vysvetliť, ako sa v súlade s článkom 13 nariadenia (EÚ) 2019/943 zlepšuje účinnosť opatrení v oblasti redispečingu.

4.8.4.3. Oprávnenosť

343. Opatrenie pomoci by malo byť otvorené všetkým príjemcom alebo projektom, ktorí/ktoré majú z technického hľadiska schopnosť efektívne prispievať k dosahovaniu cieľa v oblasti bezpečnosti dodávok. Patrí k tomu výroba, uskladňovanie a reakcia na strane spotreby, ako aj zoskupenie malých jednotiek týchto foriem kapacity do väčších blokov.
344. Za vhodné sa považujú obmedzenia účasti na bezpečnosti dodávok, ktorými sa zabezpečuje, aby uvedené opatrenia neohrozovali ochranu životného prostredia (pozri body 368 a 369).
345. Členské štáty sa vyzývajú, aby zaviedli dodatočné kritériá alebo vlastnosti svojich opatrení v oblasti bezpečnosti dodávok, ktorých cieľom je propagovať účasť zelených technológií (alebo znížiť účasť znečisťujúcich technológií) potrebnú na podporu plnenia cieľov Únie v oblasti ochrany životného prostredia. Takéto dodatočné kritériá alebo vlastnosti musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné vo vzťahu k jednoznačne identifikovaným cieľom v oblasti ochrany životného prostredia a nesmú mať za následok nadmernú kompenzáciu príjemcov.

⁽¹³⁰⁾ Zohľadní sa nariadenie (EÚ) 2019/943 a smernica (EÚ) 2019/944.

346. Ak je to technicky uskutočniteľné, opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny musia byť otvorené priamej cezhraničnej účasti poskytovateľov kapacity so sídlom v inom členskom štáte ⁽¹³¹⁾. Členské štáty musia zabezpečiť, aby zahraničná kapacita schopná poskytovať rovnocenný technický výkon ako domáce kapacity mala možnosť zúčastniť sa na tom istom súťažnom konaní ako domáce kapacity. Členské štáty môžu vyžadovať, aby sa zahraničná kapacita nachádzala v členskom štáte, ktorý má priame prepojenie sústavy s členským štátom uplatňujúcim opatrenie. Dodržať sa prípadne musia aj príslušné pravidlá stanovené v článku 26 nariadenia (EÚ) 2019/943.

4.8.4.4. Verejná konzultácia

347. Oddiel 4.8.4.4 sa uplatňuje od 1. júla 2023.

348. Pred notifikáciou pomoci v iných ako riadne odôvodnených výnimočných prípadoch musia členské štáty verejne konzultovať o proporcionálnosti opatrení notifikovaných podľa tohto oddielu a ich vplyvoch na hospodársku súťaž. Táto konzultačná povinnosť sa neuplatňuje na zmeny už schválených opatrení, ktorými sa nemení ich rozsah pôsobnosti ani oprávnenosť, prípadne ktorými sa ich trvanie nepredlžuje na viac ako 10 rokov od dátumu pôvodného rozhodnutia, ani na prípady uvedené v bode 349. Na určenie toho, či je opatrenie na základe kritérií uvedených v týchto usmerneniach odôvodnené, sa vyžaduje táto verejná konzultácia ⁽¹³²⁾:

a) V prípade opatrení s odhadovanou priemernou ročnou výškou poskytnutej pomoci najmenej 100 miliónov EUR by sa mala aspoň šesťtýždňová verejná konzultácia týkať:

- i) oprávnenosti;
- ii) navrhovaného použitia a rozsahu súťažného ponukového konania a všetkých navrhovaných výnimiek;
- iii) hlavných parametrov procesu pridelenia pomoci ⁽¹³³⁾ vrátane umožnenia hospodárskej súťaže medzi rôznymi typmi príjemcov ⁽¹³⁴⁾;
- iv) metodiky rozdeľovania nákladov na opatrenie medzi spotrebiteľov;
- v) v prípade nevyužitia súťažného ponukového konania predpokladov a údajov o kvantifikácii použitých na preukázanie primeranosti pomoci vrátane nákladov, príjmov, prevádzkových predpokladov a životnosti, ako aj vážených priemerných kapitálových nákladov; a
- vi) ak možno podporiť nové investície do výroby s využitím zemného plynu, navrhovaných ochranných opatrení na zabezpečenie súladu s cieľmi Únie v oblasti klímy.

b) V prípade opatrení s odhadovanou priemernou ročnou výškou poskytnutej pomoci nižšou ako 100 miliónov EUR by sa mala aspoň štvortýždňová verejná konzultácia týkať:

- i) oprávnenosti;
- ii) navrhovaného použitia a rozsahu súťažného ponukového konania a všetkých navrhovaných výnimiek;
- iii) metodiky rozdeľovania nákladov na opatrenie medzi spotrebiteľov; a
- iv) ak možno podporiť nové investície do výroby s využitím zemného plynu, navrhovaných ochranných opatrení na zabezpečenie súladu s cieľmi Únie v oblasti klímy.

349. V prípade opatrení patriacich do bodu 348 písm. b) sa verejná konzultácia nevyžaduje, ak sa využijú súťažné ponukové konania a opatrením sa nepodporujú investície do výroby energie z fosílnych palív.

⁽¹³¹⁾ Technická uskutočniteľnosť sa predpokladá v prípade kapacitných mechanizmov, pri ktorých sa podľa nariadenia (EÚ) 2019/943 vyžaduje cezhraničná účasť.

⁽¹³²⁾ Členské štáty sa v súvislosti s týmito požiadavkami môžu opierať o existujúce vnútroštátne konzultačné postupy. Pokiaľ sú do konzultácie zahrnuté body, ktoré sa tu uvádzajú, nie je nutné uskutočniť samostatnú konzultáciu.

⁽¹³³⁾ Napríklad obdobia realizácie medzi súťažným konaním a dodacou lehotou, pravidiel predkladania ponúk, pravidiel stanovovania cien.

⁽¹³⁴⁾ Ak napríklad existujú rôzne trvania zmluvy, rôzne metodiky na výpočet výšky oprávnenej kapacity/produkcie rôznych technológií, rôzne metodiky na výpočet alebo vyplácanie subvencií.

350. Konzultačné dotazníky musia byť uverejnené na verejnom webovom sídle. Členské štáty musia uverejniť reakciu na konzultáciu, v ktorej zhrnú a opíšu prijaté odpovede. Mala by obsahovať vysvetlenie minimalizovania možných vplyvov na hospodársku súťaž prostredníctvom rozsahu/oprávnenosti navrhovaného opatrenia. Členské štáty musia v notifikácii opatrení pomoci podľa tohto oddielu uviesť odkaz na svoju reakciu na konzultáciu.
351. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch môže Komisia zvážiť alternatívne metódy konzultácie za predpokladu, že sa pri (pokračujúcej) realizácii pomoci zohľadnia názory zainteresovaných strán. V takých prípadoch sa môže konzultácia skombinovať s nápravnými opatreniami na minimalizovanie možných rušivých vplyvov opatrenia.

4.8.4.5. Primeranosť

352. Okrem pravidiel stanovených v bodoch 353, 354, 355, 356 a 357 sa uplatňujú aj pravidlá stanovené v bodoch 49, 50, 51, 52, 53 a 55.
353. Dopyt po opatreniach v oblasti bezpečnosti dodávok by sa mal stanoviť na základe štandardu spoľahlivosti alebo analýzy nákladov a prínosov uvedenej v bode 331, ako aj na základe analýzy zdrojov potrebných na zaistenie primeranej úrovne bezpečnosti dodávok podľa bodov 332, 333 a 334. Analýza použitá na stanovenie úrovne dopytu nesmie byť v čase určovania úrovne dopytu staršia ako 12 mesiacov.
354. Obdobie realizácie medzi poskytnutím pomoci a lehotou na odovzdanie projektu by malo umožňovať efektívnu hospodársku súťaž medzi rôznymi oprávnenými projektmi.
355. Výnimky z požiadavky na pridelenie pomoci a stanovenie úrovne pomoci prostredníctvom súťažného ponukového konania možno odôvodniť:
- iba ak sa predložia dôkazy podľa potreby vrátane dôkazov získaných v rámci verejnej konzultácie preukazujúce, že potenciálna účasť na ponukovom konaní pravdepodobne nebude dostatočná na zabezpečenie hospodárskej súťaže; alebo
  - len v prípade opatrení zameraných na preťaženie sústavy, ak členský štát poskytne analýzu (po konzultácii so zodpovedným národným regulačným orgánom a zohľadnení jeho stanoviska) založenú na dôkazoch podľa potreby vrátane dôkazov získaných v rámci verejnej konzultácie, podľa ktorej by súťažné ponukové konanie bolo menej nákladovo efektívne, napríklad z dôvodu strategického predkladania ponúk alebo narušenia trhu.
356. Prijemcovia opatrení v oblasti bezpečnosti dodávok by mali mať účinné stimuly na to, aby počas obdobia dodávok prispievali k bezpečnosti dodávok. Tieto stimuly by vo všeobecnosti mali byť spojené s hodnotou nedodanej elektriny⁽¹³⁵⁾. Napríklad v prípade nedostupnosti dodávok od príjemcu by mala byť príjemcovi uložená sankcia spojená s hodnotou nedodanej elektriny. S výnimkou opatrení zameraných na preťaženie sústavy by táto sankcia mala vo všeobecnosti vychádzať z cien zúčtovania odchýlok týkajúceho sa elektriny, aby sa predišlo narušeniam fungovania trhu.
357. Členské štáty môžu využiť aj konkurenčné certifikáty/schémy povinnosti dodávateľa, a to za predpokladu, že:
- spotreba v schéme je stanovená pod úrovňou potenciálnych dodávok a
  - cena za odkúpenie/penalizovaná cena pre odberateľa/dodávateľa, ktorý nezakúpil všetky požadované certifikáty (t. j. cena predstavujúca maximálnu sumu, ktorá sa vyplatí príjemcom), je stanovená na úrovni, ktorá zabezpečuje, že príjemcom nemožno poskytnúť nadmernú kompenzáciu.

4.8.5. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie

358. S výnimkou bodu 70 sa oddiel 3.2.2 neuplatňuje na opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny.

⁽¹³⁵⁾ Ako sa stanovuje v článku 11 nariadenia (EÚ) 2019/943.

359. Pomoc musí byť navrhnutá tak, aby zachovávala efektívne fungovanie trhov, efektívne prevádzkové stimuly a cenové signály.
360. Stimuly sa nesmú poskytovať na výrobu energie, ktorou by sa vytláčali menej znečisťujúce formy energie.
361. Požiadavky uvedené v bodoch 359 a 360 budú vo všeobecnosti splnené vtedy, keď sa opatrenie vypláca za kapacitu (v EUR/MW), a nie za vyrobený objem elektriny (v EUR/MWh). Ak sa uskutočňuje platba za MWh, je potrebné venovať dodatočnú pozornosť tomu, aby sa zabránilo nepriaznivým vplyvom na trh a aby sa nevytláčali menej znečisťujúce výrobné zdroje.
362. Opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok musia spĺňať všetky uplatniteľné podmienky stanovené v článku 22 nariadenia (EÚ) 2019/943 ⁽¹³⁶⁾.
363. V prípade strategických rezerv a akýchkoľvek ďalších opatrení zameraných na primeranosť zdrojov vrátane schém prerušiteľnosti sa na zabezpečenie nenarušenia tvorby trhových cien v situácii, ak sa kapacita zachováva mimo trhu, uplatňujú tieto dodatočné kumulatívne požiadavky:
- zdroje opatrenia sa nasadzujú len vtedy, ak prevádzkovatelia prenosových sústav pravdepodobne vyčerpajú svoje vyrovnávacie zdroje na dosiahnutie rovnováhy medzi spotrebou a dodávkami ⁽¹³⁷⁾;
  - počas obdobia zúčtovania odchýlok, keď boli nasadené zdroje opatrenia, sa odchýlky na trhu zúčtujú minimálne v hodnote nedodanej elektriny alebo v hodnote vyššej, ako je vnútrodenný technický cenový limit ⁽¹³⁸⁾, podľa toho, ktorá hodnota je vyššia;
  - výkon opatrenia po nasadení sa priradí subjektom zúčtovania prostredníctvom mechanizmu zúčtovania odchýlok;
  - za dané zdroje nemožno získať odmenu z veľkoobchodného trhu s elektrinou ani z vyrovnávacích trhov;
  - zdroje v opatrení sa zachovávajú mimo trhov s energiou minimálne počas trvania zmluvného obdobia.
364. V prípade opatrení zameraných na preťaženie sústavy, keď sa zdroje zachovávajú mimo trhu, za dané zdroje nemožno získať odmenu z veľkoobchodného trhu s elektrinou ani z vyrovnávacích trhov a musia sa zachovávať mimo trhov s energiou minimálne počas trvania zmluvného obdobia.
365. V prípade kapacitných mechanizmov iných než strategické rezervy členské štáty musia zabezpečiť, aby opatrenie:
- bolo koncipované tak, aby sa zabezpečilo, že cena zaplatená za dostupnosť sa automaticky približuje nule, keď sa očakáva, že úroveň dodávanej kapacity bude postačujúca na uspokojenie úrovne požadovanej kapacity;
  - odmeňovalo zúčastnené zdroje iba za ich dostupnosť a zabezpečovalo, že odmena nebude ovplyvňovať rozhodnutia poskytovateľa kapacity, či má energiu vyrábať alebo nie; a
  - umožňovalo prenosnosť povinností v oblasti kapacity medzi oprávnenými poskytovateľmi kapacity.
366. Opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok elektriny by nemali:
- zbytočne narúšať trh ani obmedzovať medzioblastný obchod;

⁽¹³⁶⁾ Pokiaľ ide o opatrenia v rámci plánu pripravenosti na riziká podľa nariadenia (EÚ) 2019/941, pozri aj článok 12 ods. 1 uvedeného nariadenia.

⁽¹³⁷⁾ Uvedenou požiadavkou nie je dotknutá aktivácia zdrojov pred ich nasadením, aby sa zohľadnilo obmedzenie rýchlosti nábehu a prevádzkové požiadavky. Výkon strategickje rezervy počas aktivácie sa nesmie priradiť skupinám zabezpečujúcim vyrovnávanie prostredníctvom veľkoobchodných trhov ani nesmie meniť ich odchýlky.

⁽¹³⁸⁾ Ako sa uvádza v článku 10 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/943.

- b) znižovať stimuly na investovanie do prepojovacej kapacity, napríklad znížením príjmov z preťaženia v prípade existujúcich alebo nových prepojovacích vedení;
- c) narúšať prepájanie trhu vrátane vnútrodenných a vyrovnávacích trhov;
- d) ohrozovať investičné rozhodnutia o kapacite, ktoré predchádzali opatreniu.
367. S cieľom zabrániť ohrozovaniu stimulov na reakciu na strane spotreby a prehľbovaniu zlyhaní trhu, ktoré vedú k potrebe opatrení v oblasti bezpečnosti dodávok, a zaistiť, aby bol zásah v oblasti bezpečnosti dodávok čo najmiernejší, by mali náklady na opatrenie v oblasti bezpečnosti dodávok znášať účastníci trhu, ktorí spôsobili, že je opatrenie potrebné. To sa môže dosiahnuť napríklad rozdelením nákladov na opatrenie v oblasti bezpečnosti dodávok medzi odberateľov elektriny v obdobiach špičky alebo rozdelením nákladov na opatrenie zamerané na preťaženie sústavy medzi odberateľov v regióne čeliacich nedostatku v čase nasadenia kapacity v rámci opatrenia. Takéto rozdelenie nákladov sa však nemôže vyžadovať vtedy, keď členský štát poskytne analýzu založenú na dôkazoch vrátane dôkazov získaných v rámci verejnej konzultácie, z ktorej vyplýva, že rozdelenie nákladov týmto spôsobom by ohrozilo nákladovú efektívnosť opatrenia alebo by spôsobilo vážne narušenia hospodárskej súťaže, ktoré by jednoznačne oslabili potenciálne prínosy daného rozdelenia nákladov.
368. Komisia sa domnieva, že určité opatrenia pomoci majú negatívne vplyvy na hospodársku súťaž a obchod, ktoré sa pravdepodobne nedajú kompenzovať. Konkrétne môžu určité opatrenia pomoci zhoršovať zlyhanie trhu, a vytvárať tak nedostatky na úkor blahobytu spotrebiteľa a sociálneho blahobytu. Opatrenia (vrátane opatrení zameraných na preťaženie sústavy a schém prerušiteľnosti), pri ktorých sa nedodržiavajú prahové hodnoty emisií platné pre kapacitné mechanizmy stanovené v článku 22 nariadenia (EÚ) 2019/943 a ktoré môžu stimulovať nové investície do energie vyrábanej z najviac znečisťujúcich fosílnych palív, akými sú čierne uhlie, nafta, hnedé uhlie, ropa, rašelina a bridlicová ropa, napríklad prehľbujú negatívne environmentálne externality na trhu.
369. Opatrenia, ktorými sa stimulujú nové investície do výroby energie s využitím zemného plynu, môžu síce v porovnaní s alternatívnymi investíciami do technológií, ktoré neemitujú emisie, podporiť bezpečnosť dodávok elektriny, ale zároveň v dlhodobom časovom horizonte zhoršiť negatívne environmentálne externality. S cieľom umožniť Komisii pomocou testu vyváženej overiť, že takéto negatívne vplyvy uvedených opatrení možno kompenzovať pozitívnymi vplyvmi, by mali štáty vysvetliť, ako zabezpečia, aby boli takéto investície prínosné pre dosahovanie cieľa Únie v oblasti klímy do roku 2030 a v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050. Členské štáty musia vysvetliť najmä to, ako sa zabráni odkázanosti na túto výrobu energie s využitím plynu. Môže to napríklad zahŕňať záväzok príjemcu zaviesť dekarbonizačné technológie ako zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, ako aj využívanie oxidu uhličitého, alebo nahrádzať zemný plyn plynom z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkovým plynom, prípadne záväzok príjemcu zavrieť zariadenie v časovom horizonte dosahovania cieľov Únie v oblasti klímy.
370. V prípade individuálnych opatrení pomoci alebo schém prospešných iba pre veľmi malý počet príjemcov alebo prevádzkovateľa by mali členské štáty okrem toho preukázať, že navrhované opatrenie pomoci nebude viesť k zvýšenej trhovej sile.

4.9. **Pomoc v oblasti energetickej infraštruktúry**

4.9.1. *Odôvodnenie pomoci*

371. S cieľom plniť ciele Únie v oblasti klímy budú potrebné významné investície a modernizácia energetickej infraštruktúry. Moderná energetická infraštruktúra je kľúčovým predpokladom integrovaného trhu s energiou, ktorý spĺňa ciele v oblasti klímy a zároveň zabezpečuje bezpečnosť dodávok v Unii. Primeraná energetická infraštruktúra predstavuje nevyhnutný predpoklad efektívneho trhu s energiou. Zlepšenie energetickej infraštruktúry prináša posilnenie stability systému, primeranosť zdrojov a integráciu rôznych zdrojov energie a dodávok energie do menej rozvinutých sústav.
372. Ak účastníci trhu nedokážu zabezpečiť potrebnú infraštruktúru, na riešenie zlyhaní trhu a zabezpečenie uspokojenia značných potrieb Únie v oblasti infraštruktúry môže byť potrebná štátna pomoc. Jedno zlyhanie trhu, ktoré sa môže vyskytnúť v oblasti energetickej infraštruktúry, súvisí s problémami s koordináciou. Rozvoju projektu alebo jeho efektívnemu návrhu môžu brániť rozdielne záujmy investorov, nieistý výsledok spolupráce a sieťové účinky. Zároveň však energetická infraštruktúra dokáže vytvoriť značné pozitívne

externality, pri ktorých sa náklady a prínosy infraštruktúry môžu v prípade rôznych účastníkov trhu a členských štátov vyskytnúť asymetricky. Komisia sa preto domnieva, že pomoc v oblasti energetickej infraštruktúry môže byť pre vnútorný trh prospešná, a prispievať tak k riešeniu týchto zlyhaní trhu. Platí to najmä pre projekty infraštruktúry s cezhraničným vplyvom, ako sú projekty spoločného záujmu vymedzené v článku 2 bode 4 nariadenia (ES) č. 347/2013.

373. V súlade s oznámením o pojme štátna pomoc⁽¹³⁹⁾ sa pravidlá štátnej pomoci nevzťahujú na podporu energetickej infraštruktúry v rámci zákonného monopolu. V odvetví energetiky to platí predovšetkým pre tie členské štáty, v ktorých je výstavba a prevádzka určitých infraštruktúr zo zákona vyhradená výlučne prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľovi distribučnej sústavy.
374. Komisia sa domnieva, že zákonný monopol, ktorý vylučuje narušenia hospodárskej súťaže, existuje, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- výstavba a prevádzka infraštruktúry podlieha zákonnému monopolu zavedenému v súlade s právnymi predpismi Únie; to platí v prípade ak je prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy zo zákona jediným subjektom, ktorý má nárok na určitý typ investícií alebo činností, pričom žiadny iný subjekt nemôže prevádzkovať alternatívnu sústavu⁽¹⁴⁰⁾;
  - zákonný monopol nielenže vylučuje hospodársku súťaž na trhu, ale aj o trh, a to tým, že vylučuje akúkoľvek možnú hospodársku súťaž o výhradné prevádzkovanie predmetnej infraštruktúry;
  - služba nekonkuruje iným službám;
  - ak prevádzkovateľ energetickej infraštruktúry pôsobí na inom (geografickom alebo produktovom) trhu, ktorý je otvorený hospodárskej súťaži, musí byť vylúčené krížové subvencovanie; vyžaduje si to, aby sa používali oddelené účty, aby boli náklady a príjmy pridelované vhodným spôsobom a aby verejné finančné prostriedky poskytnuté na službu, ktorá je predmetom zákonného monopolu, neposkytovali výhodu pre iné činnosti. Pokiaľ ide o elektroenergetickú a plynárenskú infraštruktúru, keďže v článku 56 smernice (EÚ) 2019/944 a v článku 31 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES sa vyžaduje, aby vertikálne integrované subjekty viedli osobitné účty za každú zo svojich činností, táto požiadavka je s najväčšou pravdepodobnosťou splnená.
375. Podobne sa Komisia domnieva, že štátna pomoc sa neposkytuje na investície, ak energetickú infraštruktúru riadi prirodzený monopol, ktorý existuje, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- infraštruktúra nečelí žiadnej priamej konkurencii, čo je situácia, ktorá nastáva vtedy, ak energetickú infraštruktúru nemožno hospodársky replikovať, a preto ju tvorí iba prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy;
  - alternatívne financovanie v infraštruktúre sietí okrem financovania siete je v dotknutom odvetví a členskom štáte nevýznamné;
  - infraštruktúra nie je navrhnutá tak, aby selektívne zvýhodňovala konkrétny podnik alebo odvetvie, ale predstavuje prínos pre celú spoločnosť.
  - Členské štáty musia zabezpečiť aj to, aby sa financovanie poskytnuté na výstavbu a/alebo prevádzku infraštruktúry energetickej sústavy nemohlo využiť na krížové subvencovanie alebo nepriame subvencovanie iných hospodárskych činností. Informácie o elektroenergetickej a plynárenskej infraštruktúre pozri v bode 374.

⁽¹³⁹⁾ Pozri oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1). Vzhľadom na to, že pojem štátna pomoc je objektívnym a právnym pojmom vymedzeným priamo zmluvou (rozsudok Súdneho dvora z 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisia, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, bod 111), tvrdenia uvedené v bodoch 373 až 375 nemajú vplyv na výklad pojmu štátna pomoc súdmi Únie (rozsudok Súdneho dvora z 21. júla 2011, Alcoa Trasformazioni/Komisia, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, bod 125). Primárnym referenčným zdrojom na účely výkladu zmluvy je vždy judikatúra súdov Únie.

⁽¹⁴⁰⁾ Zákonný monopol existuje vtedy, keď je daná služba zákonom alebo regulačnými opatreniami vyhradená pre výhradného poskytovateľa vo vymedzenej geografickej oblasti (aj v rámci jedného členského štátu) s jasným zákazom pre ktoréhokoľvek iného prevádzkovateľa poskytovať takúto službu (čo i len uspokojiť prípadný zvyškový dopyt určitých skupín zákazníkov). Samotná skutočnosť, že poskytovaním služby vo verejnom záujme je poverený konkrétny podnik, však neznamená, že tento podnik má zákonný monopol.

4.9.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

376. Tento oddiel 4.9 sa vzťahuje na pomoc v oblasti výstavby alebo investícií do modernizácie energetickej infraštruktúry podľa vymedzenia v bode 19(36) ⁽¹⁴¹⁾. Oprávnené investície môžu zahŕňať digitalizáciu, zvyšovanie inteligencie energetickej infraštruktúry, napr. s cieľom umožniť integráciu obnoviteľnej alebo nízkouhlíkovej energie, ako aj modernizáciu, pokiaľ ide o odolnosť proti zmene klímy. Prevádzkové náklady by vo všeobecnosti mali znášať používatelia sústavy, a preto by sa vo všeobecnosti nemala požadovať pomoc na tieto náklady. Vo výnimočných prípadoch, keď členský štát preukáže, že prevádzkové náklady nemožno pokryť prostredníctvom používateľov sústavy, a keď prevádzková pomoc nie je spojená s utopenými nákladmi, ale vedie k zmene správania, ktorá umožňuje dosiahnuť cieľ bezpečnosti dodávok alebo cieľ ochrany životného prostredia, možno prevádzkovú pomoc v oblasti infraštruktúry považovať za zlučiteľnú. Každý projekt, ktorý nie je vylúčený z kontroly štátnej pomoci (pozri body 374 a 375), Komisia posúdi podľa tohto oddielu.
377. Tento oddiel 4.9 sa bude do 31. decembra 2023 uplatňovať aj na zariadenia na uskladňovanie energie spojené s prenosovými alebo distribučnými vedeniami (samostatné uskladňovanie energie ⁽¹⁴²⁾) bez ohľadu na napäťové úrovne ⁽¹⁴³⁾.

4.9.3. Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu

4.9.3.1. Nevyhnutnosť a vhodnosť

378. Oddiely 3.2.1.1 a 3.2.1.2 sa neuplatňujú na pomoc v oblasti energetickej infraštruktúry.
379. Energetická infraštruktúra sa zvyčajne financuje z používateľských taríf. V prípade mnohých kategórií infraštruktúry sú uvedené tarify regulované s cieľom zabezpečiť potrebnú úroveň investícií a pritom dodržať práva používateľov, zaisťujú zohľadňovanie nákladov a stanovujú sa bez zásahu štátu.
380. Poskytnutie štátnej pomoci predstavuje spôsob riešenia zlyhaní trhu, ktoré nemožno plne riešiť povinnými používateľskými tarifami. Na preukázanie potreby štátnej pomoci sa preto uplatňujú tieto zásady:
- Komisia sa domnieva, že v prípade projektov spoločného záujmu vymedzených v článku 2 bode 4 nariadenia (EÚ) č. 347/2013, ktoré v plnej miere podliehajú právnym predpisom o vnútornom trhu s energiou, sú zlyhania trhu vzhľadom na problémy s koordináciou také, že na ne nemusí stačiť financovanie prostredníctvom taríf a môže sa poskytnúť štátna pomoc;
  - v prípade projektov spoločného záujmu, ktoré sú čiastočne alebo úplne vyňaté z právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou, a v prípade ostatných kategórií infraštruktúry Komisia vykoná posúdenie potreby štátnej pomoci na základe jednotlivých prípadov. Vo svojom posúdení Komisia zväzi tieto faktory: i) do akej miery vedie zlyhanie trhu k neoptimálnemu poskytovaniu nevyhnutnej infraštruktúry; ii) do akej miery je infraštruktúra otvorená pre prístup tretích strán a do akej miery sa na ňu vzťahuje regulácia taríf; a iii) do akej miery projekt prispieva k bezpečnosti dodávok energie v Únii alebo k cieľom Únie týkajúcim sa klimatickej neutrality. V prípade infraštruktúry medzi Úniou a tretou krajinou, ak sa projekt nenachádza v zozname projektov spoločného záujmu možno zohľadniť ďalšie faktory s cieľom posúdiť zlučiteľnosť s pravidlami vnútorného trhu ⁽¹⁴⁴⁾.
  - Pokiaľ ide o zariadenia na uskladňovanie elektriny, Komisia môže od členského štátu vyžadovať, aby preukázal konkrétne zlyhanie trhu pri rozvoji zariadení na poskytovanie podobných služieb.

⁽¹⁴¹⁾ Tento oddiel sa nevzťahuje na projekty zahŕňajúce špecializovanú infraštruktúru a/alebo inú energetickú infraštruktúru v kombinácii s činnosťami výroby a/alebo spotreby.

⁽¹⁴²⁾ Iné ako vlastné zariadenia na uskladňovanie.

⁽¹⁴³⁾ Podpora uskladňovania energie sa v relevantných prípadoch môže posudzovať aj podľa oddielov 4.1, 4.2, 4.3 a 4.8. Uskladňovacie zariadenia vybrané ako projekty spoločného záujmu v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi o sieti TEN-E sa podľa tohto oddielu kvalifikujú ako energetická infraštruktúra a podpora sa bude posudzovať podľa oddielu 4.9. V oddiele 4.9 je takisto zahrnutá podpora na uskladňovacie zariadenia, ktoré „vlastnia alebo riadia“ prevádzkovatelia prenosovej sústavy alebo prevádzkovatelia distribučnej sústavy, v súlade s článkami 54 a/alebo 36 smernice (EÚ) 2019/944.

⁽¹⁴⁴⁾ Konkrétne bude Komisia posudzovať to, či zapojená tretia krajina alebo zapojené tretie krajiny majú vysokú úroveň zosúladenia právnych predpisov a podporujú celkové ciele politiky Únie, predovšetkým v súvislosti s dobre fungujúcim vnútorným trhom s energiou; s bezpečnosťou dodávky energie na základe spolupráce a solidarity; s energetickým systémom, ktorý je nasmerovaný k dekarbonizácii v súlade s Parížskou dohodou a cieľmi Únie v oblasti klímy, a so zabraňovaním úniku uhlíka.

4.9.3.2. Primeranosť pomoci

381. Primeranosť sa bude posudzovať na základe zásady likvidnej medzery, ako sa to stanovuje v bodoch 48, 51 a 52. V prípade pomoci v oblasti infraštruktúry, ako sa vysvetľuje v bode 52, sa kontrafaktuálny scenár považuje za situáciu, v ktorej sa projekt nevykoná. Ak existuje riziko neočakávaných ziskov, napríklad ak sa výška pomoci blíži maximálnej povolenej výške, môže byť potrebné zaviesť mechanizmy monitorovania a spätného vrátenia a zároveň zachovať stimuly pre príjemcov na minimalizovanie ich nákladov a efektívnejší rozvoj podnikania v priebehu času.

4.9.4. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie

382. Oddiel 3.2.2 sa neuplatňuje na energetickú infraštruktúru. Pri analýze vplyvu štátnej pomoci v oblasti energetickej infraštruktúry na hospodársku súťaž zaujme Komisia tento prístup:

- a) Komisia sa vzhľadom na existujúce požiadavky v rámci právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou zamerané na posilnenie hospodárskej súťaže vo všeobecnosti domnieva, že pomoc na energetickú infraštruktúru podliehajúca úplnej regulácii vnútorného trhu nemá neprípustné rušivé účinky ⁽¹⁴⁵⁾.
- b) V prípade projektov infraštruktúry, ktoré sú čiastočne alebo úplne vyňaté z právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou Komisia vykoná posúdenie na základe jednotlivých prípadov týkajúce sa možných narušení hospodárskej súťaže, pričom zohľadní najmä mieru prístupu tretej strany k podporovanej infraštruktúre, prístup k alternatívnej infraštruktúre, vytlačanie súkromných investícií a konkurenčné postavenie príjemcu alebo príjemcov. V prípade infraštruktúry, ktorá je úplne vyňatá z právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou sa zváženie negatívnych rušivých vplyvov na hospodársku súťaž považuje za osobitne závažné.
- c) Okrem už uvedeného prístupu načrtnutého v písm. a) a b) Komisia v prípade investícií do infraštruktúry zemného plynu zohľadňuje to, či členské štáty preukážu existenciu týchto pozitívnych vplyvov, ktoré budú schopné prevážiť nad negatívnymi vplyvmi na hospodársku súťaž: i) či je infraštruktúra vhodná na využívanie vodíka a prispieva k zvýšeniu používania plynov z obnoviteľných zdrojov, alebo alternatívne dôvod, prečo nie je možné navrhnuť projekt tak, aby bol vhodný na využívanie vodíka a ako projekt zamedzuje vzniku odkázanosti na využívanie zemného plynu; a ii) akým spôsobom prispieva investícia k dosahovaniu cieľov Únie v oblasti klímy do roku 2030 a klimatickej neutrality do roku 2050.
- d) Pokiaľ ide o zariadenia na uskladňovanie elektriny, ako aj iné infraštruktúry projektov spoločného záujmu a projektov vzájomného záujmu, na ktoré sa nevzťahujú právne predpisy vnútorného trhu, Komisia posúdi najmä riziká narušenia hospodárskej súťaže, ktoré môžu vzniknúť na trhoch so súvisiacimi službami, ako aj na iných trhoch s energiou.

4.10. Pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom a chladom

4.10.1. Odôvodnenie pomoci

383. Výstavba alebo modernizácia systémov diaľkového vykurovania a chladenia môže pozitívne prispieť k ochrane životného prostredia, pretože sa zvýši energetická efektívnosť a udržateľnosť podporeného systému. V odvetvových právnych predpisoch v oblasti podpory energie z obnoviteľných zdrojov [smernica (EÚ) 2018/2001] sa stanovuje osobitná požiadavka, aby členské štáty prijali nevyhnutné opatrenia na rozvoj účinnej infraštruktúry diaľkového vykurovania a chladenia tak, aby podporili výrobu tepla a chladu z obnoviteľných zdrojov energie ⁽¹⁴⁶⁾.

⁽¹⁴⁵⁾ V prípade infraštruktúry medzi jedným členským štátom a jednou alebo viacerými tretími krajinami; – pokiaľ ide o úsek nachádzajúci sa na území Únie, projekty budú musieť byť v súlade so smernicou 2009/73/ES a smernicou (EÚ) 2019/944; – pokiaľ ide o zapojenú tretiu krajinu alebo zapojené tretie krajiny, projekty budú musieť mať vysokú úroveň zosúladenia právnych predpisov a podporovať celkové ciele politiky Únie, najmä s cieľom zaistiť dobre fungujúci vnútorný trh s energiou, bezpečnosť dodávok energie na základe spolupráce a solidarity a energetický systém, ktorý je nasmerovaný k dekarbonizácii v súlade s Parížskou dohodou a cieľmi Únie v oblasti klímy; a ktorý najmä zabraňuje úniku uhlíka.

⁽¹⁴⁶⁾ V článku 20 smernice (EÚ) 2018/2001 sa stanovuje, že členské štáty „prijmú podľa potreby nevyhnutné opatrenia na rozvoj infraštruktúry diaľkového vykurovania a chladenia tak, aby zodpovedala rozvoju v oblasti výroby tepla a chladu vo veľkých zariadeniach na biomasu, slnečnú energiu, energiu z okolia a geotermálnu energiu a z odpadového tepla a chladu“.

384. Environmentálne externality spojené s prevádzkou centralizovaného zásobovania teplom a chladom však môžu viesť k neefektívnemu nedostatočnému investovaniu do výstavby a modernizácie systémov diaľkového vykurovania a chladenia. Štátna pomoc môže prispieť k riešeniu tohto zlyhania trhu tým, že podnikní dodatočne efektívne investície, alebo podporovaním výnimočných prevádzkových nákladov v dôsledku potreby podporiť environmentálny účel systémov diaľkového vykurovania.

4.10.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

385. Za určitých okolností možno podporu, ktorá sa obmedzuje na distribučné siete centralizovaného zásobovania teplom, vyňať z rámca kontroly štátnej pomoci ako opatrenie v oblasti infraštruktúry, ktoré nemá vplyv na hospodársku súťaž a obchod. Platilo by to najmä vtedy, keď sú siete centralizovaného zásobovania teplom rovnako ako ostatná energetická infraštruktúra prevádzkované oddelene od výroby tepla, s prístupom tretích strán a regulovanými tarifami.
386. Za takých okolností, keď sa distribučné siete centralizovaného zásobovania teplom prevádzkujú v situácii prirodzeného alebo zákonného monopolu, prípadne oboch, platia rovnaké podmienky ako v bodoch 374 a 375 ⁽¹⁴⁷⁾.
387. Každý projekt, ktorý nie je vylúčený z kontroly štátnej pomoci (pozri bod 385 ⁽¹⁴⁸⁾), Komisia posúdi podľa tohto oddielu.
388. Tento oddiel sa vzťahuje na pomoc v oblasti výstavby, modernizácie alebo prevádzky teplárenských alebo chladiarenských zariadení a zariadení na uskladňovanie tepla/chladu, prípadne ich distribučnej sústavy alebo oboch prvkov.
389. Tieto opatrenia pomoci sa zvyčajne týkajú výstavby, modernizácie a prevádzky výrobných jednotiek na využívanie energie z obnoviteľných zdrojov ⁽¹⁴⁹⁾ alebo odpadového tepla, prípadne vysokoúčinnnej kogenerácie vrátane riešení uskladňovania tepla alebo modernizácie distribučnej sústavy s cieľom znížiť straty a zvýšiť efektívnosť, a to aj prostredníctvom inteligentných a digitálnych riešení ⁽¹⁵⁰⁾. Pomoc v oblasti výroby energie využívajúcej odpad možno považovať za zlučiteľnú podľa tohto oddielu, pokiaľ sa obmedzuje buď na odpad, ktorý zodpovedá vymedzeniu obnoviteľných zdrojov energie, alebo odpad slúžiaci ako palivo v zariadeniach, ktoré zodpovedajú vymedzeniu vysokoúčinnnej kogenerácie.
390. Ak sa poskytne pomoc na modernizáciu systému diaľkového vykurovania a chladenia a v tomto štádiu sa nedosiahne štandardná efektívnosť systému diaľkového vykurovania a chladenia ⁽¹⁵¹⁾, členský štát sa musí zaviazat, že zabezpečí, aby sa do troch rokov od dokončenia prác modernizácie začali práce na jej dosiahnutí.

4.10.3. Nevyhnutosť a vhodnosť

391. Oddiely 3.2.1.1 a 3.2.1.2 sa neuplatňujú na pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom. Komisia sa domnieva, že štátna pomoc môže prispieť k riešeniu zlyhání trhu, pretože podnikní investičné náklady potrebné na vytvorenie, rozšírenie alebo modernizáciu efektívnych systémov diaľkového vykurovania a chladenia.

⁽¹⁴⁷⁾ S cieľom preukázať, že distribučná sieť sa skutočne prevádzkuje ako zariadenie otvorené pre používateľov, by v súlade s oznámením o investičnom pláne pre udržateľnú Európu (pozri oddiel 4.3.3 oznámenia Komisie o investičnom pláne pre udržateľnú Európu – príloha k oznámeniu o Európskej zelenej dohode – zo 14. 1. 2020 [COM(2020) 21 final]) mali byť bežne zavedené osobitné pravidlá (poverenie na prístup tretích strán, oddelenie a regulované tarify) nad rámec čisto len „oddeleného účtovníctva“ – analogicky ako pri pravidlách vnútorného trhu pre odvetvie energetiky, najmä v prípade plynu alebo elektriny.

⁽¹⁴⁸⁾ Zatiaľ čo v prípadoch prirodzeného alebo zákonného monopolu, prípadne oboch, nepatrí podpora distribučnej infraštruktúry na centralizované zásobovanie teplom do rozsahu pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci (za osobitných podmienok), každá podpora týkajúca sa činnosti výroby tepla na centralizované vykurovanie pravidiel štátnej pomoci naďalej podlieha.

⁽¹⁴⁹⁾ Množstvo energie zachytenej tepelnými čerpadlami, ktorá sa bude považovať za obnoviteľnú, sa vypočíta podľa prílohy VII k smernici (EÚ) 2018/2001. Okrem toho, v prípadoch, ak sa elektrina používa, ju možno považovať za plne obnoviteľnú podľa metód používaných na označenie elektriny za plne obnoviteľnú na základe smernice (EÚ) 2018/2001, ako aj delegovaných aktov, alebo podľa iných metód zaisťujúcich to, že všetka elektrina, ktorá sa skutočne použila, sa získala z obnoviteľných zdrojov za predpokladu, že sa zabráni dvojitému započítaniu obnoviteľnej energie a nadmernej kompenzácie. Podpora poskytnutá na nové investície alebo modernizáciu, ako aj na prevádzku nesmie nijako súvisieť so zariadeniami kombinovaného spaľovania, v ktorých sa používajú iné palivá ako energia z obnoviteľných zdrojov alebo odpadového tepla.

⁽¹⁵⁰⁾ Zahrnuté môžu byť aj vyhrievacie a chladiace zariadenia vrátane uskladňovania tepla v priestoroch odberateľov, ako sa uvádza v bode 138, ak súvisia so systémami diaľkového vykurovania alebo chladenia.

⁽¹⁵¹⁾ Pozri článok 2 bod 41 smernice 2012/27/EÚ.

392. Prevádzkové náklady by sa vo všeobecnosti mali uhrádzať podľa odberateľov tepla, a preto by sa vo všeobecnosti nemala požadovať pomoc na tieto náklady. Keď členský štát preukáže, že prevádzkové náklady nemožno preniesť na odberateľov tepla bez toho, aby sa tým oslabil ochrana životného prostredia, možno prevádzkovú pomoc v oblasti výroby tepla považovať za zlučiteľnú, pokiaľ čisté dodatočné prevádzkové náklady (v porovnaní s kontrafaktuálnym scenárom) prispievajú k výhodám v oblasti životného prostredia (ako napríklad znížením CO₂ a iného znečistenia v porovnaní s alternatívnymi riešeniami vykurovania ⁽¹⁵²⁾). Môže to byť napríklad vtedy, keď existuje dôkaz, že odberatelia tepla v domácnostiach (alebo iné subjekty, ktoré nevykonávajú hospodárske činnosti) by v prípade neexistencie prevádzkovej pomoci prešli na zdroje tepla, ktoré spôsobujú väčšie znečistenie ⁽¹⁵³⁾ alebo že v prípade neexistencie podpory by bola dlhodobá životnosť systému diaľkového vykurovania ohrozená v prospech viac znečisťujúcich riešení vykurovania. Pokiaľ ide o prevádzkovú pomoc v oblasti diaľkových zariadení na výrobu tepla, uplatňujú sa body 122 a 126.
393. Okrem toho môže byť štátna pomoc na efektívne systémy diaľkového vykurovania a chladenia, ktoré ako vstupné palivo využívajú odpad, aj pozitívnym príspevkom k ochrane životného prostredia za predpokladu, že sa neobchádza zásada hierarchie odpadového hospodárstva ⁽¹⁵⁴⁾.

4.10.4. Primeranosť opatrenia pomoci

394. Primeranosť sa bude posudzovať na základe zásady likvidnej medzery, ako sa to stanovuje v bodoch 48, 51 a 52.
395. V prípade výstavby, modernizácie a prevádzky distribučných sústav, ako sa to stanovuje v bode 52, sa kontrafaktuálny scenár považuje za situáciu, v ktorej sa projekt nevykoná.

4.10.5. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod a vyrovnávanie

396. Oddiel 3.2.2 sa neuplatňuje na pomoc v oblasti centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom. Komisia sa domnieva, že podpora modernizácie, výstavby alebo prevádzky systémov diaľkového vykurovania a chladenia, v ktorých sa využívajú najviac znečisťujúce fosílna palivá ako čierne uhlie, hnedé uhlie, ropa a nafta, má negatívne dôsledky na hospodársku súťaž a obchod, ktoré sa dajú kompenzovať, len ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
- a) pomoc sa obmedzuje na investície do distribučnej sústavy;
  - b) distribučná sústava už je vhodná na prenos tepla alebo chladu vyrábaného z obnoviteľných zdrojov energie, odpadového tepla alebo uhlíkovo neutrálnych zdrojov;
  - c) pomoc nemá za následok zvýšenie výroby energie z najviac znečisťujúcich fosílnych palív (napríklad pripojenie ďalších odberateľov) ⁽¹⁵⁵⁾;
  - d) je jednoznačne stanovený časový harmonogram plnenia pevného záväzku využívania iných ako najviac znečisťujúcich fosílnych palív so zreteľom na ciele Únie v oblasti klímy do roku 2030 a klimatickej neutrality do roku 2050 ⁽¹⁵⁶⁾.

⁽¹⁵²⁾ V tomto kontexte členské štáty predovšetkým preukážu, že podporovanými systémami diaľkového vykurovania sa zaviedli potrebné opatrenia na zvýšenie efektívnosti, zníženie CO₂ a iných zdrojov znečistenia, ako aj strát sústavy.

⁽¹⁵³⁾ Odberatelia tepla, ktorí sú podnikmi vykonávajúcimi hospodárske činnosti, musia v každom prípade platiť plný podiel nákladov na vykurovanie, ktorý zodpovedá aspoň ich najlacnejšiemu alternatívnemu zdroju vykurovania, a to s cieľom zabrániť narušeniam hospodárskej súťaže na iných trhoch.

⁽¹⁵⁴⁾ Hierarchia odpadového hospodárstva pozostáva z a) predchádzania vzniku; b) prípravy na opätovné použitie; c) recyklácie; d) iného zhodnocovania, napríklad energetického a e) zneškodňovania. Pozri článok 4 ods. 1 smernice 2008/98/ES.

⁽¹⁵⁵⁾ Členské štáty musia preukázať, že sú prijaté opatrenia na rozšírenie systému o udržateľné vykurovacie zdroje s cieľom vyhovieť potrebám dodatočných odberateľov.

⁽¹⁵⁶⁾ Členské štáty by mali napríklad predložiť dôkaz, že predmetné systémy diaľkového vykurovania sú buď súčasťou národného alebo miestneho plánu dekarbonizácie, alebo súčasťou integrovaných národných energetických a klimatických plánov v súlade s prílohou I k nariadeniu (EÚ) 2018/1999 poukazujúcich na potrebu vybudovať novú infraštruktúru na centralizované zásobovanie teplom a chladom využívajúce obnoviteľné zdroje s cieľom dosiahnuť cieľ Únie stanovený v článku 3 ods. 1 smernice (EÚ) 2018/2001, a mali by sa zaviazat k ukončeniu používania fosílnych palív sledovaním čiastkových a konečných cieľov v záujme klimatickej neutrality do roku 2050.

397. Pokiaľ ide o výstavbu, modernizáciu alebo prevádzku zariadení centralizovaného vykurovania, opatrenia, ktorými sa stimulujú nové investície do zariadení na výrobu energie s využitím zemného plynu alebo ich prevádzka, sice v krátkodobom časovom horizonte v porovnaní s alternatívnymi investíciami alebo kontrafaktálnymi scenármi môžu znížiť emisie skleníkových plynov, ale zároveň v dlhodobom časovom horizonte zhoršiť negatívne environmentálne externality. Ak majú mať uvedené investície do zariadení na výrobu energie s využitím zemného plynu alebo ich prevádzka pozitívne vplyvy na životné prostredie, členské štáty musia vysvetliť, ako zabezpečia, aby bola pomoc prínosná pre dosiahnutie cieľov Únie v oblasti klímy do roku 2030 a klimateckej neutrality do roku 2050, a najmä ako sa zabráni odkázanosti na výrobu energie s využitím plynu a ako sa nevytlačia investície do ekologickejších alternatív, ktoré sú už na trhu dostupné, čo by bránilo vývoju trhu s čistejšími technológiami, ako aj ich využívaniu. Môže to napríklad zahŕňať záväzok príjemcu vykonávať zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, ako aj využívanie oxidu uhličitého, alebo nahrádzať zemný plyn plynom z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkovým plynom, prípadne záväzok príjemcu zavrieť zariadenie v časovom horizonte dosahovania cieľov Únie v oblasti klímy.

398. Pri analýze vplyvu štátnej pomoci v oblasti systémov diaľkového vykurovania a chladenia na hospodársku súťaž Komisia vykoná posúdenie na porovnanie prínosov projektu v oblasti energetickej efektívnosti a udržateľnosti ⁽¹⁵⁷⁾ s negatívnymi vplyvmi na hospodársku súťaž, a najmä možným negatívnym vplyvom na alternatívne technológie alebo poskytovateľov služieb vykurovania a chladenia a sústavy. V tomto kontexte Komisia zohľadní, či systém diaľkového vykurovania je alebo môže byť otvorený na účely prístupu tretích strán ⁽¹⁵⁸⁾ a či sú možné udržateľné alternatívne riešenia vykurovania ⁽¹⁵⁹⁾.

4.11. Pomoc v podobe zníženia poplatkov za elektrinu pre energeticky náročných používateľov

4.11.1. Odôvodnenie pomoci

399. Transformácia hospodárstva Únie v súlade s oznámením o Európskej zelenej dohode je čiastočne financovaná z poplatkov za spotrebu elektriny. Plnenie zelenej dohody si vyžaduje, aby členské štáty zaviedli ambiciózne politiky dekarbonizácie na významné zníženie emisií skleníkových plynov v Únii do roku 2030 a dosiahnutie klimateckej neutrality do roku 2050. V tejto situácii je pravdepodobné, že členské štáty budú naďalej financovať takéto politiky z poplatkov, a preto je možné, že sa uvedené poplatky zvýšia. Financovanie podpory dekarbonizácie prostredníctvom poplatkov nie je ako také zamerané na negatívnu externalitu. Tieto poplatky teda nie sú environmentálnymi poplatkami na účely týchto usmernení a oddiel 4.7.1 sa na ne nevzťahuje.

400. V niektorých hospodárskych odvetviach, ktoré sú osobitne vystavené vplyvu medzinárodného obchodu a do veľkej miery pri vytváraní hodnoty závisia od elektriny, môže povinnosť platiť poplatky za spotrebu elektriny v plnej výške, ktorými sa financujú politické ciele v oblasti energie a životného prostredia, zvýšiť riziko, že činnosti v rámci týchto odvetví sa presunú mimo Úniu na miesta, kde environmentálne odbory chýbajú alebo sú menej ambiciózne. Okrem toho sa týmito poplatkami zvyšujú náklady na elektrinu viac ako náklady na priame emisie vyplývajúce z využívania iných zdrojov energie, čo môže odrádzať od elektrifikácie procesov výroby, ktorá je kľúčová pre úspešnú dekarbonizáciu hospodárstva Únie. Na zmiernenie uvedených rizík a nepriaznivých vplyvov na životné prostredie môžu členské štáty znížiť tieto poplatky spoločnostiam pôsobiacim v dotknutých hospodárskych odvetviach.

401. V tomto oddiele sa stanovujú kritériá, ktoré Komisia uplatní pri posudzovaní rozvoja hospodárskej činnosti, stimulačného účinku, nevyhnutnosti, vhodnosti, primeranosti a vplyvov takýchto znížení na hospodársku súťaž v oblasti poplatkov určitých energeticky náročných používateľov za elektrinu. Kritériá zlučiteľnosti uvedené v kapitole 3 sa uplatňujú len v rozsahu, v akom neexistujú žiadne osobitné pravidlá v oddiele 4.11.

⁽¹⁵⁷⁾ Z hľadiska ich príspevku k zmierneniu zmeny klímy, ktorý je vymedzený ako environmentálny cieľ v nariadení (EÚ) 2020/852, pokiaľ neexistujú jednoznačné názvy nedodržania zásady „výrazne nenarušiť“.

⁽¹⁵⁸⁾ Pozri aj článok 24 smernice (EÚ) 2018/2001.

⁽¹⁵⁹⁾ Pozri aj článok 18 ods. 5 a článok 24 smernice (EÚ) 2018/2001.

402. Komisia prijala náležité opatrenia na identifikáciu odvetví, ktoré sú obzvlášť vystavené rizikám uvedeným v bode 400, a zaviedla požiadavky na primeranosť s ohľadom na to, či sú zníženia poplatkov príliš vysoké alebo sa poskytli príliš veľkému počtu odberateľov elektriny, či môže byť ohrozená celková výška financovania podpory výroby energie z obnoviteľných zdrojov a či nedochádza k osobitne závažným narušeniam hospodárskej súťaže a obchodu.

4.11.2. *Rozsah pôsobnosti: Poplatky, ktoré možno znížiť*

403. Členské štáty môžu znížiť poplatky za spotrebu elektriny, z ktorých sa financujú ciele energetickej a environmentálnej politiky. Patria k nim poplatky, z ktorých sa financuje podpora obnoviteľných zdrojov alebo kombinovanej výroby tepla a elektriny, a poplatky, z ktorých sa financujú sociálne tarify alebo ceny energie v izolovaných regiónoch. Oddiel 4.11 sa netýka poplatkov, do ktorých sa premieta časť nákladov na dodávky elektriny predmetným príjmom. Tento oddiel sa teda netýka napríklad oslobodení od sieťových poplatkov alebo od poplatkov, z ktorých sa financujú kapacitné mechanizmy. Takisto sa netýka ani poplatkov za spotrebu iných foriem energie, najmä zemného plynu.

404. Rozhodnutia podnikov o umiestnení a súvisiaci negatívny environmentálny vplyv závisia od celkového kombinovaného finančného účinku poplatkov, ktoré možno znížiť. Členské štáty, ktoré chcú zaviesť opatrenie, ktoré sa má posúdiť podľa tohto oddielu, preto musia zaviesť všetky takéto zníženia v jednej schéme a v notifikácii musia informovať Komisiu o kumulatívnom účinku všetkých oprávnených poplatkov a všetkých navrhovaných znížení. Ak sa členský štát neskôr rozhodne zaviesť dodatočné zníženia poplatkov uvedených v tomto oddiele, bude musieť oznámiť zmenu existujúcej schémy.

4.11.3. *Minimalizácia narušení hospodárskej súťaže a obchodu*

4.11.3.1. *Oprávnenosť*

405. Pokiaľ ide o poplatky podľa oddielu 4.11.2, riziko na odvetvovej úrovni súvisiace s presunom činností mimo Európsku úniu na miesta, kde environmentálne odbory chýbajú alebo sú menej ambiciózne, vo veľkej miere závisí od intenzity spotreby elektriny v predmetnom odvetví a jeho otvorenosti medzinárodnému obchodu. Vzhľadom na to možno pomoc poskytnúť iba podnikom v:

- a) odvetviach ohrozených významným rizikom, v ktorých znásobenie ich intenzity obchodu a intenzity spotreby elektriny na úrovni Únie dosahuje najmenej 2 % a ktorých intenzita obchodu a intenzita spotreby elektriny na úrovni Únie dosahujú v každom ukazovateli najmenej 5 %;
- b) odvetviach ohrozených rizikom, v ktorých znásobenie ich intenzity obchodu a intenzity spotreby elektriny na úrovni Únie dosahuje najmenej 0,6 % a ktorých intenzita obchodu na úrovni Únie dosahuje najmenej 4 % a intenzita spotreby elektriny na úrovni Únie najmenej 5 %.

Odvetvia spĺňajúce tieto kritériá oprávnenosti sa uvádzajú v prílohe I.

406. Odvetvie alebo pododvetvie ⁽¹⁶⁰⁾, ktoré nie je zahrnuté v prílohe I, sa bude takisto považovať za oprávnené za predpokladu, že spĺňa kritériá oprávnenosti bodu 405 a že členské štáty túto skutočnosť preukážu prostredníctvom údajov, ktoré sú reprezentatívne pre dané odvetvie alebo pododvetvie na úrovni Únie ⁽¹⁶¹⁾, overené nezávislým expertom a založené na časovom úseku aspoň troch po sebe nasledujúcich rokov, ktorý sa začína najskôr v roku 2013.

407. Ak členský štát poskytne podporu iba podskupine oprávnených príjemcov alebo prizná rozdielne úrovne zníženia oprávneným príjmom patriacim do rovnakej kategórie podľa bodu 405 písm. a) alebo b), musí preukázať, že toto rozhodnutie sa prijíma na základe objektívnych, nediskriminačných a transparentných kritérií a že pomoc sa poskytuje v zásade rovnako všetkým oprávneným príjmom v rovnakom odvetví, ak sa nachádzajú v podobnej skutočnej situácii.

⁽¹⁶⁰⁾ Vo vymedzení štatistickej klasifikácie ekonomických činností v Európskom spoločenstve (klasifikácia „NACE Rev. 2“) na úrovni členenia nie vyššej, ako je osemmiestny číselný kód (úroveň Prodcem).

⁽¹⁶¹⁾ Napríklad údaje zahŕňajúce významný percentuálny podiel hrubej pridanej hodnoty dotknutého odvetvia alebo pododvetvia na úrovni EÚ.

4.11.3.2. Primeranosť opatrenia pomoci

408. Komisia bude považovať pomoc za primeranú, ak príjemcovia v odvetviach uvedených v bode 405 písm. a) a b) zaplatia aspoň 15 %, resp. 25 % (v uvedenom poradí) nákladov vynaložených na poplatky za elektrinu, ktoré členský štát začlení do svojej schémy. Komisia takisto zastáva názor, že pomoc môže byť primeraná, len ak tieto zníženia nevedú k dosiahnutiu úrovne poplatkov nižšej ako 0,5 EUR/MWh.
409. Vlastné príspevky podľa bodu 408 však môžu presahovať úroveň, ktorú dokážu podniky osobitne vystavené vplyvu zniesť. Členský štát by mal preto namiesto toho obmedziť dodatočné náklady vyplývajúce z poplatkov za elektrinu na 0,5 % hrubej pridanej hodnoty podnikov v odvetviach uvedených v bode 405 písm. a) a na 1 % hrubej pridanej hodnoty podnikov v odvetviach uvedených v bode 405 písm. b). Komisia takisto zastáva názor, že pomoc môže byť primeraná, len ak tieto zníženia nevedú k dosiahnutiu úrovne poplatkov nižšej ako 0,5 EUR/MWh.
410. Komisia bude považovať pomoc za primeranú, ak sa uplatnenie vyšších intenzít pomoci podľa bodov 408 a 409 rozšíri na podniky v odvetviach uvedených v bode 405 písm. b), za predpokladu, že dotknuté podniky znižujú uhlíkovú stopu svojej spotreby elektriny. Na tento účel príjemcovia pokryjú najmenej 50 % svojej spotreby elektriny z bezuhlíkových zdrojov, z čoho sa buď najmenej 10 % pokryje forwardovým nástrojom, napríklad dohodou o nákupe elektriny, alebo sa najmenej 5 % pokryje výrobou na mieste, prípadne neďalekou výrobou.
411. Na účely bodu 409 bude hrubou pridanou hodnotou podniku hrubá pridaná hodnota v nákladoch výrobných činiteľov, čo je hrubá pridaná hodnota pri trhových cenách mínus všetky nepriame dane plus všetky subvencie. Hrubú pridanú hodnotu v nákladoch výrobných činiteľov možno vypočítať ako tržby za vlastné výkony a tovar, plus aktivácia hmotného a nehmotného investičného majetku, plus ostatné prevádzkové výnosy, plus alebo mínus zmeny stavu zásob, mínus nákup tovaru a služieb ⁽¹⁶²⁾, mínus iné dane z výrobkov, ktoré súvisia s tržbami, ale nie sú odpočítateľné, mínus clá a dane súvisiace s výrobou. Alternatívne možno hrubú pridanú hodnotu v nákladoch výrobných činiteľov vypočítať z hrubého prevádzkového prebytku tak, že sa k nemu pripočítajú osobné náklady. Príjmy a výdavky klasifikované v účtovníctve podniku ako finančné alebo mimoriadne nie sú zahrnuté do pridanej hodnoty. Pridaná hodnota v nákladoch na výrobné činitele sa počíta v hrubej výške, keďže sa neodpočítavajú opravné položky (napríklad odpisy) ⁽¹⁶³⁾.
412. Na účely bodu 411 sa použije aritmetický priemer za posledné tri roky, za ktoré sú k dispozícii údaje o hrubej pridanej hodnote.

4.11.3.3. Forma štátnej pomoci

413. Členské štáty môžu poskytnúť pomoc vo forme zníženej sadzby poplatkov, pevne stanovenej ročnej kompenzácie (vrátenia) alebo kombinácie oboch ⁽¹⁶⁴⁾. Ak sa pomoc poskytuje vo forme zníženia poplatkov, musí byť zavedený mechanizmus monitorovania *ex post*, aby sa zaistilo, že sa každá nadmerná platba pomoci vráti do 1. júla nasledujúceho roka. Ak sa pomoc poskytuje vo forme vrátenia, musí sa vypočítať na základe sledovaných úrovni spotreby elektriny a v prípade potreby hrubej pridanej hodnoty za obdobie, počas ktorého sa uplatňovali oprávnené poplatky.

⁽¹⁶²⁾ Položka Tovar a služby nezahŕňa osobné náklady.

⁽¹⁶³⁾ Kód 12 15 0 podľa právneho rámca vytvoreného nariadením Rady (ES, Euratom) č. 58/97 z 20. decembra 1996 o štruktúrálnej podnikovej štatistike (Ú. v. ES L 014, 17.1.1997, s. 1).

⁽¹⁶⁴⁾ Použitie pevne stanovenej ročnej kompenzácie (vrátenia) je výhodné v tom, že podniky využívajúce výhody pomoci majú mať rovnaký nárast hraničných nákladov na elektrinu (t. j. rovnaký nárast nákladov na elektrinu za každú ďalšiu spotrebovanú MWh), a tým sa obmedzuje možnosť narušenia hospodárskej súťaže v rámci odvetvia.

4.11.3.4. Energetické audity a systémy energetického manažérstva

414. Pri pomoci poskytovanej podľa oddielu 4.11 sa musí členský štát zaviazat', že bude overovať, či príjemca plní povinnosť vykonávať energetický audit v zmysle článku 8 smernice 2012/27/EÚ. Môže sa vykonať buď formou samostatných energetických auditov, alebo v rámci certifikovaného systému energetického manažérstva, prípadne systému environmentálneho manažérstva, ako sa stanovuje v článku 8 smernice o energetickej efektívnosti.
415. Členský štát sa takisto musí zaviazat', že bude monitorovať, či príjemcovia, na ktorých sa vzťahuje povinnosť vykonávať energetický audit podľa článku 8 ods. 4 smernice 2012/27/EÚ, vykonávajú jednu alebo viaceré z týchto činností:
- vykonávajú odporúčania správy o audite v takom rozsahu, aby návratnosť príslušných investícií nepresiahla tri roky a aby náklady na ich investície boli primerané;
  - znižujú uhlíkovú stopu svojej spotreby elektrickej energie, aby minimálne 30 % svojej spotreby elektrickej energie pokryli z bezuhlíkových zdrojov;
  - investujú významnú časť, aspoň 50 % výšky pomoci, do projektov vedúcich k významným zníženiam emisií skleníkových plynov zo zariadení; v prípade potreby by mala investícia viesť k zníženiam na úroveň výrazne pod relevantnou referenčnou hodnotou použitou na bezodplatné pridelovanie v rámci systému ETS Únie.

4.11.3.5. Prechodné ustanovenia

416. Členské štáty môžu s cieľom zabrániť rušivým zmenám v poplatkovom zaťažení jednotlivých podnikov, ktoré nespĺňajú podmienky oprávnenosti stanovené v oddiele 4.11, vytvoriť pre tieto podniky prechodný plán. Prechodný plán sa bude obmedzovať na podniky spĺňajúce tieto dve kumulatívne kritériá:
- aspoň v jednom z posledných dvoch rokov pred adaptáciou podľa bodu 468 písm. a) získali pomoc vo forme znížených poplatkov v rámci národnej schémy pomoci, ktorá bola vyhlásená za zlučiteľnú na základe oddielu 3.7.2 Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 ⁽¹⁶⁵⁾;
  - v čase, keď bola pomoc poskytnutá podľa bodu 416 písm. a), spĺňali kritériá oprávnenosti podľa oddielu 3.7.2 Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020.
417. Tento prechodný plán bude zahŕňať postupnú a úplnú úpravu podmienok vyplývajúcich z uplatňovania kritérií oprávnenosti a primeranosti stanovených v oddiele 4.11, a v súlade s týmto harmonogramom sa má dokončiť do roku 2028:
- pokiaľ ide o poplatky uplatniteľné do roku 2026, dotknuté podniky zaplatia aspoň 35 % nákladov vynaložených na poplatky za elektrinu, ktoré členský štát začlení do svojej schémy, alebo sumu zodpovedajúcu 1,5 % ich hrubej pridanej hodnoty;
  - pokiaľ ide o poplatky uplatniteľné do roku 2027, dotknuté podniky zaplatia aspoň 55 % nákladov vynaložených na poplatky za elektrinu, ktoré členský štát začlení do svojej schémy, alebo sumu zodpovedajúcu 2,5 % ich hrubej pridanej hodnoty;
  - pokiaľ ide o poplatky uplatniteľné do roku 2028, dotknuté podniky zaplatia aspoň 80 % nákladov vynaložených na poplatky za elektrinu, ktoré členský štát začlení do svojej schémy, alebo sumu zodpovedajúcu 3,5 % ich hrubej pridanej hodnoty;
418. Prechodný plán môže obsahovať možnosť uplatniť intenzity pomoci podľa bodu 417 písm. a) počas celého prechodného obdobia za predpokladu, že dotknuté podniky znižujú uhlíkovú stopu svojej spotreby elektriny. Na tento účel príjemcovia pokryjú najmenej 50 % svojej spotreby elektriny z bezuhlíkových zdrojov, z čoho sa buď najmenej 10 % pokryje forwardovým nástrojom, napríklad dohodou o nákupe elektriny, alebo sa najmenej 5 % pokryje výrobou na mieste, prípadne neďalekou výrobou.

⁽¹⁶⁵⁾ Oznámenie Komisie – Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ C 200, 28.6.2014).

419. Komisia sa domnieva, že nenotifikovaná pomoc poskytnutá v období pred vydaním týchto usmernení vo forme zníženia poplatkov za elektrinu energeticky náročným používateľom sa môže vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom za predpokladu splnenia týchto kumulatívnych podmienok:

- a) ak bola pomoc nevyhnutná na rozvoj hospodárskych činností vykonávaných príjemcami;
- b) ak sa zabránilo nadmerným narušeniam hospodárskej súťaže.

4.12. **Pomoc pri zatváraní elektrární využívajúcich uhlie, rašelinu a bridlicovú ropu a pri ukončovaní ťažobných činností týkajúcich sa ťažby uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy**

420. Posun od výroby energie z uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy predstavuje jeden z najvýznamnejších stimulov dekarbonizácie v energetickom odvetví Únie. V oddieloch 4.12.1 a 4.12.2 sa stanovujú pravidlá zlučiteľnosti platné pre dva typy opatrení, ktoré môžu členské štáty prijať na podporu pri zatváraní elektrární spaľujúcich uhlie (čierné aj hnedé), rašelinu alebo bridlicovú ropu a ukončovaní ťažobných činností v oblasti týchto palív (ďalej spoločne len „činnosti týkajúce sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy“).

421. V oddieloch 4.12.1 a 4.12.2 sa stanovujú kritériá, ktoré Komisia uplatňuje pri posudzovaní stimulačného účinku, nevyhnutnosti, vhodnosti, primeranosti a vplyvov na hospodársku súťaž a obchod. Kritériá zlučiteľnosti uvedené v kapitole 3 sa uplatňujú iba na tie kritériá, pre ktoré sa v oddieloch 4.12.1 a 4.12.2 nestanovujú konkrétne pravidlá.

422. Urýchlenie energetickej transformácie je obzvlášť náročné pre členské štáty s veľmi nízkym príjmom na obyvateľa. S cieľom podporiť zelenú transformáciu v najviac zasiahnutých regiónoch prostredníctvom postupného ukončovania využívania najviac znečisťujúcich zdrojov energie, môže byť potrebné, aby členské štáty skombinovali postupné ukončovanie činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny alebo bridlicovej ropy so súbežnými investíciami do výroby, ktorá bude šetrnejšia k životnému prostrediu, napríklad do zemného plynu. Pri posudzovaní takýchto investícií v členských štátoch, ktoré majú skutočné HDP na obyvateľa pri trhových cenách v EUR na úrovni alebo pod úrovňou 35 % priemeru Únie v roku 2019, môže Komisia výnimočne do 31. decembra 2023 vychádzať z kritérií odchyľujúcich sa od týchto usmernení. Projekty, na ktoré sa vzťahuje tento bod, musia:

- a) zahrnúť súbežné zatváranie elektrární využívajúcich uhlie, rašelinu alebo bridlicovú ropu s minimálne rovnakou kapacitou, akú má nová výroba, na ktorú sa vzťahuje investícia, najneskôr do roku 2026;
- b) sa týkať členských štátov, ktoré nemajú zavedený kapacitný mechanizmus a ktoré sa zaviazali vykonať potrebné reformy trhu, aby sa v budúcnosti mohla zabezpečiť bezpečnosť dodávok elektriny bez potreby siahť po jednotlivých podporných opatreniach; a
- c) byť súčasťou dôveryhodnej a ambiciózneho stratégie dekarbonizácie vrátane prevencie uviaznutých aktív so zreteľom na ciele na roky 2030 a 2050 (pozri bod 129).

4.12.1. *Pomoc v oblasti predčasného ukončenia ziskových činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy*

4.12.1.1. *Odôvodnenie pomoci*

423. Posun od činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy je do veľkej miery stimulovaný reguláciou a trhovými silami, ako sú vplyvy cien uhlíka a konkurencia v podobe obnoviteľných zdrojov s nízkymi hraničnými nákladmi.

424. Členské štáty sa však môžu rozhodnúť zrýchliť tento trhovo stimulovaný prechod tým, že od určitého dátumu zakážu výrobu energie z týchto palív. Tento zákaz môže viesť k situáciám, v ktorých sa musia ukončiť ziskové činnosti týkajúce sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy pred skončením svojej hospodárskej životnosti, čiže vznikne ušlý zisk. Členské štáty sa môžu rozhodnúť poskytnúť kompenzáciu mimo súdnych konaní a zabezpečiť právnu istotu a predvídateľnosť, čím sa podporí zelená transformácia.

4.12.1.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

425. V tomto oddiele sa stanovujú pravidlá zlučiteľnosti pre opatrenia prijaté s cieľom zrýchliť ukončovanie ziskových činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy a poskytnúť dotknutým podnikom kompenzáciu. Takáto kompenzácia sa zvyčajne vypočíta na základe ušlých ziskov, ktoré vznikli podnikom z dôvodu predčasného ukončenia činností. Kompenzácia sa môže týkať aj dodatočných nákladov, ktoré vznikli podnikom, napríklad v súvislosti s dodatočnými sociálnymi a environmentálnymi nákladmi, ak tieto náklady priamo spôsobilo predčasné ukončenie ziskových činností. Dodatočné náklady nemôžu zahŕňať náklady, ak by sa vyskytli aj v kontrafaktuálnom scenári.
426. Opatrenia, na ktoré sa vzťahuje tento oddiel, môžu uľahčiť rozvoj určitých hospodárskych činností alebo oblastí. Takéto opatrenia môžu napríklad vytvoriť priestor na rozvoj iných činností na výrobu elektrickej energie v súlade s Európskou zelenou dohodou, s cieľom kompenzovať zníženie kapacity výroby elektriny spôsobené predčasným zatváraním. Ak opatrenie neexistuje, tento vývoj sa nemusí uskutočniť v rovnakom rozsahu. Predvídateľnosť a právna istota, ktoré tieto opatrenia zavádzajú, môžu okrem toho prispieť k uľahčeniu riadeného ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy.

4.12.1.3. Stimulačný účinok

427. Opatrenie musí vyvolať zmenu hospodárskeho správania prevádzkovateľov, ktorí ukončujú svoje činnosti týkajúce sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy skôr ako pred koncom ich hospodárskej životnosti. Na zistenie toho, či to tak bude, Komisia porovná faktický scenár (t. j. vplyvy opatrenia) s kontrafaktuálnym scenárom (t. j. so situáciou bez opatrenia). Opatrenie by nemalo viesť k obchádzaniu pravidiel platných pre opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok.

4.12.1.4. Nevyhnutnosť a vhodnosť

428. Komisia dospeje k záveru, že potreba opatrenia existuje, ak členský štát môže preukázať, že opatrenie je zamerané na situáciu, ktorá môže priniesť dôležité zlepšenie, ktoré trh sám dosiahnuť nemôže. Napríklad tým, že sa umožní postupné ukončenie výroby elektriny z uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy, a tým sa prispeje k rozvoju hospodárskej činnosti výroby elektriny z alternatívnych zdrojov, ktorá by sa bez opatrenia v rovnakej miere neuskutočnila. V tomto kontexte Komisia môže takisto zvážiť, či by samotný trh dosiahol bez opatrenia podobné zníženie emisií CO₂ alebo či opatrenie významne prispieva k zabezpečeniu právnej istoty a predvídateľnosti, ktoré by neexistovali, ak by neexistovalo opatrenie, čím sa podporuje zelená transformácia.
429. Členské štáty by mali okrem toho preukázať, že opatrenie je vhodným nástrojom politiky na plnenie stanoveného cieľa, čo znamená, že nesmú existovať menej narúšajúce politiky a nástroje pomoci schopné dosiahnuť rovnaké výsledky. Napríklad, ak je opatrenie dobre zacielené na to, aby prispievalo k rozvoju výroby elektriny z alternatívnych zdrojov, a zároveň zmierňuje dosah na fungovanie trhu s elektrinou a zamestnanosť, ako aj na to, aby sa ním zabezpečila predvídateľnosť ukončenia činností a zároveň prispievalo k plneniu cieľov zníženia emisií CO₂.

4.12.1.5. Primeranosť

430. Pomoc sa musí v zásade poskytnúť na základe súťažného ponukového konania a musí vychádzať z jednoznačných, transparentných a nediskriminačných kritérií uvedených v oddiele 3.2.1.3⁽¹⁶⁶⁾. Táto požiadavka sa neuplatňuje, keď členský štát preukáže, že ponukové konanie pravdepodobne nebude z objektívnych príčin súťažné. To sa môže stať napríklad vtedy, ak je obmedzený počet potenciálnych účastníkov, ktorý však nie je dôsledkom diskriminačných kritérií oprávnenosti.

⁽¹⁶⁶⁾ Požiadavka na 30 % stanovená v bode 50 sa neuplatňuje na ponukové konanie podľa oddielu 4.12. Členské štáty môžu zvážiť využitie dodatočných kritérií, ako sú iné environmentálne prínosy, ktoré sa majú dosiahnuť.

431. Ak sa pomoc poskytne na základe súťažného ponukového konania, Komisia bude predpokladať, že je primeraná a obmedzená na nevyhnutné minimum.
432. Ak sa súťažné ponukové konanie neuskutoční, Komisia posúdi primeranosť na základe jednotlivých prípadov s cieľom overiť, či je kompenzácia obmedzená na nevyhnutné minimum. V tejto súvislosti Komisia na základe porovnania očakávanej ziskovosti v rámci faktického a kontrafaktuálneho scenára podrobne zanalyzuje predpoklady, z ktorých členský štát vychádzal pri určovaní ušlých ziskov a dodatočných nákladov, na základe ktorých sa vypočítala kompenzácia za predčasné zatvorenie. Kontrafaktuálny scenár by mal byť založený na náležite odôvodnených predpokladoch, realistickom vývoji na trhu a mal by odrážať predpokladané príjmy a náklady každého dotknutého subjektu, pričom by sa v ňom mali zároveň zohľadňovať možné priame funkčné prepojenia medzi subjektmi.
433. Ak k ukončeniu činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy dôjde viac ako tri roky po poskytnutej kompenzácii, členský štát musí zaviesť mechanizmus na aktualizáciu výpočtu kompenzácie podľa najnovších odhadov, ak nepreukáže, prečo by sa nemal takýto mechanizmus v predmetnom prípade v dôsledku výnimočných okolností použiť.

4.12.1.6. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod

434. Členský štát musí identifikovať a kvantifikovať očakávané prínosy opatrenia pre životné prostredie, ak je to možné aj z hľadiska pomoci na tonu emisií ekvivalentu CO₂, ktorým sa zabránilo. Ďalej Komisia zaujme kladný postoj, ak opatrenia zahŕňajú dobrovoľné zrušenie emisných kvót CO₂ na vnútroštátnej úrovni.
435. Je dôležité zabezpečiť, aby opatrenie už svojou štruktúrou minimalizovalo akékoľvek narušenie hospodárskej súťaže na trhu. Ak sa pomoc poskytuje na základe súťažného ponukového konania otvoreného na nediskriminačnom základe všetkým prevádzkovateľom činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy, Komisia bude predpokladať, že pomoc má obmedzené rušivé vplyvy na hospodársku súťaž a obchod. Ak sa súťažné ponukové konanie neuskutoční, Komisia posúdi vplyvy pomoci na hospodársku súťaž a obchod na základe návrhu opatrenia a jeho vplyvu na príslušný trh.

4.12.2. *Pomoc v oblasti mimoriadnych nákladov v súvislosti s ukončovaním nekonkurencieschopných činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy*

4.12.2.1. Odôvodnenie pomoci

436. Ukončenie činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy neschopných konkurencie môže mať za následok významné sociálne a environmentálne náklady na úrovni elektrární a ťažobných činností. Členské štáty môžu rozhodnúť o úhrade takýchto mimoriadnych nákladov s cieľom zmierniť sociálne a regionálne dôsledky zatvorenia.

4.12.2.2. Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti

437. V tomto oddiele sa stanovujú pravidlá zlučiteľnosti pre opatrenia prijaté na úhradu mimoriadnych nákladov vyplývajúcich z ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy neschopných konkurencie.
438. Opatrenia, na ktoré sa vzťahuje tento oddiel, môžu uľahčiť sociálnu, environmentálnu a bezpečnú transformáciu príslušnej oblasti.
439. Tento oddiel sa uplatňuje, pokiaľ sa na opatrenie nevzťahuje rozhodnutie Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie ⁽¹⁶⁷⁾.

⁽¹⁶⁷⁾ Rozhodnutie Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie (Ú. v. EÚ L 336, 21.12.2010, s. 24).

4.12.2.3. Nevyhnutnosť a vhodnosť

440. Komisia bude pomoc v oblasti úhrady mimoriadnych nákladov považovať za nevyhnutnú a primeranú, pokiaľ pomôže zmierniť sociálny a environmentálny vplyv ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy neschopných konkurencie v regióne a dotknutom členskom štáte.

4.12.2.4. Stimulačný účinok a primeranosť

441. Štátna pomoc v oblasti mimoriadnych nákladov sa môže využiť len na úhradu nákladov vyplývajúcich z ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy neschopných konkurencie.
442. Kategórie hrađených oprávnených nákladov sa vymedzujú v prílohe II. Náklady vyplývajúce z nedodržania právnych predpisov na ochranu životného prostredia a náklady súvisiace so súčasnou výrobou nie sú oprávnené.
443. Bez toho, aby bola dotknutá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES⁽¹⁶⁸⁾ alebo iné príslušné pravidlá Únie⁽¹⁶⁹⁾, možno pomoc v oblasti úhrady mimoriadnych environmentálnych nákladov považovať za pomoc so stimulačným účinkom, len ak nie je možné identifikovať subjekt alebo podnik, ktorý environmentálne škody spôsobil, alebo ak daný subjekt či podnik nemôže byť po právnej stránke uznaný zodpovedným za financovanie prác potrebných na prevenciu a nápravu environmentálnych škôd v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“.
444. Členský štát musí preukázať, že sa uskutočnili všetky potrebné kroky vrátane žaloby s cieľom identifikovať zodpovedný subjekt alebo podnik, ktorý environmentálne škody spôsobil, a vyvodit' preň povinnosť znášať náklady. Ak nemožno identifikovať subjekt alebo podnik zodpovedný podľa platných právnych predpisov alebo ak takýto subjekt resp. podnik nemôže znášať náklady, pomoc sa môže poskytnúť na podporu prác úplnej sanácie alebo obnovy a môže sa považovať za pomoc, ktorá má stimulačný účinok. Komisia môže dospieť k záveru, že podnik nemôže znášať náklady na nápravu environmentálnych škôd, ktoré spôsobil, ak už z právneho hľadiska neexistuje, ak žiadny iný podnik nemožno považovať za jeho právneho či hospodárskeho nástupcu⁽¹⁷⁰⁾ alebo ak neexistuje dostatočná finančná záruka, že môže znášať náklady na sanáciu.
445. Výška pomoci sa musí obmedzovať na úhradu mimoriadnych nákladov príjemcu a nesmie presiahnuť výšku nákladov, ktoré skutočne vznikli. Komisia bude od členského štátu vyžadovať jednoznačné a oddelené identifikovanie výšky pomoci za každú kategóriu oprávnených nákladov, ako sa to podrobne stanovuje v prílohe II. Ak členský štát uhradí takéto náklady na základe odhadov ešte predtým, ako príjemcovi skutočne vzniknú, musí vykonať overenie *ex post* vzniknutých nákladov na základe podrobných závierok predložených príjemcom orgánu poskytujúcemu pomoc, ako aj faktúr alebo certifikátov, v ktorých sa uvádzajú vzniknuté mimoriadne náklady, a výšku poskytnutej pomoci príslušne upraviť.

4.12.2.5. Zabránenie neprípustným negatívnym vplyvom na hospodársku súťaž a obchod

446. Pokiaľ je pomoc obmedzená na úhradu mimoriadnych nákladov, ktoré vznikli príjemcovi, má podľa názoru Komisie obmedzené rušivé vplyvy na hospodársku súťaž a obchod.

⁽¹⁶⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56).

⁽¹⁶⁹⁾ Pozri aj oznámenie Komisie – Usmernenia na zabezpečenie jednotného chápania pojmu „environmentálna škoda“ vymedzeného v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (2021/C 118/01) (Ú. v. EÚ C 118, 7.4.2021, s. 1).

⁽¹⁷⁰⁾ Pozri rozhodnutie Komisie C(2012) 558 final zo 17. októbra 2012 vo veci SA.33496 (2011/N) Rakúsko – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, body 65 – 69 (Ú. v. EÚ C 14, 17.1.2013, s. 1).

447. Pomoc prijatá na úhradu mimoriadnych nákladov by sa mala uviesť na účtoch ziskov a strát príjemcu ako samostatná príjmová položka odlišená od obratu. Ak príjemca pokračuje v obchodnej činnosti alebo prevádzke aj po ukončení príslušných činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy, musí viesť za tieto činnosti presné a oddelené účtovníctvo. Poskytnutú pomoc je potrebné riadiť tak, aby nebola žiadna možnosť jej prenosu na iné hospodárske činnosti toho istého podniku.

4.1.3. **Pomoc v oblasti štúdií alebo poradenských služieb týkajúcich sa problematiky klímy, ochrany životného prostredia a energetiky**

4.1.3.1. *Rozsah pôsobnosti a podporené činnosti*

448. Tento oddiel sa uplatňuje na pomoc v oblasti štúdií alebo poradenských služieb, ktoré priamo súvisia s projektmi alebo činnosťami, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia, týkajúcich sa problematiky klímy, ochrany životného prostredia a energetiky. Pomoc možno poskytnúť bez ohľadu na to, či sa investícia, na ktorú sa vzťahujú tieto usmernenia, riadi štúdiou alebo poradenskou službou.

449. Štúdia alebo poradenské služby nesmú predstavovať nepretržitú alebo opakujúcu sa činnosť ani súvisieť s bežnými prevádzkovými nákladmi podniku.

4.1.3.2. *Stimulačný účinok*

450. Okrem požiadaviek stanovených v oddiele 3.1.2 sa uplatňuje požiadavka stanovená v bode 451.

451. Pomoc v oblasti energetických auditov vyžadovaných podľa smernice 2012/27/EÚ možno považovať za takú, ktorá má stimulačný účinok, len v rozsahu, v akom sa vykonáva dodatočný energetický audit okrem energetického auditu povinného podľa uvedenej smernice.

4.1.3.3. *Primeranosť*

452. Oprávnené náklady sú náklady na štúdiu alebo poradenské činnosti súvisiace s projektmi alebo činnosťami, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia. Ak sa investícií, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia, týka len časť štúdie alebo poradenských služieb, oprávnené náklady sú nákladmi na časti štúdie alebo poradenskej služby súvisiace s danými investíciami.

453. Intenzita pomoci nesmie presiahnuť 60 % oprávnených nákladov.

454. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 20 percentuálnych bodov v prípade štúdií alebo poradenských služieb uskutočnených v mene malých podnikov a o 10 percentuálnych bodov v prípade štúdií alebo poradenských služieb uskutočnených v mene stredných podnikov.

5. HODNOTENIE

455. Komisia môže s cieľom ďalej zabezpečiť čo najmenšie narušenie hospodárskej súťaže a obchodu požadovať, aby notifikovateľné schémy pomoci boli predmetom hodnotenia *ex post*. Hodnotenia by sa mali vykonávať v prípade schém, pri ktorých sú riziká potenciálneho narušenia hospodárskej súťaže a obchodu mimoriadne vysoké, t. j. pri ktorých môže hrozíť výrazné obmedzenie alebo narušenie hospodárskej súťaže, ak sa ich vykonávanie nepreskúma včas.

456. Hodnotenie *ex post* sa bude vyžadovať v prípade schém, ktoré majú k dispozícii veľký rozpočet alebo ktoré sa vyznačujú inováciami, alebo ak sa predpokladajú rozsiahly trh, dôležitá technológia alebo výrazné regulačné zmeny. V každom prípade sa bude hodnotenie *ex post* vyžadovať v prípade schém, pri ktorých rozpočet štátnej pomoci alebo účtované výdavky presahujú 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas ich celkového trvania. Celkové trvanie schém je v podstate kombinované trvanie schémy a akejkoľvek predchádzajúcej schémy zahŕňajúcej podobný cieľ a podobnú geografickú oblasť, počnúc 1. januárom 2022. Vzhľadom na ciele hodnotenia a s cieľom zabrániť vzniku neprimeranej záťaže pre členské štáty a malé projekty pomoci sa počnúc 1. januárom 2022 požiadavka na hodnotenie *ex post* uplatňuje iba v prípade schém pomoci, ktorých celkové trvanie presahuje tri roky.

457. Požiadavka na hodnotenie *ex post* sa nemusí dodržať v prípade schém pomoci, ktoré sú bezprostredným pokračovateľom schémy zahŕňajúcej podobný cieľ a podobnú geografickú oblasť, ktorá bola predmetom hodnotenia, ich záverečná hodnotiaci správa bola v súlade s plánom hodnotenia, ktorý schválila Komisia, a nevedli k žiadnym negatívnym zisteniam. Každá schéma, ktorej záverečná hodnotiaci správa nie je v súlade so schváleným plánom hodnotenia, musí byť okamžite pozastavená.
458. Hodnotenie *ex post* by sa malo zameriavať na overenie dosiahnutia predpokladov a podmienok nevyhnutných pre zlučiteľnosť schémy, najmä nevyhnutnosti a účinnosti opatrenia pomoci vzhľadom na jeho všeobecné a špecifické ciele, pričom by z neho mali vyplynúť ukazovatele vplyvu danej schémy na hospodársku súťaž a obchod.
459. Členský štát musí oznámiť návrh plánu hodnotenia, ktorý bude neoddeliteľnou súčasťou posúdenia schémy Komisiou, takto:
- spolu so schémou pomoci, ak rozpočtové prostriedky štátnej pomoci presahujú 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas jej celkového trvania; alebo
  - do 30 pracovných dní po významnej úprave, ktorou sa zvýšia rozpočtové prostriedky schémy na viac ako 150 miliónov EUR v ktoromkoľvek danom roku alebo 750 miliónov EUR počas celkového trvania schémy; alebo
  - pokiaľ ide o schémy, na ktoré sa nevzťahuje písm. a) alebo b), do 30 pracovných dní po zaznamenaní výdavkov v oficiálnych účtoch v predchádzajúcom roku vo výške viac ako 150 miliónov EUR.
460. Návrh plánu hodnotenia musí byť v súlade so spoločnými metodickými zásadami, ktoré stanovila Komisia ⁽¹⁷¹⁾. Plán hodnotenia schválený Komisiou sa musí zverejniť.
461. Hodnotenie *ex post* musí vykonať odborník nezávislý od orgánu poskytujúceho pomoc na základe plánu hodnotenia. Každé hodnotenie musí zahŕňať aspoň jednu priebežnú a jednu záverečnú hodnotiacu správu. Obidve správy sa musia zverejniť.
462. V prípade schém pomoci vyňatých z pôsobnosti nariadenia o skupinovej výnimke iba z dôvodu ich veľkého rozpočtu bude Komisia posudzovať ich zlučiteľnosť výlučne na základe plánu hodnotenia.
463. Záverečná hodnotiaci správa sa musí predložiť Komisii včas, aby mohla posúdiť prípadné predĺženie schémy pomoci, a najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím jej platnosti. Uvedenú lehotu možno skrátiť v prípade schém, pri ktorých sa za posledné dva roky vykonávania vyžadovalo hodnotenie. Presný rozsah a spôsob každého hodnotenia budú stanovené v rozhodnutí o schválení schémy pomoci. Pri každom následnom opatrení pomoci s podobným cieľom treba opísať, akým spôsobom sa zohľadnili výsledky hodnotenia.

6. PODÁVANIE SPRÁV A MONITOROVANIE

464. V súlade s nariadením Rady (EÚ) 2015/1589 ⁽¹⁷²⁾ a nariadením Komisie (ES) č. 794/2004 ⁽¹⁷³⁾ členské štáty musia predkladať Komisii výročné správy.

⁽¹⁷¹⁾ Pracovný dokument útvarov Komisie, Spoločná metodika hodnotenia štátnej pomoci, 28. 5. 2014 [SWD(2014) 179 final].

⁽¹⁷²⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁽¹⁷³⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

465. Členské štáty musia uchovávať podrobné záznamy o všetkých opatreniach pomoci. Takéto záznamy musia obsahovať všetky informácie potrebné na potvrdenie, že podmienky týkajúce sa oprávnených nákladov a maximálnych intenzít pomoci boli splnené. Uvedené záznamy sa musia uchovávať desať rokov od dátumu poskytnutia pomoci a na požiadanie sa musia predložiť Komisii.

7. UPLATNITEĽNOSŤ

466. Komisia bude tieto usmernenia uplatňovať pri posudzovaní zlučiteľnosti každej notifikovateľnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky, ktorá sa poskytne od 27. januára 2022 alebo ktorej poskytnutie sa plánuje od uvedeného dátumu. Neoprávnená pomoc sa posúdi v súlade s predpismi uplatniteľnými v deň poskytnutia pomoci.
467. Týmito usmerneniami sa nahrádza usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 ⁽¹⁷⁴⁾.
468. Komisia navrhuje členským štátom tieto vhodné opatrenia podľa článku 108 ods. 1 zmluvy:
- Členské štáty zmenia v prípade potreby najneskôr do 31. decembra 2023 existujúce schémy pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky tak, aby boli v súlade s týmito usmerneniami.
  - Členské štáty vyjadria svoj výslovný a bezpodmienečný súhlas s vhodnými opatreniami navrhovanými v bode 468 písm. a) do dvoch mesiacov odo dňa uverejnenia týchto usmernení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Ak Komisia nedostane odpoveď, bude predpokladať, že daný členský štát nesúhlasí s navrhovanými opatreniami.

8. REVÍZIA

469. Komisia má v úmysle vykonávať hodnotenia týchto usmernení od 31. decembra 2027 s cieľom preskúmať ich účinnosť, efektívnosť, relevantnosť, koherentnosť a pridanú hodnotu.
470. Komisia sa môže rozhodnúť kedykoľvek preskúmať alebo zmeniť tieto usmernenia, ak by to bolo nevyhnutné z dôvodov súvisiacich s politikou hospodárskej súťaže alebo s cieľom zohľadniť iné politiky Únie a medzinárodné záväzky alebo z akýchkoľvek opodstatnených dôvodov.

⁽¹⁷⁴⁾ Oznámenie Komisie – Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ C 200, 28.6.2014, s. 1).

PRÍLOHA 1

Zoznam oprávnených odvetví podľa oddielu 4.11

Odvetvia ohrozené významným rizikom podľa oddielu 4.11.3.1

Kód NACE	Opis
0510	Ťažba čierneho uhlia
0620	Ťažba zemného plynu
0710	Dobývanie železných rúd
0729	Dobývanie ostatných neželezných kovových rúd
0811	Dobývanie dekoratívneho a stavebného kameňa, vápenca, sadrovca, kriedy a bridlice
0891	Ťažba chemických a hnojivových minerálov
0893	Ťažba soli
0899	Iná ťažba a dobývanie i. n.
1020	Spracovanie a konzervovanie rýb, kôrovcov a mäkkýšov
1031	Spracovanie a konzervovanie zemiakov
1032	Výroba ovocnej a zeleninovej šťavy
1039	Iné spracovanie a konzervovanie ovocia a zeleniny
1041	Výroba olejov a tukov
1062	Výroba škrobu a škrobových výrobkov
1081	Výroba cukru
1086	Výroba a príprava homogenizovaných a dietetických potravín
1104	Výroba iných nedeštilovaných kvasených nápojov
1106	Výroba sladu
1310	Príprava a spriadanie textilných vlákien
1320	Tkanie textilu
1330	Konečná úprava textílií
1391	Výroba pletených a háčkových textílií
1393	Výroba kobercov a rohoží
1394	Výroba povrazov, šnúr, motúzov a sieťovín
1395	Výroba netkaného textilu a výrobkov z neho okrem odevov
1396	Výroba ostatného technického a pracovného textilu
1411	Výroba kožených odevov
1431	Výroba pletených a háčkových pančúch
1511	Činenie a apretovanie kože; úprava a farbenie kožušín
1610	Pilovanie a hobľovanie dreva
1621	Výroba dosiek a drevených panelov
1622	Výroba podlahových parkiet
1629	Výroba ostatných výrobkov z dreva; výroba výrobkov z korku, slamy a prúteného materiálu

Kód NACE	Opis
1711	Výroba celulózy
1712	Výroba papiera a lepenky
1722	Výroba domácich potrieb, hygienických a toaletných výrobkov z papiera
1724	Výroba tapiet
1920	Výroba rafinovaných ropných produktov
2011	Výroba technických plynov
2012	Výroba farbív a pigmentov
2013	Výroba ostatných základných anorganických chemikálií
2014	Výroba ostatných základných organických chemikálií
2015	Výroba hnojív a dusíkatých zlúčenín
2016	Výroba plastov v primárnej forme
2017	Výroba syntetického kaučuku v primárnej forme
2059	Výroba ostatných chemických výrobkov i. n.
2060	Výroba umelých vlákien
2110	Výroba základných farmaceutických výrobkov
2211	Výroba gumových pneumatík a duší; protektorovanie a prestavba gumových pneumatík
2219	Výroba iných gumových výrobkov
2221	Výroba plastových dosiek, fólií, hadíc a profilov
2222	Výroba plastových obalov
2229	Výroba ostatných výrobkov z plastov
2311	Výroba plochého skla
2312	Tvarovanie a spracovanie plochého skla
2313	Výroba dutého skla
2314	Výroba sklenených vlákien
2319	Výroba a spracovanie ostatného skla vrátane technického skla
2320	Výroba žiaruvzdorných výrobkov
2331	Výroba keramických obkladačiek a dlaždíc
2342	Výroba keramického sanitárneho vybavenia
2343	Výroba keramických izolátorov a izolačných doplnkov
2344	Výroba ostatných technických keramických výrobkov
2349	Výroba ostatných keramických výrobkov
2351	Výroba cementu
2391	Výroba brúsnych výrobkov
2399	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov, i. n.
2410	Výroba surového železa, ocele a ferozliatin
2420	Výroba rúr, rúrok, dutých profilov a súvisiaceho príslušenstva z ocele
2431	Ťahanie tyčí za studena
2432	Valcovanie úzkych pásov za studena
2434	Ťahanie drôtov za studena

Kód NACE	Opis
2442	Výroba hliníka
2443	Výroba olova, zinku a cínu
2444	Výroba medi
2445	Výroba ostatných neželezných kovov
2446	Spracovanie jadrového paliva
2451	Odlievanie železa
2550	Kovanie, lisovanie, razenie a valcovanie kovov; prášková metalurgia
2561	Opracovanie a povrchová úprava kovov
2571	Výroba nožiarskych výrobkov
2593	Výroba drôtených výrobkov, reťazí a pružín
2594	Výroba upínadiel, strojných skrutiek
2611	Výroba elektronických komponentov
2720	Výroba batérií a akumulátorov
2731	Výroba optických káblov
2732	Výroba ostatných elektronických a elektrických drôtov a káblov
2790	Výroba ostatných elektrických zariadení
2815	Výroba ložísk, ozubených kolies, prevodových a ovládacích prvkov
3091	Výroba motocyklov
3099	Výroba ostatných dopravných prostriedkov i. n.

Odvetvia ohrozené rizikom podľa oddielu 4.11.3.1

Kód NACE	Opis
1011	Spracovanie a konzervovanie mäsa
1012	Spracovanie a konzervovanie hydinového mäsa
1042	Výroba margarínu a podobných jedlých tukov
1051	Prevádzka mliekarní a výroba syrov
1061	Výroba obilných výrobkov v mlynoch
1072	Výroba suchárov a keksov; výroba trvanlivého pečiva a koláčov
1073	Výroba rezancov, cestovín, kuskusu a podobných múčnych výrobkov
1082	Výroba kakaa, čokolády a cukrovíniiek
1085	Výroba hotových pokrmov a jedla
1089	Výroba ostatných potravinárskych produktov, i. n.
1091	Výroba a príprava krmív pre hospodárske zvieratá
1092	Výroba hotového krmiva pre domáce zvieratá
1107	Výroba nealkoholických nápojov; produkcia minerálnych vôd a iných fľaškových vôd
1723	Výroba kancelárskych potrieb z papiera

Kód NACE	Opis
1729	Výroba ostatných výrobkov z papiera a lepenky
2051	Výroba výbušnín
2052	Výroba lepidiel
2332	Výroba tehál, obkladačiek a stavebných výrobkov z pálenej hlíny
2352	Výroba vápna a sadry
2365	Výroba výrobkov z vlákien aglomerovaných cementom
2452	Odlievanie ocele
2453	Odlievanie ľahkých kovov
2591	Výroba oceľových zásobníkov a podobných nádob
2592	Výroba obalov z ľahkých kovov
2932	Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá

PRÍLOHA 2

Vymedzenie nákladov uvedených v oddiele 4.12.2

1. Náklady podnikov, ktoré ukončili alebo ukončujú činnosti týkajúce sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy
Výlučne nasledujúce kategórie nákladov, a to len vtedy, ak sú dôsledkom ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy:
  - a) náklady na výplatu dávok sociálneho zabezpečenia vyplývajúce z penzionovania pracovníkov skôr než dosiahnu zákonný vek odchodu do dôchodku;
  - b) iné mimoriadne výdavky na pracovníkov, ktorí prišli alebo prichádzajú o svoje zamestnanie;
  - c) výplaty dôchodkov a dávok mimo zákonného systému pracovníkom, ktorí prišli alebo prichádzajú o svoje zamestnanie, a pracovníkom oprávneným na takéto platby pred ukončením činnosti;
  - d) náklady hrazené podnikmi na opätovnú adaptáciu pracovníkov, aby im pomohli získať nové zamestnanie mimo odvetví uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy, najmä náklady na odbornú prípravu;
  - e) bezplatná dodávka uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy pracovníkom, ktorí prišli alebo prichádzajú o svoje zamestnanie, a pracovníkom, ktorí mali na takúto dodávku nárok pred ukončením činností, alebo jej peňažný ekvivalent;
  - f) zostatkové náklady vyplývajúce z administratívnych, právnych alebo daňových ustanovení špecifických pre odvetvia uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy;
  - g) ďalšie podporné bezpečnostné práce vyplývajúce z ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy;
  - h) náhrada škody spôsobenej pri ťažbe za predpokladu, že ju spôsobili ukončené alebo ukončované činnosti týkajúce sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy;
  - i) všetky riadne odôvodnené náklady súvisiace s asanáciou bývalých elektrární a ťažobných činností vrátane:
    - zostatkových nákladov vyplývajúcich z príspevkov orgánom zodpovedným za zásobovanie vodou a odstraňovanie odpadovej vody;
    - ostatných zostatkových nákladov vyplývajúcich zo zásobovania vodou a odstraňovania odpadovej vody;
  - j) zostatkové náklady na úhradu zdravotného poistenia bývalým pracovníkom;
  - k) náklady súvisiace so zrušením alebo zmenou platných zmlúv (v maximálnej hodnote šiestich mesiacov výroby);
  - l) mimoriadne vnútorné odpisy, ak vyplývajú z ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy;
  - m) náklady na rekultiváciu povrchu.

Nárast hodnoty pozemkov sa musí odpočítať od oprávnených nákladov v kategóriách nákladov uvedených v písmenách g), h), i) a m).

2. Náklady viacerých podnikov
Výlučne tieto kategórie nákladov:
  - a) nárast príspevkov mimo zákonného systému na úhradu nákladov na sociálne zabezpečenie v dôsledku zníženia počtu prispievateľov po ukončení činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy;
  - b) výdavky na zásobovanie vodou a odstraňovanie odpadovej vody, ktoré vyplývajú z ukončenia činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy;
  - c) zvýšenie príspevkov orgánom zodpovedným za zásobovanie vodou a odstraňovanie odpadovej vody za predpokladu, že toto zvýšenie je výsledkom nižšej ťažby po ukončení činností týkajúcich sa uhlia, rašeliny a bridlicovej ropy, na ktoré sa vzťahoval výber poplatkov.

KORIGENDÁ

Korigendum k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/719 z 29. apríla 2015, ktorou sa mení smernica Rady 96/53/ES, ktorou sa v Spoločenstve stanovujú najväčšie prípustné rozmery niektorých vozidiel vo vnútroštátnej a medzinárodnej cestnej doprave a maximálna povolená hmotnosť v medzinárodnej cestnej doprave

(Úradný vestník Európskej únie L 115 zo 6. mája 2015)

Na strane 4, článok 1 prvý odsek

namiesto:

„Smernica 96/53/ES sa mení takto:

1. V článku 1 ods. 1 sa písmeno a) nahrádza takto:

„a) rozmery motorových vozidiel kategórie M2 a M3 a ich prípojných vozidiel kategórie O a motorových vozidiel kategórie N2 a N3 a ich prípojných vozidiel kategórie O3 a O4 tak, ako sú definované v prílohe II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2007/46/ES (");“

má byť:

„Smernica 96/53/ES sa mení takto:

1. V článku 1 ods. 1 sa písmeno a) nahrádza takto:

„a) rozmery motorových vozidiel kategórií M₂ a M₃ a ich prípojných vozidiel kategórie O a motorových vozidiel kategórií N₂ a N₃ a ich prípojných vozidiel kategórií O₃ a O₄ tak, ako sú definované v prílohe II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2007/46/ES (");“.

Na strane 9, článok 1 bod 9 písm. c) a d)

namiesto:

„c) v bode 2.2.2 sa písmeno c) nahrádza takto:

„c) dvojnápravové motorové vozidlo s trojnápravovým návesom prepravujúcim v rámci prevádzky intermodálnych prepráv jeden alebo viac kontajnerov alebo výmenných nadstavieb s celkovou maximálnou dĺžkou 45 stôp: 42 ton“;

d) v bode 2.2.2 sa dopĺňa toto písmeno:

„d) trojnápravové motorové vozidlo s dvoj- alebo trojnápravovým návesom prepravujúcim v rámci prevádzky intermodálnych prepráv jeden alebo viac kontajnerov alebo výmenných nadstavieb s celkovou maximálnou dĺžkou 45 stôp: 44 ton“;

má byť:

„c) v bode 2.2.2 sa písmeno c) nahrádza takto:

„c) trojnápravové motorové vozidlo s dvoj- alebo trojnápravovým návesom prepravujúcim v rámci prevádzky intermodálnych prepráv jeden alebo viac kontajnerov alebo výmenných nadstavieb s celkovou maximálnou dĺžkou 45 stôp: 44 ton“;

d) v bode 2.2.2 sa dopĺňa toto písmeno:

„d) dvojnápravové motorové vozidlo s trojnápravovým návesom prepravujúcim v rámci prevádzky intermodálnych prepráv jeden alebo viac kontajnerov alebo výmenných nadstavieb s celkovou maximálnou dĺžkou 45 stôp: 42 ton“;

Korigendum k delegovanému nariadeniu Komisie (EÚ) 2022/887 z 28. marca 2022, ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2019/625, pokiaľ ide o číselné znaky kombinovanej nomenklatúry a harmonizovaného systému a dovozné podmienky určitých zmiešaných výrobkov, ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2019/2122, pokiaľ ide o určitý tovar a vtáky ako spoločenské zvieratá oslobodené od úradných kontrol na hraničných kontrolných staniciach, a ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2021/630, pokiaľ ide o požiadavky na zmiešané výrobky oslobodené od úradných kontrol na hraničných kontrolných staniciach

(Úradný vestník Európskej únie L 154 zo 7. júna 2022)

Na strane 34 v bode 1 písm. a) prílohy, ktorým sa nahrádza úvodná veta časti 1 bodu 1 prílohy I k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2019/2122:

namiesto: „Sušené mlieko pre dojčatá, iné potraviny na počiatočnú výživu dojčiat a potraviny na osobitné lekárske účely pod podmienkou, že:“.

má byť: „„Sušené mlieko pre dojčatá, iná počiatočná dojčenská výživa a potraviny na osobitné lekárske účely pod podmienkou, že:“.

Na strane 34 v bode 2 písm. a) bode i) prílohy, ktorým sa nahrádza názov bodu 1 prílohy III k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2019/2122:

namiesto: „1. **Malé množstvá mäsa a mlieka a výrobkov z nich (okrem sušeného mlieka pre dojčatá, iných potravín na počiatočnú výživu dojčiat a potravín na osobitné lekárske účely a krmiva pre zvieratá potrebného zo zdravotných dôvodov);**“

má byť: „1. **Malé množstvá mäsa a mlieka a výrobkov z nich (okrem sušeného mlieka pre dojčatá, inej počiatočnej dojčenskej výživy, potravín na osobitné lekárske účely a krmiva pre zvieratá potrebného zo zdravotných dôvodov);**“.

Na strane 34 v bode 2 písm. a) bode ii) prílohy, ktorým sa nahrádza veta, ktorá nasleduje za názvom bodu 1 prílohy III k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2019/2122:

namiesto: „Do EÚ môžete doviezť alebo poslať osobné zásielky mäsa a mlieka a výrobkov z nich (okrem sušeného mlieka pre dojčatá, iných potravín na počiatočnú výživu dojčiat a potravín na osobitné lekárske účely a krmiva pre zvieratá potrebné zo zdravotných dôvodov), len ak pochádzajú z Faerských ostrovov alebo Grónska a ich hmotnosť nepresahuje **10 kg** na osobu.“

má byť: „Do EÚ môžete doviezť alebo poslať osobné zásielky mäsa a mlieka a výrobkov z nich (okrem sušeného mlieka pre dojčatá, inej počiatočnej dojčenskej výživy, potravín na osobitné lekárske účely a krmiva pre zvieratá potrebného zo zdravotných dôvodov), len ak pochádzajú z Faerských ostrovov alebo Grónska a ich hmotnosť nepresahuje **10 kg** na osobu.“

Na strane 34 v bode 2 písm. b) bode i) prílohy, ktorým sa nahrádza názov bodu 2 prílohy III k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2019/2122:

namiesto: „2. **Sušené mlieko pre dojčatá, iné potraviny na počiatočnú výživu dojčiat a potraviny na osobitné lekárske účely;**“

má byť: „2. **Sušené mlieko pre dojčatá, iná počiatočná dojčenská výživa a potraviny na osobitné lekárske účely;**“.

Na strane 34 v bode 2 písm. b) bode ii) prílohy, ktorým sa nahrádza úvodná veta bodu 2 prílohy III k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2019/2122:

namiesto: „Do EÚ môžete doviesť osobné zásielky sušeného mlieka pre dojčatá, iných potravín na počiatočnú dojčenskú výživu a potravín na osobitné lekárske účely len za predpokladu, že:“

má byť: „Do EÚ môžete doviesť osobné zásielky sušeného mlieka pre dojčatá, inej počiatočnej dojčenskej výživy a potravín na osobitné lekárske účely len za predpokladu, že:“.

ISSN 1977-0790 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5147 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK